

T

T, t n. (-,-) : *das große T*, an T bras, an T skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn T b. ; *das kleine t*, an t munut g., an t skrivet gant ul lizherenn vihan g.

t : [berradur evit **Tonne**] tonenn b.

Tab¹ g. (-s,-s) : [stlenn.] ivinell b. ; *den aktiven Tab schließen*, klozañ an ivinell digor.

Tab² g. (-s,-s) : [stlenn., berradur evit **Tabulator**] taolennataer g. [liester taolennataerioù].

Tabak g. (-s,-e) : **1.** [louza.] butun str. ; **2.** [danvez] butun g., tabok g., P. paik g., P. tariag g., P. rokin g., P. melchon Tahiti g. ; *Tabak rauchen*, butunat, butuniñ, mogediñ butun, kemer butun-moged, kemer butun-korn ; *Schnupftabak*, butun-malet g., butun-fri g., butun-poultr g., poultr butun g. ; *Tabak schnupfen*, lakaat butun en e fri, lakaat butun-malet en e fri, kemer butun-malet, kemer butun-fri, kemer butun-poultr, kemer poultr butun, lakaat ur friad, lakaat butun, choukañ butun ; *eine Prise Tabak*, ur banne butun g., ur bannac'h butun g., ur friad butun g., ur meudad butun-fri g., ur vriñsenn vutun b., ur wech vutun b., un tognad butun g., un dognadenn vutun b. ; *eine Prise Tabak schnupfen*, lakaat ur wech vutun, lakaat ur banne butun, lakaat ur friad butun ; *Pfeifentabak*, butun-korn g. ; *Rauchtabak*, butun-moged g. ; *Drehtabak*, *Tabak zum Selberdrehen*, *Tabak zum Selbstdrehen*, butun-rolañ g., butun-amboulat g. ; *blonder Tabak*, *heller Tabak*, butun melen g. ; *dunkler Tabak*, butun du g. ; *gewöhnlicher Tabak*, butun gris g. ; *Kautabak*, butun-chaok g., butun-chik g., butun-beg g., butun-karot g., butun-roll g., chik g. ; *Tabak kauen*, chikañ, chaokat butun, kemer butun-chaok, kemer butun-beg ; *Tabak ist verdammt teuer geworden*, ar butun zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar butun, sutal a ra ar butun, kanañ a ra priz ar butun, ruz eo ar butun er mare-mañ ; *Tabak einschmuggeln*, flodañ butun ; *Tabak war bei mir immer knapp*, ne bade gwech ebet ouzhin va butun ; *ich habe keinen Tabak mehr*, war yun butun emañ, war yun a vutun emañ ; *auf Tabak verzichten*, tremen hep butun, tremen hep ket a vutun, en em forc'hañ ag ar butun, kuitaat ar butun ; *auf Tabak verzichten müssen*, yunañ a vutun, rankout diouerñ ar butun, bezañ dizonet diouzh ar butun, bezañ forc'het a'r butun ; *geschenkter Tabak*, butun bouzar g. ; *ein Päckchen Tabak*, *ein Brief Tabak*, ur pakad butun g. ; *ich habe ihm 20 Euro gegeben*, *damit er Tabak kauft*, roet em eus dezhañ 20 Euro da brenañ butun.

Tabakabhängigkeit b. (-) : [mezeg.] butunegezh b., nikotinegezh b., kleñved ar butun g., sujidgezh d'ar butun b., tech d'ar butun g., doug d'ar butun g., estoue ouzh ar butun g. **Tabakanbau** g. (-s) / **Tabakbau** g. (-s) : gounidegezh vutun b., gounezerezh butun g.

Tabakbauer g. (-n/-s,-n) : butuner g., gounezer butun g.

Tabakblatt n. (-s,-blätter) : butunenn b. [liester butunennoù].

Tabakbüchse b. (-,-n) / **Tabakdose** b. (-,-n) : pod butun g., boest-vutun b. ; *eine Büchse*, *in der früher Tabak war*, ur pod

war-lerc'h butun g., ur pod goude butun g., ur pod bet o lakaat butun g.

Tabakfabrik b. (-,-en) : butunerezh b.

Tabakhändler g. (-s,-) : butuner g., marc'hadour butun g., gwerzher butun g.

Tabakindustrie b. (-) : butunerezh b., ijinerezh ar butun g.

Tabakkäuer g. (-s,-) : chaoker butun g., chiker g.

Tabakkonsum g. (-s) : bevezerezh butun g. ; *übermäßiger Tabakkonsum*, bevezerezh butun divoder g., butunegezh b.

Tabakkrümelchen n. (-s,-) : butunenn b.

Tabakladen g. (-s,-läden) : stal-vutun b., burev-butun g., ti-butun g.

Tabakmanufaktur b. (-,-en) : butunerezh b.

Tabakmosaikvirus g./n. (-) : [louza.] marelladur ar butun g., mozaik g.

Tabakpflanze b. (-,-n) : plant butun str., butunenn b. [liester butunenned].

Tabakpflanze g. (-s,-) : butuner g., gounezer butun g.

Tabakplantage b. (-,-n) : parkad butun g., butuneg b. [liester butunegij].

Tabakrauch g. (-s) : moged butun g. ; *ich kann diesen Tabakrauch nicht mehr ertragen*, n'on ket mui evit padout gant ar moged butun amañ.

Tabakregie b. (-) : mererezh ar butun b., meradur ar butun g.

Tabaksbeutel g. (-s,-) : yalc'h-vutun b., c'hwezigenn g., liasenn b. ; *seinen Tabaksbeutel füllen*, leuniañ e yalc'h-vutun, P. kas e yalc'h-vutun d'ar c'hole ; *mit der Schweinsblase hat er sich einen Tabaksbeutel gemacht*, gant ar soroc'hell en deus graet ur yalc'h-vutun (ur c'hwezigenn evit e vutun).

Tabaksdose b. (-,-n) / **Tabakskasten** g. (-,-kästen) : boest-vutun b., pod butun g.

Tabakschnupfer g. (-s,-) : butuner-fri g., P. fri butun g.

Tabakschnupferin b. (-,-nen) : butunerez-fri b., P. fri butun g.

Tabakstange b. (-,-n) : butun-karot g.

Tabaksteuer b. (-,-n) : tell war ar butun b.

Tabakvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] butunegezh b., nikotinegezh b., kleñved ar butun g., sujidgezh d'ar butun b., tech d'ar butun g., doug d'ar butun g., estoue ouzh ar butun g. **Tabakvorräte** ls. : pourvezioù butun ls. ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht*, me a zo bet padet va butun ouzhin betek dec'h, padet eo bet va butun ouzhin betek dec'h.

Tabakwaren ls. : butun g.

Tabakwarengeschäft n. (-s,-e) : stal-vutun b., burev-butun g., ti-butun g.

Tabakwarenhändler g. (-s,-) : butuner g., marc'hadour butun g., gwerzher butun g.

tabellarisch ag. : tablezek, kevansell, e stumm un daolenn, ... kenwel ; *tabellarische Übersicht*, taolenn genwel b., taolenn grennwel b., taolenn gevansell b., berrdaolenn b., brastaolenn b., kendaolenn b.

Tabelle b. (-,-n) : taolenn b., roll g., taolenn gevansell b., jedaoueg b., taolenn-feurioù b., taolennad prizioù b., barem g. ;

statistische Tabelle, taolenn stadegel b. ; *synoptische Tabelle*, taolenn gevalsell b.

Tabellenerste(r) ag k. g./b. : marc'h-blein er rummatadur g., levier er renkadur g., penn kentañ er rummadur g., ambilher g., levierer er rummatadur b., levierer er renkadur b., ambilherer b.

Tabellenform b. (-,-en) : *in Tabellenform*, e stumm un daolenn.

Tabellenführer g. (-s,-) : marc'h-blein er rummatadur g., levier er renkadur g., penn kentañ er rummadur g., ambilher g.

Tabellenführerin b. (-,-nen) : levierer er rummatadur b., levierer er renkadur b., penn kentañ er rummadur g., ambilherer b.

Tabellenkalkulationsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] loger g. [*liester* logerioù], taolenn g. [*liester* taolennerioù].

Tabellenplatz g. (-s,-plätze) : plas er renkadur g., plas er rummatadur g., plas er rummadur g.

Tabellenrechner g. (-s,-) : [stlenn.] loger g. [*liester* logerioù], taolenn g. [*liester* taolennerioù].

tabellieren V.k.e. (hat tabelliert) : taolennata.

Tabelliermaschine b. (-,-n) : taolennataer g. [*liester* taolennataerioù].

Tabellierung b. (-,-en) : taolennata g.

Tabernakel n./g. (-s,-) : [relij.] armel-sakr b., armel santel b., armel ar Sakramant b., tabernakl g., tabernaklenn b., nevedlog b.

Tabernakelvorhang g. (-s,-vorhänge) : [relij.] lien an armel-sakr g.

Taberne b. (-,-n) : tavarb b.

Tabes b. (-) / **Tabes dorsalis** b. (- -) : [mezeg.] tabez g. ; an *Tabes leidend*, tabezek.

tabetisch ag. / **tabisch** ag. : [mezeg.] tabezek.

Tabulatur b. (-,-en) : [sonerezh] taolennadur g.

Taverne b. (-,-n) : tavarb b.

Tablar n. (-s,-e) : [Bro-Suis] astell b., stal b., estajerenn b., stalenn b., instremen g.

Tableau n. (-s,-s) : [arz] taolenn b.

Tableau vivant n. (-, Tableaux vivants) : [arz] taolenn vev b.

Table d'hôte b. (-) : [leti, dispredet] taol voutin b.

Tablet n. (-s,-s) / **Tablet-Computer** g. (-s,-) : [stlenn.] tabler elektronek g. [*liester* tablerioù elektronek], tabler stekiñ g. [*liester* tablerioù stekiñ].

Tablett n. (-s,-s/-e) : **1.** pladenn b. [*liester* pladennoù, pladinier], plad g. ; *Teetablett*, pladenn evit an te b. ; *auf einem Tablett serviertes vollständiges Menü*, pladad predañ g. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas auf dem silbernen Tablett servieren*, *jemandem etwas auf dem Silbertablett servieren*, reiñ udb d'u.b. war ar billig aour, kinnig udb d'u.b. war ar billig aour.

Tablette b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] pilulenn b., kached g., moustrad g., pastilhez str., pastilhezenn b., tabletez str., tabletezen b. ; *unter der Zunge lösliche Tablette*, *sublingual lösliche Tablette*, moustrad teodel g. ; *diese Tabletten sind bei mir völlig unwirksam*, ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din ; **2.** [dre astenn.] louzoù g. ; *schluck deine Tablette herunter*, *statt daran herumzuluschen*, lonk da louzoù, na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ.

Tablettendose b. (-,-n) : boest pilulennnoù b.

Tablettensucht b. (-) : [mezeg.] drammetoue g., estoue ouzh al louzeier g.

tablettensüchtig ag. : [mezeg.] drammetoueat, estoueat ouzh al louzeier.

Tabbouleh n. (-/-s,-/-s) / b. (-/-s,-/-s) / **Tabbouleh** n. (-/-s,-/-s) / b. (-/-s,-/-s) / **Taboulé** n. (-/-s,-/-s) / b. (-/-s,-/-s) / **Tabouleh** n. (-/-s,-/-s) / b. (-/-s,-/-s) : [kegin.] taboule g. [*liester* tabouleoù].

Tabstopp g. (-s,-s) : [stlenn.] harz taolennata g.

Tab-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Taolenn b.

Tabu n. (-s,-s) : tabou g., difenn-hud g., hudberz g., ere-hud g., liver-hud b.

tabu ag. : tabou, nevet.

tabuieren V.k.e. (hat tabuiert) / **tabuisieren** V.k.e. (hat tabuisiert) : tabouaat, ober un tabou eus, nevetaat.

tabula rasa Adv. : *mit etwas tabula rasa machen*, peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, kemer an ejen dre e gorniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwez d'udb, ober ur skub (ur skarzh), kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, peurgas (difoeltrañ, freuzañ, findaoniñ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), ober un taol skub, heskiñ, dic'hastañ udb.

Tabulator g. (-s,-en) : [stlenn.] taolennataer g. [*liester* taolennataerioù].

Tabulatorstopp g. (-s,-s) : [stlenn.] harz taolennata g.

Tabulatortaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Taolenn b.

Tabulierung b. (-,-en) : taolennata g.

Taburett n. (-s,-e) : : [Bro-Suis] tous g., skabell b.

Tabuverbot n. (-s,-e) : tabou g., difenn-hud g., hudberz g., ere-hud g., liver-hud b.

tacet : [sonerezh] tased g. [*liester* tasedoù].

Tacheles : [tro-lavar] *mit jemandem Tacheles reden*, lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., na vezañ sac'h an diaoul, komz didortilh (diguzh, eeun ha didroell, berr ha krenn, berr ha groñs, didro, fraezh, distlabez, diflatr) ouzh u.b., mont didroidell d'u.b., mont d'u.b. ken diflatr ha tra, dispakañ ar wirionez plaen d'u.b. hep kambr a-dreñv, komz displeg ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., na glask tro d'ober e anv eus u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor d'ober e anv eus u.b.

tachinieren V.gw. (hat tachiniert) : [Bro-Aostria] lezirañ, skoefiñ, didalvezañ, landreantiñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, [dre eilpennster] ober aner, bezañ feneant evel chas, landreñ, didalveziñ, luchuennañ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, en em arouaregiñ, en em arwaregiñ, labaskenniñ, morzañ en didalvoudegezh, chom da baouez, sourennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, lardañ diegi, en em deurel dezhi, filañ gant an diegi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, yeuiñ, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue),

chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, bezañ bouk evel ur vel'hwedenn.

Tachinier g. (-s,-) : leozenn b. [*liester leozenned*], moriser g., chuchuenn b., teteiour g., labask g., luguder g., c'hoarieller g., chuchuer g., ruzer g., goulerc'her g., kac'higeller g., belbeter g., kalficher g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], buzhugenner g., luduenn b., beuzeleenn b., peul g., dijanier g., sacher-e-revr g., digarezour g., risklennour g., direner g., rouzer g., faouter keuneud (Gregor) g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g. [*liester landreidi*], landreant g. [*liester landreanted*], breiner-boued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester lezireien*], gwalleg g. [*liester gwalleien*], fagnouz g. [*liester fagnouzien*], kreouz g. [*liester kreouzien*], louangen g., kac'h-moudenn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustrugenn g., plader g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., ruz-revr g., ruzer-e-revr g., treineller g., stlejer g., henour g.

Tachismus g. (-) : [arzoù, *arz anfurmel*] tarchouriezh b.

Tachist g. (-en,-en) : [arzoù] tarchour g. [*liester tarchourien*].

tachistisch ag. : [arzoù, *arz anfurmel*] tarchour.

Tacho g. (-s,-s) / **Tachometer** g./n. (-s,-) : meneger an tizh g., tizhverker g., tizhventer g., P. konter g.

Tachykardie b. (-,-n) : [mezeg.] kalonustead g., ustead kalon g., takikardiezh b.

Tachymeter n. (-s,-) : takeometr g. [*liester takeometroù*].

Tachymetrie b. (-) : takeometriezh b.

tachymetrisch ag. (-) : takeometrek.

Tachyon n. (-s,-en) : [fizik] takion str., takionenn b.

Tachypämië b. (-) : [mezeg.] herregezh ar prezeg b., takifemiezh b.

tacken V.gw. (hat getackt) : [lu, mindrailherezh] strakal, strakata.

Tacker g. (-s,-) : [tekn.] kraferez b. [*liester krafereziou*].

tackern V.k.e. (hat getadelt) : krafañ.

Tackling n. (-s,-s) : [sport, mell-droad] takl g. [*liester takloù*] ; *ein Tackling vollführen*, takliñ.

Tadel g. (-s,-) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., drouktamall g., rebech g., rebechad g., karez b., abegadenn b., diveuleudi g./b., piñsaden b., gourdrouz g., krozaenn b., kruz g., pismigadenn b., teñsaden b., teñsador g., teñsadorezh b., komzoù treut ls. ; *ihn trifft kein Tadel*, direbech eo, divlam eo, n'hon eus rebech ebet d'ober dezhañ, didamall a zroug eo, glan a zroug eo, n'eo ket da vezañ tamallet ; *er ist über jeden Tadel erhaben*, hennenezh a zo un den mat e pep giz, hennenezh a zo un den mat e pep feur ; *in der Schule einen Tadel erhalten*, tapout ur c'hemenn (ur garez) er skol ; *jemandem einen Tadel erteilen*, reiñ ur walennad d'u.b., plantañ micher en u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., teñsañ u.b., ober kruz d'u.b., teurel ar brall war u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., gourmachiñ u.b. ; *ohne Tadel*, direbech, divlam, didamall, diskandal, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, divis, divank, disi, hep si, hep nep si, hep ket a si ; *ohne Furcht und Tadel*, dispart ha direbech ; *es ist kein Tadel an ihm*, un den peurvat eo, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus diwarnañ na rag na perag, n'eus ket a we ennañ, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, ne vo kavet ennañ abeg ebet da damall, n'eus netra da lavaret war e gont, bale a ra gant un neudenn eeun.

tadelhaft ag. : rebechadus, karezadus, tamalladus, abegadus, siek, nammek, dibarfet, faotus, fazius, direizh.

tadellos ag. : disi, didech, direbech, divlam, didamall, diskandal, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, divank, divis, difestur, digatar, dinamm, yac'h, reizh, glan, digailhar, dilastez, turgn, turgn-kenañ, parfet, peurvat, en e barfeted, hep si, hep nep si, hep ket a si, brav ha kempenn, klok ha kempenn, prop, reizh, diskuilh diouzh pep si fall, didamall a bep si fall, ... n'eus ket ur ger evitañ ; *ein tadelloses Leben führen*, bevañ divlam, ren ur vuhez difazi b., ren ur vuhez divlam b., bezañ ur skouer dispar a barfeted ; *sein Benehmen war tadellos*, direbech e oa bet e emzalc'h, dalc'h a oa bet gantañ ; *tadelloses Bretonisch*, brezhoneg yac'h g., brezhoneg difazi g., brezhoneg disi g. ; *er spricht ein tadelloses Englisch*, komz a ra diroufenn saozneg, komz a ra ur saozneg disi, komz a ra saozneg dirodell, komz a ra saozneg difestur, komz a ra saozneg yac'h, dont a ra saozneg flour gantañ, hennezh a zo ur saozneger eus ar penn, hennezh a zo ur saozneger diouzh ar penn, hennezh a zo reizh war ar saozneg ; *tadellose Arbeit*, labour difestur g., labour kempenn g.

Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, divlam, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, hep si, hep nep si, hep ket a si, kompez, prop, a-barfet, peurvat ; *nüchtern benimmt er sich tadellos*, *besoffen wird er aber gleich mies*, diwar an dour n'eus ket ur ger evitañ, met pa vez mezv en devez ijin fall leizh e gorf.

Tadellosigkeit b. (-) : direbechadusted b., diabegadusted b., perzh bezañ disi g., perzh bezañ direbech g., perzh bezañ divlam g., perzh bezañ didamall g., perzh bezañ difazi g., peurvad g., peurvadelezh b., parfeted b.

tadeln V.k.e. (hat getadelt) : tamall, rebech, repren, kareziñ, chikanal, chikanañ, teñsañ, kas brav war-lerc'h udb/u.b., kavout abeg en udb/u.b., kavout si en udb/u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb/u.b., kavout da lavaret diwar-benn udb/u.b., klask abeg en udb/u.b., kemer abeg en udb/u.b., abegiñ u.b., kavout tro da abegiñ, kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b. ; *jemanden tadeln*, tamall u.b., rebech u.b., sabatiñ d'u.b., ober trouz d'u.b., krozal d'u.b., ober rebechoù d'u.b., ober un tamm kruz d'u.b., kareziñ u.b., teurel ar garez war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *warum würde er mich tadeln* ? perak em zamallfe ? ; *an ihm ist nichts zu tadeln*, n'eus nemet pep mad da lavaret diwar e benn, n'eus netra kablus ennañ, n'eus ennañ abeg ebet da damall, n'eus netra da lavaret war e gont, un den diabeg eo, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus diwarnañ na rag na perag, n'eus ket a we ennañ, bale a ra gant un neudenn eeun, eeun eo a bep hent, eeun eo e pep hent, eeun eo en e baperioù, eeun eo evel ur wialenn, eeun eo e pep giz, eeun eo e pep feur, bez e c'haller kaout ur fiziañs hep muzul ennañ, eeun ha leal eo, n'eus ket a goad tro ennañ, n'eus ger evitañ, n'eus ket a veskelloù gantañ, hennezh a ya eeun ganti, andiskredadus eo, ne c'heller ket diskrediñ warnañ, ne c'heller ket kaout diskred warnañ ; *jemanden wegen eines Fehlers tadeln*, rebech ur fazi d'u.b., kareziñ ur fazi d'u.b. ; *getadelt werden*, klevet un tamm kruz, bezañ karezet ; *er wurde zu Unrecht getadelt*, karezet e voe e gaou ; *er findet an allem etwas zu tadeln*, n'eo mat nemet da gaochañ ar stal - ur ripompi tagnous a zo anezhañ - hennenezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarar ya dezhañ, eñ a respont naren - hennenezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennenezh pe honnezh - hennenezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennenezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e

kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - hennezh a zo ur penn tortis - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur bagajer eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

Tadeln n. (-s) : rebecherezh g., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g., teñsador g.

tadelnd ag. : tamallus, rebechus, rebecher, ... teñsañ ; *tadelnde Blicke*, selloù tamallus (rebechus, rebecher, teñsañ) ls. ; *tadelnde Bemerkung*, evezhiadenn b., eveshadenn b., evezhiadur g., rebech g., rebechad g., karez b.

tadelnswert ag. / **tadelnswürdig** ag. : tamallus, tamalladus, rebechadus, abegadus, diveulus, karezadus.

Tadelsucht b. (-) : spered tamaller g., spered rebecher g., spered pismiger g., nagennerzh g., arguzerezh g., pismigerezh g., abegerezh g., kleñved an abegerezh g.

Tadler g. (-s,-) : tamaller g., rebecher g., gourdrouzer g., krozer g., langajer g., skandaler g., P. pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., nagenner b. [*liester* nagenner], nagenner g., flemmer g., ingennour g., droukklemmer g., arveller g., beg m'en argarzh g.

Tafel b. (-,-n) : **1.** taolenn b., skritell b., plakenn b. [*liester* plakennou, plakou], panell b., tablezenn b., pladenn b. ; *eine Tafel aushängen*, lakaat (istribilañ) ur skritell ; *Anzeigetafel*, panell b., panell ditouriñ b. ; *Anschlagtafel*, taolenn skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b., panell skritellañ b., taolenn ar c'hemennadennoù b. ; *sie fetzen die Wahlplakate von den Tafeln*, diframmañ a reont skritelloù brudañ an danvez dilennidi diwar ar pannelloù ofisiel ; *Gedenktabel*, taolenn-eñvor b., taolenn-goun b., plakenn eñvor b. ; *synoptische Tafel*, taolenn gevasell b. ; **2.** [skol, salioù-klas] taolenn, taolenn du b., taolenn-zu b. ; *der Schüler musste an die Tafel vorkommen*, goulennet e voe digant ar skoliad dont d'an daolenn-zu ; *die Schultafel abwischen*, diverkañ an daolenn, torchañ an daolenn ; *die Tafel mit dem Schwamm abwischen*, diverkañ (torchañ) an daolenn (an daolenn-zu) gant ur spoueenn ; *einen Satz an die Wandtafel schreiben*, skrivañ ur frazenn war an daolenn ; **3.** [preder., Francis Bacon] *die Tafel des Wesens und der Gegenwart*, taolenn ar bonvoud hag ar vezañs ; **4.** [relij.] *die Gesetzestafeln, die Gebotstafeln, die Zehn-Gebote-Tafeln*, taolennou al Lezenn ls. ; **5.** taol b., taoliad b., taoliad veuzioù b., pred boued g., predad g. ; [leti] *Gasttafel*, taol voutin b. ; *freie (offene) Tafel halten*, derc'hel taol evit kement a gar dont (Gregor), derc'hel taol zigor, degemer ouzh taol kement hini a gar dont ; *die Tafel aufheben*, reiñ da c'houzout ez eo echu ar pred, sevel diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ, mont diouzh taol, diservijañ an daol, sevel an douzier ; *eine wohl besetzte Tafel*, un daol druz b., un daol vat b., un daoliad druz b., un daol vouedek b., un daoliad veuzioù b., tinell vat b., un diazez a-feson g., ur pred boued eus ar gwellañ g. ; *die beste Tafel des Landes*, gwellañ tinell

ar vro b. ; *eine gute Tafel führen*, ober chervad / ober fest (Gregor), chervata, chervadiñ, ober chegenn, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, kenfestañ, ober bos, c'hoari las, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, korfata, kofata, ober ur c'hofad, ober ur c'hofad, frikotañ, frikoañ, banveziñ, banveziñ, bankediñ, panteiñ, festailhiñ, en em segaliñ, lipouzañ, ober banvez, ober lapavan, c'hoari lapavan, debriñ hag evañ leizh e walc'h, debriñ hag evañ gwalc'h e galon ; **6.** tablezenn b. ; *Tafel Schokolade*, tablezenn chokolad b. ; **7.** *Logarithmentafel*, taolenn logaritmoù b.

Tafelabstand g. (-s,-abstände) : [mat.] for'had taolenn g.

Tafelaufsatz g. (-es,-aufsätze) : kreiztaol g., gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g.

Tafelbesteck n. (-s,-e) : loaioù ls., traoù taol ls., servij taol g.

Tafelberg g. (-s,-e) : [douarouriezh] mesa g., beg menez e-giz un daol g., menez taoliek g., pladenn-venez b., uhelbladenn b.

Tafelbild n. (-s,-er) : **1.** stern-aoter g. ; **2.** taolenn b.

Tafelbutter b. (-) : [kegin.] amanenn-taol g., amann-taol g.

Täfelchen n. (-s,-) : tablezig b., tablezennig b., taolennig b., skritellig b., plakennig b.

Tafelberg g. (-s,-e) : skornegrec'h taoliek g.

Tafelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon penn-ruz g. [*liester* morilhon penn-ruz].

Tafelform b. (-) : *in Tafelform*, a blakennoù, a blakoù, taoliek, plaen.

tafelförmig ag. : taoliek.

Tafelfreuden ls. : plijadurezhioù ar chervadiñ ls., plijadurezhioù ar frikotañ ls., lipouzezh g., licherezh g. ; *ich weiß, die Tafelfreuden zu schätzen*, plijout a ra din ober chervad.

Tafelgemeinde b. (-,-n) : taoliad b.

Tafelgeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank ouzh an draf b., gwezhiadenn vank ouzh an wic'hed b.

Tafelgeschirr n. (-s) : rikoù taol ls., reizhoù taol ls., taoliad b., listri-taol ls., lestroù taol ls., ul lestroù taol g.

Tafeljura g. (-pe -s) : *der Tafeljura*, ar Jura taoliek g.

Tafelklassler g. (-s,-) : [Bro-Aostria, dre fent] P. bugel a zesk lenn g., bugel a zo en ur c'hlas prientiñ g., skoliad eus ar c'hlas prientiñ g.

Tafelklasslerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria, dre fent] P. skoliadez eus ar c'hlas prientiñ b.

Tafelkliff n. (-s,-e) : [douarouriezh] tomaod taoliek g.

Tafelland n. (-s,-länder) : [douarouriezh] uhelgompezenn b., pladenn b.

Tafelmalerei b. (-) : [arz] al livañ war banelloù g.

tafel V.gw. (hat getafelt) : taoliañ, taoliata, chervadiñ, chervata, ober chervad, festañ, kenfestañ, frikotañ, frikoañ, banveziñ, ober banvez, festailhiñ, ober chegenn, korfata, c'hoari lapavan.

täfel V.k.e. (hat getäfelt) : lambruskañ, koadañ, koataat, koata ; *getäfelte Wand*, speurenn lambrusk b., moger lambrusk b. (Gregor) ; *getäfelte Boden*, plañchod g., plañcheris g., parked g. ; *mit Eichenholz getäfelt*, koadet gant derv.

Tafelobst n. (-es) : frouezh-taol str.

Tafelrelief n. (-s,-s,-e) : [douarouriezh] torosennadur taoliek g.

Tafelrunde b. (-,-n) : **1.** taoliad b. ; **2.** [lenn.] *die Ritter der Tafelrunde*, marc'heien an Daol-Grenn b.

Tafelsalz n. (-es) : holen-taol g., holen fin g., holen munut g., holen malet munut g.

Tafelschokolade b. (-) : [kegin.] tablezennoù chokolad ls., chokolad tablezenn g.

Tafelsilber n. (-s) : loaioù arc'hant ls., servij taol arc'hant g.

Tafeltraube b. (-,-n) : [louza., kegin.] rezin debriñ str.

Tafeltuch n. (-s,-tücher) : doubier b., toubier b., toal g.

Täfelung b. (-, -en) : 1. lambrusk g., koatadur g., koataj g., parkedadur g. ; *die Täfelung abnehmen*, dilambruskañ, digoataat ; 2. lambruskadur g., lambruskañ g., koadañ g., koataat g., koata g. ; *auf Täfelung spezialisierter Schreiner*, lambrusker g.

Tafelwäsche b. (-) : lienaj-taol g., lien taol g.

Tafelwasser n. (-s, -wässer) : dour died g., dour mat da evañ g. ; *Tafelwasser mit Kohlensäure*, dour aezhennek g., dour nez g. , P. dour pik-pik g.

Tafelwein g. (-s, -e) : gwin debriñ g.

Tafelwerk n. (-s, -e) : lambrusk g., koatadur g., koataj g., parkedadur g.

Täfer n. (-s, -) : [Bro-Suis] koadaj g., lambrusk g., koadadur g.

Taffet g. (-s, -e) / **Taft** g. (-s, -e) : [gwiaed.] taftas g., tafetas g., gwiaed-seizh g.

Taffia b. (-) : [rom] tafia g. [*liester tafiaou*].

Tafonomie b. (-) : tafonomiezh b.

Tag¹ g. (-[e]s, -e) : 1. [24 eurvezh] deiziad g., deiz g., devezh g., dervezh g., devezhiad g., dervezhiad g., devezhienn b., dervezhienn b. ; *ein gewöhnlicher Tag, ein normaler Tag*, un devezh ordinal g. ; *ganze Tage, volle Tage*, devezhioù a-bezh ls. ; *volle acht Tage, acht volle Tage*, eizh deizh fournis, eizh deiz leun, eizh devezh leun (klok, chouk) ; *die Tage der Woche*, deizioù ar sizhun ls. ; *was für einen Tag haben wir heute ? welchen Tag haben wir heute ?* pe zeiz emaomp hiziv ? petore deiz a zo hiziv ? pe zeiz 'zo hiziv ? pe zeiz omp hiziv ? peseurt deiz emaomp hiziv ? peseurt deiz 'zo hiziv ? peseurt deiz omp hiziv ? ; *während der wenigen Tage, die das Leben uns gönnt*, e-pad an nebeud deizioù hon eus c'hoazh da ren, evit ar restamzer hon eus da chom war an douar ; *der darauf folgende Tag war ein Sonntag, der Tag darauf war ein Sonntag, der nächste Tag war ein Sonntag*, antronoz edo ar Sul, antronoz edo Sul ; *halber Tag*, penndevezh g. ; *irgendwann mal am Tag*, ur mare pe vare eus an deiz ; *das geschah am selben Tag*, kement-se a c'hoarvezas d'an hevelep deiz ; *ganze Tage*, devezhioù a-bezh ls. ; *lass mich wissen, an welchem Tag du eintreffen wirst*, degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *der von Ihnen festgelegte Tag*, an deiz a zo bet barnet ganeoc'h g., an deiz a zo bet merket ganeoc'h g. ; *der fünfzehnte Tag des Monats*, ar pemzekvet deiz eus ar miz g. ; *verflucht sei dieser Tag !* da vezo milliget an deiz-hont ! ; *auf bessere Tage warten*, sadorniñ, amzeriañ, amzeriñ ; *ein harter Tag*, ur gwall devezh g. ; *Tag für Tag*, bemdez-c'houlou, bemdez riget, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, bep a damm bemdez, bemdez riget, bemdez Doue, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz ; *alle Tage, jeden Tag*, bemdez, bemdez-c'houlou, bep deiz, bep penn deiz, bep tamm bemdez, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez ; *jeden Tag, den Gott macht*, bemdez-Doue ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen*, labourat a ra bemdez nemet da Sul ; [kenwerzh] *jeden Tag geöffnet außer sonntags*, digor bemdez war-bouez ar Sul ; *wir bekamen jeden Tag immer abwechselnd mal Haferbrei mal Kartoffeln*, yod kerc'h bep daou zevezh a veze, war eil gant patatez ; *in vierzehn Tagen*, a-benn pemzektez ; *innen acht Tagen, binnen acht Kalendertagen*, a-barzh ur sizhun amañ, dindan eizhtez, e-korf eizhtez, a-benn eizhtez, a-barzh eizhtez, da benn eizhtez, war-benn eizhtez b. ; *heute in acht Tagen*, a-benn eizhtez ac'hanen, hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun, a-benn eizhtez diwar hiziv, dindan eizhtez diwar hiziv, a-benn eizhtez da-geñver an deiz hiziv, a-benn eizhtez da-

geñver an deiz-mañ, da benn eizhtez diwar hiziv, war-benn eizhtez diwar hiziv, en deiz-mañ penn sizhun, a-benn eizh deiz da-geñver an deiz-mañ ; *heute in zwei Tagen*, a-benn daou zevezh ha hiziv ; *am nächsten Tag, am folgenden Tag, am darauf folgenden Tage, am Tag darauf*, antronoz, an deiz war-lerc'h, en deiz war-lerc'h, an deiz goude ; *er starb am darauf folgenden Tag*, mervel a eure antronoz ; *am Morgen des nächsten Tages, am Morgen des folgenden Tages, am Morgen des darauf folgenden Tages*, antronoz vintin, antronoz veure, an deiz war-lerc'h ar beure ; *bis zum nächsten Tag, bis zum folgenden Tag, bis zum darauf folgenden Tage*, antronoz da bardaez, antronoz d'an abardaez, antronoz d'abardaez ; *am übernächsten Tag*, d'an deiz goude antronoz, eilantronoz, an eil antronoz, en eil antronoz, a-benn tri deiz ; *am Tag nach meiner Abreise*, antronoz va disparti ; *am Tag nach seinem Tod*, antronoz ma varvas ; *der Tag nach dem Markt*, an azfoar b. ; *der Tag nach einem bretonischen Pardon*, an adpardon g. ; *der zweite Tag der Hochzeitsfeier*, an adeured g. ; *am Morgen des dritten Tages*, d'an trede deiz diouzh ar mintin, da veure an trivet deiz ; *am Abend des darauf folgenden Tages, am Abend des nächsten Tages*, antronoz da bardaez, antronoz d'an abardaez, antronoz d'abardaez ; *am vierunddreißigsten Tag*, d'ar pevarvet deiz ha tregont ; *am Vortage, am Tag vorher, den Tag vorher*, d'an derc'hent, en (an, d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor), an deiz kent ; *am Tag vor der Schlacht*, en deiz a-raok an emgann, derc'hent an emgann, da zerc'hent an emgann, e derc'hent an emgann, en deiz diagent an emgann, en deiz kent an emgann, en devezh diagent an emgann, en devezh kent an emgann ; *am Tag vor dem Fest*, da zerc'hent ar gouel, derc'hent ar gouel ; *am Tag vor ihrer Hochzeit*, derc'hent hec'h eured, da zerc'hent hec'h eured, an deiz diaraok hec'h eured ; *am Tag vor seinem Tod*, an derc'hent ma varvas ; *zwei Tage vorher*, kentderc'hent ; *zwei Tage vor Weihnachten*, da gentderc'hent Nedeleg ; *am Tag ihrer Hochzeit*, deiz hec'h eured ; *an einem schönen sonnigen Tag*, dre un devezh eus ar re gaerañ ; *pro Tag, am Tag*, da zeiz, an deiz, d'e zevezh, bemdez, a zevezh ; *die Menge Mücken, die er pro Tag frisst, macht die Hälfte seines Körpergewichts aus*, debriñ a ra d'e zevezh e hanterbouez a c'hwibu ; *viermal pro Tag, viermal am Tag*, peder gwech bemdez ; *er verdient achtzig Euro pro Tag*, pevar-ugent euro en deus a zevezh, gounit a ra pevar-ugent euro d'e zervezh, gounit a ra pevar-ugent euro an deiz ; *einmal pro Tag*, ur wech bep deiz, ur wech bemdez, ken alies ha bemdez ; *mehr als einmal pro Tag*, aliesoc'h eget bemdez ; *ich esse höchstens dreimal pro Tag*, tri fred bemdez eo ar muiañ a zebran ; *mit jedem Tag rückt die Front etwa fünfzehn Kilometer nach vorne*, war-raok e ya an talbenn oc'h ober war-dro pempzek kilometrad dre zevezh ; *von jenem Tag an*, diwar an deiz-se ; *von Tag zu Tag*, a zeiz da zeiz ; *ihre Zahl wächst von Tag zu Tag*, niverusaat a reont a zeiz da zeiz ; *von Tag zu Tag verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen*, ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez ; *die armen Tiere verkommen von Tag zu Tag mehr*, al loened paour ne reont nemet koll bemdez, ar paourkaezh loened ne reont nemet koll bemdez ; *eines Tages, an irgendeinem Tag, an einem beliebigen Tag, eines schönen Tages*, ur pezeiz, ur pedeiz, un deiz pe zeiz, deiz pe zeiz, un deiz, un deiz bennak, un deiz a vo, un devezh, un devezh pe unan all, un devezh dreist ar re all, un deiz kaer (Gregor) ; *eines Tages wird das Meer das Land überfluten*, erruout a raio e teuo ar mor war an douar, koulz pe goulz e teuo ar mor war an douar, un deiz a vo e teuo ar mor war an douar ; *mögen seine sterblichen Überreste eines Tages in der Bretagne ruhen*, ma c'hellje un deiz e gorf paour dont da veziañ e Breizh ! ; *alle*

zwei Tage, jeden zweiten Tag, a bep eil deiz, bep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *jeden zweiten Tag bekomme ich von ihr eine Flasche Milch*, beb eil devezh em bez ur voutailhad laezh diganti ; *in den letzten Tagen*, ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *es waren in den letzten Tagen nicht einmal halb so viele Leute in den Geschäften wie sonst*, ne oa ket hanter a dud er stalioù evit an deizioù, ne oa ket an hanter kement a dud er stalioù evit an deizioù, an hanter nebeutoc'h a dud a oa er stalioù evit an deizioù ; *in seinen letzten Tagen*, war e ziwezhadoù ; *von einem Tag auf den anderen*, eus un deiz d'egile ; *dieser bestimmte Tag, dieser eine Tag*, an deiz-mañ-deiz g. ; *in den nächsten Tagen*, evit an deizioù, en deizioù a zeu, en devezhioù da zont ; *vor zwei Tagen*, daou zevezh a zo ; *Feiertag, Festtag*, deiz gouel g., devezh gouel g., devezh-berz g., gouel-berz g., deiz bras g., deiz dilabour g. ; *arbeitsfreier Tag*, devezh dilabour g. ; *einen freien Tag bekommen*, kaout un devezh amzer vak ; *einen Brückentag frei nehmen*, an einem Tag zwischen zwei freien Tagen nicht arbeiten, ober ar pont ; *Tag der Arbeit*, gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g. ; *Tag der offenen Tür*, deiz an dorioù digor g., gwezhad stal digor b. ; *die zwölf ersten Tage des Jahres*, ar gourdeizioù ls., ar gourdevezhioù ls. ; *auf seine alten Tage, in seinen alten Tagen*, war ar c'hozh, en e gozhni, war e gozhni, diouzh e gozhni, war an diwezhadoù ; *auf meine alten Tage*, pa vo erru un tamm mat a oad ganin, pa'm bo paket un tamm mat a oad, pa vin kozh, pa vin bras war an oad, pa vin erru kozh, pa vin erru war an oad ; *erst in ihren alten Tagen verrichteten sie diese Arbeit*, ne raent al labour-se nemet war ar c'hozh ; *in den Tag hinein leben*, bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab, bevañ a-grip hag a-grap, pikognat, pikagnat ; *sich einen guten Tag machen*, ober bourrus, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur ; *glückliche Tage verbringen*, bevañ devezhioù eürus, tremen devezhioù laouen ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher*, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ; *seinen guten Tag haben*, bezañ war e du mat, bezañ imoret mat, bezañ aoz vat en an-unan, bezañ loariet mat, bezañ e devezhioù mat war an-unan ; *guten Tag ! demat ! devezh mat ! mont a ra ?* [dispredet] demat gouloù ! P. deboñjour ! ; *jemandem guten Tag wünschen*, demata u.b., P. boñjourin u.b. ; *einen schönen Tag noch !* hetin a ran un devezh mat deoc'h ! ; *nie schaffen wir das an einem einzigen Tag*, n'eo ket se un devezhiad labour, ne vo ket graet dindan un devezh ; *an manchen Tagen*, devezhiennoù, devezhiennoù a vez ; *an manchen Tagen geht alles schief*, devezhiennoù e ya pep tra a-dreuz ; *seine Tage sind gezählt*, hennezh ne ray ket kozh kroc'h en, dibunet eo e gudenn, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, sklaer eo e stal, arouez plankenn a zo gantañ, arouez plankenn a zo warnañ, c'hwez an arched a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, tostaat a ra e dermen, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, erru eo pell ganti, straket eo e graoñenn, ne raio ket ruskenn vat, lipet eo, du eo e revr, debret eo e goan, aet eo er sac'h, echu pizh eo, n'emañ ket pell an diwezhañ gantañ ; *ich habe einen schlechten Tag*, n'emañ ket va devezhioù mat warnon ; *jeder Tag hat seine Plage*, a-walc'h eo e boan da bep devezh - an amzer a bad

pell ha pep hini a ya pa c'hell - pep tra a zeuy d'e gouz - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - n'eo ket erru ar mor - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh du - amzer 'zo - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - karrig a red ne bad ket - neket o vont da lazhañ an tan emamp ; P. *bis die Tage !* d'ar c'hentañ gwel ! ken ar c'hentañ gweled ! kenô ! ; [relij.] *fleischlose Tage*, deizioù vijil ls.

2. [enebet ouzh noz : sklêrijenn ha labour] deiz g. ; deiz g., devezh g., dervezh g., devezhiad g., dervezhad g., devezhienn b., dervezhienn b. ; *ein warmer sonniger Tag*, un devezh heol tomm g., un devezh eus ar re gaerañ ; *ein feuchter Tag*, un devezh mouestijenn g. ; *den ganzen Tag über*, *den ganzen lieben langen Tag*, a-hed an deiz, a-hed-pad an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, a-bad an deiz, a-dro an deiz, e-doug an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, abaoe ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz, abred ha diwezhat ; *es ist eine mühselige Plackerei, den ganzen Tag schwere Lasten tragen zu müssen*, ul lazhañ eo dougen bec'hioù a-hed an deiz ; *er verbringt den ganzen Tag auf dem Feld*, hennez a glev an tri añjeluz en e bark ; *den lieben langen Tag*, e-pad an deiz-gouloù, e-pad Doue an deiz, an deiz Doue, e-pad an deiz Doue ; *Tag und Nacht*, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, en noz koulz hag en deiz ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte*, truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *er ließ sie nie einsam*, *weder Tag noch Nacht*, n'en doa ket he c'huitaet na noz na deiz, n'en doa ket he laosket hec'h-unan na noz na deiz ; *in einem Tag*, en ur ober un devezh ; *in einem Tag schafft er viel*, hennezh 'zo mendro ennañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, pezhiaou labour a ra d'e zevezh (dindan un devezh, e-korf un devezh) ; *sie haben die Nordwand in drei Tagen durchstiegen*, pignet e oant dindan tri devezh, (e-korf tri devezh) betek beg ar menez dre ar vri norzh ; *in den Tag hinein schlafen*, chom da sachañ en e wele, ober grallig en e wele, diveureñ, chom da ziveureñ, ober kousk-mintin, chom d'ober laou, ober laou, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da fleriañ, chom da vuzuliañ lin, chom da lipat an tomm, kousket hed ar mintinvezh, kousket betek pell an deiz / betek uhel an deiz (Gregor), chom d'ober teil tomm en e wele, ober teil, ober teil tomm, chom da vagañ ar c'hwen war e wele, sevel e mare vrav, sevel diwezhat, kemer ar c'hraz ; *die Länge von Tag und Nacht*, hed an deizioù hag an nozioù g. ; *während des Tages*, e-pad (e-doug) an deiz, war an deiz, en deiz, e-pad an deiz-gouloù ; *mitte am Tag*, e-kreiz an deiz, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz ; *am Tag kann man schlecht schlafen*, war an deiz (deiz-pad, a-hed-pad an deiz) n'eo ket aes kousket ; *am Tag arbeiten*, labourat war an deiz ; *am helllichten Tag*, dindan sklêrijenn an deiz, e-kreiz an deiz, e-kreiz an deiz kaer, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war-greiz an deiz kaer, war gorf an deiz, e barr an deiz, en deiz anat, a-wel hag a-ouez d'an holl, dindan lagad an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *der Tag bricht immer später an und endet immer früher*, an deiz a zale bep beure evit echuiñ abretoc'h diouzh an abardaez ; *im Winter sind die Tage kurz*, berr e vez an deiz e-kerzh ar goañv ; *die*

Tage werden nach und nach kürzer, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, bihanaat a ra an deiz, an noz a abreta bep abardaez, an deiz a zale bep beure ; *jetzt sind die Tage am kürzesten*, bremañ emañ an deiz en e verrañ ; *die Tage sind kürzer geworden*, berraet eo an deiz ; *die Tage werden länger*, astenn a zo en deiz, astenn a ra an deiz, hiraat a ra an deiz, bevaat a ra an deiz, digeriñ a ra an deiz ; *die Tage sind länger geworden*, astennet eo an deiz, bevaet eo an deiz, hiraet eo an deiz, aet eo an deiz war zigeriñ ; *im Sommer sind die Tage am längsten*, e-pad an hañv e vez an deiz en e hirañ ; *bei Tag ausgehen*, mont er-maez war an deiz, mont er-maez pa vez deiz ; *ganz früh am Tage*, abred-mat, da c'houlou-deiz, da sav an deiz, mintin-c'houlou-deiz, abredik diouzh ar mintin, mintin-mat ; *der Tag bricht an*, emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlouañ, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; *warten, bis der Tag anbricht*, gortoz ar splann ; *es wird schon heller Tag*, bras eo an deiz / uhel eo dijaik an deiz (Gregor), deiz a-walc'h eo dija, deiz bras eo anezhi dija, erru eo sklaer an deiz ; *der Tag geht zur Neige (auf die Neige)*, *der Tag neigt sich*, emañ kozh an deiz, kozh eo an deiz, erru eo pell an deiz, war e bare emañ an deiz, izelaat (mont) a ra an deiz, an deiz a denn d'e fin, sermoziñ (abardaeziñ, rouznoziñ) a ra, emañ o sermoziñ, emañ ar serr-noz o tont, nosaat a ra, an deiz a ya a-raok, war an echu emañ an deiz, emañ an noz o serriñ ; *als der Tag sich neigte*, da serr an noz ; *die Nacht zum Tag machen*, lakaat an noz da astenn an deiz ; [tr-l] *das liegt klar zu Tage*, anat eo an dra-se, sklaer evel an deiz eo ; *Mut an den Tag legen*, diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadam ; *mehr Arbeitseifer an den Tag legen*, poaniañ gant muioc'h a dizh d'ober e labour ; *großen Eifer an den Tag legen*, kaout amdizh, bezañ amdizh war an-unan, jourdouliñ ; *sie legen einen immer größeren Eifer an den Tag*, diskouez a reont un intampi bepred gredusoc'h ; *er legte keinen besonderen Eifer an den Tag*, ne oa ket kalz a herr warnañ, ne oa ket pikol prez warnañ, ne ziskouezas ket bezañ entanet dreistmuzul, ne'z eas ket a c'hoari gaer ganti, ne oa ket aet da vat-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer dezhi, ne oa ket bet lamprek warni, buzhugenniñ a rae e labour, alabistriñ a rae en e labour, eñ a labour e labistr, al labour hag eñ ne oant ket ostizien gaer, ne oa ket gwall ruz war al labour, ne oa moned ebet gantañ, hennezh a oa pouer da labourat, mont a rae pouer gant al labour, lugut e oa da labourat, n'en doa ket lañs da labourat ; *er legt bei seiner Arbeit ein gutes Tempo an den Tag*, hennezh 'zo mendo ennañ, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen), ne vez ket da zivezhañ oc'h ober e labour, hennezh n'eo ket un didalvez, hennezh n'eo ket ul lezober, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh en devez fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, labourat a ra c'hwec, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, peziadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, prim eo gant e labour, dillo en devez da labourat, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e

zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra d'ober e labour, dillo en devez da labourat, hennezh a labour gant d'ober, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; *etwas an den Tag bringen*, reiñ avel d'udb, diskuliañ udb, lakaat udb war zizolo, reiñ an dizolo war udb, diguzhat udb, diguzhañ udb, disklozañ udb, disklêriañ udb, lakaat udb er gouloù, tennañ udb eus an amc'houlou ; *zu Tage kommen, zu Tage treten*, en em ziskouez, en em ziskuliañ, en em lakaat en heol, dont e gouloù, dont war wel, dispakañ, diflukañ ; *an den Tag kommen*, bezañ diskuliet, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet e-touez an dud, bezañ lakaet war zizolo, bezañ lakaet war wel, bezañ lakaet e gwel, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ diskouezet e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzhat, diguzhañ, bezañ krog da anadiñ, bezañ krog da splannañ, bezañ krog da skediñ ; *verhindern, dass die Wahrheit an den Tag kommt*, mirout ouzh diskuliadur ar wironez, mirout ouzh erzerchadur ar wironez ; *die Wahrheit kommt nach und nach an den Tag*, krog eo ar wironez da skediñ, krog eo ar wironez da splannañ ; *die Sonne bringt es an den Tag*, pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo ; *es kommt doch alles an den Tag*, ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wironez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz ; *morgen ist auch noch ein Tag*, warc'hoazh e vo deiz c'hoazh, warc'hoazh e vo heol adarre, warc'hoazh e tarzho c'hoazh an deiz ; *es ist noch nicht aller Tage Abend*, n'eo ket ret c'hoazh stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, n'omp ket gwerzhed c'hoazh, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh, n'eo ket ret c'hoazh stlepel ar billig goude an trebez ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben*, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vior e revr ar yer, arabat gwerzhañ ar vi e revr ar yar, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, dibaot ar yar na goll he vi o kanañ re goude dozviñ, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, re uhel e kan ho kilhog.

3. breujoù ls., kendalc'h g., kembod g., azezoù ls. ; *Bundestag*, [Bro-Alamagn] Bundestag g., Breujoù ar c'hevread ls., dieta b. ; *Parteitag*, kendalc'h ur gostezenn bolitikel g.

4. [relij.] *der Jüngste Tag*, ar Varn zivezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn zivezhañ g., ar varnadeg-veur b. ; *die Woche der sieben fetten Tage*, deizioù al lard ls., an deizioù kig ls., an deizioù enez ls.

5. [mengleuz.] *unter Tag(e) arbeiten*, labourat e foñs ar vengleuz ; *über Tag*, en dizolo, war ar frank, dindan an amzer, dindan an deiz, en amzer vras ; *zu Tage fördern, a)* eztennañ, korvoiñ ; *b)* [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ an dizolo war udb, reiñ avel [d'udb], diskouez [udb] e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor).

6. [korf.] *Tage*, mizioù ls., amzerioù ls., bleuñv str., merkoù ls., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g., traoù ls., devezhioù ls. ; *sie hat ihre Tage*, hec'h amzerioù he deus, emañ gant hec'h amzerioù, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ he zraoù ganti ; *ihre Tage wollen nicht auftreten*, mouzhet eo hec'h amzer outi.

7. [stered.] *siderischer Tag*, deiz steredel g. ; *Sonnentag*, deiz heolel g. ; *wahrer Sonnentag*, deiz heolel gwirion g. ; *mittlerer Sonnentag*, deiz heolel keitat g. ; *bürgerlicher Tag*, deiz keodedel g.

Tag² g. (-s,-s) : [stlenn.] balizenn b.

tagaktiv ag. : [loen.] ... deiz ; *tagaktive Tiere*, loened deiz ls.

tagaus Adv. : *tagaus, tagein*, an eil devezh dre egile, bemdez-c'houlou, bemdez riget, bep a damm bemdez, bemdez Doue, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz.

Tagbau g. (-s) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] mengleuz digor b., mengleuz dindan an deiz b. ; *Bodenschätze im Tagbau ausbeuten*, mengleuziañ en amzer vras, mengleuziañ dindan an amzer vras, mengleuziañ dindan an deiz, mengleuziañ en dizolo, mengleuziañ war ar frank.

tagblind ag. : [loen.] nozweler, ... a wel mat diouzh an noz ha dispis diouzh an deiz, niktalop.

Tagdienst g. (-es) : labour diouzh an deiz g., labour war an deiz g. [*enebet ouzh : Nachtdienst*, servij noz g., labour diouzh an noz] ; *Tagdienst haben*, bezañ e dro da labourat diouzh an deiz, labourat war an deiz.

Tagebau g. (-s) : mengleuz digor b., mengleuz dindan an deiz b. ; *Bodenschätze im Tagebau ausbeuten*, mengleuziañ en amzer vras, mengleuziañ dindan an amzer vras, mengleuziañ dindan an deiz, mengleuziañ en dizolo, mengleuziañ war ar frank.

Tageblatt n. (-s,-blätter) : pemdezieg g.

Tagebuch n. (-s,-bücher) : 1. [kenwerzh] deizlevr g. ; 2. emgazetenn b., koundeiziadur g., deizlevr g.

Tagebuchautor g. (-s,-en) / **Tagebuchsreiber** g. (-s,-) : deizlevrour g.

Tagedieb g. (-s,-e) : skoeñver g., leozenn b. [*liester leozenned*], moriser g., feneant g., yeueg g. [*liester yeueien*], dibreder g., toull diboañ g., Fañch an Didalvez g., Yann Diegi g., sonnard g., sach war-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g. [*liester landreidi*], landreant g. [*liester landreanted*], breinerboued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester lezireien*], gwalleg g. [*liester gwalleyen*], fagnouz g. [*liester fagnouzien*], kreouz g. [*liester kreouzien*], louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., labaskenneg g. [*liester labaskenneien*], laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladoren b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., penn pout g., foerouz g., tamm foerouz g., kalficher g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., travelgen g., peul g., kouskadenn b., marvasenn b., lugudenn b., klouarenn b., beuzelenn b.

Taggeld n. (-s,-er) : 1. gwaredoù deiziek ar c'hedskor ls., P. digoll pemdeziek g. ; 2. gouzeulad deiziek g., P. digoll pemdeziek g., frejoù hent pemdeziek ls.

tagein Adv. : *sellit ouzh tagaus*.

tagelang ag./Adv. : a) e-pad devezhioù ha devezhioù, meur a zevezh, e-pad un toullad mat a zevezhioù, e-doug un toullad

mat a zevezhioù ; b) a-hed an deiz, etre daou benn an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben.

Tagelohn g. (-s,-löhne) : gopr deiziek g., gopr pemdeziek g., gopr un devezhiad labour g. ; *im Tagelohn stehen, im Tagelohn arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh.

Tagelöhner g. (-s,-) : devezhour g., devezhiour g., devezhier g., devezhiataer g., goprdevezhour g., gounideg g. ; *als Tagelöhner arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh.

tagen V.gw. (hat getagt) : 1. tarzhañ, sevel, goulaoiñ, strinkañ, merkañ ; *es tagt (der Morgen tagt)*, emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaoiñ, emañ an deiz o skleiñ, emañ an deiz o wennañ, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; 2. derc'hel kuzul, delc'her e azezoù, delc'her bodadeg, bezañ bodet, bezañ gant un dalc'h, sezañ, divizout, breutaat, daelañ, kendaelañ, en em guzuliañ ; *die Abgeordneten tagen*, bodet eo ar gannaded, gant dalc'h ar breudoù emañ ar gannaded ; *der Kongress wird in Düsseldorf tagen*, dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ.

Tagen n. (-s) : dalc'h g.

Tagesablauf g. (-s,-abläufe) : implij-amzer an devezh g., steuñvad an devezh g., roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g. ; *ich werde meinen Tagesablauf noch einmal durchgehen, ich werde meinen Tagesablauf noch einmal kurz zusammenfassen, ich werde Ihnen meinen Tagesablauf rekapitulieren*, adkontañ a rin deoc'h berr-ha-berr roll va devezh.

Tagesanbruch g. (-s) : sav an deiz g., gouloù-deiz g., goulaoiñ-deiz g., goulaoiñ an deiz g., tarz-deiz g., tarz an deiz g., tarzhiñ an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; *bei Tagesanbruch*, da sav-heol, da sav an deiz, da c'houlou-deiz, da strink an deiz, d'an tarz-deiz, da c'houlaoiñ an deiz, da darzh an deiz, kerkent hag an deiz, kerkent ha goulaoiñ an deiz, da rouz-beure, kentizh ha gouloù-deiz, pa vez nozik c'hoazh, war-dro ar pellgent ; *vor Tagesanbruch*, a-raok tarz an deiz ; *vor Tagesanbruch aufstehen*, sevel a-raok an deiz.

Tagesarbeit b. (-,-en) : devezhiad g., devezhiad labour g., devezh g., devezhienn b.

Tagesausflug g. (-s,-ausflüge) : baleadenn un devezh b., tro-vale un devezh b., troiad un devezh b., troad un devezh b., ergerzh un devezh g., ergerzhadeg un devezh b.

Tagesbefehl g. (-s,-e) : [lu] roll an devezh g.

Tagescreme b. (-,-s) : dienn deiz g., koaven deiz g.

Tagesdauer b. (-) : hed an deiz g., hider an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g.

Tagesdecke b. (-,-n) : pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b. ; *gesteppte Tagesdecke*, golc'hedenn-boent b., golc'hed-poent g., pallenn-piket g.

Tagesdienst g. (-es) : labour diouzh an deiz g., labour war an deiz g. [*enebet ouzh : Nachtdienst*, servij noz g., labour diouzh an noz] ; *Tagesdienst haben*, bezañ e dro da labourat diouzh an deiz, labourat war an deiz.

Tagesdurchschnitt g. (-s) : keitad deiziek g. ; *im Tagesdurchschnitt*, an eil devezh dre egile.

Tageseinnahme b. (-,-n) : [kenwerzh] 1. enkef an deiz g. ; *wir haben heute eine gute Tageseinnahme erzielt*, ur sac'had mat hon eus bet hiziv, kouezhet eo brav an arc'hant er c'hef hiziv, un devezh mat hon eus graet hiziv ; 2. enkef pemdeziek g., enkef deizek g.

Tagesfest n. (-es,-e) : fest-deiz g./b.

Tagesförderung b. (-) : kenderc'h deizek g.

Tagesgeld n. (-s,-er) : arc'hant diouzh an deizh g., arc'hant deizat g.

Tagesgericht n. (-s,-e) : [kegin.] meuz an devezh g.

Tagesgeschehen n. (-s) : darvoudoù an deiz ls., nevezintioù ls., keleier lies, doareoù ls.

Tagesgespräch n. (-s,-e) : *es ist das Tagesgespräch*, bez emañ an dra-se dindan teodoù an dud, war an teod emañ, war teod an dud emañ, ne gomzer a gen, e pep lec'h e vez klevet anv eus an dra-se, kaoz vras a zo eus an dra-se hiziv, n'eus ken kont hiziv, n'eus brud nemet eus se hiziv, emañ ar brud-se a bep tu (Gregor).

Tagesgrauen n. (-s) : gouloù-deiz g., goulouñ-deiz g., goulouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwen an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; *bei Tagesgrauen*, da sav an deiz, da c'houlou-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, pa vez nozik c'hoazh, war-dro ar pellgent.

Tageskarte b. (-,-n) : 1. [kegin.] roll meuzioù an deiz g. ; 2. bilhed a dalv evit un devezh g., bilhed un devezh g., tiked a dalv evit un devezh g., tiked un devezh g.

Tageskasse b. (-,-n) : 1. [c'hoariva] kef digor war an deiz g. ; 2. [kenwerzh] enkef an deiz g.

Tagesklinik b. (-,-en) : ospital deiz g.

Tageskolumne b. (-,-n) / **Tageskommentar** g. (-s,-e) : bilhed an devezh g., kronikenn an devezh b., kronik an devezh g.

Tageskurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] feur an deiz g.

Tageslänge b. (-,-n) : hed an deiz g., hirder an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g.

Tageslicht n. (-s) : 1. *das Tageslicht*, sklêrijenn an deiz b., gouloù an deiz g., ar gouloù naturel g. ; *bei Tageslicht arbeiten*, labourat ouzh sklêrijenn an deiz ; *gedämpftes Tageslicht*, amheol g., damc'houlou g., amc'houlou g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houlou g., damsklêrijenn b. ; *helles Tageslicht*, splannder an deiz g. ; *das Sehen bei Tageslicht*, ar gweled deizel g., ar gweled diouzh an deiz g., ar gweled fotopek g. ; 2. *in vollem Tageslicht*, e fas an heol hag e fas ar bed / en deiz anat (Gregor), e-kreiz (war-greiz) an deiz ; 3. [dre skeud.] *ans Tageslicht kommen*, bezañ diskuliet d'an holl, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ lakaet war zizolo, bezañ lakaet war wel, bezañ lakaet e gwel, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ diskouezet e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzhat, diguzhañ, splannaat, anataat ; *die Wahrheit kommt nach und nach ans Tageslicht*, krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat.

Tageslichtprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g. ; *transparente Vorlagen mit einem Tageslichtprojektor projizieren*, kilvannañ.

Tagesmarsch g. (-es,-märsche) : 1. kerzhadeg un devezh b., kerzh un devezh g., kerzhadenn un devezh b., tennad-hent un devezh g. ; 2. devezhiad kerzh g., devezhiad kerzhet g., devezhiad bale g., devezh bale g., devezh kerzhet g., devezh hent g. ; *bis zu diesem Dorf sind es noch drei Tagesmärsche*, emañ ar gêriadenn-se war-hed tri devezh kerzhet (tri devezh hent, tri devezh kerzh, tri devezh bale) ac'hanen ; *bis zu diesem Dorf sind es gut drei Tagesmärsche*, tri devezhiad mat a vale a zo betek ar gêriadenn-se.

Tagesmitte b. (-,-n) : kreistevezh g., kreiz an deiz g. ; *um die Tagesmitte*, *zur Tagesmitte*, war-greiz an deiz, e-kreiz an deiz.

Tagesmutter b. (-,-mütter) : skoazellerez-vamm b., magerez b., plac'h bugale b., plac'h krot b.

Tagesordnung b. (-,-en) : steuñvad an devezh g., roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g., programm an devezh g. ; *auf die Tagesordnung setzen*, lakaat war an deizroll, lakaat war ar roll-labour ; *die Tagesordnung des Ministerrates*, roll-labour kuzul ar vaodierned g. ; *zur Tagesordnung übergehen*, lakaat (tennañ) ar gaoz war roll-labour an deiz ; *an der Tagesordnung sein*, a) bezañ war ar roll-labour, bezañ war roll an devezh, bezañ da ober hiziv ; b) [dre skeud.] bezañ ur c'hraf a vremañ a ranker plediñ gantañ ; *das ist immer noch an der Tagesordnung*, n'eo ket digouezet c'hoazh ; *wenn es dann an der Tagesordnung ist*, es zu tun, pa vo anv d'ober an dra-se, pa vo meneg d'ober an dra-se, pa vo keal d'ober an dra-se.

Tagesordnungspunkt g. (-s,-e) : kraf war an deizroll g., kraf war ar roll-labour g., poent eus an deizroll g., poent eus ar roll-labour g.

Tagesplan g. (-s,-pläne) / **Tagesplanung** b. (-,-) : steuñvad an devezh g.

Tagespresse b. (-) : kazetennoù an deiz ls., gwask pemdeziek b., kelaouennoù pemdeziek ls., ar pemdeziegoù ls. ; *die Tagespresse lesen*, lenn keleier an deiz, lenn kazetennoù an deiz ; *die regionale Tagespresse*, ar c'hazetennoù pemdeziek rannvroel ls. ; *die überregionale Tagespresse*, ar c'hazetennoù pemdeziek broadel ls.

Tagesproduktion b. (-) : kenderc'h deizek g.

Tagesprogramm n. (-s,-e) : tenor an devezh g. ; *hier das Tagesprogramm*, setu tenor an devezh.

Tagesreise b. (-,-n) : 1. beaj un devezh b. ; 2. devezhiad beaj g., devezh beajiñ g.

Tagesreste ls. : [bred., Freud] dilerc'hioù deiz ls.

Tagessatz g. (-s,-sätze) : 1. [mezeg.] priz an devezh g. ; 2. tell-gastiz a-genfeur gant ar gopr pemdeziek (gant ar gopr deizek) b.

Tagesschau b. (-) : abadenn geleier er skinwel b., keleier skinwel ls.

Tagessehen n. (-s) : gweled deizel g., gweled diouzh an deiz g., gweled fotopek g.

Tagesstätte b. (-,-n) : ospital deiz g.

Tagesumsatz g. (-s,-umsätze) : [kenwerzh] 1. gwerzh an deiz b. ; 2. kengreadur un devezhiad g., kengreadur deizek g.

Tagesvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn deiz g., labous deiz g.

Tageswärme b. (-) : gwrez an deiz b., nerzh an deiz g.

Tageswert g. (-es,-e) : feur g.

Tageszeit b. (-,-en) : eur b., koulz g. ; *zu jeder Tageszeit*, da bep eur / da bep koulz (Gregor), forzh pegoulz, forzh peur ; *zu dieser Tageszeit*, d'ar c'houlz-se eus an deiz ; *zu jeder Tages- und Nachtzeit*, abred ha diwezhat.

Tageszeitung b. (-,-en) : pemdeziek g., kazetenn bemdeziek b.

Tagetes b. (-,-) : [louza.] roz-Indez str.

tageweise Adv. : diouzh an deiz, war zevezh ; *tageweise arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz.

Tagewerk n. (-s,-e) : 1. devezh labour g., devezhienn b. ; 2. devezhiad g., devezhiad labour g.

Tagfalter g. (-s,-) : [loen.] balafenn deiz b., [liester balafenned deiz, balafennoù deiz], pobelan g. [liester pobelaned], bobelan g. [liester bobelaned], aelig-Doue g. [liester aeledigoù-Doue], yarig-an-hañv b. [liester yurig-an-hañv], aelig-hañv g. [liester aeledigoù-hañv], malvenn b. [liester malvinier, malvenned],

barbellig g. [*liester* barbelligou], berrboellig g. [*liester* berrboelligou], kalvennig b. [*liester* kalvennigou].

Taggeld n. (-s,-er) : [Bro-Suis] 1. gwaredoù deizieq ar c'hedskor ls., P. digoll pemdeziek g. ; 2. gouzeulad deizieq g., P. digoll pemdeziek g., frejoù hent pemdeziek ls.

taghell ag. : *es ist taghell*, deiz eo, deiz eo anezhi, tarzhet (goulaouet, sklaer, uhel) eo an deiz, bras eo an deiz (Gregor), deiz bras eo anezhi, erru eo sklaer an deiz.

-tägig ag. : *dreitägiger Ausflug*, ergerzhadenn tri devezh b., tro-vale tri devezh b., troiad tri devezh b., troad tri devezh b., ergerzh tri devezh g., ergerzhadeg tri devezh b.

Tagine b. (-) : [kegin.] tajin g. [*liester* tajinoù].

Tagliatelle ls. : [kegin.] tagliatelle g.

täglich ag. : deizieq, pemdeziek, pemdez ; *der tägliche Kleinkram, das tägliche Einerlei, das tägliche Leben*, tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar sermoul g. ; *tägliche Arbeit*, labour pemdeziek g. ; [tr-l, relij.] *unser tägliches Brot gib uns heute*, ha roit deomp hiziv hor bara pemdeziek, ro deomp hiziv hor bara pemdeziek ; [hinouriezh] *tägliche Temperaturamplitude*, heled deizieq g.

Adv. : bemdez, bep deiz, ken alies ha bemdez, da zeiz, an deiz, d'e zevezh, deiz-ha-deiz, eus an eil devezh d'egile, a zeiz da zeiz, bemdez-c'houlou, bemdez riget, bemdez-ordinal ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch*, ar vuoc'h-se a daol tregont litrad laezh d'he devezh ; *zweimal täglich*, div wech bemdez ; *ihre Zahl nimmt täglich zu*, niverusaat a reont a zeiz da zeiz, stankaat a ra bemdez an niver anezho.

Taglichtnelke b. (-,-n) : yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou ls.

Tagliste b. (-,-n) : [Bro-Suis] roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.

Tagpfauenauge n. (-s,-n) : [loen. *Inachis io*] balafenn baun b., balafenn lagadennek b., pobelan paun g., melvenn baun b.

Tagraubvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh deiz g., labous-preizh deiz g.

Tagreise b. (-,-n) : [Bro-Suis] 1. beaj un devezh b. ; 2. devezhiad beaj g., devezh beajiñ g.

tags Adv. : *tags zuvor*, en derc'hent, d'an derc'hent, en deiz (d'an deiz) a-raok ; *tags darauf*, antronoz, d'an deiz (en deiz) war-lerc'h.

Tagsatzung b. (-,-en) : [gwir] deiz ar breud g.

tagsblühend ag. : [louza.] *tagsblühende Blumen*, bleunioù deiz ls.

tagsüber Adv. : war an deiz, e-kerzh an deiz, diouzh an deiz, e-doug an deiz, deiz-pad, e-tro an deiz, a-hed-pad an deiz, etre an div sklêrijenn, e-pad an deiz-gouloù, war gorf an deiz ; *tagsüber kann man nur schlecht schlafen*, war an deiz n'eo ket aes kousket, war gorf an deiz n'eo ket aes kousket ; *tagsüber arbeiten*, labourat war an deiz.

tagtäglich Adv. : bemdez-c'houlou, bemdez riget, bep a damm bemdez, bemdez Doue, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez, eus an eil devezh d'egile, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz.

Tagtraum g. (-s,-träume) : deizvre b., hunvre e dihun g./b., rambre g., randon g., reze g., rez g., valgori g., hunvreadenn b.

Tagundnachtgleiche b. (-,-n) / **Tag-und-Nacht-Gleiche** b. (-,-n) : kedez b., keidel b. ; *Frühlingstagundnachtgleiche*, kedez-Veurzh b. ; *Herbst-Tagundnachtgleiche*, kedez an dilost-hañv b., kedez diskar-amzer b., kedez-Wengolo b.

Tagung b. (-,-en) : kendalc'h g., dalc'h g., azezoù ls., bodadeg b., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., breutadeg b., kendiviz g., kendael b. ; *Jahrestagung*, bodadeg vloaz b. ; *eine Tagung abhalten*, derc'hel e azezoù, derc'hel bodadeg ; *ordentliche Tagung*, estez ordinal g., bodadeg ordinal b., dalc'h ordinal (kustum, boas, standur) g. ; *außerordentliche Tagung*, estez dreistordinal g., dalc'h dreistordinal g. ; *während der Tagung, während die Tagung stattfand, während die Tagung abgehalten wurde*, e-pad an dalc'h (Gregor), e-pad dalc'h ar breudoù, e-kerzh an dalc'h, e-kerzh an dalc'h-azez.

Tagungsteilnehmer g. (-s,-) : kendalc'hiad g., emvoder g.

Tagungsteilnehmerin b. (-,-nen) : kendalc'hiadez b., emvoderz b.

Tagwache b. (-) : [lu, Bro-Aostria, Bro-Suis] dihun g.

Tagwerk n. (-s,-e) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] devezhiad g., devezhiad labour g.

Tagzeiten ls. : [relij.] liderezh an eurioù g., eurioù kanonel ls.

Tagzeitenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] *ein Tagzeitenbuch*, un eurioù g. [*liester* eureier].

Tagzeitengebet n. (-s,-e) : [relij.] eur ganonel b.

Tagzeitenliturgie b. (-) : [relij.] liderezh an eurioù g., eurioù kanonel ls.

Taifun g. (-s,-e) : tifon g., kelc'hwidenn b.

Taiga b. (-) : taiga g.

Taigaspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h teñval g.

Taille b. (-,-n) : 1. [korf.] bandenn b., dargreiz g., kreiz g. ; *bis zur Taille*, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek e vandenn, betek hanter e gorf, betek an divgroazell ; *sie hat eine schlanke Taille, sie hat eine schmale Taille*, honnezh a zo ken mistr ha strink, honnezh a zo mistr evel ul logodenn, honnezh a zo mistr he dargreiz, honnezh a zo dargreizet mistr, honnezh a zo dargreizet moan, n'eus nemet ur flac'had anezhi ; 2. [gwiad.] ment b. ; *auf Taille gearbeitetes Kleid*, dilhad dres g., dilhad dreset g. ; *ein Kleidungsstück in der Taille verengen, ein Kleid in der Taille enger machen*, dargreizañ un dilhad ; 3. [istor, Bro-C'hall, direkte Steuer] tailh b. ; *die Taille und die Salzsteuer, die Taille und die Gabella*, an dailh hag ar gabel.

taillieren V.k.e. (hat tailliert) : *eine Jacke taillieren*, dargreizañ ur chupenn.

tailliert ag. : dres, dreset, dargreizet ; *tailliertes Kleid*, dilhad dres g., dilhad dreset g., dilhad dargreizet ; *taillierter Mantel*, leviten b.

Taiwan n. : Taiwan b.

Tajine b. (-) : [kegin.] tajin g. [*liester* tajinoù].

Tajo g. (-pe-s) : Tajo b.

Takel n. (-s,-) : [merdead.] palank g., traouilh g. ; *vor Topp und Takel lenzen*, tec'hel diouel-kaer a-raok ar gorventenn ; *Manteltakel, spanisches Takel*, etak g.

Takelage b. (-,-n) : [merdead.] paramantoù ur vag ls., kerdin-lestr ls., fardaj g., greiamant g. ; *laufende Takelage*, fardaj-red g., siblennoù link ls., terk g. ; *stehende Takelage*, fardaj-dalc'h g., siblennoù chag ls. ; *die Segel waren zerrissen und die Takelage in Unordnung*, fardaj ha gouelioù a oa en istribilh.

takeln V.k.e. (hat getakelt) : paramantiñ, fardañ, greiañ.

Takelung b. (-) : [merdead.] 1. paramanterezh g., greiañ g. ; 2. paramantoù ur vag ls., kerdin-lestr ls., fardaj g., greiamant g.

Takelwerk n. (-s) : [merdead.] paramantoù ur vag ls., kerdin-lestr ls., fardaj g., greiamant g.

Takt g. (-s,-e) : 1. [sonerezh] mentadurezh b., mentad g., mentadur g. ; [luskou] kellusk g. ; *Dreivierteltakt*, mentad tri zaol g., mentad tri fred g., mentad tri fred-amzer g., lusk triel g. ; *den Takt angeben, den Takt schlagen, den Takt klatschen*, bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar

ventadurezh, mentañ [ar c'horoll, ur ganaouenn, un ton], rein lusk [d'ar c'horoll, d'ur ganaouenn, d'un ton].

2. *im Takt*, a-gellusk, a bep eil, ingal bep eil, ingal d'ar paz, a-gengammed, d'ar paz mentet, diouzh ar mentad, gant kadañs, e kadañs ; *im Acht-Minuten-Takt*, bep eizh munutenn.

3. *aus dem Takt kommen*, **a)** koll ar gadañs ; **b)** [dre skeud.] koll e oremuz, en em rouestlañ (Gregor) ; *jemanden aus dem Takt bringen*, **a)** lakaat u.b. da goll ar gadañs ; **b)** [dre skeud.] divarc'hañ (abafiñ, bac'hiñ, strafuilhañ, chalmiñ) u.b., lakaat mesk e spered u.b., strafuilhañ spered u.b., troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, lakaat u.b. berr, saouzañ u.b. (Gregor).

4. [dre heñvel.] *der Takt der Maschinen*, fraoñvrezh ar mekanikoù g. ; *Arbeitstakt*, talm al labour g., fonnuster al labour g. ; *den Arbeitstakt erhöhen*, uhelaat talm al labour, fonnusaat al labour.

5. [tekn.] taol g., pred-amzer g. ; *der Viertaktmotor*, ar c'heflusker pevar zaol g., ar c'heflusker pevar fred g., ar c'heflusker pevar fred-amzer g.

6. kuñvelezh b., evezhegiezh b., emzalc'husted b., dilikatiri b., stek g., finded b., finder g., kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., soutilded b. ; *es fehlt ihm an Takt*, chom a ra gantañ da zeskiñ c'hoazh, lourt (dibalamour, amzereat, dizoare, dizereat, amzere) eo a-wechoù, n'eo ket dilikat tamm ebet, n'eo ket kuñv neudenn ebet, n'eo ket un den dereat, pounner eo e votoù, ne oar ket ar stek ; *Mangel an Takt*, diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdis b., lourdoni b., botoù pounner ls. ; *er geht mit Takt vor*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, gant mil evezh, dre du), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra dres dezhi.

Taktart b. (-, -en) : [sonerezh] mentad g. ; *zusammengesetzte Taktart*, mentad kenaozet g. ; *einfache Taktart*, mentad plaen g. ; *regelmäßige Taktart*, mentad reol g. ; *unregelmäßige Taktart*, mentad amreol g.

taktfest ag. : **1.** skiant ar mentad gantañ ; **2.** disaouzan, divrall, difrom, distrauilh.

Taktgeber g. (-s, -) : [stlenn.] eurier g., padrezher g.

Taktgefühl n. (-s) : kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g., finded b., finder g. ; *er geht mit Taktgefühl vor*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, gant mil evezh, dre du), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra dres dezhi.

taktieren V.gw. (hat taktiert) : **1.** [sonerezh] bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar ventadurezh ; **2.** [dre skeud.] lakaat ur c'haderezh da dremen er pleustr ; **3.** *geschickt taktieren*, gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek.

Taktik b. (-, -en) : **1.** taktik g., kaderezh g., brezelekaerezh g., doare-ober g. ; *seine Taktik ändern*, treiñ penn d'e vazh, cheñch penn d'e vazh ; [polit.] *obstruktive Taktik*, gread herzel g., embregadeg skoilhañ b., skoilherezh g. ; **2.** [brezeloniezh] kadoniezh b., kadouriezh b., taktik g.

Taktiker g. (-s, -) : taktikour g., kadoniour g., pleustradeger g.

taktil ag. : stokadel, ... stekiñ ; *taktile Sensibilität*, eraeziñ stokadel g. ; *taktiler Sinneseindruck*, *taktile Sensation*, eraezadenn stokadel b. ; *taktile Kommunikation durch das*

Betasten mit den Fühlern, kehentiñ tastornellel g., kehentiñ dre an tastornelloù g.

taktisch ag. : **1.** kad-, kadoniell, kadouriezhel, ... pleustradegañ ; *taktische Waffen*, kadarmoù ls. ; *taktische Raketenwaffe*, kadvuc'hell b. ; **2.** [dre skeud.] *taktisch vorgehen*, gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek.

Taktizität b. (-) : [kimiezh] liniegezh b., taktegezh b., stereoreoliegezh b.

taktlos ag. : pounner e votoù, lourt, dibalamour, difoutre, amzereat, dizoare, dizereat, dijaoj, amzere, diaviz, morlok, dijen ; *taktlose Worte*, gerioù dizampart ls. ; *er ist taktlos*, lourt (dibalamour, amzereat, dizoare, dizereat, amzere) eo a-wechoù, n'eo ket dilikat tamm ebet, n'eo ket kuñv neudenn ebet, n'eo ket un den dereat, pounner eo e votoù, ne oar ket ar stek.

Taktlosigkeit b. (-) : diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdis b., lourdoni b., botoù pounner ls., dijended b., mordokerezh g., diavizded b.

taktmäßig ag. : a-gellusk, a bep eil, ingal bep eil, ingal d'ar paz, a-gengammed, d'ar paz mentet, diouzh ar mentad, gant kadañs, e kadañs.

Taktmesser g. (-s, -) : [sonerezh] bommer g. [*liester bommerioù*], mentader g. [*liester mentaderioù*].

Taktstock g. (-s, -stöcke) : gwialenn ar penn orkestra b., gwialenn-ventadañ b., bazh ar pennsoner b., gwialenn ar pennsoner b.

Taktstrich g. (-s, -e) : [sonerezh] sparl mentad g.

Taktteil g. (-s, -e) : pred-amzer g., pred g. ; *betonter Taktteil*, [sonerezh] pred-amzer kreñv g., pred kreñv g. ; *unbetonter Taktteil*, pred-amzer gwan g., pred gwan g.

taktvoll ag. : kuñv, dilikat, santidik, leun a guñvelezh, sichant, sev, ... a oar ar stek ; *seien Sie doch so taktvoll und schweigen Sie !* tavit, gant ar vezh ! ; *taktvoll sein*, gouzout ar stek.

Adv. : dre gaer, dre vrav, dre sil, a-silik, dre het, gant moder, dre voder, dre zouster, gant mil evezh, dre du, dousik, dous, bravik, plarik, dre gaerig, dres ; *er geht taktvoll vor*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrav, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, gant mil evezh, dre du), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra dres dezhi.

Taktzeit b. (-, -en) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g.

Tal n. (-s, Täler) : **1.** traoñienn b., saonenn b., saon b., deval g., devalenn b., flagenn b., flajenn b., flondrenn b., kampoullenn b., nant g., traoñ g. [*liester traoñioù, trevier*], izelenn b., pantenn b. [*liester pantennoù, pantoù*], stankenn b., toullenn b., kombant g., kombantenn b. ; *enges Tal*, kanienn b., stankenn b. ; *ein schmales Tal*, un draoñienn strizh b. ; *ein breites Tal*, ur flagenn avelant b. ; *kleines Tal*, saon b., saonenn b., kampoullenn b., kanienn b., kampoull g., gwantenn b., toullenn b., traoñ g. [*liester traoñioù, trevier*], komm g., flondrenn b., san b. ; *friedliche Täler, ruhige Täler*, flagennoù didrouz ls., traoñiennoù bouzar ls. ; *heuresches Tal*, traoñienn foennet mat b., traoñienn fonnus da reiñ foenn b., traoñienn kreñv e foenn b. ; *Hochtal*, uheldraoñienn b. ; *feuchtes Tal*, flagenn b. ; *des Tales Grund*, deun an draoñienn g. ; *ein von felsigen Hügeln eingesäumtes Tal*, un draoñienn hedet gant krec'hennoù roc'hellek b. ; *der Wanderweg folgt dem Tal des Flusses*, ar wenodenn-vale a hed ar stêr, ar wenodenn-vale a ya gant ribl ar stêr, ar wenodenn-vale a ya hed-ha-hed ar stêr, ar wenodenn-vale a heuilh ar stêr, mont a ra ar wenodenn-vale a-hed (hed, dre hed) ar stêr, riblañ (hedañ, kostezañ) a ra ar wenodenn-vale ar stêr, mont a ra ar wenodenn-vale a-ribl gant

ar stêr ; *zu Tal fahren*, diruilhañ gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn, mont gant red an dour ; *der Gießbach stürzt zu Tal*, diruilhañ a ra ar froud gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal*, an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da draoñ ar menez ; *das Loiretal*, Traoñienn al Liger b. ; *ein mit Obstbäumen bepflanztes Tal*, un draoñiennad frouezhenned b. ; *das Tal versinkt im Nebel*, *das Tal schwimmt im Nebel*, neuñviñ a ra an draoñienn el latar, beuzet eo an draoñienn el latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar ; [mojenn.] *das Tal ohne Wiederkehr*, *das gefährliche Tal*, *das Tal der falschen Liebhaber*, an Draoñienn hep Distro b., Traoñienn an Andistro b. ; **2.** [douarouriezh] *blindes Tal*, *Blindtal*, trañienn dall b. ; *Trockental*, trañienn dizour b. ; *Quertal*, trañienn-dreuz b. [liester trañiennoù-treuz] ; *Trogtal*, *U-Tal*, komm skornredel g., trañienn skornredel b. ; **3.** [dre skeud., merdead.] *das Wellental*, an toull etre div wagenn g., ar bern kleuz g. ; **4.** *über Berg und Tal*, a zeval da venez, a venez da zeval - a-hed ar vro - dre draoñienn ha menez - dre grec'h ha traoñ - dre gleuz ha garzh - a votenn da flagenn - a-dreuz karter ; *über Berg und Tal wandern*, mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ trañienn ha menez - mont a votenn da flagenn - foetañ bro dre draoñienn ha menez - mont dre grec'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - dornañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - gwelet bro - bale bro - trimardiñ - bezañ war ar champolu - bezañ war an trimard - galoupat bro - galoupat an hentoù - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - redek ar c'hwitell - mont dre c'hêrioù ha broioù - mont dre gêrioù ha broioù - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent - tennañ bro - roulat ar bed - ruilhal dre an hentoù.

talab Adv. / **talabwärts** Adv. : war-zu an draoñienn, d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.

Talar g. (-s,-e) : **1.** sae b., robenn b., simarenn b., toga b. ; **2.** [relij.] soutanenn b., lost-du g., sae-veleg b. ; *einen Talar anhaben*, bezañ dindan soutanenn, bezañ soutanennet.

talauwärts Adv. : **1.** [bezañ lec'hiet] uheloc'h ; **2.** [mont] a-enep red an dour ; **3.** war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h.

Talbewohner g. (-s,-) : trañiennad g.

Talbrücke b. (-,-n) : karrbont g., meurbont g.

Tälchen n. (-s,-) : saon b., kampoullenn b., kanienn b., kampoull g., gwantenn b., toullenn b., traoñ g. [liester trañioù, trevier], komm g., kombant g., kombantenn b., flondrenn b., san b.

Talenge b. (-,-n) : enkadur g., kev g., strizhenn b.

Talent n. (-s,-e) : **1.** donezon g./b., mailhoni b., mailher g., mailhd b., chemet g., chem. g., stek g., fil g., galloudoù dispar ls., galloudezhioù dispar ls., talant g., lec'h-dorn g. ; *er hat Talent zum Zeichnen (zum Zeichner)*, donezonet kaer eo evit tresañ, ur pabor eo war an tresañ, donezonoù en deus e beg e vizied, ar stek en deus da dresañ, ampart eo da gunduiñ e greion ; *schlummernde Talente*, donezonoù morgousket ls., donezonoù e galloud ls. ; *die einen haben mehr Talent als die anderen*, gwelloc'h danvez a vez en eil eget en egile ; *er hat dazu (dafür) ein besonderes Talent*, donezonet kaer eo evit an dra-se, tuet-mat eo d'ober an dra-se, an neuz en deus d'ober an dra-se, ar stek en deus d'ober an dra-se ; *Talent durch Fleiß ersetzen*, ober gant e c'hred en diouer a zonezon, lakaat e c'hred da gevelañ e ziouer a zonezon ; *sein Talent vergeuden*, treuzimplijout e zonezon, treuzimplijout e zonezonoù ; **2.** [den]

mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., pabor g., ki g., kole g., tad den g., tarin g., tarinez b., mestrez d'ober g., mestrez d'ober b. ; *ein darstellerisches Talent*, un dezerc'her donezonet kaer g., ur c'hoarier donezonet kaer g. ; *dieses Land ist reich an Talenten*, ar vro-se a zo anezhi ur mirad bras a dud donezonet kaer g., ar vro-se a zo anezhi ur vagerezh tud donezonet kaer b. ; **3.** [moneiz, muzul] talant g. [liester talantoù].

Talentabwanderung b. (-) / **Talentflucht** b. (-) : fuadur ar speredoù g., tec'hadenn ar speredoù b.

talentiert ag. : donezonet kaer, iijinet kaer, dornet mat, mailh, dres, apert, ouesk, galloudoù dispar dezhañ ; *ein talentierter Chirurg*, ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g. ; *er ist dafür besonders talentiert*, donezonet kaer eo evit an dra-se, tuet mat eo d'ober an dra-se, an neuz en deus d'ober an dra-se, ar stek en deus d'ober an dra-se.

talentlos ag. : dibourvez diouzh donezonoù, dibourvez diouzh mailhoni, donezonet fall, dornet fall, divalav war udb, lavek, dister.

Talentlosigkeit b. (-) : diouer a zonezonoù g., diouer a vailhoni g., lavegezh b., distervez b.

Talentschmiede b. (-,-n) : magerezh tud dreistbarrek b., magerezh tud donezonet kaer b.

Talentschwund b. (-) : fuadur ar speredoù g., tec'hadenn ar speredoù b.

talentvoll ag. : donezonet kaer, iijinet kaer, dornet mat, mailh ; *ein talentvoller Chirurg*, ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g.

Taler g. (-s,-) : **1.** [moneiz] taler g., real g., skoed g. ; *eine Elle Damast kostete fünf Taler*, pemp taler ar walenn e kouste al lien-damask ; *für zwei Taler Fleisch kaufen*, prenañ daou dalerad kig, prenañ daou realad kig, prenañ daou skoedad kig ; **2.** [kr-l] *wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert*, a wenneien emaint tout - a wenneien, a wenneien e vez graet skoejeien - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - arboellañ pa garer, 'benn antronoz e kaver - arboellañ pa garer antronoz e kaver - kerc'heiz a lez pesk bihan a zebr melc'hwedenn d'he c'hoan - lur ha lur a sav da somm - an den n'eo ket pizh war e dra a ya abred da visac'hañ - bezañ pizh er c'homañsamant eo penn an hent d'an arboellamant - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - an niver a raio bern - paour a c'hounez, paour a foet, paour n'en deus ezhomm yalc'h ebet.

Talfahrt b. (-,-en) : **1.** [kirri] diskenn eus ar menez d'an draoñienn g. ; **2.** [bigi] diskenn war ar stêr etrezek ar mor g. ; **3.** [dre skeud.] enkil g., gouzizenn b., flakenn b., flakadur g., diskar g., digresk g. ; *auf Talfahrt sein*, mont war fallaat, mont da fall, treiñ da fall, c'hoari da fall, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war ziribin, mont d'ar baz, mont war fallaat, mont e drouziwezh, mont war e gement all, mont d'ar bern, dizeiañ, tennañ d'e fin (Gregor), tennañ d'ur gwall fin, mont e skuilh hag e ber.

Talg g. (-s,-e) : **1.** soav g. ; *Rindtal*, soav ejen g. ; *Hammeltalg*, soav maout g. ; *mit Talg einschmieren, mit Talg bestreichen*, soavañ, induañ gant soav ; *mit Talg eingeschmiert*, soavek ; *Stück Talg*, soavenn b. ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g. ; **2.** [bev.] sebm g. ; *die Ausscheidung von Talg*, an degorzhañ sebm g.

Talg- : ...soavek, ... soav, ... sebm.

talgartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Talgboden g. (-s,-böden) : soavenn b.

Talldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn sebom b., gwagrenn soav b.

Talldrüsengeschwulst b. (-,-geschwülste) / n. (-es,-geschwülste) : [mezeg.] kist soavek g.

Talldrüsen-system n. (-s,-e) : [korf., bev.] reizhiad vlevsoavel b., reizhiad blev-soav b.

Talldrüsenüberfunktion b. (-) : [mezeg.] soavred g.

talgen V.k.e. (hat getalgt) : soavañ, induañ gant soav.

Talfluss g. (-es) : [mezeg.] soavred g.

talgig ag. : soavek.

Talglappen g. (-s,-) : torch-soav g.

Talglletscher g. (-s,-) : skomredenn draoñienn b.

Talgrund g. (-s,-gründe) : penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., goueled an draoñienn g. ; *feuchter Talgrund*, san b.

Talgerke b. (-,-n) / **Tallicht** n. (-s,-er) : 1. gouloù-soav g., kantol soav b., gouloù-lutig g., lutig g., lutigenn b., lut g., gouloù bleiz g. ; 2. [dre skeud.] P. *ihm geht endlich ein Tallicht auf*, sevel a ra sklêrijenn dezhañ, kroget eo da gompren, dont a ra da gompren a-benn ar fin, gwelet a ra sklaeroc'h bremañ, divogediñ a ra e spered, digoc'hennañ a ra e zaoulagad, dizallañ a ra.

Talgrückstände ls. : koc'hien soav str.

Talgzyste b. (-,-n) : [mezeg.] kist soavek g.

Taliban ls. : talibaned ls.

Talibankämpfer g. (-s,-) : taliban g., bezenour taliban g., milisian taliban g.

Talion b. (-) : heñvelboan b.

Talionslehre b. (-) / **Talionsprinzip** n. (-s) : lezenn an heñvelboan b. [Gregor].

Talisman g. (-s,-e) : tilsam g., ardigell b., tasman g., grigri g., amuzetez b., breved g.

talismanisch ag. : tilsamek.

Talje b. (-,-n) : [merdead.] palank terkañ g., marlenk g.

taljen V.k.e. (hat getaljt) : [merdead.] palankañ.

Talk¹ g. (-s) : [maen.] talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str. ; *mit Talk einpudern*, talkañ ; ... *aus Talk*, ... talkek.

Talk² g. (-s,-s) : diviz g.

talkartig ag. : talkek.

Talkerde b. (-) : [kimiezh] magnezia b.

Talkessel g. (-s,-) : [douarouriezh] kelc'henn b., sirk g., stankenn b., saon g., kampoullenn b., kampoull g.

talkhaltig ag. / **talkig** ag. : talkek.

Talkmaster g. (-s,-) : lusker ar c'hendiviz g., kasour g.

Talkmasterin b. (-,-nen) : luskerez ar c'hendiviz b., kasourez b.

Talkpuder g./n. (-s) : talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str.

Talkshow b. (-,-s) : diviz g., kendiviz g.

Talkum n. (-s) : talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str.

Talmi n. (-s) : brizhvarc'hadourezh b. bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., traoùajoù ls., peuzaur g., traoù a get ls., traoù chop ls. ; *das ist Talmi*, danvez faos eo, un drevez eo, un drevezadenn eo, danvez marmouzet eo, traoù distrantell eo, traoù diwar-sav eo, un dambrezadenn eo, traoù chop tout !

Talmigold n. (-s) : fals aour g., peuzaur g.

Talmud g. (-/-s,-e) : [relij.] 1. [danvez al lev] Talmud g. ; 2. [ul lev] talmud g.

Talmulde b. (-,-n) : [douarouriezh] kelc'henn b., stankenn b., saon g., sirk g., kampoullenn b., kampoull g., toullenn b., toull

g., izelenn b., flondrenn b., kan g., traoñ g., penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., foñs an draoñienn g., goueled an draoñienn g., dan ar stankenn g.

Talmudgelehrte(r) ag.k. g./b. : [relij.] talmudour g.

talmudisch ag. : [relij.] talmudek.

Talmündung b. (-,-en) : genoù ar stankenn g., difourk an draoñienn g. ; *bei der Talmündung*, e genoù ar stankenn g., da zifourk an draoñienn.

Talon g. (-s,-s) : 1. [kenwerzh] seulenn b. ; 2. [kartoù, domino h.a.] pigos g., pod g., bern g.

Talonbuch n. (-s,-bücher) : karned seulennek g.

Talpunkt g. (-s,-e) : [mat.] izegenn b.

Talrichtung b. (-) : 1. [kirri] diskenn eus ar menez d'an draoñienn g. ; 2. [bigi] diskenn war ar stêr etrezek ar mor g.

Talschaft b. (-,-en) : [Bro-Suis] traoñiennad b., saonennad b., saonad g.

Talsole b. (-,-n) : 1. penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., foñs plat an draoñienn g., goueled plat an draoñienn g., dan ar stankenn g. ; 2. [dre skeud.] flakadur g., flakenn b., amwerzh b., isvezh g. ; *wir haben das Ende der Talsole erreicht, wir haben die Talsole durchschritten*, n'emaomp ket mui er vourellenn startañ, graet hon eus ar pep gwashañ.

Talsperre b. (-,-n) : chaoser g./b., bardell b., stankell b., fardell b.

Talstufe b. (-,-n) : [skomredenn] begel g.

Talüberführung b. (-,-en) : karrbont g., meurbont g.

Talus g. (-,Tali) : [korf.] askorn ar fer g., askorn fer g.

talwärts Adv. : war-zu an draoñienn, d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.

Talweg g. (-s,-e) : 1. hent a ya gant an draoñienn g. ; 2. [douarouriezh] talweg g., linenn poentoù izelañ un draoñienn b.

Tamandua g. (-s,-s) : [loen.] merienaeer bihan g. [*liester merienaeered bihan*].

Tamarinde b. (-,-n) : [louza.] 1. gwez-tamarindez str., gwez-tamarin str., tamarinenn b. [*liester tamarinenned*] ; 2. [frouezh] tamarindez str., tamarinenn b. [*liester tamarinennou*].

Tamarindenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] 1. gwez-tamarindez str., gwez-tamarin str., tamarinenn b. [*liester tamarinenned*].

Tamariske b. (-,-n) : [louza.] tamariskl str., gwez-tamariskl str., lorn g.

Tamariskengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-tamariskl g. [*liester devediged-tamariskl*].

Tambour g. (-s,-e) : 1. [dispredet] tabouliner g. [*liester taboulinerien*] ; 2. [tisav.] taboulin b. ; 3. [tekn.] stern g., taboulin b.

Tambourmajor g. (-s,-e) : [lu] tabouliner-major g.

Tamboursäule b. (-,-n) : [tisav.] kolonenn daboulinek b.

Tamburin n. (-s,-s) : 1. [sonerezh] taboulinig b. [*liester taboulinigoù*] ; *Schellentamburin*, taboulin stirlink b. ; *katalanisches Tamburin, provenzalisches Tamburin*, hirdaboulin b. ; 2. stern brodañ g., taboulin vrodañ b.

Tamburinspieler g. (-s,-) : [sonerezh] soner taboulinig g., c'hoarier taboulinig g. ; *katalanischer Tamburinspieler, provenzalischer Tamburinspieler*, hirdabouliner g.

Tamil n. (-/-s) : [yezh.] tamouleg g.

Tamile g. (-n,-n) : Tamoul g. [*liester Tamouled*].

Tamilin b. (-,-nen) : Tamoulez b. [*liester Tamoulezed*].

tamilisch ag. : tamoul ; [yezh.] tamoulek.

Tampon g. (-s,-s) : 1. tapon g., stepon g. ; 2. [merc'hed] tapon amzerioù g., stepon amzerioù g.

Tamponade b. (-,-n) : [mezeg.] kouchadur g. , *Herzbeutel-tamponade*, *Perikard-tamponade*, kouchadur kalon g.

Tamponage b. (-,-n) : [tekn.] stankadur g., stankañ g., stankerezh g., stouvezh g., stouvadur g., kalafeltriñ g., kalafeltradur g., kalafetadur g., antreusadur g., antreusaat g., hestankañ g., stoubañ g.

tamponieren V.k.e. (hat tamponiert) : [mezeg.] taponañ, steponiñ, kouchañ.

Tamtam n. (-s,-s) : 1. [sonerezh, gong] tamtam g. ; 2. *toumpi g. ; etwas mit großem Tamtam in Szene setzen*, ober trouz bras en-dro d'udb, ober trouz betek re evit brudañ udb, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo udb., ober un toumpi kelo udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb ; *wozu ein so großes Tamtam ?* sell aze ur van evit ket ha netra !

TAN b. (-,-s) : [berradur evit **Transaktionsnummer**] niverenn dreuzgread b.

Tand g. (-s) : 1. fanfarluchoù ls., turubailhoù ls., farodiachoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traouajoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., belbeterezh g., mibilij g., mibiliezh b., belbi g., kinklerezh g., siklud g. ; 2. [barzh.] *das ist eitler Tand*, avel traken - avel ha moged - avel aveloù, ha pep tra zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voked eget a dan - lorc'hajoù eo ha netra ken - pompadoù (brabañs, fougaserezh) ha netra ken - brabañserezh (bragerezh) tout - n'eo nemet c'hwezh hag avel - kement-se tout ned eo nemet moged - penn boultoz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! **tandaradei** estl. : tralalalaleno.

Tändelei b. (-,-en) : badinerezh g., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., drujerezh g., friantiz b., friantaj g., jirfollezh b., jirfolerezh g.

tändelhaft ag. : farsus, fentus, friant, jirfoll, badiner.

tändeln V.gw. (hat getändelt) : 1. bitellat, belbiañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari an abuzetez, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'henn, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lantouzat, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, c'hwieta, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da lantouzat, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ viou, goriñ viou, klask kokologig, en em deuler dezhi, filañ gant an diegi, lezirekaat, diekaat, falaoueta, straniñ, toulbabañ, tortañ, chom da dortañ, lostenniñ, lostigellat, flechat, fleisat, galvagnat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari

e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ ; 2. badinat [ouzh u.b.], farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, noualantiñ, garzenniñ, ebatal, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostam, ober e istrogell, ober e Yann, ober e Juluan, diotal, diotat, ober e zen gars, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, fringal, fringalañ, dizoac'hañ, en em zizoac'hañ, ober e baotr yaouank.

tändelnd ag. : friant, jirfoll, badiner.

Tandem n. (-s,-s) : 1. [marc'h-houarn] marc'h-houarn daou zibr g., ambilher g. [*liester* ambilheroù] ; 2. [karr dre gezeg] karr tennet gant kezeg lakaet war ambilh g., karr tennet gant kezeg lakaet a-ambilh g., tañdem g.

Tandem-Anspannung b. (-,-en) : sterniad war ambilh g., tenn gezeg war ambilh b. ; *in Tandem-Anspannung*, war ambilh, a-ambilh.

Tandler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] troker g., trokataer g., marc'hadour dilhad kozh g., kozhkailher g.

Tändler g. (-s,-) : 1. straner g., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g. ; 2. troker g., trokataer g., marc'hadour dilhad kozh g., kozhkailher g.

Tang g. (-s,-e) : 1. [louza.] bezhin str., goumon g., gwez-mor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *gestrandeter Tang*, bezhin disol str., bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj beziñ g., gourlenad bezhin g. ; *ein Büschel Tang*, un torkad bezhin g. ; *loser schwimmender Tang*, bezhin-tonn str. ; *durch Wellengang oder Sturm abgerissener Tang*, bezhin-skign str. ; *Tang zum Verbrennen*, bezhin-tan str., keuneud-bezhin g. ; *Tang zum Ernten*, bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; *Tang von der Küste herausholen*, galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; *Tang an der Küste sammeln*, dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *Tang ernten*, bezhina, aota, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; *Scoubidou genannter Kran zum Ernten von Tang*, skoubidou g. ; *die Aufteilung des gestrandeten Tangs*, ar mare-rann g. ; *mit Tang düngen*, bezhinañ, goumonañ ; *Tang aus dem Meer ziehen*, divorañ beziñ, diboullañ beziñ, divorañ goumon, diboullañ goumon ; *Steinofen an der Küste zum Verbrennen des Tangs* [*Jodgewinnung*], klegereg b. [*liester* klegeregoù] ; *Hebegurt zum Tragen des Tangs*, laoskenn b., karkan g. ; *mit reichen Tangbeständen*, bezhinek ; *reiche Tangvorkommen begünstigend*, bezhinus ; *verrottender Tang*, bezhin chomet da zispeuriñ str. ; *auf dem Tang ausrutschen*, rampañ war ar bezhin, riklañ war ar bezhin ; 2. *Tang als Düngemittel*, *Tang zum Düngen*, bezhin g., tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *Tang eignet sich nicht als Düngemittel für Weizenerde*, ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

Tangare b. (-,-n) : [loen.] tangara g. [*liester* tangared].

Tangbeere b. (-,-n) : [loen.] rezin-mor str., rezinenn-vor b.

Tang-Diemen g. (-s,-) : bodenn vezhin b., bodennad vezhin b. ; *schwimmender Tang-Diemen*, kazeg b. [*liester* kazegennoù], reud g., tolz vezhin b., tolzenn vezhin b. ; *einen schwimmenden Tang-Diemen errichten*, tolziañ ; *einen schwimmenden Tang-Diemen bis zur Küste manövrieren*, milinañ un dolz.

Tangdünger g. (-s,-) : tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil-aod g., teil-mor g., bezhin g.

Tangens g. (-,-) : [mat.] spinad g.

Tangente b. (-,-n) : 1. [mat.] spinenn b., linenn a-spin b., tangent g. ; 2. [hentoù] hent-tro g., hent a-dro g., hent distrobañ g., hent ezluskañ g., hent disammañ g., hent distankañ g.

Tangentenpunkt g. (-s,-e) : [mat.] poent spin g.

tangential ag. : spinat, a-spin.

Adv. : a-spin.

Tangentialgeschwindigkeit b. (-) : [stered.] tizh spinat ar stered g., tizh a-spin ar stered g.

Tangentialkomponente b. (-,-n) : [fizik] kedrann a-spin b.

Tangentialkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh spinat g., nerzh a-spin g.

Tanger n. : Tanje b.

Tangerine b. (-,-n) : [louza.] 1. [frouezh] tañjerin str., tañjerinenn b. ; 2. [gwez] tañjerinenn b. [liester tañjerinenned], gwez-tañjerin str., gwezenn-dañjerin b.

Tangernte b. (-,-n) : bezhina g., bezhinadeg b., bezhinaerezh g., dastumadeg vezhin b., troc'hañ bezhin g. ; *wenn die Tangernte im Gange ist*, e-pad ar bezhina ; *Saisonarbeiter, der bei der Tangernte hilft*, pitouilher g. ; *auf Tangernte spezialisiertes Schiff*, bag vezhina b. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Tangernte*, un devezhiad kerc'hat bezhiñ g. ; *Sense für die Tangernte auf See*, gilhotin b. ; *Scoubidou genannter Kran zum Ernten von Tang*, skoubidou g.

Tangfeld n. (-s,-er) : bezhineg b. [liester bezhinegi, bezhineier], talieg b. [liester taliegi].

Tanggabel b. (-,-n) : krog aod g.

Tangharke b. (-,-n) : rastell-vor b., rastell-aod b.

tangieren V.k.e. (hat tangiert) : 1. spinañ, rifat, tremen a-rez da, reziñ ; 2. sellet ouzh ; *das tangiert ihn nicht*, ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo dezhañ - heñvel dra eo dezhañ - ne ra forzh - ne laka van ebet gant an dra-se - ne ra na forzh na brall eus kement-se - ne ra foeltr forzh ebet - se ne ra mann dezhañ - ne ra ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz dezhañ - ne ra foeltr-kaer gant an dra-se - koulz tra eo dezhañ - dichastre eo diouzh an traoù-se - ne ra na van na kaoz ouzh kement-se - n'emañ ket e chal gant kement-se - diseblant eo ouzh kement-se holl - ne ra na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ra foutre kaer eus kement-se holl - foeltr forzh ne ra - ne vern ket dezhañ - ne laz ket dezhañ - pe laz dezhañ ?

Tangindustrie b. (-) : bezhinerezh g., ijinerezh ar bezhin g.

Tangrechen g. (-s,-) : rastell-aod b., rastell-vor b.

Tango g. (-s,-s) : tango g.

Tanguy g. : Tangi g.

Tangwald g. (-es,-wälder) : bezhineg b. [liester bezhinegi, bezhineier], talieg b. [liester taliegi].

Tänie b. (-,-n) : [korf.] lurell b. ; *die Tänie des Kolons*, lurell ar c'holon b.

Tank g. (-s,-s/-e) : 1. beol b., botenn b., endalc'her g. [liester endalc'herioù], kibenn b., toukenn b. ; *Inhalt eines Tanks*, beolad b., botennad b., kibennad b. toukennad b. ; *Öltank*, beol an eoul b. ; *ein Tank voll Erdöl*, ur veoliad eoul-maen b. ; *wie viel Liter fasst dieser Tank* ? pet litrad a c'hell mont e-barzh ar veol-se ? ; *dieser Tank ist nicht dicht*, deverañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se ; *dieser Tank ist dicht*, ar veol-se ne zever ket, ar veol-se ne goll ket ; *in einen Tank füllen*, *in Tanks abfüllen*, beoliañ ; *Wasser in einen Tank füllen*, beoliañ dour, lakaat dour barr ar veol ; 2. [lu] karr-emgann g. [liester kirri-emgann], karr-arsailh g. [liester kirri-arsailh], karr-argad g. [liester kirri-argad], karr hobregonek g. [liester kirri hobregonek], karr-brezel g. [liester kirri-brezel], tank g. [liester tankoù].

Tankabfüllung b. (-,-en) : beoliañ g.

Tankdeckel g. (-s,-) : stouv beol g., taf beol g., bont beol g., stank beol g.

tanken V.gw. (hat getankt) : 1. lakaat tireoul er veol, beoliañ, lakaat dour-tan er feunteun, lakaat dour-tan er veol ; *volltanken*, kemer ul leuniadenn, lakaat tireoul barr ar veol, lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun, ober e garg, kargañ, leuniañ ar veol gant eoul-maen, lakaat al leizh a eoul-maen, barrañ e veol eoul-maen, P. adouilhañ ; 2. [dre skeud.] *er hat ordentlich einen getankt*, tapet en deus ur garg, ur sac'had lous a zo gantañ, ur pezh revriad a zo gantañ, paket en deus ur ribotad, mezv eo evel ur soner (evel ur maltouter, evel un toton, evel ur soubenn, evel ur soner kloc'h), kras eo, kras-mat eo.

V.k.e. : *Benzin tanken*, lakaat strilheoul er veol, lakaat dour-tan er feunteun ; *Öl tanken*, lakaat eoul e-barzh ur veol bennak, kargañ eoul ; *frische Luft tanken*, avelañ (freskaat) e benn, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, mont en aer vras, ruflañ an aer vat, mont da zistanañ, cheñch avel d'e bilhoù, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor) ; *Kraft tanken*, diziviañ, sevel e bouezioù, sevel an nerzh d'an-unan en-dro (e *nerzh dezhañ en-dro*, *he nerzh dezhi en-dro h.a.*), sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro (e *yec'hed dezhañ en-dro*, *he yec'hed dezhi en-dro h.a.*), frankaat war an-unan, adnerzhusaat, adnerzhakeat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, nerzhañ en-dro, adkavout e greñvder hag e nerzh, reneveziñ e nerzh, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor).

Tanker g. (-s,-) : [merdead.] eoullestr g. [liester eoullistri], beollestr g. [liester beollistri].

Tankette b. (-,-n) : [lu] karr-biskoulenn g.

Tankflugzeug n. (-s,-e) : beolnijerez b., beol-nij b.

Tankfüllung b. (-,-en) : beoliañ g., leuniadenn b., kargerezh ar veol g., leuniadur ar veol g.

Tankinhalt g. (-s,-e) : endalc'h ur veol g., dalc'had ur veol b.

Tankkreis g. (-es,-e) : [tredan.] amred stouv g.

Tankklast g. (-s,-) : beolgarr g. [liester beolgirri].

Tankklasterfahrer g. (-s,-) : beolgarrouer g.

Tanklastwagen g. (-s,-) : / **Tanklastzug** g. (-s,-lastzüge) : beolgarr g. [liester beolgirri].

Tanksäule b. (-,-n) : plomenn strilheoul b., pomp trelosk g.

Tankschiff n. (-s,-e) : [merdead.] eoullestr g., beollestr g.

Tankstelle b. (-,-n) : porzh-servij g., hanva trelosk g., treloskva g.

Tanktop n. (-s,-s) : [dilhac.] 1. krez divilgin g., stammenn divilgin b. ; 2. chupenn divilgin b.

Tankverschluss g. (-es,-verschlüsse) : stouv beol g., taf beol g., bont beol g., stank beol g.

Tankwagen g. (-s,-) : beolgarr g. [liester beolgirri].

Tankwart g. (-s,-e) : trelosker g., P. paotr ar porzh-servij g., paotr ar strilheoul g.

Tankwartin b. (-,-nen) : treloskerez b., P. plac'h ar porzh-servij g., plac'h ar strilheoul b.

Tann g. (-s,-e) : [barzh.] koad avalpineg g., avalpineg b. [liester avalpinegi], sapreg b. [liester sapregi], sapineg b. [liester sapinegi].

Tännchen n. (-s,-) : [louza.] saprennig b.

Tanne b. (-,-n) : 1. [louza.] saprenn b., sapr str., gwez-sapr str. ; *mit Tannen reich bepflanzt*, saprek ; *nur Tannen wachsen hier auf diesem Grundstück*, dindan sapr emañ an dachenn-mañ ; 2. [prenn] koad sapr g., sapr g. ; *Tisch aus Tanne*, taol sapr b. ; 3. [dre skeud.] *schlank wie eine Tanne*, ken mistr ha strink, mistr evel ul logodenn, hirvoan.

Tannenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenäpfel sind kegelförmig*, an avaloù-pin (ar blogoù) a zo pikernioù anezho.

Tannenbaum g. (-s,-bäume) : 1. [louza.] saprenn b., sapr str., gwez-sapr str. ; 2. [dre astenn.] gwez Nedeleg str.

Tannengehölz n. (-es,-e) : koad avalpineged g., avalpineg b. [*liester* avalpinegi], sapreg b. [*liester* sapregi], sapineg b. [*liester* sapinegi].

Tannengewächs n. (-es,-e) : [louza.] pineg g. [*liester* pineged].

Tannenhäher g. (-s,-) : [loen.] tarzher-kraoñ brizhellek g. [*liester* tarzhered-kraoñ brizhellek], torrer-kraoñ brizhellek g. [*liester* torrerred-kraoñ brizhellek], kegin-bin b. [*liester* kegined-pin].

Tannenholz n. (-es) : koad sapr g., sapr g. ; *die Möbel waren aus Tannenholz*, e sapr e oa an arrebeuri ; *mit Tannenholz getäfelt*, koadet gant sapr ; *Tisch aus Tannenholz*, taol sapr b.

Tannenklee g. (-s) : [louza.] louzaouenn ar goulioù b., louzaouenn an diwad b.

Tannenmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kilpenn gwenn g., pennduig g.

Tannennadel b. (-,-n) : [louza.] barv-pin str., delienn-bin b. ; [*liester*] *Tannennadeln*, belc'hoù ls., delioù-pin ls., barv-pin str., barboù pin ls., barlaskoù pin ls.

Tannenschonung b. (-,-en) : sapreg b. [*liester* sapregi], sapineg b. [*liester* sapinegi].

Tannenwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koad avalpineged g., avalpineg b. [*liester* avalpinegi], sapreg b. [*liester* sapregi], sapineg b. [*liester* sapinegi].

Tannenzapfen g. (-s,-) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig*, an avaloù-pin (ar blogoù, ar moc'h-pin) a zo pikernioù anezho.

Tannenzapfenschuppe b. (-,-n) : [louza.] skant aval-pin str.

Tannenzapfentier n. (-s,-e) : [loen.] pangolin g. [*liester* pangolined].

tannieren V.k.e. (hat tanniert) : kiviñ.

tannig ag. : [louza.] leun a sapr, saprek.

Tannin n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] tannin g., kiviñ g., trenkenn danninek b., dourenn-givij b. ; 2. [gwin] tannin g.

Tanninbehandlung b. (-) : [gwin.] tanninañ g.

Tanninsäure b. (-) : kiviñ g., trenkenn danninek b., dourenn-givij b.

Tännlein n. (-s,-) : [louza.] saprennig b.

Tännling g. (-s,-e) : [louza.] 1. saprenn yaouank b., sapr yaouank str., gwez-sapr yaouank str. ; 2. [tokoù-touseg] oroñjez str.

Tantal n. (-s) : [kimiezh] tantal g., tantalom g.

Tantalus g. (-) : [mojenn.] Tantalos g.

Tantalusqual b. (-,-en) : jahin Tantalos g. ; *Tantalusqualen ausstehen*, gouzañv jahin Tantalos, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv garv, reuziñ poanioù kriz, gouzañv (diwaskañ) poanioù kriz, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ bec'hiet a zrougoù kriz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ gwasket da vat.

Tantchen n. (-s,-) : P. mogna b., mognaig b., tintin b., noun b.

Tante b. (-,-n) : 1. moereb b., P. tintin b., noun b., mogna b., mognaig b. ; *das ist eine Tante*, ur voereb din eo ; *eine Tante meines Ehemannes*, ur voereb d'am gwaz b. ; *eine nicht eingetragene Tante*, eine direkt verwandte Tante, ur voereb kompez b. ; *das ist eine eingetragene Tante*, honnezh a zo moereb da-heul din, honnezh zo ur voereb-kaer din ; 2. boufam b., maeronez b., moereb b. ; 3. [dismegañsus] pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilleg g., krazenn b., tarzheuer g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g.,

siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

Tante-Emma-Laden g. (-s,-Läden) : ti-kenwerzh bihan mod kozh g.

tantenhaft ag. : 1. moerebel ; 2. orbidus, brizheleveziek, fesoniüs, kontenañsus, mitaouik, milis.

Tantieme b. (-,-n) : perann b.

Tantiemen ls. : gwirioù aozer ls.

Tantra n. (-/s,-s/-en) : 1. tantraouriezh b. [*liester* ebet] ; 2. tantra g. [*liester* tantraoù].

Tantriker g. (-s,-) : tantraour g.

tantrisch ag. : tantraek.

Tantrismus g. (-) : tantraouriezh b.

Tanz g. (-es,Tänze) : 1. dañs g., koroll g., korolladenn b., korollerezh g., korolladeg b., tro-zañs b., tro dañs b., tro-goroll b. ; *gleitender Tanz*, dañs a-ruz g. ; *Springtanz*, dañs a-sailhoù g. ; *luftiger Tanz*, dañs skañv ha mibin g. ; *sie nahm den Tanz an*, asantiñ (grataat) a reas ober un dro-zañs (un dro dañs, un droiad dañs, un dro-goroll) gantañ ; *zum Tanz singen*, kanañ da zañsal ; *zum Tanz aufspielen*, seniñ da zañsal, seniñ evit pediñ an dud da zañsal ; *zum Tanz gehen*, mont da zañsal ; *sich dem Tanz anschließen*, mont d'an dañs ; *wilder Tanz*, dañs diaoulek g., fich-lostenn g. ; *Tanz im Freien*, fest-noz (fest-deiz) dindan an amzer b., abadenn dañsoù e kamb ar stered (e asagn ar stered, e asagn al loar, e maner Lonk-Avel, war ar frank) b. ; *zum Tanz auffordern*, pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro-zañs ; *als er sie zum Tanz aufforderte, holte er sich (dat.) einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro-zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *sich im Tanze wiegen*, [goapaus] hejañ e c'hwen, tripal oc'h heuliañ lusk ar sonerezh, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ ; *bretonischer Tanz zu zweit*, bal a zaou g. ; *bretonischer Tanz zu viert*, bal a bevar g. ; *diese Tänze [bal a zaou, bal a bevar] tanzen*, balat ; 2. *der Tanz um das goldene Kalb*, azeulidigezh al leue aour b. ; 3. *der Tanz der Wellen*, birvilh ar gwagennoù g., hej ar gwagennoù g. ; 4. *Totentanz*, dañs Bekabe g., koroll an Anaon g., koroll an Ankoù g., makabeenn b., korolladeg an Ankoù b., korolladeg ar re varv b. ; 5. [dre skeud.] P. *jemandem einen Tanz machen*, ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [*dre eilpenn-ster e brezhoneg*] ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., ober ur vosenn d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b.

Tanzabend g. (-s,-e) : nozvezh dañs b., abardaevezh koroll g., abardaevezhiad koroll g., fest-noz b., bal g., dañsadek b., korolladeg b., pante g.

Tanzbar b. (-,-s) : ti-dañs g.

tanzbar ag. : dañsados, ... a c'heller dañsal.

Tanzbein n. (-s) : [tro-lavar] *das Tanzbein schwingen*, [*dre fent evit dañsa*] hejañ e c'hwen, tripal, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ, dañsellat, dañsigellat.

Tanzboden g. (-s,-böden) : sal-dañs b., leurenn-dañsal b.

Tanzcafé n. (-s,-s) : ti-dañs g.

Tänzchen n. (-s,-) : dañsig g., korollig g., tamm tro-zañs g., tro-zañs b., tro-goroll b.

Tanzdiele b. (-,-n) : sal-dañs b.

tänzeln V.gw. (hat getänzelt / (gant un durc'hadur) ist getänzelt) : 1. dañsellat, dañsigellat, lammedikat, mont a-biklammoù, dizoac'hañ, en em zizoac'hañ, gousailhañ ; *feiner Staub tänzelt im Sonnenschein*, gwelet e vez poultrennoùigoù o tañsigellat e bannoù an heol, gwelet e vez eufl o plavañ e bannoù an heol ; 2. karnata, pavata, bragal, fringal, pilpazañ, tripal ; *das Pferd tänzelt ungeduldig*, karnata (pavata, fringal, bragal, pilpazañ, tripal) a ra ar marc'h.

tanzen V.gw. (hat getanzt / (gant un durc'hadur) ist getanzt) : 1. [hat] : dañsal, korolliñ, riblañ, tripal, ober un dro-zañs, ober un dro-goroll ; *auf einem Ball tanzen*, balat ; *ich tanze gern*, me a vourr dañsal ; *gut tanzen*, dañsal brav, mont brav en-dro, bezañ reizh da zañsal ; *sie tanzt zum Entzücken*, un dudi (ur yec'hed, ur chalm, ur voem, un ebat) eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, ur fent eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo gwelet anezhi o tañsal, honnezh a ya brav en-dro, gwashat ma tañs brav ! ; *wollen Sie mit mir tanzen ?* ha c'hoant ho po ober un dro-zañs ganin ? ha dañsal a rafec'h ganin ? ; *eng umschlungen tanzen*, dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; [dañserez] *auf der Spitze tanzen*, ober begoù ; *mit nackten Füßen tanzen*, dañsal diloer ha divotoù ; *im Sommer wurde draußen auf dem Hof getanzt*, en hañv e veze dañs war ar porzh ; *beschwingt tanzen*, dañsal evel ur bizenn, dañsal plaen ; *zu Rock tanzen, zu Rockmusik tanzen*, dañsal ar rock ; [relij.] *tanzen der Derwisch*, dervich dañser g. ; [kr-l] *wenn die Katze fort ist, tanzen die Mäuse / wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse auf dem Tisch*, pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier - e-kichen ki stag ne vank ral gad.

2. [ist] : P. *aus der Reihe tanzen*, rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, ourzal, ober e renkoù, sentiñ ouzh e benn, c'hoari e oristol, na ober nemet e benn e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont dreist-penn, direizhañ, mont da-heul, na ober evel ar re all, bezañ un den dioutañ e-unan, sevel e gribell, trec'hiñ gouenn, na vezañ war an ton.

3. [hat] : hejañ, luskañ, fiñval ; [dre heñvel] *die Mücken tanzen in der Luft*, emañ ar c'hwibu o c'hournijellañ en aer ; *der Wind lässt die trockenen Blätter tanzen*, gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h - an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distalet e vez an delioù gant an avel - darnijal a ra an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - an avel a ra d'an delioù kornigellat ; *der Wind lässt ihr Haar tanzen*, an avel a laka he blev da hejañ ; *das Boot tanzt auf den Wellen*, gwintet-diwintet e vez ar vag gant ar gwagennoù ; *nach jemandes Pfeife tanzen*, sentiñ evel ur c'hi ouzh u.b., bezañ pont ha plankenn d'u.b., bezañ pont ha pavez d'u.b., ober pont ha plankenn dindan u.b., bezañ pont ha plankenn gant u.b., ober torchenn d'u.b., bale moan (strizh, kempenn) gant u.b., charreat moan gant u.b., bale plaen gant u.b., bezañ kaset diwar-benn e fri gant u.b., sentiñ ouzh u.b. evel deñved, sentiñ ouzh u.b. hep klemm na gwigour, bezañ e dorn (diouzh dorn) u.b., sentiñ ouzh u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., bezañ gouzer ha skabell dindan treid u.b., tremen diouzh (plegañ da) froudennoù u.b., ober diouzh stultennoù (pennadoù) u.b., ober e did d'u.b., ober senturioù u.b., ober e senturioù ouzh u.b., ober e sentur ouzh u.b. ; *jemanden nach seiner Pfeife tanzen lassen*, kas u.b. war-bouez e fri, ren u.b. war-bouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri ; *den Knüppel tanzen lassen*, c'hoari ar vazh ; *er will auf zwei Hochzeiten tanzen*, war un dro e fell dezhañ bezañ er foar hag er park, war un dro e fell dezhañ bezañ er forn hag er vilin, klask a ra kaout ar glas hag

ar sec'h, klask a ra lazhañ div c'had gant un tenn, emañ o redek div c'had ; *man kann nicht auf zwei Hochzeiten gleichzeitig tanzen*, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken.

V.k.e. (hat getanzt) : dañsal, korolliñ ; *Walzer tanzen*, valsñ, dañsal ar valsenn ; *Rock'n'Roll tanzen*, dañsal ar rock'n'roll, korolliñ ar rock'n'roll ; *eine Runde tanzen*, ober un dro-zañs, ober un dro-goroll ; *eine Derobée tanzen*, dañsal un derobe, ober un derobe ; *ein paar Schritte tanzen*, dañsellat, dañsigellat.

Tanzen n. (-s) : dañs g., koroll g., korollerezh g. ; *zum Tanzen auffordern*, pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro-zañs ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (dat.) einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro-zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *sich mit Tanzen aufwärmen*, terriñ e riv en ur zañsal ; *er ist ganz auf das Tanzen versessen*, gwrac'h eo da zañsal ; *die Kirche hatte das Tanzen untersagt*, lakaet e oa bet berz war ar c'horolloù gant an lliz, difennet e oa bet ar c'horolloù dre an lliz, difennet e oa bet ar c'horolloù gant an lliz ; *sie ist nicht zum Tanzen aufgelegt*, n'eo ket tuet (douget, troet) da zañsal, n'he deus ket lañs da zañsal, n'he deus ket a c'hoant dañsal, n'he deus ket c'hoant da zañsal.

Tänzer g. (-s,-) : dañser g., koroller g., [goapaus] triper g. ; *erster Tänzer*, penngoroller g.

Tänzerin b. (-,nen) : dañserez b., korollerez b.

tänzerisch ag. : ... dañs, ... dañsal, ... dañser, ... koroller, korollek, dañsus, korollus, korollek.

Adv. : [dre skeud.] gant koantiz, gant koantiri, skañvik e gerzh, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, meür ha drant, mibin ha skañv, war droad kaer, war e droad kaer.

Tänzerkreis g. (-es,-e) : kelc'h an dañserien g.

Tänzerschaft b. (-,en) : 1. dañserien ls., korollerien ls. ; 2. [c'hoariva] laz-koroll g.

Tanzfest n. (-es,-e) : bal g., dañsadek b., korolladek b., pante g.

Tanzfläche b. (-,n) : leurenn dañs b., leur-zañs b. ; *hier haben wir eine gute Tanzfläche*, emañ eo plaen da zañsal.

Tanzgruppe b. (-,n) : laz-koroll g., strollad dañserien g., kerlenn b. [*liester kerlennoù, kerlad*].

Tanzkapelle b. (-,n) : laz sonerezh koroll g. ; *die Akkordeonklänge der Tanzkapelle*, boubouadeg akordeonoù al laz-seniñ b.

Tanzkomposition b. (-,en) : korollouriezh b.

Tanzkränzchen n. (-s,-) : bal g., dañsadek b., korolladek b., pante g.

Tanzkunst b. (-) : 1. korollouriezh b. ; 2. dañs g., koroll g., korollerezh g.

Tanzkurs g. (-es,-e) : kentelioù dañs ls. ; *sie lotste ihren Mann in den Tanzkurs*, gounezet he doa war he gwaz mont da zeskiñ dañsal.

Tanzlied n. (-,er) : sonenn b., tro-zañs b., kanaouenn da zañsal b. ; *ein Tanzlied singen*, kanañ un dro-zañs, kanañ da zañsal.

Tanzlokal n. (-s,-e) : ti-dañs g., sal-dañs b.

tanzlustig ag. : ... a blij dezhañ dañsal.

Tanzmeister g. (-s,-) : 1. [dañs] penn barrezh g. ; 2. [tekn., malerez] enkroaz b., toull-kroaz g.

Tanznummer b. (-,n) : tro-zañs b., abadenñ-zañs b.

Tanzmusik b. (-) : sonerezh koroll g., sonerezh da zañsal g., troioù-dañs ls.

Tanzorchester n. (-s,-) : laz sonerezh koroll g.
Tanzpaar n. (-s,-e) : koublad dañserien g.
Tanzparty b. (-,-s) : abadenn dañsal prevez b., nozvezh etre mignoned b., gouel etre mignoned g., boum g., soterezh g.
Tanzpartner g. (-s,-) : kendañser g., komper dañsal g.
Tanzpartnerin b. (-,-nen) : kendañserez b., komer dañsal b. ; *die Männer hatten ihre Tanzpartnerin getauscht*, an eil en doa cheñchet e gendañserez ouzh egile.
Tanzsaal g. (-s,-säle) : sal-dañs b.
Tanzschritt g. (-es,-e) : paz dañs g.
Tanzschuh g. (-s,-e) : skarpin g., botez dañsal b.
Tanzschule b. (-,-n) : skol-dañs b., skol-goroll b.
Tanzseil n. (-s,-e) : fun stegn b.
Tanzstunde b. (-,-n) : kentel dañs b., kentel goroll b.
Tanztee g. (-s,-s) : te dañsal g.
Tanzteufel g. (-s,-) : [fizik] *kartesianischer Tanzteufel*, splujeran g. [*liester* splujeranoù].
Tanzveranstaltung b. (-,-en) : bal g., dañsadez g., korolladez g., pante g.
Taoismus g. (-) : taoegezh b., taoouriezh b.
Taoist g. (-en,-en) : taoour g.
taoistisch ag. : taoour.
Tapergreis g. (-es,-e) : kripon pampes g. [*liester* kriponed pampez], kripon impopo g. [*liester* kriponed impopo], kripon luo g. [*liester* kriponed luo], hader karotez g. [*liester* haderien garotez].
Tapet n. (-s) : **1.** doubier b., toubier b., touzier b. ; **2.** *etwas aufs Tapet bringen*, lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, dispakañ udb, lakaat udb war an doubier, lakaat udb war an tabier, lakaat udb war an tablier, digeriñ ur gaoz bennak, degas udb war an daol ; *alte Geschichten wieder aufs Tapet bringen*, P. meskañ kozh kaoc'h da flaeriañ, diveskañ teil kozh, meskañ kozh teil ; *wozu sollten wir diese Frage wieder aufs Tapet bringen ?* perak degas an traoù-se war-c'horre ?
Tapete b. (-,-n) : **1.** paper-moger g., paper-livet g. ; *die Tapete löst sich von der Wand*, dispegañ a ra ar paper diouzh ar voger ; *die Tapete hat sich gelöst, die Tapete ist abgegangen*, dispeg eo ar paper-moger ; *die Tapete von der Wand entfernen*, *die Tapete von der Wand abmachen*, dispegañ ar paper diouzh ar voger, dibaperañ ar voger ; *das Ablösen der Tapete*, dibegadur ar paper-moger g., an dibaperañ g. ; *gewebte Tapete*, bergamezenn b. ; **2.** [dre skeud.] *die Tapeten wechseln*, ober un achap, ober un achapadenn, cheñch bro un tammig da freskaat e benn, cheñch avel d'e bilhoù, cheñch rouantelezh.
Tapetenbahn b. (-,-en) : hedad paper-moger g.
Tapetenmacher g. (-s,-) : paperer g.
Tapetenpapier n. (-s,-e) : paper-moger g., paper-livet g. ; *Reststreifen von Tapetenpapier*, flipennoù paper-livet ls.
Tapetenrolle b. (-,-n) : rollad paper-moger g., roll paper-moger g.
Tapetentür b. (-,-en) : dor kuzhet gant paper-moger b.
Tapetenwechsel g. (-s,-) : [dre skeud.] P. *einen Tapetenwechsel brauchen*, rankout cheñch bro un tammig, rankout cheñch avel d'e bilhoù, kaout ezhomm bras d'ober un achap, kaout ezhomm bras d'ober un achapadenn, kaout ezhomm bras da freskaat e benn.
tapezieren V.k.e. (hat tapeziert) : tapisañ, paperañ, pallennañ ; *ein Zimmer neu tapezieren*, adpaperañ ur gambr.
Tapezieren n. (-s) : papererezh g., paperañ g.
Tapezierer g. (-s,-) : paperer g.
Tapeziererin b. (-,-nen) : papererez b.
tapfer ag. : kadarn, kalonek, dispont, disaouzan, diskramailh, diramailh, diflav, glev, hardizh, her, kastret-mat, kourajus, preus, den (*liester* tud) ; *tapferes Handeln*, taol kadarn g. ;

tapfere Leute, tud kalonek ls., tud a galon ls., tud kadarn ls. ; *tapfer im Kampf*, kadarn (kalonek, dispont, hep aon ebet, preus) e-kreiz an argad, kadarn en emgann, disaouzan war an dachenn-vrezel, ur brezelour preus anezhañ, ur brezelour bras anezhañ (Gregor) ; *tapferer Krieger (in der Sagenwelt)*, kadarn g. [*liester* kadarned, kedern] ; *tapfer sein*, kaout blev war e jave, na vezañ poultr war e zaoulagad, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, na vezañ moan e galon, kaout nerzh-kalon, bezañ kalonek, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; *den Tapferen hilft das Glück*, neb na vrok netra na koll na gounit ne ra, an hini na avantur netra na koll na gounit ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal.

Adv. : **1.** *tapfer trinken*, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, evañ kaer, evañ hardizh, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, toulladiñ, lakaat e-barzh, trezennañ, kleuzañ gwer, disec'hañ gwer, chopinat start, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ pouez-traoñ gant e gomailhenn, bezañ lañs-traoñ gant e gorzailhenn, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug ; **2.** gant kalon, ent-kalonek, ent-kadarn, kadarn, kalonek ; *sich tapfer schlagen*, stourm dispont, stourm gant karded, stourm kalonek ouzh an enebourien, stourm diflach ; *tapfer weiter kämpfen*, derc'hel da stourm hep digalonekaat, derc'hel da rebarbiñ ; *die Schmerzen tapfer ertragen*, kiañ ouzh ar boan.

Tapferkeit b. (-) : kalonegezh b., kalon b., nerzh-kalon g., karded b., kardeder g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kouraj b., herder g., herded b. ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar garded ? ; *Akt der Tapferkeit*, taol kadarn g.

Taphonomie b. (-) : tafonomiezh b.

Taphophilie b. (-) : tafofiliezh b.

Tapioka b. (-) : tapioka g.

Tapir g. (-s,-e) : [loen.] tapir g. [*liester* tapired].

Tapiserie b. (-,-n) : **1.** pallenn-moger g., lenn b., stenneris g., tanneris g. ; **2.** [broderezh] tabezerezh g.

tapp [estl.] : tok, dao, tao, tak.

Tapp g. (-s,-e) : **1.** flac'hadig g., palvad g. ; **2.** penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., glaouch g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

tappen V.gw. (hat getappt / ist getappt) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *wir tappen im Dunkeln*, **a**) tastornat (toulbapat, toulbabañ, pafalañ) a reomp en deñvalijenn, mont a reomp a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont a reomp diouzh an harzoù e-kreiz an deñvalijenn ; **b**) [dre skeud.] chom a reomp boud, n'eo ket gwall aezet ar gudenn da zibunañ, n'eus penn na lost d'ar gudenn-se, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emaomp, chom a reomp en entremar.

tappend ag. : war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta.

Tappende(r) ag.k. g./b. : tastorn g., tastomerez b.

Tappert g. (-s,-) : [dilh., istor] tabar g. [*liester* tabaroù].

tappig ag. / **täppisch** ag. : P. glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, amparfal, lopes, dizampart, heut, patav, patavek, patellek, pestuek, pounner e vodoù ober, gourt, divalav, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaot ebet dezhañ.

tapptapp : [estl.] tok-tok, dao dao, tao tao, tak tak.

Taps g. (-es,-e) : 1. flac'hadig g., palvad g. ; 2. penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., balouard g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., glaouch g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

tapsen V.gw. (hat getapst / ist getapst) : 1. tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; 2. bezañ pounner e gerzhed, bezañ divalav e gerzhed, bezañ teuc'h da vale, bezañ teuc'hek, bezañ tezeok, kerzhed en un doare divalav, bezañ peudek, bezañ andraf, bezañ peus, bezañ tuzumek, bale lopes.

tapsig ag. : P. glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, amparfal, dizampart, divalav, patellek, pestuek, pounner e vodoù ober, lopes, gourt, heut, patav, patavek, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaot ebet dezhañ.

Tapsigkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lourdiz b., loundoni b., emzalch' loaiek (heut, abaf, loerek, patav, kropet) g., doare ur c'hozh palastr g. ; *jemanden von seiner Tapsigkeit befreien*, diluiñ u.b., digropañ u.b.

Tara b. (-, Taren) : [kenwerzh] pouez ar pakadur g., pouez marv g. ; *die Tara einer verpackten Ware bestimmen*, ober pouez marv udb, ober ar pouez marv, marvbouezañ.

Tarama n. (-) / **Tamosalata** n. (-) : [kegin.] tarama g.

Tarantel b. (-,-n) : 1. [loen.] tarentolenn b. [*liester* tarentolenned] ; 2. *aufspringen wie von der Tarantel gestochen*, piklmat evel pa vefe Gwilhou gozh o lipat revr an-unan.

Tarantella b. (-,-s/-en) : [dañs] tarentellenn b.

Tarbusch g. (-es,-e) : [boned] tarbouch g. [*liester* tarbouchoù], fez g., fezenn b., chechia g.

Targa b. (-, Tuareg) : Touaregez g. [*liester* Touareged].

Targe b. (-,-n) : [istor, lu, skoed] tirenn b.

Targi g. (-/-s, Tuareg) : Touareg g. [*liester* Touareged].

tariieren V.k.e. (hat tariert) : [kenwerzh] pouezañ pakadur udb, ober pouez marv udb, ober ar pouez marv, marvbouezañ.

Tariieren n. (-s,-) : [kenwerzh] marvbouezañ g.

Tarif g. (-s,-e) : 1. priz g. ; 2. feur g., feurbriz g. ; *nach Tarif bezahlt*, gopret evel dleet, gopret diouzh ar feur-emglev ; *differenzierte Tarife*, feurprizioù tregemmat ls. ; *den Tarif herabsetzen*, digreskiñ ar feurbriz ; *den Tarif erhöhen*, kreskiñ ar feurbriz.

Tarifabkommen n. (-s,-) / **Tarifabschluss** g. (-es,-abschlüsse) : feur-emglev war ar goprou g., emglev a-stroll war ar goprou g., kenemglev-micher war ar goprou g.

Tarifautonomie b. (-) : librentez da skoulmañ ur feur-emglev war ar goprou b.

Tarifbestimmungen ls. : diferadennoù feurbriz ls., diferadennoù war ar goprou ls.

Tarifgestaltung b. (-,-en) : feurbrizadur g., feurbrizañ g. ; *Grundsätze der Tarifgestaltung*, reolennoù ar feurprizañ ls.

Tarifgruppe b. (-,-n) : rummad gopr g.

tarifieren V.k.e. (hat tarifiert) : lakaat ur priz da, feuriañ, feurbrizañ.

Tarifierung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g., feurbrizadur g., feurbrizañ g.

tariflich ag. : diouzh ar feur., feurbrizel, ... feurbriz.

Tariflohn g. (-s,-löhne) : gopr izek gwarantet g., gopr izek diouzh ar feur-emglev g.

tarifmäßig ag. : diouzh ar feur., feurbrizel, ... feurbriz.

Tarifordnung b. (-,-en) : feur-emglev war ar goprou g., feuriad g., barem g.

Tarifpartner g. (-s,-) : keveler c'hweliadel g., keveler sokial g.

Tarifpartnerin b. (-,-nen) : kevelerez c'hweliadel b., kevelerez sokial b.

Tarifrunde b. (-,-n) : kenvreutaerezh war ar goprou g.

Tarifsatz g. (-s,-sätze) : feur gopr g., barem g.

Tarifabelle b. (-,-n) : taolenn-feurioù b., taolennad-feurioù b.

Tarifvereinbarung b. (-,-en) : feur-emglev war ar goprou g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g.

Tarifverhandlung b. (-,-en) : kenvreutaerezh war ar goprou g.

Tarifvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev war ar goprou g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g., c'hwelgevrat b. ; *den Bestimmungen des Tarifsvertrags unterliegen*, bezañ dindan diferadurioù ar c'hwelgevrat.

Tarlatan g. (-s,-e) : [gwiad.] tarlatan g.

Tarnanstrich g. (-s,-e) : livaj da guzhat g., pentur da guzhat g., touellivaj g., livaj kaki g.

Tarnanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad darguzhat g., gwiskamant aozet da guzhat g., gwiskamant touellivet g., gwiskamant touellaozet g., gwiskamant kaki g.

tarnen V.k.e. (hat getarnt) : darguzhat, touellivañ, touellaozañ, livajañ da guzhat, aozañ da guzhat.

V.em. : **sich tarnen** (hat sich (ak.) getarnt) : darguzhat, en em dreuzwiskañ, en em guzhat dindan un neuz faos ; *sich durch Mimikry tarnen*, emheñvelaat.

Tarnfarbe b. (-,-n) : livaj darguzhat g., livaj da guzhat g., pentur da guzhat g., touellivaj g., kaki g.

Tarnfirma b. (-,-firmen) : [kenwerzh] kevredad skramm g., kevredad andorenn g., kevredad darguzhat g., kevredad prester anv g.

Tarnkappe b. (-,-n) : kabell-hud a laka da vezañ diwelus g.

Tarnkappenbomber g. (-s,-) / **Tarnkappenflugzeug** n. (-s,-e) : [lu] nijerez c'hougel b., nijerez c'hougelek b.

Tarnkappentechnik b. (-) : gougelegezh b.

Tarnname g. (-ns,-en) : anv-pluenn g., anv-brezel g., anv faos g., anv forjet g.

Tarnung b. (-,-en) : 1. darguzherezh g., darguzhat g. ; 2. touellaozadur g., touellivadur g. ; 2. anv faos g., anv forjet g.

Tarock n./g. (-s,-s) : [c'hoari kartoù] tarod g.

tarocken V.gw. (hat tarockt) / **tarockieren** V.gw. (hat tarockiert) : c'hoari tarod.

Tarot n./g. : [kartomañs / c'hoari kartoù] tarod g.

Tarotkarte b. (-,-n) : kartenn darod b. [*liester* kartoù tarod] ; *wie eine Tarotkarte gestaltet und verziert*, tarodet.

Tarpan g. (-s,-e) : [loen., *Equus ferus*] tarpan g. [*liester* tarpaned].

Tarpon g. (-s,-e) : [loen., pesk] tarpon g. [*liester* tarponed].

Tarsenspinner g. (-s,-) : [loen.] embiopter g. [*liester* embioptered].

Tarsus g. (-, Tarsen) : 1. [korf.] eskern ar chouk-troad ls., eskern ar souk ls. ; 2. [mezeg.] tars ar valvenn g. ; 3. [amprevaned] troad g. ; *Insekten mit viergliedrigen Tarsen*, amprevaned tetramer ls.

Tartan^{®1} g. (-s) : [sport] tartan[®] g.

Tartan² g. (-s) : [gwiad.] tartan g.

Tartane b. (-,-n) : [merdead., lestr] treverzer g. [*liester treverzidi*].

Tartar n. (-s,-s/-) : [kegin.] kig tartar g. ; *Thunfischtartar*, toun tartar g.

Tartaros g. (-) : [mojenn.] Tartaros g., Tartar g.

Tartarus g. (-) : [mojenn.] Tartaros g., Tartar g.

Tartrat g. (-s,-e) : [kimiezh] tartrat g.

Tartrazin n. (-s) : [kimiezh] tartrazin g.

Tartsche b. (-,-n) : [istor, lu, skoed] tirenn b.

Täschchen n. (-s,-) : godellig b. [*liester* godelligoù] ; *das Täschchen*, ar boursikod g., ar c'hodell vihan b.

Tasche b. (-,-n) : 1. chakot g., chakotad g., godell b. [*liester* godelloù, godilli], godellad b., fiched g., fichedad g., god g., poch g., pochad g., sac'h g., sac'had g., P. fouilhez b., brekez b. ; *Innentasche*, fiched g., godell dindan b., godell guzh b. ; *Außentasche*, godell war-benn b. ; *volle Tasche*, chakotad g., godellad b., fichedad g., pochad g. ; *eine Tasche voll Bonbons*, ur chakotad madigoù g., ur c'hodellad vadigoù b., ur pochad madigoù g. ; *etwas in seine Tasche stecken*, sikañ udb en e c'hodell, choukañ udb en e c'hodell, punañ udb en e c'hodell, lakaat udb en e c'hodell (en e chakot), plantañ udb en e c'hodell (en e chakot), godellañ udb, chakodiñ udb, chakotañ udb ; *etwas aus seiner Tasche ziehen*, *etwas aus der Tasche holen*, dic'hodellañ udb, dichakotañ udb ; *er hat immer ein Stück Brot in der Tasche*, un tamm bara a vez atav gantañ e korn e c'hodell, un tamm bara a vez atav gantañ en e boch ; *er hatte zweitausend Euro bei sich in der Hosentasche*, daou vil euro a oa gantañ e godell e vragoù ; *seine Hosentaschen waren voll Kastanien*, kistin a oa gantañ leizh e c'hodelloù ; *mit einer Tasche versehen sein*, bezañ godellek ; *er hat die Taschen voll Geld*, arc'hant bras en deus leizh e c'hodelloù ; *jemandes Taschen und Kleider durchsuchen*, c'hwiliañ godelloù u.b., furchal godelloù u.b. ; *jemandem das Geld aus der Tasche stehlen*, rinsañ godelloù u.b., ober chakotig d'u.b., skarzhañ godelloù u.b. ; *seine Taschen durchsuchen*, *seine Taschen durchwühlen*, furchal e c'hodelloù ; *ganz unten in meiner Tasche*, e foñs va godell ; *alle Taschen eines Kleidungsstücks*, ur godelloù g.

2. [dre skeud.] *jemanden in der Tasche haben*, bezañ u.b. diouzh e zorn ; *jemanden in die Tasche stecken*, dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., kemer lañs war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an hol war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; *den stecke ich in meine Tasche*, sorc'henniñ a rin anezhañ, evitañ e vin, barrek on warnañ ; *etwas wie seine Westentasche kennen*, bezañ arroutet war udb, anavezout anat (sklaer) udb (Gregor), gouzout udb dreist penn e viz, gouzout reizh (ervat, mat) udb ; *jemanden wie seine Westentasche kennen*, gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije

an-unan maget anezhañ, bezañ debret ur minod holen gant u.b., gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout reizh mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout diouzh u.b. gwelloc'h eget hini, gouzout brav diouzh u.b. (Gregor) ; *die Fäuste in der Tasche ballen*, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped ; *in die Tasche greifen*, mont d'e c'hodell evit paeañ udb, dic'hodellañ, mont d'e yalc'h, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *aus eigener Tasche bezahlen*, paeañ diwar-bouez e yalc'h, diyalc'hañ evit udb, foñsañ arc'hant (Gregor), dic'hodellañ evit udb, ober udb en e vizoù e-unan, delc'her ur c'holl en e du e-unan, mont d'e c'hodell evit paeañ udb, mont d'e yalc'h, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen*, al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; *einem auf der Tasche liegen*, bevañ diwar-goust u.b., bevañ e mizoù u.b., debriñ u.b., bevañ war gein u.b., bezañ war lêr u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ àr-goust u.b. ; *jemandem Geld aus der Tasche ziehen*, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhañ (kignat) u.b., diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goullañ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., diorblañ u.b., debriñ u.b., trullañ arc'hant diwar u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., laerezh u.b. ; *die Hände auf der Tasche halten*, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ ur Yannig sec'h a gein, bezañ start war an distag, bezañ start war e arc'hant, bezañ tost, bezañ tost d'e chakot, bezañ tost d'e wenneien, bezañ kras e revr, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost da gignat ur c'hwenenn, bezañ tost evel ur preñv, na vezañ buan da ziskravañ diouzh e wenneien, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ pizh-euzhus, na vezañ ar c'hiz gant an-unan da stagañ ar chas gant chapeledoù silzig, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war ar serr, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ stag e groc'h en ouzh e gein (tost e groc'h en d'e gein), bezañ peg-start hec'h hiviz ouzh he c'hein, nac'hañ paeañ ; *sich (dat.) die Taschen füllen*, *in die eigene Tasche arbeiten*, *in die eigene Tasche wirtschaften*, sachañ d'e c'hodell, ober e c'hodell, sachañ an dour d'e vilin, tennañ an dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evit an-unan (*evitañ e-unan*, *eviti hec'h-unan h.a.*), toullañ evit an-unan (*evitañ e-unan*, *eviti hec'h-unan h.a.*), ober yalc'h, ober godell, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h ; *sich (dat.) die eigenen Taschen füllen*, *sich (dat.) die Taschen (voll)stopfen*, sachañ d'e c'hodell, ober e c'hodell, ober god, ober godell, ober yalc'h, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, ober e graf (e fagodenn, e eost, e ran), lardañ, lartaat, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum aour gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, tapout gant an-unan [*honnezh a oa tapet ganti*, *tapout a ra ganto*], tapout forzh gwenneien, bastañ mat pep tra evit an-unan, pluñvañ, kreñvañ ; *man kann einem nackten Mann nicht in die Tasche*

greifen, ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh - eus ar sac'h ne c'heller tennañ nemet ar pezh a zo ennañ - el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeur ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

3. sac'h g., sac'had g., poch g., pochad g., ru g., ruad g., sakochenn b., staligenn b., trousenn b., troïsensenn b. ; *Umhängetasche*, sac'h g., sac'h-skoaz g. ; *Aktentasche*, doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b. ; *Schultasche*, sac'h-skol g., doug-kaieroù g.

4. [bilhard, *Poolbillard*, *Snooker*] yalc'h b. [*liester* yilc'hier].

Taschenausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-c'hodell b., embannadenn-chakot b.

Taschenbuch n. (-s,-bücher) : [moull.] levr-godell g., levr-chakot g.

Taschenbuchausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-c'hodell b., embannadenn-chakot b.

Taschencomputer g. (-s,-) : urzhiataer-godell g., urzhiataer-chakot g.

Taschendieb g. (-s,-e) : c'hwenner godelloù g., skrapere-yalc'h g., skarzher-godelloù g., troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g. ; *im Stadtzentrum wimmelt es von Taschendieben*, kreiz-kêr 'zo karg a skarzherien-c'hodelloù.

Taschendiebin b. (-,-nen) : c'hwennerzh c'hodelloù b., skrapere-yalc'h b., skarzherzh-c'hodelloù g.

Taschendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : c'hwennerzh godelloù b., skraperezh-yalc'h g., skarzher-godelloù g., laerezh a-skrab b.

Taschenflasche b. (-,-n) : flask g. ; *Inhalt einer Taschenflasche*, flaskad g.

Taschenformat n. (-s,-e) : mentrezh-godell g., mentrezh-chakot g., ment-c'hodell b., ment-chakot b.

Taschengeld n. (-s,-er) : arc'hant bihan g., arc'hant Sul g., rabeoù ls. ; *einem Kind das Taschengeld streichen*, skubañ e arc'hant Sul d'ur bugel, derc'hel e arc'hant Sul ouzh ur bugel, mirout e arc'hant Sul ouzh ur bugel, nac'h e arc'hant Sul ouzh ur bugel.

Taschenkalender g. (-s,-) : koundeiziadur g., kounlevr g., deiziataer g.

Taschenklappe b. (-,-n) : **1.** [dilhä.] stolikenn c'hodell b., lorikenn chakot b. ; **2.** [korf., kalon] trapig sigma g.

Taschenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-saoz g., kousker g., krank-kousker g., torzhell b. [*liester* torzhelled] ; *männlicher Taschenkreb*s, tarv-krank-kousker g., tarv-krank-saoz g.

Taschenlampe b. (-,-n) : lamp-godell g., gouloù godell g., etev tredan g.

Taschenmesser n. (-s,-) : kanived b., kontell c'hodell b., kontell-bleg b. ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen*, digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *ausgeklapptes Taschenmesser*, kontell-bleg dispak b., kontell-bleg war zigor b.

Taschenrechner g. (-s,-) : jederezh-c'hodell b. [*liester* jederezioù-c'hodell], jederezh-chakot b. [*liester* jederezioù-chakot], jederezhig b. [*liester* jederezigoù], riñverezh c'hodell b. [*liester* riñverezioù c'hodell], riñverezh chakot b. [*liester* riñverezioù chakot].

Taschenspiegel g. (-s,-) : melezhour godell g.

Taschenspieler g. (-s,-e) : sigoter g.

Taschenspieleri b. (-,-en) / **Taschenspielerkunst** b. (-) : sigoterezh g.

Taschenspielerstreich g. (-s,-e) / **Taschenspielerstück** n. (-s,-e) / **Taschenspielertrick** g. (-s,-el-s) : taol fuzik g., b., sigotadenn b.

Taschentuch n. (-s,-tücher) : frilien g., lien-fri g., mouchouer g., mouchouer-godell g., mouchouer god g., kouricher g.,

mouched g. ; *ohne Taschentuch*, divouchouer ; *ein Taschentuch voll Bonbons*, ur mouchouerad madigoù g. ; *sie drücke sich (dat.) ein Taschentuch fest gegen den Mund*, um ihr Schluchzen zu ersticken, stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù.

Taschentuchzipfel g. (-s,-) : korn ar frilien g., beg ar frilien g.

Taschenuhr b. (-,-en) : eurier-godell g., eurier-chakot g., P. penn-ognon g.

Taschner g. (-s,-) / **Täschner** g. (-s,-) : marokiner g.

Task b. (-,-s) / g. (-s,-s) : [stlenn.] poellad g., trevell g.

Taskleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn ar poelladoù b., barrenn an trevelloù b.

Tasmanien n. (-s) : Tasmania b.

tasmanisch ag. : ... Tasmania ; [loen.] *tasmanischer Teufel*, diaoul Tasmania g.

Tässchen n. (-s,-) : tas bihan g., tasenn vihan b., tasig g., tasennig b., tasadig g., tasennadig b.

Tasse b. (-,-n) : **1.** tas g., tasenn b., tasad g., tasennad b. ; *Obertasse (Tassenkopf)*, tas g., tasenn b. ; *Untertasse*, pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-tas g., pladig tasenn g., pladennig tasenn b. ; *der Henkel der Tasse*, skouarn an dasenn b. ; *henkellose Tasse*, tas diskouarn g., tasenn diskouarn b. ; *eine Tasse Kaffee*, un tasad kafe g., un dasennad kafe b. ; *eine Kaffeetasse*, un tas evit ar c'hafe g., un dasenn evit ar c'hafe b. ; *eine Tasse Kaffee trinken*, evañ un tasad (un dasennad) kafe, evañ ur banne rouzig, evañ ur banne kafe, evañ ur banne pipi ludu, kafea, P. evañ ur bannac'h piz, evañ ur bannac'h morilhon, evañ ur bannac'h gnek ; *und zum guten Schluss eine Tasse Kaffee, um das Essen anständig zu beenden*, hag ur banne kafe da gernañ ar pred ; *aus der Tasse trinken*, evañ gant un tas, evañ diouzh un dasenn ; *große Tasse*, bolenn b., bolennad b. ; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen*, ur gramenn a zo e foñs ar volenn gafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe.

2. [dre skeud.] *nicht alle Tassen im Schrank haben*, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spered gant an-unan (e *spered gantañ*, he *spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar spered gant an-unan (e *spered gantañ*, he *spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (e *benn gantañ*, he *fenn ganti h.a.*), bezañ darngollet ar penn gant an-unan (e *benn gantañ*, he *fenn ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (e *sterenn gantañ*, he *sterenn ganti h.a.*), bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan ar spered (*dezhañ e spered*, *dezhi he spered h.a.*) el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gantañ, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ

tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, fiziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn er chapeled.

3. [dre skeud.] P. *eine trübe Tasse*, un dristadenn b., ur penn kozh g., ur penn trist g., ur sparler-dudi g., ur penn-teñval g.

Tassenkopf g. (-s,-köpfe) : tas g., tasenn b.

Tassenrand g. (-s,-ränder) : muzell an dasenn b.

Tassili-Gebirge n. (-s,-) : [douarouriezh] tasili g. [*liester* tasiloù].

Tast- : ... stekiñ, ... touch, stokadel.

Tastatur b. (-,-en) : [stlenn., sonerezh] stokellaoueg b., klavier g. ; *alphanumerische Tastatur*, klavier lizhersifrennel g.

tastbar ag. : 1. teutadus, meridik, hestok ; *nicht tastbar*, ... n'eur ket evit teuta ; 2. stokadus, hestok.

Tastbildschirm g. (-s,-e) : skramm stekiñ g.

Taste b. (-,-n) : 1. stokell b., ibil g. ; *die Tasten des Klaviers*, stokelloù ar piano ls., ibilioù ar piano ls. ; 2. nozelenn-vount b. ; [stlenn.] *Maustaste*, afell al logodenn b.

Tastempfindung b. (-,-en) : eraezadenn stokadel b.

tasten V.k.e. (hat getastet) : 1. tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teutañ, meudikañ, meudata, meuta, dornata ; 2. [tredan.] poulzañ ; *getastetes Licht*, gouloù poulzet g.

V.gw. (hat getastet) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *ich taste nach etwas*, klask a ran udb a-dastorn ; *im Dunkeln tasten*, tastornat (toulbapat, toulbabañ, pafalañ) en deñvalijenn, mont a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont diouzh an harzoù (dre an teut, en ur deuta) e-kreiz an deñvalijenn.

V.em. : **sich tasten** (hat sich (ak.) getastet) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, diouzh tro an dorn, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *ich taste mich bis zur Tür*, mont a ran a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta) betek an nor, mont a ran betek an nor en ur bafalañ, mont a ran betek an nor en ur doulbabañ.

Tasten n. (-s) : 1. touch g. ; 2. tastorn g., tastornerezh g., stekiñ g. ; 3. [pellskriver] embregataerezh g., embregata g., maneamant g., pellskrivañ g.

tastend ag. : 1. war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, diouzh an harzoù, diouzh tro an dorn, dre an teut, en ur deuta ; 2. *tastende Versuche machen*, daresaeañ.

Tastende(r) ag.k. g./b. : tastorn g., tastornerezh b.

Tastenbrett n. (-s,-er) : [sonerezh] stokellaoueg b., klavier g.

Tastenfeld n. (-s,-er) : [bizskrivezh] stokellaoueg b., klavier g.

Tasteninstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg gant ur c'hlavier g., benveg gant un stokellaoueg g.

Tastentelefon n. (-s,-e) : pellgomzer gant stokelloù g.

Taster g. (-s,-) : 1. [tredan.] domell b., bouton g., nozelenn-vount b. ; 2. [pellskriver] afell pellskrivañ Morse b. ; 3. [tekn.] teutaer g. ; *Lichttaster*, teutaer luc'hel g. [*liester* teutaerioù luc'hel] ; 4. [loen.] pafalenn b. ; *Lippentaster*, pafalenn ar garvan draoñ b. ; 5. [micher] klavierour g.

Tastevin g. (-s,-s) : [gwin.] tas tañva g.

Tasthaar n. (-s,-e) : [loen.] mourrenn b. [*liester* mourrennoù, mourroù], blev stekiñ str.

Tastkörperchen n. (-s,-) : [korf.] begennig stekiñ b., begenn stekiñ b.

Tastorgan n. (-s,-e) : 1. organ stekiñ g. ; 2. [loen.] organ pafalañ g.

Tastpapille b. (-,-n) : [korf.] begennig stekiñ b., begenn stekiñ b.

Tastraum g. (-s,-räume) : ec'honder-stekiñ g.

Tastschalter g. (-s,-) : nozelenn-vount b.

Tastschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g., skramm touch g.

Tastsinn g. (-s) : skiant an touch b., skiant ar stekiñ b., stekiñ g.

Tat b. (-,-en) : 1. ober g., gread g., gra g., oberenn b., obererezh g., fed g., efed g., akt g., taol g. ; *in Wort und Tat, durch Wort und Tat, mit Wort und Tat*, dre gomz ha dre ober ; *die Worte und die Taten*, al lavarou hag an oberoù ; *eine gute Tat*, ur madober g., un dra vat g., ur vadelezh b., un akt a vadelezh g. ; *eine böse Tat*, un dra fall g., ur gwallober g., un drougober g., un drougobererezh g. ; *mutige Tat*, taol kadarn g. ; *grausame Tat*, taol kriz g. ; *große Tat*, kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *sinnlose Tat*, diskianterezh g. ; *bewusste Tat*, gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., taol a-youl g. ; *jemandes Taten loben*, meuliñ ar pezh en deus graet unan bennak ; *zur Tat schreiten*, stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *etwas in die Tat umsetzen*, lakaat udb en arver, lakaat udb da dalvezout, lakaat udb da dremen er pleustr, lakaat udb er pleustr, gwer'helaat udb, seveniñ udb, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas udb da wir, kas udb da vat, kas udb da benn, mont d'an ober, mont d'an oberoù, dedalvout udb ; *seine Drohungen in die Tat umsetzen*, seveniñ e c'hourdrouzoù ; *seinen Worten Taten folgen lassen*, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù ; *wenn der Plan in die Tat umgesetzt wird*, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *sich zu einer Tat aufraffen*, bezañ mennet-start d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb ; *zu seinen Taten stehen*, respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *man sollte zu seinen Taten stehen*, n'eo ket a-walc'h dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - rankout a ra pep hini ensammañ e oberoù ; *ein Mann der Tat*, un den troet war an ober g., ur spered pleustrek a zen g., un den tuet d'an obererezh pleustrek g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g., un den a intrudu g. ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten, zwischen ihren Worten und ihren Taten besteht ein Widerspruch, ihre Taten sprechen ihren Worten Hohn*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, enebadur (eneberezh, disklotadur) a zo etre o c'homzoù hag o oberoù, o oberoù ne gordont ket gant o lavarou, o oberoù a zo kontrol d'o lavarou ; *die Menschen müssen an ihren Taten und nicht an ihren Worten gemessen werden*, diouzh an oberoù eo barn an dud - ouzh o oberoù eo jaojañ an dud - koll amzer eo deskiñ ar mad hep en ober - anez labour, prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober ; *nach seinen Taten gerichtet werden*, bezañ barnet hervez e oberoù ; *das Evangelium durch Taten verkünden*, prezeg an Aviel dre an oberoù, prezeg an aviel dre ar skouerioù.

2. [troioù-lavar] *in der Tat*, e gwirionez, end-eeun, bez', ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat, e leal, ez leal, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor) ; *jemanden auf frischer Tat ertappen (erwischen)*, tapout u.b. war an taol (war ar fed, war an tomm, war e daol fall), pakañ

u.b. e droug (e gwall), tapout u.b. e droug (e gwall), kavout u.b. e droug (e gwall), tizhout u.b. war an tomm, tapout u.b. war an taol-fed (Gregor), tapout u.b. war e ched, kouezhañ war an tomm, sourpren u.b. ar an tarch, sourpren u.b. ar an tomm, tapout u.b. dre c'haou, pakañ u.b. dre c'haou, kemer u.b. war an tarz, kemer u.b. war an taol, kemer u.b. war an tomm, pakañ krog en u.b. ; *auf frischer Tat ertappt werden*, bezañ tapet e zorn er pod, bezañ tapet war e duriadenn, bezañ tapet e droug, bezañ paket e droug, bezañ tapet dre c'haou, bezañ paket dre c'haou, bezañ kemeret war an tarz, bezañ kemeret war an tomm, bezañ kemeret war an taol ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen*, sevel krog u.b., difenn krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; *den Willen für die Tat nehmen*, na vezañ ar c'hoant a vank d'an-unan met ar youl da gas ar c'hoant-se da benn - bezañ taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - an tan a vez foug e ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - penn boulouz : bras ar genoù, bihan al lost - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn.

3. Heldentat, kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *Wohltat*, mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g. ; *Freveltat*, drougoberezh g., gwallober g., kammober g., drougoberezh g., mestaol g., gwalldaol g., felladenn b., torfed g., gwall g.

Tatami b. (-s) : tatami g. [*liester* tatamioù].

[istor] **Tartar** g. [*liester* Tartared].

Tatar¹ n. (-s,-s) : [kegin.] kig tartar g.

Tatar² g. (-en,-en) : Tartar g. [*liester* Tartared].

Tatarbeefsteak n. (-s,-s) : [kegin.] kig tartar g.

Tatare g. (-n,-n) : Tartar g. [*liester* Tartared].

Tatarenmeldung b. (-,-en) / **Tatarennachricht** b. (-,-en) : keloù skrijus ijinet penn-da-benn g.

Tatarensauce b. (-,-n) / **Tatarensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hilienn dardar b., chaous tartar g.

Tatarin b. (-,-nen) : Tartarez b.

tatarisch ag. : 1. tartar ; 2. [yezh.] tartarek.

Tatarsauce b. (-,-n) / **Tatarsoße** b. (-,-n) : [kegin.] hilienn dardar b., chaous tartar g.

Tatbestand g. (-s) : 1. [gwir] danvez ar felladenn g., gwerc'hegezh ur gread b., gwerc'hegezh un devoud b. ; *den Tatbestand aufnehmen*, sevel ur rentañ-kont (ur skrid-gwiriañ, ar skrid-tamall), stadañ un devoud, paperañ a-enep u.b., paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b. ; 2. anadenn b. ; *sozialer Tatbestand* (Durkheim), anadenn gevredadel b.

Tatendrang g. (-s) / **Tatendurst** g. (-es) : jourdoul g., intampi g., herder g., begon g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., foug g., ernez b., kasetez b., mendro g., [dispredet] gourvenn g.

tatenfroh ag. : oberiant, greant, leun a intrudu, strivant, birvidik, leun a startijenn, begon ennañ, leun a zeltu, bervidant, un den a intrudu anezhañ.

tatenlos ag. : dioberiant, distrivant, dibreder, ... na ra tra, ... a chom da baouez, ... a chom da yarañ, digoll, vak, arouarek, arwarek, divegon, dizintrudu.

Tatenlosigkeit b. : dioberiantiz b., dioberiadegezh b., mored g.

tatenreich ag. : oberiant, leun a oberiantizoù ; *ein tatenreiches Leben*, ur vuhez oberiant b., ur vuhez leuniet mat b.

Täter g. (-s,-) : 1. oberer g., graer g., aozer g., oberour g. ; 2. [gwir] felladenn g., torfedour g., kabluzezh g. ; *den Täter ermitteln*, kavout piv eo ar felladenn ; *Mittäter*, kendorfedour g. (Gregor), kenwaller g., kengomper g.

taterata [estl.] : teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !

Täterin b. (-,-nen) : 1. obererez b., graerez b., aozerez b., oberourez b. ; 2. [gwir] felladennerez b., torfedourez b., kabluzezh b.

Täterschaft b. (-) : 1. oberelezh b., graelezh b. ; 2. [gwir] kablusted b.

Tatform b. (-,-en) : [yezh.] tu-gra g., tu-ober g., tu oberiat g.

Tathandlung b. (-,-en) : gra g., gread g., ober g., taol g.

tätig ag. : 1. oberiant, greant, oberiat, oberiek, strivant, birvidik, begon ennañ, leun a startijenn, leun a zeltu ; *tätiger Mensch*, den oberiant g., den greant g. ; *tätige Mitwirkung*, kenlabourezh g., kenobererezh g. ; *in einem Geschäft tätig sein*, labourat evit un ti-kenwerzh bennak ; *er ist bei uns als Gärtner tätig*, liorzhour emañ ganeomp, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evel liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evit liorzhour du-mañ, emañ o labourat evel liorzhour du-mañ ; *den ganzen Sommer über als Saisonarbeiter tätig sein*, hañviñ ; *vorher war er als Briefträger tätig*, a-raok edo oc'h ober paotr al lizheroù ; *als Arzt tätig sein*, ober mezeg, ober mezegiezh, bezañ mezeg diouzh e vicher, bezañ mezeg dre vicher, bezañ mezeg dre e vicher, bezañ mezeg a vicher, mezegañ ; *sie ist im Verlagswesen tätig*, labourat a ra en embann, labourat a ra evit an embann ; *tätig werden*, stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, stagañ gant e labour, mont en e garg, mont e penn eus e labour, loc'hañ, kregiñ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, kregiñ ganti, kregiñ enni, dont da vezañ oberiant ; *in einem Beruf tätig werden*, mont war ur vicher, mont war ul labour ; 2. en embreg, e karg, o labourat war e vicher.

tätigen V.k.e. (hat getätigt) : ober, arverañ, efediñ, kas da benn, kas da vat, seveniñ, pengenniñ ; [kenwerzh] *ein Geschäft tätigen*, tonkañ ur marc'had, tremen ur gra, ober marc'had, skoulmañ ganti ; *Einkäufe tätigen*, ober prenadennou, ober prenoù, en em bourvezañ ; *ich habe noch Einkäufe zu tätigen*, troioù am eus d'ober c'hoazh ; *Ausgaben tätigen*, digeriñ dispignoù, kemer dispign ; *getätigt werden*, bezañ sevenet, mont da benn ; *Auslagen im Auftrag eines Kunden tätigen*, mizañ gant un arval ; *der Rückfluss der getätigten Investitionen*, an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g.

Tätigkeit b. (-,-en) : labourerezh g., oberiantiz b., obererezh g., oberiadegezh b., oberiegezh b., oberidigezh b., ober g., greanted b. ; *menschliche Tätigkeit*, obererezh mab-den g. ; *in voller Tätigkeit sein*, bezañ a-zevri gant ul labour bennak (a-zevri-bev gant ul labour), bezañ da vat gant e labour, bezañ da vat o labourat, bezañ a-lazh-ki gant e labour, mont parfet dezhi, labourat a-zevri-kaer, bezañ en e wir wellañ gant e labour, bezañ en e wir wellañ o labourat, bezañ gwir wellañ o labourat ; *in Tätigkeit treten*, stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, stagañ gant e labour, mont e penn eus e labour, mont en e garg, loc'hañ, kregiñ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ da vont en-dro, kregiñ gant al labour, kregiñ ganti, kregiñ enni, dont da vezañ oberiant ; *außer Tätigkeit setzen*, lemel e garg digant u.b., lakaat u.b. war e dorchenn vihan, lakaat diwezha da oberoù u.b. ; *eine lebhafte Tätigkeit*, ur birvilh g., ur monedone g., ur mesk g., ur veskadeg b., ul lavig g., ur gabal b., ur c'has-digas g., ur fourgas g., ur fifil g., ul loc'h hag ur morloc'h g., ur c'haloupadeg b., ur firbouch g., un dever g., ur charre g., un hej hag ur prez,

ur birvilh g., ur berv g. ; *ein von schriftstellerischer Tätigkeit geprägter Aufenthalt*, ur chomadenn skrivañ b. ; *ein von schöpferischer Tätigkeit geprägter Aufenthalt*, ur chomadenn grouiñ b.

Tätigkeitsbereich g. (-s,-e) : 1. hed gwerediñ g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an oberiantiz b., tachenn an obererezhioù b. ; 2. skourr obererezh g. ; *seinen Tätigkeitsbereich erweitern*, ledanaat tachenn e obererezhioù, kreskiñ tachenn e obererezhioù, astenn tachenn e obererezhioù.

Tätigkeitsbericht g. (-s,-e) : danevell obererezh b., danevell embregvezh b.

Tätigkeitsfeld n. (-s,-er) : hed gwerediñ g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an obererezhioù b. ; *sein Tätigkeitsfeld erweitern*, ledanaat tachenn e obererezhioù, kreskiñ tachenn e obererezhioù, astenn tachenn e obererezhioù.

Tätigkeitsform b. (-) : [yezh.] tu oberiat g., tu-ober g., tu-gra g.

Tätigkeitsnachweis g. (-es,-e) : daveennoù micher ls., daveennoù micherel ls.

Tätigkeitsnomen n. (-s,-/nomina) / **Tätigkeitssubstantiv** n. (-s,-e) : [yezh.] pennanv oberel g.

Tätigkeitsverb n. (-s,-en) : [yezh.] verb oberel g.

Tätigkeitswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] verb g.

Tätigkeitszweig g. (-s,-e) : skourr obererezh g.

Tatkraft b. (-) : mennerezh g., youlegezh b., youl b., jourdoul g., begon g., startijenn b., lañs g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., rebarb g.

tatkräftig ag. : oberiant, strivant, greant, leun a startijenn, startijennek, leun a zeltu, begon ennañ, rebarb ennañ ; *ein tatkräftiger Mensch*, un den tuet d'an obererezh pleustrek g., ur spered pleustrek a zen g., un den troet d'an ober g., un oberer g., un den oberiant g., un den greant g., un den leun a startijenn g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g.

Adv. : dizamant, a-striv, a-zetri, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, parfet, evit mat, a-dizh, gant diere, gant un ene birvidik, gant intampi, gant startijenn, gant begon ; *jemanden tatkräftig unterstützen*, dougen dorn d'u.b. ; *er setzte sich tatkräftig für die Witwen und Waisen ein*, difenn a reas dre gomz ha dre ober an intañvezed hag an an emzivadad.

tatkundig ag. : anat, splann, sklaer.

tätlich ag. : taer, feuls, vil, gouez ; [gwir] *tätliche Beleidigungen*, akt a zismegañs g., ober dismegañs g., taol dismeg g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre feulster g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre añjornerezh g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgas g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgaserezh g. ; *gegen jemanden täglich werden*, mont feulz (dre nerzh, dre heg, dre vil) ouzh u.b., mont dre nerzh d'u.b., mont a grogoù berr d'u.b., kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, mont d'an taolioù ouzh u.b., krafañ war u.b., gwallgas u.b., anjorniñ u.b., añjornañ u.b. ; *tätlich werden*, taeraat, feulziñ.

Tätlichkeiten ls. : [gwir] taerded b., taolioù ls., feulzter korfel g.

Tatort g. (-s,-e) : [gwir] lec'h an torfed g. ; *Tatort des Mordes*, lec'h al laz g.

tätowieren V.k.e. (hat tätowiert) : brizhellat, tatouiñ, broudvrizhellañ.

Tätowierer g. (-s,-) : tatouer g. [*liester* tatouerien].

Tätowierung b. (-,-en) : 1. [skeudenn] broudvrizhellañ g., tatouadur g., emlivadur g. ; 2. [ober] brizhellat g., tatouiñ g., tatouerezh g., broudvrizhellañ g.

Tatsache b. (-,-n) : fed g., taol-fed g., gwirvoudenn b., devoud g., darvoud g., roadenn devoudel b. ; *determinierte Tatsache*, devoud savelek g. ; *singuläre Tatsache*, devoud unveziat g. ; *das sind wesentliche Tatsachen*, an traoù-se a zo fedoù a bouez bras ; *Tatsache ! es ist Tatsache !* ur fed eo ! gwir-bev eo ! gwir-Bater eo ! gwir eo evel ar Bater ! gwir-diarvar eo ! un taol-fed eo (Gregor), ar wirionez plaen eo ha netra ken ! ; *Tatsache ist, dass sie sich darum kümmern müssen !* bepred eo e fleont pleal gant se ! ; *das ist eine anerkannte Tatsache*, un dra anavezet eo ; *klare Tatsache*, anad g., fed anat g., anadenn didouell b. ; *aufgrund der Tatsache, dass*, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma ; *es ist Tatsache, dass* ..., n'eus ket tu da nac'hañ e ..., ur fed eo e ..., re wir eo e ... ; (*zur*) *Tatsache werden*, dont da wir, dont da vat ; *das entspricht nicht den Tatsachen*, kement-se ne glot ket gant ar beziadoù, kement-se a ra gaou ouzh ar wirionez, kement-se ne gemer ket harp war ar fedoù, kement-se ne glot ket gant ar wirionez ; *sich den Tatsachen beugen*, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, dont en e stern ; *ich muss mich wohl den Tatsachen beugen*, ar wirionez a zo trec'h din, souriñ a ra ar fedoù warnon ; *den Tatsachen Rechnung tragen*, delc'her kont eus ar beziadoù, delc'her kont eus ar gwirvoud ; *sich an die Tatsachen halten*, delc'her pizh d'ar fedoù, delc'her rez d'ar fedoù ; *Sie sind sich sicherlich der Tatsache bewusst, dass* ..., n'emaoc'h ket hep gouzout e ... ; *vor vollendeten Tatsachen stehen*, bezañ poazh ha malet an traoù, bezañ poazh-kalet ar vi, bezañ bet touzet ar maout d'an-unan, bezañ bet troc'het en e raok, bezañ graet ar gra (ar stal), bezañ paket an tan ha gwerzhel al ludu, bezañ bet troc'het dindan an-unan ; *die Tatsachen leugnen*, nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, direzoniñ, na grediñ pa'z eo anat, diskrediñ ar wirionez ; *die Augen vor den Tatsachen verschließen*, stankañ e zaoulagad, serriñ an daoulagad, na vennout gwelet ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren*, distreiñ war tachenn ar gwirvoud, tapout douar en-dro ; *auf dem Boden der Tatsachen bleiben*, chom krog start en e zouar ; *etwas als Tatsache hinstellen*, *etwas als Tatsache hinstellen*, reiñ udb da wir, lakaat udb da wir ; *als Tatsache hinstellen, dass* ..., reiñ da wir e ..., lakaat da wir e ... ; [preder., Henri Bergson] *unmittelbare Bewusstseinstatsachen*, roadennoù kentizhek an emouezañ ls.

Tatsachenbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn b., displegadenn ar fedoù, danevell ar fedoù b.

Tatsachenfrage b. (-,-n) : kudenn a zevoudelezh b.

Tatsachenurteil n. (-s,-e) : [preder.] barn war an draelezh b. **tatsächlich** ag. : gwir, gwirion, gwerch'el, gwerch'hek, devoudel, ergorel, ragvoudel ; *tatsächliche Vorteile*, lazioù gwerch'el ls. ; *tatsächlicher Preis*, priz gwerch'el g. ; *tatsächliche Bedingungen*, aozioù gwerch'el ls. ; *der tatsächliche Bedarf, die tatsächlichen Bedürfnisse*, an ezhommoù gwerch'el ls. ; *tatsächlicher Personalbestand*, koskor devoudel g. ; [stlenn.] *tatsächlicher Parameter*, arventenn werc'hek b. ; [arc'hant] *tatsächlicher Wert der Passiva, tatsächliche Verbindlichkeiten*, diwan gwerch'el g.

Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, e gwir, da vat, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, bez', ent sur, kuit a

c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou ; *er trat tatsächlich für die Witwen und die Waisen ein*, difenn a reas dre gomz ha dre ober an intañvezed hag an an emzivadeg ; *ist das tatsächlich so ?* ha gwir ? ha gwir eo ? na gwir eo ? c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *glauben Sie tatsächlich, dass er aus Berlin stammt ?* hennezh a zo eus Berlin, c'hwistim ?

Tatsächlich b. (-) : gwerchegezh b.

Tatsche b. (-, -n) : chifrodenn b., bichigogenn b.

tätscheln V.k.e. (hat getätschelt) : herlinkat, ober sev da, ober flourigoù da, ober chouradennoù da, ober kuñv da, chourañ ; *ich mag es nicht, wenn man mich tätschelt*, ne plij ket din pa vez unan bennak o herlinkat ac'hanon, ne plij ket din pa glask unan bennak ober sev din, ne plij ket din pa glask unan bennak ober flourigoù din, ne plij ket din pa glask unan bennak chourañ ac'hanon.

tatschen V.gw. (hat getatscht) : chifrodennañ ; *er tatschte mir auf die Wange*, chifrodennet en doa va jod.

Tatsünde b. (-, -n) : [relij.] pec'hed gweredel g., pec'hed resis g.

Tattergreis g. (-es, -e) : kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., hader karotez g.

Tattergreisin b. (-, -nen) : gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., haderez karotez b.

Tatterich g. (-s) : krenerezh g., krenerezh kozhni g., krenijenn b. ; *den Tatterich haben, einen Tatterich haben*, bezañ gant ar c'hrenerezh, P. hadañ karotez ; *der Tatterich überkam ihn*, ur c'hren hep paouez a grogas en e izili ; *der Säufer hat den Tatterich gekriegt*, P. krenañ a ra ar mezvier gant an derzhienn lodod.

tatterig ag. : ... a zo gant ar c'hrenerezh, daskrenus ; *du bist aber tatterig*, o hadañ karotez emaut ?!

tattern V.gw. (hat getattert) : daskrenañ, P. hadañ karotez.

Tattersall g. (-s, -s) : [sport, marc'hegezh] 1. embreglec'h g. ; 2. hent-red g., redva-kezeg g. ; 3. ti-kezeg g., gre b.

tatrig ag. : *sellit ouzh tatterig*.

Tatumstände ls. : amveziadoù an torfed ls., degouezhioù an torfed ls., doareoù an torfed ls.

Tatverdacht g. (-s) : ersol a gablusted b., diskred a dorfed g.

tatverdächtig ag. : diskred warnañ da vezañ sevenet un torfed, un diskred a dorfed warnañ, diskredet un torfed warnezañ (Gregor), kablus bete-gouzout.

Tatverdächtige(r) ag.k. g./b. : disfiziad g. [*liester* disfizi], disfiziadez b., den un diskred a dorfed warnañ g., gouselled g. [*liester* gouselled], kabluze ersoliet g. [*liester* kabluze ersoliet], kabluze ersoliet b.

Tatwaffe b. (-, -n) : arm an torfed g.

Tatze b. (-, -n) : 1. [loen.] pav g./b., kraban b., P. ibil g., peul g. ; *Schmerzen in den Tatzen, Schmerzen in einer Tatze*, pavad g./b. ; *Schlag mit der Tatze*, krabanad b., pavad g./b., taol pav g. ; *mit Tatzenhieben*, a-bavadoù ; 2. P. kraban b., patin g., pagnon g., meñnez g. ; *Tatzen*, daouarn evel pilligoù ls., daouarn ledan evel golvazhioù ls. ; 3. *einem Schüler Tatzen geben*, reiñ d'ur skoliad war e vizied.

Tatzeit b. (-) : eur an torfed b.

Tatzelwurm g. (-s, -würmer) : [mojenn.] aerouant moliac'hus an Alpoù g., isamboual g., kole brizh g.

Tatzenhieb g. (-s, -e) : krabanad b., pavad g./b. ; *Tatzenhiebe versetzen*, krabanata, pavata ; *einen Tatzenhieb bekommen*, tapout ur c'hrabanad, pakañ ur pavad.

Tatzenkäfer g. (-s, -) : [loen.] gwrac'hig-Doue b. [*liester* gwrac'higed-Doue].

Tatzenkreuz n. (-es, -e) : [ardamezouriezh] kroaz pavek b.

Tatzenschlag g. (-s, -schläge) : pavad g./b., krabanad b. ; *einen Tatzenschlag versetzen*, krabanata, pavata ; *einen Tatzenschlag bekommen*, tapout ur c'hrabanad, pakañ ur pavad.

Tau¹ g. (-s) : 1. glizh g., glizhenn b., glizhennad b., glebiadenn b. ; *Abendtau*, selin b., glizh-noz g., glizhenn noz b., glizhienn b., gouzienn b. ; *vor Tau und Tag*, da sav an deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, kerkent ha goulaouig an deiz, da c'houlou-deiz ; *sich mit Tau beschlagen*, dont glizh war an dramañ-tra ; *der Tau fällt, Tau schlägt sich nieder*, glizhenniñ (glizhañ) a ra ; *der Tau hat sich niedergeschlagen, die Erde ist nass vom Tau*, gleb-glizh eo an douar, deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *der Tau perlt*, perlezenniñ a ra ar c'hlizhenn, pizennañ a ra ar glizh ; 2. *der hört den Tau fallen*, [goapaus] hennezh en deus skiant-prenañ ar seurt a vez o werzhañ, toull eo e vurutell, n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, hennezh a zo un hanter c'henaoueg, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod.

Tau² n. (-s, -e) : fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], penn-fard g., chabl g. ; *ein Tau entspannen, ein Tau durchhängen lassen*, distignañ ur fun, distignañ ur bos, distignañ ur fard, ditiriñ ur fard, distardañ ur fard, chokañ ur fard ; *ein Tau verlängern*, astenn ur fun ; *ein Tau spannen*, stignañ ur bos, stignañ ur fard ; *ein Tau aufschießen*, kuilhañ ur bos, kuilhañ ur fard ; *am Tau ziehen*, sachañ war ar gordenn, ober ur sach war ar gordenn, frapañ war ar gordenn ; *Kardeele zu einem Tau verseilen*, *Kardeele zu einem Tau verdrillen*, *Litzen zu einem Tau verseilen*, *Litzen zu einem Tau verdrillen*, *Kardeele zu einem Tau verlitzen*, gorañ ur fun ; [sport] *sich am Tau ohne Beinunterstützung hochziehen*, sevel a-harzoù gant ar gordenn (ouzh ar gordenn), sevel war-bouez e harzoù gant ar gordenn (ouzh ar gordenn), sevel diwar-bouez e harzoù gant ar gordenn (ouzh ar gordenn) ; *am Tau hochklettern*, krapañ gant ar gordenn, krimpañ gant ar gordenn.

taub ag. : 1. bouzar, kaledet e zivskouarn, pounner e zivskouarn, P. boukin, kleuz ; *von Geburt an taub*, ganet bouzar, bouzar a-vihanik, bouzar abaoe ma'z eo bet ganet, deuet bouzar er bed ; *auf beiden Ohren taub*, bouzar eus an daou du ; *er ist auf einem Ohr taub*, bez' en deus ur skouarn vouzar, unan eus e zivskouarn a zo kaledet ; *auf diesem Ohr bin ich taub*, bouzar on war ar skouarn-mañ ; *der Taube*, an hini bouzar g., ar bouzar g. ; *taub werden*, bouzaraat, bouzarañ, koll ar c'hleved, mont da vouzar, mont bouzar, nijal ar c'hleved diouzh e zivskouarn ; *taub machen*, bouzaraat, bouzarañ ; *die Tauben verständigen sich mit Zeichen*, ar vouzared a gehent gant ar re all dre sinoù ; *er ist stocktaub*, ne glev banne, ne glev takenn, ne glev greun, ne glev grik, ne glev berad, ne glev son, bouzar-put eo, bouzar-kloc'h eo, bouzar-lech eo, bouzar-pik eo, bouzar-sorol eo, bouzar-gres eo, bouzar-glez eo, bouzar evel ur c'hloc'h (evel ur c'hleuz, evel un tamm koad, evel ur penton, evel ur girin, evel ur sourd, evel ur glesker, evel ur ran, evel ul lech) eo, ne glev siseurt ebet.

2. digas, diseblant, difrom ; *sich taub stellen*, serriñ e zivskouarn, prenañ e zivskouarn, stankañ e zivskouarn, distreiñ e zivskouarn, ober ar bouzar, ober skouarn vouzar, ober skouarn goad, P. ober skouarn gaoc'h, bezañ spoue en e zivskouarn ; *er stellte sich taub*, ober a rae lusk ne gleve ket ; *für etwas taub sein*, stankañ (prenañ, serriñ) e zivskouarn ouzh udb, chom digas ouzh udb ; *taub gegen Bitten sein*, bezañ bouzar (ober skouarn vouzar, ober skouarn goad, ober skouarn gaoc'h) ouzh rekedoù 'zo, bezañ dibedennus, na ober van eus rekedoù 'zo ; *diese Worte waren nicht auf taube Ohren*

gestoßen, ne oa ket kouezhet ar gomz-se war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, n'em boa ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *tauben Ohren predigen*, prezeg er gouelec'h, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour, komz ouzh tud eus Kerskouarneg, komz ouzh pennoù bouzar, mont e gomzoù gant an avel, komz ouzh tud n'o devez ket c'hoant klevet, komz ouzh tud na reont van ebet, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet ; *tauben Ohren ist schlecht predigen*, ne dalvez ket ar boan sotal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kamm ki pa gar.

3. [dre heñvel.] gour, bav, bavet, nodet, seizet, marv ; *die Hand ist mir taub*, kropet (gourt, bav, bavet, nodet, seizet, pistiget) eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin.

4. [dre skeud.] **a**) divouedenn, nannsperiet, difrouezh ; *taube Nuss*, kraoñ divouedenn str. (Gregor) ; *taubes Ei*, vi sklaer g., vi troet g. ; *taube Blüte*, bleuñv difrouezh str. ; **b**) divlaz, avelet, disasun ; *dieser Pfeffer ist taub*, divlaz (avelet, disasun) eo ar pebr-mañ, n'eus blaz ebet (blaz an avelet 'zo) gant ar pebr-mañ ; **c**) didalvoud ; [mengleuz.] *taubes Gestein*, reier didalvoud ls. ; *tauber Hafer*, pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor).

5. [mor] *taube Flut*, mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., marvor g., kontrec'h g., mor-bihan g., mor marv g.

Täubchen n. (-s,-) : 1. pichon g. (Gregor), pichonig g., koulmig b., dubeig g. ; 2. [dre skeud.] logodenn b., kalon b., kalonig b., menon g., dousig b., pichonig g., karedig g., pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., loulig g., lellig g., loutig va c'halon g., loenig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig g., bravig e vamm g., bugelig e vamm g. ; *komm zu mir, Täubchen* ! deus ganin, va moutig ! deus ganin, kalonig ! deus ganin, koulouchig-me !

Taube(r)¹ ag.k. g./b. : bouzar g. [*liester* bouzared], bouzare b., den bouzar g., P. penn bouzar g. ; *der Taube*, an hini bouzar g., ar bouzar g. ; *die Tauben verständigen sich mit Zeichen*, ar vouzared a gehent gant ar re all dre sinoù ; *die Tauben heilen*, lakaat ar vouzared da glevet, reiñ ar c'hleved d'ar re vouzar, daskor ar c'hleved d'ar re vouzar, rentañ ar c'hleved d'ar re vouzar.

Taube² b. (-,-n) : 1. [loen.] koulm b., dube g. ; *junge Taube*, pichon g. (Gregor), pichonig g., koulmig b., dubeig g. ; *wilde Taube*, kudon b., glazig g. ; *Brieftaube*, dube-beajour g. ; *Turteltaube*, turzhunell b. ; *ein Flug Tauben*, un nijad dubeed g., un nijadell dubeed b., ur goabrennad dubeed b., un ebr dubeed g., ur vandenn dubeed b. ; *ein Flug Tauben war über das Korn hergefallen*, ur goabrennad kudoned a oa plavet war an ed, ur vandenn dubeed a oa plavet war an ed ; *die Taube gurr*, grougousat a ra an dube ; *die Tauben aus dem Stadtzentrum vertreiben*, *die Tauben aus dem Stadtzentrum vergrämen*, dizubeañ kreiz-kêr ; [kegin.] *Taube à la crapaudine*, dube e-giz touseg g. ; [ardamezouriezh] kudon b. ; *auffliegende Taube*, kudon nijant b. ; [Bibl] *seid klug wie die Schlangen und ohne Falsch wie die Tauben*, bezit evezhiek evel an naer ha didroidell evel ar goulm.

2. [kerentiad loened] kolombeg g. ; *die Tauben*, ar c'holombeged ls.

3. [stered.] *die Taube*, **a**) steredeg ar Goulm b. ; **b**) ar Pleiades ls., ar Pleiadezed ls., ar Yar hag hec'h evned ls., Yarig-hec'h-evned b., ar Yarad-Poñsined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwec'h evn b.

4. [dre skeud.] *es fliegen einem keine gebratenen Tauben ins Maul*, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hwefiñ, neb na

laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen*, krediñ a ra e tivoero ar mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, bara chaoket a zo aes da lonkañ, treiñ a ra diwar ar bec'h, hennezh a blij ar pesked dizreinet (boued pasket) dezhañ, eñ a gav mat labour pasket, hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, ur paotr diskuizh eo, ganet eo skuizh, d'un deiz Sadorn eo bet ganet, gour eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann ; *lieber den Spatz in der Hand als die Taube auf dem Dach*, daou skoed em dorn a dalvez din-me muioch eget daou o vale, gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek, gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek, gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek, gwell eo ur voualc'h evit ur vran, gwelloc'h kaout eget gortoz, gwelloc'h eo kaout en dorn eget en hunvre.

taubenblau ag. : glas-louet.

Taubendreck g. (-s) : kaoc'h pichon g.

Taubenei n. (-s,-er) : vi koulm g., vi dube g.

taubenetzt ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus ; *es ist alles noch taubenetzt*, n'eo ket savet ar c'hlizh (ar c'hlizhenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, gleb-glizh) eo an traoù c'hoazh.

Taubenfalke g. (-n,-n) : [loen., anv dispis] 1. gwazfalc'hun g., gwazsparfell b., sparfell voan b. ; 2. falc'hun kantreat g. ; 3. barged g., skoul g.

taubenfarbig ag. : glas-louet, ... a zoug ul liv glas-louet.

Taubenflugwettbewerb g. (-s,-e) : laoskadeg dubeed b.

taubengrau ag. : glas-louet, ... a zoug ul liv glas-louet.

Taubenhaus n. (-es,-häuser) / **Taubenkobel** g. (-s,-) : kouldri g., koulmer g. ; *Oberteil eines Taubenhauses*, kambr ar c'houldri b., kambr ar c'houlmed b. ; *Nistloch in einem Taubenkobel*, toull-koulm g. [*liester* toullou-koulmed].

Taubenkot g. (-s) : kaoc'h-pichon g.

Taubenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.

Taubenkropf-Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug ls.

Taubenliebhaber g. (-s,-) : dubeour g., dubeer g.

Taubenschießen n. (-s) : an tennañ dubeed g., an tennañ asiedoù g., an tennañ pichoned g.

Taubenschlag g. (-s,-schläge) : 1. bandenn dubeed b. ; *ein Taubenschlag lässt sich auf das Dach nieder*, ur vandenn dubeed a blav war an doenn.

2. kouldri g., koulmer g. ; *hier geht's zu wie in einem Taubenschlag*, lavig (kas-digas, kas, kabal ha fourgas) a vez amañ atav ; *Oberteil eines Taubenschlags*, kambr ar c'houldri b., kambr ar c'houlmed b. ; *Nistloch in einem Taubenschlag*, toull-koulm g. [*liester* toullou-koulmed].

Taubenvergrämung b. (-,-en) / **Taubenvertreibung** b. (-,-en) : dizubeañ g.

Taubenzucht b. (-) : dubeerezh g.

Taubenzüchter g. (-s,-) : dubeer g.

Tauber g. (-s,-) / **Täuber** g. (-s,-) / **Tauberich** g. (-s,-e) : [loen.] tad-koulm g.

Taubhafer g. (-s) : [louza.] pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor).

Taubheit b. (-) : 1. bouzarded b., bouzarder g., bouzar g. ; *psychische Taubheit*, bredvouzarded b., bredvouzarder g. ;

jemanden von seiner Taubheit erlösen, reiñ ar c'hleved d'unan bouzar lakaat unan bouzar da glevet, rentañ ar c'hleved d'unan bouzar ; *von seiner Taubheit geheilt werden*, mont ar bouzar diouzh an-unan ; **2.** [dre astenn.] didruez g./b., didrugarez b. ; **3.** [dre heñvel.] bav g., morz g., krop g., bavador g., morzador g., kropador g. ; **4.** [dre skeud.] difrouezhidigezh b.

Taubbildung b. : glizhennadur g.

Täubin b. (-, -nen) : [loen.] mamm-goulm b.

Täubling g. (-s, -e) : [louza.] livog g.

Taubnessel b. (-, -n) : [louza.] linad-flour str. ; *purpurrote Taubnessel*, linad-ruz str., fleur-an-naered str., dorn digor g., leonig g. ; *weiße Taubnessel*, linad-gwenn str.

taubstumm ag. : bouzar ha mut, bouzar-mut, mut ha bouzar.

Taubstumme(r) ag.k. g./b. : den bouzar ha mut g., bouzar mut g. ; *die Taubstummen machen sich durch Gebärden verständlich*, ezteurel a ra ar re vouzar ha mut gant jestroù.

Taubstummheit b. (-) : bouzarded ha muderezh, bouzarmuderezh g.

Tauchanzug g. (-s, -anzüge) : sae-splujañ b., splujwisk g., gwisk-spluj g.

Tauchbad n. (-s, -bäder) : [tekn.] soubidigezh b., soubadur g., splujadur g., bourbouilh g., gourdourañ g.

Tauchboot n. (-s, -e) : [merdead.] lestr-spluj g. [*liester listri-spluj*], lestr-splujer g. [*liester listri-splujer*], splujerez b. [*liester splujereziou*].

Tauchbrille b. (-, -n) : lunedoù splujañ ls., maskl splujañ g.

tauchen V.k.e. (hat getaucht) : soubañ, splujañ, sankañ en dour, lakaat en ul liñvenn bennak ; *etwas ins Wasser tauchen*, soubañ udb en dour, sankañ udb en dour ; *etwas erneut ins Wasser tauchen*, adsoubañ udb en dour, adsankañ udb en dour.

V.gw. (ist getaucht / hat getaucht) : splujañ, plomañ, pluiañ, gouelediñ ; *noch einmal tauchen, wieder tauchen*, adsplujañ ; *nach etwas tauchen*, mont a-spluj da gerc'hat udb. ; *nach Schwämmen tauchen*, spouea ; *nach Korallen tauchen*, kourala ; *nach Perlen tauchen*, perlesa.

Tauchen n. (-s) : soubidigezh b., soubadur g., soubañ g., bourbouilh g., gourdourañ g., spluj g., splujadur g., splujerezh g., splujadenn b., splujañ g. ; [sport] *Tauchen ohne Atemgerät, Tauchen ohne Sauerstoffgerät, Apnoetauchen*, splujerezh war apne g.

Tauchente b. (-, -n) : [loen.] houad splujer g.

Taucher g. (-s, -) : **1.** splujer g., den-ran g., gwisksplujer g., pluier g., plomer g. ; **2.** [loen.] plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g. ; *Seetaucher*, plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g. ; *Lappentaucher*, plomer g. ; *Sturmtaucher*, tort g. ; **3.** [fizik] *cartesischer Taucher, kartesischer Taucher*, splujeran g. [*liester splujeranoù*].

Taucheranzug g. (-s, -anzüge) : sae-splujañ b., splujwisk g., gwisk-spluj g.

Taucherbrille b. (-, -n) : lunedoù splujañ ls., maskl splujañ g.

Taucherglocke b. (-, -n) : kloc'h-splujañ g.

Taucherhelm g. (-s, -e) : tokarn-splujañ g.

Taucherkrankheit b. (-) : [mezeg.] kleñved ar c'haelogoù g., gwalzarvoud digenwaskañ g., [sport] darvoud ec'hamwaskañ g.

Tauchermaske b. (-, -n) : maskl-splujañ g., lunedoù splujañ ls.

tauchfähig ag. : ... a c'hall splujañ, beuzus.

Tauchfahrt b. (-, -en) : [merdead.] merdeadenn ismor b.

Tauchfahrzeug n. (-s, -e) : splujkarbed g.

Tauchflasche b. (-, -n) : boutailh splujañ b. ; *Druckminderungsventil einer Tauchflasche*, deleder ur voutailh splujañ g.

Tauchflosse b. (-, -n) : [sport] palvez-splujañ g., botez palvezek b. ; *seine Tauchflossen anziehen*, lakaat e balvezioù, palvezañ e dreid ; *seine Tauchflossen ausziehen*, tennañ e balvezioù, dibalvezañ, dibalvezañ e dreid.

Tauchgang g. (-s, -gänge) : splujadenn b.

Tauchgerät n. (-s, -e) : ardivink splujañ g. ; *Helmtauchgerät*, splujwisk gant tokarn g., gwisk-spluj gant tokarn g.

Tauchkapsel b. (-, -n) : batiskaf g., klozenn-splujañ b.

tauchklar ag. : [merdead.] prest da splujañ, davec da splujañ, pare da splujañ.

Tauchmaske b. (-, -n) : maskl-splujañ g., lunedoù splujañ ls.

Tauchschröpfung b. (-, -en) : [tekn.] larderezh dre vourbouilh g., larderezh dre soubadur g., lardigennerezh dre soubidigezh g.

Tauchsieder g. (-s, -) : [tekn.] tommer-dour g. [*liester tommerioù-dour*], tommerer-dour b. [*liester tommerioù-dour*].

Tauchstation b. (-) : **1.** splujva g. ; **2.** [dre skeud.] *auf Tauchstation gehen*, mont diwar-wel, steuziañ, mont da skoachañ, mont d'en em glenkañ, mont bihanik, mont en e grogenn.

Tauchtank g. (-s, -s) : [merdead.] kambr-splujañ b., kloc'h-splujañ g.

Tauchtiefe b. (-) : **1.** [merdead.] kalandour degemeradus g. ; **2.** donder splujañ g.

Tauchverfahren n. (-s) : araezad soubañ g.

Tauchwälder g. (-s, -) : [sport] lammadenn gof b.

tauen¹ V.dibers. (hat getaut) : **1.** glizhenniñ, glizhañ, gouziennañ ; *es taut*, glizhenniñ (glizhañ) a ra ; *es hat getaut*, bez ez eus bet glizh ; *heute Abend taut es*, gouziennañ a ra hiziv ; **2.** teuziñ, diskornañ, direviñ, diloc'hiñ ; *es taut*, krog eo an diskorn, komañset eo an diskorn, emañ an erc'h (ar skorn) o teuziñ, emañ an douar o tiskornañ, diskorn a zo, diskorn a ra, diskornañ a ra ; *es taut ein klein bisschen*, un tamm diskornañ a ra.

V.gw. (ist getaut) : teuziñ, diskornañ, direviñ, diloc'hiñ ; *der Schnee taut*, emañ an erc'h o teuziñ ; *der Schnee ist getaut*, teuzet eo an erc'h.

tauen² V.k.e. (hat getaut) : [merdead.] sachañ, ramokiñ, stlejañ.

Tauen n. (-s) : **1.** glizhenniñ g., glizhañ g. ; **2.** diskorn g., teuz an erc'h g., direv g., diloc'h g.

Tauerei b. (-) : [merdead.] ramokerezh g., stlejerezh g.

Taufbecken n. (-s, -) : [relij.] maen-font g., maen-badeziant g., maen-badez g., foñs g., font g., font-badeziant g., foñs-badeziant g., piñsin-badeziñ g. ; *ein Kind über das Taufbecken halten*, derc'hel ur bugel ouzh badez (war ar vadeziant, war ar maen-font) (Gregor) ; *Frau, die das Kind über das Taufbecken hält*, gwrac'h an holen b., plac'h an holen b.

Taufbuch n. (-s, -bücher) : [relij.] marilh ar badeziantoù g., kaier ar badeziantoù g.

Taufbund g. (-s) : [relij.] promesa ar vadeziant b.

Taufe b. (-, -n) : **1.** [relij.] badeziant b., badez g., sakramant ar vadeziant g., ar sakramant a vadeziant g., lidoù ar vadeziant ls., kristenadenn b. ; *jemandem die Taufe geben, jemandem die Taufe erteilen*, reiñ sakramant ar vadeziant d'u.b., badeziñ u.b. ; *ein Kind aus der Taufe heben (über die Taufe halten)*, derc'hel ur bugel ouzh badez (war ar vadeziant, war ar maen-font) (Gregor) ; *Frau, die das Kind aus der Taufe hebt, Frau, die das Kind über die Taufe hält*, gwrac'h an holen b., plac'h an holen b. ; *die Taufe vornehmen*, reiñ sakramant ar vadeziant d'u.b., badeziñ u.b. ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde*, ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *zur Taufe läuten*, seniñ kleier ar vadeziant, brallañ kleier ar vadeziant ; *Taufe ohne*

Glockengeläute, badeziant sioul b., badeziant vouzar b. ; *jemanden auf die Taufe vorbereiten*, lakaat u.b. er badez ; *sie sehen sich nur zu (bei) Taufen und Beerdigungen*, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *man holte den Priester gar nicht herbei, wenn Taufen oder Beerdigungen vorzunehmen waren*, ne veze galvet ar beleg nag evit ar bev nag evit ar marv ; *Taufe in der Not, Nottaufe*, gouvadez g. ; *bürgerliche Taufe, freie Taufe, konfessionslose Taufe*, badeziant keodedel b.

2. *etwas aus der Taufe heben*, krouiñ (fontañ, diazezañ, sevel) udb.

3. [merdead.] *die Äquatortaufe*, kentañ tremenidigezh ar c'heheder b., kentañ tremenidigezh al linenn b. (Gregor), kentañ tremenidigezh linenn ar c'heheder b.

taufen V.k.e. (hat getauft) : **1.** [relij.] badeziñ ; *wieder taufen*, advadeziñ ; *sich taufen lassen*, degemer sakramant ar vadeziant (ar sakramant a vadeziant), degemer ar feiz katolik ; *sein Kind taufen lassen*, lakaat badeziñ e grouadur ; *jemanden auf einen Namen taufen*, reiñ un anv d'u.b. ; *er wurde Paul getauft*, badezet e voe dindan an anv a Baol ; *neu getaufter Erwachsener*, den nevezkristenet, nevezkristened g. [liester nevezkristenidi].

2. [dre astenn] **a)** envel, reiñ un anv da ; *der Hund wurde Waldi getauft*, ar c'hi a voe lakaet Waldi, ar c'hi a voe anvet Waldi ; **b)** *eine Glocke taufen*, badeziñ ur c'hloc'h ; *ein Schiff taufen*, badeziñ ur vag.

3. [dre skeud.] *Wein taufen*, badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, bennigañ ar gwin, lakaat dour e-mesk ar gwin, astenn gwin gant dour, trempañ gwin ; *Milch taufen*, lakaat dour e-barzh al laezh, lakaat dour e-mesk al laezh, astenn al laezh gant dour, bennigañ al laezh, kristenañ al laezh, badeziñ laezh.

Täufer g. (-s,-) : [relij.] **1.** badezour g. ; *Johannes der Täufer*, sant Yann Vadezour g. ; **2.** advadezour g.

täuferisch ag. : [relij.] advadezour.

taufeucht ag. : glizhek, glizhennek, glib-glizh, glizhus ; *es ist alles noch taufeucht*, n'eo ket savet ar c'hizh (ar c'hizhenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, glib-glizh) eo an traoù c'hoazh ; *den Klee taufeucht mähen*, troc'hañ melchon war ar glizh.

Taufgedächtnis n. (-es) : [relij.] asperjez g.

Taufgelübde n. (-s,-) : [relij.] promesa ar vadeziant b. ; *die Taufgelübde erneuern*, nevezimp promesa ar vadeziant.

Taufgesellschaft b. (-,-en) : [relij.] tud ar vadeziant ls., badeziant b.

Taufhäubchen n. (-s,-) / **Taufhaube** b. (-,-n) : [relij.] kabell badez g. [liester kabelloù badez, kebell badez], kabell badeziant g. [liester kabelloù badeziant, kebell badeziant].

Taufhaus g. (-es,-häuser) / **Taufkapelle** b. (-,-n) : [relij.] chapel-vadeziñ b., chapel-vadez b., chapel ar vadeziant b., chapel ar maen-font b.

Taufkind n. (-s,-er) : [relij.] **1.** an hini a zegemer sakramant ar vadeziant g., an hini a zegemer ar sakramant a vadeziant g. ; **2.** filhor g., filhorez b.

Taufkleid n. (-s,-er) : [relij.] sae-vadez b., sae vadeziant b., lenn b.

Taufliege b. (-,-n) : [loen.] drozofil g. [liester drozofiled], kelien ar gwinêgr str., kelienenn ar gwinêgr b.

Täufling g. (-s,-e) : [relij.] an hini a zegemer sakramant ar vadeziant g., an hini a zegemer ar sakramant a vadeziant g.

Taufmützchen n. (-s,-) : [relij.] kabell badez g. [liester kabelloù badez, kebell badez], kabell badeziant g. [liester kabelloù badeziant, kebell badeziant].

Taufname g. (-ns,-n) : [relij.] anv-badez g.

Taufpate g. (-n,-n) : [relij.] paeron g., tad-paeron g., komper g. ; *die beiden Taufpaten, der Pate und die Patin*, an dalc'herien ls., ar c'homer hag ar gomer, ar gomperien ls., ar gompri ls. ; *wer sind seine Taufpaten ?* piv a oa o telc'her anezhañ ?

Taufpatin b. (-,-nen) : [relij.] maeron b., maeronez b., mamm-baeron b., komer b.

Taufregister n. (-s,-) : [relij.] marilh ar badeziantoù g., kaier ar badeziantoù g.

Taufreinheit b. (-) : [relij.] glanded vadez b.

taufisch ag. : [dre skeud.] *er ist nicht mehr ganz taufisch*, un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, avañsedik en oad eo.

Taufrock g. (-s,-röcke) : [relij.] sae-vadez b., sae vadeziant b., lenn b.

Taufschein g. (-s,-e) : testeni badeziant g., lizher-badeziant g., paper-badeziant g.

Taufstein g. (-s,-e) : **1.** [relij.] maen-font g., maen-badeziant g., maen-badez g., foñs g., font g., font-badeziant g., foñs-badeziant g., piñsin-badeziñ g. ; **2.** [maenoniezh] *Basler Taufstein*, maen-kroaz g., staorotidenn b. [liester staorotidennoù], staorotid str.

Taufschuld b. (-) : [relij.] glanded vadez b.

Taufversprechen n. (-s) : [relij.] promesa ar vadeziant b.

Taufwasser n. (-s) : [relij.] dour badez g.

Taufzeuge g. (-n,-n) : [relij.] paeron g.

Taufzeugin b. (-,-nen) : [relij.] maeron b., maeronez b., mamm-baeron b.

Taufzeugnis n. (-es,-se) : [relij.] testeni badeziant g., lizher-badeziant g., paper-badeziant g.

taugen V.gw. (hat getaugt) : talvezout, talvout, servijout, bezañ mat, bezañ barrek, jaojañ ; *wozu soll das taugen ?* da betra e servijo (e vo mat) an dra-se ? da beseurt mad e talvez an dra-se ? da betra talvez ? peseurt mad a zo da dennañ eus kement-se ? ; *mehr taugen als*, talvezout war ; *taugt er was ?* ha mat eo d'udb ? da betra ez eo mat ? ; *ein Mensch ohne Bildung taugt nichts*, un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet, un den hep deskadurezh ne talvez ket un hollvad ; *das taugt nichts*, n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, se ne talvez netra, se ne talvez seurt, se ne talvez mann, ne talvez ket ur strak, ne spir netra, se n'eo mat da netra, se ne talvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, mat eo da lakaat dindan lost ar c'hazh, kement-se ne talvez ket ur bilhenn ; *das taugt nicht viel*, kement-se ne dalv ket deomp da nemeur, ne talvez nemeur a dra ; *taugen für*, bezañ mat (barrek) da, bezañ diouzh, dereout ouzh, kouchañ ouzh ; *das taugt nichts für die Gesundheit*, n'eo ket mat evit ar yec'hed ; *für mich taugt das nicht*, kement-se ne zere ket ouzhin (n'eo ket diouzhin, n'eo ket mat din) ; *taugen zu*, bezañ barrek da (diouzh), bezañ gouest (e-tailh) d'ober udb ; *zu dieser Arbeit taugen nur gesunde Leute*, tud divac'hagn nemetken a zo barrek diouzh al labour-se, tud divac'hagn nemetken a c'hall c'hoari al labour-se, tud divac'hagn nemetken a zo treset d'al labour-se, al labour-se a zo anvet evit tud divac'hagn nemetken ; *zu welcher Arbeit taugt er ?* peseurt labourat a oar ? peseurt labour a oar ? da beseurt labour eo mat ? da beseurt labour eo treset ? diouzh

peseurt labour en deus an tremp ? diouzh peseurt labour eo barrek ? ; *er taugt nicht zum Bürgermeister*, hennezh n'eus ket danvez ur maer ennañ.

Taugenichts g. (-/-es,-e) : divarreg g. [*liester* divarreien], paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., labous dibluñv g., lustrugenn g., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., paotr na istimer ket un diner g., paourkaezh den g., brein boued g., koll boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., higolenn b., invalant g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfreazh g. [*liester* lanfreidi], lantouzer g., leubeurc'henn g., lochore g., lourin g., chuchuenn b., luduenn b., magadenn b., magadell b., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., ravailhon g., sprec'henn b., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., nikun g., Yann difoutre g. ; *Taugenichtse*, tud a get ls. ; *ein Mensch ohne Bildung ist ein Taugenichts*, un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet ; *wir füttern so viele Taugenichtse*, lardezañ a reomp kement a grabanoù didalvez ; *beim geringsten Hindernis stolpert der Taugenichts*, an drezenn daoubennek a ziskar al laviennek ; *der ist ein Taugenichts*, hennezh a zo ur mann ebet, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh a zo ur c'hwitig, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, un didalvez n'eo ken, n'en deus tu da vann, ne ra netra eus nikun, hennezh ne ra netra eus a nikun, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh a chom hep dont da benn ebet, hennezh ne oar ober netra, hennezh ne oar ardremez da netra, ne dalv mann ebet, pep tra a ya a-dreuz gantañ, mat eo da zegas pennoù leue d'ar gêr nemetken, ne dalv ket ur bramm (un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki, ur bramm kog, ur strak), ne dalvez ket un holl vad, ur paotr eo na istimer ket un diner ; *wer nicht allein zurechtkommen kann, ist ein Taugenichts*, an dañvad n'eo ket gouest da sec'hiñ e c'hloan n'eo ket eun dañvad mat ; *jemanden für einen Taugenichts halten*, kemer u.b. evit un nikun.

tauglich ag. : talvoudus, mat, barrek, jaojabl ; *zum Dienst tauglich sein*, bezañ mat evit ober e goñje.

Tauglichkeit b. (-) : gouester g., barregezh b., jaoj g., jaojadur g.

Tauhangeln n. (-s) : [sport] ar c'hrapañ gant ar gordenn g.

taugig ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus.

Tauklettern n. (-s) : [sport] ar c'hrapañ gant ar gordenn g.

Taulänge b. (-,-n) : [merdead.] c'hwec'h-ugent gourhed ls.

Taumel g. (-s) : 1. mezevellidigezh b., mezvadur g., mezvamant g./b., bamizon g., veudadur g., pennfoll g., turbelan g. ; (*wie*) *im Taumel sein*, bezañ badaouet e benn, bezañ abaf, bezañ abafet, bezañ batet (badinelle, badaouet), bezañ e benn e balbous, mezevelliñ e benn, bezañ mezevellet (mezv) e benn, trolerniñ.

2. trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., birvidigezh b., bervdanted b., lusk g., luskad g., tanijenn b., mezvadur g., treflamm g. ; *ein wahrer Begeisterungstaumel*, un entan dreist

g., ur birvilh entanet g. ; *im Taumel der Freude*, o nijal gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, ouzhpenn laouen, laouen-dreist, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, laouen evel an deiz, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, seder evel ul laouenanig, lirzhin evel ul laouenanig, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, azezet (beuzet) en e seizh plijadur warn-ugent, e barr al levenez, barr gant al levenez, leun-barr a levenez, trefuet-holl gant al levenez.

taumelig ag. : badaouet, abaf, abafet, batet, badet, badinelle, mezevellet, mezv, pennfoll, trelatet ; *mir ist taumelig*, trelliñ a ra va fenn, dont a ra ar vezvamant (ar mezvamant) em fenn, mezevelliñ a ra va fenn, e balbous emañ va fenn, badinelliñ a ra va fenn, pennfolliñ a ran, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; *taumelig machen*, a) badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; b) [dre skeud.] penndallañ, trelatañ.

Taumelkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.

Taumelloch g. (-s,-e) : [louza.] dreog str., bilhon g., pizel g. ; *der Taumelloch berauscht Kühe und Pferde*, an dreog a vez mezv ar saout hag ar c'hezeg diwarno ; *der Taumelloch und die gute Saat gehen beide vermischt auf*, an dreog a gresk mesk-ha-mesk gant ar greun mat ; [relij.] *Taumelloch oder guten Samen in die Herzen der Menschen säen*, hadañ dreog pe c'hreun mat er c'hlonoù.

taumeln (hat getaumelt / ist getaumelt) : 1. (hat/ist) : *hin und her taumeln*, trabidellañ, trantellañ, treuzigellañ, charigellañ, charigellañ, mont a-we, mont a-gilwe, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, brallañ a-gleiz hag a-zehou, horjellañ, horjellat, horijellat, horigellañ, horkellañ, gwangellañ, gwangellañ, horellañ war e dreid, mont war e grank, branskellañ war e zivesker, bale treuflez, mont treuflez, bezañ ramp, rampañ, kaouigellañ, mont war e zaougostez, brañskedilhat, hatiñ, trantellañ, steuviñ gant e hent, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, mont kamm-digamm, bezañ laosk en e sav, mont treuz-didreuz, mont brañsell-divrañsell, mont a-gammigelloù, mont bouilh-ha-bouilh, kerzhet brall-divrall, mont war e zaougostez, kostezañ, mont eus an eil tu d'an hent d'egile en ur gostezañ, beskellañ ; *zum Taumeln bringend*, trabidellus.

2. (hat/ist) : balafennañ, gournijal, gournijellañ, darnijal, nijellat, nijellañ, eskellañ, nijal-dinijal, mont nij-dinij, nijata.

3. (ist) : *zu Boden taumeln*, mont da boket d'an douar, mont da lipat pri, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'henn, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-flav, astenn e groc'henn war an douar, mont e gantolor en aer, mont e limonoù a-lost-wint, mont e garavelloù er vann, mont da boket da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da boket da vugale ar c'hantonier, mont da vuzuliañ an dachenn, lipat pri, ledañ e gorf, mont da ledañ douar.

4. (hat/ist) : trelatañ ; *er taumelte vor Freude*, trefuet-holl e oa (nijal a rae, tridal a rae) gant al levenez, war ar pevarzek-kant e oa an traoù gantañ, ne oa ket evit e levenez, fest a oa ennañ, ouzhpenn laouen e oa, en e laouenañ edo, laouen-ran e oa, ken laouen ha tra e oa, laouen e oa evel an heol, ken laouen hag an heol e oa, seder e oa evel ul laouenan, lirzhin e oa evel ul laouenan, seder e oa evel ul laouenanig, lirzhin e oa evel ul laouenanig, digor e oa dezhañ, barret a levenez e oa, bez' e oa laouen hed-da-hed, ne zouge ket mui an douar anezhañ, al levenez a strinke dioutañ ; *alle taumelten vor Freude*, ne bade den gant al levenez.

taumelnd ag. : 1. brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, trabidellus, treuzkamm, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, ling-ha-lang, treuzek, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk ; *taumelnder Mann*, horeller g., den treuzek g. ; 2. *vor Freude taumelnd*, trefuet-holl, war ar pevarzek-kant, fest ennañ, digor dezhañ, barret a levenez, al levenez o strinkañ dioutañ.

Taumelnde(r) ag.k. g./b. : horeller g., horellerez b., den treuzek g.

Taumesser g. (-s,-) : [fizik] drosometr g., glizhventer g.

taumlig ag. : *sellit ouzh taumelig*.

taunass ag. : glib-glib, glizhek, glizhennek, glizhus ; *die Erde ist taunass*, glib-glib eo an douar, deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *es ist alles noch taunass*, n'eo ket savet ar c'hlich (ar c'hlichenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, glib-glib) eo an traoù c'hoazh ; *den Klee taunass mähen*, troc'hañ melchon war ar glizh.

Tauperle (-,-n) : takennig c'hlich b. [*liester* takennoùigoù glizh], takennig selin b. [*liester* takennoùigoù selin], perlezenn c'hlich b. [*stumm lies* perlez glizh], berad glizh g. [*liester* beradoù glizh], glizhenn b. [*liester* glizhennoù] ; *die Tauperlen*, perlez ar glizh str.

Taupunkt g. (-s,-e) : [fizik] glizhverk g.

Taupunktkurve b. (-,-n) / **Taupunkttemperaturkurve** b. (-,-n) : [fizik] krommenn c'hlichenniñ b.

Tauriden ls. : [stered.] taorid str.

taurisch ag. : [Henamzer] taorek.

Taurole b. (-,-n) : rolled fard g., rolledad kordenn g., glen fard g.

Tausch g. (-es,-e) : eskemm g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., kemm g., distro g./b., trok g., trokadenn b., trokadezh g., trokerez g. ; *Tausch Gut gegen Gut, unmittelbarer Tauch*, eskemm dihanterat g. ; *einen Tausch machen*, ober un eskemm, ober trok evit trok, trokañ ; *in Tausch geben*, reiñ en eskemm, reiñ en distro, reiñ e kemm ; *in Tausch nehmen*, kemer en eskemm (en distro, e kemm) ; *beim Tausch gewinnen*, bezañ spletus (emsav) an eskemm evit an-unan, eskemm war c'hounid (war well) ; *beim Tausch verlieren*, bezañ displetus (diemsav) an eskemm evit an-unan, eskemm war e goll ; *einen schlechten Tausch machen*, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ouner, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, mont eus ar foenneg d'ar menez.

tauschen V.gw. (hat getauscht) : ober un eskemm, ober trok evit trok, trokañ ; *ich möchte nicht mit ihm tauschen*, ne blijfe ket din bezañ anezhañ (bezañ en e lec'h, bezañ en e blas) (Gregor).

V.k.e. (hat getauscht) : trokañ, eskemm, kemmañ, eilpenañ, cheñch, reiñ kemm-ouzh-kemm, reiñ e kemm ; *etwas gegen etwas tauschen*, trokañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb evit udb all, kemmañ udb ouzh udb all, reiñ udb e kemm ouzh udb all, ober trok evit trok ; *eins zu eins tauschen*, eskemm a-bar ; *Esau tauschte sein Erstlingsrecht gegen ein Linsengericht*, Esau a werzhas e henañded evit ur skudellad pizigoù rous (Gregor) ; *seine Stelle mit jemandem tauschen*, kevamsaviñ u.b. ; *die Rollen tauschen*, eilpenañ ar rolloù ; *willst du mit mir den Platz tauschen ?* ha c'hoant ac'h eus cheñch plas ganin ? ; *die Männer hatten ihre Tanzpartnerin getauscht*, an eil en doa cheñchet e gendañserez ouzh egile ; *die Ringe tauschen*, eurediñ, eskemmañ an euredennoù (ar gwalennoù eured), eskemmañ ar gwalinier ; *ich habe versprochen, mit ihr die Ringe zu tauschen*, prometet em eus gwalenniñ he biz kleiz ; *ich möchte*

nicht mit ihm tauschen, ne garjen ket bezañ en e blas, ne garjen ket bezañ en e lec'h, ne garjen ket bezañ en e groc'henn, ne garjen ket bezañ en e roched, ne garjen ket bezañ en e votoù.

täuschen V.k.e. (hat getauscht) : touellañ, tromplañ, donobiñ, laouriñ, laourenniñ, lovriñ, dipitañ, baratañ, kilhañ, berlobiañ, fiziañ, filimiñ, lorbiñ, sorc'henniñ, gwalldapout, rouzañ, raskañ, deseve, tizhout, tunañ, tapout, abuziñ, houperigañ, deviñ, louzañ, gennañ ; *der Schein hatte mich getäuscht*, touellet e voen gant an diavaezioù ; *sich durch den Schein täuschen lassen*, bezañ touellet gant an diavaezioù ; *jemandes Hoffnungen (Erwartungen) täuschen*, dipitañ goanag u.b., tromplañ u.b. en e spi (Gregor) ; *getäuschte Erwartung*, kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g., esper aet da get g. ; *in seinen Hoffnungen getäuscht werden*, bezañ touellet en e c'hed, na respont an darvoudoù d'e esperañsoù, chom gant e c'hoant, menel war e c'hoant, menel war e c'houlenn, menel war e naon, chom tarluch, kavout kerse, mont mil d'ober kant, bezañ beleg, kaout un distokadenn (un distro lous), ober kazeg, chom kazeg, bezañ bet e sell ober mil hag ober kazh, afochiñ ; *seine Hoffnung wurde getäuscht*, chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, chom a reas tarluch, ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed, afochiñ en doa graet ; *jemanden um etwas täuschen*, ober gaou ouzh u.b. a udb, gwerzhañ duad d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b. ; *jemandes guten Glauben täuschen*, kammober gant fiziañs u.b., trubardiñ eeunded u.b. (Gregor), bratellat (stranañ, donobiñ, laouriñ, laourenniñ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ) u.b., abuziñ a eeunded u.b., ober abuz a eeunded u.b., c'hoari gant eeunded u.b., kammarverañ ur fiziad, deseve u.b. ; *der erste Blick täuscht*, arabat barn an traoù diouzh an diavaez - arabat barn an dud diouzh o gwelet - arabat fiziout war an diavaez - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwí oar, e werzher roñseed er foar - kement a strak ne dorr ket krak - tout ar pezh zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh zo melen n'eo ket aour - an dilhad ne ra ket ar beleg - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - bras da welout, met bihan da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *wenn mich nicht alles täuscht*, nemet pikouzet e vefen, nemet mezevellet e vefen ; *der Getäuschte*, an houperig g., ar begaod g.

V.em. : **sich täuschen** (hat sich (ak.) getauscht) : fiziañ, fiziañ diwar ar wirionez, mankout, bezañ mank, bezañ market, en em dromplañ, en em vankout, en em vourdañ, en em lorbiñ, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra, en em douellañ, skeiñ hebiou, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz ; *ich habe mich getäuscht*, faziet on, sac'h an dienn - market on, pod an dienn - mank on - en em dromplet on - en em vanket em eus - en em vanket on - en em vourdet on - en em baket em eus ; *sich leicht täuschen lassen*, bezañ hegreidik, bezañ aes da douellañ ; *er lässt sich leicht täuschen*, hegreidik eo betek re, aes eo reiñ dezhañ kañvaled (kelien, poulc'had, poulc'hennou) da blomañ, bleup eo, tanav eo e lér, hennezh a lonk (a ev, a blom, a dreizh) kement gaou a lavarar dezhañ ; *ich glaube, ich habe ihn gesehen, ich kann mich auch täuschen*, gwelet em boa anezhañ, da'm soñj, met sac'h an dienn, fiziañ a ran marteze ; *sich in etwas (dat.) gewaltig täuschen*, fiziañ a vras (a-vras), fiziañ mat (fiziañ groñs) war ur poent bennak, fiziañ groñs, poazhañ e viz, skaotañ e viz, lienañ ar biz kontrol, tapout ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *Sie täuschen sich !* fiziañ a rit ! skeiñ a rit hebiou ! ; *da(rin) täuschst du dich gewaltig*, fiziañ a vras (a-vras, bras, mat) a rez o krediñ kement-se, fiziañ a

vras a rez war ar poent-se, gwall faziañ a rez war ar poent-se, faziañ a-grenn a rez war ar poent-se, emaout o lienañ ar biz kontrol, da gouign a zo panenn, tapet ec'h eus ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *ich habe mich in ihm sehr getäuscht*, faziet a-vras e oan diwar e benn, en em vanket a-vras e oan diwar e benn, tromplet en doa ac'hanon ; *sich durch etwas täuschen lassen*, bezañ trellet (touellet) gant udb ; *wenn ich mich nicht täusche*, mar ne fazian, ma ne fazian ket, mar n'on ket faziet, nemet e lavarfen gaou, nemet em bije skoet a-dreuz, nemet e vijen en em dapet.

täuschend ag. : 1. touellus, fazius, filimus, sorc'hennus, tromplus, strobinnellus, desevus ; *täuschend nachahmen*, ober un drevezadenn peurheñvel ouzh an dra orin ; *täuschende Ähnlichkeit*, heñvelidigezh touellus b. ; 2. dipitus, kerseüs, kerse.

Tauscher g. (-s,-) : [tekn.] eskemmer g. [*liester* eskemmerioù].

Tauschgerechtigkeit b. (-) : [gwir, preder.] reizh keideskemmek b.

Tauschgeschäft n. (-s,-e) : trok g., trokadenn b., trokerezh g., eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b. ; *unmittelbares Tauschgeschäft*, eskemm dihanterat g.

Tauschhandel g. (-s) : trok g., trokadenn b., trokadezh g., trokerezh g., eskemm g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b. ; *Tauschhandel treiben*, ober trok evit trok (Gregor), trokañ, eskemmañ ; *Tauschhandel Gut gegen Gut, unmittelbarer Tauchhandel*, eskemm dihanterat g.

Tauschhändler g. (-s,-) : troker g. [*liester* trokerien].

Tauschiararbeit b. (-,-en) : [tekn.] damaskinadur g.

tauschieren V.k.e. (hat tauschiert) : [tekn.] damaskinañ, aourenskantañ.

Tauschieren n. (-s) : [tekn.] damaskinañ g., aourenskantañ g.

Tauschierer g. (-s,-) : [tekn.] damaskiner g.

Tauschierung b. (-,-en) : [tekn.] damaskinañ g., aourenskantañ g.

Tauschobjekt n. (-s,-e) : eskemmad g., trokadenn b.

Tauschpartner g. (-s,-) : kenderoker g.

Täuschung b. (-,-en) : 1. touellerezh g., touelladenn b., touell g., touelladur g., tromplerezh g., tromplezon b., tunerezh g., tunadur g., lorbañ g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., fentañs b., fentadenn b., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., tro-bleg b., desevidigezh b. ; *plumpe Täuschung*, touellerezh gros g., touelladenn c'hros b. ; *man gebe sich darüber keiner Täuschung hin*, n'eus ket da fiziout war gement-se - an dra-se a zo da ziwall outañ (da zisfiziout dezhañ) - arabat fiziout war gement-se - piv bennak re en em fizio keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - fiziout en dra-se ? foll an nep er gra ; [gwir] *arglistige Täuschung*, douilh g., fallagriezh b. / tromplerezh g. (Gregor), tromplezon b., touellerezh g., bratellerezh g., trufflerezh g., skobarderezh g., skobardiñ g., gastaj g., taol fobiez g., taol kamm g., taol ganas g., barad g., tro gamm b. ; 2. fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., droukfazi g., fazierezh g., faot b., gaou g., bourdaj g., errol g. ; 3. [bred.] trezerc'h g., kammzerc'h g. ; *die aristotelische Täuschung*, kammzerc'h Aristoteles g. ; *Sinnestäuschung, Wahrnehmungstäuschung*, falsverzerezh g., trezerc'h ar merzout g., kammzerc'h ar merzout g. ; *optische Täuschung*, kammzerc'h gweled g., touellwel g., falswelidigezh b., touell-lagad g.

Täuschungsmanöver n. (-s,-) : tun brezel evit touellañ an enebourien g., douilh g., taol-gwidre g., taol-finesa g., tro-bleg b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., tro-gamm b., fent g., fentiz b., fentañs b., ijin g., tun g., filenn b., itrik g.,

gaouargad g., gaouargadiñ g., fentadenn b., fentañs b. ; *durch ein Täuschungsmanöver*, dre fent.

Täuschungsversuch g. (-s,-e) : klaskadenn dromplañ b., arnod tromplañ g., argeziad tromplañ g.

Tauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh] *internationales Tauschverhältnis*, termenou an eskemm ls. [Terms of Trade].

Tauschvertrag g. (-s,-verträge) : [gwir] kevrat keideskemmek b.

Tauschwaren ls. : marc'hadourezh-eskemm b., trokadennou ls., eskemmadoù ls.

tauschweise Adv. : en eskemm, en distro.

Tauschwert g. (-s,-e) : gwerzh eskemm g.

Tauschwirtschaft b. (-) : trokerezh g.

tausend niver : mil, dek-kant ; *tausend Mann*, mil soudard, dek-kant soudard ; *tausend Menschen, tausend Leute*, mil den, mil a dud ; *mehrere tausend Menschen*, meur a vil den ; *tausend Jahre*, mil bloaz ; *die letzte Runde des 1500-m-Laufes einläuten*, brallañ ar c'hloc'h evit kemenn tro diwezhañ ar redadeg mil pemp-kant kant metrad b. ; *tausend Dank*, mil bennozh - mil bennozh dit - mil bennozh deoc'h - mil vennozh Doue warnoc'h, aotrou (itron) - mil trugarez - mil trugarez deoc'h - ho trugarez kant mil gwech - kant bennozh Doue deoc'h ; *tausend Euro*, mil euro, dek-kant euro ; *durch tausend dividieren*, milvedenniñ ; *mit tausend mal nehmen, mit tausend multiplizieren*, milgementiñ ; *tausend und abertausend*, miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù ; *ein Land mit tausend Gesichtern*, ur vro mil dremm dezhi b. ; *ein paar tausend Menschen*, un nebeud milieroù a dud ; *"Tausendundeine Nacht"*, "ar mil nozvezh hag unan" ; *in tausend Stücke zersplittert*, mildammet ; *in tausend Splitter brechen*, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, mont e tammoù, mont a-dammoù, tarzhañ e skoloù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ a-dammoù, tarzhañ e mil damm, didammañ, disklopenniñ, disklipañ, sklisenñ, skilfennañ, drailhañ, strimpañ, strinkañ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, freuzañ, mont e mil damm, mont etre mil damm, diskolpañ, kreviñ, terriñ krak ; *das Glas ist in tausend Stücke gesprungen*, puzuilhet eo ar werenn, drailhet eo ar werenn, torret-groñs eo ar werenn, aet eo ar werenn e mil damm, aet eo ar werenn etre mil damm.

Tausend¹ n. (-s,-e) : milier g., miliad g. ; *Tausende von Menschen*, milieroù a dud, meur a vil den ; *Tausende und Abertausende von Menschen*, milieroù ha milieroù a dud, miliadoù ha miliadoù a dud, tud a vil-vern, tud a vilieroù, meur a vil den ; *zu Tausenden*, miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, dre vilieroù, a-viliadoù, a-vilieroù, milieroù ha milieroù, n'ouzon ket pet mil warn-ugent ; *fünf vom Tausend*, pemp diwar mil ; *es geht in die Tausende*, mont a ra d'ober milieroù (miliadoù) ; *Tausende von Francs*, millurioù ls. ; *ich habe ihm Tausende und Tausende von Euros gegeben*, euroioù ! roet em boa dezhañ n'ouzon ket pet mil warn-ugent.

Tausend² g. (-s) : diaoul g. ; *ei der Tausend !* mil krampouezhenn ! daonet ! daonet vo ken ! foelt ! foudre ! tanfoelt ! fidamdoue ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdouille ! fidedouille ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouc'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupen ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupen ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdouille ! fedamzoupen !

fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h ra vin ! mil manac'h toull ! ; *dass dich der Tausend !* kerzh gant an diaoul ! kae gant an diaoul ! ; *wo tausend ist er geblieben ?* da belec'h an diaoul eo chomet hennezh ?

Tausend³ b. (-,-en) : milveder g., mil g.

tausendeins niver : mil unan.

tausendeinst- ag. : *der Tausendeinste*, ar mil unanvet.

Tausender g. (-s,-) : 1. milveder g., mil g. ; 2. bilhed mil mark g., bilhed mil euro g. ; 3. miliad g., milier g. ; 4. menez a dremen mil metrad uhelder g.

tausenderlei Adv. : [dre skeud.] a vil seurt , a vil doare.

tausendfach ag. : 1. mil gwech kement all ; 2. *das werde ich dir tausendfach heimzahlen*, kant kement all (kant doubl) a baki ganin (Gregor), kant kement all a roin dit, kant gwech kement all a restaolin dit, rentañ a rin dit kant evit unan ; *jemandem etwas tausendfach lohnen*, rentañ d'u.b. kant evit unan.

Tausendfüßer g. (-s,-) / **Tausendfüßler** g. (-s,-) : [loen.] senk [liester senked] g., miriapodeg g. [liester miriapodeged], miriapod g. [liester miriapoded], teledéz b. [liester teledezed], teledéz-douar b., miltroadeg g. [liester miltroadeged], milkaban g. [liester milkabaned].

Tausendfüßerbiss g. (-es,-e) / **Tausendfüßlerbiss** g. (-es,-e) : senk [liester senkoù] g.

Tausendgüldenkrout / Tausendguldenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

tausendjährig ag. : kozh mil bloaz, ... mil vloaz, milvloaziat, milvloaziek, milvedel ; *das Tausendjährige Reich*, a) [relij., Bibl] ren a vil vloaz g. ; b) [polit., istor, nazi.] impalaeriezh savet evit padout mil bloaz b. ; *tausendjähriges Bestehen*, *tausendjähriges Jubiläum*, milved g. ; *eine tausendjährige Kirche*, un iliz kozh mil bloaz b.

Tausendkünstler g. (-s,-) : 1. sigoter g. ; 2. paotr-mil-vicher g., Yannig ar mil micher g. ; 3. paotr dilu g., paotr divorfil g., louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr en deus fil g., paotr a zo tro en e gordenn g., paotr fin g., korvigeller g.

tausendmal Adv. : 1. mil gwech ; *tausendmal so viel*, milkement ; 2. pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, nouspet gwech, n'ouzon ket pet kant warn-ugent, n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, ugent-kant gwech an deiz, a-dorr-penn.

Tausendmarkschein g. (-s,-e) : bilhed mil mark g.

Tausendsassa g. (-s,-l-s) : *ein Tausendsassa*, un diaoul (ur mailh) a baotr g., ur c'hole g., ur maout a zen g., un hinkin g., ur c'hwil g., ur paotr a foeltr forzh g., un tad den g., un den matkrak g., un dreistijin a zen g., ur spered dreist-dispar a zen g., un ijin dreist-dispar a zen g., un den a zrestijin g., un den dreistbarrek g., un den dreist g., un den ijinus-dreist g., un dañvad g., un houad g., ur c'hi g., un tad den g., ur mestr d'ober g., ur mestr meur g., un tarin g.

Tausendschön n. (-s,-e) / **Tausendschönchen** n. (-s,-) : [louza.] 1. [Bellis perennis] boked-hañv g., tommheolig g., troheol b. ; 2. [Amaranthus] lost-louarn g.

tausendschwerenot estl. : *tausendschwerenot !* diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz !

tausendsechshundert niv. : c'hwerek-kant, mil c'hwec'h-kant.

tausendsiebenhundert niver : mil seizh-kant, seitek-kant.

tausendste(r,s) ag. : milvet ; *der Tausendste*, ar milvet g. ; *die Tausendste*, ar vilvet b. ; *das weiß der Tausendste nicht*, n'eus ket unan diwar mil hag a oar an dra-se, rouez-kenañ eo an dud a oar an dra-se, dibaot an dud a oar kement-se, dibaot den a oar kement-se, nemeur a gement a oar an dra-se ; *vom Hundertsten ins Tausendste kommen*, komz dilokez - komz jore-dijore - mont eus ar c'hazh d'ar razh - cheñch tiretenn - parlikanat - storlokat - latennat - treiñ e deod e goulo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na seriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - astenn kaozioù - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - komz a-dreuz hag a-dal - komz a-dreuz hag a-benn - bezañ gant e veg abred - bezañ gant e veg a-raok - chom da valañ komzoù - trabellat - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - ragellat - ragachat - pilat kaozioù - ranezenniñ - pilat e c'henoù - chaokat e c'henoù - flabotal e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - mont betek Pariz da-heul kaoz - marvaih kaer ha sof-kont - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diverglañ e deod - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.

Tausendstel n. (-s,-) : milvedenn b. ; *das Tausendstel von etwas*, ar vilvedenn eus udb b. ; *zehn Tausendstel*, dek dre vil.

tausendweise Adv. : a-viloù, miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, dre vilieroù, a-viliadoù, milieroù ha milieroù.

tausendundeine(r,s) mil ... hag unan ; *"Tausendundeine Nacht"*, "ar mil nozvezh hag unan".

tausendundeins niver : mil unan.

Tautegorie b. (-) : [preder.] taotegoriezh b.

tautochron ag. : taotokron.

Tautologie b. (-,-n) : [yezh.] arunderc'had g., arunderc'hañ g., azlavared g., taotologieñ b., taotologiezh b., heñvellavar g.

tautologisch ag. : [yezh.] arunderc'hat, taotologek.

tautomer ag. : [kimiezh] taotomer, taotomerek ; *tautomere Umwandlung*, *tautomerer Übergang*, treuzkemmadur taotomer g., treuzkemmadenn daotomer b.

Tautomer n. (-s,-e) : [kimiezh] taotomer g. [liester taotomerioù].

Tautomerie b. (-,-n) : [kimiezh] taotomeriezh b.

Tautropfen g. (-s,-) : takennig c'hlizh b. [liester takennoùigoù glizh], takennig selin b. [liester takennoùigoù selin], perlezenn c'hlizh b. [stumm lies perlez glizh], berad glizh g. [liester beradoù glizh], glizhenn b. [liester glizhennoù].

Tauwerk n. (-s) : [merdead.] 1. fardaj g., kerdin-lestr ls., fard g., paramantoù ls. ; *ein Wald aus Masten, Rahen und Tauwerk*, ur c'hoadad gwernioù, delezioù ha kerdin-lestr g. ; 2. penn-fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., kordenn b. [liester kordennoù, kerdin] ; *ein Tauwerk aus Kardeelen schlagen*, gorañ ur fun ; *das Schlagen eines Tauwerks*, ar goriñ g.

Tauwerkauge n. (-s,-en) : [merdead.] strob g.

Tauwetter n. (-s) : diskorn g., teuz an erc'h g., direv g., diloc'h g.

Tauwind g. (-s,-e) : avel diskorn g.

Tauwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzbug str., preñv-douar g.

Tauziehen n. (-s) : 1. [sport] sachadeg fun b., sachadeg kordenn b., c'hoari sac'hañ war ar fun g., sach fun g. ; 2. [dre skeud.] sac'hañ-disac'hañ g., kas ha digas g.

Taverne b. (-,n) : tavarb., ostaleri b.

Taxameter n./g. (-s,-) : konter g., taksimetr g.

Taxation b. (-,en) : [Bro-Suis] telladur g., taosadur g.

Taxator g. (-s,-en) : prizachour g., feuraer g., prizer g., taoser g.

Taxatorin b. (-,nen) : prizachourez b., feuraerez b., prizerez b., taoserez b.

Taxcard b. (-,s) : [Bro-Suis] kartenn bellgomz b.

Taxe b. (-,n) : 1. tell b., taos g., droed g., kustum g., tailhoù ls., gwirioù ls., dlead g., rolloù ls. ; *Kurtaxe*, tell lojeiz b., taos chom g. ; *alle Taxen inbegriffen*, pep taos e-barzh ; 2. feur g. ; 3. taksi g.

taxfrei ag. : disamm diouzh pep tell, kuit a daos, kuit a dell, didaos.

Taxi n. (-s,-s) : taksi g. ; *mit dem Taxi fahren*, mont gant an taksi, kemer un taksi, P. tapout un taksi ; *Ihr Taxi steht unten für Sie bereit*, emañ ho taksi ouzh ho kortoz en traoñ ; *Taxi, das auf Kundensuche ist*, taksi o tuta g.

Taxidermie b. (-) : plouzañ krec'hen g., taksidermiezh b.

Taxidermie- : ... taksidermek, ... taksidermiezh.

Taxidermist g. (-en,-en) : taksidermour g.

taxieren V.k.e. (hat taxiert) : jaojañ, prizañ, istimañ, feuriañ, taosañ.

Taxierer g. (-s,-) : prizachour g., feuraer g., prizer g., taoser g.

Taxiererin b. (-,nen) : prizachourez b., feuraerez b., prizerez b., taoserez b.

Taxierung b. (-,en) : feuriadur g., prizadur g., priziadur g., prizidigezh b., istimadur g., istimadenn b., istim b., jaojadur g., taosadur g.

Taxifahrer g. (-s,-) : bleiner taksi g.

Taxifahrerin b. (-,nen) : bleinerez taksi b.

Taxifahrt b. (-,en) : tro gant un taksi b., troiad gant un taksi b.

Taxistand g. (-s,-stände) : taksilec'h g., taksiva g.

Taxiway g. (-s,-s) : [nij.] leurenn-ruilh b., roudenn-ruilh g.

Taxkarte b. (-,n) : [Bro-Suis] kartenn bellgomz b.

Taxmarke b. (-,n) : timbr taos g.

Taxon n. (-s, Taxa) : [bev.] rummad g.

taxonom ag. : [bev.] rummourel.

Taxonom g. (-en,-en) : [bev.] rummour g.

Taxonomie b. (-) : [bev.] taksonomiezh b., rummoueriezh b. ; *zoologische Taxonomie und Systematik*, rummatadur al loened g.

taxonomisch ag. : [bev.] rummourel.

Taxordnung b. (-,en) : taolenn-feurioù b., feuriad g.

taxpreis g. (-es,-e) : priz taoset g.

Taxus g. (-,-) : [louza.] ivin str., gwez-ivin str.

Taxwert g. (-s,-e) : talvoudegezh prizachet b., priz deroù g.

taylorisieren V.k.e. (hat taylorisiert) : [armerzh.] tailloreaat.

Taylorisierung b. (-) : [armerzh.] tailorerezh g., tailloñ g., tailloreakadur g., tailloreaat g.

Taylorismus g. (-) : [armerzh.] tailorouriezh b., tailloreezh b.

Taylorist g. (-en,-en) : [armerzh.] tailorour g.

Tazzelwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant moliac'hus an Alpoù g., isamboubal g., kole brizh g.

Tb b. (-,s) / **Tbc** b. (-,s) : [berradur evit **Tuberkulose**] [mezeg.] torzhellegezh b., droug-skevent g., kleñved torzhellek g. ; *eine Tuberkulose diagnostizieren, auf Tuberkulose diagnostizieren*, deznaouiñ un dorzhellegezh, diournat un torzhellek.

tbc-krank ag. / **tb-krank** ag. : torzhellek.

Tbc-Kranke(r) ag.k. g./b. / **Tb-Kranke(r)** ag.k. g./b. : peultriner g., peultrinerez b., torzhellek g. [liester torzhelleien], torzhellegezh b.

Tb-Medikament n. (-s,-e) : [mezeg.] eneporzhellek g. [liester eneporzhellegeier], louzoù eneporzhellek g.

T-Bone-Steak n. (-s,-s) : [kegin.] kostezenn bevin b.

TCP/IP n. (-) : [stlenn.] protokol TCP/IP g., komenad TCP/IP g.

Teak n. (-s) : prenn tek g., tek g.

Teakbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tek str., gwezenn-dek b.

teaken ag. : graet gant tek, ... tek.

Teakholz n. (-es) : prenn tek g., tek g.

Team n. (-s,-s) : pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., jav g./b., rummad g. ; *Redaktionsteam*, bodad skridaozañ g. ; *operatives Team*, pare wezhiadek b. ; *im Team arbeiten*, labourat a-stroll, labourat a-bare, labourat a-bareadoù ; *das Ärzteteam*, korf ar vezeien g. ; *sein Team mit neuen Mitarbeitern verstärken*, fonnusaat e skipailh ; *ich bin es mir schuldig, für mein Team da zu sein*, dle eo din chom en ardremez va c'henlabouerien ; *ihr Arbeitsteam ist groß genug*, jav a-walc'h emaint.

Teamarbeit b. (-) : labour a-stroll g., labour a-bare g., labour a-bareadoù g. ; *Teamarbeit leisten*, labourat a-stroll, labourat a-bare, labourat a-bareadoù.

Teamgeist g. (-es) : spered skipailh g., spered korfuniad g., spered stroll g. ; *wenig Teamgeist zeigen*, bezañ techet d'e benn, bezañ techet d'ober e benn person, bezañ techet d'ober e benn e-unan, bezañ techet d'ober diouzh e benn, bezañ douget d'e benn e-unan, bezañ douget da heuliañ e benn, bezañ techet da c'hoari e benn person.

Teammitglied n. (-s,-er) / **Teamkollege** g. (-n,-n) : kenskipailhad g. [liester kenskipailhaded].

Team-Präsidentschaft b. (-) : kenbrezidantelezh b.

Teamsport g. (-s) : sport a-stroll g.

Teamwork n. (-s) : labour a-stroll g., labour a-bare g., labour a-bareadoù g.

Technetium n. (-s) : [kimiezh] teknetiom g.

technetronisch ag. : teknetronek.

Technik b. (-,en) : 1. teknik g., kalvezerezh g., kalvezder g., micherelezh b. ; *auf dem höchsten Stand der Technik, auf dem neuesten Stand der Technik*, e blein an arakaat ; *eine Technik von Grund aus beherrschen*, bezañ ur mailh (gouzout anezhi, bezañ arroudet) war ur vicher, gouzout anezhi war un dachenn bennak, bezañ un tad den war ur vicher, bezañ un den matkrak war ur vicher ; *Fischereitechniken*, kalvezerezhioù pesketa ls. ; *sein Spiel zeigt nur Technik*, n'eus nemet teknik dre dapadur (teknik arzeuet) gant e zoare c'hoari ; *die Technik des Klavierspiels*, teknik ar pianoañ g., an teknik da seniñ piano g. ; 2. [skiant] micherouriezh b., kalvezouriezh b., teknikouriezh b. ; *das Zeitalter der Technik*, marevezh an deknologiezh (an teknikoù, ar galvezoniezh) g. ; 3. prestoù ls., reizhoù ls., rikoù ls., binviachoù ls., aveadoù ls. ; *die Drehtechnik*, ar rikoù filmañ ls. ; 4. [dre astenn.] doare-ober g., hentenn b., arver g., araezad g., embreg g., mod d'ober g.

Techniker g. (-s,-) : 1. teknikour g., kalvezour g., micherelour g. ; 2. ratreer g., dreser g.

Technikerin b. (-,nen) : 1. teknikourez b., kalvezourez b., micherelourez b. ; 2. ratreerez b., dreserez b.

Technikfolgeabschätzung b. (-,en) : studi war gweredoù an teknologiezhioù nevez g.

Technikraum g. (-s,-räume) : ardivinkerezh b., sal an ijiñoù b., sal ar mekanikoù b., sal an ardivinkoù b.

Technikum n. (-s,Techniken) : 1. [skol] skol an teknikoù b. ; 2. [embregerezh] rann arnodiñ b., arnodlec'h g., arnodva g.

Technikwissenschaften ls. : ijinouriezh b.

technisch ag. : kalvezel, micherel, teknikel, arbennik ; *der technische Fortschritt, die technische Entwicklung*, dedroadur

ar c'halvezderioù g. ; *technische Ausdrücke*, termenoù kalvezel ls., termenoù (troiennoù) arbennik ls. ; *technische Daten*, roadennoù kalvezel ls., roadennoù teknikel ls., spisverkoù kalvezel ls., spisverkoù teknikel ls. ; *technische Spezifikation*, fichenn naouus b. ; *technischer Prozess*, araezad kalvezel g. ; *technische Forschung*, imbours'herezh kalvezel g., imbours'herezh teknikel g., imbours'h kalvezel g., imbours'h teknikel g. ; *technische Zwänge*, destrizhoù kalvezel ls. ; *technischer Kaufmann*, kalvezkenwerzher g. ; *technische Fachschule*, skol vicher b. ; *technische Hochschule*, skol uhel an teknikoù b., skol uhel an deknikouriezh b., skol-uhel ar galvezouriezh b. ; *technischer Leiter*, pennijour g. ; *technische Störung*, *technisches Versagen*, teukad kalvezel g., skoilh teknikel g. ; *technisches Zeichnen*, treserezh kalvezel g., tresañ kalvezel g. ; *technischer Zeichner*, treser kalvezel g. ; *technischer Charakter*, kalvezegezh b., teknikelezh b. ; *aus technischen Gründen*, evit abegoù teknikel, evit abegoù kalvezel ; *technische Wissenschaften*, ijinouriezh b.

Adv : *ein technisch begabter Mensch*, un den donezonet kaer war ur vicher g., ur mailh war ur vicher g., un den a oar anezhi war ur vicher g., un den arroutet war ur vicher g., un den a oar anezhi war un dachenn bennak g., un tad den war ur vicher g., un den mat-krak war ur vicher g. ; *das ist technisch unmöglich*, dibosupl eo evit abegoù teknikel (evit abegoù kalvezel).

technisch-kaufmännisch ag. : kalvezkenwerzhel.

technisieren V.k.e. (hat technisiert) : kalvezekaat, modernaat, arneveziñ, arnevesaat.

Technisierung b. (-) : kalvezekaat g.

Technizismus g. (-, Technizismen) : 1. termen kalvezel arbennik g., anvad kalvezel arbennik g. ; 2. [preder.] teknikelezh b.

Technokrat g. (-en,-en) : kalvezvelour g. [*liester* kalvezvelourien], P. teknokrat g. [*liester* teknokrated].

Technokratie b. (-) : kalvezveliezh b., kalvezveli b., teknokratiezh b.

Technokratin b. (-,-nen) : kalvezvelioùez b., teknokratez b.

technokratisch ag. : kalvezveliek, teknokratek.

Technologie g. (-n,-n) : kalvezoniour g., teknologour g.

Technologie b. (-,-n) : kalvezoniezh b., teknologiezh b. ; *disruptive Technologie*, torr-neveziñ g.

Technologiepark g. (-s,-s) : park teknologel g., park kalvezoniell g., teknopol g., teknopolenn b.

Technologietransfer g. (-s,-s) : treuzkas teknologiezhioù g., treuzdoug kalvezderioù g.

Technologie- und Forschungspark g. (-s,-s) / **Technologie- und Forschungszentrum** n. (-s,-zentren) : teknopol g., teknopolenn b.

Technologiewandel g. (-s) : kemmadurioù kalvezel ls., dedroadur ar c'halvezderioù g.

Technologin b. (-,-nen) : teknologourez b., kalvezoniourez b.

technologisch ag. : kalvezel, kalvezoniell, teknologel, kalvezoniezhel ; *Durchbruch auf technologischem Gebiet*, araokadenn kalvezoniell b. ; *technologischer Wandel*, *technologische Veränderungen*, kemmadurioù kalvezel ls., dedroadur ar c'halvezderioù g.

Technopark g. (-s,-s) : park teknologel g., park kalvezoniell g.

Technopol n. (-s,-e) : [gwashaus] hollveli kalvezoniell b., kalvezveliezh b.

Technostruktur b. (-,-en) : teknostruktur g., kalvezframm g.

Technelmechtel n. (-s,-) : amouroustet b., karantezig b., tremnadenn b., orged g., orgedig g.

Tecke b. (-,-n) : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g. [*liester* tilhed], boskard g. [*liester* boskarded], megal b. [*liester* megeled], porailh g. [*liester* porailhed], tarag str., tortis str.

Teckel g. (-s,-) : [loen.] ki-douar g., P. displanter broc'hed g., ki-silzig g.

Teddy g. (-s,-s) / **Teddybär** g. (-en,-en) : nanarzh g., arzhig g., Arzhelig an arzh [*lesanv an arzh*] g.

Tedeum n. (-s) : [relij.] Te Deum g.

Tee g. (-s,-s) : 1. te g., [gwashaus] staot saoz g. ; *Tee mit Milch*, *Milchtee*, te dre laezh g. ; *Eistee*, te sklas g. ; *Teetasse*, tas evit an te g., tasenn evit an te b. ; *eine Tasse Tee*, un tasad te g., un dasennad te b. ; *Tee trinken*, evañ te ; *Tee aufbrühen* (*kochen*), ober (fardañ, aozañ) te ; *der Tee zieht*, emañ an te o c'hlec'hiañ ; *den Tee ziehen lassen*, lakaat te e glec'h, fardañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel te da c'hlec'hiañ, silañ te, glec'hi(a)ñ an te, distrempañ an te (Gregor) ; *zum Tee einladen*, pediñ (kouvian) da evañ ur banne te ; *dünner Tee*, dour-te g. ; *starker Tee*, te kalet g., te kreñv g. ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee ?* petra az po : te peotramant kafe ? ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe, gwelloc'h e kavan staot saoz eget pipi du ; *Tanztee*, te dañsal g. ; 2. tizan g., glec'hiadenn b., dour diwar blant g. ; *Kamillentee*, dour diwar grammailh g. ; *Lindente*, dour-tilh g. ; 3. P. *abwarten und Tee trinken*, n'hon eus ken nemet amzeriñ ur pennadig d'ober (nemet diskouez hor seizh pasianted d'ober), gortoz pell gortoz gwell, pa zeu ar mor e teu ar pesked, gant ar mor e teu ar pesked, gant kolo hag amzer e veüra ar mesper.

Teebeutel g. (-s,-) : sac'hadig te g., glec'hier te g.

Teeblatt n. (-s,-blätter) : delienn de b. [*liester* delioù te].

Teebrett n. (-s,-er) : pladenn evit an te b.

Teeei n. (-s,-er) : boul de b., glec'hier te g.

Teeexporthafen g. (-s,-häfen) : porzh te g.

Teefabrik b. (-,-en) : teerezh b.

Teegebäck n. (-s,-e) : gwispid str., kouign b.

Teegeschirr n. (-s,-e) : rummad listri-taol evit an te g., servij te g., ul lestroù te g.

Teeglas n. (-es,-gläser) : gwerenn evit an te.

Teerindustrie b. (-) : teerezh g., ijinerezh an te g.

Teekanne b. (-,-n) : pod-te g.

Teekessel g. (-s,-) : kitell b., pod-berver g., pod-birviñ g., pod-tan g., kokemard g.

Teekuchen g. (-s,-) : kek g.

Teelicht n. (-s,-er) : goulauenn an tommer-meuzioù b.

Teelöffel g. (-s,-) : 1. loa vihan b. ; 2. loaia vihan b.

Teen g. (-s,-s) / **Teenager** g. (-s,-) : krennard g., krennardez b., krennbaotr g., krennblac'h b.

Teenie g. (-s,-s) : P. krennard g., krennardez b., krennbaotr g., krennblac'h b.

Teer g. (-s,-e) : ter g., ter-du g., koultron g., brae g., bre g. ; *mit Teer bestreichen*, terañ, terduañ, koultronañ, terdouarañ, braeañ, induañ gant ter ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g. ; *Teer von etwas entfernen*, diderañ udb.

Teearbeiter g. (-s,-) : terduer g., terer g., koultroner g.

teerartig ag. : terduek, terek, koultronek, terheñvel, terdouarek, e doare an ter-du, a-zoare gant an ter-du, a-seurt gant an ter-du.

Teerbrennerei b. (-,-en) : tererezh b.

teeren V.k.e. (hat geteert) : terañ, terduañ, koultronañ, terdouarañ, braeañ, induañ gant ter ; *ein Schiff teeren*, kourrezañ ur vag, soaviñ ur vag.

Teeren n. (-s) : tererezh g., teradur g., terduerezh g., terdouarezh g., terañ g., terduañ g., koultronañ g., koultronadur g.

teerfarben ag. : el liv d'an ter, a-liv gant an ter.

Teergewinnung b. (-) : tererezh g.
teerhaltig ag. : terus, terdouarek.
teerig ag. : terek, terduek, koultronek, terdouarek.
Teerjacke b. (-, -n) : [dre skeud., den] ki-mor g., bleiz-mor g., morreder g.
Teerlappen g. (-s, -) : torch-ter g.
Teeröl n. (-s, -e) : eoul ter g.
Teerose b. (-, -n) : [louza.] roz te str., roz Fa-Ti str.
Teerpappe b. (-, -n) : kartoñs ter-du g., kartoñs koultron g.
Teerpech n. (-s) : brae g., ter-du g., ter-douar g., bitum g.
Teersand g. (-s, -e) : traezh bitumek str.
Teerspritzmaschine b. (-, -n) : [tekn.] tererez b. [*liester* terereziou], koultronerez b. [*liester* koultronereziou], terer g. [*liester* tereriou].
Teerung b. (-, -en) : tererezh g., teradur g., terduerezh g., terdouarezh g., terañ g., terduañ g., koultronañ g., koultronadur g.
Teesatz g. (-es) : markoù te ls.
Teeservice g. (-/s, -) : rummad listri-taol evit an te g., servij te g., ul lestroù te g.
Tee-Shirt n. (-s, -) : rochedig b./g., tee-shirt g.
Teesieb n. (-s, -e) : treizher te g., sil te g.
Teestoff g. (-s) : tein g.
Teestrauch g. (-s, -sträucher) : [louza.] plant-te str., gwez-te str., teenn b.
Teestube b. (-, -n) : saloñs-te g., ti te g., tedi g.
Teetasse b. (-, -n) : tas evit an te g., tasenn evit an te b.
Teevergiftung b. (-, -en) : [mezeg.] teegezh b.
Teewagen g. (-s, -) : taol rodellek b.
Teewurst b. (-, -würste) : [kegin.] fourmaj-kig da ledañ g.
Teflon® n. (-s) : teflon® g. ; mit Teflon® beschichten, tefloniñ ; das Beschichten mit Teflon®, an tefloniñ g.
teflonieren V.k.e. (hat tefloniert) / **teflonisieren** V.k.e. (hat teflonisiert) : tefloniñ.
Tegel g. (-s) : 1. marg g., merl g. ; 2. [norzh Bro-Alamagn] brik str., brikenn b.
Teich g. (-s, -e) : 1. stank b., lenn b., lenn-dour b., lennad b., lagadenn b., poull g., poull-dour g., P. lañs g. ; den Teich ablassen, das Wasser aus dem Teich ablassen, skarzhañ (karzhañ, goulloñ, lakaat goullo, goulloñder, goulloñderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour, disec'hañ ur poull, sevel al laerez, sevel ar sklotur ; einen Teich besetzen, lakaat peskedigoù en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn ; Inhalt eines Teiches, stankad b. ; Zulauf eines Teiches, penn ur stank g. ; Ablauf eines Teiches, beched g., sklotur g., laerez b., rañvell-goll b., skorf g., pal b. [*liester* paliou, pili], palenn b., poull-skorf g., hiris ur stank g., lost ur stank g. ; er kippete vornüber in den Teich, bannañ a reas el lenn ; 2. [dre skeud. : ar mor] der große Teich, park ar siliou g., ar gazez c'hlas b., kezeg Ler ls., [gwashaus] ar bannac'h gwelien g.
Teichabfluss g. (-es, -abflüsse) : beched g., sklotur g., laerez b., rañvell-goll b., skorf g., pal b. [*liester* paliou, pili], palenn b., poull-skorf g., hiris ar stank g., lost ar stank g., hiris g.
Teichampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukoug str.
Teichbinse b. (-, -n) : [louza.] broen-hesk str., branesk g.
Teichfrosch g. (-es, -frösche) : [loen.] ran b. [*liester* raned], [rannyezh] glazard g. [*liester* glazarded].
Teichhuhn n. (-s, -hühner) : [loen.] yar-zour g. [*liester* yer-dour], douryar voutin g. [*liester* douryer boutin].
Teichkandel b. (-, -n) : [louza.] loa-zour velen b., lugustr melen str.

Teichläufer g. (-s, -) : [loen.] louezae dour g. [*liester* louezaeed dour], pugnez dour str., kemener-dour g. [*liester* kemenerien-dour].
Teichmummel b. (-, -n) : [louza.] gelbe Teichmummel, loa-zour velen b., lugustr melen str.
Teichmuschel b. (-, -n) : [loen.] meskl dour dous str.
Teichralle b. (-, -n) : [loen.] yar-zour g. [*liester* yer-dour], douryar voutin g. [*liester* douryer boutin].
Teichrinne b. (-, -n) : kan-foll g., skorf g., poull-skorf g.
Teichrohrsänger g. (-s, -) : [loen.] devedig-raoskl g. [*liester* devediged-raoskl], rouzegan-korz g. [*liester* rouzeganed-korz], richaner-korz g. [*liester* richanerien-gorz], richaner ar c'horz g. [*liester* richanerien ar c'horz].
Teichrose b. (-, -n) : [louza.] tulipez-dour str. ; gelbe Teichrose, loa-zour velen str., lugustr melen str.
Teichsimse b. (-, -n) : [louza.] broen-hesk str., branesk g.
Teichwasserläufer g. (-s, -) : [loen.] strelleg-stank g. [*liester* strelleged-stank].
Teichwirtschaft b. (-) : magerezh-pesked g., magerezh-munus g.
Teig g. (-s, -e) : 1. toaz g., toazenn b., bas g., bres g., kaot g. ; Crêpe-Teig, bas krampouezh g., kaot g., toazenn grampouezh b. ; Krapfen-Teig, bas bignezh g., kaot g., toazenn vignezh b. ; dem Teig Hefe zusetzen, goellañ an toaz ; der Teig geht, der Teig geht auf, sevel a ra an toaz, mont a ra an toaz e go, goiñ a ra an toaz, koeñviñ a ra an toaz, c'hwezañ a ra an toaz, labourat a ra an toaz, e go emañ an toaz ; dank der Wirkung der Hefe geht der Teig auf, ar goell a laka an toaz e go, ar goell a laka an toaz da c'hwezañ ; Hefeteig, aufgegangener Teig, toaz go g., toaz c'hwezet g. ; Mürbeteig, Mürbteig, toaz sablek g., toaz bresk g. ; Blätterteig, feilhetez b., toaz follennek g., toaz follennet g., toaz feilhennet g. ; Blätterteig mit Spargel, feilhetez asperjez b. ; den Teig tourieren, troiadiñ an toaz ; den Teig zweimal tourieren, reiñ div droiad d'an toaz ; den Teig schlagen (rühren, kneten), mezañ (merat, mac'hañ, dorloñ, distrempañ, koublañ, terriñ) an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz ; den Teig ausrollen, den Teig mit dem Nudelholz gleichmäßig ausrollen, ledañ an toaz gant ar ruilhenn, astenn an toaz, ledañ an toaz, pladañ an toaz, rollañ an toaz ; ausgerollter Teig, ledenn b. ; den Teig ruhen lassen, lezel an toaz da baouez ; mit Teig überziehen, toazañ, toazenniñ ; mit Teig beschmutzen, toazañ ; mein Teig ist nicht fest genug, n'eus ket a-walc'h a standilhon gant va zoaz, va zoaz a zo re danv, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo re flour ; der Teig ist fest genug, temz vat a zo en toaz, aet eo an toaz en demz vat ; den Teig mit Eidotter bestreichen, ledañ melen-vi war an toaz ; einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen, ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; faseriger Teig, toaz leun a filennoù g. ; es ist genug da, um den Teig zuzubereiten, peadra a zo da fardañ an toaz ; es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten, laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; man tue Milch in den Teig hinzu, bis dieser die richtige Beschaffenheit bekommt, lakait laezh er bas ken na vo aet en demz vat ; dieser Teig reicht für drei Torten aus, danvez teir zartezenn a zo en toaz-se ; Teig verarbeiten, pastezañ ; den Teig blind backen, poazhañ an toaz diwarnis ; dem Teig Schokolade hinzufügen, in den Teig Schokolade hinzutun, lakaat chokolad e-mesk an toaz, chokoladañ an toaz ; den Teig auf der Crêpe-Platte austreichen, astenn ar bas er billig, ledañ ur grampouezhenn war ar billig ; 2. [dre skeud.] aus anderem Teig sein, bezañ eus un tremp disheñvel.
teig ag. : 1. bourboazh, gouboazh ; 2. pezhell, fouist, fouest, ble.

Teigaffe g. (-n,-n) : P. [dre fent.] paotr-baraer g., pober g., poazher-bara g.

Teigbirne b. (-,-n) : per pezhell (fouist, fouest, ble) str.

teigig ag. : 1. toazennek, toazek ; *teigige Birne*, perenn vleudek b. ; 2. [penn] morlivet, distronket, glaswenn, glas.

Teigklumpen g. (-s,-) : begailh g., pouloud str.

Teigkneiter g. (-s,-) / **Teigknetmaschine** b. (-,-n) : [tekn.] mezzeller g. [*liester mezzelleriöu*], mezzellerez b. [*liester mezzellereziöu*], mezzerez b. [*liester mezzereziöu*], mererez b. [*liester merereziöu*], merer g. [*liester mereriöu*].

Teigling g. (-s,-e) : begailh g., pouloud str.

Teigmulde b. (-,-n) : laouer-doaz b. [*liester laoueriöu-toaz*], nev-doaz b. [*liester neviöu-toaz*], nev-vara b. [*liester neviöu-bara*], toazeg b. [*liester toazegöu*].

Teigrechen g. (-s,-) : [kegin.] rozell b.

Teigrolle b. (-,-n) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., ruilhenn b., rollon g.

Teigschaber g. (-s,-) / **Teigspatel** g. (-s,-) : [kegin.] rozell b.

Teigspritze b. (-,-n) : [kegin.] sac'h envez g. ; *Teigspritze mit Sterntülle*, sac'h envez dentek g.

Teigtäschchen n. (-s,-) : [kegin.] *gefülltes Teigtäschchen*, raviolenn b. [*liester raviolennoù*].

Teigtasche b. (-,-n) : [kegin.] *gefüllte und frittierte Teigtasche*, fritell b., fritadell b.

Teigware b. (-,-n) : [kegin.] toazenn b. ; *frische Teigwaren*, toazennoù fresk ls. ; *getrocknete Teigwaren*, toazennoù sec'h ls.

Teil¹ g. (-s,-e) : 1. lodenn b., rann b., rannad b., kevran b., darn b., darnenn b., lod g., parzh g., tamm g., tachad g., rumm g., rummad g., pennad g. ; . *der größte Teil*, al lodenn vrasañ b. ; . *der westliche Teil des Landes*, rann gornôg ar vro b., rannbarzh kornôg ar vro b., lodenn gornôg ar vro b. ; . *der Stamm ist der dickste Teil des Baumes*, ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; . *der zehnte Teil von etwas*, an dekvedenn eus udb b. ; . *wir bekommen nur einen Teil (davon)*, roet e vo deomp ul lodenn nemetken, ul lodenn nemetken a zegouezho (a zaio) ganeomp ; . *ein Bruchteil*, un nebeud anezho g., ul lodenn vihan b., ul lodennig b. ; . *seinen Teil zahlen*, herzel e lod, paeañ e lod ; . [labour] *seinen Teil leisten*, ober e lod, ober e lodenn ; . *ich habe meinen Teil geleistet*, graet em eus va lod ; . *seinen Teil dazu beitragen*, kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; . *beide Teile in einem Band*, an div levrenn gwerzhed en ul levr, an div levrenn en ul lod ; . *dieses Buch ist in drei Teile gegliedert*, teir lodenn a ya d'ober al levr-mañ, rannet (kevrannet) eo al levr-mañ e teir lodenn ; . *in beiden Teilen*, en daou barzh ; . *der zweite Teil des Faust*, an eil lodenn eus "Faust" ; . *Redeteil*, luskad ur brezegenn g., kevrenn ur brezegenn b. ; . [prezegouriezh] *die Redeteile*, kevrennoù ar prezeg ls. ; . *die Teile eines Textes*, lodennoù un destenn ls., luskadoù un destenn ls. ; . *gleiche Teile*, lodennoù kevatal ls. ; . *in gleichen Teilen*, zu gleichen Teilen, e lodennoù kevatal, e lodennoù ingal (Gregor), kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter, hanter-dihanter ; . *etwas zu gleichen Teilen aufteilen*, reiñ kement-ha-kement eus udb da bep hini ; . *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiligt sein*, bezañ par war ar gounidoù ; . *eine Pizza in vier Teile schneiden*, troc'hañ ur pizza (ur pidza) etre pevar zamm ; . *zum Teil*, tamm pe damm, evit lod, lod anezho, darn anezho, un darn anezho, hiniennnoù anezho, ur rumm anezho, un tamm a, e keñver pe geñver, a-zarn, evit ur perzh, evit ul lod, evit un darn, dam- ; . *zum Teil wahr*, damwir, gwir evit un darn, gwir evit ul lod ; . *zum größten Teil*, peurvuiñ, peurliesañ, dre vras, evit al lodenn vrasañ (evit an darn vuiañ, evit ar pep brasañ, evit ar braz, evit ar brasniver, evit ar c'halz, evit ar c'halz vuiañ,

evit ar fonn, evit ar fonn vuiañ, evit ar fonn vuiañ, evit an hanter brasañ) anezho ; . *zum größten Teil wahr*, gwir evit ar braz ; *etwas zum Teil verlieren*, damgoll udb ; . *etwas zum Teil verstehen*, damgompren udb ; . *zum Teil bedecken*, damc'holeiñ ; . *zum Teil aufdecken*, damzizoleiñ ; . *etwas wird mir zu Teil*, traoù a gouezh din, traoù a zegouezh din, ul lodenn a zegouezh din (a ya ganin) ; . *ein großer Teil der Stadt*, ul lodenn vras eus kêr b., un tarzh bras ag ar gêr-se g. ; *ein großer Teil von ihnen ist alt*, un toullad mat anezho a zo kozh, e-leizh anezho a zo kozh, lod kaer anezho a zo kozh, lod vat anezho a zo kozh, ur maread anezho a zo kozh, ur c'halz anezho a zo kozh, paot anezho a zo kozh, stank anezho a zo kozh, un taol bras anezho a zo kozh, ur braz anezho a zo kozh, kalz anezho a zo kozh ; . *ein guter Teil der Nacht*, un tarzh bras ag an noz g. ; . *ein ganzer Teil unserer Geschichte*, ur pennad a-bezh eus hon istor g. ; . *ich habe das Buch zum größten Teil gelesen*, lennet em eus al lodenn vrasañ eus al levr, lennet em eus ar pezh brasañ eus al levr, lennet em eus un tarzh bras a'l levr ; . *der größte Teil der Menschen*, ar braz eus an dud g., al lodenn vrasañ eus an dud b., al lod vuiañ eus an dud g., an darn vrasañ eus an dud b., an darn vuiañ eus an dud b., ar pep vuiañ eus an dud g., ar pep brasañ eus an dud g., ar brasniver eus an dud g., ar fonn eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar fonn vuiañ eus an dud g., ar c'hroz vuiañ eus an dud b., ar peuzvraz eus an dud g., ar peurvuiñ eus an dud g., ar vuiañ bras eus an dud g., an hanter brasañ eus an dud g., ar c'halz vuiañ eus an dud g., al lod vuiañ a'h dud, ar fonn vuiañ eus ar bed g., an darn vuiañ eus ar bed (Gregor) b. ; . *der größte Teil von ihnen*, ar peurvuiñ anezho ; . *der größte Teil des Landes war immer noch heidnisch*, ar vro a oa c'hoazh pagan ar peuzvraz anezhi ; . *ein großer Teil der Bevölkerung*, ul lodenn vat eus an dud b., kalzik a dud, ul lodenn brazik a-walc'h eus an dud, lod kaer a dud, lod vat a dud, paot mat a dud, un nebeud mat a dud, forzhik tud, meur a zen, meur a hini, lies den ; . *der größte Teil seiner Zeit*, ar braz eus e amzer g., ar pezh brasañ eus e amzer g., ar peurvuiñ eus e amzer g., ar fonn vuiañ eus e amzer g., ar fonn vuiañ eus e amzer g., ar vuiañ bras ag e amzer g., ar pep brasañ eus e amzer g., an hanter eus e amzer g., ar pezh brasañ eus e amzer g., al lodenn vrasañ eus e amzer b., an darn vrasañ eus e amzer b. ; . *der größte Teil des Jahres*, ar braz eus ar bloaz g. ; . *ich habe den größten Teil meiner Arbeit erledigt*, graet em eus ar pep brasañ ; . *der größte Teil meines Lebens*, ar penn brasañ eus va buhez g. ; . *dort hat sie den größten Teil ihrer Jugend verbracht*, du-hont he doa tremenet ar penn brasañ eus he yaouankiz ; . *dort hat sie einen guten Teil ihrer Jugend verbracht*, du-hont he doa tremenet ur c'halz eus he yaouankiz, du-hont he doa tremenet un darn vras eus he yaouankiz ; . *diese Arbeit nimmt den größten Teil meiner Zeit in Anspruch*, mont a ra ar braz eus va amzer gant al labour-se ; . *ein Teil der Jungen*, ur rumm eus ar baotred g., ur rummad eus ar baotred g., lod eus ar baotred g. ; . *ein Teil seines Vermögens*, ul lodenn eus e zanvez b. ; . *ein Teil von etwas sein*, bezañ ur rann (ul lodenn, un elfenn, ur parzh) eus udb ; . *der sichtbare Teil einer Sache*, an diwarc'horre eus udb g. ; . *P. jetzt kommt der unangenehme Teil [die Rechnung]*, ha setu bremañ ar grazadenn.

2. [tekn.] pezh g., lodenn b. ; . *eine Maschine in ihre Teile zerlegen*, divontañ ur mekanik pezh-ha-pezh, lakaat ur mekanik a bezhiöu (a-bezh-e-pezh, pezh-e-pezh), dibezhiañ un ardivink.

Teil² n./g. (-s,-e) : 1. tamm g., lod g., lodenn b., perzh g., tachad g., rann b., rannad b., kevran b., tachad g. ; . *das ist*

mein Teil ! va lod eo ! ; *ein gut Teil von*, lod kaer (lod vat) eus g., unanoù mat a ls., ul lodenn vras eus b., ul lodenn vat eus b., ur bastellad ledan eus b. ; *ein gut Teil vom Strand*, ur bastellad ledan eus an draezhenn b. ; *das Wasser zersetzt den unteren Teil der Mauer*, disc'hraet e vez traoñ ar voger gant an dour ; *[gwir] frei verfügbarer Teil*, keitrannad hegerz b., keitrannad a c'hall bezañ implijet hervez youl an diwezhañ bev b. ; *[dre skeud.] das bessere Teil wählen*, dibab al lodenn wellañ, sachañ brav an dour d'e vilin, mont an dibab gant an-unan, kemer ar bouf, kemer an askorn bras, mont ar manam gant an-unan, mont ar vegenn gant an unan, mont ar vouedenn gant an-unan, kemer an dibab ; *in gleichen Teilen*, kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter, hanter-dihanter, e lodennoù kevatal, e lodennoù ingal (Gregor) ; *sein Teil beitragen*, kenober / sikour eus e berzh e-unan (Gregor), kaout perzh en un obererezh bennak, degas e lod, degas e lodenn ; *ich habe kein Teil daran*, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'em eus netra da welet gant an afer-se ; *ich für mein Teil, ich für meinen Teil*, me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor) - me, evit pezh a sell diouzhin - me, evit a sell ouzhin - evidon-me - me, en tu diouzhin - evit va c'helo - evit va c'heloù ; *ich sage nichts aber ich denke mir mein Teil*, ne lavaran netra sur 'vat met graet em eus va soñj memes tra, gwell e kavan derc'hel em genoù ar pezh a zo em soñj, ne lavaran netra met ne soñjan ket nebeutoc'h a se.

2. [tekn.] pezh g., lodenn b. ; *mechanisches Teil, mechanisch bewegliches Teil*, pezh treloc'hel g., elfenn dreloc'hel b., organ treloc'hel g. ; *eine Maschine in ihre Teile zerlegen*, divontañ ur mekanik pezh-ha-pezh, lakaat ur mekanik a bezhioù (a-bezh-e-pezh, pezh-e-pezh), dibezhiañ un ardivink ; *die Teile fressen sich fest*, emañ ar pezhioù o valañ, emañ ar pezhioù oc'h en em valañ ; *das vordere Teil (das Vorderteil)*, al lodenn a-raok b., an tu a-raok g., ar penn a-raok g., an diaraog g., an araog g., an tal g., an talbenn g. ; *das hintere Teil (das Hinterteil)*, a) al lodenn a-dreñv b., an tu a-dreñv g., ar penn a-dreñv g., an adreñv g., an diadreñv g. ; *das hintere Teil des Autos*, diadreñv an oto g., revr an oto g., penn-adreñv an oto g. ; **b)** [loen.] ar revr g., ar penn a-dreñv g., ar c'hil g. ; *das Betätigungsteil eines Wasserhahnes*, an alch'wez g., ar c'hog g. [*liester* kogoù], ar vouchenn b., ar bluenn b., an douchenn b. ; *[tredan., tekn.] das männliche Teil*, ar c'hi g. ; *das weibliche Teil*, ar giez b.

Teil- : darnel, darnek, a-zam, darn-, rann-, dam-.

Teilablation b. (-, -en) : [mezeg.] ezvenadur darnel g.

Teilabschnitt g. (-s, -e) : tennad g., troc'had hent g., hentad g., tennad-hent g., pennad hent g., pezhriad hent g., herrad hent g., flipad hent g., gazeliad hent g., c'hwistad hent g.

Teilautonomie b. (-) : damemrenerezh g.

teilbar ag. : rannadus, keitrannadus, herann ; *durch drei teilbare Zahlen*, niveroù rannadus dre dri.

Teilbarkeit b. (-) : rannadusted b., rannaduster g.

Teilbaum g. (-s, -bäume) : [stlenn.] iswezenn b. [*liester* iswezennoù].

Teilbesitzer g. (-s, -) : kenberc'henn g.

Teilbetrag g. (-s, -beträge) : kenskod g., lodenn b., troc'had g.

Teilchen n. (-s, -) : rannig b., rannenn b., elfennig b., greunig str., darnennig b. ; *Teilchen Land*, logell b., log b., lomm douar g., pann g., tellad b. ; *aus Stückchen und Teilchen zusammengesetzt*, graet a bezhioù hag a dammoù ; [fizik] *seltames Teilchen*, rannig espar b.

Teilchenbeschleuniger g. (-s, -) : [fizik] buanaer rannigoù g. [*liester* buanaerioù rannigoù], c'hwimmer rannigoù g. [*liester* c'hwimmerioù rannigoù], darstoker g. [*liester* darstokerioù].

Teilchenkollision b. (-, -en) : [fizik] darstok rannigoù g.

Teilchenoptik b. (-) : optik rannig g.

Teilchenphysik b. (-) : fizik ar rannigoù g.

Teilenschauer g. (-s, -) : [stered., fizik] **1.** feskenn gosmek b. ; **2.** barrad stered-dared g.

Teileigentum n. (-s) : kenberc'henniez b.

Teileigentümer g. (-s, -) : kenberc'henn g.

Teileigentümerschaft b. (-) : [gwir] liesperc'henniez b.

teilen V.k.e. (hat geteilt) : **1.** rannañ, disrannañ, keitrannañ, didammañ, tammañ, lodennañ, lodañ, ingalañ, darnaoiñ, darnañ, kevrannañ, daouhanteriñ, diforc'hiñ ; *ein Grundstück teilen*, lodennañ un dachenn, rannañ un dachenn douar, darnaoiñ un dachenn douar ; *in drei Stücke teilen*, trederannañ ; *in zwei Stücke teilen*, divrannañ, rannañ etre daou, rannañ war zaouhanter, daouhanteriñ, hanterañ, diforc'hiñ e daou ; *seine Leute in zwei Gruppen (ak.) teilen*, rannañ e dud etre div lodenn ; *in zwei Hälften (ak.) teilen*, daouhanteriñ, hanterañ, rannañ war zaouhanter, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften (ak.) geteilt sein*, bezañ e daou hanter ; *etwas in viele Stücke teilen*, rannañ udb e kalz a lodennoù, didammañ (lodennañ, tammañ, darnaoiñ) udb, lakaat udb e tammoù ; *etwas in vier Stücke teilen*, palefarzhañ udb, troc'hañ udb e pevar, troc'hañ udb e kroaz, troc'hañ udb etre pevar, troc'hañ udb e pevar zamm, troc'hañ udb e peder lodenn, troc'hañ udb etre pevar, pevarenniñ udb, pevarvedenniñ udb, rannañ udb e peder lodenn, karteriañ udb, troc'hañ udb e karterioù ; *Mose teilte das Schilfmeer mitten durch*, Moizez a zisrannas ar Mor Ruz, Moizez a rannas ar Mor Ruz etre daou ; *das Zimmer wurde in zwei geteilt*, diforc'het e voe ar gamb e div ; *das Prinzip „teile und herrsche !“ anwenden*, c'hwedhañ an dizunvaniezh etre an dud evit chom mestr war ar vro, dizunvaniñ a-benn ren gwelloc'h a-se ; [dre heñvel] *die Wellen teilen*, regiñ mor, klouedat mor, troc'hañ an dour, digeriñ an dour, freuzañ an dour, fregañ an dour ; *das Schiff teilt die Wogen*, emañ ar vag o regiñ ar mor, ar vag a droc'h (a zigor, a freuz, a freg) an dour, ar vag a rog mor, ar vag a gloued ar mor ; [louza.] *die Wurzeln der Primeln teilen*, didorkadiñ bokedoù-an-hañv.

2. [mat.] rannañ ; *eine Zahl durch eine andere teilen*, rannañ un niver dre unan all ; *durch zwei teilen*, daouhanteriñ ; *18 durch 3 geteilt ist gleich 6*, 18 rannet dre 3 (gant 3) a zo par da 6 ; *durch drei teilen*, trederenniñ, trederannañ ; *durch vier teilen*, palefarzhiñ ; *durch sechs teilen*, c'hwec'hvedenniñ ; *durch sieben teilen*, seizhvedenniñ ; *durch neun teilen*, navedenniñ ; *durch zehn teilen*, dekvedenniñ ; *durch hundert teilen*, kantvedenniñ ; *durch tausend teilen*, milvedenniñ ; *durch zweiundzwanzig teilen*, rannañ dre zaou war'n-ugent.

3. *etwas mit jemandem teilen*, kaout e lod (kaout perzh) en udb gant unan all, daouhanteriñ udb gant unan all, lodennañ udb etre an-unan hag unan all, rannañ udb gant u.b., bezañ udb kenetrezo, lakaat udb boutin gant u.b., rannañ udb etre an-unan hag unan all, bezañ lodek e santadoù unan all, bezañ udb boutin etre an-unan hag unan all ; *sie teilen alles*, pep tra a zo boutin etrezo ; *sein Essen teilte er mit seinem Hund*, daouhanteriñ a rae e bredoù gant e gi ; *mit jemandem eine Wohnung teilen*, kenvevañ gant u.b. en ur rannidi, bezañ ar rannidi daouhanter etrezo ; *eine Erbschaft unter sich teilen*, teuler kemblaç'h war al lodennoù, dispartiañ un hêrezh, rannañ un hêrezh kenetrezo, rannañ ur susit ; *teilen kann man alles, nur die Liebe nicht*, an aour melen a vez rannet hag ar garantez ne vez ket ; *sie haben ihre Kenntnisse miteinander geteilt*, lakaet o deus o gouiziegezh e boutin, lakaet o deus o gouiziegezh ez kumun, lodennet o deus o gouiziegezh an eil gant egile ; *die Verluste werden zur Hälfte geteilt*, ar c'holl a vez daouhanter, daouhanter e vezont evit ar c'hollou, lakaet e vez ar

c'hollou war zaouhanter, lakaet e vez ar c'hollou ez kumun, rannet e vez ar c'hollou en un doare kevatal etre an daou ; *teilen*, *daran dachten sie gar nicht*, ne oant ket e pennad da rannañ ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen*, kement o doa a rannent gant ar beorien, kement o doa a rannent ouzh ar beorien, kement o doa a lakaent boutin gant ar beorien, kement o doa a lodennent gant ar beorien, kement o doa a lodent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien, rannañ a raent o madoù gant ar beorien.

4. [dre skeud.] *jemandes Meinung teilen*, *jemandes Ansicht teilen*, bezañ ali gant u.b., bezañ a-du gant u.b., bezañ a-untu gant u.b. ; *die Meinungen darüber sind geteilt*, diemglev a zo war ar c'hraf-se, diemglev a zo savet a-zivout ar c'hraf-se, an dud n'emaint ket a-unan e-keñver kement-se ; *in diesem Punkt sind wir geteilter Ansicht*, dizunvaniezh a zo etrezomp a-zivout ar c'hraf-se, n'emaomp ket a-du diwar-benn ar poent-se, n'emaomp ket a-unan e-keñver kement-se ; *sie sind geteilter Meinung*, n'int ket tamm ebet eus ar memes aviz, n'int ket ali an eil gant egile, n'emaint ket a-du an eil gant egile, n'emaint ket a-unan, pep hini en deus e soñj, ne welont ket an traoù dre an hevelep lomb, n'emaint ket en ur soñj, n'emaint ket er memes soñj, soñjal a reont disheñvel ; *jemandes Meinung teilen*, bezañ a-du gant u.b., bezañ ali gant u.b., bezañ a-unan gant u.b. / bezañ unvan gant u.b. (Gregor) ; *jemandes Schicksal teilen*, gouzañv an hevelep tonkadur hag unan all, dougen an hevelep planedenn hag unan all ; *jemandes Glück teilen*, kemer lod (bezañ kenlodek) e levez u.b. ; *jemandes Leben teilen*, bevañ e-ser u.b., bevañ e kompagnunezh u.b., bevañ e kavandenn u.b., bevañ e kenseurtiz u.b. P. bezañ stropet gant u.b. ; *jemandes Freude teilen*, ober levez gant u.b., ober bourrus gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e levez u.b. ; *jemandes Unglück teilen*, kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, daouhanterañ poan u.b., lodennañ poan u.b. gantañ ; *jemandes Leid teilen*, lodennañ poanioù u.b. gantañ, lodennañ poan u.b. gantañ ; *ihr werdet ihr Leid teilen*, c'hw i lodenno o foanioù ganto ; [kr-l] *geteiltes Leid ist halbes Leid*, poan lodennet, poan dibennet. V.gw. (hat geteilt) : rannañ ; *er teilt gern*, hennezh a zo ur galon rannus a zen ; *mit den anderen teilen*, rannañ gant ar re all.

V.em. : **sich teilen** (hat sich (ak./dat.) geteilt) : **1.** (ak.) : rannañ, en em rannañ, en em lodennañ, en em zispartiañ ; **2.** (ak.) : *der Weg teilt sich*, gaoliñ a ra an hent ; *in der Nähe des Schlosses teilt sich der Weg*, gaoliñ a ra an hent o tegouezhout tost d'ar maner ; [stêrioù] *der Fluss teilt sich in zwei Arme*, gaoliñ a ra ar stêr, gaolañ a ra ar stêr, forc'hañ a ra ar stêr, fourchiñ a ra ar stêr, skalfañ a ra ar stêr ; **3.** (dat.) : *sich mit jemandem etwas teilen*, kaout e lod (kaout perzh) en udb gant unan all, daouhanterañ udb gant unan all, lodennañ udb gant u.b., lodennañ udb etre an-unan hag unan all, rannañ udb gant u.b., bezañ udb kenetrezo, rannañ udb etre an-unan hag unan all, bezañ kenlodek e santadoù unan all, bezañ udb boutin etre an-unan hag unan all ; *wir beide teilen uns die Arbeit*, labourat a reomp war zaouhanter.

Teilen n. (-s) : rann b., rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g., keitrannadur g., rannañ g., darnaoquadur g., darnaoüñ g., lodennadur g., lodennañ g., kevrennadur g.

teilend ag. : rannus.

Teilentfernung b. (-, -en) : [mezeg.] ezvenadur darnel g.

teilentrahmt ag. : hanter ziennet, hanter zigoavenet, damziennet, dre hanter zienn ; *teilentrahmte Milch*, laezh hanter zigoavenet g.,

laezh hanter ziennet g., laezh dre hanter zienn g., laezh damziennet g.

Teilepoche b. (-, -n) : rannoad b., rannoadvezh b.

Teiler g. (-s, -) : **1.** ranner g. [*liester rannerioù*], lodenner g. [*liester lodennerioù*], boutiner g. [*liester boutinerioù*] ; **2.** [mat.] ranner kevann g. [*liester rannerioù kevann*] ; *gemeinsamer Teiler*, kenranner g. [*liester kenrannerioù*], ranner boutin g. [*liester rannerioù boutin*] ; *größter gemeinsamer Teiler*, brasañ kenranner g.

-teiler g. (-s, -) : [skinwel] *Achtteiler*, heuliadenn eizh rann b., heuliad eizh rann g., stirad skinwel eizh rann g., feilheton eizh rann g. ; [skingomz] *Achtteiler*, heuliadenn eizh abadenn b., heuliad eizh abadenn g., stirad skingomz eizh abadenn g.

Teilerfolg g. (-s, -e) : damverzh g., berzh etre g., berzh etredaou g. ; *er hatte nur einen Teilerfolg verbucht (erreicht, erzielt)*, deuet e oa e daol da vadik nemetken.

Teilfamilie b. (-, -n) : [mat.] isfamih b.

Teilfinsternis b. (-, -se) : [stered.] fallaenn dileun b., fallaenn damleun b., fallaenn darnel b., gwaskadenn darnel b.

Teilfolge b. (-, -n) : [mat.] isheulid g.

Teilfrucht b. (-, -früchte) : [louza.] merikarp g. [*liester merikarpoù*].

Teilgebiet n. (-s, -e) : gennad g., skourr g.

Teilgenehmigung b. (-, -en) : aotre darnel g.

Teilgraph g. (-en, -en) : [mat.] isgraf g.

teilhaben V.gw. rannadus (hat teil / hatte teil / hat teil gehabt) : *an etwas (dat.) teilhaben*, kaout perzh (lod) en udb, bezañ kevran en udb, kenberc'hennañ udb ; [kenwerzh] *an einem Geschäft teilhaben*, kaout perzh (bezañ kenlodek) en un afer bennak, kaout e lod, bezañ war e lod ; *jemanden an etwas (dat.) teilhaben lassen*, reiñ lod d'u.b. en udb, ober u.b. lodek en udb ; *an den Errungenschaften des wissenschaftlichen Fortschritts teilhaben*, kaout e lod eus ar madoù degaset gant araokadeg ar skiantoù (gant enraog ar skiantoù, gant araokadennoù ar skiantoù, gant gounidoù ar skiantoù, gant araokadeg ar ouezoniezh, gant araokadennoù ar ouezoniezh, gant gounidoù ar ouezoniezh).

teilhabend ag. : kenlodek, kenlodennek, lodek, lodennek.

Teilhaber g. (-s, -) : kenlodeg g. [*liester kenlodeien*], kenberc'henn g., keveler g. [*liester kevelerien*], keveliad g. [*liester kevelidi*], kenberzhiad g. [*liester kenberzhidi*], kevrannezh g. [*liester kevranneien*] ; *zur Hälfte beteiligter Teilhaber*, daouhantereg g. ; *stiller Teilhaber*, gougemenner g., pourchaser arc'hant g., kollider g., degaser kevalaoù g., arc'hant g. ; *als Teilhaber eintreten*, mont war hanter (war zaouhanter, da genlodeg), kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ ; *Teilhaber an einer Tontine*, tontiner g. [*liester tontinerien*].

Teilhaberin b. (-, -nen) : kenlodegez b., kenberc'hennet b., kenlodennegez b., keveliadez b., kenberzhiadez b., kevrannegez b. ; *zur Hälfte beteiligte Teilhaberin*, daouhantereg b.

Teilhaberschaft b. (-) : [kenwerzh] perzhiadegezh b., kenberzhiadegezh b., kenberc'henniezh b., kevelerezh g., keveleriezh b.

teilhaftig ag. : *einer Sache (gen.) teilhaftig sein*, kaout perzh en udb, kaout e lod eus udb, bezañ kevran en udb, tennañ (ober, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, bezañ lodek en udb, kaout udb en e lod ; [relij.] *an der Gnade teilhaftig werden*, kaout distaol a-berzh gras Doue.

-teilig ag. : *dreiteilig*, triveder g., tridoubl, ... teir rann, ... teir lodenn, ... teir c'hevrenn ; [skinwel] *achtteilig*, ... eizh abadenn, ... eizh lodenn.

teilkaskoversichert ag. : gwarezet gant ur c'hretadur liesriskl bevennet.

Teilkaskoversicherung b. (-,-en) : asurañs liesriskl bevennet b., kretadur liesriskl bevennet g.

Teilkörperbestrahlung b. (-,-en) : [nukl.] skinatadur darnel g.

Teilmenge b. (-,-n) : 1. [mat.] isteskad g., isfamih b., gannadur g. ; *logische Teilmenge*, gannadur mezoniel g. ; *echte Teilmenge*, *strikte Teilmenge*, gannadur strizh g. ; *unechte Teilmenge*, gannadur ledan g. ; 2. [stlenn.] istrevnad g.

Teilmobilmachung b. (-,-en) : [lu] kevodadeg darnel b.

Teilnahme b. (-) : 1. perzh g., perzhiadur g., perzhiakadur g., perzhiadegezh b., kenberzhiadur g., kenberzhiañ g., lodegezh b., kenober g., kenobererezh g., kemer-perzh g. ; *er hat seine Teilnahme fest zugesagt*, prometet en deus dont a-dra-sur, lavaret en deus e kemerfe perzh en emvod hep mank ebet, lavaret en deus ne c'hwitfe ket da zont d'an emvod ; *Recht auf Teilnahme*, gwir perzhiañ g. ; *jemandem das Recht auf Teilnahme entziehen*, diberzhiañ u.b. ; *Grad der Teilnahme*, barr perzhiañ g. ; 2. kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g.

Teilnahmeabschnitt g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari b., paperenn berzhiañ b.

teilnahmeberechtigt ag. : [sport] ar gwir gantañ da gemer perzh, perzhedus, ... a c'hell chom war ar renk.

Teilnahmeschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari b., paperenn berzhiañ b.

teilnahmslos ag. : diseblant, dic'hoantek, dic'hred, dic'houst, digas, dibled g., difrom, diflach, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, dilañs, divegon, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gour, lent, klouar, euver, difoutre, diforzh, amlave, dichal, diboan, ... na ra na mann na mordo, distriv, evel un tamm koad, mut evel ul lakez pikez.

Adv. : diseblant, digas ; *teilnahmslos zusehen*, chom da sellet hep ober seurt ; *er sitzt immer teilnahmslos herum*, en em leuskel a ra da vont, ne ra na ra na mann na mordo, ur morgousket a zen eo, un allazig a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur bladoren, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, mors, divegon) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, buzhugenniñ a ra e labour, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eo ket gwall ruz war al labour, n'eus moned ebet gantañ, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ijin ebet ennañ, hennezh a zo ul luduenn, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, divegon eo, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gour, eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn, ul labaskenn, ul labaskenneg, ur gouskadenn, ur glouarenn, ul lugudenn) anezhañ, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo ur c'hrank gwak anezhañ, hennezh a zo mut evel ul lakez pikez, hennezh a zo evel un tamm koad.

Teilnahmslosigkeit b. (-) : diseblanted b., digasted b., lentegezh b., dibled g., mored g.

teilnahmsvoll ag. : kendruezek, a drugarez ; *teilnahmsvoller Blick*, sell a drugarez g.

Teilnarkose b. (-,-n) : [mezeg.] dieraenziñ lec'hiek g., dieraenziñ parzhiek g.

teilnehmen V.gw. rannadus (nimmt teil / nahm teil / hat teilgenommen) : 1. *an etwas (dat.) teilnehmen*, kemer perzh en udb, perzhiañ en udb, kemer lod en udb, en em veskañ en udb, bezañ lodek en udb, kenlabourat d'udb ; *an einer Stadtführung teilnehmen*, ober tro kêr gant un heñcher ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen*, bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad ; *es ist mir leider nicht möglich, an der Versammlung teilzunehmen*, ne vin ket evit kemer perzh en emvod, siwazh din - ne c'hellin ket kemer perzh en emvod, siwazh din ; *an Kursen teilnehmen*, kemer skol, en em stummañ ; *an einer Umschulungsmaßnahme in Informatik teilnehmen*, kemer perzh en ur staj dastreiñ ouzh ar stlenneg ; [rev] *an einer Sexorgie teilnehmen*, c'hoari tri, c'hoari pevar (hag all), kemer perzh en ur fouzhadeg (en ur ribotadeg, en ur c'hastaouadeg) ; *viele Leute nahmen an diesem Treffen teil*, kalz a dud a oa er vodadeg-se, kalz a dud o doa perzhiet er vodadeg-se, kalz a dud o doa kemeret perzh er vodadeg-se ; *an jemandes Schmerz teilnehmen*, kemer lod e poanioù u.b., kemer perzh e poan (e glac'har) u.b., lodennañ glac'har u.b. gantañ, bezañ lodek e poan (e glac'har) u.b., kompren d'u.b. ; *ich wurde daran gehindert, am Fest teilzunehmen*, harzet e oan bet da gemer lod er gouel ; *was mich daran hindert, am Sportunterricht teilzunehmen*, ar pezh a vir ouzhin a gemer perzh er prantadoù sport, ar pezh am strum a gemer perzh er prantadoù sport ; *an einer Veranstaltung teilnehmen, an einer Show teilnehmen*, arvestiñ ouzh un abadenn ; *am Gespräch teilnehmen*, kemer perzh er gaoz ; 2. [sport] kenstrivañ, kevezañ, keñveriañ ; *an einem Wettkampf teilnehmen*, kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ ; *an einem 100-Meter-Lauf teilnehmen*, redek ur c'hant metrad ; *dieses Pferd hat am Großpreis teilgenommen*, redet en doa ar marc'h-se evit ar priz bras.

teilnehmend ag. : 1. kensantus, kenlodek, lodek, lodennek ; 2. perzhiat.

Teilnehmer g. (-s,-) : 1. kenlodeg g. [*liester kenlodeien*], perzhiad g. [*liester perzhidi*], emvoder g., emweler g., heulier g. ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer*, er prosesonou e veze gwelet muioc'h a sellerien eget a heulierien ; *Teilnehmer an einer Feier, Teilnehmer an einer Festlichkeit*, lider g. ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emvod ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; 2. kenstriver g., kevezer g.

Teilnehmerbetrieb g. (-s) : [stlenn.] amzer rannet g., rannadur an amzer g., rannañ amzer g.

Teilnehmerin b. (-,-nen) : 1. kenlodegez b., perzhiazez b., emvoderez b. ; 2. kenstriverez b., kevezerez b.

Teilnehmersystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ gant amzer rannet b.

Teilordnung b. (-,-en) : [mat.] daveadur urzhiañ ledan g.

Teilpacht b. (-,-en) : [labour-douar] mereuri b., merouri b., meiteri b., feurm en hantergroaz g., feurm diouzh hantergroaz g., koumanant en hantergroaz g., koumanant diouzh hantergroaz g. ; *Teilpacht ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude*, dalc'h g.

Teilpunkt g. (-s,-e) : poent darnel g.

Teilraum g. (-s,-räume) : [mat.] isegor g. ; *linearer Teilraum*, isegor sturiadel g.

teils Adv. : a-zarn, tamm pe damm, evit lod, lod anezho, evit ur perzh, evit ul lod, evit un darn, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver ; *teils ... teils*, lod ..., lod all ... / darn ..., darn ... / diouzh (eus) un tu ..., diouzh (eus) un tu all ... ; *teils zutreffend*, damwir, gwir evit un darn, gwir evit ul lod.

-teils Adv. : *einsteils ... andernteils ...*, diouzh (eus) un tu ... diouzh (eus) un tu all ... ; *größtenteils*, al lodenn vrasañ anezho, evit pezh a sell ouzh ar braz anezho (ouzh al lodenn vrasañ), evit an darn vuiañ, evit ar pep brasañ anezho, evit al lod muiañ anezho, evit ar brasniver anezho, evit ar fonn anezho, evit ar fonn vuiañ anezho, evit ar fonn muiañ anezho, evit ar c'halz muiañ anezho, evit an hanter brasañ anezho ; *ich meinesteils*, me eus va ferzh / me eus va c'hevrenn (Gregor) - me, evit pezh a sell ouzhin ; *meistenteils*, peurliesañ, peurliesañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Teilsatz g. (-es,-sätze) : [yehz.] lavarenn b.

Teilstrecke b. (-,-n) : hentad g., troc'had hent g., tennad hent g., pennad hent g., pezhriad hent g., herrad hent g., flipad hent g., gazeliad hent g., c'hwistad hent g.

Teilstreitkraft b. (-,-kräfte) : [lu] rann-arme b., rann eus an arme b. ; *Teilstreitkräfte übergreifend*, etre armeoù.

Teilstrich g. (-s,-e) : 1. tired dereziañ g. ; 2. tired disrannañ g.

Teilstück n. (-s,-e) : tennad g., troc'had g., lodenn b., darn b.

Teilsynonym n. (-s,-e) : [yehz.] damheñvelster g.

Teilsynonymie b. (-,-n) : [yehz.] damheñvelsteriezh b.

Teiltrieb g. (-s,-e) : luzad darnel g., poulzad darnel g.

Teilübertrag g. (-s,-überträge) : [stlenn.] astaol darnel g.

Teilung b. (-,-en) : 1. rann b., rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g., keitrannadur g., rannañ g., darnaouadur g., darnaouiñ g., lodennadur g., lodennañ g., kevrennadur g. ; *Teilung eines Grundstückes*, rannadur un dachenn douar g., darnaouadur un dachenn douar g., lodennadur un dachenn douar g. ; 2. *Teilung eines Landes*, diframmerezh ur vro g., diframmidigezh ur vro b. ; *Wegteilung*, forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b. ; *die Teilung vornehmen*, ober ar rann, rannañ ; 3. [polit.] *Teilung der Gewalten*, disrann ar galloudoù g./b. ; 4. [bev.] emrannañ g. ; *binäre Teilung*, *Zweiteilung*, emrannañ daoubarzh g. ; *mitotische Teilung*, emrannañ mitotek g. ; *meiotische Teilung*, emrannañ meiotek g. ; *Reifeteilung*, meioz hanterus g. ; *Reduktionsteilung*, emrannañ hanterus g. ; 5. dereziadur g. ; *zentresimale Teilung*, dereziadur kantvedennel g. ; 6. [mat.] parzhadur g.

Teilungs- : ... lodennañ, ... rannañ.

Teilungsartikel g. (-s,-) : [yehz.] ger-mell rannañ g., ger-mell lodenner g.

Teilungszahl b. (-,-en) : ranner g. [*liester* rannerioù].

Teilungswort n. (-s,-wörter) : [yehz.] lodenner g. [*liester* lodennerioù].

Teilungszeichen n. (-s,-) : 1. [moull., yehz.] barrennig-troc'hañ b. ; 2. [mat.] arouezenn ar rannañ b., arouez ar rannañ b.

Teilunternehmen g. (-s,-) : eilkevraer g.

Teilvektorraum g. (-s,-räume) : [mat.] isegor sturiadel g.

Teilverhältnis n. (-ses,-se) : [mat.] muzul aljebrek g.

Teilverlust g. (-es,-e) : darnigoll g.

Teilvermächtnis n. (-ses,-se) : [gwir] laes dibarek g.

Teilvermächtnisnehmer g. (-s,-) : [gwir] laesadour dibarek g.
teilweise ag. : darnel ; [mezeg.] *teilweise Berufsunfähigkeit*, dic'houested da labourat darnel b., dic'houested vicherel darnel b. ; *teilweise Ablation*, *teilweise Entfernung*, ezvenadur darnel g. ; [lu] *teilweise Mobilmachung*, kevodadeg darnel b.

Adv. : a-zarn, tamm pe damm, evit lod, lod anezho, evit ur perzh, evit ul lod, evit un darn, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver ; *teilweise richtig*, damwir, gwir evit ul lod, gwir evit un darn ; *etwas teilweise verstehen*, damgompren

udb ; *teilweise bedecken*, damc'holeiñ ; *teilweise aufdecken*, damzizoleiñ.

Teilzahlung b. (-,-en) : paeamant a-zarn g., rannbae b. ; *auf Teilzahlung kaufen*, prenañ war dermen, prenañ war gred ; *auf Teilzahlung verkaufen*, gwerzhañ war dermen, gwerzhañ war gred.

Teilzahlungspreis g. (-es,-e) : priz war dle g., priz war dermen g.

Teilzeit b. (-) : darnamzer b.

Teilzeitalter n. (-s,-) : rannad b., rannoadvezh b.

Teilzeitarbeit b. (-,-en) : labour darnamzer g.

teilzeitbeschäftigt ag. : darnamzer ; *er ist teilzeitbeschäftigt*, labourat a ra war darnamzer, n'en deus ket un implij amzer leun, n'eo ket implijet war amzer leun.

Teilzeitbeschäftigte(r) ag.k. g./b. : implijad darnamzer g., implijadez darnamzer b.

Teilzeitbeschäftigung b. (-,-en) : labour darnamzer g.

Teilzeitstelle b. (-,-n) : gourc'hwel darnamzer g., post labour darnamzer g.

Teilkreisbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg dreistizelaet b., gwareg volzennek b.

Tein n. (-s) : [a sell ouzh an died te] tein g.

Teint g. (-s,-s) : 1. liv g., liv an dremm g. ; *Mensch mit dunklem Teint*, gozard g. [*liester* gozarded], duard g. [*liester* duarded], glazard g. [*liester* glazarded] ; *Mensch mit gelblichem Teint*, melenard g. [*liester* melenarded] ; *Frau mit dunklem Teint*, glazardenn b., duardell b., duardenn b., duardez b., duardez a blac'h b., dukardenn b. ; *fahler Teint*, dremm staenet b., dremm feson an douar ganti b., dremm liv an douar warni b., dremm liv ar foerell warni b. ; *wächserner Teint*, dremm liv ar c'hoar warni b., dremm erru ken melen hag ar pri b., bizaj erru disgwalc'het g./b. ; 2. kroc'hen an dremm g. ; 3. [gwezelad] ne g., nead g.

T-Eisen n. (-s,-) : pezh houarn stummet evel un t g., barrenn T b.

Teiste b. (-,-n) : [loen.] erev du g. [*liester* ereved du].

tektiform ag. : toennheñvel.

Tektonik b. (-) : [douarouriezh] tektonik g.

Tektoniker b. (-) : tektonikour g. [*liester* tektonikourien].

tektonisch ag. : 1. tektonikel ; *tektonische Forschung*, imbourc'herezh tektonikel g., imbourc'h tektonikel g. ; 2. tektonek ; *tektonisches Beben*, stroñsadennoù tektonek ls. ; *tektonische Platte*, plakenn dektonek b., plakenn vaengelc'hek b., plakenn litosferek b., plakenn gevandirel b. ; *Bewegungen der tektonischen Platten*, fiñvoù tektonek ls. ; *die tektonischen Kräfte*, an nerzhioù tektonek ls.

Tektonit n. (-s,-e) : [douarouriezh] tektonit g. [*liester* tektonitoù].

Tektur b. (-,-en) : [moull.] lurell difaziañ b., bandenn difaziañ b., lietenn difaziañ b.

Telearbeit b. (-) : [stlenn.] pellabour g.

Telebanking n. (-s) : [stlenn.] bankerezh elektronek g.

Telebrief g. (-s,-e) : pelleilenn [kaset gant ar post] b.

Telechirurgie b. (-) : [mezeg.] pellsurjianerezh g.

Teledetektion b. (-) : [tekn.] pellzinoiñ g.

Teledokumentation b. (-) : peldeulierezh g.

Telefax n. (-,-e) : 1. pelleilenn b., pelleilad g., faks g. ; 2. [ardivink] pelleiler g. [*liester* pelleileroù], fakser g. [*liester* fakserioù].

telefaxen V.k.e. (hat getelefaxt) : kas dre faks, kas dre belleilenn.

V.gw. (hat getelefaxt) : kas ur faks, kas ur belleilenn.

Telefaxgerät n. (-s,-e) : pelleiler g. [*liester* pelleileroù], fakser g. [*liester* fakserioù].

Telefaxkopie b. (-,-n) : pelleilenn b., pelleilad g., faks g.

Telefon n. (-s,-e) : 1. pellgomzer g. [*liester* pellgomzerioù] ; *mobiles (schnurloses) Telefon, Mobiltelefon*, pellgomzer diorjal g., pellgomzer heloc'h g., skinbellgomzer g., skinbellgomz g., radiopellgomzer g., radiopellgomz g., radiotelefon g., pellgomzer hezoug g., hezougell b. ; *Festnetztelefon*, pellgomzer ti g. ; *öffentliches Telefon*, pellgomzer foran g. ; *das rote Telefon*, ar pellgomzer ruz [etre *Washington ha Moskov da vare ar brezel-yen*] g. ; *das Telefon klingelt*, emañ ar pellgomzer o seniñ ; 2. pellgomz g. ; *sie ist am Telefon*, emañ o pellgomz, ouzh ar pellgomzer emañ ; *Kundenwerbung per Telefon*, arglask arvalien dre bellgomz g., ostizerezh dre bellgomz g. ; *wer ist am Telefon ?* piv zo er penn all ?

Telefonabonnent g. (-en,-en) : [Bro-Suis] koumanantad pellgomz g. [*liester* koumanantaded pellgomz, koumanantidi bellgomz], koumananter pellgomz g. [*liester* koumananterien bellgomz].

Telefonabonnentin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] koumanantadez pellgomz b., koumananterez pellgomz b.

Telefonanruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn b., galv g., galvadenn b.

Telefonanrufbeantworter g. (-s,-) : responder pellgomz g. [*liester* responderioù pellgomz].

Telefonanschluss g. (-s,-anschlüsse) : 1. pellgomzadenn b. ; 2. kevreadenn bellgomz b. ; *einen Telefonanschluss legen*, lakaat ar pellgomz ; 3. pellgomzer g. [*liester* pellgomzerioù].

Telefonapparat g. (-s,-e) : pellgomzer g. [*liester* pellgomzerioù].

Telefonat n. (-s,-e) : pellgomzadenn b.

Telefonbuch n. (-s,-bücher) : levr-pellgomz g. ; *seine Nummer steht nicht im Telefonbuch*, emañ e niverenn bellgomz war al listenn ruz.

Telefonfräulein n. (-s,-) : plac'h ar standard pellgomz b., standardourez b.

Telefongebühr b. (-,-en) : taos pellgomz g., mizoù pellgomz ls.

Telefongespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn b., kaozeadenn dre bellgomz b. ; *das Telefongespräch wurde unterbrochen*, troc'het e voe al linenn, troc'het e voe ar bellgomzadenn.

Telefonhandel g. (-s) : marc'had a-gengrad dre bellgomz g.

Telefonhäuschen n. (-s,-) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.

Telefonhörer g. (-s,-) : selaouer g. [*liester* selaouerioù], selaouell b., krogenn b., komzell b. ; *den Telefonhörer abheben*, *den Telefonhörer abnehmen*, diskregiñ ar pellgomzer, diskregiñ ar yevenn, diskourrañ ar yevenn.

Telefonie b. (-) : pellgomzerezh g., pellgomz g.

telefonieren V.gw. ha V.k.e. (hat telefoniert) : pellgomz ; *noch einmal telefonieren*, adpellgomz ; *telefonieren mit*, pellgomz da, pellgomz gant ; *mit wem telefoniere ich ?* piv zo er penn all ?

telefonisch ag. : dre bellgomz, pellgomzerezhel ; *telefonische Zeitangabe*, dihunter (eurier) dre bellgomz g. ; *die telefonische Verbindung herstellen*, savelañ ur bellgomzadenn, savelañ ur c'hehentad ; *telefonische Nachricht*, *telefonische Mitteilung*, kemennad dre bellgomz g.

Adv. : dre bellgomz ; *etwas telefonisch durchgeben*, kemenn udb dre ar pellgomz ; *mit jemandem telefonisch verkehren*, kehentiñ gant u.b. dre bellgomz ; *jemanden telefonisch erreichen*, tizhout u.b. dre bellgomz.

Telefonist g. (-en,-en) : pellgomzour g., paotr ar standard pellgomz g., standardour g.

Telefonistin b. (-,-nen) : pellgomzourez b., plac'h ar standard pellgomz b., standardourez b.

Telefonkabine b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.

Telefonkarte b. (-,-n) : kartenn bellgomz b.

Telefonklingeln n. (-s) : soniri ar pellgomzer b. ; *durch ständiges Telefonklingeln gestört werden*, bezañ direnket gant ar pellgomzer o seniñ dibaouez.

Telefonkonferenz b. (-,-en) : kendiviz dre bellgomz g., kuzuliadeg dre bellgomz b.

Telefonladen g. (-s,-laden) : stal-bellgehenterezh b.

Telefonleitung b. (-,-en) : linenn bellgomz b., orjalenn bellgomz b. ; *besetzte Telefonleitung*, linenn ac'hubet b.

Telefonmarke b. (-,-n) : jedouer pellgomz g., jedaouer pellgomz g., jedenn bellgomz b.

Telefonmarketing n. (-s) : marketing dre bellgomz g., kabaliñ dre bellgomz g., arglask dre bellgomz g.

Telefonnetz n. (-es,-e) : rouedad pellgomz b.

Telefonnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b. ; *eine Telefonnummer wählen*, ober un niverenn bellgomz, sifrennañ un niverenn bellgomz.

Telefonrechnung b. (-,-en) : facturenn bellgomz b.

Telefonschnur b. (-,-schnüre) : neud ar pellgomzer b.

Telefonseelsorge b. (-) : S.O.S. Amitié g., pellgomz ar rekourañs g.

Telefonsex g. (-pe -es) : servijoù eretek dre bellgomz ls.

Telefonstörung b. (-,-en) : direizhamant ar c'hehentad pellgomz g.

Telefonüberwachung b. (-,-en) : spierezh ar pellgomzadennoù g., selaouerezh dre guzh ar pellgomzadennoù g.

Telefonverbindung b. (-,-en) : liamm dre bellgomz g., kehentad pellgomz g.

Telefonvermittlung b. (-) : kreizenn bellgomz b.

Telefonzelle b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.

Telefonzentrale b. (-,-n) : kreizenn bellgomz b., standard pellgomz g.

telegen ag. : brav da welet er skinwel.

Telegraf g. (-en,-en) : pellskriver g. [*liester* pellskriverioù], pellgelaouer g. [*liester* pellgelaouerioù], pellarouezier g. [*liester* pellarouezierioù], pellskriverez b. [*liester* pellskriverezioù], pellskripter g. [*liester* pellskripterioù].

Telegrafenamnt n. (-s,-ämter) : gwazrann ar pellskriverezh b.

Telegrafenbeamte(r) ag.k. g. : pellskriver g., paotr ar pellskriverezh g.

Telegrafennetz n. (-s,-e) : rouedad kehentiñ dre bellskrivañ b., rouedad pellskrivañ b.

Telegrafenzeichen n. (-s,-) : pellarouez b.

Telegrafie b. (-) : pellskriverezh g., pellarouezierezh g. ; *drahtlose Telegrafie*, pellskriverezh diorjal g.

telegrafieren V.k.e. (hat telegraphiert) : pellskrivañ, pellaroueziañ, kas ul lizher dre an orjal.

Telegrafiergeschwindigkeit b. (-) : [pellgehentiñ] tizh goulazañ g.

telegrafisch ag. : pellskriverezhel, ... pellskrid, pellskridek, dre bellskrid.

Telegrafist g. (-en,-en) : pellskriver g. [*liester* pellskrivieren], paotr ar pellskriverezh g.

Telegrafistin b. (-,-nen) : pellskriverez b., plac'h ar pellskriverezh b.

Telegramm n. (-s,-e) : pellskrid g., pellizher g., lizher-dre-n-orjal g., pellskridenn b., funskrid g., primskrid g. ; *Telegramm mit bezahlter Rückantwort*, pellskridenn gant respont paeet (gant respont digoust ha diviz) b., pellskridenn gant diskridadenn digoust b. ; *jemandem ein Telegramm schicken*,

pellskriñ d'u.b. ; *Glückwunschtelegramm*, pellskridenn hetoù b., pellskridenn c'hourc'hennenaouiñ b. ; *Empfänger eines Telegramms*, degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g. ; *Absender eines Telegramms*, pellskriver g., kaser ur pellskrid g.

Telegrammbote g. (-n,-n) : deroer pellskridoù g., P. paotr ar pellskridoù g.

Telegrammpfänger g. (-s,-) : degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g.

Telegrammgebühr b. (-,-en) : mizoù pellskrid ls.

Telegrammstil g. (-s) : stil berr-ha-berr ar pellskridennoù g., [hiziv] stil SMS g.

Telegraph g. (-en,-en) : *sellit ouzh Telegraf*.

Telekarte b. (-,-n) : kartenn bellgomz b.

Telekinese b. (-) : telekineziezh b., psikokineziezh b.

Telekom b. (-) : [berradur evit **Telekommunikation**] pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g.

Telekommunikation b. (-) : pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g.

Telekommunikationsnetz n. (-es,-e) /

Telekommunikationsnetzwerk n. (-s,-e) : rouedad pellgehentiñ b.

Telekonferenz b. (-,-en) : pellgendaelañ g.

Telekopie b. (-,-n) : pelleilenn b., faks g.

Telekopierer g. (-s,-) : pelleiler g., faks g.

Telemanipulation b. (-,-en) : [tekn.] pellembregata g.

Telemark g. (-s,-s) : [sport, ski] telemark g.

Telemarketing n. (-/-s) : pellwerzhañ g.

Telemarschwung g. (-s,-schwünge) : [sport, ski] telemark g.

Telematik b. (-) : [stlenn.] telematik g.

telematisch ag. : [stlenn.] telematek.

Telemeter n. (-s,-) : pellventer g. [*liester* pellventerioù].

Telemetrie b. (-) : pellventerezh g.

Telencephalon n. (-s) / **Telenzephalon** n. (-s) : [korf] peurempenn g. ; *das Telenzephalon betreffend*, peurempennel.

Teleobjektiv n. (-s,-e) : pellamkanell b., pellferenneg b. ; *Kamera mit Teleobjektiv*, kamera hirsell g.

Teleologie b. (-) : [preder.] teleologiezh b., davedelezh b., davedelouriezh b., finvezhelezh b.

teleologisch ag. : [preder.] teleologek, davedelour, finvezhel ; *teleologischer Charakter*, davedegezh b.

Teleonomie b. (-) : [preder.] teleonomiezh b., palrediennezh b., palelezh b.

teleonomisch ag. : [preder.] teleonomek, palrediennek, paliek ; *teleonomischer Charakter*, paliegezh b.

Teleonomismus g. (-) : [preder.] palelouriezh b.

Telesaurus g. (-,Telesaurier) : [henloen] telesaoz g. [*liester* telesaozed].

Telepath g. (-en,-en) : pellsanter g., telepatiad g.

Telepathie b. (-) : pellsanterezh g., telepatiezh b.

telepathisch ag. : dre bellsanterezh, pellsanterezhel, ... pellsantout, telepatiek ; *telepathisch empfinden*, pellsantout.

Telephon n. (-s,-e) : *sellit ouzh Telefon*.

Teleport g. (-s,-s) : teleporzh g. [*liester* teleporzhioù].

Teleprocessing n. (-s) : telematik g.

Teleprompter® g. (-s,-e) : skridkuzuliker g. [*liester* skridkuzulikerioù], prompter® g. [*liester* prompterioù®].

Teleselling n. (-s) : pellwerzhañ g.

Teleshopping n. (-s) : pellbrenañ g.

Teleskop n. (-s,-e) : teleskop g., pellunedenn g., lunedenn-hirwel b., lunedenn dostaat b., pellseller g. [*liester* pellsellerioù], pellsellerez b. [*liester* pellsellerezioù] ; *optisches Teleskop*, teleskop optikel g. ; *Spiegelteleskop*, teleskop disvannadel g. ;

Breitfeldteleskop, *Weitfeldteleskop*, teleskop maez ledan g. ; *Schmalfeldteleskop*, teleskop maez strizh g.

Teleskopantenne b. (-,-n) : stign teleskopek g.

Teleskopgabel b. (-,-n) : [tekn.] forc'h teleskopek b.

teleskopieren V.k.e. (hat teleskopiert) : entuellenniñ.

teleskopisch ag. : teleskopel, teleskopek ; *teleskopisches Sehen*, gweled teleskopek g.

Telespiel n. (-s,-e) : c'hoari video g.

Teletel®-Netz n. (-es) : teletel® g.

Teletex n. (-) : pelldestenn b., teleteks g.

teletoxisch ag. : [louza.] pellbistrius.

Telex g. (-,-e) : [tekn.] teleks g. [*liester* teleksoù], pellskriverez b. [*liester* pellskriverezioù].

telexen V.k.e. (hat getelet) : [tekn.] teleksiñ.

telisch ag. : [yezh.] heleunel ; *telischer Aspekt*, arvez heleunel g.

Telizität b. (-) : [yezh.] heleunelezh b.

Tell g. : *Wilhelm Tell*, Gwilherm Tell g.

Teller g. (-s,-) : 1. asied g., asiedad g., skudell b., skudellad b., plad g., pladad g. ; *tiefer Teller*, *Suppenteller*, asied don g., skudell b., plad don g. ; *Essteller*, *flacher Teller*, asied plat g.,

asied sklat g. ; *seinen Teller leer essen*, skubañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, peurlipat e asiedad, lonkañ (debrñ) kement 'zo en e asied, ober riñs asied, riñsañ e asied ; *ein Teller voll*, un asiedad g., ur skudellad b., ur pladad g. ; *ein Teller Suppe*, un asiedad soubenn g. ; *dieser Teller hat einen Sprung*, faout (groilh, brizhaoutet, damfaoutet, krakfaoutet, tarzhet, nodet) eo an asied-mañ, ur rannenn a zo en asied-mañ, an asied-se a zo ur streadenn ennañ ; *mit dem Teller Geld einsammeln*, dastum arc'hant gant ur gokenn (ur gochenn, ur plad-prof),

ketal arc'hant gant ur gokenn ; *die Teller auf den Tisch legen*, lakaat an asiedoù war an daol, arenkiñ an asiedoù war an daol ;

2. [Bro-Suis, Bro-Aostria] kroashent-tro g., troboent g.

Tellerbord n. (-s,-e) / **Tellerbrett** n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.

Telleregge b. (-,-n) : [labour-douar] arar disoulañ g.

Tellereisen n. (-s,-) : [hemolc'h] griped g. [*liester* gripedoù, gripidij].

tellergroß ag. : e ledander d'un asied, ken ledan hag un asied ; *er hat tellergroße Hände*, e zaouarn a zo e ledander da asiedoù ; *eine tellergroße Jakobsmuschel*, ur grogenn-sant-Jakez e ledander d'un asied b.

Tellerkappe b. (-,-n) : [lu] bered g.

Tellerlecken n. (-s) : lipaj g. ; *Tellerlecken schmeckt zwar*, *es gehört sich aber nicht*, al lipaj 'zo mat, met n'eo ket enorapl.

Tellerlecker g. (-s,-) : korbiner g., toupiner g., trufenn b., trufier g., sklanker g., krigner g., logagnan g.

Tellermine b. (-,-n) : [lu] min ront ha plat g.

Tellermütze b. (-,-n) : bered g.

tellern V.gw. (hat getellert / ist getellert) : [sport] neuñ (neuial) war e gein war-bouez e zivrec'h.

Tellerrad n. (-s,-räder) : rod leun b.

Tellerrand g. (-s,-ränder) : 1. erien an asied g., bord an asied g. ; 2. [dre skeud.] *über den eigenen Tellerrand hinausblicken*, *über den eigenen Tellerrand hinausschauen*, sellet pelloc'h eget beg e fri ; *er schaut nicht über den Tellerrand hinaus*, ne wel ket pelloc'h eget beg e fri, ne wel ket sklaer, dall eo e gash (e saout), sot eo evel ur vuoc'h, sot eo evel ur Gwenedad, dall a spered eo, berrwel eo, berrwelet eo, berr a skiant eo, berrboell eo, hennezh a zo lourt e spered, hennezh a zo lourt a spered, hennezh a zo lourt a benn, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, ur penn luch a zo anezhañ.

Tellerschnecke b. (-,-n) : [loen.] planorb g. [*liester* planorbed].

Tellerschrank g. (-s,-schranke) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.

Tellertablett n. (-s,-s) : plad predañ g.

Tellertuch n. (-s,-tücher) : serviedenn daol b.

Tellerventil n. (-s,-e) : [tekn.] trapig dre bladenn g., klaped dre bladenn g., klapedenn dre bladenn b.

Tellervoll g. : asiedad g., skudellad b.

Tellerwärmer g. (-s,-) : tommer asiedoù g. [*liester* tommerioù asiedoù], tommer-meuzioù g. [*liester* tommerioù-meuzioù].

Tellerwaschen n. (-s) : skaotaj g.

Tellerwäscher g. (-s,-) : skaoter g., chold'her g., riñser g., P., paotr skaotiñ g.

Tellerwäscherin b. (-,-nen) : skaoterez b., chold'herez b., riñserez b., P. plac'h skaotiñ b.

Tellmuschel b. (-,-n) : [loen.] legenn b. [*liester* leged], P. pav leue g. [*liester* pavioù leue] ; *Tellmuscheln sammeln*, *Tellmuscheln suchen*, legeta.

Tellmuschelfischer g. (-s,-) : legetaer g. [*liester* legetaerien].

Tellur n. (-s) : [kimiezh] tellur g.

Tellurat n. (-s,-e) : [kimiezh] tellurat g. [*liester* telluratoù].

Tellurid n. (-s,-e) : [kimiezh] telluridenn b. [*liester* telluridennoù].

tellurig ag. : [kimiezh] tellurus, tellurek ; *tellurige Säure*, trenkenn dellurek b.

tellurisch ag. : tellurek , ... douar ; *tellurische Erschütterung*, stroñsadenenn dellurek b. ; [stered.] *tellurischer Himmelskörper*, planedenenn dellurek b., planedenenn garregek b.

Tellurismus g. (-) : telluregezh b.

telolezithal ag. : [loen., bev.] telolekit.

Telomer n. (-s,-e) : [bevgimiezh] telomer g. [*liester* telomeroù].

Telophase b. (-,-n) : [bev.] telofaz g.

Telson n. (-s, Telsa) : [bev., loen.] telson g. [*liester* telsonioù].

Tempel g. (-s,-) : 1. templ g., neved g., gourneved g., azeuldi g., ti-azeul g. ; *jüdischer Tempel*, sinagogenn b. ; *der Jerusalemer Tempel*, an Templ g., Templ Jeruzalem g. ; [*Iliz ortodoks*] *Einzug in den Tempel unserer Herrin*, *der Gottgebälerin und ewigjungfräulichen Maria*, gouel kinnigadur ar Werc'hez g. ; [Aviel] *der Vorhang riss im Tempel von oben bis unten entzwei*, gouel an templ a rogas ; 2. [dre skeud.] *jemanden zum Tempel hinaustreiben*, *jemanden zum Tempel hinausjagen*, reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., teuler (stlepel, bountañ, bannañ, lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, lakaat u.b. 'barzh ar porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, teuler u.b. war al lann, lakaat u.b. war ar beoz, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *er wurde zum Tempel hinausgejagt*, bet en devoa herr.

Tempelaustreibung b. (-) : [relij.] skarzherezh ar varc'hadourien eus an Templ g.

Tempeleinweihung b. (-,-en) : [relij.] dedi an Templ g. ; *Fest der Tempeleinweihung*, [relij.] gouel dedi an Templ g., hanouka g.

Tempelherr g. (-n,-en) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus urzh an Templ g.

Tempelhof g. (-s,-höfe) : leurenn an templ b., leur-dempl b., rakleur b.

Tempelorden g. (-s) : [istor] urzh an demplourien g., urzh ar vernech-ruz g., urzh an Templ g. ; *Großmeister des Tempelordens*, arch'mestr urzh an Templ g.

Tempelraub g. (-s) : [relij.] taol-disakr g., sakrilaj g., disakridigezh b.

Tempelreinigung b. (-) : [relij.] skarzherezh ar varc'hadourien eus an Templ g.

Tempelritter g. (-s,-) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus urzh an Templ g.

Tempelschänder g. (-s,-) : [relij.] disakrer g., saotrer g., sakrilajer g.

Tempeltänzerin b. (-,-nen) : dañserez an templ b., korollerez an templ b.

Tempera b. (-) : distremp livioù g., distrempadur livioù g., distremp g.

Temperafarbe b. (-,-n) : liv dre zistremp g., liv dre zistrempadur g., liv dre zistrempezh g., distremp g.

Temperamalerei b. (-) : livadur en distremp g., livevezh dre zistremp (dre zistrempadur, dre zistrempezh) g. (Gregor), tremplivadur g.

Temperament n. (-s,-e) : 1. temz g., temzid b., temz-spered g., temz-korf g., imor b., tro-spered b. ; *im Temperament begründet*, temzel ; 2. jourdoul g., begon g., lañs g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g. ; *vor Temperament überschäumen*, birviñ gant ar vuhez a zo en an-unan ; *sie hat Temperament*, friantiz a zo ganti, ur plac'h friant eo, temzet mat eo ; *er hat Temperament*, temzet mat eo, lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, startijenn en deus, begon en deus, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachou, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, un tarlasker a zo anezhañ, fourradus eo, leun a vuhez eo, lavig a zo ennañ, leun a fistilh a zo gantañ.

temperamentlos ag. : abaf, lizidant, diek, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, divegon, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, distart e youl, gourt, divalav, flav.

temperamentvoll ag. : temzet-mat, birvidik, divorfil, lañs ennañ, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, begon ennañ, fou, fou dezhañ, fringus, dizoac'het, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-kann, bev-kel, bev-buhez, leun a intrudu, un den a intrudu anezhañ, leun a ispid, luskus, gredus, leun a c'hred, berv, gwad bev en e wazhied, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad.

Temperatur b. (-,-en) : 1. [amzer] temz-aer g., hin b., derezh-hin g., rez-tommder g., gwrez b., gwrezverk g. ; *lauwarme Temperatur*, *milde Temperatur*, klouarder g., klouarded b., dousoni b., klouarijenn b., klouarien b., douster g. ; *die Temperatur ist gestiegen*, kresket eo an tommder ; *um 6 Uhr war die Tagestemperatur am niedrigsten*, da 6 eur e oa ar wrez en he bihanañ ; *regulierbare Temperatur*, gwrezverk reoliadus g. ; *die gefühlte Temperatur*, *die empfundene Temperatur*, *die wahrgenommene Temperatur*, ar gwrezverk santet g. ; 2. [mezeg.] gor g., terzhienn b., gwrezverk g. ; *bei Fieber steigt die Temperatur*, gor ar c'horf a gresk pa vez terzhienn ; *erhöhte Temperatur haben*, kaout (bezañ gant) un nebeud terzhienn, bezañ un nebeud terzhienn gant an-unan ; 3. [fizik] derez gwrez g., gwrezverk g. ; *kritische Temperatur*, gwrezverk eizik g. ; *Ultrahochtemperatur*, gwrezverk gouruhel g. ; *Tiefstemperatur*, gwrezverk gourizel g. ; *berichtigte Temperatur*, *revidierte Temperatur*, gwrezverk reizhet g. ; 4. [kegin.] gwrez b. ; *etwas bei niedriger Temperatur garen*, poazhañ udb a wrez izel ; 5. [sonerezh] esaouadurezh b. ; *gleichschwebende Temperatur*, keidesaouadurezh b.

Temperaturamplitude b. (-,-n) : [hinadouriezh] ampled gwrez g., diforc'hioù gwrez ls., heled ar gwrezverk g. ; *tägliche Temperaturamplitude*, ampled gwrez deiziek g., heled deiziek

g. ; *jährliche Temperaturamplitude*, ampled gwrez bloaziek g., heled bloaziek g.

Temperaturänderungen ls. : argemmoù gwrezverk ls.

Temperaturanstieg g. (-s) : kresk an tommder g., uheladur tommder g., ardommañ hinel g.

Temperaturbehandlung (-,-en) : danzeadur gwrezel g.

temperaturbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar forc'hadoù gwrez, dalc'hus ouzh ar diforc'hioù gwrez, dalc'hus ouzh an ampledoù gwrezel, dalc'hus ouzh ar sav-diskenn er gwrezverk.

Temperaturleitfähigkeit b. (-) / **Temperaturleitzahl** b. (-,-en) : [fizik] gwrezskignusted b.

Temperaturregler g. (-s,-) : gwrezreoler g.

Temperaturrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk gwerzverk g., izeladur tommder g., digresk an tommder g., diskenn an tommder g., yenadur hinel g.

Temperaturschock g. (-s,-s) : [fizik] stroñs gwrezel g., stok termek g.

Temperaturschwankung b. (-,-en) : argemm gwrezverk g., argemmad gwrezverk g., argemmadur gwrezverk g., forc'hadoù gwrez ls., diforc'hioù gwrez ls., sav-diskenn er gwrezverk g. ; *Temperaturschwankungen*, argemmoù gwrezverk ls.

Temperaturschwankungsbreite b. (-,-n) : ampled gwrez g., diforc'hioù gwrez ls.

Temperatursinn g. (-s) : [korf.] skiant ar wrez b.

Temperaturskala b. (-,-skalen/-skalas) : *zentesimale Temperaturskala*, dereziadur kantvedennel ar wrez g.

Temperatursturz g. (-es) : digresk trumm an tommder g., diskenn trumm an tommder g., digresk trumm ar gwrezverk g.

Temperaturveränderungen ls. : argemmoù gwrezverk ls.

Temperenz b. (-) : dilontegezh b., dislontegezh b., kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g., muzul g., moull g., poell g., emziouer g., dirwest g., embleustrezezh g., emvirezezh g., dalc'h g., moder g.

Temperenzler g. (-s,-) : emziouerer g., dirwestour g., ezel eus ur gevredigezh kerreizhded g.

Temperguss g. (-es) : [metal.] potin goveliadus g., houarn-teuz goveliadus g.

temperieren V.k.e. (hat temperiert) : 1. ameniñ, souplaat, habaskaat, digrizañ, dousaat ; 2. [gwin] kambrañ, klouaraat, digrizañ ; 3. [sonerezh] keidesaouekaat.

temperiert ag. : [sonerezh] keidesaouek ; *gleichstufig temperierte Stimmung*, skeulenn geidesaouek b.

tempern V.k.e. (hat getempert) : stoufailhañ ; [metalou] goveliadusaat ; *das Tempern*, ar goveliadusadur g., ar goveliadusaat g., ar mezelladur g.

Temperofen g. (-s,-öfen) : forn c'hoveliadusaat b.

Templer g. (-s,-) / **Templerherr** g. (-n,-en) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus urzh an Templ g., marc'heg an Templ g., paotr an Templ g.

Templerkreuz n. (-es,-e) : kroaz pavek b.

Templerorden g. (-s) : [istor] urzh an demplourien g., urzh ar venec'h-ruz g., urzh an Templ g. ; *Großmeister des Templerordens*, arc'hmeistr urzh an Templ g.

Templerritter g. (-s,-) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus urzh an Templ g., marc'heg an Templ g., paotr an Templ g.

Tempo¹ n. (-s,-s/Tempi) : 1. [sonerezh] lusk g. ; *im Tempo zulegen*, buanaat lusk ar sonerezh ; *im Tempo nachlassen*, gorrekaat lusk ar sonerezh ; 2. *Arbeitstempo erhöhen*, uhelaat talm al labour, fonnusaat al labour ; *Wachstumstempo*, talm kreskiñ g. ; *Produktionstempo*, talm kenderc'hañ g. ; *er legt bei seiner Arbeit ein gutes Tempo an den Tag*, hennezh 'zo

mendro ennañ, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwedhañ oc'h ober e labour, hennezh n'eo ket un didalvez, hennezh n'eo ket ul lezober, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, labourat a ra c'hwec, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiaoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, prim eo gant e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, hennezh a labour gant dillo, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ampletiñ a ra gant e labour, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober ; *das Arbeitstempo beschleunigen*, ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *er kann das Tempo nicht halten*, ne zeu ket da boursuiñ, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, penndallet eo gant al labour, ampleret eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, herr labour a zo warnañ, dilañsañ a ra war e labour, tapout a ra dilañs, tapout a ra dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, labour 'zo en arrelaj gantañ, chom a ra e labour ar-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; 3. [dre astenn.] tizh g., herr g., trein b./g., kas g./b., buanded b. ; *ein zügiges Tempo vorlegen*, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *ein rasendes Tempo einschlagen*, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, mont a-benn-herr, mont a-bost, mont a-hast-kaer, plantañ tizh ; *in schnellem Tempo*, *in einem hohen Tempo*, diwar dizh, diwar herr, a-dizh, a-herr, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant tizh bras, gant herr bras, gant diere, gant kalz a gas, e dillo, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'an druilh, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-daol herr, evel an tan, d'an tan ruz, o skeiñ stank ; *das Tempo vermindern*, *das Tempo herabsetzen*, *das Tempo verringern*, *das Tempo zurücknehmen*, dousaat da gerzhet, gorrekaat da gerzhet, gorrekaat e gerzh, gorregañ e dizh, difonnaat, arouarekaat, arwarekaat, lentaat ; *sie vermindern ihr Tempo*, bihanaat a ra o herr ; *an Tempo zulegen*, *das Tempo forcieren*, *das Tempo erhöhen*, hastañ e dizh, hastañ e herr, lakaat tizh, ober tizh, lakaat herr, plantañ bec'h ; (*nun aber*) *Tempo !* na lakit ket ho taou droad er memes botez ! d'ar red bremañ ! hastit a-fo 'ta ! hastit buan 'ta ! herr ha bec'h ! ; *mit einem Höllentempo*, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar flimin-foeltr, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar

herr, en herr, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, evel an tan, d'an tan ruz ; *wenn es in dem Tempo weitergeht*, en trein m'emañ an traoù.

Tempo^{®2} n. (-s,-s) : frilien-paper g., mouchouer-paper g.

Tempo-30-Zone b. (-,-n) : tachenn gant tizh bevennet da dregont kilometr an eur b.

Tempohemmschwelle b. (-,-n) : [hentoù] gorrekaer g. [*liester gorrekaerioù*], torr-tizh g.

Tempolimit n. (-s,-s) : bevenn dizh b., tizh bevennet g.

Tempomacher g. (-s,-) : [sport, reder] loen blein g.

Tempomat[®] g. (-s/-en,-e/-en) : bevenner tizh g. [*liester bevennerioù tizh*].

temporal ag. : **1.** [relig.] eus ar bed-mañ, bedus, douarel, bedat, bedel, amzerel ; **2.** [korf.] ... ividig, ... an ividig. ; **3.** [yezh.] *temporaler Akzent*, skoad padelezh g.

Adv. : ent-amzerel.

Temporaladverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb amzer g.

Temporaladverbial n. (-s,-e) : [yezh.] amzerverker g. [*liester amzerverkerioù*].

Temporalbestimmung b. (-,-en) : [yezh.] ster amzerel g.

Temporalien ls. : [relig., istor] ar madoù amzerel hag ar prebandoù ls.

temporalisieren V.k.e. (hat temporalisiert) : [preder.] amzerelaat.

temporalisierend ag. : [preder.] amzerelaus.

Temporalisierung b. (-,-en) : amzereladur g.

Temporalität b. (-) : amzerelezh b.

Temporalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-amzer b.

temporär ag. : tremeniat, dibad, amzeriat, berrbad, padennek, da c'hedal, da c'hortoz ; *temporärer Parasitismus*, arvevadezh ampadek b.

Adv. : evit ur mare, evit ur pennad, evit ur pennad amzer.

Temporärbüro n. (-s,-s) : [Bro-Suis] burev ar c'hinnig postoù labour etreadegat g., ajañs etreadegourien b.

Temposchwelle b. (-,-n) : [hentoù] gorrekaer g. [*liester gorrekaerioù*], torr-tizh g.

Tempo[®]-Taschentuch n. (-s,-tücher) : frilien-paper g., mouchouer-paper g.

Tempus g. (-,Tempora) : [yezh.] amzer g./b.

Tempusform b. (-,-en) : [yezh.] furm verbel b. ; *zusammengesetzte Tempusform*, furm gevrennek ar verb b. ; *unmarkierte Tempusform*, furm dic'hour b. ; *finite Tempusform*, furm eeun b.

Tenazität b. (-) : [fizik, kimiezh] gwevnded b.

Tendenz b. (-,-en) : **1.** tuadur g., doug g., pleg g., redenn b., kasenn b., luskad g. ; [hinouriezh] *barometrische Tendenz*, *Luftdrucktendenz*, tuadur aerwask g. ; [armerzh.] *Markttendenz*, tuadur ar marc'had g., tuadur an nevid g. ; *Aufwärtstendenz*, *steigende Tendenz*, *zunehmende Tendenz*, tuadur war gresk g., hewerzhedkadur g. ; *Abwärtstendenz*, *sinkende Tendenz*, *negative Tendenz*, *rückläufige Tendenz*, tuadur war zigresk g., tuadur war-ziskenn g., enkil g. ; *Umkehr der Tendenz*, eilpenn tuadur g., troadenn b., cheñch tu g., cheñchamant tuadur g., [armerzh.] eiltroadur tuezal g. ; **2.** [bred.] tued g. ; *suizidale Tendenz*, *Tendenz zum Suizid*, tuedoù emlazhañ ls., c'hoantoù (broudoù, luskou) emlazhañ ls. ; *Tendenz zum Exhibitionismus*, *exhibitionistische Tendenz*, tuedoù diskorata ls. **3.** [polit.] tuenn b., tuad g., liv g. ; *politische Tendenzen*, tuadoù politikel ls. ; *anwesend waren Politiker jeder Tendenz*, eno e oa politikourien a bep liv.

Tendenzbarometer n. (-s,-e) : [arc'hant.] meneger tuadur g.

Tendenzliteratur b. (-) : lennegezh engouestlet b.

tendenziell ag. : tuadurel ; [kevedadouriezh] *tendenzielles Gesetz*, savelenn duadurel b. ; *tendenzielle Regelmäßigkeit*, reoliegezh tuadurel b.

tendenziös ag. : tuek, gwallduek, gwallduet, falldechet.

Tendenzstück n. (-s,-e) : [lenn.] pezh-c'hoari engouestlet g.

Tender g. (-s,-) : **1.** [trenioù] karr-glaouer g., karr-darbarer g. ; **2.** [merdead.] **a)** lestr pourvezer g., pourvezerez b. [*liester pourvezerezioù*] ; **b)** skaf lestrañ-dilestrañ g., skaf bagañ-divagañ g. ; **3.** [arc'hant., *dre verraaf*] argerzhadur evit ur galv da ginnigoù g.

Tenderverfahren n. (-s,-) : [arc'hant.] argerzhadur evit ur galv da ginnigoù g.

tendieren V.gw. (hat tendiert) : bezañ tuet da, bezañ douget da, bezañ techet da, brallañ war un tu bennak, luskañ da, stummañ da ; *die Aktien tendieren fester*, kresk 'zo war ar c'hevrannoù, tuet eo ar feurioù-eskemm da greskiñ ; *die Aktien tendieren schwächer*, emañ ar c'hevrannoù war zigresk, tuet eo ar feurioù-eskemm da zigreskiñ ; *die Schweinepreise tendieren nach unten*, fall ez a war ar moc'h, diskenn (izelaat, digreskiñ, gouzizañ) a ra priz ar moc'h, laoskaat a ra war priz ar moc'h, rabat a zo war priz ar moc'h, raval a zo war priz ar moc'h, en diminu e ya priz ar moc'h, war ziminu e ya priz ar moc'h, distaol a zo war priz ar moc'h, war-zigresk emañ priz ar moc'h ; *die Schweinepreise tendieren nach oben*, keraat a ra priz ar moc'h, mont a ra priz ar moc'h war-raok, mont a ra priz ar moc'h war a-raok, lañsañ a ra priz ar moc'h, lañs a zo gant priz ar moc'h, kreskiñ a briz a ra ar moc'h (Gregor), kanañ a ra priz ar moc'h, kresk a zo war priz ar moc'h.

Tenn n. (-s,-e) : [Bro-Suis] leur-dornañ b.

Tenne b. (-,-n) : leur-dornañ b., leur b., leur-di b. ; *Inhalt einer Tenne*, leuriad b. ; *neue Tenne*, leur-nevez b. ; *den Boden einer neuen Tenne fest stampfen*, palumañ al leur-nevez ; *abschüssige Tenne*, leur diribin b. ; *die Tenne mit einem zahnlosen Rechen glätten*, rozellat al leurenn.

Tennis g. (-) : tennis g. ; *Tennis spielen*, tennisañ, c'hoari tennis ; *Tischtennis*, ping pong[®] g., tennis-taol g. ; *beim Tennis lange Bälle spielen*, c'hoari hir.

Tennisball g. (-s,-bälle) : pellenn dennis b., polotenn dennis b.

Tenniscrack g. (-s,-s) : mailh evit tennisañ g., mailh war an tennis g., ki war an tennis g.

Tennishalle b. (-,-n) : sal-dennis b.

Tennisplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-dennis b., tennisva g., leur-dennis b. ; *Tennisplatz mit roter Erde*, leur balumet b.

Tennisschläger g. (-s,-) : paliked tennis b. ; *die Saiten eines Tennisschlägers*, kerdin ur baliked tennis ls. ; *einen Tennisschläger neu bespannen*, adstignañ kerdin ur baliked tennis ; *einen Tennisschläger besaiten*, *einen Tennisschläger mit Saiten beziehen*, kordennañ ur baliked tennis, stigmañ kerdin war ur baliked tennis ; *einen Tennisschläger neu besaiten*, adkordennañ ur baliked tennis.

Tennisschuh g. (-s,-e) : botez tennis b. ; *ein Paar Tennisschuhe*, ur botoù tennis g.

Tennisspiel n. (-s,-e) : krogad tennis g., abadenn dennis b.

Tennisspieler g. (-s,-) : tenniser g., tennisour g.

Tennisturnier n. (-s,-e) : tournamant tennis g.

Tenor¹ g. (-s) : tenor g., foñs g., danvez g., dodenn b., derc'hvoud g.

Tenor² g. (-s, Tenöre) : [sonerezh] **1.** tenor g. [*liester tenored*] ; **2.** [dre astenn.] pennvouezh b. ; **3.** [frapad sonerezh] tenorenn b. ; **4.** tenored ls.

Tenor- : [sonerezh] ... tenor g. ; *etwas in Tenorstimmlage singen*, tenorañ udb.

Tenorist g. (-en,-en) / **Tenorsänger** g. (-s,-) : [sonerezh] tenor g. [*liester tenored*].

Tenorschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez ar sol g.

Tensid n. (-s,-e) : [kimiezh] gorrewezher g. [*liester* gorrewezherioù].

Tension b. (-,-en) : [fizik] gwask g., barr g.

Tensor g. (-s,-en) : [mat.] stennadell b.

Tensoralgebra b. (-) : [mat.] aljebr stennadel g.

Tentakel g./n. (-s,-) : brech b., brech'hell b., pav g., brech'h-santout b. ; *die Tentakel der Kraken*, pivier ar morgazhed ls., brech'hioù ar morgizhier ls. ; *die Tentakel der Qualle*, mourrennoù ar vorgaoulenn ls., pivier ar vorgaoulenn ls., brech'hioù ar vorgaoulenn ls.

tentakelartig ag. : brech'hek.

Tentamen n. (-s,Tentamina) : [skolioù-meur] arnodenn amprouiñ b., proud g.

Tenue n. (-s,-s) : [Bro-Suis] gwisk g., gwiskamant g., rumm dilhad g.

Tenuis b. (-,Tenues) : [yezh.] stankenn divouezh b.

tenuto digemm : [sonerezh] dalc'het ; *Note mit Tenutostrich*, notenn dalc'het b., dalc'henn b.

Tepalum n. (-s, Tepalen) : [louza.] tepalenn b. [*liester* tepalennioù].

Tepp g. (-en,-en) : [rannyezh.] P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houerig g., bourjin g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., begeg g., arziod g., amoed g., keuneudenn b., kanuchenn b., penn-bazh g., penn-skod g., loud g., buzore g., balteg g. [*liester* balteien], diod g., inosant g., sod g., darsod g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., barged g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., den panezennek g., beulke g., loukez g., kloukez g., gogez g., magn g., penn luch g., diskiant g., penn sot g., pennsod g.

Teppich g. (-s,-e) : **1.** pallenn-leur g., tapis g. ; *Wandteppich*, pallenn-moger g., tenneris g., stenneris g., lenn b., tabezerezh g. ; *einen Teppich zusammenrollen*, rollañ ur pallenn, roulat ur pallenn ; **2.** [dre skeud.] pallennad g., lennad b., strewad g. ; *bunter Teppich*, mozaikenn b. ; *bunter Blumenteppeich*, mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g., strewad bleunioù liesliv g. ; *Ölteppich*, pallennad eoul g., strewad eoul g., lennad eoul b. ; **3.** [dre skeud.] P. *auf dem Teppich bleiben*, bezañ krog start en e zouar ; *bleib mal auf dem Teppich !* arabat skeiñ diwar re ! arabat mont betek re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! tap douar en-dro ! ; *jemandem den Teppich unter den Füßen wegziehen*, troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., terriñ e dizh d'u.b., arbennañ u.b., sparlañ ouzh u.b., lakaat harz d'u.b., lakaat diwezh da oberoù u.b., toullañ dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., falc'hat e brad d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., troc'hañ d'u.b. ; **4.** [mojenn.] *fliegender Teppich*, tapis-nij g.

-teppich : stabezadenn b., strewad g., pallennad g., mozaikenn b. ; *Blumenteppeich*, pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g.

Teppicharbeit b. (-) : pallennerezh g., tapiserezh g.

Teppichbeet n. (-s,-e) : bleuiñveg liesliv b.

Teppichboden g. (-s,-böden) : moketenn b. ; *etwas mit Teppichboden auslegen*, moketenniñ udb.

Teppichfabrik b. (-,-en) : pallennerezh b., tapiserezh b.

Teppichfliese b. (-,-n) : karrezenn voketenn b.

Teppichkehrer g. (-s,-) : balaenn-ruilh b., skubellenn-ruilh b.

Teppichklopfer g. (-s,-) : batuler g. [*liester* batulerioù], kannerez b. [*liester* kannereziou].

Teppichknüpfer g. (-s,-) / **Teppichmacher** g. (-s,-) : steuñver pallennoù g., gweer pallennoù g., pallenner g.

Teppichmuschel b. (-,-n) : [loen.] kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester* pelured], pizaod g. [*liester* pizaoded], rigadell plat str., kokez str., kokouz str. ; *goldene Teppichmuschel*, pilorenn c'hrozilh b. [*liester* pilored grozilh] ; *gebänderte Teppichmuschel*, pilorenn lart b. [*liester* pilored lart] ; *Teppichmuscheln sammeln*, piloreta ; *auf das Dredgen von Teppichmuscheln spezialisiertes Schiff*, bag piloreta b. [*liester* bagoù piloreta, bigi piloreta].

Teppichreinigungsmaschine b. (-,-n) : champouenner g. [*liester* champouennerioù], champouennerez b. [*liester* champouennereziou].

Teppichschaum g. (-s) : champouenn moketenn g.

Teppichstange b. (-,-n) : barrenn da lopañ ar pallennoù b.

Teppichweben n. (-s) : pallennerezh g., tapiserezh g.

Teppichweber g. (-s,-) / **Teppichwirker** g. (-s,-e) : steuñver pallennoù g., pallenner g.

Teppichwischer g. (-s,-) : broust pallennoù g.

Tequila g. (-s,-s) : tekila g.

Terabyte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] teraokted g., teraeizhad g., teraeizhbit g.

Teragon n. (-s,-e) : [mat.] terakorn g. [*liester* terakornioù].

teratogen ag. : [mezeg.] eusheiat, teratogenek ; *teratogene Substanz*, *teratogener Wirkstoff*, eusheiad g. [*liester* eusheiadoù].

Teratologe b. (-) : [mezeg.] euzhegour g., teratologour g.

Teratologie b. (-) : [mezeg.] euzhegouriezh b., teratologiezh b.

teratologisch ag. : [mezeg.] euzhegouriel, teratologek.

Teratom n. (-s,-e) : [mezeg.] teratom g.

Terawatt n. (-s,-) : [tredan., fizik] terawat g., terawatat g.

Terbium n. (-s) : [kimiezh] terbiom g.

Terebinthe b. (-,-n) : [louza.] tourmantinenn b. [*liester* tourmantinenned].

Tergal® n. (-s) : [gwiad.] tergal® g.

Term g. (-s,-e) : [mat.] kazel b. [*liester* kazelioù], termen g. [*liester* termenou] ; *Term einer Gleichung*, kazel un atalad b., termen ur gevatalenn b.

Termin g. (-s,-e) : **1.** termen g. ; *auf Termin kaufen*, prenañ war dermen, feurmiñ-prenañ ; *auf Termin verkaufen*, gwerzhañ war dermen, gwerzhañ diwar bourveziñ ; *zahlbar am Termin*, da baeañ d'an termen ; *den Termin einhalten*, chom e-barzh an termen lakaet, derc'hel d'an termen, damantiñ d'ur goursez ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden*, an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; *äußerster Termin*, termen diwezhañ g., deiziad diwezhañ g. ; *bis acht Uhr, äußerster Termin, bis acht Uhr, letzter Termin*, a-benn eizh eur, d'an diwezhañ ; *Zahlungstermin*, termen darevezh g., deiziad an darevezh g., dibenn darevezh g., deiziad an termen g., termen an taladur g., termen an dastaladur g., termen evit paeañ g. ; **2.** emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g. ; *einen Termin beim Arzt haben*, kaout un emgav e ti ar mezeg, kaout un emgav gant ar mezeg ; *einen Termin anberaumen, einen Termin vereinbaren*, kemer deiz, merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, lakaat deiz d'ober udb, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, lakaat an deiz evit ober udb, lakaat un deiz d'ober udb, merkañ un arroud, deiziadañ un emgav ; *einen Termin verschieben*, ampellañ un emgav ; *Termine verschlappen*, c'hwitañ emgavioù ; *der von Ihnen festgesetzte Termin*, an deiz a zo bet barnet ganeoc'h g. ; [gwir] *ich habe heute Termin*, galvet

on bet dirak al lez-varn evit hiziv, paper a zo bet kaset din gant al lez-varn evit hiziv ; *dientags und mittwochs habe ich keine anderweitigen Termine*, dibrez e vezan d'ar Meurzh ha d'ar Merc'her ; 3. deiziad g.

Terminal¹ g./n. (-s,-s) : 1. [treuzdougen] termenva g. ; 2. [nij.] hall enrollañ an aerborzh g., hall enskrivañ an aerborzh g., hall degemer g. **Terminal²** n. (-s,-s) : [stlenn.] termenell b.

Terminalballistik b. (-) : bannouriezh vukel b.

Terminalknospe b. (-,-n) : [louza.] taol-penn g., broñs penn g.

Terminanlage b. (-,-n) : [arc'hant.] postadur war dermen g., fiziad war dermen g., arc'hant fiziet war dermen g., fiziadur war dermen g., arc'hant postet war dermen g., kevalaoù klaviet ls.

Terminaufschub g. (-s,-schübe) : goursez g., goursezadenn b., astenn termen g., astal g.

Terminbörse b. (-,-n) : [arc'hant.] marc'had war dermen g., marc'had diouzh termen g.

Termindruck g. (-s) : prez labour g. ; *unter Termindruck stehen*, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout amzer verr, bezañ mil brez war an-unan, bezañ seizhdaleet, bezañ chomet al labour a-revr gant an-unan, bezañ labour en arrelaj gant an-unan, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ foulet (foulmac'het, penndallet, ampleret, beuzet, debret, friket) gant al labour, kaout labour spontus, kaout labour dreistpenn, bezañ foul war an-unan, bezañ war vec'h, bezañ mezh evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ dever war an-unan, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan, kaout labour war ar portolo, P. bezañ bec'h war e lasenn.

Termineinlage b. (-,-n) / **Termingeld** n. (-s,-er) : fiziad war dermen g., arc'hant fiziet war dermen g., fiziadur war dermen g., arc'hant postet war dermen g., kevalaoù klaviet ls.

termingemäß ag./Adv. / **termingerecht** ag./Adv. : e koulz, d'an termen merket, en ur zamantiñ d'ar goursez, a-raok fin an termen ; *termingemäß gebären*, gwilioudiñ d'he amzer.

Termingeschäft n. (-s,-e) : marc'had war dermen g., gwezhiadenn war dermen b., oberiadenn diouzh termen b., treuzgread diouzh termen g. ; *ein Termingeschäft durch ein Reportgeschäft prolongieren lassen*, lakaat asteurel e saviad.

Terminhandel g. (-s) : [arc'hant.] marc'had war dermen g., marc'had diouzh termen g.

Terminismus g. (-) : [preder.] termenouriezh b.

Terminkalender g. (-s,-) : 1. deiziataer g., implij-amzer g., amzeriadur g. ; *Terminkalender mit Wocheneinteilung*, sizhuniataer g. [*liester* sizhuniataerioù] ; *er hat einen vollen Terminkalender*, implij en deus d'e eurioù ; 2. [kenwerzh] dareviadur g., steuñvad g., steuñvenn kas-da-benn b.

Terminmarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war dermen g., marc'had diouzh termen g.

terminlich ag. : ... evit a sell ouzh an emgavioù, a-fet emgavioù, ... evit a sell ouzh an deiziadoù, a-fet deiziadoù.

Adv. : evit pezh a sell ouzh an emgavioù, a-fet emgavioù.

Terminograf g. (-en,-en) : [yezh.] termenadurour g.

Terminografie b. (-) : [yezh.] termenadurezh b.

termino-lateral ag. : [mezeg.] penn-ouzh-tu. ; *termino-laterale Anastomose*, anastomoz penn-ouzh-tu g.

Terminologe g. (-n,-n) : [yezh.] termenonior g., destladurour g.

Terminologie b. (-,-n) : [yezh.] 1. termenaoueg b., destladur g. ; 2. termenoniezh b.

Terminologielehre b. (-) : [yezh.] termenoniezh b.

Terminologin b. (-,-nen) : [yezh.] termenoniourez b., destladurourez b.

terminologisch ag. : [yezh.] termenoniel, destladurel.

termino-terminal ag. : [mezeg.] penn-ouzh-penn ; *termino-terminale Anastomose*, anastomoz penn-ouzh-penn g.

Terminplan g. (-s,-pläne) : 1. implij-amzer g., dibun al labour g., steuñv labour g. ; 2. deiziataer g. ; 3. dareviadur g., steuñvenn kas-da-benn b.

Terminplanung b. (-,-en) : steuñvad g., termenadur dibun al labour g., meradurezh an implij-amzer b., dibun al labour g. ; *er hinkt seiner Terminplanung hinterher*, dilañsañ a ra war e labour, diwezhat emañ gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, labour 'zo en arrelaj gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, tapet en deus ar bouc'h, herr labour a zo warnañ, dever a zo warnañ, dre brez emañ, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, en em gavout a ra berr gant e labour, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp, labour en deus war ar portolo, P. bec'h a zo war e lasenn.

Terminus g. (-s, Termini) : 1. termen g. ; *Terminus technicus*, termen arbennik g. ; *monosemischer Terminus*, termen unsteriek g. ; *juristischer Terminus*, termen gwiriel g. ; 2. [istor] *Terminus a quo*, amzeriad koshañ gallus b. ; *Terminus ad quem*, amzeriad tostañ gallus b.

Terminverlängerung b. (-,-en) : astenn an termen g., astennidigezh an termen b., goursez g., astal g.

Terminzahlung b. (-,-en) : [kenwerzh] paeamant war dermen echu g.

Termite b. (-,-n) : [loen.] 1. [urzhad *Isoptera*] izopter g. [*liester* izoptered] ; 2. P. merien-gwenn str., hartouz g., laou-koad str., termit str.

Termitenhügel g. (-s,-) / **Termitenstaat** g. (-s,-en) : [loen.] turumell merien-gwenn b., turumell laou-koad b., moudenn merien-gwenn b., moudenn laou-koad b., krugell merien-gwenn b., krugellad merien-gwenn b., krugell laou-koad b., krugellad laou-koad b., bodenn merien-gwenn b., bodennad merien-gwenn b., bodenn laou-koad, bodennad laou-koad b., tuchenn merien-gwenn b., tuchenn laou-koad b., yoc'h merien-gwenn b. yoc'h laou-koad b.

Ternar g. (-s,-e) : [amguzhouriezh] triveder g.

ternär ag. : 1. [kimiezh, tekn.] tredañvel ; 2. [mat.] triadek.

Ternärsystem n. (-s,-e) : [mat.] tired g., reizhiad tiredel b. ; *Nachkommastelle im Ternärsystem*, tirannenn b.

Terne b. (-,-n) : [dispredet] trikon g.

Terpen n. (-s,-e) : [kimiezh] terpen g. [*liester* terpenoù].

Terpen- : ... terpenek.

Terpentin n. / [Bro-Aostria] g./n. (-s) : 1. tourmantin g. ; 2. dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Terpentinegeist g. (-es) / **Terpentinöl** n. (-s) : dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g. ; [mezeg.] *durch Subkutaninjektion von Terpentinöl hervorgerufener steriler Abszess*, gor delenañ g.

Terpentin-Pistazie b. (-,-n) : [louza.] gwez-tourmantin str., tourmantinenn b.

Terracotta b. (-,Terracotten) : pri poazh g.

Terrain n. (-s,-s) : 1. tachenn b., tachad g. ; *felsiges Terrain*, klec'hin g., tachenn roc'hellek b., tachenn roc'hek b. ; 2. [dre skeud.] *das Terrain sondieren*, studiañ stad an traoù, sellet penaos emañ kont, sontañ an dachenn ; *das Terrain vorbereiten*, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, bouc'hañ an dorzh, aozañ ha kompezañ pep tra, plaenaat an hent, ober hent en-dro d'ar park, seniñ ar c'hloc'h ; *alleiniges Terrain*, P. peuriñ prevez g. ; *verlorenes Terrain wiedergewinnen*, *verlorenes Terrain zurückerobern*, adtapout e zilañs.

Terrakotta b. (-, Terrakotten) : pri poazh g.

Terrarium n. (-s, Terrarien) : terrarium g.

Terrasse b. (-, -n) : savenn-douar b., savenn b., pladenn b., ardhil g., leurenn b., kombod g. ; *Caféterrasse*, leurenn ur c'hafedi b., terasenn b. ; *Dachterrasse*, leur-doenn b. ; *von der Dachterrasse hatte man einen Blick auf die ganze Stadt*, eus al leur-doenn e veze gwelet kêr a-bezh.

Terrassenanbau g. (-s) / **Terrassenfeldbau** g. (-s) : gounidegezh dereziet b., gounidegezh e parkeier war zereziou b.

Terrassenfelder ls. : [labour-douar] diri ls., parkeier war zereziou ls.

terrassenförmig ag. : e dereziou, dereziet, dereziek, e savennoù, e doare dereziou, e doare savennoù, war zereziou ; *die Weinberge breiteten sich terrassenförmig über den ganzen Hang aus*, ar gwiniegi a oa an eil a-zioch eben penn-da-benn an dorgenn, edo ar gwiniegi war zereziou penn-da-benn an dorgenn.

Terrassenhaus n. (-es, -häuser) : ti gant meur a leur-doenn an eil a-zioch eben g.

Terrassentür b. (-, -en) : dor-brenestr b.

Terrazzo g. (-s) : terrazzolit g., goloaj mozaik g., gwisk mozaik g.

terrestrisch ag. : [stered.] ... Douar, ... an Douar, ... douarel ; *der terrestrische Globus*, ar voul-douar b., ar bellenn douar b., ar voul douar b., boul an douar b., boul ar bed b. ; *terrestrischer Himmelskörper*, planedenn dellurek b., planedenn garregek b.

Terrier g. (-s, -s) : [loen., chas] foks g., ki-douar g. [*liester chas-douar*], [dispredet] terror g. [*liester terrered*], P. displanter lern g.

terrikol ag. : [loen.] douardrigat ; *terrikoles Tier*, douardrigad g. [*liester douardrigaded*].

Terrine b. (-, -n) : podez b., podenn b., kirin b., kirinad b., podezad b., podennad b., terinenn b. ; *Geflügelteberterrine*, *Hühnerleberterrine*, kirinad avuoù yer b.

territorial ag. : 1. tiriadel, ... bro, tachennadel, ... tachenn, ... tolead ; *die territoriale Souveränität*, ar riegezh tiriadel b., an dreistbéli diriadel b. ; *die territoriale Integrität*, kevanded an diriegezh b. ; 2. triiegezhel.

Territorialgesang g. (-s, -gesänge) : [loen.] kan tiriadel g.

Territorialheer n. (-s, -e) : lu tiriadel g.

Territorialität b. (-) : [gwir] tiriadelezh b. ; *Territorialität des Rechts*, tiriadegezh al lezennoù b.

Territorialitätsprinzip n. (-s) / **Territorialprinzip** n. (-s) : [gwir] pennaenn an diriadelezh b.

Territorium n. (-s, Territorien) : 1. tachennad b., douar g., tiriad g., triiegezh b., glad g. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion*, e sujite an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se, dindan sujite an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se ; 2. [loen.] taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., chomlec'h g. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Territorium etabliert*, un tolpad reuniget a ra e chomlec'h en aod-mañ.

Terroir n. (-s, -s) : terouer g.

Terror g. (-s) : spont g., spouron g., euzh g., braouac'h g., orrol g., skrij g. ; *im ganzen Land herrschte einfach nur Gewalt und Terror*, dre ar vro ne oa nemet stign ha laz, ne oa nemet pil ha laz dre ar vro.

Terroranschlag g. (-s, -anschläge) : gwalldaol sponterezh g., taol sponterezh g. ; *der Chefplaner der Terroranschläge*, empenner ar gwalldaolioù g., empenner an taolioù sponterezh g.

Terrorherrschaft b. (-) : renad diazezet war ar sponterezh g.

terrorisieren V.k.e. (hat terrorisiert) : stravagañ, spontañ, spouronañ, espoliñ, spourailhañ, spontailhañ, braouac'hiñ, lorc'hañ, teurel ar spont e, teurel ar spouron e, lakaat ar spont e, lakaat ar spouron e, strewiñ ar spont e, strewiñ ar spouron e, skignañ ar spont e.

Terrorismus g. (-) : sponterezh g. ; *der Kampf gegen den Terrorismus*, an enepsponterezh g. ; *eine Welle des Terrorismus überrollt Europa*, *eine Welle des Terrorismus erfasst ganz Europa*, ur gaouad taolioù sponterezh a ziriilh (a zirioll) war Europa.

Terrorismusbekämpfer g. (-s, -) : enepsponter g.

Terrorismusbekämpfung b. (-) : enepsponterezh g.

Terrorist g. (-en, -en) : sponter g.

Terroristenbande b. (-, -n) : bandennad sponterien b., bagad sponterien g., maread sponterien g., pare sponterien b., aozadur sponterien g.

Terroristenbekämpfung b. (-) : stourm a-enep ar sponterezh g., stourm enepsponterien g.

Terroristin b. (-, -nen) : sponterez b.

terroristisch ag. : ... sponter, ... sponterien, ... sponterezh ; *terroristische Organisation*, aozadur sponterien g.

Terrorwelle b. (-, -n) : kaouad taolioù sponterezh b./g., lanvad taolioù sponterezh g. ; *eine Terrorwelle überrollt Europa*, *eine Terrorwelle erfasst ganz Europa*, ur gaouad taolioù sponterezh a ziriilh (a zirioll) war Europa, ul lanvad taolioù sponterezh a ziriilh (a zirioll) war Europa.

Tertia b. (-, Tertien) : 1. [skolioù] trede klas g. ; 2. [moull.] skritur c'hwezek hervez reizhad Didot g./b.

Tertial n. (-s, -e) : pevarmiziad g.

Tertianer g. (-s, -) : [skolioù] tredead g.

Tertianerin b. (-, -nen) : [skolioù] tredeadez b.

tertiär ag. : 1. trede, tredeed ; *tertiärer Sektor*, trede gennad g. ; *Ausweitung des tertiären Sektors*, tredeeadur g., tredeelaat g. ; *den tertiären Sektor ausweiten*, tredeelaat an armerzh ; 2. [douarouriezh] tredehoalat ; 3. a drede renk.

Tertiär n. (-s) : [douarouriezh] trede hoalat g.

Tertiärbereich g. (-s) : [armerzh] trede gennad g., gennad ar pourchas servijoù g., gennad ar gwazadurioù g., gennad ar gougerioù gwazadoù g. ; *Ausweitung des Tertiärbereichs*, tredeeadur g., tredeelaat g. ; *den Tertiärbereich ausweiten*, tredeelaat an armerzh.

Tertiarer g. (-s, -) : [relij.] tredead g. [*liester tredeidi*].

Tertiarisierung b. (-) : [armerzh.] tredeeadur g., tredeelaat g.

Tertiärsektor g. (-s) : [armerzh] trede gennad g., gennad ar pourchas servijoù g., gennad ar gwazadurioù g., gennad ar gougerioù gwazadoù g. ; *Ausweitung des Tertiärsektors*, tredeeadur g., tredeelaat g. ; *den Tertiärsektor ausweiten*, tredeelaat an armerzh.

Tertium comparationis n. (-) : [yezh.] trede elfenn ar c'henveriadur b., "tertium comparationis" g.

Terylen n. (-s) : terilen g.

Terz b. (-, -en) : 1. [sonerezh] tirsenn b., [notenn] teirvedell b., [esaouenn] teirvedellad b. ; *große Terz*, tirsenn vras b., teirvedell vuiañ b., teirvedellad vuiañ b. ; *kleine Terz*, tirsenn vihan b., teirvedell leiañ b., teirvedellad leiañ b. ; *Moll-Terz*, teirvedellad leiañ b., teirvedell leiañ b. ; 2. [iskrim] teirvet linenn b. ; 3. [relij.] tiera g.

Terzel g. (-s, -) : [loen.] goufalc'hun g. [*liester goufalc'huned*], liketaer g. [*liester liketaered*].

Terzerol n. (-s, -e) : [pistolenn] bided g.

Terzett n. (-s, -e) : 1. [tri den] trikon g., triad g. ; 2. [barzh.] triad g., triadenn b. [*liester triadoù*], teirgwerzenn b. ; 3. [sonerezh] teirmouezh b.

Terziar g. (-s, -en) : [relij.] tredead g. [*liester tredeidi*].

Terzine b. (-,-n) : 1. [barzh] terza rima g. ; 2. [sonerezh] triadenn b.

Terzsprung g. (-s,-sprünge) : [sonerezh] lamm teirvedell g.

Tesafilm® g. (-s) : scotch® g., seizenn-beg b., lietenn-beg b.

Tesching n. (-s,-el-s) : karabinenn b.

Tesla n. (-,-) : [fizik] tesla g.

Teslameter n. (-s,-) : [fizik] teslametr g.

Tessin¹ g. (-s) : [Bro-Suis, stêr] *der Tessin*, an Ticino g.

Tessin² n. (-s) : [Bro-Suis, kanton] *das Tessin*, kanton Ticino g.

Tessitur b. (-) : [sonerezh] skeuliad b., skeuliad-vouezh b.

Test g. (-s,-sl-e) : amprout g., amproutadur g., taol-esae g., esae g., esa g., arnod g., taol-arnod g., taol-arnodiñ g., arnodad g., arnodadenn b., amodadur g., arnodenn b., enklask g., imbourc'h g., priziadenn b., prouad g., proutadenn b., prouad diurnat g. ; *psychologischer Test*, prouad bredele g. ; *der Mann-Zeichen-Test*, prouad ar boulom g. ; *Lückentest*, a) [skol] poelladenn gant toullou da leuniañ b. ; b) [bred.] prouad klokaat g. ; *etwas (ak.) Tests unterziehen*, prouata udb.

Testament n. (-s,-e) : testamant g. ; *unumstößliches Testament*, testamant dizilezadus g. ; *eigenhändig geschriebenes Testament*, testamant diazorn g., testamant dornskrivet g., testamant skrivet gant an dorn g. ; *sein Testament machen*, testamantiñ ; *durch Testament hinterlassen (vermachen)*, reiñ dre destamant, legadiñ, testamantañ ; *ohne Testament sterben*, mervel hep testamantañ (hep testamant ebet) (Gregor) ; *sein Testament machen*, ober e destamant, testamantañ, [dispredet] testiñ ; *in jemandes Testament bedacht sein*, bezañ bet lakaet e anv war testamant u.b. ; *sein Testament umstoßen*, terriñ e destamant (Gregor) ; *die Bestimmungen eines Testaments durchführen*, efediñ un testamant, seveniñ un testamant, sekutiñ un testamant ; *kein Testament hinterlassen*, bezañ marvet didestamant, bezañ chomet hep testamantañ ; *ein Testament für ungültig erklären*, lakaat un testamant diwiriek, diwiriekaat un testamant ; [relij.] *das Alte Testament*, an Testamant Kozh g., al Lezenn Gozh b. (Gregor), al Lezenn Gentañ b. ; *das Neue Testament*, an Testamant Nevez g., al Lezenn Nevez b. / al Lezenn a C'hras b. / Lezenn Jezuz-Krist b. (Gregor).

testamentarisch ag. : testamantel, dre destamant, ... testamant ; *testamentarischer Erbe*, hêr testamantel g. ; *testamentarisch vermachen*, legatiñ, testamantañ, reiñ dre destamant ; *testamentarische Verfügungen*, diferadennoù testamantel ls.

testamentlos ag. : didestamant.

Testamentsanfechtung b. (-,-en) : arguz a-enep un testamant g.

Testamentseröffnung g. (-,-en) : digoradur an testamant g.

Testamentsnachtrag g. (-s,-nachträge) : astenn d'an testamant g., adtestamant g.

Testamentsvollstrecker g. (-s,-) : efeder an testamant g., sevenser an testamant g.

Testamentsvollzug g. (-s) : sevenidigezh an testamant b.

Testat n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g.

Testator g. (-s,-en) : testamanter g., laeser g., legader g., tester g.

testbar ag. : prouadus.

Testbarkeit b. (-) : prouadusted b.

Testbild n. (-s,-er) : [skinwel] patrom reizhañ g.

testen V.k.e. (hat getestet) : amprouiñ, prouata, prouadiñ, gwiriañ, esa, esaeañ, tastonat, tastornat, tastoniñ, kantouezañ, arnodiñ, distranañ, lakaat en amprout, ober un amprout (eus udb), ober amprout (eus udb) (Gregor), ober ur c'hrog war udb ; *sie stemmten die Statue in die Höhe, um ihre Kraft zu testen*, dibradañ a raent an delwenn a-grog-brec'h evit klask o nerzh ;

erst testen, dann riskieren, tastornat a zo d'ober a-raok mont dezhi da vat.

Tester g. (-s,-) : [den] arnoder g. [*liester* arnoderien], prouader g. [*liester* prouaderien].

Testergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h ar prouad g. ; *positives Testergebnis*, prouad yaek g. ; *negatives Testergebnis*, prouad nac'h g.

Testfahrer g. (-s,-) : bleiner arnodiñ g.

Testfahrerin b. (-,-nen) : bleinerez arnodiñ b.

Testflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nijadenn arnod b.

Testfrage b. (-,-n) : goulenn arnodiñ g., goulenn prouata g.

Testgerät n. (-s,-e) : prouader g. [*liester* prouaderioù].

testieren V.k.e. (hat testiert) : testeniañ, reiñ testeni eus. V.gw. (hat testiert) : ober e destamant.

Testikel g. (-s,-) : [korf.] kell b. [*liester* kelloù, divgell], P. kouilhenn [*liester* kouilhoù] b., prunenn b., polosenn b. ; *die Testikel*, an divgell ls., ar c'helloù ls., ar c'houilhoù ls., an deñvioù ls., ar partiou ls., an istribilhoù ls., ar prunennoù ls., ar polos str., ar c'hellkazh str., [dre elevez] ar reizhoù ls. ; *die Spermatozoen werden in den Testikeln produziert*, ar spergelliged a vez furmet en divgell ; *mit ansehnlichen Testikeln ausgestattet*, kalloc'h, kellek, kouilhek ; *Tier, dessen Testikel nicht gleich groß sind*, loen rangouilh g.

Testikel- : [korf.] ... an divgell.

Testosteron n. (-s,-e) : [bev.] testosteron g.

Testperson b. (-,-en) : den implijet evit un arnod g., arnodennad g. [*liester* anodennidi], prouadad g. [*liester* prouadidi], [dre skeud.] gozig-arnod g.

Testpilot g. (-en,-en) : 1. [sport, kirri-tan] bleiner arnodiñ g. ; 2. [nij.] nijer arnodiñ g.

Testreihe b. (-,-n) : steudad prouadoù b.

Testresultat n. (-s,-e) : disoc'h ar prouad g. ; *positives Testresultat*, prouad yaek g. ; *negatives Testresultat*, prouad nac'h g.

Testrohr n. (-s,-e) / **Teströhrchen** n. (-s,-) : [kimiezh] amproutez b., korzenn arnodiñ b.

Testrunde b. (-,-n) : 1. tro esae b. ; *eine Testrunde machen*, ober un dro esae ; 2. sontadeg b., sontadur g., enklask g. ; *eine Testrunde machen*, ober ur sontadeg, ober un enklask war mennozh an dud.

Testverfahren n. (-s,-) : prouad g. ; *psychologisches Testverfahren*, prouad bredele g.

Tetanie b. (-,-n) : [mezeg.] tetaniezh b.

tetanisch ag. : [mezeg.] tetanek, ... an tetanoz ; *tetanischer Anfall*, barrad tetaniezh g.

tetanisieren V.k.e. (hat tetanisiert) : [mezeg.] tetanekaat.

Tetanisierung b. (-) : [mezeg.] 1. tetanegezh b. ; 2. tetanekaat g.

Tetanus g. (-) : [mezeg.] tetanoz g. ; *jemanden gegen Tetanus impfen*, vaksinañ u.b. ouzh an tetanoz, vaksinañ u.b. a-enep an tetanoz, diarbenn u.b. ouzh an tetanoz, pikañ u.b. a-enep an tetanoz, pikañ u.b. enep an tetanoz, flemmañ u.b. a-enep an tetanoz ; *Clostridium tetani*, bazhell an tetanos b.

Tetanussimpfstoff g. (-s) : [mezeg.] vaksin enep tetanoz g.

Tetanusschutzimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur enep tetanoz g.

Tetartoedrie b. (-) : [maenoniezh] tetartoedriezh b.

tetartoedrisch ag. : [maenoniezh] tetartoedre.

Tete b. (-,-s) : [lu] gward-araog g., penn a-raok g.

Tet-Offensive b. (-) : [istor] argadenn an Têt b.

Tetraeder n. (-s,-) : [mat.] pevarzaleg g.

tetrabanchiat ag. : [loen.] pevarbrenkek.

Tetrabanchiat g. (-en,-en) : [loen.] pevarbrenkek g. [*liester* pevarbrenkeged].

Tetrachäne b. (-,-n) : [louza.] tetraken g. [*liester* tetrakenoù].
Tetrachord g./n. (-s,-e) : [sonerezh] perderezh g. [*liester* pederezhadoù].
tetrachordisch ag. : [sonerezh] perderezh g.
Tetraeder n. (-s,-) : pevarzaleg g.
tetraedrisch ag. : pevarzalek.
Tetragon n. (-s,-e) : pevarc'horneg g., pevarc'horgneg g., pevarzueg g.
tetragonal ag. : 1. pevarc'hornek ; 2. [strinkennoniezh] pevarc'hornel ; *tetragonales Kristallsystem*, reizhiad strinkel pevarc'hornel b., reizhiad strinkel pervalel b.
Tetragramm n. (-s,-e) : tetragramm g.
Tetralogie b. (-,-n) : [lenn., sonerezh] pevararvestr g., pevarfezh g., tetralogiezh b.
tetramer ag. : [kimiezh] tetramer.
Tetraparalyse b. (-) / **Tetraplegie** b. (-) : [mezeg.] tetraplegiezh b., pevarseizi g.
Tetraplegiker g. (-s,-) : [mezeg.] pevarseized g. [*liester* pevarseizidi].
tetraplegisch ag. : [mezeg.] tetraplegek, pevarseizet.
tetraploid ag. : [genetik] tetraploidel.
Tetraploidie b. (-) : [genetik] tetraploidelezh b.
Tetrapode g. (-n,-n) : [loen.] pevarzeleg g. [*liester* pevarzelegh].
Tetrapodie b. (-) : [loen.] pevarzelegezh b.
Tetrarch g. (-en,-en) : [istor] tetrarc'h g. [*liester* tetrarc'hed].
Tetrarchenwürde b. (-) : [istor] tetrarc'hiezh b.
Tetrarchie b. (-,-n) : 1. [bro] tetrarc'helezh ; 2. [karg] tetrarc'hiezh b.
Tetrasomie b. (-) : [genetik] tetrazomiezh b.
tetrasomisch ag. : [genetik] tetrazomek.
Tetrasporangium g. (-s, Tetrasporangien) : [bev.] tetrasporañ str., tetrasporañjenn b.
Tetraspore b. (-,-n) : [bev.] tetraspor str., tetrasporenn b.
tetrasporisch ag. : tetrasporek.
Tetratonik b. (-) : [sonerezh] perderezh g.
tetratonisch ag. : [sonerezh] perderezh g.
Tetrode b. (-,-n) : [tredan.] tetrod g. [*liester* tetrodoù].
teuer ag./Adv. : 1. ker, uhelbriz, mizus, nobl ; *teurer*, keroc'h, uheloc'h priz ; *teuer sein*, bezañ ker, koustañ ker, koustañ hir ; *teure Ware*, marc'hadourezh ker b. ; *ziemlich teuer sein*, koustañ un tamm brav, bezañ kerik, bezañ peuzker an tamm anezhañ ; *teures Buch*, levr nobl g., levr uhelbriz g. ; *das ist mir zu teuer*, re ger eo evidon ; *das ist viel zu teuer*, an hanter re ger eo ; *teuer bezahlen*, paeañ hir, paeañ ker, paeañ druz ; *teuer kaufen*, paeañ ker, prenañ ker ; *zu teuer verkaufen*, gwerzhañ re ger, rewerzhañ, soulwerzhañ ; *zu teuer kaufen*, soubrenañ, prenañ re ger, paeañ re hir, paeañ re cruz, prenañ kig digant ar bleiz, paeañ en dirañson ; *etwas zu teuer bezahlen*, soubrenañ udb, paeañ re ger udb, paeañ re hir udb ; *wie teuer ist das (wie teuer soll das sein) ?* pegement eo an dra-se ? pegement e koust an dra-se ? da begement e ya an dra-se ? pegement ez a an dra-se ? da begement e sav an dra-se ? peseurt priz eo an dra-se ? P. e pegement emañ dra-se ? ; *ein sechstausend Euro teures Auto*, ur c'harr-tan a c'hwec'h mil euro g. ; *dieses Restaurant ist zu teuer*, re ger eo an ostaleri-se ; *teurer werden*, keraat, mont war-raok, mont war a-raok, dont war a-raok, mont war-grec'h, mont d'an nec'h, kreskiñ a briz, kreskiñ war an dra-mañ-tra, lañsañ, bezañ lañs gant an dra-mañ-tra, bezañ kresk war an dra-mañ-tra ; *Benzin ist jetzt teurer*, kresket eo priz ar strilheoul, keraat eo ar strilheoul ; *Benzin wird teurer*, kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul, keraat a ra ar strilheoul ;

die Briefmarken werden immer teurer, keraat a ra an timbroù dalbez, keraat a ra an timbroù muic'h-mui ; *horrend teuer, sündhaft teuer, schandbar teuer*, rivinus, ker-daonet, ker-bras, ker-du, ker-spontus, ker-divalav, dreist da ger, ker dreist, ker-ruz, ker evel pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, er-maez, dibriz ; *die Lebensmittel sind ganz schön teuer geworden*, kalz a arc'hant e koust d'ar yalc'h bremañ evit derc'hel tinell vat, hir e koust en em vevañ bremañ, ker e koust en em vevañ bremañ, ker e koust en em vevañ hiziv, ar bevañ hiziv a goust ker, ar bevañ hiziv a zeu da ger ; *das Fleisch ist verdammt teuer geworden*, ar c'hig zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war ar c'hig, sutal a ra ar c'hig, kanañ a ra ar c'hig, kernez a zo war ar c'hig bremañ, ruz eo ar c'hig er mare-mañ ; *P. das ist ja furchtbar (grässlich) teuer*, *das kostet teures Geld*, koustañ a ra un dornad mat (un tousegad brav, ur poched mat, ur voujedenn bravik a-walc'h) a arc'hant, kement-se a goust un tamm mat a voujedenn, kement-se a goust arc'hant bras, kement-se a goust ur garrigellad arc'hant, kement-se a goust arc'hant mat, kement-se a goust ur pezhad moneiz, kement-se a goust ur varlennad arc'hant, kement-se a goust ur sammad gouest, kement-se a goust ur sammad bravik a-walc'h, kement-se a goust ur somm vras a arc'hant, kement-se a goust pikez, ker-ruz eo, ker-du eo, ker-daonet eo, ker-divalav eo, dreist da ger emañ an dra-se, ker dreist eo an dra-se, ruz eo, an tan a zo war an dra-se, divezh eo ar priz anezhañ, direzon eo ar priz anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez eo, ur rivin eo, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se, un dirañson e koust an dra-se, koustañ a ra ker, koustañ a ra hir, mont a ra da ger, mont a ra ker, sevel a ra da ger, dont a ra da ger ; *es ist ja alles furchtbar teuer geworden*, *es ist ja alles grässlich teuer geworden*, nag a geraouez a zo hiziv war bep tra, nag a gernerz a zo hiziv war bep tra, nag a garteri a zo hiziv war bep tra, spontañ a ran gant ar prizioù a vez goulennet bremañ, pep tra a zo aet da ger, kanañ a ra an traoù, an tan a zo war an traoù, sutal a ra ar moc'h ! ruz (ker-ruz) eo an traoù er mare-mañ, deuet eo an traoù er-maez (er-maez a briz), kresket spontus eo priz an traoù, un dirañson e koust an traoù bremañ - ker-du (ker-ruz, dreist da ger, ker dreist, ker spontus) eo deuet an traoù da vezañ, ur vraouac'h ! ; *die Butter ist schon wieder um zehn Cent teurer geworden*, an amanenn a zo aet dek santim war a-raok adarre ; *das Korn ist zwei Mal teurer geworden*, priz an ed en deus graet lamm-chouk-e-benn, an hanter keroc'h emañ an ed bremañ ; [dre heñvel.] *das ist ein teurer Spaß*, dont a ra ar froudenn-se da ger, sevel a ra ar c'hoantadenn-se da ger, ar blijadurig-se a goust ker ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen*, kement-se a gousto ker dezhañ, e lâr a zamanto, koustañ a ray ker d'e lâr, e groc'h en a baeo, m'en talvezo dezhañ, en em zigoll a rin warnañ, me a lardo e billig dezhañ, fall-daonet e vo ar geustereenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, damantiñ a raio dezhañ ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen*, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geustereenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *teure Zeiten*, berrentez b., dienez b., tavantegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b. ; *sein Leben teuer verkaufen*, en em zifenn d'ar mud, difenn e vuhez a-holl-nerzh e gorf par d'un diaoul betek an diwezh ; *da ist guter Rat teuer*, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan),

ne gavan na tu na paramant, n'ouzer ket mui pe sant pediñ, n'ouzon ket mui pelec'h skeiñ va fenn, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, koulz eo d'un den skeiñ e benn ouzh (gant) ar voger, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, chom a ran en diaskren, lutet on.

2. [dre skeud.] karek, ker, kaezh ; *unsere teure Heimat*, hor bro ken karek b. ; *jeder Berg, jedes Tal ist meinem Herzen teuer*, pep menez, pep traoñienn, da'm c'halon 'zo kaer (ker) ; *mein Teurer, Teuerster, teurer Freund*, va mignon ker da'm c'halon g. ; *diese teuersten Freunde und Verwandten, deren Körper nun im Grabe ruhen*, an dud-se hon eus karek hag a zo bremañ o c'horfoù oc'h ehanañ en douar.

Teuerung b. (-, -en) : kresk-priz g., kresk war ar prizioù g., kresk war ar priz g., c'hwezadur ar prizioù g., keradur g., keraerezh g., keraouez b., keraouegezh b. ; *Lebensmittelknappheit und Teuerung herrscht im Land*, dienez ha keraouez (dienez ha kerteri, dienez ha kernez) a ren dre ar vro.

Teuerungsrate b. (-, -n) : feur monc'hwez g.

Teuerungswelle b. (-, -n) : kaouad keraouez b., kaouad keraouegezh b., barr kerteri g., barr kernez g., stokad keraouez g., frapad kerteri g., frapadenn geraouez b.

Teuerungszulage b. (-, -n) / **Teuerungszuschlag** g. (-s, -zuschläge) : digoll keraouez g., digoll kerteri g.

Teufe b. (-, -n) : [mengleuz.] donder g.

Teufel g. (-s, -) : 1. diaoul g., diaoul mut g., diaoul kornek g., droukspered g., drougael g., gwallsperezh g., P. Paolig g., Paolig du g., Paol kornek g., Paolig hag e forc'h g., Paol lostek g., Paol gozh g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Gwilh gozh g., lostek g., an hini lostek g., an hini daonet g., Brelatore g., Kinard g., Herpin g., spered lous g., spered hudur g., spered an ifern g., spered an deñvalijenn g., enebour g., enebour an dud g., enebour ar salvidigezh g., Yann ar pennker dianaou g., tad ar gaou g., tad ar gevier g., tad an ourgouilh g., tad ar gasoni g., tad ar pec'hed g., tad-kozh ar gaou g., paotr kozh g., aerouant an ifern g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor) g., arc'hmeistr an deñvalijenn g., arc'hmeistr an deñvalded g., paotr-e-gernioù g., paotr-e-ivinoù-houam g., priñs an ifern g., priñs an deñvalijenn g., roue an ifern g., roue an deñvalijenn g., tempter g., arc'houere g., aerouant g., Satan g. ; *gehörnter Teufel*, diaoul kornek g. ; *geiler Teufel*, diaoul leun a c'hwiti g. ; *der Teufel in Menschengestalt*, an diaoul paotr g. ; *Bund mit dem Teufel*, marc'had gant an diaoul g. (Gregor) ; *Handlanger des Teufels, Diener des Teufels, Gehilfe des Teufels*, mab an diaoul g., boued an diaoul g., mevel an diaoul g., lakez an diaoul g., andon an diaoul b., tamm an diaoul g., sac'h an diaoul g., kef-iferen g., kef an ifern g. ; *mit dem Teufel im Bunde sein*, bezañ graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), bezañ gwerzhet d'an diaoul korf hag ene, bezañ en em werzhet d'an diaoul, bezañ mab (boued, mevel, lakez, tamm) an diaoul eus an-unan, bezañ ur c'hev-iferen eus an-unan, bezañ sac'h an diaoul eus an-unan, bezañ mil diaoulerezh en e sac'h ; *einen Pakt mit dem Teufel eingehen, ein Bündnis mit dem Teufel eingehen*, ober marc'had gant an diaoul ; *will man sich den Teufel geneigt machen, so fügt man sich seinen Wünschen*, an diaoul a zo paotr mat, pa vez graet e did dezhañ - an neb a zebr an diaoul a zle debriñ e gernioù - n'eo ket brav en em luziañ gant an diaoul ; *vom Teufel besessen sein, den Teufel im Leibe haben*, bezañ diaoulet, bezañ satanezet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, bezañ pozitet gant an droukspered, bezañ kemeret gant an droukspered, bezañ dalc'het gant an droukspered, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf, bezañ

gwidre an diaoul en e gorf, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ diwar an diaoul, bezañ mab (boued, tamm, andon, mevel, lakez, sac'h) an diaoul eus an-unan, bezañ mamm an diaoul anezhi, bezañ krog an diaoul en e revr ; *den reitet der Teufel, der Teufel steckt in ihm*, diaoulet eo, an diaoul a zo gantañ, emañ diwar Baolig, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, imboudet eo bet diwar an diaoul, perc'hennet eo gant an diaoul, hennezh a zo krog an diaoul en e revr ; *den plagt der Teufel*, boued (mab) an diaoul eo hennezh, hennezh a zo un diaoul a zen ; *den Teufel beschwören (austreiben)*, argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; *aus der Macht des Teufels befreien*, diboaniañ a-zan perzh Satan ; *hol mich der Teufel, wenn ...*, ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ..., an diaoul da'm dougo (da'm sammo gantañ) ma ..., ... pe me vezo dall, me garfe bezañ strinket en ifern mar ..., pe me vo manac'h, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma ..., me a zo kontant da vezañ daonet ma ... ; *einschläfernder Teufel*, kouskerig g.

2. [dre skeud.] *hinter etwas (dat.) her sein wie der Teufel hinter der armen Seele*, bezañ e alan war udb, c'hoantaat kenañ udb, c'hoantaat kreñv-meurbet udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, c'hoarzhin udb ouzh an-unan, bezañ taer war udb ; *das ist des Teufels !* diaoul biskoazh ! un ifern eo ! un ifern nevez eo ! ; *zum Teufel mit der Mode !* foei gant ar c'hiz ! ; *hol dich der Teufel ! scher dich zum Teufel !* da c'hastiñ ganit ! kae gant an diaoul ! kerzh gant an diaoul ! kae da lec'h all d'en em rostañ ! kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! kae da Gankari-noz ! kae gant ar c'hwezigenn ! kae d'ar groug ! kae d'ar wedenn ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z fiastro ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant an tanfoeltr ! kae da wriat da votoù ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z tago ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! ; *pfui Teufel !* ac'hamen ! gant ar vezh ! puf ! mez eo ! koustiañs ! ac'h foei ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor) ; *Teufel noch mal !* diam ! diamik ! diaoustr ! ; *wie zum Teufel ?* penaos an diamig ... ? penaos an diaoul ... ? penaos an tanfoeltr ... ? penaos an aotrou Doue ... ? penaos ar varn ... ? penaos ar bed ... ? penaos an daonet ... ? penaos ar c'hwezigenn ... ? penaos ar foeltr ... ? penaos ar flimin-foeltr ... ? penaos ar c'hagn ... ? penaos ar gurun ... ? penaos ar c'hast ... ? penaos ar gounnar ... ? ; *warum zum Teufel hat er so was gemacht ?* perak ar c'hwezigenn (perak an diaoul, perak ar foeltr, perak ar c'hagn, perak ar gurun, perak ar c'hast, perak ar gounnar, perak ar flimin-foeltr, perak an diamig) en deus graet un dra a-seurt-se ? perak an tanfoeltr en deus graet un dra a-seurt-se ? perak ar varn en deus graet un dra a-seurt-se ? perak an daonet en deus graet un dra a-seurt-se ? ; *wo zum Teufel ... ?* pelec'h an tanfoeltr ... ? pelec'h an diaoul ... ? pelec'h an aotrou Doue ... ? pelec'h va Doue ... ? pelec'h ar varn ... ? pelec'h ar bed ... ? pelec'h an daonet ... ? pelec'h ar c'hwezigenn ... ? pelec'h ar foeltr ... ? pelec'h ar flimin-foeltr ... ? pelec'h ar c'hagn ... ? pelec'h ar gurun ... ? pelec'h ar c'hast ... ? pelec'h ar gounnar ... ? ; *wo zum Teufel hat er meine Werkzeuge hingeräumt ?* pelec'h ar bed en deus klenket va binvioù ? ; *was zum Teufel !* pitiaoul ! ; *was zum Teufel trägst du da ?* pitiaoul a zo ganit ? ; *was zum Teufel*

wollen Sie ? pitiaoul a fell deoc'h ? ; was zum Teufel wirft sie mir vor ? pitiaoul he deus da rebech din ? petra an diaoul he deus da rebech din ? petra an tanfoeltr he deus da rebech din ? petra ar varn he deus da rebech din ? ; wer zum Teufel ... ? piv an diaoul ... ? ; Teufel ! der Teufel ! zum Teufel ! andon an diaoul ! foestr ! kern va buoc'h ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! satordallik ! satordallik ! satordidell ! satordienn ! satordistac'h ! alato ! atoue ! daonet ! brenn ! chaous ! c'hwitell ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdouille ! fidedouille ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdouille ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordoueg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ac'hamen ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gast ar c'hast ! putenn ar c'hast ! gast a vicher ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barriken ! seizh kant barrikenad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! boulc'hast ! boulc'hast ar gurun ! boulc'hurun ! boulienn c'hurun an tanfoeltr ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! dampret 'vin ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! non de va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *darum kummere ich mich den Teufel*, ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh ne ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - 'ran ket foutr kaer - 'ran ket foeltr forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbare ! - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'in ket klañv gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubiilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne

zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ra evidon na kriz na poazh - ne ra ket na pouez na bann din - ne ran na mik na man ; *das weiß der Teufel*, Doue a oar, Doue er goar ; *der Teufel soll mich holen, wenn ich nicht die Wahrheit sage*, me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ maout ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket gant al Loar ma n'eo ket gwir, ra vezo graet ur gaouiad ac'hanon ma n'eo ket gwir, ra vin manac'h ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket mar lavaran gaou ; *zum Teufel gehen*, mont da foar an diaoul ; *zum Teufel jagen*, kas da foar an diaoul, kas da gaolmoc'ha, kas da lusa, kas da Gankari-noz, kas da c'hastiñ, kas gant ar foeltr, kas da foar ar c'hwitellou, kas d'ar foar, kas da foar an ifern, kas da foar an tri mil, kas da c'hwennat panez, kas da aveliñ e loeroù, kas da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas d'an tus, kas da stoupa, kas da ganañ, kas da droadañ, kas da beuriñ, distouvañ, distekiñ ; *den Teufel an die Wand malen*, golver an diaoulou (Gregor), gervel an drouksperedoù, sachañ an drougavel, bountañ ar gwallavel, teuler ar gwallavel, reiñ gwallavel (Gregor), drougavizañ, gwallavelañ ; *man soll den Teufel nicht an die Wand malen*, arabat gervel an diaoulou / arabat reiñ gwallavel deomp (Gregor), arabat bountañ ar gwallavel warnomp, arabat teuler ar gwallavel warnomp, arabat tennañ ur vallozh warnomp, arabat sachañ an drougavel warnomp, arabat gervel an drouksperedoù ; *wenn man vom Teufel spricht, dann kommt er*, pa vez komzet eus ar bleiz e vez gwelet e lost a-bell pe a-dost - pa gomzer eus ar bleiz emañ e lost e-kreiz ; *in Teufels Küche kommen*, mont e-barzh genoù al louam, mont etre dent ar rodoù, mont da graoñia en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, tennañ tan war e gein, sachañ ar c'harr (ar c'hravazh) war e gein, bezañ erru etre daouarn an Ankoù, lakaat e lost er vae ; *wie der Teufel fahren*, mont gant un tizh an diaoul, mont gant ur foll a dizh, mont war dorr e chouk, mont tizh-ha-tizh (tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, gant pep tizh, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz), c'hwistañ, tizhañ, plantañ tizh, sankañ tizh ; *weder Tod noch Teufel fürchten, weder Hölle noch Teufel fürchten*, c'hoarzhin war ar marv - na gaout aon rak e anv (rak e skeud) - bezañ diabaf (disaouzan) - bezañ dispont rak ar marv - na gaout na doujañs Doue na doujañs ar bed (Gregor) - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ un den a foeltr forzh - bezañ ur paotr disaouzan - bezañ ur paotr diskramailh - bezañ ur paotr diramailh - bezañ ur paotr diflav - bezañ un amgrener - na ober forzh petra d'ober - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul - na gaout aon dirak mann ebet ; *sie fürchten weder Tod noch Teufel, sie fürchten weder Hölle noch Teufel*, n'o deus ket muioc'h a lezenn eget ar chas (lezenn = relijion) ; *den Teufel mit Beelzebub austreiben*, kas kuit an diaoulion dre Veelzebul, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, mont eus ar park d'al laneg ; *auf Teufel komm raus*, ken na strak, ken na strake, ken na fu, ken na fue, ken na findaon, ken na findaone, ken na ziaoul, ken na ziaoule, war dorr e chouk ; [dre skeud.] *des Teufels Gebetsbuch*, ar c'hartoù Is. ; [kr-] in

der Not frisst der Teufel Fliegen, gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *zum Teufel sein, beim Teufel sein*, **a)** bezañ torr, bezañ torret, bezañ torret-groñs, bezañ aet er sac'h, bezañ er sac'h, bezañ foeltret, bezañ sac'het da vat, bezañ difindaonet, bezañ freuzet, bezañ diastet, bezañ broustet, bezañ dispennet, bezañ divarc'het, bezañ diaozet, bezañ drailhet, bezañ mazaouet, bezañ mazaouet pizh ; **b)** bezañ kollet da vat ; *der Motor ist zum Teufel, der Motor ist beim Teufel*, aet eo ar c'heflusker er sac'h, ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar c'heflusker ; *der Urlaub ist zum Teufel, der Urlaub ist beim Teufel*, aet eo ar vakañsoù da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsoù e lost ar c'had, aet eo ar vakañsoù er c'harzh, troet eo ar vakañsoù e gwelien, aet eo ar vakañsoù e gwelien, echu eo gant ar vakañsoù.

3. ein wahrer Teufel, un diaoul a zen g., un ifern a zen ; *sich zum wahren Teufel entwickeln*, dont da ziaoul ; *so ein Teufel von einem Weibe*, un diaoulez a vaouez b., un ifern a vaouez g./b.), ur geben b., ur bikez du b., ur bikez fall b., mamm an diaoul b., ur gwall blas'h b., un dañvadez b., un ebeulez b., ur gegin b., un orinez fall b., ur baborez b., ur bebrenn b., ur sarpantez b., ur vleizez b., ur wespedenn b. ; *ein armer Teufel*, un hers-mizer g., ur paourkaezh siwazh g., ur paourkaezh den g., ur paourkaezh paotr g., ur paourkaezh tra dreut g., ur paourkaezh treu g., ur paourkaezh tru g., ur pikouz g., un trueg g., ur reuzeudig g., un ezhommeg g., un tavanteg g., un denjentil laou g., ul laoueg g., ur paourkaezh bougre g.

Teufelchen n. (-s,-) : diaoulig g. [*liester* diaouledigou] ; *sich wie ein echtes Teufelchen benehmen*, diaoulat ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr.

Teufelei b. (-en) : diaoulegezh b., barad an diaoul g., diaoulerezh g., pejoù hag ardoù an diaoul, trukoù ha kildroioù an diaoul, oberoù diaoulek ls., rouestloù an diaoul ls., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b.

Teufelin b. (-nen) : diaoulez b., diaoul a vaouez g./b.), ifern a vaouez g./b.).

Teufelsapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] **1.** [frouezh] aval-koad g., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; **2.** [plant] koulourdrenn-voc'h b., koulourdrenn-ouez b.

Teufelsaustreibung b. (-en) : stoliadur g.

Teufelsbanner g. (-s,-) : stoler g.

Teufelsbrut b. (-) : mibien an diaoul ls., boued an diaoul g., mevelien an diaoul ls., lakizien an diaoul ls., kefiou-iferen ls., danvez tud fall g., tud fall en o had ls.

Teufelsbund g. (-s,-bünde) / **Teufelsbündnis** n. (-ses,-se) : : marc'had gant an diaoul g. (Gregor).

Teufelsdienst g. (-es) : [relij.] demonolatriezh b.

Teufelsfuß g. (-es,-füße) : [mezeg.] troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g. ; *er hat einen Teufelsfuß*, pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo.

Teufelskerl g. (-s,-el-s) : diaoul a baotr g., diaoul a zen g., sac'h an diaoul g., andon an diaoul b., tamm an diaoul g. ; *so ein Teufelskerl* ! koantañ maout !

Teufelskirsche b. (-n) : [louza.] pabu-naer str., benede g., louzaouenn foll b.

Teufelsklaue b. (-n) : [louza., *Lycopodium selago* L.] huperzin str.

Teufelskrabbe b. (-,-n) : [loen.] krank-silioù g., chichalv g., krank-reder g., krank-skuit g., krank-avel g., gweltaz g., meltaz g., [morav] reder g. [*liester* rederien].

Teufelskralle b. (-,-n) : [louza.] bleuñv-kurun str. ; *ährrige Teufelskralle, weiße Teufelskralle*, respoñsez saladenn str., respoñsezenn saladenn b.

Teufelskrieg g. (-s,-e) : brezel a ziaoul g. ; *einen Teufelskrieg im Namen des Herrn führen, einen heiligen Teufelskrieg führen*, ober ur brezel a ziaoul en anv Doue.

Teufelskreis g. (-es,-e) : kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.

Teufelsmädel n. (-s,-) : plac'h dispart b., plac'h n'he deus ket aon rak he skeud b., diaoulez b., gwall blas'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b., pikez b., pikez du b., pikez fall b.

Teufelsmesse b.(-,-n) : oferenn zu b., oferenn war an tu-gin b., oferenn drantell b., oferenn fall b.

Teufelspakt g. (-s,-e) : marc'had gant an diaoul g. (Gregor).

Teufelsrochen g. (-s,-) : [loen.] diaoul mor g.

Teufelsrübe b. (-,-n) : [louza.] gouezirvin str.

Teufelssoße b. (-,-n) : [kegin.] hilienn an diaoul b., chaous an diaoul g. ; *Hähnchen mit Teufelssoße*, penn-yar giz an diaoul g.

Teufelsstreich g. (-s,-e) : diaoulegezh g., diaoulegezh b., barad an diaoul g., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b.

Teufelstanz g. (-s,-tänze) : **1.** sabat ar sorserien g. ; **2.** dañs gouez-pakret g., dañs diaoulek g., dañs diroll g.

Teufelsverehrung b. (-) : demonolatriezh b.

Teufelsweib n. (-s,-er) : diaoulez b., keben b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., mamm an diaoul b., gwall blas'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b.

Teufelswerk n. (-s) : diaoulegezh b., barad an diaoul g., diaoulerezh g., pejoù hag ardoù an diaoul, trukoù ha kildroioù an diaoul, oberoù diaoulek ls., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., rouestloù an diaoul ls.

teufelswild ag. : diboellet (Gregor), diboellet gant ar gounnar, gouez-pakret, taeret ruz, fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, fulorus, kruget, kounnaret, kounnaret ruz, kounnariet, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, frenezius, divarc'het, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, fumet-naet, aet e gouez, gwallimoret, en e loariad, frenezius, P. droug en e revr, droug en e doull, malis en e revr, malis en e doull ; *teufelswild werden*, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, sodiñ, diodiñ, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, mont e volc'h diwar e lin, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug ruz en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont ar revr war ar chouk gant an-unan (*e revr war e chouk gantañ, he revr war he chouk ganti h.a.*), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, loeniñ, ober karnaj an droukspered, fumañ, kounnariñ, mont dreist-penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan,

mont à e biñsedoù, lammat dreist-penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor), freneziañ.

Teufelszwirn g. (-s) : [louza.] 1. [*Cuscuta*] blev-diaoul str., louzaouenn-an-dirig b., neud-gad str. ; 2. [*Lycium barbarum*] goji str.

teuflisch ag. : diaoulek, satanek, demonek, demoniakl, drouk, fall, gwall, diwar an diaoul, ifemel, ifernus, ... ifern, ... an ifern, ... an diaoul, dinasket, direizhet ; *teuflisches Weib*, diaoulez b., keben b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., mamm an diaoul b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebreñn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b. ; *teuflischer Plan*, raktres diaoulek g. ; *teuflisches Lachen*, c'hoarzh ifem g. ; *teuflisch wilde Musik*, sonerezh kreñv ha gouez-pakret g., sonerezh diaoulek g., sonerezh diroll g., sonerezh loukes ha pampes g. ; *ein Haus einem teuflischen Bann unterziehen*, satanaziñ un ti.

Adv. : 1. evel un diaoul, ifern, satanek, diaoulek ; *teuflisch lachen*, c'hoarzhin ifern ; 2. gwall, kenañ-kenañ, spontus ; *es ist teuflisch heiß draußen*, krazañ a ra, ur bulluc'h a zo en amzer, ur boazhidigezh a zo hiziv evit lavaret ar wirionez, gwashat eo tomm ! ; *es ist teuflisch kalt*, gwall yen eo ! yen eo, ur spont ! yen eo, un diframm ! yen eo, un hiris ! gwashat eo yen ! ; *es ist teuflisch schwierig*, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, n'eo ket ur soubenn eo, start eo al lasenn, n'eo ket ur brav ober al labour-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, micher a-walc'h eo ober an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat a vez o kas al labour-se da benn, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, un debr-spered eo ober an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo ober an dra-se, ul lazherezh eo ober an dra-se, ul lazhtud eo ober an dra-se, ul lazhtud eo ober an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Teutoburg n. : Teutobourg b. ; *Teutoburger Wald*, Koad Teutobourg g., Koad ar Menezioù Teut g. ; *Schlacht im Teutoburger Wald*, emgann Teutobourg g., emgann Koad ar Menezioù Teut g.

Teutone g. (-n,-n) : 1. Teut g. [*liester Teuted*] (Gregor), Teuton g. [*liester Teutoned*] ; 2. [dre skeud.] Alaman g.

Teutonin b. (-,-nen) : 1. Teutez b. (Gregor), Teutonez b. ; 2. [dre skeud.] Alamanez b.

teutonisch ag. : 1. teut (Gregor), teuton, alaman ; 2. [yezh.] teutek, teutonek.

Tex n. (-,-) : [unanenn vuzuliañ] teks g. [*liester teksoù*].

Text g. (-es,-e) : 1. testenn b., test g., pennad-skrid g., skrid g., skridenn b., skridennad b., skrivadenn b. ; *die Teile eines Textes*, lodennoù un destenn ls., luskadoù un destenn ls. ; *der Text eines Liedes*, komzoù ur ganaouenn ls., pozioù ur ganaouenn ls. ; *Text und Musik von ...*, *Text und Melodie von ...*, ton ha son gant ... ; *ausgewählte Texte*, arroudoù dibabet ls. ; *einen Text analysieren*, dielfennañ un destenn, dibluskañ ur pennad-skrid ; *fehlerhafter Text*, testenn fazioù enni b. ; *Korrekturen an einem Text vornehmen*, ober un tamm kempenn d'ur skrid ; *Volltext, vollständiger Text*, testenn en he fezh b., skridennad en he fezh b. ; *in dem Text wimmelt es von Fehlern*, gwriet a fazioù eo ar pennad, stank eo ar fazioù er pennad-skrid, fonnañ a ra ar fazioù er pennad-skrid, bordilhet gant fazioù eo ar pennad-skrid, an destenn a zo fonnus ar fazioù enni ; [moull.] *einen Text setzen*, lizherennañ un destenn, lizherennañ ur pennad-skrid ; *einen Text noch einmal setzen*, adlizherennañ un destenn, adlizherennañ ur pennad-skrid ; *einen beschädigten Text wiederherstellen*, dazreizhañ ur skrid disleberet ; *Wiederherstellung eines beschädigten Textes*, dazreizhadur ur skrid disleberet g. ; [relij.] *über einen Text predigen*, prezegenniñ diwar-benn ur pennad eus ar Bibl ; 2. *Text zu einem Foto*, leadell b. ; *ein Foto mit einem Text versehen*, leadellañ ul luc'hskeudenn ; 3. *aus dem Text kommen*, koll e oremuz (e neudenn, penn e neudenn), koll poell e gudenn (poell e brezegenn, poell e zanevell), chom e deod a-isplh, chom e deod ouzh ar groug, chom ouzh an drez, bezañ chalmet, koll penn e gudenn, chom berr war e c'her ; *nicht aus dem Text kommen*, delc'her krog en e neudenn ; 3. [dre skeud.] *jemandem den Text lesen*, kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b.

Textaufgabe b. (-,-n) : [skol] kinnigadur ar boelladenn g., lavarad g., dezrevell b.

Textauslegung b. (-,-en) : [lenn.] displegadenn destenn b., displegadur testenn g., displegerezh g., plaenadur un destenn g.

Textbaustein g. (-s,-e) : [stlenn.] bloc'had testenn g.

Textbearbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] keweriañ testennoù g. [sellit ouzh *Textverarbeitung*].

Textblase b. (-,-n) : [moull.] lagadenn b., filakterenn b.

Textbuch n. (-s,-bücher) : [sonerezh] levrig g.

Textdatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr destenn b.

Textdaten ls. : [stlenn.] roadennoù testennel ls.

Textdichter g. (-s,-) : 1. saver pozioù g., saver komzoù g., pozier g. ; 2. levrigour g.

Texterfasser g. (-s,-) : klavierour g.

Textfeld n. (-s,-er) : [stlenn.] takad testenn g.

texten V.k.e. (hat getextet) : lakaat dre skrid, sevel, skrivañ, skridaozañ.

V.gw. : sevel pennadoù bruderezh, bezañ saver komzoù, sevel pozioù kanaouennoù, sevel pozioù c'hoarigan.

Texter g. (-s,-) : 1. saver pozioù g., saver komzoù g., pozier g. ; 2. levrigour g. ; 3. saver pennadoù bruderezh g.

Texterfasser g. (-s,-) : klavierour g., P. paotr ar c'hlavier g., paotr ar stokellaoueg g.

Texterin b. (-, -nen) : 1. saverez poizioù b., saverez komzoù b., poziez b. ; 2. levrigourez b. ; 3. saverez pennadoù bruderezh b.

textgemäß ag. : diarlenn, diouzh an destenn, hervez an destenn.

textgetreu ag./Adv. : ger evit ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger, diarlenn, ent-diarlenn.

textil ag. : gwiennnek, gwiadell, gweüs, gwiadennus.

Textilabfälle ls. : stoub g., bourell b.

Textilfabrik b. (-, -en) : milin-wiaderezh b., greanti gwiadell g.

Textilfaser b. (-, -n) : gwienn b. [*liester* gwiennoù] ; *pflanzliche Textilfasern*, *Pflanzenfasern*, gwiennoù struzhel ls. ; *tierische Textilfasern*, gwiennoù loenel ls. ; *Mineralfasern*, gwiennoù meinell ls.

Textilien ls. : gwiadoù ls., danveziou gwiadell ls.

Textilindustrie b. (-) : gwiaderezh g., ijinerezh gwiadell g., ijinerezh ar gwiadell g.

Textilmaterial n. (-s, -ien) : danvez gwiadell g.

Textilpflanze b. (-, -n) : [louza.] plant gwiennnek str. ; *der Anbau von Textilpflanzen*, ar gounezadurioù gwiadell ls.

Textilstoff g. (-s, -e) : danvez gwiadell g.

Textilware b. (-, -n) : gwiad b./g., gwiadenn b.

Textinterpretation b. (-) : [lenn.] ezelizhañ lennegel g., plaenadur un destenn g.

Textkritik b. (-) : skridvarnouriezh b. ; *eine Textkritik*, ur skridvarnadenn b.

textkritisch ag. : *textkritischer Apparat*, notennaoueg b.

textlich ag. : testennel, ... an destenn.

Textlinguistik b. (-) : [yezh.] testennoniezh b.

Textmarker g. (-s, -) : warlinenner g. [*liester* warlinennerioù], dreistlinenner g. [*liester* dreistlinennerioù], kreion fluo g., stabilo® g. [*liester* stabilioù].

Textologie b. : [yezh.] testennoniezh b.

textologisch ag. : [yezh.] testennoniel.

Textometrie b. (-) : [yezh.] testenventerezh g.

Textstelle b. (-, -n) : arroudenn b., arroud g.

Textsystem n. (-s, -e) : [stlenn.] reizhiad keweriañ testennoù b.

Texttrennstrich g. (-s, -e) [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

texttreu ag. : ger-evit-ger, ger-ha-ger, diouzh an destenn, hervez an destenn.

textuell ag. : testennel, ... an destenn.

Textur b. (-, -en) : gwiadeg b., gwiadurezh b., greunenn un danvez b., teisadur g., doare g., grognon str., touch g., greun g.

texturieren V.k.e. (hat texturiert) : gwiadeghañ.

Texturierungsmittel n. (-s, -) : gwiadegher g. [*liester* gwiadegherioù], gwezher gwiadeghañ [*liester* gwezherioù gwiadeghañ].

Textverarbeitung b. (-, -en) : [stlenn.] keweriañ testennoù g.

Textverarbeitungsgerät n. (-s, -e) : [stlenn.] keweriezh testennoù b. [*liester* keweriezioù testennoù].

Textverarbeitungsprogramm n. (-s, -e) : [stlenn.] goulev keweriañ testennoù g.

Textverarbeitungssystem n. (-s, -e) : [stlenn.] reizhiad keweriañ testennoù b.

Tezett n. (-, -) : [yezh.] tz alamanek g. ; 2. [tro-lavar] *etwas bis ins Tezett kennen*, peuranavezout udb, anavezout udb dre ar munud (dreist-penn-biz).

T-Gruppe b. (-, -n) [*berradur evit Trainingsgruppe*] : [bred.] strollad deznadour g.

TH b. (-, -s) : [*berradur evit technische Hochschule*] ensavadur skol-veur a deknologiezh g., ESAD g.

Thailand n. (-s) : Thailand b.

Thailänder g. (-s, -) : Thailandad g., Thai g.

Thailänderin b. (-, -nen) : Thailandadez b., Thaiez b.

thailändisch ag. : 1. thailandat, thai ; 2. [yezh.] thailandek.

thalamisch ag. : [mezeg., korf.] ... an derc'hvel.

Thalamus g. (-, Thalami) : [mezeg., korf.] derc'hvel g.

Thalamus- : [mezeg., korf.] ... an derc'hvel.

Thalassokratie b. (-, -n) : morveli b., morveliezh b.

Thalassonym n. (-s, -e) : moranv g.

Thalassonymie b. (-) : moranvadurezh b.

Thalassotherapeut g. (-en, -en) : [mezeg.] morvezeg g. [*liester* morvezeien], morgour g.

Thalassotherapie b. (-) : [mezeg.] morvezegiezh b., morgur g., morgurañ g., talasoterapiezh b., kur talasoterapek g. ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet*, kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko.

Thallium n. (-s) : [kimiezh] talliom g.

Thallophyt g. (-en, -en) : [louza.] tallofit g. [*liester* tallofited].

Thallus g. (-, Thalli) : [louza.] tall g. [*liester* talloù] ; *aus einem Thallus bestehend*, tallofit.

Thallus- : [louza.] ... tallofit.

thallusartig ag. : tallofit.

Thanatologe g. (-n, -n) : kelanderc'hour g. ; *praktischer Thanatologe*, kelanderc'hour embregour g.

Thanatologie b. (-) : kelanderc'houriezh b.

Thanatopraktiker g. (-s, -) : kelanderc'hour embregour g.

thanatopraktisch ag. : kelanderc'hel.

Thanatopraxie b. (-) / **Thanatopraxis** b. (-) : kelanderc'hañ g.

Thanatos g. : 1. [mojenn.] Tanatoz g. ; 2. [Sigmund Freud] luzad a varv g., poulzad a varv g.

Thatcherismus g. (-) : thatcherouriezh b., thatcheriñ g.

Thaumaturg g. (-en, -en) : [relij.] burzhuder g.

Thaumaturgie b. (-) : [relij.] burzhuderezh g.

Theater n. (-s, -) : 1. [savadur] c'hoariva g., c'hoaridi g. ; *ins Theater gehen*, mont d'un abadenn c'hoariva ; 2. [arz] c'hoariva g., arz ar c'hoariva g. ; *das griechische Theater*, ar c'hoariva gresian g. ; *zum Theater gehen*, mont da c'hoarier ; *Theater spielen*, c'hoari pezh ; 3. P. [dre skeud.] charre g., karbac'h g., estlamm euzhus g., safar g., brud g./b., bosenn b., abadenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., c'hoari gaer g., freuz ha reuz, kabal b., keustereenn b., marmouzezh g. ; *Theater machen*, c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e reuz, ober reuz, ober e benn fall, ober ar sod., ober trouz bras, chabousat, c'hoari an taol, c'hoari an emgann, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *ein Theater aufführen*, c'hoari an toull kamambre, ober e reuzenn, ober he fompinnenn, ober he fompinnell, ober he febreenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, ober chistroù, ober tiekoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober tresoù, ober astrafoù, c'hoari tad an ardoù fall, c'hoari ur gomedienn dirak u.b., c'hoari an asavandenn gant u.b. ; *so ein Theater wegen einer solchen Kleinigkeit !* sell aze ur van evit ket ha netra !

Theater- : c'hoarivael, ... c'hoariva, ... ar c'hoariva.

Theaterabonnement n. (-s, -s) : koumanant c'hoaridi g., koumanant c'hoariva g.

Theateraufführung b. (-, -en) : abadenn c'hoariva b., c'hoariadenn b.

Theaterautor g. (-s, -en) : aozer dramaoù g., dramaour g., aozer c'hoariva g., c'hoarivaour g.

Theaterbühne b. (-, -n) : leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b.

Theatercoup g. (-s, -s) : [dre skeud.] taol strak g., taol ruz g., stropad b., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Theaterdekoration b. (-,-en) : kinkladur al leurenn g., loadur g., kostezioù ls., stirelloù ls. ; *die Theaterdekoration anbringen, die Theaterdekoration aufstellen*, sevel ar c'hinkladur, plantañ al loadur.

Theaterdichter g. (-s,-) : saver pezhioù-c'hoari g.

Theatereffekt g. (-s,-e) : [dre skeud.] taol strak g., taol ruz g., stropad b., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Theaterensemble n. (-s,-s) : strollad c'hoarierien g.

Theaterferien ls. : [c'hoariva] vakañsoù ls., ehan g.

Theaterfestival n. (-s,-s) / **Theaterfestspiele** ls. : festival c'hoariva g.

Theatergruppe b. (-,-n) : strollad c'hoarierien g.

Theaterintendant g. (-en,-en) : rener c'hoariva g., rener c'hoaridi g.

Theaterkarte b. (-,-n) : bilhed c'hoariva g., bilhed evit ur pezh-c'hoari g., bilhed evit mont d'ar c'hoariva g.

Theaterkasse b. (-,-n) : kef ar c'hoaridi g., bilhederezh b.

Theaterkritik b. (-,-en) : arzvarnouriezh c'hoariva b. ; *eine Theaterkritik*, un arzvarnadenn c'hoariva b.

Theaterkritiker g. (-s,-) : arzvarnour c'hoariva g.

Theaterkritikerin b. (-,-nen) : arzvarnourerez c'hoariva b.

Theaterkunst b. (-,-) : arz ar c'hoariva g., c'hoariva g.

Theaterloge b. (-,-n) : logell c'hoariva b.

Theatermacher g. (-s,-) : [c'hoariva] leurenner g.

Theatermaler g. (-s,-) : livour-kinklour c'hoariva g.

Theatermaschinerie b. (-) : stramm g. ; *Transportwagen für Theatermaschinerie*, sammgar stramm g.

Theatermaschinist g. (-en,-en) : strammer g.

Theaterprobe b. (-,-n) : pleustradeg c'hoariva b.

Theaterregisseur g. (-s,-e) : [c'hoariva] leurenner g.

Theaterschneider g. (-s,-) : dilhataer g.

Theaterstreich g. (-s,-e) : [dre skeud.] taol strak g., taol dic'hortoz g., taol ruz g., stropad b., darvoud dic'hortoz g.

Theaterstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g., c'hoariadeg b., c'hoari g., c'hoariell b. ; *Aufbau eines Theaterstücks*, framm ur pezh-c'hoari g. ; *ein Theaterstück proben*, pleustriñ war ur pezh-c'hoari, pleustriñ ur pezh-c'hoari ; *ein Theaterstück aufführen*, *ein Theaterstück spielen*, dezerc'hañ ur pezh, c'hoari pezh,, displegañ ur pezh-c'hoari, kinnig ur pezh-c'hoari ; *ein Theaterstück erneut auf die Bühne bringen*, *ein Theaterstück erneut aufführen*, adc'hoari ur pezh, adkinnig ur pezh-c'hoari, adleurenañ ur pezh-c'hoari ; *das Theaterstück wurde in allen Zeitungen verrissen*, *das Theaterstück wurde in allen Zeitungen vernichtend kritisiert*, dispennet e voe ar pezh-c'hoari gant an holl gazetennoù ; *das Theaterstück war ein großer Flop*, *das Theaterstück floppte gnadenlos*, *das Theaterstück war das reinste Fiasko*, ur c'hwitadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, ur mell c'hwitadenn e oa bet ar pezh-c'hoari, un afochadenn grenn e oa bet ar pezh-c'hoari, ar pezh-c'hoari en doa graet tro gazeg, ar pezh-c'hoari en doa graet kazh, graet hor boa flagas gant ar pezh-c'hoari prop ha brav, tapet hor boa ul louzenn gant ar pezh-c'hoari, tapet hor boa ur pur gant ar pezh-c'hoari, ur gac'hadenn vantrus e voe ar pezh-c'hoari-se.

Theatertournee b. (-,-s/-n) : troiad c'hoariva b.

Theatertruppe b. (-,-n) : strollad c'hoarierien g.

Theatervorstellung b. (-,-en) : abadenenn c'hoariva b., c'hoariadenn b.

Theaterwerk n. (-s,-e) : c'hoariva g. ; *Bertolt Brechts Theaterwerk*, c'hoariva Bertolt Brecht g.

Theaterwesen n. (-s) : pezh a sell ouzh ar c'hoariva g., bed ar c'hoariva g., c'hoariva g.

Theaterzettel g. (-s,-) : roll an abadennoù c'hoariva g.

Theaterzensur b. (-,-en) : skridvarnerezh a bled gant ar c'hoariva g.

Theatiner g. (-s,-) : [relij.] teatin g. [*liester teatined*].

theatral ag. : ... c'hoariva, ... ar c'hoariva, c'hoarivael, c'hoarivaek ; *filmische und theatrale Elemente*, parzhioù filmel ha c'hoarivael g.

theatralisch ag. : 1. ... c'hoariva, ... ar c'hoariva, c'hoarivael, c'hoarivaek ; *spektakuläre und theatralische Wirkung*, efed arvestek ha c'hoarivaek g. ; 2. orbidus, flammik, leun a orbidoù, fesonius, kontenañsus, a ra tailhoù, stroñs gantañ frankik, digoroù gantañ frankik, ur bern tron gantañ, modoù bras gantañ, modoù randonus gantañ.

Theatralische(s) ag.k. n. : *das Theatralische*, ar c'hoarivaeezh b.

Theatralik b. (-) : c'hoarivaeezh b., stambouc'h g., c'hwez g., ton g.

Theatraliker g. (-s,-) : 1. aozer dramaoù g., dramaour g., aozer pezhioù-c'hoari g., c'hoarivaour g. ; 2. den flammik g., den leun a orbidoù, den fesonius b., den kontenañsus g., den kamambre g., sac'h-c'hwez g.

theatralisieren V.k.e. (hat theatralisiert) : [dre skeud.] mont gwall amplik gant udb, c'hwezañ udb, dramaekaat, gwall reuzeudikaat, reuzusaat, gwashaat, mantrusaat.

Thebain n. (-s) : [kimiezh] tebain g., paramorfin g.

Thebaïs n. : Thebaid b., Thebaidos b.

Theben n. : Tebez b., Tebas b.

Thein n. (-s) : tein g.

Theismus g. (-) : doueouriezh b.

Theist g. (-en,-en) : doueour g.

Theke b. (-,-n) : taol-gont b., kontouer g., bar g., [dre fent] taol santel b. ; *an der Theke stehen*, bezañ en e sav ouzh ar c'hontouer ; *an der Theke sitzen*, bezañ azezet ouzh ar c'hontouer ; *Kühltheke*, armel-wer yen b. [*liester armili-gwer yen*].

Thema n. (-s,Themen) : 1. dodenn b., tem g., testenn b., kraf g. [*liester krafoù, krefen*], danvez g., dalc'h g., sujed g., kistion b., kaoz b. ; *ein Thema behandeln*, plediñ gant un destenn bennak (ur c'hraf bennak) ; *ein Thema erschöpfen*, *ein Thema erschöpfend behandeln*, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf 'zo, disec'hañ danvez un diviz, diskejañ ur c'hraf bennak, disec'hañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; *ein Thema ausführen*, displegañ ur c'hraf bennak ; *ein Thema unbehandelt lassen*, chom hep plediñ gant un destenn bennak (gant ur c'hraf bennak), chom hep displegañ ur c'hraf bennak ; *zum Thema Abrüstung*, a-zivout an dizarmañ ; *sich (ak.) lang und breit über ein Thema auslassen*, *sich (ak.) endlos über ein Thema auslassen*, stambouc'hañ ur c'hraf bennak, chom ur biken gant ur c'hraf bennak ; *vom Thema abschweifen*, *vom Thema abkommen*, diskerzhañ, ober un diskerzh, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, tec'hel diwar ar gont, tec'hel diwar an arroudenn, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, treiñ diwar e dorchenn, P. dibarkañ ; *als Einführung zum Thema*, kement ha stagañ ganti ; *zum Thema kommen*, lakaat ar gaoz war kraf an diviz ; *beim Thema bleiben*, chom war ar c'hraf, delc'her krog en e neudenn ; *bleiben wir beim Thema !* chomomp war ar c'hraf ! chomit en hoc'h erv, mar plij ! na lezit ket ho spered da zivarchiñ ! ; *beim gleichen Thema bleiben*, malañ an hevelep bleud ; *sie springen von einem Thema zum anderen*, mont a reont eus ar c'hazh d'ar razh, da gentañ e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; *zu diesem Thema*, war se, war ar poent-se, war

ar c'hraf-se ; *vom Thema ablenken, das Gesprächsthema wechseln, das Gespräch auf ein anderes Thema bringen, zu einem anderen Thema übergehen*, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ kaoz, cheñch kaoz, distreiñ diwar e gaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, treiñ diwar e dorchenn, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn ; *zum Thema zurückkommen*, distreiñ gant ar gaoz, distreiñ gant e gaoz ; *kommen wir zum Thema zurück*, n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp gant hor c'hezeg, distroomp war hor c'haoz, distroomp war hor c'hraf ; *ein heikles Thema berühren, ein heikles Thema anschneiden, ein heikles Thema ansprechen, ein heikles Thema anpacken, ein heikles Thema angehen*, en em arastiñ ouzh ur c'hraf bubuik, stagañ gant ur c'hraf bubuik, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; *das Thema voll ausgeschöpft haben*, bezañ e penn e sonenn ; *das Thema steht im Fokus, das ist Gesprächsthema Nummer eins*, n'eus ken kont, n'eus brud nemet eus se, n'eus pennkomz nemet a se, ne gomzer a gen, emañ ar brud-se a bep tu (Gregor), klevet e vez anv eus kement-se un tammig e pep lec'h, kaoz vras a zo eus an drase, war teod an dud emañ, war an teod emañ, setu ar bater nevez ! ; **2.** [sonerezh] dodenn b. ; *Hauptthema, Leitthema*, penndodenn b. ; *Nebenthema*, eildodenn b. ; **3.** [yezh.] bonad g. ; *Vokalthema*, bonad sonennek g.

Thematik b. (-,en) : tachad g., domani g., tachenn b., tachennad b., dodenn b., sujed g.

thematisk ag. : **1.** dodennel, dodennek ; [preder.] *thematisches Bewusstsein*, emskiant dodennel b. ; **2.** [yezh.] bonadel ; *thematische Flexion*, plegad bonadel g. ; *thematisches Suffix*, lostger bonadel g.

Adv. : ent-dodennel.

thematisieren V.k.e. (hat thematisiert) : **1.** lakaat ar gaoz war, dodennañ, plediñ gant, dodennekaat ; **2.** [preder.] dodiñ ; **3.** [yezh.] bonataat.

Thematisierung b. (-,en) : **1.** dodennadur g., dodennañ g., dodennekaat g. ; **2.** [preder.] dodiñ g. ; **3.** [yezh.] bonatadur g., bonataat g.

Thematismus g. (-) : [sonerezh; preder.] dodennegezh b.

Themse b. (-) : Tavoez g. ; *die Themse*, an Tavoez g.

Thenar g. (-s,-e) : [korf.] gourbozenn b.

Theobald g. : Tepot g.

Theodizee b. (-,n) : [preder.] teodikiezh b., douevreutadenn b.

Theodolit g. (-s,-e) : [optik] teodolit g.

Theodor g. : Teodor g., Tepot g.

Theogamie b. (-) : [egiptouriezh] hierogamiezh g., herios gamos g.

theogamisch ag. : [egiptouriezh] hierogamiek, ... herios gamos.

Theogonie b. (-,n) : [Hesiodos] teogoniezh b.

theogonisch ag. : teogonek.

Theokrat g. (-en,-en) : teokrat g., belegveliour g.

Theokratie b. (-,n) : teokratiezh b., belegveliezh b.

theokratisch ag. : teokratek, belegveliek, belegveli.

Theokratismus g. (-) : belegveliouriezh b., doueriegezh b., teokratouriezh b.

Theologe g. (-n,-n) : **1.** [preder.] doueonour g., teologour g. ; **2.** [relij.] feizonour g.

Theologie b. (-,n) : **1.** [preder.] doueoni b., doueoniezh b., teologiezh b., feizoniezh b. ; *negative Theologie*, teologiezh

nac'hek b., teologiezh apofatek b., apofategezh b. ; *scholastische Theologie*, doueoniezh skolastikel b. ; [kant] *Moraltheologie*, doueoniezh vuhezoniezhel b., teologiezh vuhezoniezhel b., doueoniezh divezouriezhel b., teologiezh divezouriezhel b. ; **2.** [relij.] feizoniezh b. ; *Moraltheologie*, feizoniezh vuhezoniezhel b.

Theologin b. (-,-nen) : **1.** [preder.] doueonourez b., teologourez b. ; **2.** [relij.] feizonourez b.

theologisch ag. : **1.** [preder.] doueoniel, doueoniezhel, teologek, teologel ; **2.** [relij.] feizoniel, feizoniek, douedaveel.

Theophanie b. (-,-n) : [relij.] teofaniezh b.

theophanisch ag. : teofanek.

Theophile g. : Teofil g.

Theorbe b. (-,-n) : [sonerezh] teor b. g. [*liester teorboù*].

Theorem n. (-s,-e) : gwirienn b., delakadenn b. ; *ein Theorem darlegen, ein Theorem formulieren*, delakaat ; *den Beweis eines Theorems führen*, dienaar un delakadenn, prouiñ un delakadenn.

Theoretiker g. (-s,-) : damkanour g., arlakadour g.

Theoretikerin b. (-,-nen) : damkanourez b., arlakadourez b.

theoretisch ag. : damkanel, damkanek, damkaniezhel, arlakadennel, arlakadennek, arlakadel, arlakadek, diwar levrioù ; *theoretische Forschung*, imbours'ar arlakadel g. ; *theoretisches Wissen*, deskadurezh diwar lenn ha selaou b. ; *theoretisches Vorurteil*, rakvar arlakadennel b. ; *theoretische Sichtweise*, sell damkanek g. ; *theoretische Konnotation*, kennotadur arlakadennek g. ; *theoretisches Prinzip*, pennaenn damkanel b. ; *theoretische Schriften*, skridoù damkanel ls. ; *praktische und theoretische Ausbildung*, stummadur embregel ha damkanel g. ; *theoretische Mechanik*, loc'honiezh dezrannel b. ; *theoretische Möglichkeit*, goulakadenn skouer b. ; *theoretischer Fall*, degouezh skouer g. ; *auf theoretischer Ebene*, er par damkanel ; *theoretische Überlegungen anstellen*, damkanañ, arlakaat ; *die theoretischen Grundlagen für etwas erarbeiten*, sevel un damkaniezh diwar-benn udb., danzen un damkan ; [preder., Kant] *theoretische Vernunft*, poell damkanel g.

Adv. : **1.** ent-damkanel, er par damkanel ; *theoretisch und praktisch*, ent-damkanel hag ent-embregel ; *zuerst mit Beispielen veranschaulichen und erst danach theoretisch erklären*, kelenn da gentañ dre skouer a-barzh e ober dre c'her ; **2.** *theoretisch, rein theoretisch* ; sañset ; *ja, theoretisch !* ya, sañset ! ya, war baper !

theoretisieren V.gw. (hat theoretisiert) : *über etwas theoretisieren*, sevel un damkaniezh diwar-benn udb., danzen un damkan.

theoretisierbar ag. : damkanadus.

Theoretisierung b. (-,-en) : damkanadur g., damkanerezh g.

Theorie b. (-,-n) : **1.** [enebet ouzh embreg] damkaniezh b., damkan g., damkanad g., damkanadenn b. ; *Theorie und Praxis*, damkan hag embreg, damkaniezh hag embregiezh, kelennadurezh hag obererezh ; *Theorie und Praxis trennen, die Theorie von der Praxis trennen*, disrannañ an damkan hag ar pleustr, disrannañ an damkan diouzh ar pleustr ; *Neodarwin'sche Theorie*, damkaniezh nevezdarwinek b. ; [mat.] *Katastrophentheorie*, damkaniezh an dardroadoù b. ; *Gruppentheorie*, damkaniezh ar strolloù b. ; *Bifurkationstheorie, Verzweigungstheorie*, damkaniezh ar c'havazoù b. ; *Theorien aufstellen, damkanañ, arlakaat ; eine Theorie für etwas aufstellen, eine Theorie zu etwas aufstellen*, sevel un damkaniezh diwar-benn udb., danzen un damkan ; *das Aufstellen einer Theorie, an damkanadur g., an damkanerezh g.* ; **2.** [goulakadenn] arlakadenn b., arlakadurezh b. ; *physikalische Theorie*, arlakadenn fizikel b. ;

Einsteinsche Relativitätstheorie, arlakadenn ar geñverelezh b., arlakadenn Einstein b. ; *Affektivitätstheorie*, arlakadenn ar gantaezelezh b. ; *die Theorie des Unbewussten nach Sigmund Freud*, arlakadenn an diemouez gant Sigmund Freud b. ; [relij.] *biblizistische Theorie*, arlakadenn biblelour b.

Theosoph g. (-en,-en) : douebrederour g., teozofour g.

Theosophie b. (-,-n) : douebrederouriezh b., teozofiezh b.

theosophisch ag. : teozofek.

Thérapeut g. (-en,-en) : [mezeg.] terapeutour g., yac'hadour g.

Thérapeutik b. (-) : [mezeg.] yac'hadouriezh b.

Thérapeutin b. (-,-nen) : [mezeg.] terapeutourez b., yac'hadourez b.

therapeutisch ag. : [mezeg.] mezegadel, ... kurañ, ... mezegañ, yac'hadel, kuradel ; *therapeutischer Aufenthalt*, kuriadenn b., kur b., chomadenn yac'hadel b. ; *therapeutischer Übereifer*, arloup yac'hadel g. ; *therapeutische Behandlung*, yac'hadurezh b. ; *therapeutische Verwendung*, *therapeutische Nutzung*, *therapeutische Anwendung*, arver kuradel g.

Thérapie b. (-,-n) : [mezeg.] mezegerezh g., mezegiezh b., mezegadur g., mezegadenn b., terapiezh b., yac'hadurezh b., kur b., kurañ g. ; *Psychotherapie*, bredkurerezh g., bredkurañ g., bredkur b., bredkuradenn b., bredyac'haerezh g., psikoterapiezh b.

therapieresistent ag. : *therapieresistente Krankheit*, kleñved kilvers g.

Therapieweiterführung b. (-) : kendalc'h ar mezegañ g., kendalc'hidigezh ar mezegañ b. ; *besessene Therapieweiterführung*, arloup yac'hadel g.

Theresa b. : Tereza b.

Theriak g. (-s) : triakl g., louzoù hollbare g., louzoù meur g., peurlouzoù g., remed-holl g., louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g.

Theriakkraut n. (-s,-kräuter) / **Theriakwurzel** b. (-,-n) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b.

Theriologie b. (-) : bronnegouriezh b., mammalogiezh b.

Thermal- : havel, ... havgurañ, ... dour.

Thermalbad n. (-s,-bäder) : **1.** kibellidi g., kibellec'h g., feunteunioù dour domm ls., feunteunioù havgurañ ls. ; **2.** kreizenn dourvezegiezh b., kreizenn havgurañ b., kurva dourvezegiezh g., havgurva g. ; **3.** kêr-zour b. ; **4.** kibelladenn havel b., kibelladenn havgurañ b.

Thermalquelle b. (-,-n) : feunteun dour domm b., feunteun havgurañ b., eien havgurañ str. ; *kurative Wasserqualität einer Thermalquelle*, havegezh an dour b.

Therme b. (-,-n) : **1.** feunteun dour domm b., feunteun havgurañ b., eien havgurañ str. ; **2.** [istor] *die Thermen*, ar c'hibellidi g., ar c'hibellec'h g., ar feunteunioù dour domm ls., ar feunteunioù havgurañ ls.

Thermidor g. (-/-s,-s) : [istor] *der Thermidor*, miz ar wrez g.

Thermie b. (-,-n) : [unanenn vuzuliañ] termienn b. [*liester* termiennoù].

Thermik b. (-) : [nij., hinouriezh] aerredenn war-bign b., redenn bign b.

thermisch ag. : gwrezel, ... gwrez, termek ; *thermische Behandlung*, *thermische Bearbeitung*, *thermische Aufbereitung*, *thermisches Verfahren*, danzeadur gwrezel g. ; [fizik] *thermischer Schock*, stroñs gwrezel g., stok termek g. ; [nucl.] *thermische Leistung*, galloudezh wrezel b. ; [tekn.] *thermische Lanze*, goaf gwrezel g., goaf oksigen g.

Thermistor g. (-s,-en) : [tredan.] gwrezharzell.

thermistoriert ag. : [tredan.] gwrezharzellet.

Thermit® n. (-s) : [kimiezh] termit® g.

Thermobehandlung (-,-en) : danzeadur gwrezel g.

Thermobiegen n. (-s) : gwrezplegañ g.

Thermochemie b. (-) : gwrezkimiezh b.

thermochemisch ag. : gwrezkimiel.

Thermodrucker g. (-s,-) : moullerez sec'hdarzh b.

Thermodüse b. (-,-n) : [nij.] statoreaktor g.

Thermodynamik b. (-) : gwreznerzhoniezh b., pennaenn Sadi Carnot b.

Thermodynamiker g. (-s,-) : gwreznerzhoniour g.

thermodynamisch ag. : gwreznerzhoniell ; [fizik] *thermodynamisches Potential*, *thermodynamisches Potenzial*, barr gwreznerzhoniell g.

thermoelektrisch ag. : gwreztreddanel, ... gwreztreddan ; *thermoelektrischer Generator*, ganer gwreztreddan g.

Thermoelektrizität b. (-) : gwreztreddan g.

thermoelektronisch ag. : [fizik] gwrezelektronek ; *thermoelektronische Emission*, ec'hodiñ gwrezelektronek g.

Thermoelement n. (-s,-e) : [fizik] daouad gwreztreddanel g., gwrezdaouad g.

Thermografie b. (-) / **Thermographie** b. : gwrezwezañ g.

Thermogravimetrie b. (-) / **thermogravimetrische Analyse** b. : gwrezkerch'hellventerezh g.

Thermokauter g. (-s,-) : [mezeg.] loskezer g. [*liester* loskezerioù].

Thermokline b. (-,-n) : [moroniezh, douaroniezh] termoklin g. [*liester* termoklinoù].

Thermokopie b. (-,-n) : gwrezzeilenn b.

Thermolumineszenz b. (-,-en) : [fizik] gwreztrelduc'hañ g.

thermomagnetisch ag. : gwrezwarellel

Thermomagnetismus g. (-) : gwrezwarellouriezh b.

thermomechanisch ag. : gwreztreldoc'hel.

Thermometer n. (-s,-) : gwrezventer g., gwrezvuzulier g., gwrezverker g., gwrezverker mezeg g., P. ibil gwer da lakaat er revr g.

Thermometrie b. (-) : [fizik] gwrezverkerezh g.

thermometrisch ag. : [fizik] gwrezverkel.

thermonuklear ag. : gwrezderc'hanel.

thermophil ag. : [loen.] termofil.

Thermophilie b. (-) : [loen.] termofiliezh b.

Thermopaar n. (-s,-e) : [fizik] daouad gwreztreddanel g., gwrezdaouad g.

Thermopapier n. (-s) : paper luc'hgizidik g.

Thermophysik b. (-) : gwrezfizik g.

thermophysikalisch ag. : gwrezfizikel.

Thermoplast g. (-s,-e) : [kimiezh] plastik gwrezvezellaus g.

thermoplastisch ag. : gwrezvezellaus.

Thermoplastizität b. (-) : gwrezvezellausted b.

Thermopylen ls. : [douaroniezh, istor] *die Thermopylen*, an Termopiloù ls.

Thermopylenpass g. (-es) : [douaroniezh, istor] *der Thermopylenpass*, ode an Termopiloù b.

Thermorezeptor g. (-s,-en) : [korf., bev.] gwrezfraouva g.

Thermosäule b. (-,-n) : [tredan.] gwrezkell b. [*liester* gwrezkilli].

Thermoschock g. (-s,-s) : [fizik] stroñs gwrezel g., stok termek g.

Thermosflasche® b. (-,-n) : termos® g., boutailh termos® b.

Thermosiphonanlage b. (-,-n) / **Thermosiphonkollektor** g. (-s,-en) : gwrezpibenn b.

Thermoskühlwagen g. (-s,-) : bagon keitwrez b.

Thermosphäre b. (-) : [hinouriezh] termosfer g.

thermosphärisch ag. : termosferek.

thermostabil ag. : gwrezstabil, dalc'hus ouzh ar forc'hadoù gwrez, dalc'hus ouzh ar diforc'hioù gwrezel, dalc'hus ouzh an ampledou gwrezel, dalc'hus ouzh ar sav-diskenn er gwrezverk.

Thermostabilität b. (-) : gwrezstabiled b.

Thermostat g. (-s,-e) : gwrezreoler g.
thermostatisch ag. : gwrezreolel.
Thermostatmischer g. (-s,-e) : mingler g. [*liester minglerioù*].
Thermosyphonanlage b. (-,-n) / **Thermosyphonkollektor** g. (-s,-en) : gwrezpibenn b.
thermotrop ag. / **termotropisch** ag. : [bev.] termotropek.
Thermotropismus g. (-,-en) : [bev.] termotropegezh b.
thermoverschweißbar ag. : gwrezpegus.
thesaurieren V.k.e. (hat thesauriert) : teñzoriañ, teñzoriata, kuzhiadañ ; *Geld thesaurieren*, heoliañ arc'hant, sevel arc'hant, teñzoriañ, teñzoriata, kuzhiadañ, gwrac'hellat paper, berniañ arc'hant gant ar rastell, rastellat arc'hant, rozellat arc'hant, tolpañ arc'hant, tolpañ, dastum, krabanata, berniañ.
Thesaurierung b. (-,-en) : dastum arc'hant g., teñzoriañ g., teñzoriatadur g., teñzoriata g., kuzhiadañ g.
Thesaurus g. (-,Thesauri/Thesauren) : 1. tezorus g., geriadur g. ; [stlenn.] geriadur al leteñveloù g. ; 2. [istor] teñzor g., teñzordi g.
These b. (-,-n) : 1. tezenn b. ; *naturalistische Thesen*, tezennoù naturelour ls. ; 2. [Fichte, Hegel, Kant] dod g., dodenn b., dodad g., dodiñ g. ; *These, Antithese, Synthese*, dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
Thesenverfasser g. (-s,-) : tezenour g.
Thessalien n. (-s) : Tessalia b., Tesalia b.
thetisch ag. : tezennel, dodat, dodus, dodel, ... dodiñ ; [preder.] *thetisches Bewusstsein*, emskiant dodiñ b. ; *nicht-thetisches Bewusstsein*, emskiant hep dodiñ b.
Thing n. (-s) : [istor, Germaned] bodadeg b.
Tholeit g. (-s) / **Tholeit** g. (-s) / **Tholeyit** g. (-s) : [maenoniezh] toleit g.
tholeitisch ag. : [maenoniezh] toletek.
Thomas g. : Tomaz g. ; *er ist ein ungläubiger Thomas*, evel sant Tomaz ne gred ken na wel (Gregor) - hemañ zo evel sant Tomaz, diwezhañ den a gredas - hemañ a zo evel sant Tomaz : mankout a ra dezhañ gwelet a-raok krediñ.
Thomasbirne b. (-,-n) : [metal.] forn-gemmañ Thomas b.
Thomasflusseisen n. (-s) : [metal.] potin Thomas g.
Thomasmehl n. (-s) / **Thomasschlacken** ls. : kenn difosforañ g.
Thomismus g. (-) : [relij.] tomazegezh b., tomazouriezh b.
Thomist g. (-en,-en) : [relij.] tomazour g.
Thon g. (-s,-s/-e) : [Bro-Suis] toun g.
Thor g. : Thor g., Donar [*doue german, mestr ar gurun*] g., doue foeltr g.
Thora b. (-) : [relij.] Torah g., tora g.
thorakal : [korf.] ... ar brusk, ... er brusk.
Thorakalschwellung b. (-,-en) : [korf.] bolzadur ar gouzoug g.
Thorax g. (-/-es, -e/Toraces) : [korf.] brusk g.
Thorax- : [korf.] ... ar brusk, ... er brusk.
Thoraxchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh ar brusk g.
Thorium n. (-s) : [kimiezh] thoriom g.
Thraker g. (-s,-) : [istor] Trak g. [*liester Traked*].
Thrakien n. (-s) : [istor] Trakia b.
Thrazier g. (-s,-) : sellit ouzh Thraker.
Thrazien n. (-s) : sellit ouzh Thrakien.
Thriller g. (-s,-e) : euzhfilm g., film spont g., film skrij g.
Thrombin n. (-s) : [bevgimiezh, mezeg.] trombin g.
Thrombose b. (-,-n) : [mezeg.] tromboz g.
thrombotisch ag. : trombozek.
thrombozyt g. (-en,-en) : [mezeg.] trombokit str., trombokitenn b.
Thrombus g. (-,Thromben) : [mezeg.] tromboz g.
Thron g. (-s,-e) : 1. tron g., kador-roue b. ; *den Thron besteigen*, dont war an tron, pignat war an tron, mont da

azezañ war an tron, mont war an tron, sevel war an tron ; *den Thron erneut besteigen*, assevel war an tron, adsevel war an tron ; *einen König vom Thron stoßen*, didronañ ur roue, skarzhañ (argas) ur roue diwar e dron, lemel e dron digant ur roue, diskar ur roue diwar e dron, diroueañ u.b., lakaat sav dindan ur roue ; *der Anwärter auf den Thron*, an emvenner roue g., ar roue da vezañ g., ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., an danvez roue g. ; *auf den Thron verzichten*, ober dilez eus e dron, ober dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn, ober e zilez a roue ; *Thron und Altar*, iliz ha noblañs ; *er blieb nur sehr kurze Zeit auf dem Thron*, chom a reas nebeut-bras a amzer war an tron ; 2. [dre fent.] kador-doull b., skudell-noz b., pod-kambr g.
Thronanwärter g. (-s,-) : emvenner roue g., danvez roue g., roue da vezañ g., roue da zont g.
Thronbesteigung b. (-,-en) : kadoridigezh b., tronidigezh b., donedigezh war an tron b., pignidigezh war an tron b., savidigezh war an tron b.
Thronbewerber g. (-s,-) : emvenner roue g., danvez roue g.
Throne ls. / **Thronen** ls. : [relij.] Troned ls.
thronen V.gw. (hat gethront) : bezañ war an tron, tronañ, aotrouniañ, ren.
Thronengel g. (-s,-) : [relij.] Tron g. [*liester Troned*].
Thronentsagung b. (-,-en) : dilez eus an tron g., dilez eus e garg a roue g., dilez a roue g., dilez eus e gurunenn g.
Thronerbe g. (-n,-n) : ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., daofin g., danvez roue g.
Thronerhebung b. (-,-en) : tronidigezh b.
Thronfolge b. (-,-n) : warlerc'hiezh war an tron g.
Thronfolger g. (-s,-) : susitour war an tron g., warlerc'hiad war an tron g. ; [kegin.] *Kartoffeln auf Thronfolgerart*, avaloù-douar daofinez ls.
Thronfolgerin b. (-,-nen) : susitourez war an tron g., warlerc'hiadez war an tron g.
Thronhimmel g. (-s,-) : daez g., stel g., tabarlank g.
Thronprätendent g. (-en,-en) : emvenner roue g.
Thronräuber g. (-s,-) : alouber tron g., treuzpiaouer kurunenn g.
Thronrede b. (-,-n) : prezegenn an tron b.
Thronsessel g. (-s,-) : tron g., kador-roue b.
Thronwechsel g. (-s,-) : cheñchamant roue g., cheñch renadur g.
Thronzelt n. (-es,-e) : [ardamezouriezh] lenn b.
Thule n. : 1. [kêr] Thule b., Uummannaq b. ; 2. [mojenn., enezenn] Tule b.
Thulium n. (-s) : [kimiezh] thuliom g.
Thun g. (-s,-e) / **Thunfisch** g. (-es,-e) : [loen.] toun g. ; *weißer Thun*, jermon g., toun gwenn g. ; *roter Thun / großer Thun / nordatlantischer Thun / Blauflossen-Thunfisch*, toun ruz g. ; *Thunfische fangen*, touneta ; [kegin.] *Thunfisch im eigenen Saft*, toun drezañ e-unan g. ; *die Makrelen und Thunfische*, ar skombrideged ls. ; *die Thunfische und die Thunfischartigen*, an tonideged ls.
Thunfischer g. (-s,-) : tounetaer g.
Thunfischfang g. (-s) : touneta g., tounetaerezh g., micher douned b., pesketaerezh an touned g. ; *auf Thunfischfang gehen*, mont da douneta ; *Seiner zum Thunfischfang*, lestr-touneta seulenner g.
Thunfischfanghafen (-s,-häfen) : porzh touneta g.
Thunfischkutter g. (-s,-) : bag-touneta b.
Thunfisch-Langleinen-Fischerboot n. (-s,-e) : lestr-touneta linenner g.
Thunfischtartar n. (-s,-s/-) : [kegin.] toun tartar g.

Thunmakrele b. (-,-n) : [loen.] brezhell-Spagn g. [*liester* brizhilli-Spagn], elc'hig g. [*liester* elc'higed], enbrezhell g. [*liester* enbrizhilli].

Thuntrawler g. (-s,-) : [merdead.] chaluter-tounetaer g., dragour touned g.

Thurgau g. (-s) : [Bro-Suis] *der Thurgau*, Thurgau b.

Thüringen n. (-s) : Thüringen b.

Thymian g. (-s,-e) : [louza.] turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g. ; *Sand-Thymian*, louzaouenn-an-deñved b., munudig g., tin-lann g., saourea g. ; *breitblättriger Thymian*, tin-gouez-bras g. ; *frühblühender Thymian*, munudig g., tin-lann g., louzaouenn-an-deñved b.

thymisch ag. : [korf.] ... an toazon.

Thymus g. (-s,Thymi) / **Thymusdrüse** b. (-,-n) : [korf.] toazon g. [*liester* toazonoù].

Thyristor g. (-s,-en) : [fizik] tiristor g.

Thysos g. (-,-soi) / **Thysus**¹ g. (-,-si) : [mojenn.] bazh vakanted b., bazh venaded b.

Thysus² g. (-,-si) : [louza.] tañvouezennad bodek b.

Tiara b. (-,-s/Tiaren) : [istor, relij.] tiarenn b.

Tiber g. : *der Tiber*, an Tiber g.

Tibet n. (-s) : Tibet b. ; *seit 1951 untersteht Tibet der Oberhoheit Chinas*, abaoe 1951 emañ Tibet dindan damani Sina.

Tibetaner g. (-s,-) : Tibetad g. [*liester* Tibetiz].

Tibetanerin b. (-,-nen) : Tibetadez b.

tibetisch ag. : **1.** tibetat ; **2.** [yezh.] tibetek.

Tibetisch n. : [yezh.] tibeteg g.

Tibia b. (-, Tibiæ) : **1.** [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonnenn b. ; **2.** [korf.] gwerzhid vras ar c'har b., skin g., kribenn-c'har b., askorn-gar g., kein ar c'har g.

Tibiaplateau n. (-s,-s) : [korf.] gwastad ar skin g.

Tic g. (-s,-s) : tik g.

Tick g. (-s,-e) : **1.** tik g., glizi str., kridoù ls., tridoù ls., skrijadennoù ls. ; **2.** tech fall g., pleg fall g., si fall g., droukpleg g., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., tu g., follezh b. ; *sein neuer Tick*, e albac'henn nevez b. ; *diesen Tick hat er schon ewig gehabt*, a-viskoazh en deus bet an atapi-se ; **3.** *einen Tick auf jemanden haben*, kaout droug ouzh u.b., kaout drougiezh ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel drougiezh ouzh u.b., magañ (goriñ) droukrañ ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., karet droug d'u.b., pediñ droug d'u.b. ; **4.** P. tammig bihan g., disterig g., lichadenn b.

ticken V.gw. (hat getickt) : **1.** tikal, titirinañ, ober tik-tak, ober tak tak tak ; *die Uhr tickt*, an horolaj a ra tik-tak ; **2.** [dre skeud.] *die Uhr tickt*, mont a ra an amzer hebiou, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer en-dro, mont a ra an amzer e sil hag e ber ; *unaufhaltsam tickt die Uhr*, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro, a-van-da-van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud ; *bei dir tickt es wohl nicht mehr richtig*, trevariañ a ra da skiant, diahelet eo da spered, direizhet eo da spered, distrañset eo da spered, emañ o c'hoari gant da voned, diskiantañ a rez, direzonañ a rez, brizhañ a rez, war tri zroad emañ, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? n'out ket mat gant da benn, ha deuet out sot ? erru out sot be betra ? aet out e belbi (e berlobi), paket ec'h eus anezho, kollet eo an ardremez ganit, [mezvier] dizatiñ a rez.

Ticken n. (-s) : tik-tak g., tak tak g.

Ticket n. (-s,-s) : tiked g. [*liester* tikiji, tikedoù], tikedenn b., bilhed g.

Ticketschalter g. (-s,-) : gwic'hed an tikiji b., gwic'hed ar bilhedoù b., dorikell an tikiji b., dorikell ar bilhedoù b., draf an tikedoù g., bilhederezh b.

Ticketverkauf g. (-s) : bilhederezh g.

Ticketverkaufsstelle b. (-,-n) : bilhederezh b.

tick-tack estl. : tik-tak, titirin, tak tak tak.

Tide b. (-,-n) : morad g., mare-mor g., nevez g. ; *Springtide*, morad bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi b./g., mare-mor bras e heled g. ; *Nipptide*, morad bihan g., nevez bihan g., mare-mor bihan e heled g., nevez divalav g. ; *Mitteltide*, reverzhi voan b., reverzhi moan g., mare-mor krenn e heled g. ; *Halbtide*, hantervare g. ; *bei Halbtide*, a-benn hantervare.

Tidediagramm n. (-s,-e) : maregramm g.

Tidekurve b. (-,-n) : maregramm g.

Tidenbeiwert g. (-s,-e) : gwezhiader ar mare g., P. uhelder ar mare g.

Tidendiagramm n. (-s,-e) : maregramm g.

Tidenfall g. (-s) : mare trec'h g., mare a-drec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dichal g.

Tidenhafen g. (-s,-häfen) : porzh na c'haller implijout nemet pa vezh uhel ar mor g., porzh-gourlanv g.

Tidenhochwasser n. (-s) : mor en e vog g., mor-bras g., gourlanv g., gourlen g., mor en e c'hourlen g., uhelvor g., lanvezh g., leunvor g., barr ar mor g.

Tidenhub g. (-s,-hübe) : heled ar mare g., ampled ar mare-mor g., lanvre g., uhelder ar mare g., gwezhiader ar mare g. ; *ein niedriger Tidenhub*, un nevez divalav g. ; *mittlerer Tidenhub*, reverzhi voan b., reverzhi moan g., mare-mor krenn e ampled g. ; *niedrigster Tidenhub*, marvor g., mor en e varvañ g., mor en e vihanañ g., mare bihan g., morad bihan g., nevez bihan g., kontrec'h g., mor-bihan g., mor marv g. ; *Beginn des zyklischen Anstiegs des Tidenhubs*, torr-mor g., digor-mor g., teñv g. ; *zyklischer Abstieg des Tidenhubs*, manaenn b. ; *der Tidenhub wird größer*, emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ, kreskiñ a ra ar mor, lañsañ a ra ar mor, emañ ar mare o redek, emañ ar mor o redek, teñv a zo, deuet eo an teñv, digormor a zo, deuet eo an digormor ; *der Tidenhub geht zurück*, emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, digreskiñ a ra ar mor, emañ ar mor o vervel, emañ ar mor o venel, emañ ar mor o vanout ; *sobald der Tidenhub zurückfällt, werden die Fische da sein*, pa vano ar mor e vo pesked.

Tidenintervall n. (-s,-e) : dilerc'h g.

Tidenkurve b. (-,-n) : maregramm g.

Tideniedrigwasser n. (-s) : izelvor g., daere g., mor daere g., dazre g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g.

Tidenstieg g. (-s) : mare lanv g., lanv g., lanvezh g., chal g., ar ruilh eus al lanv g.

Tidenverfrühung b. (-,-en) : [douarouriezh, merdead.] teñv g., digor-mor g., reg ar mor g.

Tideströmung b. (-,-en) : mareenn b.

Tideverfrühung b. (-,-en) : [douarouriezh, merdead.] teñv g., digor-mor g., reg ar mor g.

Tiebreak g./n. (-s,-s) / **Tie-Break** g./n. (- -s,- -s) : [sport, tennis h.a.] c'hoari krennuss g.

Tief g. (-s) : [mezeg.] diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., „blues“ g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad „blues“ g. ; *er hat einen Tief*, un taol-dinerzh en deus, chif bras en deus, diskaret eo, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, izelaet eo e vannieloù gantañ, kouezhet eo e vannieloù gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, gwasket eo,

diaes eo e benn, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, fallik eo dezhañ, gant kleñved ar penn du emañ, aet eo izel e galon, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gant ur barrad „blues“ emañ, aet eo izel e spered gantañ, divegon emañ, o valañ glaou emañ, o vagañ soñjoù du emañ.

Tief² n. (-s,-s) : 1. [hinouriezh] izelvan g., takad izelvan g., gouzizenn b., takad diwaskenn g., diwaskenn b. ; *okkludiertes Tief, Okklusionstief*, izelvan enkloz g. ; 2. [mezeg.] diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., „blues“ g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad „blues“ g. ; *er hat ein Tief*, chif bras en deus, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, gwasket eo, diaes eo e benn, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, fallik eo dezhañ, gant kleñved ar penn du emañ, aet eo izel e galon, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gant ur barrad „blues“ emañ, aet eo izel e spered gantañ, divegon emañ, o valañ glaou emañ, o vagañ soñjoù du emañ.

Tief³ n. (-s,-e) : [merdead.] kanol b., kanol-vor b., kan-mor g. **tief** ag./Adv. : 1. don, parfont, kev ; *der Fluss ist hier zwei Meter tief*, daou vetrad eo donder ar stêr amañ, daou vetrad e ya dour ar stêr amañ ; *ein tiefer Brunnen*, ur puñs don g. ; *der Brunnen ist fünf Meter tief*, pemp metr eo donder ar puñs, pemp metr eo donded ar puñs, ar puñs a zo pemp metr donder dezhañ ; *ein fünf Meter tiefer Brunnen*, ur puñs a bemp metr donder g., ur puñs pemp metr donder dezhañ g. ; *tiefer Schnee*, gwiskad mat a erc'h g., gwiskad don a erc'h g., erc'h don g., erc'h uhel g., erc'h tev g. ; *tiefstes Niveau*, live izelañ g., live izek g. ; *tief hineinschlagen, tief hineintreiben*, kas don, choukañ, sankañ don ; *tief graben, tief bohren*, toullañ don, toullañ kev ; *diese Landschaft hat sich mir tief ins Gedächtnis eingegraben*, chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se war va spered, chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'halon (enlouchet em spered, peg ouzh va c'halon, merket em spered, moulet em c'halon), en em siket don em c'houn eo skeudennoù ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se ; *dort geht der Ackerboden sehr tief*, an douaroù du-hont a zo kondon enno, an douaroù du-hont o deus kondon ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *den Boden tief lockern, den Boden tief pflügen*, kondonarat, arat don, difontañ ur park, plomañ an douar, plomañ, palvoziñ, endonañ un dachenn, kondonañ ; [merdead.] *das Schiff geht tief*, don e ya sont ar vag en dour ; *die Fahrinne ist nicht sehr tief*, bas eo an dour er ganol ; *wir haben tiefste Fluthöhe*, marvor a zo, emañ ar mor en e varvañ, marvoriñ a ra ; [mezeg.] *die Brandwunde ist nicht sehr tief, es ist keine tiefe Verbrennung*, n'eo ket aet don an dev ; *er hat sich tief verbrannt*, gwall zevet eo, losket-poazh eo ; [laboused] *tief fliegen*, darnijal ; *wenn Schwalben tief fliegen, droht Regen*, pa zeu ar gwennilied da zarnijal e tiouganont glav dimp ; *tief fliegender Vogel*, evn izelnij g., izelnijer g. ; [dre astenn.] *tiefer Teller*, asied don g., skudell b. ; *tiefe Schüssel*, plad don g. ; *die Pflanze ist tief eingewurzelt*, gwrizennet mat eo ar blantenn, don eo gwrizioù ar blantenn, mont a ra don en douar gwrizioù ar blantenn-se, gwrizioù ar blantenn-se a grog don en douar ; *stille Wasser gründen tief*,

e-lec'h ma vez an dour ar sioulañ e vez an donañ - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl - ar gwazhioù donañ a ra an nebeutañ a drouz - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] hennezh a zo sioul evel ur sac'had minaoüedoù - disfizout ouzh souchet o soñjal e ve kousket ; *tiefer werden*, donaat, doniñ ; *unermesslich tief*, disont, disol, distrad, dic'hourhedus, dizeun, diziazez, islonk, na c'heller ket kavout e foñs, na c'heller ket kaout e foñs ; *tiefer liegend*, danlec'hiet ; *tiefer unter etwas (dat.) liegend*, danlec'hiet d'udb.

2. izel ; *tief unten*, en e izelañ, a-izel, en diaz, e penn traoñ, e traoñ, d'an (ouzh) traoñ ; *tief unten im Tal steht ein Häuschen*, e goueled an draoñienn (e penn traoñ ar ganienn) ez eus un ti bihan ; *du stehst tiefer als ich*, en diaz emaut em c'heñver, emaut izeloc'h egedon ; *wir fliegen sehr tief*, emaomp o nijal izel-tre ; *das Thermometer steht tief*, en izel (en e izelañ, izel-gagn) emañ ar gwrezverker ; *tiefgekühlt*, dreistskornet, gourskornet ; *den Hut tief in die Stirn ziehen*, sankañ e dog don war e benn, sankañ e dog don war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *tiefer legen*, dreistizelaat ; *im tiefer liegenden Stockwerk*, en estaj dindan ; *tief liegendes Flussbett*, kanol zu b., kanol don an dour enni b. ; *tief liegende Augen haben*, bezañ lonket tout e zaoulagad, bezañ sanket don e zaoulagad en e benn, bezañ kleuzet e zaoulagad, bezañ koñfontet e zaoulagad ; *die Sonne steht tief am Horizont*, emañ an heol war rizen an dremmwel ; [dre skeud.] *tief stehen*, bezañ eus ar bobl izelañ ; *er ist tief gesunken*, pegen izel eo kouezhet, diskennet eo da netra, aet eo e-mesk ar re izelañ, hennezh a zo aet divalav e damm standilhon, erru eo fallañ ma c'haller bezañ, setu pelec'h en em gav, setu e pe stad en em gav, kouezhet eo e pod ar gwelien, erru eo war voued moc'h ; [kleñved] *er ist tief heruntergekommen*, aet eo pell, da fall ez a e yec'hed, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), n'eo ket gwall yac'h, ned a ket herrus gantañ, ned a ket herrus an traoù gantañ, gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ.

3. ec'hon, bras, pell, don, kev ; *tiefe Bühne*, leurenn don b. ; *der Chor ist zwölf Meter tief*, daouzek metr donder a zo gant ar chantele, daouzek metr donder a zo d'ar chantele ; *tief greifende Veränderung*, cheñchamant krenn g., troc'h g., kemmoù bras ls., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., barrad avel-gorbell g., reveulzi b. ; *tiefe Höhle*, mougev don b. ; *tiefer Wald*, koad don g. ; *im tiefen Wald (tief im Wald)*, e penn pellañ ar c'hoad, er pelldon ag ar c'hoad, e donder ar c'hoadoù, e donderioù ar c'hoadoù, e don (e donig-don, e donig-donañ, e don-donañ, e deun) ar c'hoad(où) ; *im tiefsten Winkel des Landes*, e pennfont ar vro, e parfont ar vro, e parfont ar vro, er pelldon ag ar vro, e penn pellañ ar vro, e don (e donig-don, e donig-donañ, e don-donañ, e deun) ar vro ; *tief ins Land vorstoßen*, mont don e-barzh ar vro ; [dre astenn.] *bis tief ins 19. Jahrhundert hinein*, betek pell en naontekvet kantved ; *bis tief in die Nacht hinein*, betek pell en noz, betek diwezhat-noz, betek erru pell an noz, diwezhat en noz ; *im tiefsten Winter*, e-kreiz (e kalon) ar goañv ; *im tiefsten Frieden*, e kreizig-kreiz ar peoc'h ; *tief einatmen*, sachañ don war e anal, c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù, analat hir ; [dre skeud.] *Leid geht tief*, ar glac'har a ya don er galon ; *tiefer Schmerz*, glac'har don g./b., glac'har grizias g., glac'har c'hwerf ha grevus g./b., poan don b., gloaz don b. ; *in meinem tiefsten Inneren*, em c'hreiz, em c'haoued, e don va ene, em askre, kev em c'halon, e don

va c'halon, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, em c'hreiz, a-ziabarzh va c'halon, don em diabarzh, don e-barzh ennon ; *tief im Herzen (im tiefsten Herzen)*, en e greizon, e don e ene, en e askre, e don e galon, e donder e galon, kev en e galon, en e gaoued, en don eus e galon, a-ziabarzh e galon ; *aus tiefstem Herzen*, eus goueled e galon / eus kreiz e galon / a holl galon / a-wir-galon / eus e holl galon (Gregor) ; *das hat mich tief erschüttert*, gwallfromet e oan bet gant kement-se, gwir-strafulhet e oan bet gant kement-se, dall e oan aet gant kement-se, trejebouliñ am boa graet gant kement-se, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan gant kement-se, kement-se en doa graet din stonkañ gant ar strafuilh, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, gwall boaniet e voen gant kement-se, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebez ar c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebez ar taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se ; *jemandem tief in die Augen sehen, jemandem tief in die Augen schauen*, sellet a-benn ouzh u.b., sellet a-dal ouzh u.b., reiñ penn d'u.b., sellet eeun ouzh u.b., sellet eeun ouzh dremm u.b., sellet ouzh u.b. e-kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor), bezañ e barv u.b., sellet a-bik e daoulagad u.b., sellet pizh ouzh u.b. ; *tiefe Gedanken*, prederadennoù don ls. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf*, raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; *tiefe Trauer*, kañv (glac'har) bras g., gloaz don b., keuz bras g., keuz da viken g. ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren*, klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *tiefer Schlaf*, morvitellerezh g., kousk kalet (divorfil, don, aes) g., kousked mik g., kousk mik g., hun mik g., hun kalet g., kousk tenn ha pounner g. ; *tief schlafen*, kousket c'hwek (mik, kalet, klot, klot ha kalet, kalet ha klot, evel ur roc'h, evel ur broc'h en e doull, evel ur maen, divorfil, mort, aes), bezañ kousket mofis, bezañ kousket-mort, bezañ kousket klot, kousket en e gloz, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz, huniñ mik, bezañ aet don en e gousk ; *tiefes Schweigen*, sioulded vras b. ; *eine tief finstere Nacht*, un noz dall b., un noz du-dall b., un noz teñval-dall b., un noz du evel ur forn b., un noz du-pod b., un noz teñval-sac'h b., un noz ken du hag ar pec'hed b., un noz du-holl b. ; *ich beklage es aufs Tiefste (zutiefst)*, diaes e kavan (domaj e kavan) e vefe tremenet an traoù evel-se ; *tief beschämt sein*, bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, flaeiañ gant ar vezh, bezañ un torad mezh (un troc'had mezh, ur c'horfad mezh, ur revriad mezh, ur vrozhad vezh) gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, kaout mezh da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh, tapout ur c'haouad mezh, kaout ul lostennad vezh, bezañ ken mezhus ha tra ; *tief betrüben*, gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, baduelliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, sabaturiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ ; *Sie haben ihn tief betrübt*, e geuziet hoc'h eus, gwallvantret hoc'h eus anezhañ ; *tief betrübt*, mantret e galon

gant ar glac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkreiz ha glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, baduellet, trechalet, strabouilhet, trefuet, enkreizet-holl, don estonet e galon ; *tiefes Geheimnis*, mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestlañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b.

4. [mezeg.] *tiefes Koma*, koma don g., peurgoma g.

5. [sonerezh] boud, izel ; *singen Sie einen Ton tiefer !* kanit war un ton izeloc'h ! ; *tiefer stimmen*, lakaat da seniñ izeloc'h ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen*, gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre ; *tiefes Register*, strid strad g., strid izel g.

6. [mouezh] *tiefe Stimme*, mouezh kleuz b., mouezh don b.

7. [livioù] teñval, peur...

tief- ag. : peur..., -tre, -meurbet, -kenañ.

Tiefbau g. (-s) : labourioù foran danzouar ls.

Tiefbauamt n. (-s) : ofis an Hentoù ha Pontoù g.

tiefbetrübt ag. : mantret e galon gant ar glac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkreiz ha glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, baduellet, strabouilhet, trefuet, don estonet e galon.

tiefbewegt ag. : fromet betek kreiz e galon, don estonet e galon.

tiefblau ag. : glas-du, glas-teñval, glas-mouk.

Tiefblick g. (-s) : spisel g., lemmder-spered g.

tiefblickend ag. : spisel, pellwel, lemm a spered, P. tanav e fri.

Tiefbohrung b. (-, -en) : talaradur don g.

Tiefdruck g. (-s, -e) : 1. [moull.] krafengravatur g., heolengravatur g. ; 2. [hinouriezh] gwask izel g., izelwask g.

Tiefdruckgebiet n. (-s, -e) : [hinouriezh] takad diwaskenn g., takad izelwask g., izelvan g., takad izelvan g. ; *Rückseite des Tiefdruckgebiets*, lost an izelvan g. ; *dynamisches Tiefdruckgebiet*, izelvan emdizhat g. ; *die Ausläufer eines Tiefdruckgebiets*, lost an izelvan g., an oabl lostat g.

Tiefdrucksetzer g. (-s, -) : [moull.] krafengraver g., heolengraver g.

Tiefdrucksetzerin b. (-, -nen) : [moull.] krafengraverez b., heolengraverez b.

Tiefdruckverfahren n. (-s) : [moull.] krafengraverezh g., heolengraverezh g., heolengraverezh g.

Tiefe b. (-, -n) : 1. donded b., donder g., donderioù ls., don g., deun g., endon g., parfont g., dondez b., kevded b. ; *der Brunnen hat eine Tiefe von fünf Metern*, pemp metr eo donder ar puñs, pemp metr eo donded ar puñs, ar puñs a zo pemp metr donder dezhañ ; *Wassertiefe*, donder an dour g. ; *in der Tiefe des Wassers*, en doneier, en donded, en donder, en donderioù, en askre ar mor ; *in der Tiefe des Abgrunds*, e goueled an islonk, e parfont an islonk, er parfont eus an islonk, e pennfont an islonk ; *die Tiefe eines Regals*, donded un estajerenn b., donder un estajerenn g. ; *in der Tiefe der Nacht*, en askre deñval an noz ; *das Schiff wurde in die Tiefe gerissen*, goueledet e voe ar vag, lonket e voe ar vag gant ar mor, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, islonket e voe ar vag, ar vag a voe koñfontet ; *das Meer riss sie in die Tiefe*, ar mor o goueledas, ar mor o beuzas ; *die Fische flüchten in die Tiefe*, ar pesked a ya da glask an don ; *die Tiefe des Meeres loten*, *die Tiefe des Meeres mit dem Lot messen*, gourhedañ ar mor ; *keiner wird die Tiefe und das Ausmaß dieses Meeres messen*, den ebet ne vuzulio an donded hag al lec'hed eus ar mor-se ;

2. [dre skeud.] *die Tiefe meines Schmerzes*, donded va glac'har (va foan) b. ; *in den Tiefen der Herzen lesen*, lenn e goueled ar c'halonoù, lenn e goueled kalon an dud ; *in der*

Tiefe seines Herzens, e goueled e galon ; *das habe ich aus der Tiefe (aus den Tiefen) meines Gedächtnisses hervorgeholt*, kement-se a zo deuet eus goueled va eñvor, kement-se em eus divoret eus islonk va eñvor ; *aus den Tiefen der Vorzeit*, eus puñs an amzerioù kozh-kozh ; *aus den Tiefen vergangener Zeiten*, eus puñs an amzer dremenet ; **3.** pellder g., diabell g. ; *in der Tiefe sieht man einen Berg*, er pellder (en diabell) e weler ur menez.

Tiefebene b. (-,-n) : izelgompezenn b., flagenn b., izelenn b., dol g., izeldirioù ls.

Tiefenausdehnung b. (-,-en) : astenn en don g.

Tiefenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk an doneier g.

Tiefengestein n. (-s,-e) : [douarouriezh] karregad entourzhat b., karregad ploudonek b.

Tiefengliederung b. (-,-en) : pazennadur war don g., skeuliaderezh war don g., skeuliadañ war don g.

Tiefenlinie b. (-,-n) : [douar.] krommenn donder b., keitdonenn b.

Tiefenlockerer g. (-s,-) : [labour-douar] kondonara g. [*liester kondonerer*], arar-kondon g. [*liester erer-kondon*], plomerez b. [*liester plomereziou*], tumber g. [*liester tumberioù*] ; *Zinke eines Tiefenlockerers*, kontell-gondon b.

Tiefenlockerung b. (-,-en) : [labour-douar] kondonara g., endonadur g., endonañ g., plomañ g., difontañ g., difontadeg b., plomadeg b.

Tiefenmesser g. (-s,-) : batimetr g., sont g., sonterez b.

Tiefenmessung b. (-,-en) : dondervuzulierezh g., batimetriezh b., sontadur g., sontadenn b.

Tiefenpsychologe g. (-n,-n) : [mezeg.] bredoniour an donderioù g., psikologour an donderioù g.

Tiefenpsychologie b. (-) : [mezeg.] bredoniezh an donderioù b., psikologiezh an donderioù b.

Tiefenpsychologin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredoniourez an donderioù b., psikologourez an donderioù b.

Tiefenregler g. (-s,-) / **Tiefenregulator** g. (-s,-en) : [labour-douar, erer] eskob g. [*liester eskobou*], krizer g. [*liester krizerioù*].

Tiefenschärfe b. (-) : **1.** donder an noñv g., donder ar maez g. ; **2.** donder sti g.

Tiefensehen n. (-s) : gweled teirment g., merzerezh an donder g., merzidigezh an donder b., merzout an donder g.

Tiefensperre b. (-,-n) : [elektronik] sil tremen-izel g.

Tiefenstaffelung b. (-,-en) : pazennadur war don g., skeuliaderezh war don g., skeuliadañ war don g.

Tiefenwirkung b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] gwered en don g., dazgwered en don g., efed en don g. ; **2.** efed donder g., gwered donder g.

tiefenrst ag. : sirius-tre, sirius-meurbet.

Tiefflieger g. (-s,-) : karr-nij o tarnijal g., nijerez o nijal a-rez-douar g., karr-nij o nijal a-rez bro ar saout g.

Tiefflug g. (-s,-flüge) : darnij g., nij a-rez-douar g., nij a-rez bro ar saout g., nij a-raz d'an douar g., nij raz d'an douar g., nij a-ribl ar geot g. ; *im Tiefflug fliegen*, darnijal, nijal a-rez-douar, nijal a-rez bro ar saout, nijal a-raz d'an douar, nijal raz d'an douar, nijal a-ribl ar geot.

Tiefgang g. (-s) : [merdead.] kalandour g., endourad g., endouradur g., enmoradur g. ; *ein Tiefgang von drei Metern haben*, kaout tri metrad a galandour ls. ; *großer Tiefgang*, kalandour bras g., kalandour don g. ; *geringer Tiefgang*, kalandour bihan g., kalandour bas g., kalandour dizon g. ; *nur geringen Tiefgang haben*, na galañ kalz a zour, kalañ nebeut a zour ; *dieses Schiff hat nur geringen Tiefgang*, ar vag-mañ ne gal ket kalz a zour, nebeut a zour a gal ar vag-mañ, ar vag-mañ n'he deus ket kalz a galandour.

Tiefgangpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] kondonara g. [*liester kondonerer*], arar-kondon g. [*liester erer-kondon*], plomerez b. [*liester plomereziou*], tumber g. [*liester tumberioù*].

Tiefgarage b. (-,-n) : karrdi danzouar g., parklec'h danzouar g. **tiefgefrieren** V.k.e. (gefror tief / hat tiefgefroren) : dreistskornañ, gourskornañ ; *Lebensmittel tiefgefrieren*, skornañ boued, dreistskornañ boued, gourskornañ boued.

tiefgefroren ag. : skornet, dreistskornet, gourskornet ; *tiefgefrorene Fische*, pesked-skorn ls.

tiefgehend ag. : **1.** don, ... a dap don, kaset don, krenn, agrenn ; **2.** [merdead.] bras e galandour.

tiefgekühlt ag. : skornet, dreistskornet, gourskornet.

tiefgestellt ag. : [moull., mat., kimiezh, fizik] isverket ; *tiefgestelltes Schriftzeichen*, isverk g.

tiefgründig ag. : **1.** don, ... a dap don, kaset don, krenn, agrenn, soliet mat, poellet mat ; *tiefgründige Untersuchung*, enklask pizh g., enklask pervezh g., enselladenn dre ar munud b., enselladenn bizh b. ; *nach tiefgründiger Untersuchung*, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra ; **2.** [labour-douar] *tiefgründiger Boden*, douar a zo kondon ennañ, douar en deus kondon g., douar kondon g.

Tiefgründigkeit b. (-) : poellataerezh a dap don g.

Tiefkonjunktur b. (-,-en) : [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.

Tiefkühlfach n. (-s,-fächer) : [yenerez] freezer g., kombod gourskornañ g.

Tiefkühlfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk gourskornet g., pesked gourskornet ls.

Tiefkühlinsel b. (-,-n) : gourskornet g. [*liester gourskornerioù*].

Tiefkühlkost b. (-) : [kegin.] boued gourskornet g., gourskornad g., gourskornadoù ls.

Tiefkühlschrank g. (-s,-schränke) : skornerez armel b., pres-skorn g.

Tiefkühltruhe b. (-,-n) : skornerez arc'h b.

Tiefkühlung b. (-) : gourskornañ g., gourskornidigezh b., skornidigezh b., skornañ g. ; *die Konservierung durch Tiefkühlung*, ar skornvirout g. ; *durch Tiefkühlung konservieren*, skornvirout.

Tiefflader g. (-s,-) : karbed dreistizelaet e blañchod g.

Tiefland g. (-s,-länder/-lande) : flagenn b., izelenn b., dol g., gwantenn b., douaroù izel ls., izeldirioù ls.

Tiefland-Kaffee g. (-s,-s) : [louza.] robusta g.

Tieflandunke b. (-b,-n) : [loen.] touseg kof ruz g. [*liester tousegi kof ruz / touseged kof ruz*].

Tieföfen g. (-s,-öfen) : **1.** [metal.] milin lavnenniñ a zalc'h tomm-gor ar metaloù b., lavnennet hag a zalc'h tomm-gor ar metaloù g., forn bit b. ; **2.** [nukl.] forn amdroer b., forn amdreif b.

Tiefpassfilter g./n. (-s,-) : [elektronik] sil tremen-izel g.

Tieffpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] kondonara g. [*liester kondonerer*], arar-kondon g. [*liester erer-kondon*], plomerez b. [*liester plomereziou*], tumber g. [*liester tumberioù*].

Tieffpflügen n. (-s) : [labour-douar] kondonara g., arat don g., endonadur g., endonañ g., plomañ g., difontañ g., difontadeg b., plomadeg b.

Tieffpflüger g. (-s,-) : [labour-douar] kondonara g. [*liester kondonerer*], arar-kondon g. [*liester erer-kondon*], plomerez b. [*liester plomereziou*], tumber g. [*liester tumberioù*].

Tiefpunkt g. (-s,-e) : **1.** [mat.] izegenn b. ; **2.** lec'h izelañ g., poent izelañ g. ; **3.** [dre skeud.] *die Stimmung hatte ihren Tiefpunkt erreicht*, aet e oa izel spered an dud, diskaret e oa an dud, izel e oa kouezhet o bannieloù gant an dud, izelaet e oa o bannieloù gant an dud, kouezhet e oa o bannieloù gant an dud.

Tiefschlag g. (-s) : morvitellerezh g., kousk kalet (divorfil, don) g., kousked mik g., kousk mik g., hun kalet g., kousk tenn ha pounner g.

Tiefschlag g. (-s,-schläge) : **1.** [sport] taol treitour g., taol izel g., taol-droug g., mestaol g., gwalldaol g. ; **2.** [dre skeud.] taol-fall g., prendenn g., gwallleur g./b., droukverzh g., gwalldaol g., taol divalav g., reuz g.

Tiefschnee g. (-s) : gwisgad mat a erc'h fu g., erc'h fu uhel g.

Tiefschneefahren n. (-s) : [sport] ski louarn g.

Tiefsee b. (-) : abis kreizmeurvorel g., islonkoù ar mor don ls., kondonioù ar mor ls., doneier danvorel ls.

Tiefseebecken n. (-s,-) : diazad abisel g.

Tiefseeebene b. (-,-n) : plaenenn abisel b., kompezenn abisel b.

Tiefseefisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk eus ar c'hondonioù g.

Tiefseeforscher g. (-s,-) : danvoraer g.

Tiefseeforschung b. (-) : okeanografiezh b., moroniezh b.

Tiefseegraben g. (-s,-gräben) : foz islonk b., foz abisel b. ; *bogenförmiger Tiefseegraben*, gwareg-foz b.

Tiefseekuppe b. (-s,-s) : [moroniezh] gwiod g. [*liester* gwiodoù].

Tiefseelot n. (-,-n) : batisont g., batisonterez b. [*liester* batisontereziou].

Tiefseerinne b. (-,-n) : foz islonk b., foz abisel b.

Tiefseerücken g. (-s) : keinenn greizmeurvorel b., keinenn danvorel b.

Tiefseesonde b. (-,-n) : batisont g., batisonterez b. [*liester* batisontereziou].

Tiefseesondierung b. (-,-en) : batisontadur g., batisontañ g. ; *eine Tiefseesondierung*, ur vatisontadenn b.

Tiefseespalte b. (-,-n) : [moroniezh] *hydrothermale Tiefseespalte*, kiminell dourwrezel g.

Tiefseetang g. (-s,-e) : [louza.] bezhin eus ar c'hondonioù str.

Tiefseetauchboot n. (-s,-e) : batiskaf g.

Tiefseetaucher g. (-s,-) : okeanaot g., splujer danvor g.

Tiefseetaucherin b. (-,-nen) : okeanaotez b., splujerez danvor b.

Tiefsee-U-Boot n. (-s,-e) : batiskaf g.

tiefschwarz ag. : du-peg, du evel peg, du-bran, du-mouar, du-pod, du-polos, du-jed, du evel jed, du-sac'h, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv.

Tiefsinn g. (-s) : **1.** spered a dap don g. ; **2.** tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraeezh b.

tiefsinnig ag. : **1.** don, ... a dap don, talvoudus ; *seine tiefsinnigen Worte bieten uns Stoff zum Nachdenken*, e gomzoù talvoudus a ro magadur d'hor speredoù, maget en deus hor speredoù gant e gomzoù talvoudus, e gomzoù talvoudus a ro peadra deomp da vagañ hor speredoù ; **2.** hurennek, soñjus, prederek.

Tiefsinnigkeit b. (-) : poellataerezh a dap don g.

Tiefst- : ... izek, ... izelañ, ... bihanañ, ... disterañ, ... nebeutañ.

Tiefstand g. (-s,-stände) : **1.** live izelañ g., live izek g., izelder g., izelded b. ; **2.** [mor] izelvor g., daere g., dazre g., daere g. ; *bei Tiefstand des Meeres*, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa

vez ar mor en e vihanañ, pa vez izel-gagn ar mor ; *bei Tiefstand des Meeres auf Sand liegende Schiffe*, bigi marvoret ls. ; **3.** [stêrioù] izeldour g., izeldourioù ls., dour bihan g. ; *bei Tiefstand*, pa vez bas an dour, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn an dour, pa vez an dour en e izelañ ; **4.** [dre skeud.] diligneazadur g., diskar g. ; **5.** diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., „blues“ g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad „blues“ g.

Tiefstapelei b. (-) : emzalc'h klozennek betek re g.

tiefstapeln V.gw. (hat tiefgestapelt) : bezañ klozennek betek re, bezañ ur spered hurennek a baotr, bezañ ur paotr tavedek, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozennek, bezañ berr e lañchenn, bezañ berr da gaozeal, na vezañ gwall gaozeüs.

Tiefstellung b. (-,-en) : [moull., mat., kimiezh, fizik] notadur isverkel g., isverkañ g., isverkadur g.

Tiefstpreis g. (-es,-e) : priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g. ; *zu Tiefstpreisen verkaufen*, gwerzhañ a-stok-varc'had.

Tiefststand g. (-s,-stände) : live izelañ g., live izek g. ; *seinen Tiefstand erreicht haben*, bezañ en e izelañ.

Tiefsttemperatur b. (-,-en) : yeverk g., [fizik] gwrezverk gourizel g.

Tiefsttemperaturtechnik b. (-) : kriogeniezh b., yebarerezh g., yebarañ g.

Tiefstwert g. (-s,-e) : live izelañ g., live izek g., talvoud izelañ g., talvoud izek g.

Tiefwasserbecken n. (-s,-) : [poull-neuial] poull bras b.

Tiefwasserhafenbecken n. (-s,-) : [merdead.] porzhleñn don b.

Tiefwasser-Springkrebs g. (-es,-e) : [loen.] stlap-e-lost g. [*liester* stlap-o-lost].

tiefziehen V.k.e. (zog tief / hat tiefgezogen) : [tekn.] darsankañ.

Tiefzieher g. (-s,-) : darsanker g. [*liester* darsankerien].

Tiefziehmaschine b. (-,-n) / **Tiefziehpresse** b. (-,-n) : gwask darsankañ g./b., gwaskell darsankañ b., darsanker g. [*liester* darsankerioù].

Tiegel g. (-s,-) : **1** [kegin.] darbod g. ; **2.** [tekn.] teuzlestr g., kleuzeur b.

Tiegeldrucker g. (-s,-) : minerver g. [*liester* minerverien].

Tiegeldruckpresse b. (-,-n) : minerv g. [*liester* minervoù] ; *mit einer Tiegeldruckpresse drucken*, minervañ.

Tiegelstahl g. (-s) : dir teuzlestr g., dir kleuzeur g.

Tier n. (-s,-e) : **1.** loen g., mil g., aneval g., loen mut g. ; *Menschen und Tiere*, an dud hag al loened mut, an dud hag an anevaled mut ; *Systematik der Tiere*, *Klassifikation der Tiere*, rummatadur al loened g. ; *Zugtier*, loen-tenn g., loen-stern g. ; *Schlachtier*, loen-kig g. ; *Lasttier*, loen-samm g., loen-portez g. ; *wildes Tier*, loen gouez g., gouezvil g., gouez g. ; *wilde Tiere*, gouezaj g., gouezed ls., gouezviled ls. ; *die einheimischen Tiere*, loened ar vro ls., al loened eus ar vro ls. ; *in Freiheit lebende Tiere*, loened en o frankiz ls. ; *Haustier*, loen doñv g., loen-ti g. ; *nützliches Tier*, loen talvoudus g., loen-madoberus g. ; *einjähriges Tier*, bloaziadenn b. ; *Füchse sind schlaue Tiere*, al lern a zo traoù fin ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen*, al loened a vez ret mont ganto dre du, al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster, n'eo ket mat mont d'al loened dre nerzh ; *Tieren sowie Menschen ist das eigene Leben etwas wert*, ar vuhez a zo c'hwek d'al loened koulz ha d'an dud, ken aes eo o buhez d'al loened ha d'an dud ; *zum Tier herabsinken*, en em zerc'hel evel ul loen mut, en em gundu evel ul loen brein (evel ul loen vil, evel ul loen lous, evel ul loen fall, evel ul loen gars),

en em ouarn evel ul loen fall, en em lakaat war renk al loened, en em lakaat e renk al loened, en em lakaat e par al loened ; *die Menschen mit den Tieren gleichsetzen, die Menschen den Tieren gleichstellen*, lakaat an dud war renk al loened, lakaat an dud e renk al loened, lakaat an dud e par al loened ; *das Tier im Menschen*, al loen brein skoachet e askre Mab-den g., an aneval skoachet e askre Mab-den g., ar milon skoachet e askre Mab-den g., loenegezh Mab-den b., chatalegezh Mab-den b. ; *die Schöne und das Tier*, ar goantenn hag an euzhvil ; *die Menschen sowohl als auch die Tiere, Menschen sowie Tiere*, ken tud, ken loened - ken an dud, ken al loened ; *der Mensch ist seinem Wesen nach ein soziales Tier*, an den a zo ul loen kevarzhek anezhañ ; *der Mensch ist ein vernunftbegabtes Tier*, ul loen poellek eo an den ; [bev.] *homoiothermes Tier, homöothermes Tier, endothermes Tier, gleichwarmes Tier*, loen arstalek e wrez g., loen digemm gwrez e gorf g., loen ur wrez korf ingal dezhañ g., loen ur wrez korf arstalek dezhañ g., loen emwrezat g., emwrezad g. [*liester emwrezaded*] ; [relij.] *das Opfern von Tieren*, an aberzhiñ loened g. ; [kr-l] *wer die Tiere nicht achtet, kann nicht menschlich leben / wer kein Herz für Tiere hat, hat auch keins für Menschen*, an hini ne gar ket al loened ne gar ket an dud ivez ; **2. P.** [dre skeud.] *ein großes (hohes) Tier*, ur floch'heleg g., ur penn-bras g., ur penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., unan eus ar reoù-vras g., un tarin g., ur paotr-bras g., un den a renk g., un den uhel g., un uheliad g. ; *die hohen Tiere*, an tev g., ar pennoù-bras ls., ar pennoù-tev ls., an dud a-stroñs ls., an dud a-stok ls., ar baotred-vras ls. ; *er lässt sich gern mit hohen Tieren blicken*, hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.

Tierabbildung b. (-, -en) : [arz] miler g. [*liester milerioù*].

tierähnlich ag. : loenheñvel, e doare ul loen, e doare al loened, a-zoare gant ul loen, a-zoare gant al loened, a-seurt gant ul loen, a-seurt gant al loened.

Tieranbeter g. (-s, -) : milazeuler g.

Tierart b. (-, -en) : spesad loened g. ; *Wiederbelebung einer Tierart*, adloc'h poblañsel ur spesad g. ; *Tierarten, deren Nachkommen im Mutterleib ausgetragen werden*, spesadoù douger ls. ; *die großen Tierarten*, ar spesadoù mentek ls. ; *im Meer lebende Tierart*, spesad morat g. ; *die Tierarten, die Winterschlaf halten*, ar spesadoù goañvaer ls. ; *eine unbekannte Tierart ist entdeckt worden*, kavet ez eus bet ur spesad loened nevez.

Tierarzt g. (-es, -ärzte) : medisin-loened g., medisin-chatal g., mezeg-loened g., loenvezeg g., milvezeg g., louzaouer-chatal g., louzaouer-kezeg g.

Tierärztin b. (-, -nen) : medisinez-loened b., medisinez-chatal b., mezegez-loened b., loenvezegez b., milvezegez b., louzaouerez-chatal b., louzaouerez-kezeg b.

tierärztlich ag. : milvezegel, ... ar vilvezegiezh, ... milvezegiezh, ... mezegez-loened, ... mezegez al loened.

Tierasyl n. (-s, -e) / **Tieraufnahmestation** b. (-, -en) : goudor KGL g., goudor Kevredad Gwarez al Loened g., loenva g., bac'h b., loenvac'h b.

Tierbändiger g. (-s, -) : damesaer g., doñvaer g., pleustrer g., dreser g., reizher g.

Tierbildhauer g. (-s, -) : kizeller loened g., milgizeller g.

Tierbiologe g. (-n, -n) : milvevoniour g., zoobiologour g.

Tierbiologie b. (-) : [bev.] milvevoniezh b., zoobiologiezh b.

tierbiologisch ag. : milvevoniell, zoobiologek.

Tierchen n. (-s, -) : **1.** loenig g. [*liester loenedigoù*] ; **2.** amprevan g., astuz g., c'hwen str., laou str., kontron str., waoñ g. ; **3.** *mikroskopisch kleines Tierchen*, loenigan g. ; **4.** [yezh ar vugale] bebeg g.

Tierdarstellung b. (-, -en) : [arz] miler g. [*liester milerioù*].

Tierdichtung b. (-, -en) : [lenn.] milgan g.

Tiereinstreu b. (-, -en) : gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b., gouziad g., gouziadenn b., troc'h plouz g., troc'had plouz g., troc'h foenn g., troc'had foenn g., troc'h louzoù g., strewad g., baoz b., harech str.

Tierfalle b. (-, -n) : antell b., griped g., pej g., stign g., stegn g., trap g., traped g., tagell b., strap g., chikerell b. ; *Tierfallen stellen*, lakaat gripedoù, stignañ rouedoù, aozañ stignoù, antellañ lasoù, antell gripedoù (Gregor), antellañ gripedoù, stignañ gripidi, stignañ antelloù, stignañ pejoù, bantañ trapoù, pechañ ; *mit einer Tierfalle fangen*, tagellañ ; *mit Tierfallen gespickt*, tagellus ; *eine Tierfalle beködern*, boueta un antell ; *die Tierfalle auslösen*, distignañ ar pej, distegnañ ar griped.

Tierfaser b. (-, -n) : gwienn loenel b.

Tierfell n. (-s, -e) : kroc'hen loen g., feur loened b., foulenn b., bisig g.

Tierfett n. (-s) : behinn b., behin g.

Tierfilm g. (-s, -e) : teulfilm loened g.

Tierfilmmacher g. (-s, -) : teulfilmour loened g.

Tierfreund g. (-s, -e) : den kar d'al loened g., ur mignon d'al loened g., paotr al loened g., loengarour g., paotr tomm ouzh al loened g.

Tierfreundin b. (-, -nen) : ur vignonez d'al loened b., plac'h al loened b., plac'h tomm ouzh al loened b., loengarouez b.

Tierfutter n. (-s) : boued-chatal g., boued-loened g., bouetaj g., pasturaj g., magadur g., magadurezh b., pask g., paskadur g. ; *gespeichertes Tierfutter*, bouedeg b. [*liester bouedegoù*].

Tiergarten g. (-s, -gärten) : zoo g., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g.

Tiergehege n. (-s, -) : gouezvildi g., loendi g., loenva g., ti al loened gouez g.

Tiergemälde n. (-s, -) : [arz] miler g. [*liester milerioù*].

Tiergerippe n. (-s, -) : relegenn ul loen b., relegoù ul loen ls., korf-eskern ul loen g.

Tierglocke b. (-, -n) : ouroul g., ourouler g. [*liester ouroulerioù*], kloc'hig g.

Tierhaftigkeit b. (-) : loenegezh b.

Tierhalter g. (-s, -) : piaouer loen g., piaouer loened g., mirer loened g., dalc'her loened g., mirer loen g., dalc'her loen g.

Tierhalterin b. (-, -nen) : piaouerez loen b., piaouerez loened b., mirerez loened b., dalc'herez loened b., mirerez loen b., dalc'herez loen b.

Tierhaltung b. (-) : **1.** miridigezh loened b., dalc'hidigezh loened b. ; **2.** sevel-loened g. ; *landlose Tierhaltung*, sevel-loened ezdouar g. ; *pastorale Tierhaltung auf Naturweiden*, pastorelezh b.

Tierhandlung b. (-, -en) : stal-loened b., loenederezh b.

Tierhaus n. (-es, -häuser) : gouezvildi g.

Tierhaut b. (-, -häute) : kroc'hen [*liester krec'hin*] g. ; *frisch abgezogene unverarbeitete Tierhaut*, kroc'hen glas g. ; *rohe Tierhäute, unverarbeitete Tierhäute*, lâr kriz g., lâr glas g. ; *Tierhäute gerben*, kivijañ krec'hin d'ober lâr ; *Tierhäute enthaaren*, divourellañ krec'hin ; *Tierhäute entfleischen*, digañ krec'hin.

Tierheiler g. (-s, -) : pareour loened g., pareer loened g.

Tierheilkunde b. (-) : milvezegiezh b., loenvezegiezh b., mezegez al loened b.

Tierheim n. (-s, -e) : goudor KGL g., goudor Kevredad Gwarez al Loened g., loenva g., bac'h b., loenvac'h b.

Tierheit b. (-) : **1.** loenegezh b., loened b. ; **2.** loenelezh b.

tierisch ag. : **1.** loenel, loenek, ... loened, ... al loened ; *tierisches Fett*, druzoni diwar korf al loened b., druzoni loenel b., behinn b., behin g. ; *tierisches Plankton*, zooplankton g.,

plankton loenel g. ; *tierische Textilfasern*, gwiennou loenel ls. ; *die Milch ist ein tierisches Produkt*, ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh ; *die tierische Zugkraft*, ar stlejañ dre loened g. ; [bev., loen., louza.] *sich von faulenden Stoffen ernährender pflanzlicher oder tierischer Organismus*, breinezad g. [*liester* breinezaded] ; **2.** loenheñvel ; *tierischer Ernst*, neuz ur penn-maout b., aer asotet g./b.

Tierische(s) ag.k. n. : loenegezh b., temz al loened g. ; *das Tierische im Menschen*, loenegezh Mab-den b., chatalegezh Mab-den b., al loen brein skoachet e askre Mab-den g., an aneval skoachet e askre Mab-den g., ar milon skoachet e askre Mab-den g.

Tierkadaver g. (-s,-) : korf ul loen marv g., gagn b., relegenn b. ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen*, lakaat raz-bev war korfoù loened marv.

Tierkämpfer g. (-s,-) : [istor] loenstourmataer g., loenetaer g. ; *als Tierkämpfer eingesetzter Sklave*, sklav loenetaer g.

Tierklasse b. (-,-n) : [bevoniezh] kevrennad loened b.

Tierkohle b. (-) : ludu du g., ludu-eskern g.

Tierkreis g. (-es) : **1.** [astronomiezh] zodiak g. ; *die Ekliptiksterbilder des Tierkreises*, steredegoù ar zodiak ls. ; **2.** [astrologiezh] arouezkel'h g., zodiak g.

Tierkreislicht n. (-s) : [stered.] gouloù zodiakel g.

Tierkreiszeichen n. (-s,-) : [astrologiezh] arouez eus ar zodiak b., azon eus ar zodiak g., rann eus an arouezkel'h b. ; *die zwölf Tierkreiszeichen*, Kambroù-an-Heol ls., steredegoù ar zodiak ls., azonou ar zodiak ls., daouzek rann an arouezkel'h ls. ; *das Tierkreiszeichen Stier*, azon an Tarv g. ; *das Tierkreiszeichen Fisch*, azon ar Pesked g. ; *das Tierkreiszeichen Skorpion*, azon ar Grug g.

Tierkult g. (-s) : milazeulerezh g.

Tierkunde b. (-) : loenoniezh b., zoologiezh b.

tierkundlich ag. : loenoniel, ... loenoniezh, ... loened, ... al loened, zoologek.

Tierlein n. (-s,-) : loenig g., loenigan g.

tierlieb ag. : mignon d'al loened, loengarour, tomm ouzh al loened.

Tierliebe b. (-) : karantez ouzh al loened b., loengarantez b.

Tiermaler g. (-s,-) : livour loened g.

Tiermedizin b. (-) : milvezegiezh b., loenvezegiezh b., mezegiezh al loened b.

Tiernachbildung b. (-,-en) : [arz] miler g. [*liester* milerioù].

Tiernatur b. (-) : loenegezh b., temz al loened g.

Tieröl n. (-s,-e) : eoul loenel g.

Tieropfer n. (-s) / **Tieropferung** b. (-,-en) : an aberzhiñ loened g.

Tierpark g. (-s,-s) : zoo g., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g.

Tierpfleger g. (-s,-) : paotr al loened g., prederier loened g., aketer loened g., sogner loened g. [*liester* sognerien loened].

Tierpflegerin b. (-,-nen) : plac'h al loened b., prederierez loened b., aketerezh loened b., sognerez loened b.

Tierprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had a orin loenel g. ; *die Milch ist ein Tierprodukt*, ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh.

Tierproduktion b. (-) : sevel-loened g., magañ-loened g. ; *landlose Tierproduktion*, sevel-loened ezdouar g.

Tierquäler g. (-s,-) : jahiner loened g., den kriz en andred al loened g.

Tierquälerei b. (-,-en) : krizderi en andred al loened b.

Tierquälerin b. (-,-nen) : jahinerez loened b., plac'h kriz en andred al loened b.

tierreich ag. : loenek, paot al loened ennañ.

Tierreich n. (-s) : faona b., renad al loened g., riezad al loened b., riezad loened b., rannad al loened b., loenelezh b., loened ls., loenedoù ls.

Tierschutz g. (-es) : gwarez al loened g.

Tierschutzverein g. (-s,-e) : Kevarzh Gwareziñ al Loened b., Kevredad Gwarez al Loened g. (K.G.L.).

Tiersein n. (-s) : [preder.] loened b. ; *Menschsein und Tiersein*, dended ha loened.

Tierseuche b. (-,-n) : [mezeg.] kleñved-red war al loened g., milzarreuziad g., darreuziad loenel g., epizootiezh b.

Tiersprachen ls. : *die Tiersprachen*, yezhoù al loened ls.

Tierstatue b. (-,-n) : [arz] miler g. [*liester* milerioù].

Tiertrio n. (-s,-s) : triloen g.

Tierversuch g. (-s,-e) : taol-arnod war ul loen g., taol-arnod war loened g.

Tierversuche ls. : taolioù-arnod war loened ls., taolioù-arnod war ul loen ls.

Tierwelt b. (-) : faona b., renad al loened g., riezad loenel b., rannad al loened b., loenelezh b., loened ls., loenedoù ls.

Tierzucht b. (-) : sevel-loened g., magañ-loened g. ; *landlose Tierzucht*, sevel-loened ezdouar g. ; *intensive Tierzucht*, ar magañ loened askoridik g.

Tierzuchtbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh magañ-loened g., kevredad magañ-loened g., magerezh b., magdi g., atant sevel loened g.

Tierzüchter g. (-s,-) : saver-loened g., mager-loened g., desaver-loened g., chataler g., diuzouenner chatal g.

Tierzuchtunternehmen n. (-s,-) : embregerezh magañ-loened g., kevredad magañ-loened g., magerezh b., magdi g., atant sevel loened g.

TIFF-Bildformat n. (-s,-e) : [stlenn.] mentrezh TIFF g., furmad TIFF b.

Tiger g. (-s,-) : [loen.] tigr g. ; *ein wütender Tiger*, un tigr en arfleu g. ; *das Gebrüll eines Tigers*, raouadennoù un tigr ls. ; *indischer Tiger*, keurgazh en-gwirion g., tigr meur g. ; *der Tiger brüllt*, raouiñ a ra an tigr ; *der Tiger schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes*, an tigr a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *der Tiger zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ, difreuzañ) a ra an tigr e breizh, ober a ra an tigr depailh war e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiadoù, dispenn (disklipañ) a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; *und in Sekundenschnelle verschlang der Tiger das Kaninchen*, ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol ! - ha plaouf ! lonket al lapin a-bezh-kaer gant an tigr ! - ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr stripoù hag all ! - ne voe ket pell an tigr o pakañ al lapin ; [henloenoniezh] *Säbelzahn tiger*, smilodon g. [*liester* smilodoned], tigr dent sabrenn g. [*liester* tigred dent sabrenn].

Tigerauge n. (-s,-n) : diamant lagad-tigr g., lagadenn-digr b.

tigerfarbig ag. / **tigerfleckig** ag. : roudennek, roudennet du war ur foñs gell-rous, roudennek evel feur un tigr.

Tigerhai g. (-s,-e) : [loen.] rinkin tigr g. [*liester* rinkined tigr].

Tigerin b. (-,-nen) : [loen.] tigrez b., mamm-digr b.

Tigerkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil briket g.

tigern V.gw. (ist getigert) : rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, fleisat, galvagnat, tortañ, chom da dortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, flechat, c'hwileta, toulbabañ, lugudiñ, lantouzat, turlutañ.

Tignacktschnecke b. (-,-n) / **Tigerschnecke** g. (-s,-) : [loen.] melc'hwed gwenn str.

Tigerweibchen n. (-s,-) : [loen.] tigrez b., mamm-digr b.

Tigon g. (-s,-) : [loen.] tigron g. [*liester* tigroned].

Tigris g. : [douaroniezh, stêr] Tigris g.

Tilbury g. (-/s,-s) : [karr dre gezeg] tilburi g. [*liester* tilburioù], P. tiribi g. [*liester* tiribiou].

Tilde b. (-,-n) : [yech.] tildenn b. [*liester* tildennou].

tilgbar ag. : diverkus, ardaladus, adprenadus, ... a c'haller adprenañ, ... a c'haller peurbaeañ, ... a c'haller lemel, ... a c'haller nullañ, ... a c'haller ardalañ.

tilgen V.k.e. (hat getilgt) : 1. lemel, nullañ, diverkañ, skarzhañ, penndroc'hañ, P. raskañ ; *nicht zu tilgen*, didrec'hus, padus, dalc'hus-kenañ, ... na c'hall ket bezañ diverket ; *aus der Verfassung tilgen*, divonreizhekaat ; [moull., lemel] deleaturin ; [dre skeud.] *ich habe jede Erinnerung an sie aus meinem Gedächtnis getilgt*, kaset am eus ar soñj anezhi diwar va spered ; 2. [kenw.] ardalañ ; *eine Anleihe tilgen*, peurbaeañ un amprest, ardalañ un amprestr ; *das Darlehen für das Haus ist noch nicht vollständig getilgt*, emañ an ti dindan dle c'hoazh ; *eine Hypothek tilgen*, adprenañ an dle lakaet war e vadoù ; *eine Schuld tilgen*, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, eeunañ un dle, reizhañ un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em zientleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; *einen Posten tilgen*, lemel ur rann eus ar budjed, krennañ ar budjed ; *eine Rente tilgen*, adprenañ ul leve ; 3. diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriziennañ ha distrujañ, diwriziennañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hwennat, anulliñ, enulliñ, ezvoudañ, diframmañ, riñsañ ; *eine Terrasse vom Antlitz der Erde tilgen*, diouennañ ur seurtad loened, kas da get ur ouenn loened.

Tilgung b. (-,-en) : 1. diendleadur g., dizleadur g., ardaladur g. ; *Tilgung einer Anleihe*, diendleadur (e-keñver un amprest) g., ardaladur un amprest g. ; *Tilgung einer Schuld*, diendleadur g., dizleadur g. ; 2. lamedigezh b., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., ezrolladur g., razadur g., raskadur g., diverkadur g., koazhadur g.

Tilgungsanleihe b. (-,-n) : endalc'henn da ardalañ gant bloaztalou b., amprest da beurbaeñ gant bloaztalou g.

Tilgungsplan g. (-s,-pläne) : steuñv ardalañ g.

Tilgungszeichen n. (-s,-) : [moull.] deleatur g.

tillen V.gw. (ist getillt) : P. brizhañ, broc'hañ, brouezañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, glazañ, krugañ, taeriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, alfoiñ, dirollañ, breskenn, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, mont da vreskenn, folliñ, peurfolliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dibenn, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliñ dall, mont dall ha mezh, koll mik e benn, mont e benn e gin, bezañ o kinnig sodiñ, koll e benn, koll ar stur, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bod-houarn bihan, c'hoari e loa ; *er ist völlig ausgetillt*, kollet en deus mik e benn, aet eo dreist-penn, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, ar barr en deus kemeret anezhañ, emañ o peurfolliñ ; *sobald er ihn sieht, tillt er*, ar gweled anezhañ e laka da sodiñ.

Tilsiter g. (-s,-) : [kegin.] keuz Tilsit g.

Tim g. : *Tim und Struppi*, Tintin ha Milou, troioù-kaer Tintin ls.

Timbale b. (-,-n) : [kegin.] timbalad g. ; *Mailänder Timbale*, timbalad giz Milano g.

Timbales ls. : [sonerezh] timbalennoù ls.

Timbre n. (-s,-s) : [sonerezh] sonliv ar vouezh g., liv ar vouezh g. ; *dunkles Timbre*, sonliv boud g.

timen V.k.e. (hat getimt) : munutenniñ, programmiñ, sevel an implij-amzer, sevel ar roll-labour.

Timeout n. (-s) : [sport] ehanou-c'hoari ls., astal-c'hoari g., pennad dic'hoari g.

Timesharing n. (-s) : 1. [stlenn.] rannañ amzer g., amzer rannet g. ; 2. [ti, rannid] liesperc'hentiezh b.

Timing n. (-s,-s) : dibun munutennet g., implij-amzer g.

Timologie b. (-) : [preder.] talvoudouriezh b., aksiologiezh b.

tingeln V.gw. (hat getingelt / ist getingelt) : 1. [hat] c'hoari war al leurenn ; 2. [ist] mont a lec'h da lec'h da c'hoari war al leurenn.

Tingeltangel g./n. (-s,-) : 1. sal an abadennoù diseurtajoù b., sal an abadennoù sonerezh ha diduamant b., music-hall g. ; 2. kaborell b., tavarn dañs b., tavarn ar balioù ruz-botoù b.

Tingierung b. (-,-en) : livadur g., livadenn b., arne g.

Tinktur b. (-,-en) : 1. [mezeg.] tentur alkoolek g., alkooolatur g. ; 2. [dispredet] livadur g., livadenn b., arne g.

Tinnef g. (-s) : P. 1. bitrakerezh g., brizhvarc'hadourezh b., kozh traoù ls., traoù chop lies ; *das ist sowieso alles Tinnef* ! traoù chop tout ! ; 2. *red keinen Tinnef* ! petra a vank dit gant da sorc'hennoù ? paouez (ehan) a zivegañ konirioù ! paouez (ehan) a gontañ konirioù ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emaut o fritañ deomp aze ? petra emaut o trailhañ deomp aze ? ; *das ist kein Tinnef*, n'eo ket bihan dra.

Tinnitus g. (-,-) / **Tinnitus aurium** : [mezeg.] boudinell b., boudinellerezh g., bouderezh en divskouarn g. ; *von Tinnitus betroffen*, boudinellek.

Tinnituspatient g. (-en,-en) : [mezeg.] boudinellek g. [*liester* boudinelleien].

Tinte b. (-,-n) : 1. huz g., liv g., liv da skrivañ g., liv-skrivañ g., duad g. ; *ein Fläschchen Tinte*, ur vuredad liv-skrivañ b. ; *Tinte an einer Schreibfeder*, pluennad liv-skrivañ b. ; *mit Tinte schreiben*, skrivañ gant liv ; *Tinte auf seine Hose spritzen*, ober glabousoù liv-skrivañ war e vragoù, glabousañ liv-skrivañ war e vragoù ; *sich (t-db) die Finger mit Tinte beschmutzen*, bodoc'hañ e vizied gant liv ; *löschrbare Tinte*, liv-skrivañ diverkadus g. ; *sympathetische Tinte*, unsichtbare Tinte, *Geheimtinte*, liv simpatek g., liv kuzh g. ; *unauslöschbare Tinte*, *dokumentenechte Tinte*, liv-skrivañ andiverkadus g., liv-skrivañ na c'heller ket diverkañ g. ; 2. [loen.] duad g. ; *der Tintenfisch spritzt Tinte*, *die Sepia spritzt Tinte*, ar vorgadenn a strink he duad ; *Sepiatinte*, duad morgad g., sepia g. ; 3. P. gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b., mouz g., lagenn b. ; *in der Tinte sitzen*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ paket en un dreineg, bezañ paket en ur grenegell, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ el lagenn, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wash, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wash, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en ur grenegell, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur viad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur soubenn vray,

tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ karget e vazh a spenn ; *er hat uns schön in die Tinte gebracht*, bremañ emaomp kempenn (brav) ganti abalamour dezhañ, tapet omp brav ha kempenn bremañ dre e faot, lakaet en deus ac'hanomp e-barzh al lagenn ha brav ! en ur soubenn vrav en deus lakaet ac'hanomp ! setu ni paket propik abalamour dezhañ ! ; *sich in die Tinte setzen*, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; **4.** [dre skeud.] P. *das ist klar wie dicke Tinte*, se zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo ; **5.** [dre skeud.] *viel Tinte fließen lassen*, lakaat duañ paper ; *diese Affäre hat viel Tinte fließen lassen*, duet ez eus bet paper gant an istor-se ; **6.** [dre skeud.] P. *Tinte gesoffen haben*, mankout ur berv d'an-unan, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), bezañ dargollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, bezañ droch, bezañ pampes, bezañ laban, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ tapet war ar portolof, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (*e sterenn gantañ, he sterenn ganti h.a.*), bezañ bet ganet war-lerc'h e dad ; **7.** P. livaj g., arliv g.

Tintenbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Tintenfass n. (-es,-fässer) : pod-liv g., korn-liv g., korned-liv g.
Tintenfisch g. (-s,-e) : **1.** [Sepia] morgad str., morgadenn b., stivell b. ; *die schmiegsamen Fangarme der Tintenfische*, pivier gwevn ar morgad ls., brech'hoù gwevn ar morgad ls. ; *die Saugnäpfe der Tintenfische*, bronnoù ar morgad ls., spegoù ar morgad ls. ; *der hornige Schnabel des Tintenfisches*, beg karn ar vorgadenn g. ; *der Tintenfisch spritzt Tinte*, ar vorgadenn a strink he duad ; *Eier des Tintenfisches*, rezin-mor str., had morgad str., pochoù morgad ls. ; **2.** [Octopoda] morgazh g. [liester morgazhed, morgizhier], tregazh [liester tregazhed] g., soav b. [liester soaved], P. poch-an-toer g. ; *achtarmiger Tintenfisch*, oktopod g. [liester oktopoded], eizhtroade g. [liester eizhtroade g.].

Tintenfleck g. (-s,-e) : mastar g., pokard g.

Tintenglas n. (-es,-gläser) : pod-liv g., korn-liv g., korned-liv g.

Tintengummi g./n. (-s,-s) : gom liv-skrivañ g., gomenn liv-skrivañ b.

Tintenkiler g. (-s,-) : diverker g. [liester diverkerioù].

Tintenklecks g. (-es,-e) : mastar g., pokard g. ; *er hat einen Tintenklecks gemacht*, graet en deus mastar war e gaier.

Tintenkleckser g. (-s,-) P. [dre fent, gwashaus] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g. [liester loufoù-torchenn], duer paper g., koll-paper g., pluacher g., pluenner g.

Tintenkuili g. (-s,-s) : stilo g.

Tintenlöscher g. (-s,-) : diverker g. [liester diverkerioù].

Tintenpilz g. (-es,-e) / **Tintenshopfing** g. (-s,-e) : [louza.] monog blevek g. [liester monogoù blevek].

Tintenstift g. (-s,-e) : stilo g.

Tintenstrahldrucker g. (-s,-) : moullerez strink liv b. [liester moullerezioù strink liv].

Tintenwolke b. (-,-n) : [loen.] koumoulennad duad b.

Tintling g. (-s,-e) : [louza.] monog g. [liester monogoù].

Tipi n. (-s,-s) : [Indianed] tipi g. [liester tipioù].

Tipp g. (-s,-s) : titenn b., titour b., tit g.

Tippel g. (-s,-) : **1.** [norzh Bro-Alamagn] poent g., pik g. ; **2.** [Bro-Aostria] bos g., bosenn b.

Tippelbruder g. (-s,-brüder) : kanteer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., galouper-hent g., galouper-poullou g., Yann drotaj g., trimarder g., reder-poullou g., chilpetaer g., chiminaou g., distaoladenn b.

tippeln V.gw. (ist getipelt) : **1.** mont war droad ; **2.** trotal, piltrotal, piltrotat, trotelat, tripal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, skeiñ buan e dreid en douar ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

tippen V.gw. (hat getippt) : **1.** stekiñ ouzh udb gant begoù e vizied ; *ich tippe an etwas (ak.)*, stekiñ a ran ouzh udb gant begoù va bizied ; **2.** lakaat klaoustre war un taol bennak ; *auf etwas (ak.) tippen, in etwas (dat.) tippen*, lakaat ur skodenn en ur c'hoari, lakaat klaoustre war un taol bennak, brokañ arc'hant war un taol bennak, c'hoari udb ; **3.** skriverezañ, bizskrivañ ; **4.** raksantout ; *darauf tippen, dass ...,* d'e soñj, soñjal (krediñ) d'an-unan e ..., bezañ tremen sur e ...

V.k.e. (hat getippt) : **1.** skriverezañ, bizskrivañ, skeiñ ; *ich tippe etwas ab*, skriverezañ (bizskrivañ) a ran un eilskrid bennak ; *das Manuskript wird gerade getippt*, emañ an dornskrid war skriverezañ, emañ an dornskrid o skriverezañ ; *einen Brief noch einmal tippen*, adskriverezañ ul lizher ; **2.** lakaat klaoustre war un taol bennak ; *etwas tippen*, lakaat ur skodenn en ur c'hoari, lakaat klaoustre war un taol bennak, brokañ arc'hant war un taol bennak, c'hoari udb ; **3.** P. *jemandem etwas tippen*, reiñ un ditenn d'u.b., reiñ un tit d'u.b.

Tipp-Ex® n. (-) : Tipp-Ex® g., blanco® g., gwenno® g., dourenn-reizhañ b., dourenn-diverkañ b., liñvenn-reizhañ b., liñvenn-diverkañ b.

Tipffehler g. (-s,-) : vi-koukoug g., fazi bizskrivañ g., mank skriverezañ g.

Tipfräulein n. (-s,-) : P. bizskriverez b., skriverez b., skoerez-lizhiri b.

tipplig ag. : pismigus, pismiger, ingennus, nagenn, chikanour, bindeder.

Tippe b. (-,-n) : [gwashaus] bizskriverez b., skriverez b., skoerez-lizhiri b.

Tippschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari b., paperenn loto b., bilhed loto g.

tipptopp ag. : disi, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si, turgn, turgn-kenañ.

Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, divlam, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, hep si, hep nep si, hep ket a si, kompez, a-barfet, peurvat ; *sie ist immer tipptopp gekleidet*, honnezh a zo ur plac'h fich, honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a zo ur plac'h a neuz, honnezh a zo ur plac'h turgn-kenañ, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, honnezh a vez paket brav atav, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, fichet kaer e vez atav, gwisket kran e vez atav, bepred e vez gwisket koant, gwisket tonius e vez atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, bepred e vez dilhad kaer ganti, digoradur a vez atav ganti, digoradur a vez atav dezhi ; *der Motor läuft tipptopp*, ar c'heflusker ne

c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, lampr (brav-bras) e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, plaen e labour ar c'heflusker, diroufenn e tro ar c'heflusker.

Tipzzettel g. (-s,-) : paperenn-c'hoari b., paperenn loto b., bilhed loto g.

Tirade b. (-,-n) : 1. tenn g., aradennad komzoù b., foerell a gomzoù b., komzoù a-stlabez (a-drak, forzh pegement) ls., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegenn-mui, gwazh-pegenn-gwazh) ls., mor a gomzoù g., stlejad komzoù g., stardigennad b. ; *Schimpftirade*, blejadenn b., aridennad jarneoù b., aridennad kunujennoù b., regennad kunujennoù b., boltenn leoùdoued b., las kunujennoù g., steud kunujennoù b., riblennad ledouedoù b., riblennad sakreoù b., pater b., aridennad mallozhennoù b., aradennad jarneoù b., chapeledad jarneoù g., regennad ledouedoù b., regennad leoùdoued b., steud kunujennoù b., aridennad (aradennad) sakreoù b., kunujennoù stank-ha-stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ls., sakreoù ken stank hag ar grizilh ls. ; *eine Schimpftirade loslassen*, teurel ur vlejaden ; 2. [sonerezh] treuznotennoù ls., tizhad g.

Tirana n. (-s) : Tirana b.

Tirili n. (-s) : 1. geiz g., richanadeg b., richan g., richanadoù ls. ; 2. [dre skeud.] youc'hadennoù a levezes ls.

tirilieren V.gw. (hat tiriliert) : 1. richanañ, geizañ, turlutañ ; 2. [dre skeud.] leuskel youc'hadennoù a levezes ; 3. fringoliñ.

Tirol n. : Tirol b.

Tiroler g. (-s,-) : Tirolad g. [*liester Tiroliz*].

Tirolerhut g. (-s,-hüte) : *der Tirolerhut*, tog an Diroliz g., an tog tirolian g.

Tirolerin b. (-,-nen) : Tiroladez b.

tirolerisch ag. : ... Tirol, tirolian, tirolat.

Tirolienne b. (-,-n) : [dañs] tirolianenn b.

Tisch g. (-es,-e) : 1. taol b., taoliad b. ; *Tischchen*, taolig b., garidon g. ; *Schreibtisch*, taol-skrivañ b., burev g. ; *Werk Tisch*, eskemmer g., eskemmez g., taol-galvez b., taol-vunuzer b. ; *Arbeitstisch*, taol-labour b., burev g., eskemmez g. ; *Küchentisch*, taol gegin b. ; *Wickeltisch*, taol vailhuriñ b. ; *Nachttisch*, taol-noz b., taol-bennwele b. ; *Rolltisch*, taol-ruilh g. ; *Esstisch*, taol-zebrñ b., taol-bred b., taol-voued b., taol b. ; *Gastisch*, taol voutin b. ; *Tisch mit Bänken*, taol harzell b., taol ledet gant skiner hir b. ; *an einem Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh un daol (ouzh taol) ; *gemeinsam an einem Tisch essen*, ober taol voutin ; *den Tisch von der Mauer wegrücken*, distokan an daol diouzh ar vogez ; *den Tisch umstoßen*, *den Tisch umkippen*, gwintañ an daol, tintañ an daol, diskar an daol, eipennañ an daol, torimellat an daol ; *der Tisch wackelt*, *der Tisch steht nicht fest auf*, *der Tisch steht nur mit drei Beinen auf dem Boden auf*, distabil eo an daol, distrantell eo an daol, brallus eo an daol, horjellus eo an daol, charigell eo an daol, gadal eo an daol, kamm eo an daol, a-silwink emañ an daol, n'eo ket blod an daol, horjellat a ra an daol, brallañ a ra an daol, an daol ne chom ket plaen, P. rangouilh eo an daol, mezv eo an daol ; *der Tisch steht fest*, stabil eo an daol ; [douarouriezh] *Gletschertisch*, taol skornredenn b. ; [mojenn.] *der Runde Tisch*, an Daol Grenn ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt*, un daol ront ha pep hini en deus e gont ; [mezeg.] *Operationstisch*, taol-oberata b., P. pased b. ; [relij.] *zum Tisch des Herrn gehen*, tostaat ouzh an Daol Sakr (ouzh an Daol Santel, ouzh an Daol Fask, ouzh taol ar Sakramant) ; *Gottes Tisch*, *der Abendmahlstisch*, *der Abendmahlstisch*, an Daol Sakr b., an Daol Santel b., an Daol Fask b., taol ar Sakramant b. ; *Altartisch*, taol-aoter b. ; 2. [dre astenn.] *die Leute am Tisch platzieren*, taoliañ an dud ; *am Tisch sitzen*,

bei Tisch sitzen, *bei Tisch sein*, bezañ ouzh taol, taoliañ, taoliata ; *mit Freunden bei Tisch sitzen*, taoliata gant mignoned ; *oben am Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh penn an daol, bezañ azezet e penn an daol ; *unten am Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh lost an daol, bezañ azezet e lost an daol ; *an einem anderen Tisch saßen auch vier Leute*, ouzh un tamm taol all e oa ivez pevar den all ; *zwischen Wand und Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *jemanden zu Tisch rufen*, krial u.b. ouzh taol, gelver u.b. da zont da zebriñ, hopal d'u.b. dont da zebriñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *sich zu Tisch setzen*, azezañ (mont) ouzh taol, mont e stern an daol, choukañ ouzh taol, sterniañ ouzh taol, taoliañ, taoliata ; *zu Tisch gehen*, mont da glask e bred (e verenn, e goan), mont da bredañ, mont da glask penn d'e bred, mont da zebriñ, mont da glask e damm, mont ouzh taol ; *vom Tisch aufstehen*, *sich vom Tisch erheben*, sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; *unter dem Tisch*, e stern an daol ; *zwischen Tisch und Bank*, e pleg an daol hag ar bank ; *die Teller auf den Tisch legen*, lakaat an asiedoù war an daol, arenkiñ an asiedoù war an daol ; *den Tisch decken*, staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ, danzen) an daol, lakaat ar stalioù war an daol, lakaat an doubier ; *bei Tisch bedienen*, *bei Tisch servieren*, servijañ ouzh taol, servijout ouzh taol, servijout taol ; *bei ihr wird man bei Tisch nicht gerade großzügig bedient*, honnezh a zo moan he bizied, kegin dreut a vez ganti, treutik-eston e vez ar geusterenn ganti, tinell dreut a vez ganti ; *den Tisch abdecken* (*abräumen*), distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, divec'hiañ, dilastrañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, distaliañ, sevel an douzzer ; *den Mittagstisch abräumen*, distaliañ diouzh merenn ; 3. [dre skeud.] pred g. ; *bei Tisch (zu Tisch)*, e-kerzh ar pred ; *vor Tisch*, a-raok ar pred ; *nach Tisch*, goude ar pred ; 4. [troioù-lavar] *bei jemandem freien Tisch (einen Freitisch) haben*, bezañ degemeret hep paeañ netra ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont, kaout taol digor e ti u.b., kavout taol digor e ti u.b., bezañ pedet evel kouviad ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont ; *die Karten offen auf den Tisch legen*, dispakañ e jeu, diskuliañ eus peseurt spered ez eur buhez, diskuliañ splann peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez d'an dud petra zo o treiñ en e benn, mont eeun ouzh an dud, diskouez d'an dud peseurt jeu a zo gant an-unan, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar pod, mont didro dezhi, mont didroidell dezhi, mont dezhi hep kuzh seurt ebet ; *mit der Faust auf den Tisch schlagen*, skeiñ un taol dorn sonn war an daol ; *jemanden unter den Tisch trinken*, lakaat u.b. da gargañ betek ar barr, plantañ boeson en u.b. betek ma ruilh dindan an daol, reiñ forzh banneoù d'u.b. betek ma ruilh dindan an daol ; *einen guten Tisch führen*, bezañ druz an daol en e di, bezañ farz da lein en e di, bezañ larjez war an daol en e di ; *von Tisch und Bett getrennt*, dispartiet a gorf hag a vadoù (ken evit ar c'horf ken evit ar madoù, ken a gorf ken a vadoù) (Gregor) ; *etwas unter den Tisch fallen lassen*, a) na zerc'hel kont ouzh udb, na deuler kont ouzh udb, na reiñ pouez d'udb, na reiñ fed d'udb, na ober fed d'udb, na deurel evezh (pled) ouzh udb, na deurel pled gant udb (war udb, d'udb), lezel udb a-gostez ; b) nullañ udb, freuzañ udb ; *es fiel unter den Tisch*, an afer-se n'he doa ket dalc'h et evezh an dud, kouezhañ a reas an afer e puñs an ankounac'h, mont a reas an afer e puñs an avel, kouezhañ a

reas an afer e poull an ankounac'h, ankounac'haet e voe an dra-se, sigotet e voe an afer ; *noch immer auf dem Tisch liegen*, chom en entremar, chom e-kroug, chom e-ispihl, chom (menel) war vordo, menel e-skourr, chom e darn, chom e-skourr, chom a-stlej, chom en arvar, chom e krog, chom ouzh an drez, chom e-pign, chom war vann, chom er vann, chom a-sac'h, chom da restañ, chom o restañ, chom a-istribilh, chom a-zistribilh, bezañ war silwink, bezañ war vrañskell, bezañ e bili-bann ; *reinen Tisch machen*, peurskubañ udb, peurriñsañ, skarat ar c'hudennou, kemer an ejen dre e gemiel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwez d'udb, ober ur skub (ur skarz, un taol skub), dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, peurgas (difoeltrañ, freuzañ, goulonderiñ, findaoniñ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), heskiñ udb, dic'hastañ udb, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres) hep chom da chipotal, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; [Etrebroadelenn] *reinen Tisch macht mit dem Bedränger*, peurskubomp an amzer dremenet ; *am grünen Tisch sitzen*, bezañ ouzh an daol-c'hoari, bezañ ouzh an tapis glas. ; *etwas vom grünen Tisch aus entscheiden*, divizout eus a-bell hep anavezout an dachenn, kemer divizoù burevveliek ; *jemanden über den Tisch ziehen*, goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., tennañ arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat u.b., diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goulloñ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ u.b., diorbliñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., bratellat u.b., touzañ u.b. ; **5.** [fizik] *optischer Tisch*, eskemmez optikel g., bank optikel g.

Tischblage b. (-, -n) : [skol] kombod g.

Tischaufsatz g. (-es, -aufsätze) : kreiztaol g., gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g.

Tischbank b. (-Bänke) : bank-taol g.

Tischbein n. (-s, -e) : troad taol g., pav taol g. ; *die Tischbeine*, stern an daol g.

Tischbesen g. (-s, -) : skubellig-taol b., skubellig-vruzun b., divruzuner g. [*liester* divruzunerioù].

Tischchen n. (-s, -) : taolig b., garidon g.

Tischdeckchen n. (-s, -) : taolig g., doubierig b., touzierig b.

Tischdecke b. (-, -n) : doubier b., toubier b., toal g., touzier g. ; *die Tischdecke auflegen*, lakaat an doubier war an daol, toaliñ an daol, touzierañ an daol ; *die Tischdecke zusammenlegen*, *die Tischdecke zusammenfallen*, plegañ an doubier, plegañ an douzier.

Tischdeckenunterlage b. (-, -n) : doubier dindan b.

Tischecke b. (-, -n) : *die Tischecke*, korn an daol g. ; *lass die Schlüssel auf der Tischecke, dass ich sie schnell wieder finde*, laosk an alc'hwezioù e korn an daol, ma kavin anezho hep poan ; *sich (ak.) an der Tischecke stoßen*, stekiñ ouzh korn an daol.

tischen V.gw. (hat getischt) : [Bro-Suis] staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ) an daol.

Tischfußball g. (-s) : mell-droad taol b., "babyfoot" g.

Tischgast g. (-es, -gäste) : kouviad g., kengouviad g., kenbreder g., banvezer g., kenostiz g.

Tischgebet n. (-s, -e) : benedisite g., bennozh-an-daol g. ; *Tischgebet nach Beendigung einer Mahlzeit*, grasoù ls. ; *das Tischgebet sprechen*, [e deroù ar pred] lavaret ar benedisite, bennigañ an daol, binnigañ an daol ; [e fin ar pred] lavaret gras, lavaret ar grasoù, dibunañ ar grasoù.

Tischgedeck n. (-s) : traoù evit an daol ls., loaioù ls., gwiskad-taol g., staliou ls.

Tischgemeinschaft b. (-, -en) : taoliad b. ; *eine zwanzig Mann starke Tischgemeinschaft*, un daoliad ugent b.

Tischgenosse g. (-n, -n) : kenbreder g., kengouviad g., kenostiz g.

Tischgesellschaft b. (-, -en) : taoliad b. ; *eine große Tischgesellschaft*, un daoliad vat a dud b.

Tischgestell n. (-s, -e) : stern an daol g., liver g. [*liester* liverioù].

Tischglocke b. (-, -n) : kloc'h-galv g.

Tischkante b. (-, -n) : rizenñ an daol b.

Tischkasten g. (-s, -kästen) : [rannyezh.] tiretenn b., forser g. [*liester* forserioù], lañser g. [*liester* lañserioù].

Tischklopfen n. (-s) : abadenn amguzhouriezh (abadenn gevrouniezh) ouzh an daol-dro b.

Tischläufer g. (-s, -) : toalig g., bandenn liñsel-daol b.

Tischler g. (-s, -) : munuzer g., amunuzer g., kalvez g., ebenour g., junter g. ; *auf Täfelung spezialisierter Tischler*, lambrusker g.

Tischlerarbeit b. (-) : kilvizerezh g., munuzerezh g., ebenouriezh b.

Tischlerei b. (-, -en) : **1.** [micher] munuzerezh g., kilvizerezh g. ; **2.** [stal] munuzerezh b., kilvizerezh b.

Tischlerhandwerk n. (-s) : kilvizerezh g., munuzerezh g.

Tischlerin b. (-, -nen) : munuzerez b., amunuzerez b., ebenourez b., junterez b.

Tischlerkunst b. (-) : ebenouriezh b.

Tischlerlehrling g. (-s, -e) : danvez munuzer g. ; *er ist Tischlerlehrling*, emañ o teskiñ evit mont da vunuzer, emañ o teskiñ bezañ munuzer, danvez munuzer eo ; *Tischlerlehrling werden*, mont da zeskiñ bezañ munuzer, mont da zavez munuzer.

Tischlerleim g. (-s) : peg munuzat g., spig munuzat g.

tischlern V.k.e. ha V.gw. (hat getischlert) : **1.** munuzat, kilviziañ, kalveziañ ; **2.** kalfichat.

Tischlerwerkstatt b. (-, -werkstätten) : munuzerezh b., kilvizerezh b.

Tischmanieren ls. : *gute Tischmanieren haben*, en em zerc'hel mat ouzh taol, gouzout en em zerc'hel ouzh taol.

Tischnische b. (-, -n) : [tisav.] kuzh-taol g., kuzh an daol g., apoteiz g.

Tischplatte b. (-, -n) : pladenn an daol b., gorre an daol g., taol b. ; *sie hatte die Stirn auf die Tischplatte gelegt*, harpet e oa ganti he fenn ouzh an daol.

Tischrechner g. (-s, -) : jederez vurev b. [*liester* jederezioù burev].

Tischrede b. (-, -n) : prezegenñ ouzh taol b. ; *Luthers Tischreden*, prezegennoù Luther ouzh taol ls.

Tischrücken n. (-) : abadenn amguzhouriezh (abadenn gevrouniezh) ouzh an daol-dro b.

Tischrunde b. (-, -n) : kelc'hiad tud ouzh taol g., taolad b.

Tischschrone g. (-s, -) : doubier dindan b.

Tischsegen g. (-s, -) : benedisite g., bennozh-an-daol g., grasoù ls.

Tischservice n. (-/s, -s) : rikoù taol ls., reizhoù taol ls., taoliad b., listri-taol ls., lestroù taol ls., ul lestroù taol g.

Tischtennis g. (-) : ping pong® g., tennis-taol g.

Tischtennisplatte b. (-, -n) : taol ping pong® b., taol tennis-taol b.

Tischtennisschläger g. (-s, -) : paliked ping pong® b., paliked tennis-taol b.

Tischtennispieler g. (-s, -) : pingpongour g., c'hoarier ping pong® g., c'hoarier tennis-taol g.

Tischtennispielerin b. (-, -nen) : pingpongourez b., c'hoarierez ping pong® b., c'hoarierez tennis-taol b.

Tischtraverse b. (-,-n) : treuzellenn b., stleug g.
Tischtrog g. (-s,-tröge) : laouer-daol b.
Tischtuch n. (-s,-tücher) : 1. doubier b., toubier b., toal g., touzier b. ; *das Tischtuch auflegen*, lakaat an doubier war an daol, toaliñ an daol, touzierañ an daol ; *das Tischtuch zusammenlegen*, plegañ an douzier ; 2. [dre skeud.] *das Tischtuch zwischen sich und jemandem zerschneiden*, dianzav (dianavezout, nac'h, nac'hañ) u.b., terriñ ar votez etre an-unan hag unan all, fontañ an traoù etre an-unan hag unan all.
Tischwäsche b. (-) : dilhad-taol ls., lienaj-taol g., lien taol g.
Tischwein g. (-s,-e) : [kegin.] gwin taol g.
Tischzeit b. (-,-en) : 1. pred g., pred-boued g. [*liester* predoù-boued], predad g. ; 2. [pretiañ] servij pred g., diazez g. ; *frühere Tischzeit*, servij pred kentañ g., diazez kentañ g., P. kentañ tro b. ; *spätere Tischzeit*, eil servij pred g., eil diazez g., P. eil tro b. ; *zwischen zwei Tischzeiten*, etre daou ziazez, etre daou servij pred.
Titan¹ n. (-s) : [kimiezh] titan g.
Titan² g. : [stered., loarenn] Titan g. ; *Titan ist der größte Mond des Planeten Saturn*, Titan eo brasañ loarenn Sadorn
Titan³ g. (-en,-en) / **Titane** g. (-n,-n) : [mojenn.] Titan g. [*liester* Titaned], ramz g. [*liester* ramzed], galez g. [*liester* galezed], kaour g. [*liester* kaoured], peulvan g. [*liester* peulvaned].
titanenhaft ag. : titanel, ramzek, ramzel.
Titanic[®] b. (-) : *die Titanic*[®], ar mordreizher Titanic[®] g., an Titanic[®] g.
titanisch ag. : titanel, ramzek, ramzel.
Titel g. (-s,-) : 1. titl g., lesanv g. ; *akademischer Titel*, titl skolveurel g. ; *Dokortitel*, graz a zoktor b., titl a zoktor g., lesanv a zoktor g. ; *Adelstitel*, titl noblañs g., lesanv noblañs g. ; *Fürstentitel*, titl a briñs g., lesanv a briñs g. ; *erblicher Titel*, titl hêrezhel g. ; *einen Titel tragend, einen Titel führend*, titlet ; *jemandem einen Titel verleihen*, dereiñ (debarzh) un titl a enor d'u.b., dereiñ (debarzh) ul lesanv a enor d'u.b., enoriñ u.b. gant un titl, enoriñ u.b. gant ul lesanv, titlañ u.b., leseñvel u.b. ; 2. *unter dem Titel eines Verwandten*, evel kar, o vezañ kar ; 3. titl g. ; *Titel eines Gedichts*, titl ur varzhoneg g. ; *Titel eines Buches*, titl ul levr g. ; *einen Titel führen*, bezañ un titl bennak gant ar skrid-mañ-skrid, bezañ en un titl bennak, dougen un titl bennak, bezañ titlet ; *der Titel des Werkes lautet ...*, ... eo titl al levr, ... eo anv al levr ; *welchen Titel haben Sie ihrem Buch gegeben ?* peseurt titl ho peus roet d'ho levr ? ; [sport] *einen Titel erringen*, gounit un titl, dont un titl gant an-unan ; 4. testeni b., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., lizher-testeni g., skrid-testeni g., teul g., titl g. ; *Rechtstitel*, gwir kretaet dre skrid g., gwir testeniet mat dre skrid g. ; *Schuldtitel*, lizher-dle g., merk-dle g., paper-dle g., teul-kred g. ; *Besitztitel*, teul perc'henniezh g., titl perc'henniezh g. ; *einen Besitztitel auf seine Kinder überschreiben, einen Besitztitel auf seine Kinder übertragen*, eildougen un teul perc'henniezh d'e vugale.
Titelbild n. (-s,-er) : talbenn g.
Titelbildchen n. (-s,-) : skeudennig b.
Titelblatt n. (-s,-blätter) : 1. [moull.] pajenn ditl b. ; 2. [kazetennoù] pajenn gentañ b. ; 3. [stlenn.] barrenn ditl b.
Titelgebung b. (-,-en) : titladur g., titlañ g.
Titelheld g. (-en,-en) : pennden g. [*liester* penndud], haroz g.
Titelheldin b. (-,-nen) : pennden g. [*liester* penndud], penndenez b., harozez b.
Titelkopf g. (-s,-köpfe) : talbenn g.
Titelleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn ditl b.
titeln V.k.e. (hat getitelt) : titlañ.
Titelpart g. (-s,-s) / **Titelpartie** b. (-,-n) / **Titelrolle** b. (-,-n) : pennroll g., roll pennañ g.

Titelseite b. (-,-n) : 1. [moull.] pajenn-ditl b. ; 2. [kazetennoù] pajenn gentañ b.
Titelsetzer g. (-s,-) : [moull.] 1. [den] titler g. [*liester* titlerien] ; 2. [ardivink] titler g. [*liester* titlerioù].
Titelsetzmaschine b. (-,-n) : [moull.] titlerez b. [*liester* titlerezioù].
Titelträger g. (-s,-) : [sport] piaouer an titl g., dalc'her an titl g., douger an titl g.
Titelträgerin b. (-,-nen) : [sport] piaouerez an titl b., dalc'herez an titl b., dougerez an titl b.
Titelverteidiger g. (-s,-) : [sport] piaouer an titl g., dalc'her an titl g., mirer an titl g.
Titelverteidigerin b. (-,-nen) : [sport] piaouerez an titl b., dalc'herez an titl b., mirez an titl b.
Titer g. (-s,-) : [kimiezh] titl g. ; *molarer Titer*, titl molel g. ; *Titer in Volumenprozenten*, titl ec'honel g. ; *Massentiter*, titl tolzel g.
Titoismus g. (-) : [polit., istor] titoueriezh b.
Titoist g. (-) : [polit., istor] titouour g. [*liester* titouourien].
titoistisch ag. : [polit., istor] titouour.
Titration b. (-,-en) : [kimiezh] titlañ g., titlerezh g.
titrierbar ag. : [kimiezh] titladus.
titrieren V.gw. (hat titriert) : [kimiezh] titlañ.
Titriergerät n. (-s,-e) : [tekn.] titler g. [*liester* titlerioù].
Titte b. (-,-n) : P. *die Titten*, [ar bronnoù] ar c'haolennoù ls., an div gaolenn ls., ar boubou g., ar boukennoù ls., ar bourselloù ls., ar cheltrennoù ls., ar flojennoù ls., ar farailhoù ls., ar c'haouled str., al lommou ls., an nunu g., ar stripoù ls., an takennoù ls., an tezhioù ls., ar sukigoù ls.
Titular g. (-s,-e) : dalc'her un titl a enor g., douger un titl a enor g.
Titularbischof g. (-s,-bischöfe) : [relij] eskob mintret hep eskopti g.
Titularprofessor g. (-s,-en) : 1. kelenner a enor g. ; 2. kelenner hep post-labour resis g., kelenner nanntitl g. ; 3. [skol-veur] kelenner hep kador-gelenn g.
Titulatur b. (-,-en) : titladur g.
titulieren V.k.e. (hat tituliert) : titlañ, envel, ober [eus u.b. udb].
tja estl. : ac'hanta ! hama ! ha 'ta ! ma ! ac'h !
Tjost b. (-,-en) / **Tjost** g. (-es,-e) / **Tjosten** n. (-s) / **Tjostieren** n. (-s) : [istor] stourmadenn gant lansoù diveget b., rederezh gant lañsoù diveget g., stourmerez gant lañsoù diveget g. ; *abgestumpfte Lanzen spitze bei Tjosten*, roked g.
Tjostreiter g. (-s,-) : stourmadenner g.
T-Leitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù e stumm un T ls., sturioù e stumm un T ls.
T-Lymphozyt g. (-en,-en) : [mezeg.] timokit str., timokitenn b.
Toarcium n. (-s) : [douarouriezh] toarkian g.
Toast g. (-es,-s/-e) : 1. [bara] bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g. ; *ein mit Kaviar belegter Toast*, un dostenn gant kaviar b. ; 2. yec'hedoù ls., yec'hed g. ; *einen Toast auf jemanden ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., lavaret yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., ober yec'hedoù d'u.b., sevel ur yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.
Toastbrot n. (-s,-e) : [bara] 1. [bara kriz / *Brot zum Toasten*] bara minvig g., bara tostenn g. ; 2. [bara poazhet / *getoastetes Brot*] bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b.
toasten V.k.e. (hat getoastet) : *Brot toasten*, krazañ (grilhañ, tostennañ) bara.
V.gw. (hat getoastet) : *auf jemanden toasten*, trinkañ da yec'hed u.b., evañ da yec'hed u.b., lavaret yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., ober yec'hedoù d'u.b., sevel ur yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.

Toaster g. (-s,-) : krazerez-vara b. [*liester* krazereziou-baraj], krazerez-tredan b. [*liester* krazereziou-tredan], tostenner g. [*liester* tostennerioù].

Tobak g. (-s,-e) : 1. butun g., tabok g. ; 2. [troioù-lavar] P. *das ist starker Tobak*, se 'zo mont re bell ganti, se 'zo mont re lark ganti, se 'zo lakaat war ar barr, se 'zo mont amplik dezhi, se 'zo mont amplik ganti, se a ya er-maez eus ar park (dreist ar yev, dreist d'ar roudenn), kement-se a ya dreist d'an arroudenn, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran kalz an dra-se, kavout a ran togn an dra-se ; *Anno Tobak*, forzh pell 'zo - pelloù bras 'zo – ur pelloù bras 'zo - mil bell 'zo - gwerso - meur a warlene 'zo - meur a varc'had nav bloaz 'zo - gwechall a oa gwechall, an neb n'en doa ket daoulagad a oa dall - gwechall e oa, gwechall ne oa ket, gwechall e oa bepred.

Tobel n. (-s,-) : kampoù koadek g., kampoùenn wezek b., kanienn goadek b., stankenn wezek b., saonenn goadek b.

toben V.gw. (hat getobt / ist getobt) : 1. (hat) : garmiñ c'h'werv, loeniñ ruz, fuloriñ, foliañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, ober frank a reuz, distalmañ, en em zistalmañ, toneriñ, daoniñ, kamachal, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ ruz, fumañ, diodiñ, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ ruz, foeltradiñ, diaouliñ, pennsodiñ, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ tro en e voned, egariñ, feulziñ, freneziañ, renakañ, gwac'hat, mont dreist-penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist-penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *er tobtte wie ein Berserker*, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa un todion an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa ar seizh diaoul hag e benn, loenet en deus bet forzh pegement, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegenn-mui, loenet en deus bet gwazh-pegenn-gwazh, diskiantet e oa gant ar gounnar, hennezh a grie evel un egaret, frank a reuz en doa graet ; *gegen jemanden toben*, tanfoeltrañ enep u.b., taeraat ouzh u.b., en em zichadennañ a-enep u.b., delammat a-enep u.b., en em gounnariñ ouzh u.b., ober sodadennoù war u.b., bezañ direizhet war u.b., loeniñ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujatoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., fuloriñ war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt kunujennoù diwar-benn u.b. ; *toben und wüten*, dispac'hañ.

2. (hat) : bezañ dirollet naet, bezañ dinasket, bezañ direizhet, turmudañ, karnajal, kas cholori, gwac'hat, dirollañ, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, diaoulat, ober cholori ha jabadao, bezañ foar (ur sabat, cholori, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tourmial, todioniñ, sabatiñ, bezañ ur chaok hag un tourm ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat ganto, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, c'hoari e roll, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal,

kanañ gousperoù ar raned, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, skandalat, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.

3. (ist) : redek-diredek gant trouz bras.

4. [dre heñvel.] (hat) : en em zisvantañ, parstrakal, trouzkrozal, tourmantiñ, c'hoari ar vazh, c'hoari e reuz, bezañ o c'hoari, ober e reuz, c'hwistañ, bezañ diroll, bezañ dichadennet, foliañ, ober karnaj, kornal, tempestiñ ; *der Sturm tobt*, diroll eo ar gorventenn (ar barr-amzer), dichadennet-krak eo ar gorventenn, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e reuz, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e loen, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari ar vazh, emañ ar wallamzer en he gwashañ, emañ ar barr-amzer en e washañ, emañ ar wallamzer en he reuz brasañ, tourmantiñ a ra, amzer foll a ra, krog eo an amzer da sodiñ, foliañ a ra ar gorventenn, avel ha glav a ra ken a fust, an avel hag ar glav a fust ken-ha-ken, an avel hag ar glav a fust mui-pegenn-mui, an avel hag ar glav a fust gwazh-pegenn-gwazh, emañ ar gorventenn oc'h ober karnaj er-maez, emañ ar gorventenn oc'h ober ur c'harnaj spontus er-maez, tempestiñ a ra ar barr-amzer ; *der Sturm tobtte und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa ; *der Schneesturm tobt heftiger denn je*, an erc'h a daol gwazh eget kent, an erc'h a daol ken gwazh ha biskoazh, an erc'h a daol forzh pegement, an erc'h a daol n'eus forzh pegement, an erc'h a daol ken-ha-ken, an erc'h a daol ken-ha-kenañ, an erc'h a daol kenañ-kenañ, an erc'h a daol mui-pegenn-mui, an erc'h a daol gwazh-pegenn-gwazh, an erc'h a daol par ma c'hall, an erc'h a daol pellañ ma c'hall ; *die Schlacht tobt*, diroll eo an emgann, en e washañ emañ an emgann ; *der Krieg tobt*, emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e reuz brasañ, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra.

Toben n. (-s) : 1. follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., barrad imor taer g., taol imor g., taol brouez g., barr kounnar g., diboellamant g., araj g., ernez b., frenezi b., barr frenezi g., regarzhrezezh g., taerder g., taerded b., taerijenn b. ; 2. jilivari g., cholori b., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., talabao g., jabadao g., tourm b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourm ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., reuz g., karnaj g., diroll g., dirollerezh g. ; 3. tregern g., kroz g., kroadennoù ls., gront g., gronterezh g. ; *das Toben der Elemente*, barrou du ha kriz ar wallamzer ls., karnaj ar wallamzer g. ; *das Toben des Meeres*, fulor ar mor g.

tobend ag. : 1. fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, fulorus, brizh-du, frenezus, kounniriek, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, droug en e gorf, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, gouez, alfoet, diroll, dirollet, dichadennet, divarc'het, diaoulet, diboellet, herrus, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o kraziañ dezhañ ; 2. cholorius, tabac'hus, tousmac'hus, tourmial, turmudus, safarus ; 3. [amzer] dall, diroll, dirollet, dichadennet ; *tobende See*, mor diroll (dirollet, dichadennet, fuloret, kounnaret, direizhet, gwall wagennek, divergont, gros, a dri zarzh, lourt, pounner, garv) g.

Tobias g. : Tobiaz g.

Tobiasfisch g. (-s,-e) : [loen.] talareg bihan g. [*liester* talareged bihan], talareg glas g. [*liester* talareged glas].

Tobsucht b. (-) : follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., barlennad taeroni b., folladenn b., barrad follezh g., loariadenn

b., barrad imor taer g., barr kounnar g., taol imor g., taol brouez g., araj g., ernez b., barr frenezi g., regarzherezh g.

tobsüchtig ag. : 1. darfellek, buanek, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, tev e glopenn, brizh, direzon, froudennek, douget d'arfleuiñ ; 2. diskiantet gant ar gounnar, kounnriek, fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, frenezus, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, frenezus.

Tobsuchtsanfall g. (-s,-anfälle) : barrad imor taer g., barr kounnar g., barr frenezi g., kaouad fulor b./g., sodadenn b., barlennad taeroni b., taol imor g., taol brouez g., folladenn b., diboelladenn b., loariadenn b., barr follentez g., kaouad follezh b./g., barrad follezh g. ; *einen Tobsuchtsanfall bekommen*, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont e volc'h diwar e lin, dont ur barr imor en an-unan, koll e bothouarn bihan, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'henn, mont diwar e gement all, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont ar revr war ar chouk gant an-unan (*e revr war e chouk gantañ, he revr war he chouk ganti h.a.*), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, pignat en e wezen uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, ober kamaj an droukspered, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, freneziañ, mont dreist-penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont à e biñsedoù, lammat dreist-penn, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).

tocharisch ag. : [yech.] tokariek ; *die tocharischen Sprachen*, ar yezhoù tokariek ls.

Tocharisch n. : [yech.] tokarieg g.

Tochter b. (-,Töchter) : 1. merc'h b., paotrez b., [a-wechoù] plac'h b. ; *ihre fünfjährige Tochter*, o faotrezig pemp bloaz b. ; *die älteste Tochter*, ar verc'h henañ b., an henaouerez b. ; *die jüngste Tochter*, ar verc'h yaouañ b., ar yaouerez b. ; *Einzeltöchter*, unverc'h b., merc'h unganet b., merc'h nemeti b., merc'h unel b., pennhêrez b., P. plog koukoug g. ; *Adoptivtochter*, adverc'h b. ; *uneheliche Tochter*, merc'h avoultr b., avoultr b. ; *ich weiß nicht, wessen Tochter sie ist*, n'ouzon ket da biv eo merc'h ; *das ist eine meiner Töchter*, ur verc'h din eo ; *sie war Pauls Tochter*, merc'h da Baol e oa, honnezh a oa merc'h da Baol ; *die echte Tochter ihres Vaters*, merc'h he zad b. ; *unsere Tochter ist ausgegangen*, n'emañ ket ar verc'h er gêr ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe*, n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad, ho merc'h a zo koant da lazañ ; *meine Tochter ist mannstoll*, *meine Tochter treibt es mit jedem*, *meine Tochter ist promisk*, va merc'h a chavalant gant ar baotred yaouank ; *mein Töchterchen (Töchterlein)*, va merc'hig vihan b., va faotrez ; *Ihr Fräulein Tochter*, an dimezell ho merc'h b., ho merc'h plac'h yaouank b. ; *Tochter aus Elysium*, merc'hig deueta eus ar gwenved b. ; *ohne Tochter*, diverc'h ; *andere Mütter haben*

auch schöne Töchter, pa serr un nor e tigor div ; *die Mutter muss man für sich gewinnen, um die Tochter zu bekommen*, dreist moue ar gazeg kozh e vez kabestret an ebeulez - ret eo reiñ lann d'ar gazeg kozh a-raok flourañ an ebeulez - ret eo ober stad d'ar gazeg a-raok kaout an ebeulez ; [relij.] *die Töchter der christlichen Liebe*, al leanezed a Garitez ls. ; 2. [dre astenn.] dimezell b. ; *Schule für höhere Töchter, höhere Töcherschule*, skol-lojañ evit dimezellet b. ; 3. [Bro-Suis] *Haustochter*, skoazellerez-ti b., matezh b., plac'h b., plac'h-ti b. ; 4. [dre skeud.] *des Seilers Tochter heiraten*, bezañ o vont da vezañ krouget, pignat gant diri ar chafod, mont d'ar groug, mont da gaout e gravatenn ganab.

Tochterbetrieb g. (-s,-e) : adstal b., eilstal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Töchterchen n. (-s,-) : merc'hig vihan b., hini vihan b.

Tochterfirma b. (-,firmen) : adstal b., eilstal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Tochtergeschwulst b. (-,geschwülste) : [mezeg.] metastaz g., dassez b.

Tochtergesellschaft b. (-,en) : adstal b., eilstal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Tochterland n. (-s,-länder) : [istor] trevadenn b., trevadennad b.

Tochterrepublik b. (-,en) : [istor] republik-c'hoar b.

Tochtersprache b. (-,n) : yezh deveret b., yezh nes b.

Tochterstadt b. (-,städte) : [istor] trevadenn b., trevadennad b.

Tod g. (-s,-e) : marv g., marvidigezh b., paouezvan g., tremenvan b./g., tremenvarv g., tremenvoe g., tremenadur g., stank an anal g., beaj diwezhañ b., diwezh g., kañvoù ls., kouskadenn diwezhañ b. ; *der Tod*, an Ankoù g. ; *der Ankoù gilt als personifizierter Tod*, an Ankoù eo personadur ar marv ; *der Ankoù ist der Zuarbeiter des Todes*, an Ankoù eo oberour ar marv ; *der unbarmherzige Tod*, ar marv yen g., ar marv diremed g., ar marv kriz ha dinatur g., ar marv didruezus g., ar marv kruel g., ar marv leal kalet g. ; *eines natürlichen Todes sterben*, mervel dre natur (Gregor), mervel dre gozhni, mervel dre gozhijenn, kaout ur marv ordinal, mervel a glañv wele, mervel gant ar marv brav en e wele ; *ein gewaltsamer Tod*, ur marv dre wall g., ur marv dre dorfed (dre wallzarvoud, dre lazh) g., ur drouzivezh g., ur marv kriz g., ur marv estlamm g. ; *eines gewaltsamen Todes sterben*, mervel dre lazh, mervel dre dorfed, mervel dre wallzarvoud, mervel dre reuz, mont e drouziwezh ; *einen schrecklichen Tod sterben*, kaout ur marv rust (ur marv kriz) (Gregor), gouzañv ur marv kriz, gouzañv ur marv estlamm ; *er fand einen nassen Tod*, mervel a reas beuzet, beuziñ en doa graet, beuziñ a reas, mervel a reas dre veuz ; *unfallbedingter Tod*, marv dre wallzarvoud g., marv dre zarvoud g., marv dre wall g., marv darvoudek g. ; *glorreicher Tod, ruhmreicher Tod*, marv glorius g. ; *klägliches Tod, elender Tod, grausamer Tod*, gwallvarv g., droukvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., marv leal kalet g., drouziwezh g., droukfinvezh b., gwallfinvezh b. ; *einen klägliches Tod sterben, einen elenden Tod sterben, einen grausamen Tod sterben*, droukfinvezhiñ, gwallfinvezhiñ ; *plötzlicher Tod, unerwarteter Tod*, marv prim g., marv trumm g., marv buan g. ; *nah bevorstehender Tod, unmittelbar bevorstehender Tod*, marv kevogus g. ; *Glücksgefühl und Gefühl von Schmerzfreiheit kurz vor dem Tod*, sklaeraenn ar marv b., sederaenn ar marv b., gwellaenn ar marv b., frevenn ar marv b., frankadenn ar marv b., bravadenn b., ergan ar marv g. ; *die Schwelle des Todes, die Schwelle zum Tode*, treuzoù ar bed-mañ ls. ; *am Tag vor seinem Tod*, an derc'hent ma varvas ; *ein paar Jahre vor seinem Tod, einige Jahre vor seinem Tod*, un darn bloavezhioù a-raok ma varvas ; *einen schnellen Tod sterben*,

mervel evel un tenn, mervel trumm ; *sein Tod kam unerwartet*, sammet e voe gant ur marv trumm, mervel a reas trumm ; *einen sanften Tod sterben*, kaout ur marv mat, kaout ur marv brav ; *nach dem Tod ihres Sohns*, goude marv he mab ; *am Tag nach seinem Tod*, antronoz ma varvas ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr begraben werden*, pa varvin e fell din bezañ douaret en he metoù ; *Sterben und Tod akzeptieren*, degemer an tremen ; *sie leben, als wären sie unsterblich und denken nicht an den Tod*, bevañ a reont disoñj eus ar marv, evel pa vijent tud divarvel ; *seit dem Tod seiner Frau*, abaoe marv e wreg ; *sich vor dem Tod fürchten*, euzhiñ ouzh ar marv, tec'hel a-raok ar marv, braouac'hiñ ouzh ar marv, kaout doujañs ouzh ar marv, kaout aon rak ar marv ; *er fürchtet sich nicht vor dem Tod*, dizoan eo diouzh ar marv, hep doujañs e sell ouzh ar marv, ne spont ket rak ar marv ; *weder Tod noch Teufel fürchten*, c'hoarzhin war ar marv - na gaout aon rak e anv (rak e skeud) - bezañ diabaf (disaouzan) - bezañ dispont rak ar marv - na gaout na doujañs Doue na doujañs ar bed (Gregor) - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ un den a foeltr forzh - bezañ ur paotr disaouzan - bezañ ur paotr diskramailh - bezañ ur paotr diramailh - bezañ ur paotr diflav - bezañ un amgrener - na ober forzh petra d'ober - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul - na gaout aon dirak mann ebet ; *sie fürchten weder Tod noch Teufel*, n'o deus ket muioc'h a lezenn eget ar chas (lezenn = relijion) ; *den Tod nicht achten*, c'hoarzhin war ar marv, bezañ dispont rak ar marv, bezañ disaouzan rak ar marv, bezañ dizaon rak ar marv, bezañ dispouren rak ar marv, disprizañ ar marv ; *den Tod erleiden*, mervel war ar chafod ; *der Tod hat ihn ereilt*, distroadet eo bet gant ar marv (Gregor), sammet eo bet gant an Ankoù ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen*, mervel a reas trumm a-greiz koan, mervel a reas trumm e-kreiz debrñ e goan ; *den Tod finden*, kavout e varv, kavout e Ankoù, perisañ ; *er wurde uns durch den Tod entrissen*, lamet e voe diganeomp gant an Ankoù ; *jemanden den Klauen des Todes entreißen*, diframmañ u.b. a-dre grabanoù an Ankoù ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlag*, an amzer a dro, an Ankoù a sko - avañs a ra an dud en oad pa ne varvont ket ; *den Tod verursachen*, devoudañ ar marv ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher*, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-hakammed ez a pep den d'ar vered ; *die Zeit vergeht und das Leben verrinnt zum Tod*, dont a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr ; *du bist ein Kind des Todes*, mervel a ri ivez rak ar marv yen na espern na bras na bihan, na kozh na yaouank, na nobl na bilien, na den a iliz na den lik, hogen a zeu, didruezus ma'z eo, da zistroadañ an holl diwar an douar (Gregor) - mervel a ri ur wech bennak, kement-se a zo divank hag asur - emañ ar marv ouzh da c'hedal - tonket out da vervel - tonket eo dit mervel - bevañ ha mervel en deus an den d'ober war an douar - pep den a rank mervel - rankout a ranki he c'hribat ivez - mervel a zo ret deomp - ar marv ne espern den ; *sie waren dem Tod geweiht*, tonket e oa dezho mervel ; *der Tod macht alle gleich*, ar marv a gompez an dud, ar marv hon ingal holl, ar marv hol laka holl ingal, ar marv hol laka holl ur seurt ; *auf den Tod liegen*, bezañ edan mervel, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, stourm ouzh e Ankoù, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ e par ar marv, bezañ er par pellañ, bezañ e pred ar marv, bezañ war e dremenvan, bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv,

bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion ; *auf den Tod krank sein*, bezañ klañv d'ar marv (da vervel), bezañ klañv diremed (klañv-bras, klañv-fall) ; *sich auf den Tod vorbereiten*, kempenn mont diouzh ar bed ; *jemandes Tod schneller herbeiführen*, hastañ marv u.b. ; *jemandes Tod hinauszögern*, daleañ marv u.b. ; *vom Tod hinweggerafft*, skoet gant an Ankoù, deuet an Ankoù da skeiñ warnañ, bet sammet gant an Ankoù, bet lipet gant an Ankoù, aet gant an Ankoù, bet skubet gant an Ankoù, aet gant Hor breur ar Marv, deuet an Ankoù da gerc'hat anezhañ, bet distroadet gant ar marv, bet tumpet ganti, bet c'hwenet gant an Ankoù, lamet diganeomp gant an Ankoù ; *der Tod hat alle Bewohner des Hauses hinweggerafft*, ar marv en deus graet riñs ti ; *er wurde vom Tod hinweggerafft*, ar marv a skoas warnañ, lipet e voe gant ar marv, lamet e voe gant ar marv digant e re ; *sieben Monate nach dem Tod ihres Bruders starb sie auch*, seizh miz e varvas d'he zro war-lerc'h he breur ; *dieses Unglück beschleunigte seinen Tod*, ar gwalleur-se a hastas e varv ; *kurz vor seinem Tod*, war e ziwezhaou ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden*, an disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz ; *sein Tod kam ganz plötzlich*, sammet e voe gant ur marv trumm ; *das Reich des Todes*, an ifernioù ls., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; *in diesem Winter hat der Tod viele alte Menschen aus unserer Gemeinde hinweggerafft*, amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwenet (skoet, tumpet, lipet) meur a gozhiad eus ar barrez, deuet eo ar marv er goañv-mañ d'ober e dro war meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; *auf Tod und Leben laufen*, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod*, daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv ; *ich bin knapp dem Tod entgangen, ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll, tost-kaer eo bet din mont da goll, war-hed un netraig on bet da vervel ; *er ringt mit dem Tod*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel ; *mit dem Tod ringen (kämpfen)*, gouren ouzh ar marv, stourm ouzh ar marv, stourm ouzh e ankoù, bezañ war e varv, bezañ edan mervel, bezañ e par ar marv, bezañ er par pellañ, bezañ e pred ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzoù ar bed all, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vervel, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskeloù, bezañ gant e veskeloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan, bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, bezañ e pred ar marv, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ er souflamoù, bezañ en enkoù, bezañ o serriñ e levr, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, kaout an enkoù /

bezañ en e enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *sich mit dem eigenen Tod abfinden*, gouzañv ar marv ; *jemandem mit dem Tod drohen*, gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b. ; *zum Tode verurteilen*, barn d'ar marv, kastizañ d'ar marv, kondaoniñ d'ar marv, marvgospañ ; *zum Tode durch Enthauptung verurteilt*, barnet da vezañ dibennet ; *zum Tode durch Erhängen verurteilt*, *zum Tode durch den Strang verurteilt*, barnet d'ar groug, kondaonet d'ar groug ; *zum Tod auf dem Scheiterhaufen verurteilen*, kondaoniñ da vervel dre an tan ; *zum Tod durch Ertrinken verurteilen*, kondaoniñ da vervel dre an dour ; *jemanden gnadenlos zum Tode verurteilen*, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep eskemm, barn u.b. d'ar marv hep eskemm, kastizañ u.b. d'ar marv hep eskemm, marvgospañ u.b. hep eskemm, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep engalv ; *zu Tode (auf den Tod) verwundet*, goullet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel), bleset d'ar marv ; *in der Stunde unseres Todes*, war hor marv ; *bitte für uns Sünder jetzt und in der Stunde unseres Todes*, pedit evidomp-ni, pec'herien, bremañ, ha da eur hor marv ; *sich für den Tod fertig machen*, *sich (ak.) auf den Tod vorbereiten*, en em bourchas d'ober an treizh diwezhañ, en em bourchas da vervel, en em brestañ da vervel, en em lakaat e par da vervel, kempenn mont diouzh ar bed, en em brientiñ d'ar marv, pourchas e ene a-benn ar marv ; *er hatte sich auf den Tod vorbereitet*, ar marv e gavas e pourchas ; *mach dich fertig für den Tod !* gra bremañ da bak ! gra bremañ da bakad ! lavar da "in manus" ! pourchas mervel ! ; [dispredet] *der schwarze Tod*, ar vosenn b. ; *der weiße Tod*, ar marv dre wallzarvoud er menezioù, ar marv gwenn g., ar marv a c'hoarvez dre riv g. ; *zu Tode !* d'ar marv ! ; *der soll gefoltert werden*, *bis der Tod eintritt*, ra vezo jahinet ken a varvo, ra vezo boureviet betek ar mig ; *jemanden zu Tode quälen*, **a)** jahinañ (boureviañ) u.b. d'ar marv ; **b)** [dre skeud.] lakaat u.b. da vervel gant ar glac'har ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren*, klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *die Nachricht von seinem Tod hat uns zutiefst erschüttert*, gant kalonad hon eus klevet e oa marv ; *er ist am Tod dieser zwei Jugendlichen schuld*, kiriek eo da varv an daou zen yaouank-se ; *der Schleier des Todes*, koc'henn ar marv b. ; *vom Schleier des Todes getrübte Augen*, daoulagad marvennet ls., daoulagad gwerennet ls., daoulagad koc'hennet gant ar marv g. ; *ein Pferd zu Tode reiten (zu Tode hetzen)*, regas ur marc'h, difindaoniñ ur marc'h, mont a-holl-nerzh e varc'h, mont a-zifronk-marc'h ; *sich zu Tode hungern*, lakaat e vuhez en arvar dre forzh yunañ (dre hir yunañ) ; *sich zu Tode arbeiten*, labourat betek mervel warni, lazeriañ e gorf, lazhañ e gorf ouzh al labour, labourat a laz-h-korf (a laz-h-ki), kiañ (terriñ e gorf) ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, en em giañ ouzh al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, loeniñ, loeniñ e gorf, en em lazhañ o labourat, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, ober re, en em zrastañ, en em hersal da labourat, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, c'hwezhañ e-barzh, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ ki ouzh e gorf, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, ober bec'h bras, lakaat bec'h war al labour, na vouzhañ ouzh al labour, lardañ, lopañ, lorgnañ ; *er hatte sich zu Tode gearbeitet*, marvet e oa ouzh ar stern ; *sich zu Tode lachen*, tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, mougañ kement e c'hoarzhin, c'hoarzhin forzh ; *sich zu Tode langweilen*, bezañ enoeet marv, debriñ hiraezh, mervel gant an enoe, ruzañ e

enoe, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; *ich habe mich zu Tode gelangweilt*, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *sich zu Tode schämen*, bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, flaeriañ gant ar vezh, bezañ un torad mezh (un troc'had mezh, ur c'horfad mezh, ur revriad mezh, ur vrozhad vezh) gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, bezañ mez h d'an-unan da fontañ, kaout mez h da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mez h an diaoul gant an-unan, kaout mez h hardizh, tapout ur c'haouad mez h, kaout ul lostennad vezh ; *sich zu Tode ärgern*, bezañ kasoni an ifern en e galon, magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ru, bezañ fuloret mik, bezañ ur barrad fulor o krozañ en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret ru, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan (e gerc'h o tommañ dezhañ, he c'herc'h o tommañ dezhi h.a.), bezañ ar c'herc'h o kazañ d'an-unan (e gerc'h o kazañ dezhañ, he c'herc'h o kazañ dezhi h.a.) ; *zu Tode betrübt*, nec'het marv, trist-marv, trist evel ar marv, trist evel pa vefed e kañv, sart evel gouel an Anaon, brevet a reuzeudigezh, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, brevet gant ar glac'har ; *bis zum Tode (bis in den Tod)*, betek ar marv, betek mervel, ken e varvor ; *nur eins zählt : am Leben bleiben bis zum Tod*, n'eus nemet un dra a bouez : chom bev a-hed e vuhez ; [dre skeud.] *er kann sie auf den Tod nicht ausstehen*, ne bad ket e skiant (e spered) o klevet anv anezhi, droug d'he lazhañ en devez outi, goriñ (magañ, derc'hel) a ra kaz ar marv outi ; *er ist mir bis in den Tod verhasst (bis in den Tod zuwider)*, kasoni an ifern (kaz hag euzh, kaz ar marv) am eus outañ, kaz ar marv a vagan outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ ; *Kampf auf Leben und Tod*, stourm hep damant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g. ; *auf Leben und Tod kämpfen*, bezañ ganti laz-h-dalzh, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv ; *zwischen Leben und Tod schweben*, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ e vuhez e-barzh, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; *es geht um Leben und Tod*, hor buhez a zo e-barzh - neuñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *sie halten auf Tod und Leben zusammen*, chom a reont leal an eil d'egile ez vev pe ez varv (ken bev ken marv, ent bev pe ent marv, da viken), fri ha revr e vint betek ar marv, ez vev pe ez varv e talc'hint an eil d'egile ; *du bist des Todes, wenn ...*, un den marv 'vi ma ... ; *ich will des Todes sein, wenn ...*, ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ..., an diaoul da'm dougo (da'm sammo gantañ) ma ..., ... pe me vezo dall, ... pe manac'h e vin, me garfe bezañ strinket en ifern mar ..., an Ankoù war va gouzoug mar ..., ar marv da'm sonno mar ..., ar marv da'm astenno mar ... ; *Tod und Teufel !* ac'h-amen ! fidamdoue ! mil krampouezhenn ! ; *er sieht aus wie der leibhaftige (lebendige) Tod*, ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gloc'h, treut-gloc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ur vazh-kloved eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern

anezhañ, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, diflaket, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezen, hennezh n'eus mann outañ, n'eus netra outañ, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, n'eus nemet an askorn anezhañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, aet eo da relegenn, ur sac'h eskern 'zo anezhañ ; *der bürgerliche Tod*, forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh an holl wirioù keodedour b. ; *Kampf oder Tod !* harz pe grev ! ; *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen*, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - an holl a zle mervel - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod*, *des einen Tod ist des andern Brot*, pa vez ker al lèr e c'hoarzh ar botaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo ilia-red ouzh e di.

todbläss ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet kloz e liv gantañ, marlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, liv an douar en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwazh an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, distronk, distronket, liv ar c'hoar warnañ ; *todblässes Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *todbläss werden*, gwiskañ liv ar marv.

todbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet kloz e liv gantañ, marlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, liv an douar en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwazh an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, distronk, distronket, liv ar c'hoar warnañ ; *todbleiches Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *todbleich werden*, gwiskañ liv ar marv.

todbringend ag. : ... a zegas ar marv, marvus, lazhus, marvel.

todernst ag. : dic'hoarzh, sirius-kenañ, difrom-krenn.

Todesahnung b. (-,-en) : sinad g., sin g.

Todesangst b. (-,-ängste) : 1. *Todesängste*, souflam g., souflamoù ls., enkoù ls. ; 2. [dre skeud.] *Todesängste ausstehen*, bezañ ur revriad aon en an-unan, bezañ o foerañ, flaeiañ gant an aon, kaout daf, kac'hat ar marv, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ savet flae en e loeroù, bezañ flae en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, na vezañ c'hwezet d'an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ moan ar revr gant an-unan (e *revr gantañ*, *he revr ganti h.a.*), bezañ moan an traoù gant an-unan (moan e draoù *gantañ*, moan *he zraoù ganti h.a.*), bezañ moan e wadegenn, krizañ e chouk, bezañ moan e forñs, drouksantout ar marv o tont ; *mit Todesangst*, gant dizesper.

Todesanzeige b. (-,-n) : mortuaj g., keloù a gañv g., lizher-kañv g.

Todesart b. (-,-en) : doare mervel g.

Todesbote g. (-n,-n) : asaouer g.

Todesfall g. (-s,-fälle) : marv g. ; *im Todesfall*, e ken kaz ma teufe d'unan bennak mervel, e ken kaz ma teufe ar marv d'unan bennak ; *jemanden von einem Todesfall unterrichten*, *jemanden von einem Todesfall benachrichtigen*, reiñ da c'houzout d'u.b. ez eo marvet u.b. ; *Anzahl der Todesfälle*, niver ar marvioù g. ; *die Geburten, die Todesfälle und die Trauungen*, ar bevioù, ar marvioù hag an dimezioù ; *wegen Todesfall geschlossen*, serr dre-benn marv.

Todesgedanke g. (-ns,-n) : soñj du a bleustr gant ar marv g.

Todesgefahr b. (-) : argoll g., taras da goll e vuhez g., dañjer da vervel g., riskl da goll e vuhez g., keal a varv g. ; *in Todesgefahr*, war var e vuhez.

Todesgespenst n. (-es,-er) : *das Todesgespenst*, an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., hor Breur ar Marv g., an dognez vrizh b. ; *das weiße Tuch des Todesgespenstes*, *das Leichentuch des Todesgespenstes*, liñsel an Ankoù b. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt*, erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon, edo skeud paotr e falc'h oc'h en em ledañ warnon ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch*, gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.

Todeskampf g. (-s,-kämpfe) : kleñved mervel g., paoezvan g., tremenvan b./g., pasion b., ankoù g., angoni b., souflamoù ls., enkoù ls. ; *im Todeskampf liegen*, bezañ o stourm ouzh ar marv, bezañ o stourm ouzh e ankoù, bezañ o c'houren ouzh ar marv, bezañ edan mervel, bezañ toc'hor da vervel, bezañ davev da vervel, mont d'ar marv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan (e par ar marv, e par e varv, er par pellañ, e pred ar marv, e stuz ar marv, en e zigarez diwezhañ), bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, bezañ pell ganti, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzoù ar bed all, bezañ war e wele diwezhañ, ober e gañvoù, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vervel, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seuliou, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ o roeñvat war gomôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ er souflamoù, bezañ en enkoù, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ war e dermen, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù

diwezhañ, bezañ o pourchas mervel, bezañ war-nes mervel, bezañ nes da vervel, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e dalaroù, ober e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskili, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ o nezañ e sae (e neudenn ziwezhañ, e gevre, he brozh), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, P. mont diouti, bezañ war ar fin, bezañ pare gant an-unan ; *er liegt im Todeskampf*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel, emañ er souflamoù, emañ en enkoù.

Todeskandidat g. (-en,-en) : den kondaonet d'ar marv g., krougadenn b.

Todeskandidatin b. (-,-nen) : plac'h kondaonet d'ar marv b., krougadenn b.

Todeskarre b. (-,-n) : karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b.

Todeslager n. (-s,-) : kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

Todeslegende b. (-,-n) : [lenn., Anatol ar Braz] *Todeslegenden der Bretagne*, mojenn an Ankoù b.

Todesmut g. (-s) : fae ouzh ar marv g.

todesmutig ag. : dispart rak ar marv, disaouzan rak ar marv, dizaon rak ar marv, dispouren rak ar marv.

Todesnachricht b. (-,-en) : keloù a gañv g., kannad marv g. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen*, kas kannad marv d'u.b., kas kemenn d'u.b. ez eo marv u.b., kas ar c'heloù eus marv u.b. d'u.b. all.

Todesnähe b. (-) : par ar marv g., poent ar marv g.

Todesopfer n. (-s,-) : den lazhet g., lazhiad g. [*liester* lazhiad].

Todesqual b. (-,-en) : poanioù an ifern ls. ; *Todesqualen ausstehen*, diwaskañ poanioù an ifern, reuziñ poanioù kriz, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv kant ha mil boan, gouzañv mil boan, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ bec'hiet a zrougoù kriz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ gwasket da vat, [dispredet] kaout paourentez.

Todesröcheln n. (-s) : hakoù diwezhañ ls., hik ar marv g., ronkell b., ronkonell b.

Todesschlaf g. (-s) : **1.** kousk diwezhañ g. ; **2.** [dre skeud.] morvitellerezh g., letargiezh b.

Todesschuss g. (-es,-schüsse) : tenn lazhus g., tenn a zegas ar marv g.

Todesschütze g. (-n,-n) : muntre g., lazher g.

Todesschützin b. (-,-nen) : muntrez b., lazherez b.

Todesschwadron b. (-,-en) : skouadron ar marv g.

Todeswagen g. (-s,-) : karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b.

Todessprung g. (-s,-sprünge) : **1.** lamm-faraon g., lamm ar vatezh g., lamm hardizh g. ; **2.** lamm marvel g.

Todesstoß g. (-es,-stöße) : taol ar marv g. ; *jemandem den Todesstoß versetzen, jemandem den Todesstoß geben*, reiñ taol ar marv d'u.b., skeiñ taol ar marv gant u.b., darc'haouiñ taol ar marv gant u.b., peurgas u.b., peurlazhañ u.b. ; *diese Nachricht gab ihr den Todesstoß*, ar c'heloù-se a voe eviti evel ma vije roet dezhi taol ar marv.

Todesstrafe b. (-,-n) : kastiz-lazh g., poan a varv b. ; *unter Androhung der Todesstrafe, bei Todesstrafe*, dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor), dindan boan da vezañ krouget ; *die Todesstrafe abschaffen*, defoulañ ar boan a varv ; *über jemanden die Todesstrafe verhängen*, barn u.b. d'ar c'hastiz-lazh, barn u.b. d'ar marv, marvgospañ u.b. ; *die Todesstrafe steht darauf*, kement-se a gouezh dindan ar boan a varv, evit

kement-se e vezer kondaonet d'ar marv, n'eus nemet ar marv evit digoll un torfed a seurt-se, n'eus nemet ar marv da gastiz evit an dra-se ; *Abschaffung der Todesstrafe*, freuzerezh ar c'hastiz-lazh g., diskaridigezh ar c'hastiz-lazh b., torridigezh ar c'hastiz-lazh b., defoulañs ar boan a varv b.

Todesstreich g. (-s,-e) : taol ar marv g.

Todesstunde b. (-) : par g., par ar marv g., poent ar marv g. ; *in der Todesstunde*, e par ar marv, e poent ar marv, en ampoent da vervel, er par pellañ, e pred ar marv, war e varv, pa zeuio pred ar marv, da eur hor marv.

Todestag g. (-s,-e) : deiz-ha-bloaz marv u.b. g. ; [relij.] *Gottesdienst anlässlich der Wiederkehr eines Todestages*, oferenn deiz-ha-bloaz evit un den marv b., servij deiz-ha-bloaz evit un den marv g., oferenn penn-bloaz b., servij penn-bloaz g., obid g., servij deiz-ha-bloaz g., servij-bloaz g.

Todestrieb g. (-s,-e) : [bred., S. Freud] luzad a varv g., poulzad a varv g., bondoug a varv g.

Todesurkunde b. (-,-n) : akta a varv g., akta marvidigezh g., mortuaj g.

Todesursache b. (-,-n) : abeg ar marv g., abeg ar varvidigezh g. ; *die Todesursache feststellen*, savelañ abeg ar marv.

Todesurteil n. (-s,-e) : barnedigezh d'ar marv b. ; *über jemanden das Todesurteil verhängen*, barn u.b. d'ar c'hastiz-lazh, barn u.b. d'ar marv, marvgospañ u.b. ; *das Todesurteil an jemandem vollstrecken*, erounit ar varmedigezh d'ar marv b., lakaat u.b. (ur c'hondaoned) d'ar marv, seveniñ kondaonidigezh u.b. d'ar marv, kas da benn kondaonidigezh u.b. d'ar marv, andisha ur c'hondaoned.

Todesverachtung b. (-) : fae ouzh ar marv g. ; *mit Todesverachtung*, **a)** [ster rik] dispart rak ar marv ; **b)** [dre skeud.] a-enep d'e galon / gant doñjer (heug, euzh, erezh, regred) (Gregor), en ur c'hinañ, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en daoust dezhañ, a-enep dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, evel ur c'hi o vont d'ar groug.

Todeswerk n. (-s) : labour marvus g.

Todeswunde b. (-,-n) : gloaz dibardon g., gloazadenn dibardon b., gouli dibardon g., gloaz marvel g., gloaz marvus g., gloaz lazhus g.

Todeszelle b. (-,-n) : kell ar re gondaonet d'ar marv b.

Todfeind g. (-s,-e) : enebour marvel (touet, anat) g., arc'henebour g.

todfeind ag. : enebour marvel (touet, anat) ; *jemandem totfeind sein*, bezañ enebour marvel (touet, anat) u.b. (Gregor).

Todfeindschaft b. (-) : kasoni an ifern b., kas ar marv g., kasoni verv b.

todgeweiht ag. : tonket dezhañ mervel, lakaet dezhañ mervel.

todkrank ag. : klañv d'ar marv, klañv da vervel, toc'hor da vervel, stag ur c'hleñved marvel outañ ; *er ist todkrank*, hennezh a zo tro en e chabl.

todlangweilig ag. : enoeüs-spontus, enoeüs kenañ-kenañ, enoeüs-meurbet, borodus, torr-penn.

tödlich ag. : **1.** marvus, lazhus, marvel, dibardon, P. marv ; *ein tödlicher Schlag*, un taol marvel g. (Gregor), un taol marvus g. ; *der tödliche Schlag*, taol ar marv g. ; *jemandem den tödlichen Schlag versetzen*, reiñ taol ar marv d'u.b., skeiñ taol ar marv gant u.b., darc'haouiñ taol ar marv gant u.b., peurgas u.b., peurlazhañ u.b. ; *ein tödliches Gift*, ur binim marvus g., ur c'hontamm marvus g., ur binim marvel g., P. un ampoezon marv g. ; *tödliche Dosis*, doead marvus g., doead marvel g. ; *tödlich verwundet, tödlich verletzt*, goullet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel), bleset d'ar marv ; *tödliche Krankheit*, kleñved marvel g., kleñved dibardon g. ; *tödliche Konsequenzen*, heuliadoù marvus ls. ; *sich tödlich auswirken*,

devoudañ ar marv ; **2.** spontus ; *tödliches Schweigen*, sioulder spontus g., sioulder evel hini ar marv g., sioulder bec'hus g., sioulder mac'hus g. ; *sich tödlich langweilen*, bezañ enoeet marv, mervel gant enoe (Gregor), ruzañ e enoe, en em zebriñ (bezañ debret) gant an enoe ; *am Abend langweilt er sich tödlich*, hir e kav eurvezhioù goulo an abardaez ; *ich habe mich tödlich gelangweilt*, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; **3.** [barzh.] *unsere tödliche Seite*, hon tu gwan g., hon tu gwak g., hon tu aes da c'hloazañ g., hon tu tizhus g., hor gwiridig g., hor c'hizidig g., hon arroud kizidik g., pleg hon hobregon g.

Tödlichkeit b. (-) : marvusted b.

todmatt ag. / **todmüde** ag. : skuizh-marv, skuizh-lazhet ; *todmüde sein*, bezañ skuizh-stank, bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (ar morgousk), bezañ eok gant ar c'housket, bezañ eoget (ôget) gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi), bezañ asik, bezañ asiket, bezañ flep, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ faezh-mouch, bezañ tanailhet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ brev, bezañ divi, bezañ motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket holl, bezañ nezet tout an izili dindan an-unan (*tout e izili dindanañ*, *tout hec'h izili dindani h.a.*), bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ diviet, bezañ ban, bezañ divanet lip, bezañ aet d'an eurvar, bezañ ôg gant ar skuizhder, bezañ darnaouet, bezañ darnaou, bezañ hermet, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *ich bin todmüde*, skuizh on, ken ez on - skuizh on, biskoazh skuisoc'h.

todschick ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket mistr ha mibin, gwisket brav, gwisket kaer, gwisket koant, paket cheuc'h, paket brav, feul ; *todschick sein*, bezañ en e gaerañ (stipet ha lipet, piñfet, war e begement, en e vrv, en e vravañ, en e c'hloria mundi, gwisket en e c'hloria sifoc'hell, en aotrou, e-grei, en e granañ, paket cheuc'h, paket brav, gwisket klok, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña), bezañ gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, bezañ en e faroñ, bezañ gwisket en e gaerañ gre, bezañ gwisket en e faroñ, bezañ gwisket faro, bezañ greiet, bezañ fichet kaer, kaout neuz.

todsicher ag. : ken sur ha tra, sur ha serten, difazi, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.

Todsünde b. (-,n) : pec'hed marvel g., pec'hed kapital g., pennbec'hed g., pec'hed muiañ g. ; *die sieben Todsünden*, ar seizh pec'hed kapital ls. ; *Wollust ist eine Todsünde*, an Hudurnez a zo ur pec'hed marvel, an Hudurniezh a zo ur pec'hed kapital.

todunglücklich ag. : gwalleürus evel ur wennili, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, trist-marv, trist evel ar marv, trist evel an Ankoù, trist evel pa vefed e kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel ur pesk en ur bod lann, trist evel Doue Pleuveur p'en devez bet yod ed-du d'e goan.

todwund ag. : goullet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv, gloazet da vervel.

töff estl. : *töff ! töff ! tuff ! tuff ! tuff !*

Töff g./n. (-s,-) : [Bro-Suis] marc'h-tan g. [*liester marc'hoù-tan*], moto g./b. [*liester motoioù*], motorodeg b. [*liester motorodegoù*].

Toga b. (-,Togen) : toga b. [*liester togaoù*].

Togo n. : Togo b. ; *die Republik Togo*, Republik Togo b., ar Republik Togoat b.

togolesisch ag. : togoat ; *die Togolesische Republik*, ar Republik Togoat b.

Tohuwabohu n. (-/-s,-s) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourmi b., freuz g., keustereenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourmi ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, toumpi b., fourgas g., fougaserezh g., ur you hag un hemolc'h spontus, reuz g., freuz ha reuz.

Toilette b. (-,n) : **1.** dilhad cheuc'h g./ls. ; *in großer Toilette sein*, bezañ gwisket brav, bezañ gwisket kran, bezañ gwisket mistr ha mibin, bezañ en e gaerañ, bezañ en e granañ, bezañ stipet ha lipet, bezañ piñfet, bezañ gwisket klok, bezañ gwisket en e gaer, bezañ en e vrv, bezañ en e faro, bezañ en e faroñ, bezañ gwisket en e gaerañ gre, bezañ gwisket en e faroñ, bezañ gwisket gant e zilh brav, bezañ gwisket faro, bezañ gwisket cheuc'h, bezañ paket cheuc'h, bezañ paket brav, bezañ greiet, bezañ fichet kaer, bezañ gwisket brav, bezañ gwisket kaer, bezañ gwisket koant, bezañ gwisket en e gaerañ ; **2.** ficherezh g., emficherezh g., stiperezh g., piñferezh g. ; *Toilette machen*, en em fichañ, en em stipañ, en em biñfañ, en em geuriñ, en em jolisañ, en em gintiñ ; **3.** golc'hiri b., privezioù ls., kambr-aes b., retredoù ls., korn klet g., korn distro g., lec'h an ezhommoù g., lec'h distro g., toull distro g., ti bihan g., kabined g., komodite b., kominiti b., gardelop g., privez g., jirou g., P. kersoulaj b., lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person g., kac'herezh b., freoziri b., freozouer g., kac'heri b. ; *auf die Toilette gehen*, *die Toilette aufsuchen*, mont d'ar privezioù, mont d'al lec'h distro, mont d'ar gambr-aes, mont d'ober e afer, mont d'en em aeziñ, mont d'ober ar e gorf, mont d'ober ag e gorf, treiñ a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, da droazhañ, a-gostez, d'ober, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure ; *ich muss dringend die Toilette aufsuchen ! a)* [klein] P. krognet on gant ar c'hoant dizourañ ; **b)** [groß] P. poent eo din mont kar ar c'hoz a zo o komañs turiañ ; *die Toilette abziehen*, sachañ war ar c'has-dour ; *Trockentoilette*, privezioù sec'h ls. ; **4.** kib ar privezioù b., P. kador doull b. ; *etwas in die Toilette werfen*, stlepel udb e kib ar privezioù ; **5.** taol-emfichañ b., taol-emgempenn b., taolig emgribañ b., taolig fichañ blev b., taol emgoefañ b. ; **6.** emwalc'hiñ g., prederioù korf ls., damant d'e gorf g., yec'hedoni ar c'horf b.

Toilettenartikel g. (-s,-) : traezenn emwalc'hiñ b., traezenn sal-dour b.

Toilettenbrille b. (-,n) : [privezioù] lagadenn b., P. kador doull b.

Toilettenbürste b. (-,n) : skubellig privezioù b.

Toilettenetui n. (-s,-s) : staligenn-emwalc'hiñ b., trousesenn-emwalc'hiñ b., troñsenn-emwalc'hiñ b.

Toilettenfrau b. (-,en) : plac'h [e karg eus] ar privezioù b., plac'h e karg eus ar privezioù b.

Toilettenmann g. (-s,-männer) : paotr ar privezioù g., paotr e karg eus ar privezioù g.

Toilettenpapier n. (-s) : paper privezioù g., P. paper revr g.

Toilettenseife b. (-,n) : soavonetez b.

Toilettenspiegel g. (-s,-) : hirvelezour g.

Toilettentasche b. (-,n) : staligenn-emwalc'hiñ b., trousesenn-emwalc'hiñ b., troñsenn-emwalc'hiñ b.

Toiletentisch g. (-es,-e) : taol-empfichañ b., taol-emgempenn b., taolig emgripañ b.

toi, toi, toi estl. : 1. gant ma vo ar voul ganeomp ! ; 2. gant ma vo ar voul ganit ! chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! avantur vat deoc'h !

Tokaier g. (-s,-) / **Tokajer** g. (-s,-) : gwin Tokay g.

Tokamak g. (-s,-s) : [fizik] tokamak g. [*liester* tokamakoù].

Tokio n. : Tokio b., Tokyo b.

Tokioter¹ g. (-s,-) : annezad Tokio g.

Tokioter² ag. : ... Tokio, eus Tokio.

Tokologie b. (-) : [mezeg.] amiegouriezh b.

Tokopherol n. (-s) : [bev.] tokoferol g.

Töle b. (-,-n) : [rannyezh.] kozh ki g., roked g., albin g., chinegr g., grifon g.

tolerant ag. : doujus, habask, gouzañvus, damasantus, frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all ; [mezeg.] *gegenüber etwas (dat.) tolerant sein*, bezañ gougemerus ouzh udb.

Tolerantismus g. (-) : [relij.] tolerantouriezh b.

Toleranz b. (-,-en) : 1. habaskted b., habaskter g., kendoujañs b. ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassistischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kendeurel da greskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; 2. gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañverezh g., goulezerezh g., damasant g. ; 3. [mezeg., bred.] galloud-degemer g., galloudegezh b., gougemerusted b., gougumer g. ; *Toleranz gegenüber etwas (dat.)*, gougemerusted ouzh udb ; 4. [tekn., kenw.] aotrevarz g., marz faziñ g.

Toleranzbereich g. (-s,-e) : [skiantoù] aotrevarz g., marz faziñ g.

Toleranzgrenze b. (-,-n) : 1. [tekn.] aotrevarz g., marz faziñ g. ; 2. [mezeg., bred.] gwehin gougumer g., gousomm ar galloud-degemer b., treuzpoent gougemerusted g.

Toleranzprüfung b. (-,-en) : prouad gougumer g.

Toleranzschwelle b. (-,-n) : gwehin gougumer g.

tolerierbar ag. : gouzañvadus, a c'heller gouzañv, gougemeradius, a c'heller gougumer.

tolerieren V.k.e. (hat toleriert) : 1. gouzañv, damasantiñ da, aotreañ, goulezel ; 2. [mezeg., bred.] gougumer.

toll ag. : 1. [loen., mezeg.] kounnaret ; *dieser Hund ist toll*, ar c'hi-se a zo krog ar gounnar ennañ, kounnaret eo ar c'hi-se, gant ar gounnar (gant droug-sant-Hubert, gant droug-sant-Tujan) emañ ar c'hi-se, ur c'hi klañv eo.

2. [dre skeud.] diskiantet gant ar gounnar, kounnaret, kounniriek, drouk, droug ennañ, droug en e gorf, en araj ; *über etwas toll werden*, kounnariñ gant udb (o welet udb), mont tro en e voned abalamour d'udb, bezañ lakaet e kounnar gant udb ; *das ist zum Tollwerden*, amañ ez eus peadra da goll e benn (da ziskiantañ, da ziskiantaat) ; *jemanden toll machen*, lakaat u.b. da bennsodiñ (da gounnariñ, da arajiñ).

3. [dre astenn.] diskiant, droch, diboell ; *toller Streich*, stultenn b., stultenn droch b., tro droch b. ; *jemandem mit Lärm den Kopf toll machen*, borodiñ u.b. ; *hier geht's toll zu !* amañ ez eus reuz 'vat ! nag a ziskrap amañ ! amañ e strak an traoù 'vat ! draskal a ra ! chao a zo amañ ! amañ ez eus ur charre 'vat ! pebezh reuz ! pebezh fourgas ! pebezh karnaj ! gwashat todilhon amañ ! pebezh fourgas ! amañ ez eus buhezioù ! ur you hag un hemolc'h spontus a zo ganto ! ; *eine tolle Wirtschaft*, un tamm brav a flav-flav g., un ti a-borc'hell an traoù ennañ g., un ti a-benn-porc'hell an traoù ennañ g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b. ; *das ist ja eine tolle Wirtschaft*, ar re-se a zo eus Kerwazi, bravat stad ! pebezh stlabez ! gwashat stlabez a zo amañ ! pebezh dizurzh ! a-borc'hell emañ an traoù amañ ! a-

benn-porc'hell emañ an traoù amañ ! digempenn eo pep tra amañ ! emañ an traoù a-dreuz-fuilh amañ ! emañ pep tra a-tribouilh-strabouilh amañ ! emañ pep tra en diroll amañ ! dirollet eo pep tra amañ ! emañ pep tra a-bempeoù amañ ! emañ pep tra a-strum amañ ! emañ pep tra penn evit penn amañ ! foar an toupipi a zo amañ ! ; *es wird immer toller*, spontusoc'h-spontusañ e teu an traoù da vezañ, mont a ra an traoù a zrouk da wazh ; *er macht (treibt) es mir zu toll*, mont a ra un tammig re bell ganti, mont a ra un tammig re lark ganti, aet eo er-maez eus ar park (dreist an arroudenn, dreist ar roudenn, dreist an treuzoù, dreist ar bord, dreist ar yev), mont a ra dreist-penn, skeiñ a ra diwar re ; *er führt ein tolles Leben*, alies e vez gouel gantañ, hennezh a ya da-heul an ebatoù, hennezh a red an ebatoù, hennezh a roul an ebat, hennezh a ren ur vuhez diroll ha didailh, hennezh a gas ur vuhez diroll ha didailh, hennezh a bun ur fall vuhez, hennezh a red war-lerc'h an ebatoù, hennezh a blij dezhañ riotal, roulañ a ra an ebatoù, hennezh a blij dezhañ ebatiñ, hennezh a zo ebat e zoare, hennezh a vev kaer, hennezh a zo brav e zoare, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, hennezh a vez atav o kas warnezi, hennezh a vev gant kadañs, hennezh a blij dezhañ roulañ, hennezh a blij dezhañ riboulad, hennezh a vez atav e godin, hennezh a blij dezhañ riblañ, hennezh a blij dezhañ furikat, hennezh a blij dezhañ breskenn, hennezh a blij dezhañ c'hoari las, hennezh a blij dezhañ ober bos ; *ein toller Lärm*, cholori ar mil diaoul g., karnaj an droukspered g., un trouz an diaoul g., un todion an diaoul, un todilhon g., ur fourgas spontus g., ur sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, ur you hag un hemolc'h spontus ; *bist du toll ?* n'emañ ket mat da benn ? n'emaout ket mat ? n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? aet eo da spered diganit ? n'out ket mat gant da benn ? ha deuet out sot ? ; *tolles Zeug zusammen schwatzen*, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilh evel piged born, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ kontoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, lavaret traoù diboell, dont traoù diboell gant an-unan leizh e c'henoù, tennañ siklezonoù, pentañ lern, komz bourlik-ha-bourlok.

4. dreist, dispar, espar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabadan, fiskal, forzh vat, a'r gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar gwellañ, P. gagn, n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ, n'emañ ket ar sifern gantañ, fiskal, entanus ; *eine tolle Idee*, ur soñj dispar g., ur soñj dreist g., ur mennozh dreist (dispar) g., ur mennozh forzh vat g. ; *ein toller Coup*, un taol strak g., un taol ruz g., un taol berzh kaer g., un taol dis g., un taol dreist g., ur mestr taol g. ; *das war mein tollster Streich*, ar sershañ fars graet ganin e oa ; *ein tolles Ding drehen*, ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober ur mestr taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol strak da vat gant an-unan, dont un taol dis da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, ober un ant mat ; *eine tolle Idee*, un mennozh dreist g., ur mennozh forzh vat g. ; *tolles Wetter*, amzer splann b., amzer fiskal b., amzer hinon b., amzer c'hoao b., amzer seder b., amzer sklaer b., amzer vrav-Doue b. ; *wir haben ein tolles Wetter, das Wetter ist toll*, brav eo anezhi, kaer eo anezhi, gwisket en deus sant Erwan e vragoù glas, troet mat eo an amzer hiziv, doare vat a zo gant an amzer hiziv, hinoniñ a ra hiziv, hinoniñ a ra an amzer hiziv, amzer c'hoao a zo hiziv, brav-Doue eo an amzer hiziv, emañ an amzer war he zu hiziv, amzer vrav a zo warnomp hiziv, amzer vrav a zo ganeomp hiziv ; *ein tolles Buch*, ul levr dreist g., ul levr hag a zo euzhus mat g., ul levr

disheñvel g., ul levr fiskal g., ul levr forzh vat g. ; *das Buch ist einfach toll*, emañ al levr en e barfeted ; *das sieht toll aus*, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, tres en deus an dra-se ; *ein tolles Auto*, ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan n'emañ ket ar sifern gantañ, ur c'harr-tan n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; *als Lehrer ist er einfach toll*, gwasat kelenner eo, ur gwall gelenner eo, ur mailh da gelenn eo, gwellat kelenner ! hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *was das Tollste ist*, ..., ha souezhusañ tra, ..., burzhudusañ tra ma kavan eo e ... ; *das Tollste dabei ist, dass nichts Schlimmes passiert ist*, ha souezhusañ tra, n'eus c'hoarvezet droug ebet - burzhudusañ tra ma kavan eo n'eus c'hoarvezet droug ebet ; *und was das Tollste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen*, gwellañ pezh 'zo : ne vo ket ret deomp mont di hiziv ; *das wäre toll*, dreist e vefe, dispar e vefe, ne vefe ket ar sifern gant an dra-se, se 'vat a vefe ur marvailh ; *toll !* dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! brav ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ur marvailh eo ! diouzh ar c'hentañ ! gwellat ! setu ur meuz kaer ! ; *das ist nicht so toll !* ne c'hwit ket ! n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se ! n'eo ket kur ! n'eo ket gwall vat ! n'eo ket dreist ! n'eo ket dispar ! ; *je toller, desto besser*, an dud, seul vui a vez anezho, seul vui a joa a vez diouto - forzh tud, forzh plijadur - pa vez ar muiañ tud, e vez ar brasañ plijadur - muiañ keuneud, brasañ tantad - seul vui, seul well - seul vuioch, seul welloc'h.

Tollbeere b. (-,n) : [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b.

Tolle b. (-,n) : kuch g., kuchad g., kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., torkad blev g., bechenn b., bechegenn b. [*liester* bechegennoù, bechegoù], toupenn vlev b., toupennad vlev b., bouchad blev g., klipenn vlev b., bouch g., hupig blev g., chup g., chupenn b.

tollen V.gw. : 1. (hat getollt) : dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulik, chalvantiñ, c'hoari e baotr, noualantiñ, garzenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfollin, fringellat, ebatal, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, ober e Yann, ober e Juluan, diotal, diotat, ober e zen gars, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, sodiñ ; 2. (ist getollt) : daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, redek-diredek, froudañ, fraoñval, birvilhañ, meskañ ha berviñ, bezañ dirollet naet, meskañ evel diaouled, ober ur riboul, merat, trevelliñ.

Tollgerste b. (-) : [louza.] dreog g., bilhon g., pizel g.

Tollhaus n. (-es,-häuser) : [dispredet] ti ar re sot g., folldi g., P. Kerwazi b.

Tollhäusler g. (-s,-) : [dre fent] foll g., brizhsod g.

Tollheit b. (-,en) : 1. brizherezh g., diboellegezh b., diskiantegezh b., belbi g., follentez b., diskiantiz b., diskianted b. ; 2. sottoni b., taol-diboell g., dibennaj g., diskianterezh g., brizherezh g., diotaj g., diboelladenn g., follentez b.

Tollkirsche b. (-,n) : [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b.

Tollkopf g. (-s,-köpfe) : penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., paotr prim da fuloriñ g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g.,

penn taerus g., penn fourradus g., den bouilhus g., den buan da daeriñ g.

tollkühn ag. : dispont, disaouzan, diskramailh, diramailh, diflav, dizaon, dispouron, reher, diouzh an druilh.

Tollkühnheit b. (-) : reherder g., reherded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g.

Tollpatsch g. (-es,-e) : balbouez g., balouard g., den hualet g., paveg g. [*liester* paveien], pataveg g. [*liester* pataveien], amparfal g., lopez g., lochore g. [*liester* lochoreien], louad g., buzore g., balteg g. [*liester* balteien], kozh palastr g., glaouch g. [*liester* glaouched], kropet g., pezh kropet g., pagan g., Yann seitek g., aneval g., palod g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., buredeneg g., beg glep g., den lor g., penn lor g., genoù glep g., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouam g., impopo g., glaoureneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], bourjin g., bleup g., jaodre g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., bazh-dotu b., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., drailh-botoù g., drailher g., draster g., mazaouer g. ; *du bist mir ein Tollpatsch !* n'out nemet un den sonnet ! n'ac'h eus tu d'ober mann ebet ! n'out kap da vann ebet ! te 'zo ur batatezenn en ur c'hleuz ! kropet fall ac'hanout ! te 'zo mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn !

tollpatschig ag. : kropet, pavek, patavek, patav, divreilh ebet dezhañ, lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, lopes, meudek, loaiek, gourt, loerek, distu, kleiz, mañchek, baltek, heut, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, pagan, patellek, pestuek, gwad mors ennañ ; *stell dich nicht so tollpatschig an !* paouez da c'hoari da baotr hualet ! pezh kropet ac'hanout ! pebezhe glaouch ! ; *tollpatschige Frau*, kleizell b.

Tollpatschigkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lourdis b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, patav, kropet, baltek, mañchek) g., doare ur c'hocz palastr g. ; *jemanden von seiner Tollpatschigkeit befreien*, diluiñ u.b., digropañ u.b.

Tollwut b. (-) : [mezeg.] dourarur g., kounnar b., droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g., droug-sant-Hubert g., droug-sant-Tujan g., droug-sant-Weltaz g., araj g., frenezi b. ; *rasende Tollwut*, kounnar red b. ; *stille Tollwut*, kounnar vut b. ; *Lähmungen im Endstadium der Tollwut, paralytische Tollwut*, kounnar astenn b.

Tollwutanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] barr-kounnar g. ; *der Hund kriegt einen Tollwutanfall*, mont a ra ar c'hi e rit.

tollwutfrei ag. : [mezeg.] digounnar.

Tollwutfreiheit b. (-) : [mezeg.] digounnar g.

tollwütig ag. : 1. [mezeg.] kounnaret, klañv gant ar gounnar, krog ar gounnar ennañ ; *tollwütiger Hund*, ki klañv g., ki kontammet g., ki klañv gant ar gounnar, ki krog ar gounnar ennañ g. ; 2. [dre skeud.] fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, kounniriek, diboellet gant ar gounnar, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalam, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, frenezus, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Tollwutimpfstoff g. (-s) : [mezeg.] brec'h a-enep ar gounnar b., vaksin enepkounnar g.

Tollwut-Impfung b. (-,-en) : [mezeg.] brec'h a-enep ar gounnar b., vaksin enepkounnar g. ; *Louis Pasteur entwickelte 1885 die erste Tollwut-Impfung*, e 1885 e kavas Louis Pasteur ar vrec'h a-enep ar gounnar.

Tollwutserum n. (-s) : [mezeg.] vaksin enepkounnar g.

Tollwutüberträger g. (-s,-) : trezouger ar gounnar g. [*liester* trezougerioù ar gounnar].

Tollwutvirus n./g. (-) : [mezeg.] viruz ar gounnar g.

Töpel g. (-s,-) : 1. amparfal g., lopez g., den lor g., penn lor g., bille g. [*liester* billeed], jostrom g., balouard g., lochore g., louad g., buzore g., balteg g. [*liester* balteien], pagan g., peizant g., kozh palastr g., den hualet g., kropet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., buredenneg g., geolieg g., beg glep g., genoù glep g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouam g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., kloukez g., patatezen b., patoenn b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., penn karn g., tarieller g., drailh-botoù g., drailhaer g., draster g., mazaouer g. ; 2. [loen.] *Basstöpel*, morskoul g., ganak g.

Tölpelei b. (-,-en) : kalpart b., lourdiz b.

töpelhaft ag. : *sellit ouzh tölpisch*.

Töpelhaftigkeit b. (-) : lourdiz b., lourdoni b., bouc'hded b., bouc'hder g. ; *jemanden von seiner Töpelhaftigkeit befreien*, diluiñ u.b., digropañ u.b.

töpeln V.gw. (hat getölpelt) : [dispredet] c'hoari e amparfal, c'hoari e luchore, c'hoari e baotr hualet, mousognañ, tariellañ.

tölpisch ag. : lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, lopes, gour, kropet, divreilh ebet dezhañ, digaot ebet dezhañ, meudek, loaiek, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, palav, patok, javedek, kleuk, lavregek, pagan, patellek, pestuek, andraf, gouez.

Toluen n. (-s) / **Toluol** n. (-s) : [kimiezh] toluen g.

Tomahawk g. (-s,-s) : [arm] tomawak g. [*liester* tomawakoù].

Tomate b. (-,-n) : 1. [louza.] tomatez str. ; *Cocktailtomaten*, *Kirschtomaten*, tomatez kerez str. (*unander* tomatezen gerez b.) ; *die Tomaten schmecken nicht mehr nach Tomaten*, ne vez ket ken an tomatez en o blaz, an tomatez a zo kollet o natur ganto ; *die Tomaten schmecken wieder wie früher*, deuet eo an tomatez en o blaz en-dro, bremañ emañ an tomatez en o blaz adarre ; *die Tomaten können auch in Trauben hängen*, an tomatez a c'hall bezañ duilhet evel ar rezin, an tomatez a c'hall bezañ a-strob evel ar rezin ; *die Tomaten reifen heran*, ruziañ a ra an tomatez ; *Tomaten häuten*, peliat tomatez ; *Tomaten aushöhlen*, divouedañ tomatez ; *gefüllte Tomaten*, tomatez farset str. ; *die Tomaten zu Concassé schneiden*, brasviñsañ tomatez ; 2. P. *er hat Tomaten auf den Augen*, hennezh e vez e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, dall eo, dall a spered eo, dall eo e saout, dall eo e gazh, ur penn luch a zo anezhañ, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, gleouroù en deus, ne wel takenn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), berrwel eo, sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berr a vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo brizh, hennezh a zo berrwelet da vat, kaset en deus e zaoulagad da livañ, lakaet eo bet e zaoulagad dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, emañ o klask ar marc'h hag

azezet eo war e gein, hennezh a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel, hennezh ne gavje ket ar mor en aod ; 3. [dre skeud.] *treulose Tomate*, dilaosker g. [*liester* dilaoskerien].

Tomatencoulis n. (-,-) : [kegin.] chugon tomatez g.

Tomatencremesuppe b. (-) : [kegin.] mignoc'henn domatez b., voulouzenn domatez b.

Tomatenfleisch n. (-es) : bouedenn domatez b. ; *das Tomatenfleisch auskratzen*, divouedañ an tomatez.

Tomatenkonzentrat n. (-s,-e) / **Tomatenmark** n. (-s) : [kegin.] koazhadur tomatez g.

Tomatenpflänzling g. (-s,-e) : [louza.] plant tomatez str.

Tomatenpüree g. (-s,-s) : [kegin.] chaous tomatez silet g., chugon tomatez g.

Tomatensaft g. (-s,-säfte) : chug tomatez g.

Tomatensalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn domatez b.

Tomatensauce b. (-,-n) : hilienn domatez b.

Tomatensetzling g. (-s,-e) : [louza.] *Tomatensetzlinge*, plant tomatez da bikañ str.

Tomatensoße b. (-,-n) : hilienn domatez b.

Tombak g. (-s) : [metal.] tombak g.

Tombola b. (-,-s) : c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b.

Tombolo n. (-s,Tomboli) : [douarouriezh] tombolo g.

Tomografie b. (-) : [mezeg., skiantoù, tekn.] tomografiezh b., tomografiñ g., haenluniñ g.

Tomogramm n. (-s,-e) : [mezeg., skiantoù, tekn.] skeudenn domografek b., skeudenn haenlunel b.

Tomograph g. (-en,-en) : [mezeg., skiantoù, tekn.] tomograf g., haenlunerez b.

Tomographie b. (-) : [mezeg., skiantoù, tekn.] tomografiezh b., tomografiñ g., haenluniñ g.

Tomtom n. (-s,-s) : [sonerezh, taboulin] tamtam g.

Ton¹ g. (-[e]s,-e) : douar-pri g., douar priek g., pri g., pri-prad g., pri melen g., arbrad g., douar arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g., priañ g., prierezh g. ; *Ton brennen*, poazhañ kourrez (priañ, pri melen) ; *gebrannter Ton*, pri-poazh g. ; *feuerfester Ton*, pri-tan g. ; *mit Ton übertünchen*, priañ, priata ; *eine Figur aus Ton formen*, priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad.

Ton² g. (-[e]s,Töne) : 1. son g., sten b. ; *hoher Ton*, son skiltr g. ; *tiefer Ton*, son boud g. ; [dre skeud.] *keinen Ton mehr* ! mik ! bezit sioul bremañ ! chomit peoc'h ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *er brachte keinen Ton heraus*, ger ebet ne zeue er-maez eus e c'henoù, chom a reas hep dihostal, chom a reas hep dihostal ger ; *er ist gegangen, ohne einen Ton von sich zu geben*, ne oa ket chomet eno da lavaret aiou nag ha dal, ne oa ket padet eno, ne oa ket chomet eno da zigeriñ e c'henoù, ne oa ket chomet eno da c'horiñ vioù, ne oa ket chomet da c'hortoz e gement all, aet e oa kuit hep gortoz e begement ; *digitaler Ton*, sten niverel b. ; *analoger Ton*, sten kembloc'hel b.

2. sonliv g., liv-son g., diston g., dasson g., tonelezh b., liv ur son g. ; *diese Geige hat einen wundervollen Ton*, dispar eo son ar violin-se ; *seine Stimme hat einen dumpfen Ton*, mouk eo e vouezh.

3. [yezh.] pouez-mouezh g., ton g., toniadur g. ; *der Ton liegt auf der ersten Silbe*, lakaet e vez ar pouez-mouezh war ar silabenn gentañ, emañ ar pouez-mouezh war ar silabenn gentañ ; *fallender Ton*, ton arvouta g. ; *steigender Ton*, ton arskiltra g.

4. [sonerezh] ton g., tonenn b. ; *aus dem Ton fallen, im Ton abgleiten*, kanañ faos, distonañ ; *falscher Ton*, notenn faos b. ; *konsonante Töne, akkordeigene Töne*, nesnotennoù ls. ; *die*

Töne voneinander abgesetzt spielen, die Töne portato spielen, die Töne non legato spielen, perlezenañ ur pezh ; Auflösungston, notenn disentezus b.

5. ton g., mouezh b. ; *honigsüßer Ton*, mouezh vitaouik b. ; *in einem humoristischen Ton, in scherzhaftem Ton, in humorvollem Ton*, war don ar fentigell ; *in schroffem (scharfem) Ton*, war un ton strizh, war un ton rust, war un ton groñs, gant ur vouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, put, taer, hek), gant ur vouezh c'hros, krak, bresk, war un ton reut, gant komzoù krak-ha-krenn, war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), groñs, en un doare rust (rok, dibalamour) ; *warum sprichst du in so einem harten (in so einem strengen) Ton zu mir ?* perak e komze ken reut ouzhin ? ; *in spöttischem Ton*, gant goap, gant goapaerezh, gant godiserezh, war un ton goapaus ; *da Sie in diesem Ton reden ...*, dre m'emaoc'h o komz e giz-se (war an ton-se) ; *den Ton heben*, komz uheloc'h, komz kreñvoc'h, ober mouezh, sevel mouezh d'an unan, sevel e vouezh, gorren e vouezh, kas ton, uhelaat e vouezh, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; *er hob den Ton, ohne im Geringsten zu ergrimmen*, sevel a reas e vouezh, hep tamm feulster evelato ; *leise Töne anschlagen*, mont dousik dezhi, mont dousik ganti ; *einen anderen Ton anschlagen*, komz war un ton all : **a)** (*einen mildereren Ton anschlagen*) diskanañ, plegañ e santimant, ameniñ ; **b)** (*einen höheren Ton anschlagen, den Ton verschärfen*), kaozeal reutoc'h, skeiñ war an tach, mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; *einen ergreifenden Ton anschlagen*, komz war un ton trefuus ; *jemanden in höchsten Tönen loben*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour, gwrizenioù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - na baouez a ganañ meuleudioù d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober mounounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat fouge en u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougeal gant u.b. - fougasiñ gant u.b. ; *den Ton angeben*, [ster rik] lakaat war an ton, [ster rik ha dre skeud] reiñ an ton, [dre skeud] ober e renkoù, ober e renkoù war an holl, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, kas ar penn hag an troc'h, bezañ e penn an traoù, bezañ e penn ar jeu, bezañ e penn an abadenn, bezañ an damani gant an-unan ; *er will den Ton angeben*, c'hoari a ra e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, ober a ra e renkoù war an holl, tailhañ a ra e vestr war bep tra, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennoù, fellout a ra dezhañ lezenniñ, klask a ra bepred ober lezennoù, ober a ra atav al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, techet eo da lezenniñ, c'hoant en dije e vefe graet dioutañ, ur c'honzh arloup a zo anezhañ ; *große Töne spucken*, **a)** c'hoari e baotr, c'hoari e legon, dougen randon, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrois, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, brageiñ, dougen roufl, en em rollañ, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em dalvezout, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; **b)** bezañ an ton hag ar son

gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mont holl ar gaoz gant an-unan ; *hier herrscht ein freier Ton*, amañ ez eo frank an traoù, amañ e vez lezet pep hini en e vadober, amañ e vez lezet pep hini da heul e santimant, amañ e ra pep hini e c'hiz ; *der gute Ton*, ar c'hiz vat b., an dereadegezh b. ; *zum guten Ton gehören*, bezañ dereat ; *sich im Ton vergreifen*, komz war un ton dizereat, mont re bell ganti, mont re bell gant e gomzoù.

6. [liverezh] liv g., arliv g., dazliv g., ton-liv g., arne g., livad g. ; *Ton in Ton*, liv war liv.

Tonabnehmer g. (-s,-) : [troer-pladennoù] penn lenn g.

Tonakzent g. (-s,-e) : [yezh.] skiltr-mouezh g.

tonal ag. : tonel, tonek ; [yezh.] *tonale Sprache*, yezh toniet b.

Tonalismus g. (-) : **1.** [livouriezh] tonalouriezh b. ; **2.** [relij.] nagwalouriezh b.

Tonalität b. (-) : **1.** [sonerezh] tonelezh b. ; **2.** [preder.] toniezh b. ; *Gefühlstonalität*, toniezh kantaazel b.

Tonalsprache b. (-,-n) : [yezh.] yezh toniet b.

tonangebend ag. : ... a ro an ton, ... a ro skouer, ... a ziskouez an hent.

Tonangel b. (-,-n) : [kleweled] perchenn glevell b.

Tonangler g. (-s,-) : [kleweled] paotr ar berchenn g.

Tonarm g. (-s,-e) : *Tonarm des Plattenspielers*, loc'henn an troer-pladennoù b., brec'henn an troer-pladennoù b., brec'h an troer-pladennoù b.

Tonart b. (-,-en) : **1.** tonegezh b., reizhiad tonek b. ; *die C-Dur Tonart*, tonegezh an ut muiañ b. ; *in welcher Tonart ?* e pe donegezh ? ; **2.** ton g., mouezh b. ; *da Sie in dieser Tonart reden ...*, dre m'emaoc'h o komz e giz-se (war an ton-se).

tonartig ag. : priek, priellek, priennek, priel, abraadek, e doare ar pri, a-zoare gant ar pri, a-seurt gant ar pri.

Tonaufnahme b. (-,-n) : sonenrolladenn b., sonenrolladur g., sontapout g., stenwezañ g.

Tonausfall g. (-s,-ausfälle) : troc'h son g., sac'hadenn son b., streñjadenn son b.

Tonband n. (-s,-bänder) : lurell warelek b., bandenn son b.

Tonbandaufnahme b. (-,-n) : sonenrolladenn b., sonenrolladur g.

Tonbandgerät n. (-s,-e) : sonenroller g., sonenskriver g., lenner lurelloù gwarelek g.

Tonbandkassette b. (-,-n) : kasedig g.

Tonbandlaufwerk n. (-s,-e) : [tekn.] dibuner lurelloù warelek g., diroller lurelloù warelek g.

Tonbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad douar-pri g. ; *Tonbelag eines Herdes*, korven g. / korvenn b.

Tonbildner g. (-s,-) : priour g.

Tonbildneri b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Tonbildschau b. (-,-en) : diaporama g. [*liester diaporamaoù*].

Tonbildträger g. (-s,-) : videogramm g.

Tonbildvortrag g. (-s,-vorträge) : diaporama g. [*liester diaporamaoù*].

Tonboden g. (-s,-böden) : douar-pri g., douar priek g., arbrad g., douar arbrad g., douar kourrez g., prieg b., kourrez g.

Tondauer b. (-) : [sonerezh] pad g. ; *Verlängerung der Tondauer einer Note*, astenn un notenn g.

Tondichter g. (-s,-) : [dispredet] sonaozour g.

Tondichtung b. (-,-en) : sonaozadenn b.

Toneffekte ls. : [filmoù, skingomz] trouzaj g.

Toneinlage b. (-,-n) : [sonerezh] sonerezh eilañ g., eilerezh g.

tönen¹ V.gw. (hat getönt) : **1.** seniñ [*pennrann son-*], tregerniñ, dasseniñ [*pennrann dasson-*] ; *das Tönen*, an trouz g., ar sonioù ls., an dasson g. ; *dumpf tönendes Geräusch*, son boud g. ; **2.** [dre skeud.] brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal,

bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, ober pompad, ober e bompad, c'hoari e baotr, komz uhel ha gant lorc'h.

tönen² (hat getönt) / **tonen** (hat getont) V.k.e. : 1. livañ, livadennañ ; *leicht getöntes Weiß*, gwenn mouk g. ; 2. [luc'hskeudenn.] lakaat da cheñch liv, amdoniañ.

tönend ag. : sonus, dassonus ; *dumpf tönendes Geräusch*, son boud g.

Toner g. (-s,-) : liv g., karitell liv poultr b.

Tonerde b. (-) : 1. douar-pri g., pri g., pri-prad g., pri-melen g., douar priek g., arbrad g., douar arbrad g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g. ; *eine Figur aus Tonerde formen*, priennañ un delwennig ; *mit Tonerde versiegeln*, prienniñ ; *die Versiegelung aus Tonerde von etwas entfernen*, dibrienniñ udb ; *Tonerde matschen*, *Tonerde kneten*, merat pri, krabanata pri ; *Tonerde mit reichem Vorkommen an Austernfossilien*, pri henistrek g. ; 2. [kimiezh] alumin g. ; [mezeg., kimiezh] *armenische Tonerde*, bolus g., bouliermine g., douar siellek g., kourrez Armenia g.

Tonerde- : [kimiezh] aluminek.

tönern ag. : ... pri, ... pri poazh, priek, priellek ; *tönerne Topf*, pod pri g.

Tonfall g. (-s) : taol-mouezh g., pleg mouezh g., pouez-mouezh g., toniadur g., ton g., stumm-lavar g., giz prezeg b., dibun g., distilh g. ; *rednerischer Tonfall*, ton prezegennus g. ; *gleichgültiger Tonfall*, ton diseblant g. ; *sie spricht mit einem fremdartigen Tonfall*, he doare komz n'eo ket ac'hanen ; *er spricht mit österreichischem Tonfall*, kaozeal a ra stumm Bro-Aostria, komz a ra e giz Bro-Aostria b. ; *sie hat einen herrlich schönen bretonischen Tonfall*, ur c'haer a bouez-mouezh breton a vez ganti, brezhoneg flour (brezhoneg c'hwek) a zeu ganti.

Tonfarbe b. (-,-n) : [sonerezh, fizik] sonliv g., liv-son g., liv ur son g.

Tonfilm g. (-s,-e) : film-komz g.

Tonfixierbad n. (-s,-bäder) : [luc'hskeudenn.] soub-stablaat g., dourenn stablaat b., stabilaouenn b.

Tonfolge b. (-,-n) : [sonerezh] heulienn b., frazenn b., pozenn b.

Tonfolgehörn n. (-s,-hörner) : c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., boudier g.

Tongefäß n. (-es,-e) : pod pri g., lestr pri-poazh g., prienn b. ; *kleines Tongefäß*, toupin g.

Tongegenstand g. (-s,-gegenstände) : prienn b.

Tongeschirr n. (-s) : priaj g., traezoù pri-poazh ls., traezoù pri ls., traezoù prierezh ls., priennoù ls., listriaj g.

Tongrube b. (-,-n) : poull-pri g., toull-pri g., prieg b. [*liester* priegoù].

tonhaltig ag. : priek, priellek, priel, priennek, arbradek ; *tonhaltige Erde*, douar melen g., douar ruz g.

Ton-Heilerde b. (-) : [mezeg., kimiezh] bolus g., bouliermine g., douar siellek g., kourrez Armenia g.

Tonhöhe b. (-,-n) : 1. [sonerezh] uc'hder g., live son g. ; 2. [yezh.] toniadur g.

Tonhörschwankung b. (-,-en) : distresadur ar son g., valigañs ar son b., daskemmoùigoù ar son ls., raoulad g., raouladoù ls., raoulañ g., miaoual g.

tonig ag. : priek, priellek, priel, priennek, arbradek.

Tonika b. (-,Toniken) : [sonerezh] tonegell b., son diazez g.

Tonikum n. (-s, Tonika) : [mezeg.] usreer g. [*liester* usreerioù], louzoù nerzhekaus g., louzoù nerzhekaat g., louzoù kreñvaus g.

Toningenieur g. (-s,-e) : ijinour ar son g., ijinour ar sten g., stenwezer g., sondaper g.

tonisch¹ ag. : 1. nerzhekaus, kreñvaus, hael da galon an den, hag a sikour da reiñ lusk d'ar galon ; 2. [korf.] tantel, stennek ; *tonischer Reiz*, broud tantel g., broud stennek g. ; 3. [mezeg.] tantek, tantel ; *tonisches Phänomen*, anadenn dantel b. ; *tonisches Stottern*, gagerezh tantek g.

tonisch² ag. : [sonerezh] tonek.

Tonkessel g. (-s,-) : chaodourenn pri g., kaoter bri b. ; *kleiner Tonkessel*, papelod g.

Tonkin n. / **Tonking** n. : Tonkin b.

Tonkopf g. (-s,-köpfe) : penn lenn g.

Tonkrug g. (-s,-krüge) : jarl g. ; *Inhalt eines Tonkrugs*, jarlad g. ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen*, ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl.

Tonkunst b. (-) : sonaozouriezh b., sonerezh g.

Tonkünstler g. (-s,-) : sonaozour g., musiker g., mailh war ar sonerezh g., ki war ar sonerezh g.

Tonlage b. (-,-n) : [sonerezh] stirad g., skeuliad b.

Tonlehre b. (-) : [yezh.] tonetik b. ; *die Tonlehre betreffend*, tonetek.

Tonleiter b. (-,-n) : [sonerezh] skeulenn b. ; *diatonische Tonleiter*, skeulenn diatonek b. ; *chromatische Tonleiter*, skeulenn gromatek b. ; *heptatonische Tonleiter*, *siebenstufige Tonleiter*, skeulenn seizhderezel b. ; *hexatonische Tonleiter*, *sechstönige Tonleiter*, c'hwec'hderezeg g. ; *die Tonleiter heruntersingen*, diskenn ar skeulenn war gan, diskenn an eizhvedellad war gan ; *die Tonleiter heraufsing*, pignat ar skeulenn war gan ; *die Tonleiter heraufspielen*, pignat ar skeulenn war son ; *die Tonleiter auf dem Klavier herunterspielen*, diskenn ar skeulenn war ar piano ; *die Tonleiter auf dem Klavier heraufspielen*, pignat ar skeulenn war ar piano ; *ansteigende Tonleiter*, *aufsteigende Tonleiter*, skeulenn bign b. ; *abfallende Tonleiter*, skeulenn diskenn b. ; *die absteigende Tonleiter singen*, kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn, diskenn an eizhvedellad ; *Ganztonleiter*, eizhvedellad b., skeulenn glok b. ; *defektive Ganztonleiter*, *unvollständige Ganztonleiter*, skeulenn diouerek b. ; *modale Tonleiter*, skeul vozel b. ; *pentachordische Tonleiter*, skeul bemderezadek b. ; *zweite Stufe der Tonleiter*, ustonegell b.

tonlos ag. : didon, dibouez-mouezh, dinerzh, divouezh, boud ; *tonlose Stimme*, mouezh vouk b., mouezh damvouget b., mouezh vout b., mouezh staenet b., mouezh goloet b. ; *tonlose Stimme aus zugeschnürter Kehle*, mouezh tranket b.

Tonlosigkeit b. (-) : didoniezh b., amdonelezh b.

Tonmalerei b. (-,-en) : [yezh.] 1. [ober] trouzadellañ g. ; 2. [disoc'h] dambrezenn b., ger-drezeañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.

Tonmaß n. (-es,-e) : [barzh.] ment b./g.

Tonmeister g. (-s,-e) : ijinour ar son g., ijinour ar sten g., stenwezer g., sondaper g.

Tonmelder g. (-s,-) : [tekn.] korn g., korn-galv g.

Tonmesser g. (-s,-) : [fizik] sonventer g., fonometr g., stenventer g., sonometr g.

Tonmischer g. (-s,-) : [kleweled] unoder g., sonvesker g.

Tonmischung b. (-,-en) : [sonerezh, film] unodiñ g., sonveskañ g.

Tonnachbearbeitung b. (-,-en) : [film] goudegoubredañ g. ; *eine Tonnachbearbeitung vornehmen*, goudegoubredañ.

Tonnage b. (-,-n) : [merdead.] fard g. ; *die Tonnage eines Schiffes bestimmen*, jaojañ ur vag.

Tonnagebestimmung b. (-,-en) : [merdead.] jaojadur g.

Tonne b. (-,n) : 1. tonenn b., tonennad b. ; *bei diesem Fischfangzug haben sie drei Tonnen Fisch gefangen*, er mor-mañ (er mareaj-mañ) o deus bet teir zonennad pesked ; *Tonne Öleinheiten*, (toe), tonenn kevatal tireoul b., (TKP) b. ; 2. tonell b., tonellad b., tonenn b., tonennad b., ton g., pip b., pipad b., barrikenn b., barrikennad b., fust g., fustad g., P. buoc'h vesk b. ; *kleine Tonne*, barilh b. / barrikenn b. (Gregor), barilhad b., barrikennad b., pipig b., fustig g., baraod g., baraodad g. ; 3. [merdead¹.] *Registertonne*, tonell b., tonellad b. ; *500 Tonnen haben*, jaojañ pemp kant tonell ; 4. [merdead².] balizenn b. ; 5. poubellenn b., pod-lastez g. ; 6. [dre skeud.] denn tev evel ur varrikenn g., den tev evel ur vod g., den tev evel un tamm toaz g., korf-den g., paotr tev g., tolzenneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev g., kigenn vat a baotr g., palvad mat a baotr g., strapennad vat a zen b., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., paotr troc'hed mat g., kofeg g. [*liester* kofeien], teurenneg g. [*liester* teurenneged, teurenneien], teureg g. [*liester* teureien], bigofeg g. [*liester* bigofeien], begelieg g. [*liester* begelieien], korfeg g., berraodenn b., boudoupen b., tevasenn b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., fetizenn a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez troc'hed mat b., ment vrav a vaouez b., maouez a droc'had mat b., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolen b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., blonegenn b., denez b., maouez fonnus b., kofegez b.

Tonneau g. (-,-) : [merdead.] tonell b., tonnellad b.

Tonnengehalt g. (-s) : [merdead.] fard g. ; *Bruttotonnengehalt*, fard-jaoj g., tonnellad b., fard kriz g., fard gros g., jaoj kriz g. ; *Nettotonnengehalt*, fard rik g., jaoj rik g.

Tonnengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz-fust b., bolz war hantergelc'h b.

Tonnenkilometer g. (-s,-) : [treuzdougen] tonenn dre gilometrad b.

Tonnenlager n. (-s,-) : [tekn.] klud-rollerioù g.

Tonnenleger g. (-s,-) : [merdead.] lestr balizennañ g. [*liester* listri balizennañ], balizenner g. [*liester* balizennerioù].

Tonnenmaß n. (-es,-e) : [merdead.] fard g.

Tonnenreifen g. (-s,-) : kelc'h barrikenn g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kerl g., kelc'hienn b., kelc'henn b.

tonnenschwer ag. : [dre skeud.] pounner-bec'h, pounner bras, pounner an diaoul ; *tonnenschwer sein*, bezañ ken pounner hag ur maen-milin, bezañ pounner-bec'h, bezañ pounner bras.

-Tonner g. (-s,-) : *ein 15-Tonner*, ur c'harr-samm 15 tonenn g.

Tonnote b. (-,n) : [sonerezh] notenn donel b.

Tonometer n. (-s,-) : [mezeg.] tonometr g.

Tonometrie b. (-) : [mezeg.] tonometriezh b.

tonometrisch ag. : [mezeg.] tonometrek.

Tonpfeife b. (-,n) : korn-butun pri g., korn pri g.

Tontopf g. (-s,-töpfe) : pod pri g.

Tonrohr n. (-s,-e) : [tisav.] korzenn bri b., korzenn briaj b.

Tonsatz g. (-es,-sätze) : [sonerezh] sonaozadenn b.

Tonschiefer g. (-s,-) : maen-to g. [*liester* mein-do], to g.

Tonschlamm g. (-s) : [poderezh] papouilh g.

Tonschritt g. (-s,-e) : [sonerezh] derez g., esaouenn b.

Tonschüssel b. (-,n) : podelz b., plad pri g., skudell briaj b.

Tonsetzer g. (-s,-) : [dispredet] sonaozour g.

Tonsilbe b. (-,n) : [yezh.] silabenn bouezmouezhiet b., silabenn doniet b.

Tonsille b. (-,n) : [korf.] hueg g., mez-ar-gouzoug str., mezenn-c'houzoug b.

Tonsillensteine ls. : [mezeg.] keuzenn b.

Tonsillitis b. (-,-sillitiden) : [mezeg.] huegfo g., huegad g., koeñv-gouzoug g., skinañs b., gorank g.

Tonsillolithe ls. : [mezeg.] keuzenn b.

Tonskala b. (-,-skalen) : [sonerezh] skeulenn b. ; sellit ivez ouzh **Tonleiter**.

Tonsprache b. (-,n) : [yezh.] yezh toniet b.

Tonspur b. (-,-en) : [film] roudenn-son b., stenloabr g.

Tonstörung b. (-,-en) : troc'h son g., sac'hadenn son b., streñjadenn son b.

Tonstreifen g. (-s,-) : roudenn-son b., bandenn son b., stenloabr g.

Tonstudio n. (-s,-s) : studio enrollañ g., studio lerc'hwezañ g., stavell lerc'hwezañ b.

Tonstufe b. (-,-n) : [sonerezh] derez g. ; *benachbarte Tonstufe*, nesderez g.

Tonsur b. (-,-en) : [relij.] kern b., kurunenn b. ; *sich (dat.) eine Tonsur rasieren*, kerniañ e benn ; *eine Tonsur tragen*, bezañ dindan gern.

tonsurieren V.k.e. (hat tonsuriert) : [relij.] kerniañ, reiñ ar gern da ; *einen Novizen tonsurieren*, ober kern ar beleg d'un danvez lean ; *tonsuriert sein*, bezañ dindan gern.

Tontaube b. (-,-n) : [sport] dube pri g., pichon pri g.

Tontaubenschießen n. (-s) : [sport] tennañ war dubeed pri g., tennañ pichoned g.

Tontaubheit b. (-) : [mezeg.] tonvouzarded b., tonvouzarder g.

Tontechniker g. (-s,-) : teknikour ar son g., teknikour ar sten g., stenwezer g., sondaper g.

Tontechnikerin b. (-,-nen) : teknikourez ar son b., teknikourez ar sten b., stenwezerez b., sondaperez b.

Tontine b. (-,-n) / **Tontinengeschäft** n. (-s,-e) : [arc'hant.] tontin g. ; *sich einer Tontine anschließen*, tontinañ ; *Teilhaber an einer Tontine*, *Einleger in eine Tontine*, tontiner g. [*liester* tontinerien].

Tontinenversicherung b. (-,-en) : [arc'hant.] tontin g.

Tonträger g. (-s,-) : skor son g., skor sten g.

Tonumfang g. (-s,-fänge) : [sonerezh] ambitus g.

Ton- und Lichtschau b. (-,-en) : abadenn tan ha kurun b., abadenn son ha gouloù b.

Tönung b. (-,-en) : 1. livadur g., livañ g. ; 2. [luc'hskeudenn.] amdoniañ g.

Tonus g. (-,-toni) : [korf.] tant kaherel g.

Tonverzerrung b. (-,-en) : distresadur ar son g., distresadur ar sten g., torgammad g.

Tonwaren ls. : priañ g., traezoù pri-poazh ls., traezoù pri ls., traezoù prierezh ls., priennoù ls., traezoù feilhañs ls., listriaj g., poazhpriennoù ls.

Tonwechseln n. (-s) : [sonerezh] treuzskeuliadur g., tonata g.

Tonwortbildung b. (-,-en) : [yezh.] 1. [ober] trouzadellañ g. ; 2. [disoc'h] dambrezenn b., ger-drezezañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.

Tonzeichen n. (-s,-) : [yezh., moull.] arouezenn amlizherennel b., adarouezenn b.

Tool n. (-s,-s) : [stlenn.] ostilh g.

Toolbar b. (-,-s) : [stlenn.] barrenn ostilhoù b.

Top n. (-s,-s) : stammenn divilgin b., krez divilgin g., jakedenn b., drogedenn b.

Top- : ... eus ar vegenn, ... eus ar c'hentañ, ... eus ar gurunenn, ... kentañ troc'h, ... eus an dibab, ... diouzh an dibab, ... a'r blein, ... a'r choaz, ... a'r boulc'h, ... a'r gwellañ, ... eus ar gwellañ, ... a'r c'haerañ, ... eus ar re wellañ, ... eus ar re wellaik, ... dreistdibab, ... dibab, ... a-zibab.

Topagent g. (-en,-en) : spier eus ar vegenn g.

topaktuell ag. : 1. gourfouezus evit bremañ, a vremañ hag a denn da vraz ; 2. nevez tout, fresk-bev.

Topas g. (-es,-e) : 1. [maen.] maen-topaz g., topaz g. ; 2. *ein Topas als Schmuckstein*, un dopazenn b.

Top-down-Abhängigkeit b. (-) : [stlenn.] amzalc'h diwar grec'h g.

Topf g. (-es,Töpfe) : 1. pod g., podad g., kaserolenn b., kaserolennad b., kastelodenn b., kastelodennad b., pofer g., pod-houarn g., potarn g., pothouarn g., pothouarniad g., chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pod-berver g., pod birviñ g., berverez b., per g., chaodenn b., chaodell b. ; *ein Topf voll*, ur podad g. ; *ein Topf Gemüse*, ur podad legumaj g. ; *ein Topf Milch*, ur podad laezh g. ; *der Milchtopf*, ar pod evit al laezh g. ; *irdener Topf*, pod pri g., kirin b. ; *Topf mit Ausguss*, *Topf mit Schnabel*, *Tüllentopf*, pod begek g. ; *Kochtopf*, kastelodenn b., pothouarn g. ; *Henkeltopf*, pod skouarnek g. ; *der Nachtopf*, *der Topf*, ar skudell-noz b., ar pod-kambr g., sailh an dour lor b., P. ar skudell-revr b., [dre fent] sailh Ujeni b. ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf*, kloc e tiazaz ar golo war ar pod, ar golo a ya klenk en e goch ; *die Henkel der Töpfe (die Griffe der Töpfe) sind abgebrochen*, torr (torret) eo skouarnioù ar podoù, diskouarn eo ar podoù, torr (torret) eo dornioù ar podoù ; *Bauch eines Topfes*, kof ur pod g., kreiz ur pod g. ; *Grund eines Topfes*, *Boden eines Topfes*, goueled ur pod g., foñs ur pod g. ; *Unterseite eines Topfes*, revr ur pod g. ; *Ausguss eines Topfes*, *Ausgießer eines Topfes*, bronn ur pod b., geol ur pod g., beg ur pod g., lein ur pod g., lutenn ur pod b., gouzoug ur pod g., genoù ur pod g., chafutenn ur pod b., sutell ur pod b., sut ur pod g., brok ur pod g., brokenn ur pod b., gweuz ur pod b. ; *die Kartoffeln haften unten im Topf an*, *die Kartoffeln hängen unten im Topf an*, dantañ a ra ar patatez, karet eo an avaloù-douar ; 2. [fizik] sank g. ; *Potentialtopf*, sank barr g. ; 3. [dre skeud.] *alles in einen Topf werfen*, lakaat an holl dud a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud war ar memes resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat pep tra en un douez (en un duilh, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, keindre-gein, mesk-ha-mesk, P. moc'h-ha-marc'h, a-stribouilh-strabouilh, sribouilh-strabouilh, [dre fent] pell-mell-kaotigell), peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da zañvad, ober un dañvad eus ar maout, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles in einen Topf werfen*, arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra, arabat lakaat ar maout da zañvad, arabat ober un dañvad eus ar maout ; *die gehören alle in den gleichen Topf*, ar re-mañ a gac'h er memes tra bern ; *jeder Topf findet seinen Deckel*, *jedes Töpfchen findet sein Deckelchen*, n'eus ket a fall votez na gav he farez, n'eus ket a gozh votez na gav he farez, an truilhoù hag ar merc'hed brav a gav fred atav, ned eus pilhenn na gav truilhenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn er c'harzh pe e-kichenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn na plas d'hec'h astenn ; P. *es ist noch nicht in dem Topf*, *wo's kocht*, n'eo ket c'hoazh tre-tre evel ma tefe bezañ.

Topfblume b. (-,-n) : [louza.] bleunienn bod b., fleur pod str.

Topfbrett n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.

Töpfchen n. (-s,-) : 1. [kegin.] papelod g., kastelodennig b. ; 2. podig g. ; 3. skudell-noz b., pod-kambr g., podig-kambr g., sailhig dour lor b., P. skudellig-revr b. ; 4. [kr-] *jedes Töpfchen findet sein Deckelchen*, n'eus ket a fall votez na gav he farez, n'eus ket a gozh votez na gav he farez, an truilhoù hag ar merc'hed brav a gav fred atav, ned eus pilhenn na gav

truilhenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn er c'harzh pe e-kichenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn na plas d'hec'h astenn.

Topfdeckel g. (-s,-) : golo-pod g.

Topfen g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] 1. keuz gwenn g. ; 2. kouilhonadenn b.

Töpfer g. (-s,-) : poder g., priour g.

Töpferarbeit b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Töpferei b. (-,-en) : 1. [micher] poderezh g., ar fardañ podoù g., prierezh g., priouriezh b., priboazhadur g. ; 2. [stal] poderezh b., prierezh b.

Töpfererde b. (-) : pri poder g., pri poderezh g., pri merat g., pri stummañ g.

Töpferhandwerk n. (-s) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Töpferin b. (-,-nen) : poderez b., priourez b.

Töpferkunst b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

töpfen V.gw. (hat getöpft) : oberiañ priennoù, oberiañ traezoù prierezh, aozañ priaj.

V.k.e. : stummañ, oberiañ.

töpfen ag. : ... pri, ... pri-poazh.

Töpfen n. (-s) : poderezh g., prierezh g., priouriezh b., priboazhadur g. ; *das Töpfen beherrschte ich nun besser*, barrekaet e oan da aozañ priaj.

Töpferscheibe b. (-,-n) : troell b., turgn poder g. ; *Pedal einer Töpferscheibe*, marchenn b. [*liester* marchoù].

Töpferwaren ls. : priaj g., traezoù pri-poazh ls., traezoù pri ls., traezoù prierezh ls., priennoù ls., listriaj g.

Töpferwerkstatt b. (-,-werkstätten) : poderezh b., prierezh b.

Topffabrik b. (-,-en) : poderezh b., prierezh b.

topfförmig ag. : pdek, e doare ur pod, e doare podoù, a-zoare gant ur pod, a-zoare gant podoù, a-seurt gant ur pod, a-seurt gant podoù.

Topfgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant pod str.

Topfgucker g. (-s,-) : gogez g., Yann-Vari Gogez g., kateller g., siler yod g., chuchuen b., lallaig g., polez b., katell b. ; *der ist der reine Topfgucker*, kas a ra e amzer o katellat.

topfit ag. : en e wellañ, en e wir wellañ, leun a nerzh hag a yeched, e barr e nerzh, e kreiz e nerzh, en e ched, en e blom, bagol, bagos, gardis, gailhart, en e charreoù, e-barzh e vutun, fresk evel ur pesk, e-kreiz e ampartiz, leun a startijenn, begon ennañ.

Topfkieger g. (-s,-) : gogez g., Yann-Vari Gogez g., kateller g., siler yod g., chuchuen b., polez b., lallaig g., katell b. ; *der ist der reine Topfkieger*, kas a ra e amzer o katellat.

Topfkratzer g. (-s,-) : torch houarn g.

Topfkuchen g. (-s,-) : [kegin.] kouglof g., kougelpopf g.

Topflappen g. (-s,-) : [kegin.] manegenn b., P. tamer g., torchouer g.

Topforn b. (-) : *in Topforn sein*, bezañ en e wir wellañ, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yeched, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol, bezañ bagos, bezañ en e charreoù, bezañ e-barzh e vutun.

Topfpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant pod str.

Topfständer g. (-s,-) : karched-bleuniou g., karched fleur g.

Topfuntersetzer g. (-s,-) : pladennig b., pladig g. ; *Topfuntersetzer aus Stroh*, kondre g.

Topik¹ b. (-) : [Aristoteles, preder.] damkanad ar rummadoù boutin g., lec'hrummadaoueg b.

Topik² b. (-,-en) : [preder., bred.] 1. [Kant] lunegor g. ; *transzendente Topik*, lunegor trehontel g. ; 2. [Freud] lunegor g.

Topikalisierung b. (-,-en) : [yezh.] bonatadur g., bonataat g.

Topinambur g. (-s,-s/-e) : [louza.] per-douar str., patatez kezeg str., aval-douar-kezeg g.

topisch ag. : 1. [preder., bred.] lunegorel, parzhed ; 2. [mezeg.] *topisch wirkendes Arzneimittel*, louzoù topek g.

Topleistung b. (-,-en) : disoc'h eus ar c'hentañ g., taol eus ar c'hentañ g., kur b.

Topmodell n. (-s,-e) : diskouezerez-c'hiz eus ar vegenn b., diskouezer-giz eus ar vegenn g.

top-modern ag. : e blein an araokaat.

Topograf g. (-en,-en) / **Topograph** g. (-en,-en) : topografour g., glennadurour g.

Topografie b. (-,-n) / **Topographie** b. (-,-n) : lec'hiadurezh b., topografiezh b., glennadurezh b.

Topografin b. (-,-nen) / **Topographin** b. (-,-nen) : topografour b., glennadurour b.

topografisch ag. / **topographisch** ag. : lec'hiadurel, ... lec'hiadur, topografek, glennadurel, dre ar c'hotadur.

Topologie b. (-) : [mat.] topologiezh b., lec'honiezh b., loadoniezh b.

topologisch ag. : [mat.] topologel, loadoniell.

topomer ag. : [kimiezh] topomerek.

Topomerisierung b. (-,-en) : [kimiezh] topomerekaat g.

Topometer n. (-s,-) : topometr g. [*liester* topometroù].

Topometrie b. (-) : topometriezh b.

topometrisch ag. : topometrek.

Toponomastik b. (-) : lec'hanvouriezh b.

Toponym n. (-s,-e) : anv-lec'h g., lec'hanv g.

Toponymie b. (-) : 1. anvadurezh-lec'hioù b., lec'hanvadurezh b. ; 2. [yezh.] lec'hanvouriezh b.

toponymisch ag. : 1. lec'hanvel, ... al lec'hanvioù ; 2. lec'hanvadurel.

Toponymik b. (-) : lec'hanvouriezh b.

Toponymist g. (-en,-en) : lec'hanvadurour g.

topotaktisch ag. : [kimiezh] lodrevnadel.

topozentrisch ag. : edrec'hat ; *topozentrischer Horizont*, edrec'had g., dremmwel edrec'hat g.

topp estl. : *topp !* dao ! dao dezhi ! dao va den ! ho torn em hini ! tonkit aze ! darc'haou aze ! da zorn em hini ! tonk aze ! mat eo ! a-du emañ ! graet eo ar gra !

Topp g. (-s,-e/-en/-s) : [merdead.] beg ar wern g. ; *über die Toppen flaggen*, sevel (gorren) ar vannieleg lid ; *vor Topp und Takel lenzen*, tec'hel diouel-kaer a-raok ar gorventenn.

Toppgast g. (-s,-en) : [merdead.] gwernier g.

Toppmast g. (-es,-en) : [merdead.] gwern gastell b. (Gregor), gwern vre b.

Toppsiegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel uhelañ b., gouel kastell al lestr b.

Toppsgast g. (-s,-en) : [merdead.] gwernier g.

Topstar g. (-s,-s) : [film] steredenn eus ar vegenn b.

Toque b. (-,-s) : 1. tog g. [*liester* tokoù] ; 2. tog keginer g.

Tor¹ g. (-en,-en) : foll g., diod g., inosant g., diskiant g., beulke g., alvaon g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouch], loñseg g. [*liester* loñseg], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., diskiant g., pennsod g., darsod g., loukez g., kloukez g., gogez g., penn luch g., magn g., louad g., lochore bras g., buzore g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn b., kanuchenn b., penn-bazh g., begeg g., pennskod g., penn peul g., leue g., barged g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b.,

patatezenn b., patoenn b., paganad g., mab-azen g., magn g., droch g., penn droch g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., takezenn b., krampouezhenn b., buoc'hig an Aotrou Doue b., kaezh g. [*liester* kaezhed], kaezh-Doue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., mell baja g., jostram g.

Tor² n. (-[e]s,-e) : 1. porzh g., dor-dal b. ; *Hoftor*, dor-borzh b. ; *Kirchentor*, dor-dal un iliz b., porched g. ; *Eingangstor des Schlosses*, dor-dal ar c'hastell b. ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss*, un nor-dal a gloz war ar c'hastell ; *zwei Türme flankieren das Tor*, kostezet eo dor-dal ar c'hastell gant daou dour ; [douaroniezh] *Brandenburger Tor*, porzh-kêr Brandebourg g., Porzh Brandenburg g. ; *das Eiserne Tor*, a) [Karpatoù] Porzh Houarn an Danav ; b) [Aljeria] Porzhioù Houarn ar Soummam ; *Tor zur Hölle*, porzh an ifern g. ; *Tor zum Paradies*, porzh ar Baradoz g., porzh ar bromesa g., porzh an Neñvoù g., porzh ar c'hloar g., porzh ar joaioù g. ; *vor den Toren*, ouzh porzhioù-kêr ; [dre skeud.] *Hannibal ist vor den Toren*, gwall arvarus e teu da vezañ ! da ziwall ez eus ! arvar 'zo ganti ! dañjer 'zo ! bec'h a vo a-benn nebeut ! tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut ! c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ ! war evezh, tudañ ! c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ! ar gor a zeu da vegañ ! treiñ a ra an traoù d'ar put ! emañ an traoù o korboniñ ! emañ ar jeu o treiñ e jeu gi ! krog eo ar soubenn da drenkañ ! tost eo an tan d'ar stoub ! amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ! bez 'vo jeu ! chabous a vo ! patati a vo ! stardañ a ra an traoù !

2. [mell-droad] pal g. ; *ein Tor schießen*, *ein Tor markieren*, plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, lakaat e-barzh, lakaat ar vell e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued, lojañ ar vell er gaoued, lojañ, lojañ ar vell, bountañ ar vell e foñs ar pal, merkañ, merkañ ur pal, lakaat ur pal ; *einen Freistoß ins Tor schießen*, lakaat ar vell er gaoued diwar zigoll ; *das erste Tor erzielen*, digeriñ ar gont ; *dank eines Konters konnten sie ein Tor schießen*, gant un tenn enep e voe lojet ar vell er gaoued ganto ; *mitten ins Tor schießen*, plantañ ar vell er gaoued ganto ; *den Ball mit einem Kopfstoß ins Tor wuchten*, skeiñ ar vell er gaoued gant ur makez taol-penn, lojañ ar vell er gaoued gant ur pennad, bountañ ar vell e foñs ar pal gant ur makez taol-penn, merkañ ur pal gant ur pennad, lakaat ur pal gant ur makez taol-penn ; *Tor !* 'mañ 'barzh ! ; *ein Tor kassieren*, pakañ ur pal en e gaoued, tapout ur pal en e gaoued ; *und jetzt ein viertes Tor !!* hag a bevar !!

3. [dre skeud.] alc'hwez g.

Tora b. (-) / **Torah** b. (-) : [relij.] Torah g., tora g.

Torbogen g. (-s,-/bögen) : gwareg dor-dal b., gwareg dor-borzh b., bolz dor-dal b., bolz dor-borzh b.

Tordalk g. (-s/-en,-e/-en) : [loen.] god g. [*liester* goded], godez beg-plat g. [*liester* godezed beg-plat], erev beg-tev g. [*liester* ereved beg-tev], erev beg-plat g. [*liester* ereved beg-plat].

Toreinfahrt b. (-,-en) : dor-dal b., dor-borzh b., toull ar porzh g.

Toreingang g. (-s,-eingänge) : toull ar porzh g. ; *sie schwatzen am Toreingang*, o klakenniñ e oant e toull ar porzh.

Toresschluss g. (-es,-schlüsse) : [tro-lavar] *kurz vor Toresschluss*, just d'ar poent diwezhañ, d'an diwez-tre.

Torf g. (-s,-e) : taouarc'h g., keuneud-douar g. ; *Torf stechen*, *Torf ausstechen*, taouarc'h'a, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h, taouarc'hennoù) gant an heskenn-brad ; *Torf hat keinen so hohen Heizwert wie Kohle*, diwrezusoc'h eo an taouarc'h eget ar glaou.

torfartig ag. : taouarc'hek, e doare an taouarc'h, a-zoare gant an taouarc'h, a-seurt gant an taouarc'h.

Torfahrt b. (-, -en) : dor-dal b., dor-borzh b., toull ar porzh g.

Torfboden g. (-s, -böden) : douar taouarc'hek g., douar put g.

Torfbrikett n. (-s, -s/-e) : torpez taouarc'h str., brikennik-taouarc'h b., taouarc'henn vrikennet b.

Torffeuer n. (-s, -) : tan mouded g., tan mouded du g., tan mouded loc'h, tan taouarc'h g., tan keuneud-douar g.

Torfgrube b. (-, -n) : taouarc'heg b. [*liester* taouarc'hegi], taouarc'henn b., douar taouarc'h g.

Torfgrubenbesitzer b. (-s, -) : taouarc'haer g.

torfhaltig ag. : taouarc'hek ; *torfhaltige Erde*, douar taouarc'hek g., douar put g.

torfig ag. : taouarc'hek.

Torflügel g. (-s, -) : stalaf an nor-borzh g., stalafenn an nor-borzh b., bann an nor-borzh g.

Torflager n. (-s, -) : taouarc'heg b. [*liester* taouarc'hegi], taouarc'henn b., douar taouarc'h g.

Torfmoor n. (-s, -e) : taouarc'heg b. [*liester* taouarc'hegi], taouarc'henn b., geun-daouarc'h b., geuniad taouarc'h b.

Torfmoos n. (-es, -e) : [louza.] man-taouarc'h str., taoc'h g.

Torfmull g. (-s) : taouarc'h jardinañ g., douar brug g.

Torfsode b. (-, -n) : taouarc'henn b., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].

Torfstecher b. (-s, -) : taouarc'haer g.

Torfstich g. (-s, -e) : 1. taouarc'ha g. ; 2. taouarc'heg b. [*liester* taouarc'hegi], taouarc'henn b., douar taouarc'h g.

Torfstück n. (-s, -e) : taouarc'henn b., tamm keuneud-douar g., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].

Torgeld n. (-s, -er) : [istor] telloù-kêr ls., arc'hant an antreou (Gregor) g.

Torgelegenheit b. (-, -en) : [sport] digarez-merkañ g.

Torglocke b. (-, -n) : befrez g.

Torhalle b. (-, -n) : porched g.

Torheit b. (-, -en) : follezh b., follentez b., follezhenn b., follinañ g., sotonî b., dibennaj g., diotaj g., diboelladenn g., diskianterezh g., brizherezh g., drocherezh g., P. droug-sant-Beulbez g. ; *Alter schützt vor Torheit nicht*, n'eo ket ar re goshañ a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo koshaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hiozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet.

Torhüter g. (-s, -) : 1. porzhier g. ; 2. [sport] diwaller g., diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g.

Torhüterin b. (-, -nen) : 1. porzhier b. ; 2. [sport] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez palioù b., diwallerez b.

töricht ag. : sot-pitilh, sot-nailh, sot-plaen, diot, diempenn, diboell, diskiant, direzon, foll, diaviz, alvaonet, amiot, eeun-drochik, pampes, disterik, brell, nouch, magn, loñsek, nigoudouilh, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, brizh, bavidik, bei, brichin, gars, dispered, disperedek, droch, mibilus, glep, gloukes, darsot, kleuk, penn-bervet, silhek, droch-pitilh, droch-yar, flav ; [relij.] *die törichten Jungfrauen*, ar gwerchezed foll (diboell, diskiant) ls.

törichterweise Adv. : 1. dre valeur, siwazh, dre zichañs ; 2. dre zievezhded sot, dre zievezh sot, dre zievezhiegezh sot.

Törin b. (-, -nen) : follez b., folladenn b., amiodez b., sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegez b., magn b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., diodez b., bleuzez b., inosantez b., buoc'hig an Aotrou Doue b., kaezhez b., kaezhez-Doue b., louadez b., loukezenn b.

Torjäger g. (-s, -) : [sport] paler g., planter palioù g.

Torkel g. (-s) : [rannyezh.] 1. mezevell b., fatadenn b., falladenn b., mezevaman g./b., mezevellidigezh b., mezevadur g., mezevelladur g., fallaenn b., bad g., badinell b., trelladur g., trelladenn b. ; 2. gwaskell b., gwask g./b., gwaskerell b., gwaskerez b., presouer g.

torkeln V.gw. (ist getorkelt / hat getorkelt) : trabidellañ, trantellañ, treuzigellañ, charigellat, charigellañ, mont a-we, mont a-gilwe, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, brallañ a-gleiz hag a-zehou, horjellañ, horjellat, horjellat, horigellat, hoskellat, gwangellañ, gwangellat, horellañ war e dreid, mont war e grank, branskellat war e zivesker, mont a-we, bale treuflez, mont treuflez, bezañ ramp, rampañ, kaouigellat, mont war e zaougostez, brañskedilhat, hatiñ, trantellañ, steuñviñ gant e hent, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, mont kamm-digamm, bezañ laosk en e sav, mont treuz-didreuz, mont brañsell-divrañsell, mont a-gammigelloù, mont bouilh-ha-bouilh, kerzhet brall-divrall, mont war e zaougostez, kostezañ, mont eus an eil tu d'an hent d'egile en ur gostezañ, beskellañ ; *zum Torkeln bringend*, traidellus ; *besoffen nach Hause torkeln*, mont d'ar gêr a-ruilh.

torkelnd ag. : treuzkamm, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, treuz-didreuz, brall-divrall.

Torkelnde(r) ag.k. g./b. : horeller g., horellerez b.

Torlatte b. (-, -n) : [sport, pal] barrenn ar gaoued-pal b., treuzellenn b.

Torlauf g. (-s) : [sport] slalom g.

Torlinie b. (-, -n) : [sport] linenn-bal b.

Tormann g. (-s, -männer/-leute) : [Bro-Aostria] diwaller g., diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g.

Tormentill g. (-s) : [louza.] seizhdelienn b.

Törn g. (-s, -s) : 1. [merdead.] bageadenn b. ; 2. [skoulmoù] tro b. ; *ein Rundtörn mit zwei halben Schlägen*, un dro varv ha daou hanterglav.

Tornado g. (-s, -s) : tornadenn b., korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., korvent g. ; *Tornado auf dem Meer*, korventenn-vor b.

Tornister g. (-s, -) : 1. sac'h-soudard g., sac'h-broc'h g., drouin g. ; 2. [dre heñvel.] sac'h-skol g.

torpedieren V.k.e. (hat torpediert) : 1. [lu] torpediñ, bannañ un darzherez war, kas d'ar strad gant un darzherez-vann (gant un dorpedenn), stradañ, gouelediñ ; 2. [dre skeud.] diarbenn, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, kas da get, freuzañ, foeltrañ, kaeañ [ouzh u.b./udb.].

Torpedierung b. (-, -en) : 1. torpediñ g., splujtarzhidigezh b. ; 2. harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., foeltrerezh g., foeltradur g., foeltradenn b.

Torpedo g. (-s, -s) : [lu] tarzherez-vann b., splujtarzherez b., torpedenn b.

Torpedoausstößrohr n. (-s, -e) : [merdead., lu] banner torpedennou b.

Torpedoboot [lu] lestr-tarzher g., tarzher g. [*liester* tarzherioù], torpeder g. [*liester* torpederioù].

Torpedobootjäger g. (-s, -) / **Torpedobootzerstörer** g. (-s, -) : [morlu] eneptorpeder g., lestr-distruj g., distrujer g., lestre-eneptarzher g., eneptarzher g.

Torpedorochen g. (-s, -) : [loen., *Torpedinae*] krenerez b. [*liester* krenerezed], rae-grenerez b. [*liester* raeed-krenerez], rae-vorz b. [*liester* raeed-morz], morzenn b. [*liester*

morzennek], skoedeg g. [*liester skoedeged*], sonnerez b. [*liester sonnerezed*].

Torpedorohr n. (-s,-e) : [merdead., lu] korzenn da vannañ torpedennoù b., banner torpedennoù b.

Torpedoschuss g. (-es,-schüsse) : [lu] bannadenn dorpedenn b.

Torpedospinner g. (-s,-) : [pesketaerezh] turlut g. [*liester turlutoù*].

Torpfosten g. (-s,-) : 1. post dor-borzh g. ; 2. [sport] post pal g.

Torpid ag. : 1. morzet ; 2. divenn, diyoul, diyoule, abaf ; 3. [mezeg.] diek ; *Wunde mit torpider Granulation*, goulidiek g. ; *torpides Geschwür*, angreizh diek g.

Torpidität b. (-) / **Torpor** g. (-s) : [loen.] hunad g., morgoñv g., morgud g., morz g. ; *in Torpor verfallen*, sankañ er morgoñv ; *ein Tier in Torpor versetzen*, sankañ ul loen er morgoñv.

Torques g. (-,-) : torc'h g. [*liester torc'hioù*].

Torreigen g. (-s) : [tr-l] [mell-droad] *den Torreigen eröffnen*, digeriñ ar gont.

Torrente g. (-,-n) : froud g.

Torrentental n. (-s,-täler) : kanol-red b.

Torschluss g. (-es,-schlüsse) : 1. serridigezh an dorioù b. ; 2. [dre skeud.] *kurz vor Torschluss*, just d'ar poent diwezhañ, tre war an diwezhad, krip-ha-krap, ku-ha-ka, d'an diwezhtre.

Torschlusspanik b. (-) : [dre skeud.] P. anken degaset gant an amzer o tremen b., aon da chom plac'h-yaouank-kozh, aon da chom dizimezh g.

Torschütze g. (-n,-n) : [sport] paler g., planter palioù g.

Torschützin b. (-,-nen) : [sport] palerez b., planterez palioù b.

Torsion b. (-,-en) : korvigell b., gweadur g., gwe g., gweadenn b., gwar g., gwaskadenn b., kammigell b., nez g., gweañ g.

Torsionspendel n. (-s,-) : [fizik] momeder gweañ g.

Torsionswiderstand g. : [fizik] harz ouzh ar gweañ g.

Torso g. (-s,-s/Torsi) : 1. [arz] korf-bras g., hantergorf g. ; 2. elfenn un oberenenn b., divraz g., rakstumm g.

Torstange b. (-,-n) : [sport, ski] piked g.

Tort g. (-s) : [dispredet] gaou g. ; *jemandem einen Tort antun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober un dismegañs d'u.b., dougen gwall d'u.b., dismegañsiñ u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b.

Törtchen n. (-s,-) : [kegin.] tartezenig b. [*liester tartezenigoù*].

Torte b. (-,-n) : [kegin.] tarteze str., tartezenn b., tourtenn b., tourtell b., pastez g. ; *eine Apfeltorte*, un dartezenn avaloù b., un dourtenn avaloù b., un dourtell avaloù b., ur pastez avaloù g. ; *Schokoladentorte*, gwastell chokolad b. ; *Fruchttorte*, tarteze frouezh str., kouign frouezh b. ; *Spinattorte*, pastez pinochez g. ; *die Glasur auf Torten verstreichen*, abrikezañ tartezennoù ; *dieser Teig reicht für drei Torten aus*, danvez teir tartezenn a zo en toaz-se ; *Kuchenform zum Backen von Torten*, moull tarteze g. ; *sich über die Torten hermachen*, en em stlepel war an tarteze, skeiñ war an tarteze, sachañ war an tarteze.

Tortenboden g. (-s,-böden) : foñs tarteze g.

Tortenbodenform b. (-,-en) : moull tarteze g.

Tortendiagramm n. (-s,-e) / **Tortengrafik** b. (-,-en) : kevregad kelc'hiek g., kevregad dre lodennoù g., P. kouign b.

Tortenheber g. (-s,-) : palikell-wastell b. [*liester palikeloù-gwastell*].

Tortenplatte b. (-,-n) : plad tarteze g., plad kouignoù g.

Tortenring g. (-s,-e) : kant tarteze g.

Tortenrolle b. (-,-n) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.

Tortenschaufel b. (-,-n) : palikell-wastell b. [*liester palikeloù-gwastell*].

Tortenteig g. (-s,-e) : [kegin.] toaz tarteze g.

Tortur b. (-,-en) : tourmant g., debr-spered g., koll-skiant g., jahin g., reuz g. ; *im Winter war es eine Tortur, sie in die Schule zu schaffen*, ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine echte Tortur* ! pebez reuz !

Torus g. (-,-Tori) : [mat., tisav.] tor g. [*liester toroù*], korenn b. [*liester korennoù*].

Torus supraorbitalis g. (-) : [korf.] baleg us-pod g., baleg us-pod-lagad g., gwareg-abrant b., baleg an abrant g., askorn an abrant g.

Torverhältnis n. (-ses,-se) : [sport] kont ar palioù b., kont b., skor g.

Torwächter g. (-s,-) : 1. porzhier g. ; 2. [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller-palioù g.

Torwart g. (-s,-e) : [sport] diwaller g., diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller-palioù g. ; *den Ball zum Torwart zurückspielen*, adkas ar vell d'an diwaller-palioù ; *der Torwart ließ den Ball durchrollen*, an diwaller-palioù ne zeuas ket a-benn da bakañ ar vell.

Torwartin b. (-,-nen) : [sport] diwallerez b., diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez-palioù b.

Torweg g. (-s,-e) : dor-borzh b., toull ar porzh g.

Torzoll g. (-s) : [istor] 1. telloù-kêr ls., arc'hant an antreoù (Gregor) g. ; 2. telldi g.

tosen V.gw. : 1. (hat getost) : krozal, tarzhañ, parstrakal, en em zisvantañ, tregerniñ, trouzal, youc'hal, trouzkroزال, taraniñ, follañ, hudal, ober karnaj, kornal ; *das Wasser tost*, kroزال a ra an doureier, youc'hal a ra an doureier, diruilhañ a ra an doureier gant un trouz spontus ; *die Wogen tosen*, emañ diroll ar mor, dichadennet-karak eo ar mor, fuloret eo ar mor, dirollet eo ar c'holeoù war ar mor, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, tregerniñ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, follañ a ra ar mor, hudal a ra ar mor, kornal a ra ar mor, ar mor a ra ur c'harnaj spontus ; *tosender Wind*, avel yud g., avel diroll g., gwall avel g., avel-stourm g., avel dichadennet g., avel foll g., avel feuls g., avel spontus g., avel da zilostañ ar saout g., avel ken a fust g.

2. [dre skeud.] (hat getost) : bezañ diroll, bezañ entanet, gwac'hat, skuermal ; *tosender Beifall*, strakadeg-daouarn entanet b., strakadeg-daouarn ken na strak ha na fu b., strak-daouarn fonnus g., strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na strak, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na foeltr, youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn entanet, youc'hadennoù taniennet ls. ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall*, tregerniñ a rae ar sal gant entan ar strakadeg-daouarn.

3. (ist getost) : diruilhañ.

Tosen n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., reuz g., cholori g., boulogrn g., streuvell vras b., talabard g., tourni b., bioc'henn b., dezrevellerezh g., foar b., hobit g., karnaj g., krozaadennoù ls., skuermerezh g., diroll g., dirollerezh g., taranerezh g. ; *das Tosen des Windes*, yud an avel g., youc'hadennoù an avel ls.,

yuderezh an avelaj g. ; *das Tosen der Brandung*, tarzha ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., ar mordrouz g., ar morson g., tregern ar mor b., yud ar mor g., youc'hadennoù ar mor ls., yuderezh ar mor g., trouz ar gwall vor g. ; *das Tosen der stürmischen Wellen*, kroz an taolioù-mor g. ; *das Tosen des Bergstroms*, kroz ar froud g., krozadenn ar froud b. ; *das Tosen des Wasserfalls*, kroz al lamm-dour g., krozadenn al lamm-dour b.

tosend ag. : diroll, dirollet, strapus, kurunus, taranus ; *er ertete tosenden Beifall*, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a voe graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ.

Toskana b. (-) : *die Toskana*, Toskana b.

toskanisch ag. : toskanat, [yvezh] toskanek ; *toskanische Sprache*, toskaneg g.

tot ag. : 1. marv, reudet, reut, divuhez, mik ; *lebt er noch oder ist er schon tot* ? daoust pe vev pe varv eo hennezh c'hoazh ? ; *tot oder lebendig*, ez varv pe ez vev, e bev pe e marv, ent bev pe ent marv, bev pe varv, ken marv ken bev ; *halbtot*, peuzvarv, damvarv, hanter varv / heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), etre bev ha marv ; *halbtot vor Kälte*, hanter varv gant ar riv ; *tot geboren*, ganet marv ; *tot geborenes Kalb*, leue janus g. ; *er war auf der Stelle tot*, mervel a reas evel un tenn (trumm, war an taol, war an tach), kouezhañ a reas marv-mik, kouezhañ a reas marv moust, lazhet-naet e voe, lazhet moust e voe, lazhet-mik e voe ; *tot umfallen*, kouezhañ marv-mik, kouezhañ marv moust, kouezhañ marv, mervel trumm ; *er lag wie tot da*, astennet e oa evel un den marv, ne rae alamant ebet, diskouez a rae bezañ kuit a vuhez, hañvalout a rae bezañ marv, seblantout a rae bout marv, ne fiñve ket kennebeut ha pa vije bet marv, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alamant ebet (hep ober na van na mordo, hep ober seblant ebet) ; *jemanden für tot halten*, soñjal (krediñ d'an-unan) ez eo marv u.b. ; *jemanden für tot halten und liegen lassen*, lezel u.b. evel marv ; *mein toter Onkel*, va eontr, Doue d'e bardono - va eontr, bennozh Doue war e anv ; *er ist tot*, marv eo, straket eo e graoñenn ; *sich tot stellen, so tun, als wäre man tot*, ober marv-bihan, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, ober van da vezañ marv, ober ar mod da vezañ marv, ober min da vezañ marv, ober sin a vezañ marv, ober an neuz da vezañ marv, ober neuz da vezañ marv, ober an neuz bezañ marv, ober neuz bezañ marv, chom hep jestr ebet, chom evel ur maen en ur c'hleuz ; *ganz tot*, marv-mik, marv-tre, marv a-bezh, marv bloc'hik, marv moust ; *er war noch nicht mal ganz tot*, ne oa ket c'hoazh marv bloc'hik ; *er ist schon lange tot*, hennezh a zo aet d'ar bern abaoe pell ; [kr-l] *ein toter Hund beißt nicht*, ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket ; *heute rot, morgen tot*, an den 'zo hiziv, warc'hoazh n'emañ mui - hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñvier kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet - un neuñvier kaer, ur beuzer kaer ; *der König ist tot, es lebe der König*, marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez.

2. divuhez, yen, diene, marv ; *tote Augen*, daoulagad divuhez (hurennek, kudennek, beunek) ls. ; *ich war mehr tot als lebendig*, hanter varv e oan / bez e oan heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), damvarv e oan, peuzvarv e oan, etre bev ha marv e oan ; *halb tot vor Kälte*, hanter varv gant ar riv ; *ihr habt ihn halb tot geprügelt, ihr habt ihn halbtot geprügelt*, emañ hanter lazhet ganeoc'h, emañ peuzlazhet ganeoc'h ; *totes Holz*, sec'henn b. (Gregor), koad

sec'h g., koad marv g., keuneud str., keuneud sec'h str., briñsad str., krin str. ; *tote Sprachen*, yezhoù kozh ls., yezhoù marv ls., yezhoù an Henamzer ls. ; *der ist jetzt ein toter Mann*, un den echu eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, tapet eo evel ur razhenn er gried, sklaer eo e stal, sklaer eo e abadenn ; *eine tote Gegend*, ur c'horn-bro marv (digenvez, distro, divuhez, dizarempred, dic'hañs-bras, gouez) g., un toull gouez g. ; *die toten Ziffern einer Statistik*, sifroù yen ha diene ur stadegenn ls. ; *tote Farben*, livioù teñval (trist, divuhez) ls. ; *eine tote Liebe*, ur garantez aet da get (aet e puñs an avel) b. ; *tot für die Freuden der Welt*, distroet diwar plijadurioù ar bed, pell diouzh plijadurezhioù ar bed, marvet d'ar bed ; P. *tot und begraben*, a) marv hag aet en douar ; b) aet diwar hent hag eus ar gouloù, aet diwar spered an dud abaoe pell.

3. [dre skeud.] *toter Punkt*, a) hent-dall g. ; *an einem toten Punkt ankommen*, degouezhout en un hent-dall, bezañ lutet, bezañ e penn e spered hep gouzout penaos ober, na gavout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiant e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan), na c'houzout mui pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui pe sant pediñ, na c'houzout war be droad pouezañ, chom luget da ziruostlañ e neud, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na gaout diant ebet, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), en em gavout en un enkadenn, na gaout na tu na lañs ; b.) mare divegon g. ; *den toten Punkt überwinden*, adkavout e lañs, adkavout e startijenn, adkavout e vegon.

4. [dre skeud.] *totes Kapital*, kevala andedaol g., kevala marv g., P. arc'hant laosk (sec'h, louedet) g. ; *toter Punkt*, digraban g., diazeenn b., poent marv g., poent dilusk g. ; *toter Winkel*, korn dall g. ; *totes Geleise*, hent-houarn dall g., hent-houarn evit tuañ (evit parkañ) an trenioù g., hent tuañ g. ; *totes Rennen*, redadeg dilañs b. ; *tote Jahreszeit*, *tote Saison*, marvamzer g., mare-bloaz dilabour g., mare an dilabour g. ; *totes Wasser*, dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, skoilh) g. ; *der tote Arm eines Flusses*, brec'h vac'h ur stêr b., brec'h varv ur stêr b. ; [istor] *die Tote Hand*, gwir a hêrezh war madoù ar served g. ; *Güter der Toten Hand*, madoù diskrog ls. ; [gwir, labour-douar] *lebendes und totes Inventar*, chatal hag ardivinkoù labour-douar stag ouzh un atant ; *totes Inventar*, binvioù gounit-douar ls. ; [douaroniezh] *das Tote Meer*, ar Mor Marv g. ; [douaroniezh] *das Totliegende*, ar permian ruz g. ; [merdead.] *das tote Werk eines Schiffes*, ar vourzhell uhel b., an usfod g., an divoradur g.

total ag. : 1. hollek, hollel, klok, krenn, leun ; [istor, Goebbels] *der totale Krieg*, ar brezel peurglok g., ar brezel a-grenn g., ar brezel ken na strak ha na fu g. ; *totale Finsternis*, fallaenn leun b., fallaenn klok b. ; *totale Niederlage*, diskolpadeg b., peurfaezhidigezh b. ; 2. [preder.] hollader ; *der totale Staat*, ar Stad hollader b.

Adv. : a-grenn, a-gerzh, war-naet, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ha-pilhon, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, peur-, a-greñv, glez, leun, a-bezh, naet, a-bezh-kaer, en e bezh, en e bezh pikol, en e bezh-kaer, tre, tre-kaer, tre-ha-tre, a-benn-font, krenn-ha-krenn,

bloc'h ; *total schön*, brav-spontus, brav kenañ-kenañ ; *er ist total am Ende*, *er ist total fertig*, **a)** izel eo kouezhet e vanniell gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, emañ war ar fin ; **b)** torret eo gant ar skuihzher, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh eo ken ez eo, skuizh eo evel ar bleiz, kabac'h eo gant ar skuihzher, gourdet eo gant ar skuihzher, asik eo, asiket eo, flep eo, mac'homet eo, brev eo, brevet eo, rentet eo, gell eo, divi eo, eok eo, eoget (ôget) eo gant ar skuihzher, tanaillhet eo, darnaouet eo, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, skuizh-stank eo, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, brevet eo gant ar skuihzher, faezh eo betek skoulm e ene, faezh-mouch eo, broustet eo e gorf, distronket-holl eo, nezet tout eo e izili dindanañ, krevet eo ; *wir waren total erledigt*, diviet e oamp, ban e oamp, divanet lip e oamp, aet e oamp d'an eurvar, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, ôg e oamp gant ar skuihzher, darnaouet e oamp, darnaou e oamp, hernet e oamp, asiket e oamp, flep e oamp, skuizh e oamp ken e oamp ; *er ist total übergeschnappt*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot ; [mat.] *total ordnen*, peururzhañ ; *total geordnet*, peururzhiet.

Total n. (-s) : [Bro-Suis] hollad g.

Totalansicht b. (-,-en) : gwel a-vras g., gwel meur g.

Totalausverkauf g. (-s,-ausverkäufe) : [kenwerzh] skarzhadeg vras b., peurwerzh b.

Totalbeseitigung b. (-,-en) : peurziskaradur g., peurzismantr g., peurzismantrerezh g., peurzispenn g., netraidigezh b., peurzistruj g., peurlazh g., diouennadur g.

Totalbetrag g. (-s,-beträge) : hollad g.

Totale b. (-,-n) : [filmoù] brastalenn b., talenn ledan b.

Totalfälschung b. (-,-en) : [gwir] dambreziñ g., drevezadenn b., drevezerezh g.

Totalisator g. (-s,-en) : [redadeg kezeg, sport] PMU g., kilezenn glaoustreerien b., loto sportoù g., toto g.

totalisieren V.k.e. (hat totalisiert) : 1. sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ ; 2. [preder.] hollelaat.

totalisierend ag. : [preder.] hollelaus, hollelour ; *totalisierende Logik*, reizhpoelloniezh hollelaus b.

totalitär ag. : hollvelour, hollveliek, hollvestroniek, hollvestronius ; *totalitärer Staat*, Stad hollvelour b. ; *totalitäres Regime*, renad hollvelour g. ; *totalitäre Gewalt*, hollvestroni b.

Totalitarismus g. (-) : hollvelouriezh b., hollveliegezh b., hollvestroniouriezh b.

totalitaristisch ag. : hollvelour, hollvestroniour.

Totalität b. (-,-en) : 1. hollad g., hollenn b., leunded b., hollelezh b., hollegezh b., bloc'helezh b., diabezh g., kevanenn b., leunded b., kloklet b. ; 2. [stered.] *Totalität einer Sonnenfinsternis*, leunded ur fallaenn b.

Totalitätszone b. (-,-n) : [stered.] fallaenn leun b., eklipsenn leun b.

Totalkapazität b. (-) : [mezeg.] *Totalkapazität*, *totale Lungenkapazität*, barr skevent g.

Totaloperation b. (-,-en) : [mezeg.] peurlamidigezh b., peurlamedigezh b.

Totalreflexion b. (-,-en) : [fizik] peurzisvannañ g.

Totalschaden g. (-s) : peurzistruj g.

totarbeiten V.em. **sich totarbeiten** (hat sich (ak.) totgearbeitet) : labourat betek mervel warni, lazeriañ e gorf, labourat a lazhañ (a lazhañ-ki), kiañ (terriñ e gorf) ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, en em giañ ouzh al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, drastañ e gorf gant al labour, ober re, labezañ e gorf gant al labour,

dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazhañ gant al labour, lazeriañ e gorf, en em zrastañ, en em hersal, en em hersal da labourat, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf ouzh al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, lardañ, lopañ, lorgnañ.

totärgern V.em. **sich totärgern** (hat sich (ak.) totgeärgert) : magañ (goriñ) kasoni an ifern en e galon, derc'hel ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ruz, bezañ fuloret mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret ruz, bezañ en araj, bezañ fumet-naet, bezañ kounnaret ruz, bezañ diboellet gant ar gounnar, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan (e gerc'h o tommañ dezhañ, he c'herc'h o tommañ dezhi h.a.), bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan (e gerc'h o krazañ dezhañ, he c'herc'h o krazañ dezhi h.a.).

Tote(r) ag.k. g./b. : den marv g., marv g. [*liester marved*], marvez b. [*liester marvezed*] ; *der Tote*, ar marv g., an hini marv g. ; *die Tote*, an hini varv b., ar varvez b. ; *die Toten*, ar re varv ls. ; *die Lebenden und die Toten*, ar re vev hag ar re varv ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden*, *Tote sowie Lebende*, ken marv, ken bev ; *einem Toten die Augen zudrücken*, *einem Toten die Augen schließen*, *einem Toten die Augen zumachen*, serriñ e zaoulagad d'un den marv, klozañ e vizaj d'un den marv ; *einen Toten in ein Leichentuch hüllen*, lienañ ur c'horf marv, sebeliañ ur c'horf marv ; *einen Toten aus dem Leichentuch herausnehmen*, dilienañ ur c'horf marv ; *manch einen Toten hat er wieder zum Leben erweckt*, estreget unan a lakeas da sevel a varv da vev ; *von den Toten auferstanden*, dasorc'het a-douez ar re varv.

-tote(r) ag.k. g./b. : *Krebstoter*, den marvet diwar ar c'hriñ-bev g., den marvet gant ar c'hriñ-bev g.

Totem n. (-s,-s) : totem g.

Totemglaube g. (-ns) / **Totemismus** g. (-) : totemegezh b., totemiezh b.

totemistisch ag. : totemek.

Totempfahl g. (-s,-pfähle) : post totem g., peul totem g.

töten V.k.e. (hat getötet) : 1. lazhañ, lakaat d'ar marv, peurgas, kas d'ar bez, distrujañ, diskar, lemel e vuhez (digant u.b.) diframmañ e vuhez (digant u.b.), P. dic'hastañ, pakañ, tortañ, kreviñ, ridañ e doull da ; *durch einen elektrischen Schlag töten*, tredanlazañ ; *der Egoismus tötet die Liebe*, an emgarantez a lazhañ ar garantez ; *einander töten*, en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, emlazhañ ; *die Seidenraupen vor dem Schlüpfen aus der Puppe mit Heißwasser oder Wasserdampf töten*, mougañ ar preñved-seiz ; 2. [mezeg.] *den Nerv im Zahn töten*, ezvevekaat un dant, tennañ nervenn un dant ; 3. [relij.] *das Fleisch töten*, kastizañ e gorf (Gregor) ; [Bibl] *du sollst nicht töten*, ha mir ne lazhi den ebet nag a galon nag a efed / diwall na lazhi den ebet nag a galon nag a efed ; 4. [dre skeud.] *jemandem den letzten Nerv töten*, distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., lakaat gwad u.b. da dreiñ e gwelien, gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., borodiñ u.b., tarabazhiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur pezh hek, bezañ ur poezon, bezañ un

dismantro spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b. ; *der tötet mir den letzten Nerv*, skuizh on gantañ, aet on tremen skuizh gantañ, terriñ a ra din va fenn, me 'zo erru dotu gantañ, hennezh a dorr din va fevarzek real, kas a ra ac'hanon da sot, lakaat a ra ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant hennezh, divontañ a ra va spered din, terriñ a ra va fenn din, gaiañ a ra ac'hanon, ouroulat a ra din, borodiñ a ra ac'hanon, terriñ a ra va revr din, lakaat a ra ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ac'hanon, gantañ ez eus peadra da goll e benn, gantañ ez eus peadra d'an den da vezañ troet, me 'zo leun va c'hased gant hemañ, me 'zo leun va rastell gant hemañ, aet on tremen skuizh gant hemañ, skeiñ a ra ar hemañ war va elvaj, lakaat a ra va gwad da dreiñ e gwelien, leizh va lër am eus gant hemañ, leizh va c'hof am eus gant hemañ.

Töten n. (-s) : lazhus g., lazherezh g.

Totenacker g. (-s, -äcker) : [barzh.] park ar c'houk diwezhañ g., bered b., gwered b., douar benniget g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Totenamt g. (-s, -ämter) : [relij.] ofis an Anaon g., vijilez ls., oferenn evit ar re varv b., oferenn evit an Anaon b. ; *das Totenamt halten*, interiañ ar re varv, lavaret an oferenn evit ar re varv.

Totenausrufer g. (-s,-) : embanner an dud varv g.

Totenbahre b. (-,-n) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù ls., arched g., dresouer g.

Totenbeschwörer g. (-s,-) : igromañser g., nigromañser g.

Totenbeschwörung b. (-,-en) : igromañs b., igromañserezh g., nigromañserezh g.

Totenbestatter g. (-s,-) : embreger kañvldoù g., interer g., sebelier g.

Totenbett n. (-s,-en) : kabeled b., gwele diwezhañ g., gwele-kañv g. ; *am Totenbett beten*, lavaret gras, pediñ da geñver beilhadeg unan marv.

totenblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, liv an douar en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwez an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, distronk, distronket, liv ar c'hoar warnañ ; *totenblasses Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *vor Schreck totenblass werden*, mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; *totenblass werden*, gwiskañ liv ar marv ; *er wurde totenblass*, mont a reas liv ar marv en e gerc'henn.

Totenblässe b. (-) : liv ar marv g., liv fall g., kelc'h ar marv g., kelc'henn ar marv b.

totenbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, liv an douar en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, arouez plankenn warnañ, c'hwez an arched gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien,

gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, glas-gwenn, distronk, distronket, liv ar c'hoar warnañ ; *totenbleiches Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *totenbleich werden*, gwiskañ liv ar marv ; *er wurde totenbleich*, mont a reas liv ar marv en e gerc'henn.

Totenblume b. (-,-n) : [louza.] roz-Indez str.

Totenbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar re varv g., marilh ar marvoù g., levr mortuaj g., mortuaj-iliz g. ; *er ist im Totenbuch eingetragen*, hennezh a zo marilhet marv, hennezh a zo kaieret marv.

tötend ag. : lazhus, marvus ; [mezeg.] *Virus tötend*, *Viren tötend*, viruslazh ; *Virus tötendes Mittel*, *Viren tötendes Mittel*, *Virus tötendes Medikament*, *Viren tötendes Medikament*, viruslazher g. [liester viruslazherioù].

Totenehrung b. (-,-en) / **Totenfeier** b. (-,-n) : obidoù ls., lidoù kañv ls., kañv g.

Totenflaute b. (-,-n) : [merdead.] mor kalm-gwenn g., mouchig-avel ebet g., begad avel ebet g., berad avel ebet g., kalmijenn b., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g.

Totengebeine ls. : relegoù ls.

Totengeläut n. (-s) / **Totengeläute** n. (-s) : glaz b., lezoù ls., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g., kleier kañv ls. ; *Totengeläut für einen vornehmen Verstorbenen*, glas vras b., glaz rouez b., glaz tanav b. ; *Totengeläut für einen einfachen Verstorbenen*, glas vihan b., glaz stank b. [pa gaser ar paour d'an douar, kloc'h vras ar barrez 'zo bouzar].

Totengeleit n. (-s) : ambrougdeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls., interamant g. ; *jemandem das Totengeleit geben*, ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve.

Totengerippe n. (-s,-) : relegenn b., korf-eskern g., skeledenn b., atell b.

Totenglocke b. (-,-n) : glaz b./g., lezoù ls., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., kloc'h ar marv g., bob g., tremenvarv g., tremeniad g., kleier kañv ls. ; *die Totenglocke läuten*, bobiñ, gobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ kañvoù, seniñ kañv, seniñ glaz, seniñ glazoù, seniñ ar c'hlaç, seniñ ar begin, seniñ an tremeniad, seniñ al lezoù, seniñ lezoù (Gregor), diñsañ an tremenvarv, kanañ kañv d'an hini marv ; *die Totenglocke ertönt*, emañ ar c'hloc'h o seniñ glaz, emañ ar c'hloc'h o seniñ glazioù.

Totenglöckchen n. (-s,-) : kloc'hig-kañv g. ; *das Totenglöckchen läuten*, bobiñ, gobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ kañvoù, seniñ kañv, seniñ glaz, seniñ glazoù, seniñ ar c'hlaç, seniñ ar begin, seniñ an tremeniad, seniñ al lezoù, seniñ lezoù (Gregor), diñsañ an tremenvarv, kanañ kañv d'an hini marv.

Totengräber g. (-s,-) : 1. beziez g., touller-bezioù g., paotr-ar-poullou g., paotr-ar-bezioù g., pouller g., fozer g., kleuzer g., kleuzier g., interer g., touller g. ; 2. [loen.] nekrofor g. [liester nekrofored], c'hwil gagnaouaer g. [liester c'hwiled gagnaouaer] ; 3. [dre skeud.] distrujer g., dismantrer g., drailher g., dispenner g., diskarer g., diskolper g., foeltre g., peurfoltre g. ; [polit.] *der Totengräber der Linksunion*, peurfoltre unaniezh an tu kleiz g.

Totengräberin b. (-,-nen) : beziez b., toullerez-vezioù b., plac'h ar poullou b., poullerez b., fozerez b., kleuzerez b., kleuzierez b., intererez b., toullerez b.

Totengruft b. (-,-grüfte) : marvag g., bez g., kav-bez g.

Totenhaus n. (-es,-häuser) : ti-kañv g.

Totenhemd n. (-s,-en) : liñsel b., liñsel da lienañ b., lienenn-sebeliañ b., lien g., lienenn b. ; *jemandem das Totenhemd*

anziehen, lienañ u.b., sebeliañ u.b., gronnañ korf unan marv gant ul liñsel.

Totenkälte b. (-) : yenien ar marv b.

Totenkapelle b. (-, -n) : [relij.] 1. chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b. ; *eine Totenkapelle einrichten*, sevel ur chapel wenn ; 2. chapel ar re varv b., chapel ar C'houn b.

Totenkirche b. (-, -n) : [relij.] iliz ar re varv b., iliz ar C'houn b.

Totenkopf g. (-s, -köpfe) : 1. penn-marv g. ; 2. [loen., *Acherontia atropos*] sfiñs an Ankoù g.

Totenkopffaffe g. (-n, -n) : [loen.] marmouz-gwiñver g.

Totenkopfflagge b. (-, -n) : [merdead.] banniel du g., banniel ar vorlaeron g.

Totenkopfschwärmer g. (-s, -) : [loen., *Acherontia atropos*] sfiñs an Ankoù g.

Totenkranz g. (-es, -kränze) : kurunenn-gañv b.

Totenlager n. (-s, -) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g.

Totenmaske b. (-, -n) : maskl un den marv g.

Totenmesse b. (-, -n) : [relij.] 1. obidoù relijiel ls., obidoù en iliz ls. ; 2. oferenn evit ar re varv b., oferenn evit an Anaon b., ofis an Anaon g. ; *die Totenmesse lesen*, interiñ ar re varv, lavaret an oferenn evit ar re varv.

Totenorakel n. (-s, -) : igromañs b., igromañserezh g., nigromañserezh g.

Totenregister n. (-s, -) : kaier ar marv g.

Totenreich n. (-s) : *das Totenreich*, 1. an ifernioù ls., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; 2. [dre fent] rouantelezh ar gozed b., rouantelezh ar buzhug b., Kankari b.

Totenschädel g. (-s, -) : penn-marv g., kloppenn un den marv b.

Totenschau b. (-) : stadañ ar marv g.

Totenschein g. (-s, -e) : akta marvidigezh g., akta a varv g., paper-mortuaj g., mortuaj g.

Totenschrein g. (-s, -e) : [barzh.] marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., arched g., serch g., laour b., charke g.

Totensonntag g. (-s, -e) : gouel an Anaon g.

Totenstadt b. (-, -städte) : bered-veur b. [*liester* beredoù-meur], beredeg b. [*liester* beredegoù, beredegi], beredva g. [*liester* beredvaou], nekropol g.

Totenstarre b. (-) : reuter ur c'horf marv g., reuter ar marv g.

totenstill ag. : sioul evel ar marv, sioul evel ur bez, mut.

Totenstille b. (-) : sioulder spontus evel hini ar marv g., sioulder bec'huis g., sioulder mac'hus g. ; *es herrschte eine Totenstille, man konnte eine Stecknadel fallen hören*, klevet e vefemp bet o chaokat laou.

Totentanz g. (-es, -tänze) : dañs Bekabe g., koroll an Anaon g., koroll an Ankoù g., makabeenn b., korolladeg an Ankoù b., korolladeg ar re varv b.

Totentrompete b. (-, -n) / **Totentrichterling** g. (-s, -e) : [louza.] trompilh an Ankoù b.

Totenuhr b. (-, -en) : [loen.] morzholog an Ankoù g.

Toturne b. (-, -n) : jarl-ludu g., jarlig kañv g., jarlig ludu g.

Totenverbrennung b. (-, -en) : devañ korfoù marv g., luduadur korfoù marv g.

Totenvogel g. (-s, -vögel) : [loen.] kaouenn vihan b. [*liester* kaouenned bihan], hoper-noz g. [*liester* hoperien-noz], skrijerez-noz b. [*liester* skrijerezed-noz b.], P. paotr-noz g.

Totenwache b. (-) : vijilez b., arkuz g., arvest g., arc'houest g., nozveilh g., nozveilhad g., noz-veilh b., beilhadenn b., beilhadeg b., beilhadeg an Anaon b., nozvezh veilhañ b. ; *die Totenwache halten*, beilhañ un den marv, beilhañ gant un den marv, arvestiñ un den marv, arvestiñ ouzh un den marv,

arc'houestiñ, ober nozveilh gant un den marv ; *Vorbeter bei einer Totenwache*, grasaouer g. ; *bei der Totenwache gemeinsam beten*, lavaret gras, lavaret ar grasoù.

toternst ag. : difrom-krenn, dic'hoarzh, sirius-kenañ.

totfahren V.k.e. (fährt tot / fuhr tot / hat totgefahren) : P. *jemanden totfahren*, lazhañ u.b. (*gant e garr-tan*).

Totgeborenenquote b. (-, -n) : feur ar vugale ganet marv g.

Totgeburt b. (-, -en) : bugel ganet marv g.

Totgeburtenzahl b. (-, -en) : feur ar vugale ganet marv g.

Totgeglaubte(r) ag.k. g./b. : den marv a-hervez g., den marv sañset g.

totgehen V.gw. (ging tot / ist totgegangen) : mervel, talpiñ.

Totgesagte(r) ag.k. g./b. : den marvet a-hervez g., den marvet sañset g.

Totgewicht n. (-s, -e) : [karbedoù] pouez ent goull g., pouez marv g.

Totholz n. (-es, -hölzer) : 1. [merdead.] soc'h g., pichod g., kentren g. ; 2. [koadoù] koad marv g.

totipotent ag. : [bev.] hollac'hus ; *totipotente Zelle*, kellig hollac'hus b.

Totipotenz b. (-) : [bev.] hollac'husted b.

totkriegen V.k.e. (hat totgekriegt) : P. *er ist wirklich nicht totzukriegen*, ne skuizh morse, ne vez james skuizh, ne zeu morse da skuizhañ.

totlachen V.em. : **sich totlachen** (hat sich (ak.) totgelacht) : riardiñ, tagañ kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzellou, kaout ur bouzellaouad fars, tagañ gant ar fent, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, bezañ puchet kement e c'hoarzh, migañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin forzh, rampañ e c'henoù, mont ar bouch war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.

Totlachen n. (-s) : [tro-lavar] *es ist zum Totlachen*, amañ ez eus peadra da dagañ o c'hoarzhin, farsus eo ken ez eo, un dra lu (un dra chin) an hini eo ; *die waren zum Totlachen*, ur farsite hag un drolite e oa o gwelet.

Totlage b. (-) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.

totlaufen V.em. : **sich totlaufen** (läuft sich tot / lief sich tot / hat sich totgelaufen) : [diviz, kaozeadenn] sac'hañ, chom boud.

Totliegende(s) ag.k. n. : [douarouriezh] permian ruz g.

totmachen V.k.e. (hat totgemacht) : lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., ober e stal da, tortañ, peurgas, dic'hastañ, pakañ, ridañ e doull da.

totmüde ag. : *totmüde sein*, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-stank, bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (gant ar morgousk), bezañ eok gant ar c'houssket, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-marv), bezañ asik, bezañ asiket, bezañ flep, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ faezh-mouch, bezañ tanailhet, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ brev, bezañ divi, bezañ diviet, bezañ ban, bezañ divanet lip, bezañ aet d'an eurvar, bezañ motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ ôg gant ar skuizhder, bezañ darmaouet, bezañ darmaou, bezañ hernet, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout an izili dindan an-unan (*tout e izili dindanañ, tout hec'h izili dindani h.a.*), bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ lazhet gant ar

skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ eoget (ôget) gant ar skuizhder, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *wir waren totmüde*, diviet e oamp, ban e oamp, divanet lip e oamp, aet e oamp d'an eurvar, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, asiket e oamp, flep e oamp, skuizh e oamp ken e oamp ; *ich bin totmüde*, skuizh on, ken ez on - skuizh on, biskoazh skuishoc'h.

Toto n. (-s,-s) : [redadeg kezeg, sport] PMU g., kilezenn glaoustreerien b., loto sportoù g., toto g.

Totoschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari al loto sportoù b., paperenn BMU g.

Totpunkt g. (-s,-e) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.

totreden V.k.e. (hat totgeredet) : [dre skeud.] *jemanden totreden*, borodiñ u.b., terriñ e benn d'u.b., tarabazhiñ u.b. gant e c'hloub, arabadiñ u.b., beuziñ u.b. en ur mor a gomzoù.

Totschlag g. (-s,-schläge) : [gwir] denlath g., laz g., muntr g., muntrevezh g., muntridigezh b., drouklath g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., drouklazhidigezh b., lazherezh g., lazhidigezh b.

totschlagen V.k.e. (schlägt tot / schlug tot / hat totgeschlagen) : 1. *jemanden totschiagen*, skeiñ marv u.b., lazhañ u.b. mik, lazhañ u.b. moust ; 2. P. [dre skeud.] *die Zeit totschiagen*, kas e amzer, degas e amzer, diverrañ e amzer, tremen e amzer oc'h ober netra, kas e amzer oc'h ober netra, degas e amzer oc'h ober netra, kas e vuhez oc'h ober netra, laerezh e amzer, en em zizenoeiñ, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, falaoueta, debriñ e amzer, diverrañ e amzer, ober udb kement hag abuziñ e amzer, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, turlutañ, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù ; *wir sind ins Kino gegangen, um halt die Zeit totzuschlagen*, aet e oamp d'ar sinema kement hag abuziñ hon amzer, aet e oamp d'ar sinema evit dizenoeiñ (evit diduellañ hon amzer, evit kargañ hon amzer, evit diverraat hon amzer, evit kas an amzer en-dro, evit diverrañ), aet e oamp d'ar sinema kement ha kaout peadra da gas hon amzer, aet e oamp d'ar sinema da glask dudi.

Totschläger g. (-s,-) : 1. muntre g., lazher g., denlath g., drouklath g. ; 2. bataraz b., torr-penn g., penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh], pennbazzh g. [*liester* pennbizhier].

Totschlägerin b. (-,-nen) : muntrevez b., lazherez b., denlatherez b., drouklatherez b.

totschießen V.k.e. (schoss tot / hat totgeschossen) : *jemanden totschießen*, lazhañ u.b. mik (*gant un tenn*).

totschweigen V.k.e. (schwiege tot / hat totgeschwiegen) : *etwas totschiagen*, na rannañ grik diwar-benn udb.

totstechen V.k.e. (sticht tot / stach tot / hat totgestochen) : *jemanden totstechen*, lazhañ u.b. mik (*gant ur gontell pe ur c'hleze*), lazhañ u.b. moust (*gant ur gontell pe ur c'hleze*), kontellañ u.b., goustilhañ u.b.

Totstellung b. (-) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.

Tötung b. (-,-en) : denlath g., laz g., muntr g., lazherezh g. ; *vorsätzliche Tötung*, *Tötung mit Vorbedacht*, denlath youel g., muntr a-fetepañs g., muntr youel g., drouklath g. ; *fahrlässige Tötung*, denlath diratozh g., laz dre zievezh g., denlath dre zievezhiegezh g., muntr a-enep e youl (Gregor) ; *Tötung durch elektrischen Strom*, laz gant an tredan g., tredanlatherezh g.

totwarten V.em. **sich totwarten** (hat sich (ak.) totgewartet) : chom da reuziñ, morfontiñ, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedall mil bell, morc'heal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrak,

dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn.

Touch g. (-s,-s) : doare g., liv g., arliv g., damskeud g., disterad g., netraig g., mannig g., c'hwezhig b., liv skañv g., liv lusennek g., seblant g., alberz g., fulenn b. ; *ein Touch romantischen Geistes*, blaz ar romantelezh g., c'hwezh ar romantelezh b., un disterad a romantelezh g. ; *ein Touch von Humor*, un dister fent g., un disterad fent g., un netraig a fent g., ur mannig fent g., liv ar fent g., un arliv a fent g., ur fulenn a fent b. ; *etwas (dat.) einen gewissen persönlichen Touch verleihen*, personelaat udb, personelañ udb, lakaat lec'h e zorn war udb, leuskel roud e zorn war udb.

Touchbildschirm g. (-s,-e) / **Touchscreen** g. (-s,-s) : [stlenn.] skramm stekiñ g.

Touchpad n. (-s,-s) : [stlenn.] pavez stekiñ g., touchpad g.

Toulouse n. : Tolosa b.

Toupet n. (-s,-s) : 1. blev faos str. ; 2. kuch g., kuchad g.

toupiieren V.k.e. (hat toupiert) : poufal, krec'hañ ; *sich (dat.) die Haare toupiieren*, krec'hañ e vlev, poufal e vlev.

Tour b. (-,-en) : 1. tro b., troiad b., troiadenn b., kenkadenn b., kenkad g. ; *Radtour*, tro war varc'h-houarn b., troiad war varc'h-houarn b., tro war velo b., kenkadenn war varc'h-houarn b. ; *auf Tour gehen*, mont d'ober un dro (un droiad, e droiad, e dro) ; P. *in einer Tour*, hep diskrog ebet, hep astal, hep arsav, dibaouez, hep paouez, hep diskregiñ, en ur c'hrogad, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn ; *die Tour de France*, Tro Frañs b., Tro Frañs war varc'h-houarn b. ; *die Streckenführung der Tour de France*, hentad Tro Frañs g. ; [touristelezh] *Tour der umfriedeten Pfarrbezirke*, troiad ar porzhioù-bered b. ; *höhlenkundliche Tour*, ergerzhadeg speleologek er mougevioù b. ; [dre skeud.] P. *jemandem die Tour vermessen*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goullonderiñ raktresoù u.b., trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjeriñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harza-joa, e harza-ebad, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., kaoc'hañ plijadur u.b.

2. [dispredet] *nach der Tour*, diouzh an oad a resevidigezh (Gregor), diouzh an oad er renk, hervez ar gozhni er renk ; *außer der Tour*, dre zibab.

3. a) [tekn.] *1000 Touren in der Minute*, 1000 tro ar munut (bep munut) ; *der Motor macht 600 Touren in der Minute*, emañ ar c'heflusker o treiñ da 600 tro ar munut ; [tekn.] *auf vollen Touren laufen*, treiñ leunhanren ; *untertourig laufen*, treiñ ishanren ; *der Motor kommt auf (hohe) Touren (auf Hochtouren)*, emañ ar c'heflusker o treiñ buanoc'h-buanañ (o tostaat ouzh e vrasañ kerzh labour) ; b) [dre astenn.] *auf vollen Touren*, leunhanren, ken buan ha ma c'haller, herañ ma c'haller, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr ; *im Betrieb läuft die Produktion auf Hochtouren*, emañ al labouradeg e barr hec'h ampled, leunaskor e ya ar c'henderc'h en-dro.

4. [dre skeud.] *eine linke Tour*, un taol troad buoc'h g., ur gasterezh g., un taol gast g., un dro lous b., un taol moc'h erezh g., un taol fobiez g., un taol kamm g., un taol kailh g., un dro divalav b., un taol divalav g., un taol vil g., ur rozenn gaer b., un dro gamm b., un dro-dall b., un dro-fall b., un taol malis ruz g., un taol malis du g., un taol malis diaoulek g., un droidell fall b. ; *jemanden auf Touren bringen*, **a**) lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; **b**) fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da gounnariñ, arfleuiñ u.b., arfleuiñ kounnar u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat u.b. da arfleuiñ, lakaat u.b. da egariñ, kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, buaneakaat u.b., imoriñ u.b., feulzañ u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b. ; [dre fent] *sein Gehirn auf Touren bringen*, P. trikamardiñ e voulienn, diverglañ e spered ; *er macht es nicht gerade auf die feine Tour*, mont a ra dezhi hep damant, mont a ra dezhi dizamant ; *es auf die harte Tour machen*, mont dezhi a-daol-dak, mont dizamant dezhi, mont dezhi hep damant, kastizañ strizh, kemer diarbennoù drastus, del'her berr war sugelloù u.b., na lezel ar stag gant u.b., del'her u.b. en e roll, stardañ war u.b., del'her reut war u.b., ober gant an nerzh, mont dre nerzh gant u.b., ober ar c'hreñv war u.b.

Touraine b. (-) : *die Touraine*, Touren b., Bro-Douren b.

Tourenkarte b. (-, -n) : kartenn douristañ b., kartenn valeadenniñ b.

Tourenrad n. (-s, -räder) : marc'h-houarn touristañ g.

Tourenskifahren n. (-s) / **Tourenskilauf** g. (-s) / **Tourenskilaufen** n. (-s) : ski louarn g.

Tourenwagen g. (-s, -) : karr-tan touristañ g.

Tourenzahl b. (-, -en) : [tekn.] tizh labour g., tizh troial g.

Tourenzähler g. (-s, -) : [karr-tan] konter-troioù g.

tourieren V.k.e. (hat touriert) : [kegin.] troiadiñ, reiñ un droiad da ; *den Teig tourieren*, troiadiñ an toaz ; *den Teig zweimal tourieren*, reiñ div droiad d'an toaz.

Tourierer g. (-s, -) : troiader g. [*liester troiaderien*].

Tourismus g. (-) : touristerezh g., touristañ g., troergerzherezh g. ; *naturnaher Tourismus*, *grüner Tourismus*, touristañ war ar maez g., touristerezh glas g.

Tourismusbilanz b. (-, -en) : mentel an touristerezh b.

Tourist g. (-en, -en) : tourist g., troiadour g., emweler g., gweladenour g., gweladenner g., troergerzher g., [dre fent] denjentil g. [*liester tudjentil*], [gwashaus] dorifor g. ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen*, ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed ; *die Touristen sind da*, troiadourien a zo war ar vro, [gwashaus] erru eo an dorifored, erru eo an douristiked, erru eo an toulloù riñset.

Touristenattraktion b. (-, -en) : blein-desach touristel g., blein-dedennañ touristel g.

Touristeninformation b. : ti an douristed g.

Touristenmagnet g. (-s/-en, -e) : blein-desach touristel g., blein-dedennañ touristel g.

Touristenverkehr g. (-s) : touristerezh g., touristañ g., troergerzherezh g.

Touristenklasse b. (-) : [treuzdougen] klas touristel g., klas dereat e briz g.

Touristik b. (-) : 1. touristouriezh b., troiadouriezh b., gweladenouriezh b. ; 2. ijinerezh touristel g., touristerezh g. ; 3. [dispredet] troergerzherezh g., baleadenniñ g., alpaerezh g.

Touristin b. (-, -nen) : touristez b., troiadourez b., gweladennerez b., gweladennourez b., troergerzherez b., emwelerez b.

touristisch ag. : touristel, ... touristerezh, ... touristelezh ; *die touristische Attraktivität eines Landes*, touristelezh ur vro b., dedenn touristel ur vro g. ; *touristischer Komplex*, kemplezh touristel g. ; *touristische Route*, *touristische Strecke*, hent touristel g.

touristisieren V.k.e. (hat touristisiert) : touristelaat ; *touristisiert werden*, touristelaat.

Tourmanager g. (-s, -) : troiader g. [*liester troiaderien*].

Tourné n. (-s, -s) : [Belote : *aufgedecktes Kartenblatt*, dessen Farbe als Trumpffarbe gelten sollte] distroñsenn b.

Tournedos n. (-, -) : [kegin.] tournedo g. [*liester tournedoziou*].

Tournee b. (-, -s/-n) : [arzourien] troiad b. ; *auf Tournee gehen*, mont d'ober un droiad ; *eine Tournee machen*, ober un droiad ; *eine Tournee aussetzen*, ampellañ un droiad.

turnieren V.k.e. (hat turniert) : 1. [kegin.] *Obst tournieren*, kizellat frouezh ; *Gemüse tournieren*, kizellat legumaj ; *Kartoffeln tournieren*, turgnañ avaloù-douar ; *Artischockenböden tournieren*, turgnañ foñsoù artichoad ; *Pilze tournieren*, turgnañ boued-touseg ; 2. [kartoù] *eine Karte tournieren*, treiñ ur gartenn, distreiñ ur gartenn, diskouez ur gartenn.

Turniquet n. (-s, -s) : 1. [mezeg.] sparl g., sparl-berr g. ; 2. draf-tro g. [*liester drefen-tro, drifier-tro*] ; 3. gwispid toaz-feilhennet tortigellet str.

tournois ag. : [istor, moneiz] tournez ; *die Livre tournois*, al lur tournez g.

Tours n. : Teurn g., Ker-Deurn g.

Töwe g. (-n, -n) : [loen.] tigron g. [*liester tigroned*].

Tower g. (-s, -) : [nij.] tour reoliñ g., tour kontrollañ g.

Toxämie b. (-) / **Toxikämie** b. (-) : [mezeg.] gwadpistriegezh b.

Toxikologe g. (-n, -n) : [mezeg.] toksikologour g., pistrionour g.

Toxikologie b. (-) : [mezeg.] toksikologiezh b., pistrioniezh b.

Toxikologin b. (-, -nen) : [mezeg.] toksikologourez b., pistrionourez b.

toxikologisch ag. : [mezeg.] 1. [a sell ouzh ar pistriadur] pistrioniel ; *toxikologische Analyse*, elfennadur ar pistriadur g. ; 2. [a sell ouzh ar bistrioniezh] ... toksikologiezh, ... pistrioniezh, toksikologel, pistrioniezhel.

Toxikomanie b. (-) : [mezeg.] kaezhiadezh b., drammgaezhiadezh b. ; *Polytoxikomanie*, lieskaezhiadezh b.

Toxin n. (-s, -e) : toksin g. [*liester toksinoù*].

Toxinämie b. (-) : [mezeg.] gwadpistriegezh b.

toxisch ag. : 1. pistrius, pistriek ; *toxische Gase*, aezhennoù pistrius ls. ; *toxische Substanz*, danvezenn bistrius b., pistrienn b. ; *toxische Stoffe*, *toxische Wirkstoffe*, *toxische Materialien*, pistriennoù ls. ; *atoxisch*, *nicht toxisch*, anpistri ; 2. pistriel ; *toxische Krankheit*, kleñved pistriel g. ; *toxischer Schock*, bleuz pistriel g.

Toxizität b. (-) : [mezeg.] pistriusted b., pitriegezh b.

Toxoidimpfstoff g. (-s, -e) : [mezeg.] anatoksin g.

Toxoplasma n. (-s, -plasmen) : [bev., mezeg.] toksoplasm g. [*liester toksoplasmoù*].

Toxoplasmose b. (-, -n) : [mezeg.] toksoplasmoz g.

Toxoplasmoseparasit g. (-en, -en) : [bev., mezeg.] toksoplasm g. [*liester toksoplasmoù*].

T.-P.-Triebwerk n. (-s, -e) : [berradur evit *Turbo-Prop-Triebwerk*] troellerlusker g.

Trab g. (-s) : 1. trot g./b., tus g., piltrot g., trip b. ; *im entspannten Trab*, d'an dripig, d'ar piltrot b., d'ar piltrotig ; *holpriger Trab*, *unreiner Trab*, trakanard g. ; *Trab reiten*, mont d'an trot (d'an drot, d'an tus, d'an drip), mont d'ar c'haloupig, trotañ, tusañ, tripal, ober dipadapa, ober trip trep ; *in Trab setzen*, kas d'an drot, kas d'ar c'haloupig, lakaat da drotañ,

lakaat da vont d'an tus ; *eine Kuh in Trab setzen*, postañ ur vuoc'h, redek ur vuoc'h ; *im Trab*, war an dipadapa, d'ar c'haloupig, d'an tus, d'an trot, d'an drot, d'an drip ; **2.** P. [dre skeud.] *jemanden auf Trab bringen*, lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *man muss ihn erst auf den Trab bringen*, ret eo strilhañ anezhañ da gentañ, ret eo lakaat bole en e zivesker da gentañ (didortañ anezhañ da gentañ, ober un tamm hejadenn dezhañ da gentañ, horjellat anezhañ da gentañ, ober un hejañ dezhañ da gentañ, hejañ e leziregezh da gentañ, mont a-stroñs dezhañ da gentañ, dihuiniñ anezhañ eus e vored da gentañ) ; *ich bin ständig auf Trab*, ne'm eus na peoc'h nag ehan ebet.

Trabant¹ g. (-en,-en) : **1.** adplanedenn b., loarenn b. ; **2.** loarell b., amgerc'hell b., loarell bellgehentiñ b. ; **3.** gward-korf g., servijer g., mevel g., lakez g. ; **4.** P. [dre skeud.] *die Trabanten*, an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan ls., ar vic'hieien ls., ar ribitailh g./b., ar ribitailhad g./b.

Trabant² g. (-s,-s) : *anv ur c'harr-tan eus an RDA*, Trabant[®] g., Trabi g.

Trabantsiedlung b. (-,-en) / **Trabantenstadt** b. (-,-städte) : tolpad tro g., eilkêr b., hundrev b., hungêr b., Kerhun b., Kerroc'h b., kêr-vannlev b.

Traberkrankheit b. (-) : [mezeg., loen.] krenerezh g.

Trabbi g. (-s,-s) : *berradur evit Trabant*², Trabi g.

traben V.gw. : **1.** (hat getrabt / ist getrabt) : mont d'an trot (d'an drot, d'an tus, d'an drip, d'an dripig), trotañ, tusañ, tripal, ober dipadapa, mont d'ar c'haloupig ; *das Pferd trabte mit erhobenem Schweif dahin*, ar marc'h a gerzhe d'an trotig, e lost dibrad ; *holprig traben*, mont d'an trakanard, trakanardiñ ; *Pferd, das holprig trabt*, trakanard g. [liester trakanarded] ; **2.** (ist getrabt) : piltrotat, trotellat, tripal, damredek, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, ober kammedoù bihan ha mibin.

Traben n. (-s) : troterezh g., trot g./b., tus g., piltrot g., trip b., tripig b., galoupig b.

Traber g. (-s,-) : [sport, kezeg] troter g. [liester troterien], marc'h trot g., marc'h-troter g.

Trabi g. (-s,-s) : *berradur evit Trabant*², Trabi g.

Trabreiten n. (-s) : [sport] trot war varc'h g., trotadeg war varc'h b.

Trabrennbahn b. (-,-en) : redva trotadegoù kezeg g.

Trabrennen n. (-s,-) / **Trabrennsport** g. (-s) : trotadeg kezeg b. ; *Trabrennen mit Sulky*, trot sterniet g., trotadeg sterniet b.

Trachea b. (-,Tracheen) : [korf.] treuz-gouzoug g., brian b.

Trachea- : [korf.] ... brianter, ... ar vrianter.

Tracheamuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn ar vrianter b.

Trachee b.(-,-n) : **1.** [loen.] benvegad analañ an artropoded g., benveg analañ ar mellbaveged g. ; **2.** [louza.] san b. [liester sanioù].

Tracheophyta ls. / **Tracheophyten** ls. : [louza.] plant gant sanioù str.

Tracheotomie b. (-,-n) : [mezeg.] trakeotomiezh b.

trachinische Felsen ls. : [douaroniezh, istor] *die trachinischen Felsen*, an Termopiloù ls.

Trachyt g. (-s,-e) : [maen.] trakit g.

trachytisch ag. : [maen.] trakitek.

Tracht b. (-,-en) : **1.** gwiskamant g., dilhad g./ls., sae b. ; *Amtstracht*, gwiskamant ofisiel g., sae du b., dilhad karg g., robenn b. ; *Volkstracht*, dilhad hengounel g./ls., giz b. ; *sie trägt die Tracht von Fouesnant*, giz Fouenant a zo ganti ;

Trachtenfest, gouel gant dilhadoù hengounel g., gouel hengounel g.

2. doare g. ; *Haartracht*, aozadur-blev g., doare ar blev g.

3. laz taolioù g., laz bazhadoù g., bazhadenn b., roustad druz g., pilad g., kempenn g./b., fustadenn b., fustadoù ls., fustad g., freilhadoù ls., trell b., bodennad b., c'hwistadoù ls., keuneudennadoù ls., fest ar vazh g./b., fest ar geuneudenn g./b., kefestad g., distoupad g., distokadenn b., pulloc'h g., lard g., abadenn vazhadoù b., piladeg b., distres g., dres g., sifel g., foetadenn b., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., chupennad taolioù b., gwiskad bazhadoù g., trepan g., saead vazhadoù b., frotadenn b., prad g., pred g., repaz g., fraead g., fraeadenn b., roustadenn b., roustad g., flum g., flumad g., kroc'henad g., lardenn b., lardadenn b., lord g., lordad g., ognad g., pradadenn b., rapenn b., toufad g., laz bazhadoù g., pred bodennadoù g., saead b., eoul garzh g. ; *eine Tracht Peitschenhiebe*, ur skourjezad b. ; *eine Tracht Prügel bekommen*, *eine Tracht Prügel beziehen*, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ koreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad, ur pred, ur predad), pakañ kerc'h, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, tapout ur roustad druz, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù ; *jemandem eine Tracht Prügel verabreichen*, mont d'u.b. a daolioù bazh, kefestañ u.b., gennañ u.b., lordañ u.b., lardañ u.b., merat u.b., rahouenniñ u.b. a-dailh, gwalennata u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b. a-dailh, koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., dorloñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ ur c'hefestad (ul lard, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ur grizilhad taolioù) d'u.b., eeunañ e drot d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) koreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuihetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., drailhañ u.b.,

reiñ segal d'u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dornata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwec'h, dornañ u.b. evel pilat c'hwec'h, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daoliou, skeltrennañ u.b. ; *eine ordentliche Tracht Prügel*, ur fustad a-zoare g.

4. kargad b., samm g., sammad g.

5. [loen.] torad g., kofad g.

trachten V.gw. (hat getrachtet) : klask, strivañ ; *er trachtete danach, ihm zu schaden*, klask a rae gant gred noazout dezhañ (noazout outañ, ober gaou outañ), karet a rae droug dezhañ, kavailhañ a rae evit noazout dezhañ, igouniañ a rae da noazout dezhañ ; *danach trachten, etwas herauszufinden*, klask gouzout udb ; *nach etwas trachten*, klask tizhout ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak, strivañ ouzh ar boan evit tizhout (evit tennañ etrezek) ur pal bennak, tennañ e zezev d'ur pal bennak, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, kavailhañ da gaout udb, spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *er trachtete ihm nach dem Leben*, klask a reas lazhañ anezhañ, falvezout a rae dezhañ lemel e vuhez digantañ / lakaat a rae e studi da gaout e vuhez (Gregor) ; *er trachtet nach Ehre*, redek a ra gant gred war-lerc'h an enorioù, hennezh a zo c'hoantek d'an enorioù, naonek eo d'an enorioù, kouvetañ a ra enorioù, glaouriñ a ra war an enorioù, glaourenniñ a ra war-lerc'h an enorioù, c'hoantek a enorioù eo, c'hoant gloar a zo ennañ, troet eo gant an enorioù (gant ar c'hloar), emañ terzhienn ar vrazentez gantañ, n'eus nemet brasoni gantañ, lorc'het eo gant an enorioù, karet a ra an enor hag ar renk, angoulet eo gant an enorioù.

Trachten n. (-s) : bukad g., mennad g., albac'henn b., preder g., sorc'henn b., poellad g., dezev g. ; *das Trachten nach der Wahrheit*, ar c'hask eus ar wirionez g. ; *all sein Sinnen und Trachten, sein Dichten und Trachten*, holl e albac'henn, e albac'henn a-bezh, e holl breder ; *all sein (Sinnen und) Trachten geht nur aufs Geld hinaus, all sein Sinnen und Trachten ist aufs Geld gerichtet*, dallet eo gant sorc'henn ar bemiañ arc'hant, devet eo e galon gant an arc'hant, n'en deus ken albac'henn nemet rastellat arc'hant, n'en deus ken soñj nemet rastellat arc'hant, n'eo atapiet ken nemet gant an arc'hant, krafek eo war an arc'hant, n'en deus ken preder nemet dastum arc'hant, lakaat a ra e holl albac'henn da zastum ur bern arc'hant, n'emañ e breder nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war ar serr, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet (taolet) eo gant an arc'hant, troet eo da zastum, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, dalc'het eo gant arwez an aour, dalc'het eo gant ur garantez dreistmoder evit an arc'hant, sorc'hennet eo gant an arc'hant, n'en deus nemet ur sorc'henn : dastum arc'hant, itik en devez da c'hounit arc'hant, n'en deus ken c'hoant (ken mennad, ken dezev, ken youl) nemet da c'hounit arc'hant, e spered a venn gounit arc'hant, n'en deus ken hunvre nemet gounit arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !

Trachtenfest n. (-s,-e) : gouel gant dilhadoù hengounel g., gouel hengounel g.

Trachtenhaube b. (-,-n) : koef g. ; *dunkle Trachtenhaube*, tandaman g. ; *Trachtenhaube mit hochgeschlagenen Spitzen*, koef-sparl g., koef-sparlet g.

trächtig ag. : [loen.] leun, ac'hub, bec'hiek, o tougen, hemolc'het, karget a gelin, kenebet, lourt, pounner ; *trächtig sein*, bezañ leun, bezañ ac'hub, dougen, bezañ o tougen, bezañ hemolc'het, bezañ ul leue enni (un torad enni h.a....) ; *trächtiges Weibchen*, parez o tougen b., parez dougerez b. ; *trächtige Stute*, kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg lourt b., kazeg pounner b. ; *trächtiges Schaf*, dañvadez kenaoan b., dañvadenn genoan b. ; *trächtige Kuh*, buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist trächtig*, leue a zo gant ar vuoc'h, ul leue a zo er vuoc'h, leun eo ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Kuh ist schon sechs Monate trächtig*, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue enni, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue ganti ; *die Kuh ist hochträchtig*, ar vuoc'h a zo pouez enni, deveziñ a ra ar vuoc'h ; *die Hündin ist trächtig*, karget eo ar giez a gelin, leun eo ar giez ; *die Katze ist trächtig*, karget eo ar gazhez a gelin, leun eo ar gazhez, lourt eo ar gazhez, pounner eo ar gazhez.

Trächtigkeit b. (-) : [loen.] bec'hiegi b., brazevder g., dougerez g., doug g.

Trächtigkeitsdauer b. (-) : [loen.] padelezh an dougerez b. ; *Kühe können ihre gewöhnliche Trächtigkeitsdauer bis um drei Wochen überschreiten*, ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Trächtigkeitsdauer fünf Monate*, an dañvadez a zoug e-pad pemp miz, an dañvadez a ya pemp miz, pemp miz e vez douget ar re vihan gant an dañvadez ; *bei Hamstern ist die Trächtigkeitsdauer sehr kurz*, an hamstered a zo berr o amzer dougen.

Trackball g. (-s,-s) : [stenn.] trackball g., boul lankañ b.

Trade-Union b. (-,-,-s) : trade union g. [*liester trades union*], sindikad g., c'hweluniad g., uniad g., breuriezh-labour b.

Trader g. (-s,-) : kourater Yalc'h g., kourater eskemm g.

tradieren V.k.e. (hat tradiert) : treuzkas a rumm da rumm, treuzkas a c'henoù da c'henoù.

tradiert ag. : ... a c'hiz kozh, hengounel, henvoazel, henc'hizel.

Tradition b. (-,-en) : 1. hengoun g. ; *die jüdische Tradition*, an hengoun yuzev g. ; *die exegetische Tradition*, hengoun an euliziañ g. ; *die christliche Tradition*, an hengoun kristen g. ; *die sazerdotale Tradition des Priestertums*, an hengoun belegel g. ; *die Tradition pflegen*, kenderc'hel a-sav an hengoun, mirout bev an hengoun ; *die Tradition, auf die sie sich berufen*, an hengoun a amc'houlont ; 2. henvoaz g./b., henc'hiz b. ; *die kulturellen Traditionen und Bräuche*, ar pleustroù kulturel ls. ; *Traditionen liquidieren, Traditionen beseitigen*, skarzhañ kuit gizioù kozh 'zo, karzhañ kuit gizioù kozh 'zo ; *der Tradition zuwiderlaufen*, dic'hizañ.

Traditionalismus g. (-) : 1. hengounelouriezh b. ; 2. [gwashaus] henvoazelouriezh b.

Traditionalist g. (-en,-en) : 1. hengouneler g., hengounelour g., paoir an hengoun g. ; 2. [gwashaus] henvoazelour g.

traditionell ag. : 1. ... a c'hiz kozh, ... giz ar vro, henvoazel, henc'hizel, poblet ; *traditionelle Gesellschaft*, kevredigezh henvoazel b. ; *der Zerfall der traditionellen Gesellschaft*, difloskadur ar gevredigezh henvoazel g., disklosañ ar gevredigezh henvoazel g., diempradur ar gevredigezh henvoazel g., dienframradur ar gevredigezh henvoazel g. ; 2. hengounel ; 3. klasel.

Adv. : ent-hengounel, ent-henvoazel.

traditionsbewusst ag. : stag ouzh an hengoun, hengounelour.

traditionsgemäß ag. : diouzh an hengoun, diouzh an henvoaz.

traditionsreich ag. : leun a henvoazioù.

Traffic g. (-s) : [stlenn.] niver ar weladennerien g.

Trafik b. (-, -en) : [Bro-Aostria] ti-butun g., stal-vutun b.

Trafikant g. (-en, -en) : [Bro-Aostria] marc'hadour-butun g.

Trafikantin b. (-, -nen) : [Bro-Aostria] marc'hadourez-vutun b.

Trafo g. (-/-s, -s) : [berradur evit *Transformator*] treuzfurmer g.

träg ag. : *sellit ouzh träge*.

Tragant g. (-s, -e) : [louza., *Astragalus*] astragal str.

Tragarm g. (-s, -e) : [tisav.] balirenn-harpañ b., korbell g.

Tragbahre b. (-, -n) : [kravazh g. [*liester* kravazhioù, krivizhier, krivizhi], karavell b., palankoù ls. ; *Haltegriffe einer Tragbahre*, brankoù ur c'hravazh ls., brec'hioù ur c'hravazh ls., brec'hinier ur c'hravazh ls., bannoù ur c'hravazh ls. ; *Inhalt einer Tragbahre*, kravazhiad g. ; *auf einer Tragbahre befördern*, kravazhañ, kravazhata ; *das Befördern auf Tragbahren*, ar c'hravazhata g., ar c'hravazhataerezh g., ar c'hravazhañ g.

Tragbalken g. (-s, -) : [tisav.] goudreust g., treustenn b., steuc'henn b., gourin g., sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *etwas mit Tragbalken versehen*, sourinañ udb.

Tragband n. (-s, -bänder) : senklenn b., sivelenn b. ; *mit einem Tragband binden*, sivelennañ, senklennañ.

tragbar ag. : 1. dougatus, hezoug, hebert ; *leicht tragbar*, hesamm ; *tragbarer Computer*, urzhiataer burev g., urzhiataer dilec'hiadus g. ; 2. [dre skeud.] gouzañvadus, degemeradus, difennadus ; *nicht tragbar*, ... na c'hall ket bezañ degemeret, ... na c'haller ket gouzañv, dizegemeradus ; 3. [dilhad.] ... a c'heller gwiskañ, gwiskapl ; *tragbare Kleider*, dilhad a c'haller ober ganto ls., dilhad a c'haller lakaat ls., dilhad gwiskapl ls.

Tragbett n. (-s, -en) : gwele-doug g., gwele-douger g., leter g.

Tragbeutel g. (-s, -) : 1. sac'h g. ; 2. [mezeg.] suspensoriom g., dalc'h-kelloù g., P. sav-deñvioù g.

Tragbinde b. (-, -n) : enchelp g., matezh-vrec'h b.

Tragblatt n. (-s, -blätter) : [louza.] brakteen b. [*liester* brakteennoù].

Trage b. (-, -n) : 1. kravazh g. [*liester* kravazhioù, krivizhier, krivizhi], karavell b., palankoù ls. ; *Haltegriffe einer Trage*, brankoù ur c'hravazh ls., brec'hioù ur c'hravazh ls., brec'hinier ur c'hravazh ls., bannoù ur c'hravazh ls. ; *etwas auf einer Trage befördern*, *etwas mit einer Trage befördern*, karavellañ udb, kravazhañ udb, kravazhata udb ; *das Befördern auf Tragen*, ar c'hravazhata g., ar c'hravazhataerezh g., ar c'hravazhañ g. ; 2. leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b., gwele-doug g., gwele-douger g.

träge ag. : 1. divegon, lizidant, pladek, diek, dilamprek, lezourek, landreant, lezirek, disaour, dibreder, amlez, dibalamour, difoutre, euver, dibouez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, gwad mors ennañ, mors, lizidour, kousket, morgousket, chourek, lugut, lugudus, luguder, gour, flai, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lor, lureüs, lureek, yeuek, ven, tezeok, abaf, diboan, didalvez, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, lent, langourus ; *das träge Bimmeln der Glocke*, taolioù lugut ar c'hloc'h ls. ; *er ist träge*, en em leuskel a ra da vont, un allazig a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur bladoren, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, lizidant eo, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, ne ra ket kalz a strivoù, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, dibalamour, gwak) eo, un toull diboan a zo anezhañ, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, n'eo ket lamprek warni, buzhugenniñ a ra e labour, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eo ket gwall ruz war al labour,

n'eus moned ebet gantañ, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gour, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur gouskadenn, ur gouskedenn, ur chuchuen, ur morgousket, ul labaskenn, ul labaskenneg, ul lugudenn, ur veuzeleñn) anezhañ, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo ur c'hrank gwak anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad ; *träge werden*, diegusaat, diekaat, marvasenniñ, labaskenniñ ; *die Wellen rollen träge über den Sand*, riklañ a ra laosk ar gwagennoù hirvoudus (lugut) war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh, an houl lugut a darlip an traezh, emañ ar gwagennoù hirvoudus (lugut) o peliat an traezh ; 2. [mezeg.] diek ; *Wunde mit träger Granulation*, gouli diek g.

Tragegurt g. (-s, -e) : gouriz-skoaz g.

Tragekorb g. (-s, -körbe) : bouteg g., restenn b., manikin g./b., mann g./b. ; *Babytragekorb*, kofin g.

tragen (trägt / trug / hat getragen)

I. V.k.e. : dougen, derc'hel, bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ, degouezhout

1. dougen, portezañ, kas a-zoug

2. skorañ, harpañ, souten

3. bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ

4. dre astenn-ster

5. gouzañv, dougen e groaz

6. [frouezh] teurel frouezh, teurel blezad, dougen

7. bezañ dougerez

8. skeudennoù-lavar

II. V.gw.

1. dougen, poulzañ, bountañ

2. bezañ nec'het (bec'hiet) gant

3. teurel, degas gounidoù

4. mont pell, bezañ heglev

III. anv-gwan-verb II : **getragen**

IV. verb emober : **sich tragen**

I. V.k.e. : dougen, derc'hel, bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ, degouezhout.

1. dougen, portezañ, kas a-zoug, kas a-zibrad ; *schwere Lasten tragen*, dougen bec'hioù, dougen sammoù pounner ; *der Verletzte wurde in die Höhle getragen*, ar gloaziad a voe kaset a-zoug betek ar vougev ; *eine Last auf dem Rücken tragen*, chougata (choukata, keinañ, keinata, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen udb war e gein, treuzdougen udb war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *Mehlsäcke tragen*, portezañ sac'hadoù bleud, portezañ ; *Kornsäcke tragen*, portezañ sac'hadoù greun, diboullañ sac'hadoù greun war e skoaz, divorañ sac'hadoù greun war e skoaz, kas sac'hadoù greun a-zoug war e zivskoaz, portezañ ; *er trug einen Korb*, ur baner a oa gantañ ; *tragen Sie meinen Koffer bis zum Auto !* portezit va malizenn betek ar c'harr-tan ! ; *dieser Sack lässt sich nur schwer tragen*, ar sac'h-se a zo teuk ; *er ist zu schwach, um schwere Lasten*

tragen zu können, re andraf eo da zougen traoù pounner, re wak eo da zougen traoù pounner ; *diese schwere Last kann er nicht tragen*, se 'zo re samm dezhañ da zougen ; *her(ein)tragen*, degas ; *hinaustragen (forttragen, wegtragen)*, kas gant an-unan, kas kuit ; *etwas in der Hand tragen*, derc'hel (dougen) udb en e zorn ; *er trägt den Arm in der Binde*, emañ e vrec'h gantañ en enchelp (Gregor), dougen a ra e vrec'h en e gerc'henn ; *eine Uhr bei sich tragen*, bezañ un eurier gant an-unan ; *einen Toten zu Grabe tragen*, ambroug korf un den marv d'ar vered, kas un den marv d'ar bez, dougen u.b., kas u.b. d'an douar ; *der Wind trägt das Feuer weiter*, an avel a boulz ar flamm larkoc'h ; [dre skeud.] *jemanden auf den Händen tragen*, ober war-dro u.b. (ober diouzh u.b.) gant soursi bras ha karantezus (Gregor), kempenn mat u.b., ober flourig d'u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober chalangiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b. ; *seine Haut zu Markte tragen*, a) lakaat e vuhez en argoll (en arvar), arvariñ e vuhez, en em lakaat war riskl e vuhez, en em lakaat war riskl a goll (da goll) e vuhez, en em lakaat e riskl da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez (Gregor), mont da vale war ar mor evit unan all, lakaat e vuhez en argoll evit toudoù all, tennañ riskloù war an-unan evit ober plijadur da dud all, klask e varv, kemer ur riskl bras, mont e-barzh genoù al louarn, mont etre dent ar rodoù, tennañ tan (sachañ ar c'hraavzh, sachañ ar c'harr) war e gein, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; b) en em ginnig war nevid al labour ; c) louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober e bezh lêr, gwerzhañ he c'horf, gwerzhañ e gorf, mont da c'hast, bevañ diouzh he zoull.

2. skorañ, harpañ, souten ; *die Pfeiler tragen das Gewölbe*, roet e vez harp d'ar volz gant ar pileroù, ar pileroù a ro souten d'ar volz, soutenet e vez ar volz gant ar pileroù ; *diese Konstruktion kann jedes mögliche Gewicht tragen*, ar savadur-se a zo gouest da skorañ n'eus forzh peseurt pouez ; *die Beine wollen mich nicht tragen*, me zo laosk em sav, me zo laosk war va divesker, divhar amann (divhar yod) am eus, ne c'hallan mui pouezañ war va divesker, va divesker a floy azindanon, me 'zo gwak va divesker dindanon, rodoù fall am eus ; *Wasser trägt Holz*, ar c'hoad a chom war-neuñv pa vez lakaat en dour ; *von der Orgel getragener Gesang*, kanaouenn harpet gant an ogroaù.

3. bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ dindan, dougen, mont e ; *ein Kleid tragen*, a) bezañ dindan (bezañ gwisket gant, bezañ paket en) ur pezh dilhad bennak, bezañ ur pezh dilhad dindan an-unan, bezañ ur pezh dilhad en-dro d'an-unan, dougen ur pezh dilhad ; b) bezañ ur vroz dindani, bezañ gwisket gant ur vroz, dougen ur vroz ; *sie hatte ein gelbes Kleid an*, ur sae velen a oa en he c'herc'henn ; *die Kleidungsstücke, die Sie tragen*, an dilhad a zo en-dro deoc'h ls. ; *eine Kopfbedeckung tragen*, bezañ ur pennwisk bennak war (en) e benn ; *sie trägt kurze Kleider, sie trägt kurz*, gwisket berr eo, berrwisket eo ; *sie trug ein supermini Höschen*, ur bitik-bitik a vragez dindan a oa ganti ouzh he revrig ; *eine Waffe tragen*, bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; *er trägt einen Pullover über dem Hemd*, ur stammenn a zo gantañ war-varr e roched ; *Hut tragen*, bezañ e tog, mont e tog ; *eine Haube tragen*, bezañ e koef, mont e koef, koefañ ; *keine Haube tragen*, bezañ digoef, digoefañ ; *sie hat die Haube beiseite gelegt und trägt jetzt Hut*, honnezh n'emañ ket mui e koef, aet eo e tog - honnezh ne ya ket mui e koef, e tog emañ ; *einen Bart tragen*, kaout barv, kaout ur barv, bezañ barvek ; *eine Krone tragen*, dougen ur gurunenn ; *sie trug einen Stirnreif*, un daledenn a gelf'hie he zal, kelf'hiet e oa

he zal gant un daledenn ; *Schwarz tragen*, bezañ gwisket e du ; *sie trägt ihr Haar kurz*, berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus ; *sie trägt ihr Haar lang*, hir eo he blev, honnezh a zo hir he blev ; *Schmuck tragen*, bezañ bravigoù gant an-unan ; *das kannst du gut tragen*, an dilhad-mañ-dilhad a zegouezh mat dit, an dilhad-se a zo bet dibabet dit ; *getragene Kleider*, pezhioù dilhad teuc'h ls. ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr*, bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin ; *sie trägt immer gepflegte Kleidung*, honnezh a zo ur plac'h fich, honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a zo ur plac'h a neuz, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, honnezh a vez paket brav atav, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, fichet kaer e vez atav, stipet kaer e vez atav, gwisket kran e vez atav, bepred e vez gwisket koant, gwisket tonius e vez atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, bepred e vez dilhad kaer ganti, digoradur a vez atav ganti, digoradur a vez atav dezhi.

4. dre astenn-ster : *einen Namen tragen*, bezañ en un anv, bezañ un anv d'an-unan, dougen un anv ; *er trägt seinen Namen zu Recht*, hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *er trägt die Schuld daran*, dre e faot eo, c'hoarvezet e oa kement-se en e faot (d'e faot, dre e faot, en e wall, dre e wall, d'e giriegezh, en e giriegezh, d'e wallegezh, en e wallegezh) (Gregor), hennezh 'zo kiriek d'an droug-se ; *die Verantwortlichkeit für etwas tragen*, bezañ udb dindan e atebegezh, bezañ atebek war udb, bezañ e karg eus udb, bezañ udb en e emell, kaout an emell war (ouzh, eus) udb, respont eus udb, bezañ udb war e gont, kaout udb war e gont ; *ich trage die Verantwortung dafür*, dindan va atebegezh emañ an dra-se, atebek on war an dra-se, em c'harg emañ an dra-se, war va c'harg emañ an dra-se, emell ouzh an dra-se am eus, em emell emañ an dra-se, war va c'hont emañ an dra-se, bez em eus an dra-se war va c'hont, respont a ran eus an dra-se ; *Sorge für etwas tragen*, kemer preder (kaout prediri) gant udb, kaout soursi eus udb ; *Bedenken tragen, zu ...*, bezañ skorpuloù gant an-unan d'ober udb (Gregor), kaout morc'hed d'ober udb ; *nach etwas Verlangen tragen*, spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *den Tatsachen Rechnung tragen*, delc'her kont eus ar gwirvoud ; *den Verhältnissen Rechnung tragen*, ober e gorniad diouzh e vutun, ober e lenn diouzh e drezenn, ober tan diouzh ma vez keuneud, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober diouzh m'emañ kont, ober diouzh an degouezhioù ; *den Keim einer Krankheit in sich tragen*, bezañ o c'horfiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad ; *die Keime des Verfalls in sich tragen*, bezañ krog ar brein en an-unan / en dra-mañ-tra ; *sein Herz trägt heimliches Leid*, derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak.

5. gouzañv, dougen e groaz ; *sein Schicksal mit Fassung tragen*, dougen e groaz hep rebekat, dougen e blanedenn gant briegezh, dougen bec'h e vuhez hep klemm ; *Ketten tragen*, bezañ chadenet, bezañ ouzh ar c'hefiou, bezañ an houarn bras ouzh e dreid / bezañ potailhet e dreid (Gregor) ; *Schaden tragen*, bezañ gaouiet (Gregor), bezañ gwazh ag (eus) udb, bezañ en e c'haou ; *nun musst du auch noch die Schande tragen*, hag ouzhpenn-se (hag ouzhpenn da se, hag ouzhpenn 'zo) : chom a raio peg ar vezh ouzhiñ, ha bremañ e vo ret dit kiañ ouzh ar vezh.

6. [frouezh] teurel frouezh, teurel blezad, dougen, degas gounidoù, produiñ ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten*

Mal Früchte, **a**) ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; **b**) ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ ; *nach acht Jahren trägt der Zitronenbaum seine ersten Früchte*, a-benn eizh vloaz e taol ar suravalenn he c'hentañ bloavezhad frouezh ; *der Baum trägt Früchte*, ar wezenn a zoug (a daol) frouezh ; *der Acker trägt Weizen*, dindan winizh emañ ar park-mañ, ar park a daol gwinizh, ar park a zoug gwinizh ; [dre astenn.] *das Kapital trägt Zinsen*, ar c'hevala a zegas kampi.

7. bezañ dougerez (leun, ac'hub) ; *die Kuh trägt ein Kalb*, *die Kuh trägt*, ul leue a zo er vuoc'h ; *ein Kind unter dem Herzen tragen*, dougen ur bugel en e gof (en e greiz) (Gregor), dougen ur bugel etre he daou gostez (en he c'herc'henn, en he daougostez).

8. [dre skeud.] *den Kopf wieder hoch tragen*, sonnaat e benn ; *den Kopf hoch tragen*, *P. die Nase hoch tragen*, bezañ uhel ar penn gant an-unan (uhel e benn gantañ h.a.), sevel e bigos, bezañ un ton (un tamm mat a lorc'h) en an-unan, na c'hallout plegañ da gac'hat, na c'hallout bale ken gant ar c'hwec'h a zo en e gorf, kaout ur revr na fontfe ket un tamm sukr ennañ, bezañ reut evel ur post-kleud, bezañ reut evel ur pipi, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein d'an-unan (kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein dezhañ, kegel he mamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein dezhi h.a.), bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet ur varrenn houarn en e c'houzoug ; *etwas zur Schau tragen*, diskouez udb sklaer hag anat d'an holl, ober distalac'h (digorou) gant udb, diskouez udb e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *die Unkosten tragen*, derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, mont ar mizoù war e gont ; *die Kosten für etwas tragen*, kemer udb en e vizoù ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, kempouezañ a reont an dispignoù etrezo, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; *dieses Werk trägt sein Gepräge*, emañ roud e zorn war an oberenn-se, lakaet en deus lec'h e zorn war an oberenn-se.

II. V.gw. (trägt / trug / hat getragen) :

1. dougen, poulzañ, bountañ ; *das Eis trägt schon*, tev a-walc'h eo ar skorn evit dougen tud ; [merdead.] *die Segel tragen*, kregiñ a ra mat an avel er gouelioù.

2. bezañ nec'het (bec'hiet) gant ; *er trägt schwer an der Last*, stlejañ e vec'h (e samm) a ra, en em lastrañ a ra gant ur bec'h pounner ; [dre skeud.] *an etwas schwer zu tragen haben*, bezañ nec'het bras (gwall drubuilhet, trechalet) gant udb.

3. teurel, teurel frouezh, teurel blezad, degas gounidoù ; *dieser Baum trägt heuer zum ersten Mal*, **a**) ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; **b**) ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ ; [dre astenn.] *sein Unternehmen trägt gut*, spletus (emsavus) eo e embregerezh, splot a zegas e embregerezh, ober a ra mad gant e embregerezh.

4. mont pell, bezañ heglev ; *seine Stimme trägt weit*, heglev eo e vouezh, heglev e teu e vouezh, hemañ a ra mouezh, hemañ a sav mouezh dezhañ, tapout pell a ra e vouezh, korzennet mat eo e vouezh ; *in den Bergen trägt die Stimme weit*, er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a

ra ar vouezh er menezioù ; *so weit der Blick trägt*, betek pennig an dremmwel / a-zremmwel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'haller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad ; *die Kanone (das Geschoss) trägt weit*, tennañ (tapout) pell a ra ar c'hanol, ur c'hanol a hed-tennañ bras (a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol) eo.

III. anv-gwan-verb II : **getragen** ; *getragenes Lied*, kanaouenn kanet war ton ar c'hrampouezh gwinizh (war un ton cheuc'h) ; *in getragener Stimmung sein*, bezañ troet da uhelaat e spered ; [sonerezh] *getragene Töne*, tonioù hir (astennet) ls.

IV. V.em. **sich tragen** (trägt sich / trug sich / hat sich (ak.) getragen) : 1. *der Koffer trägt sich leicht*, aes eo dougen ar valizenn-mañ, hesamm eo ar valizenn-mañ ; *dieser Mantel trägt sich angenehm*, gwisket gwak e vezer gant ar vantell-mañ ; *sich mit einer Bürde tragen*, stlejañ ur samm (ur bec'h) gant an-unan, en em lastrañ gant ur bec'h pounner ; 2. *sie trägt sich nach der letzten Mode*, mont a ra da-heul ar c'hizioù nevez, gwisket e vez atav diouzh ar c'hiz ; 3. [dre skeud.] *das Unternehmen trägt sich nicht*, an embregerezh ne ra gounid ebet (n'en devez nemet koll war goll), n'eo ket emsav an embregerezh-mañ ; 4. [dre skeud.] *sich mit dem Plan tragen*, *etwas zu tun*, bezañ gant ar soñj (kaout soñj, bezañ e sell, bezañ e soñj) d'ober udb, bezañ e soñj ober udb.

Tragen n. (-s) : doug g., dougen g., dougadur g., dougerezh g., portezerezh g. ; *das Tragen von Lasten*, an doug bec'hioù g. ; *das Tragen von Waffen (das Waffentragen)*, an doug armoù g. (Gregor), an dougen armoù g., doug an armoù g. ; *das Tragen von Hüten aufgeben*, didogañ da vat, dilezel an tog. ; [relij.] *das Tragen des Kreuzes*, *das Kreuztragen*, dougerezh ar groaz g.

tragend ag. : 1. *Früchte tragender Zweig*, barr frouezhet g. ; 2. *weit tragend*, **a**) [lu] a hed-tennañ bras, a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol ; **b**) a ziraez vras, uhelbal ; 3. *tragender Gedanke*, *tragende Idee*, prederenn greiz b., pennvennozh g., mennozh diazez g., mennozh stur g., luskvennozh g. ; 4. [loen.] leun, ac'hub, bec'hiek, o tougen, hemolc'het, karget a gelin, kenebet ; *tragend sein*, bezañ leun, bezañ ac'hub, dougen, bezañ o tougen, bezañ hemolc'het, bezañ ul leue enni (un torad enni h.a....) ; *tragende Stute*, kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg ebeul b., mamm-gazeg leun b., kazeg ebeul enni ; *tragendes Schaf*, dañvadez kenoan b., dañvadenn genoan b. ; *tragende Kuh*, buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist tragend*, leue a zo gant ar vuoc'h, ul leue a zo er vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Katze ist tragend*, karget eo ar gazhez a gelin, leun eo ar gazhez ; 5. [tisav.] *tragende Wand*, moger-zoug b. [*liester mogerioù-doug*] ; *tragende Innenwand*, moger-dreuz b. [*liester mogerioù-treuz*] ; 6. [tekn.] kemporzhus.

Träger g. (-s,-) : 1. douger g. [*liester dougerien*], simiad g. [*liester simidi*], douger-sammoù g., portezet a sammou g., den a boan g., choukatakaer g. ; *Gepäckträger*, [den] douger g. [*liester dougerien*], dougenner g., portezet g. ; *Briefträger*, paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizheroù g., kaser-lizheroù g., postilhon g. ; *Wasserträger*, दौरaer g., douger दौर g. ; *Sänftenträger*, leterer g., leterour g., portezet leter g., portezet kador-doug g., portezet kador-dougerez g.

2. doug g., douger g. [*liester dougerioù*] ; *Flugzeugträger*, douger-nijerezioù g. ; *Gepäckträger*, [marc'h-houarn] lost ar marc'h-houarn g., talier g., doug-samm g.

3. piaouer g. ; *Träger von Rechten*, piaouer gwiriou g., gwireg g. [*liester* gwireien], perc'henn-gwir g., entitled g. [*liester* entitidi].

4. [dre skeud.] *der Träger dieser Idee*, difennour entanet ar mennozh-se g., kampion ar mennozh-se g. ; *der Träger dieses Namens*, an den a zo en anv-se, an den anvet e-giz-se g., douger an anv-se g.

5. [tekn.] treust g., treustenn b., steuc'henn b., gourin g., goudreust g., sol b. ; *eiserner Träger*, treust houarn g., sol houarn b., goudreust houarn g.

6. [mezeg.] gwezher g., trezouger g. ; *Keimträger*, douger bazhilli g., douger hadennoù g., gwezher tredizh g., bazhelleg g. [*liester* bazhelleien] ; *Virusträger*, douger viruz g., douger hadennoù g..

7. [mat] sturiadell b.

8. atebeg g. [*liester* atebaien], kargiad g. [*liester* kargidi], kargiad-a-gefridi g., kefridiad g. [*liester* kefridiaded], kefridiour g., aotreeg g. [*liester* aotreeged] ; *die Träger der Staatsgewalt*, pennoù bras ar Stad ls., ar pennadurezhioù ls.

9. [dilhad] sivelenn b., brikolenn b. [*liester* brikoloù], skoazgenn b.

10. [yezh.] *Träger des Geschehens*, renadenn oberour b., klokaenn oberour b., graer an ober g. [*liester* graerioù an ober]

11. [arm] *der Träger der Armbrust*, fust an arbalastr g.

12. [fizik] *Träger* pe *Trägersignal*, gwagenn douger b., dougerenn b.

13. [korf.] stagell skourrer b. ; [kezeg] *Fesselträger*, stagell skourrer ar molinod b.

Trägerfigur b. (-,-en) : [tisav.] atlant g. [*liester* atlantoù].

Trägerin b. (-,-nen) : 1. dougerez b. dougennerez b., portezerez b. ; 2. difennourez b., kampionez b. ; 3. atebeg b., kefridiadez b., kefridiourez b.

Trägergerade ag. k. b. *pe* b. (-,-n) : [mat.] eeunenn skor b.

Trägergestein n. (-s,-e) : [douarouriezh] karregad douger b.

Trägerhose b. (-,-n) : bragez gant brikoloù b.

Trägerkampfflugzeug n. (-s,-e) : [lu] nijerez argad aer-mor b., nijerez stourm aer-mor b., nijerez emgann aer-mor b., kadnijerez aer-mor b. ; *Landbasis für Trägerkampfflugzeuge*, bon aer-mor g.

Trägerkleid n. (-s,-er) : brozh gant brikoloù b.

Trägerrakete b. (-,-n) : 1. [nij.] bannerez ijinenoù egor b., bannerez egorijinoù b., fuzeenn-vount b. ; 2. [lu] fuzeenn douger b.

Trägerrock g. (-s,-röcke) : brozh gant brikoloù b.

Trägersignal n. (-s,-e) : [fizik] gwagenn douger b., dougerenn b.

Trägerstein g. (-s,-e) : [tisav.] maen harpañ g., maen skorañ g.

Tragetasche b. (-,-n) : sac'h g. ; *strohgeflochtene Tragetasche*, kofin g.

Tragezeit b. (-,-en) : [loen.] 1. amzer dougen g., amzer g. ; *Kühe können ihre übliche Tragezeit bis um drei Wochen überschreiten*, ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; 2. padelezh an doug b. ; *bei Schafen beträgt die Tragezeit fünf Monate*, an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz, pemp miz e vez douget ar re vihan gant an dañvadezed ; *bei Hamstern ist die Tragezeit sehr kurz*, an hamstered a zo berr o amzer dougen.

tragfähig ag. : 1. dalc'hus, kreñv a-walc'h evit dougen udb, start ; 2. degemeradus, mat a-walc'h, difennadus.

Tragfähigkeit b. (-) : 1. dalc'huster g. ; 2. bec'hiad brasañ aotreet g. ; 3. [bigi] fard-tolz g.

Tragfeder b. (-,-n) : gwinterell skourrañ b.

Tragfläche b. (-,-n) : [nij.] plaenenn gemporz b., askelladur g., eskell ls., askelloù ls., gorread an eskell g., gorread an askelloù g., gorread kemporzhañ g.

Tragflächenbelastung b. (-,-en) : [nij.] bec'hiad war an eskell g., bec'hiad war an askelloù g.

Tragflächenboot n. (-s,-e) / **Tragflügelboot** n. (-s,-e) : [merdead.] bag-dre-feilhoù b., douraskell b.

Tragflächenhinterkante b. (-,-n) : [nij.] lez tec'h g.

Traggestell n. (-s,-e) : kravazh g., karavell b., parlankoù ls. ; *Haltegriffe eines Traggestells*, brankoù ls., brec'hioù ur c'hraavazh ls., brec'hinier ur c'hraavazh ls.

Traggitter n. (-s,-) : klouedell b.

Traggurt g. (-s,-e) : senklenn b., sivelenn b. ; *mit einem Traggurt binden*, sivelennañ.

Trägheit b. (-) : 1. digasted b., dinerzh g., dinerzhded b., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., labaskennegezh b., luguderezh g., lugud g., leziregezh b., yeuaj g., P. kostenn b., diegi b., landrenn b., lentegezh b., belbeterezh g., lure g., lizouregezh b., didalvez g., didalvoudegezh b., didalvedigezh b., stranerezh g., lentegezh b., mored g., langour g. ; *geistige Trägheit*, klouerien b. ; 2. [fizik] inertiezh b., anniñv g., diemlusk g. ; 3. [bred.] *geistige Trägheit*, *psychische Trägheit*, diemlusk bred g., anniñv bred g. ; *soziale Trägheit*, anniñv kevredadel g.

Trägheits- : [fizik, tekn.] ... anniñv, ... an anniñv, ... anniñvel, ... inertiezh, ... an inertiezh.

Trägheitsachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel inertiezh g., ahel anniñv g.

Trägheitsgesetz n. (-es) : [fizik] pennaenn an anniñv b., pennaenn an inertiezh b.

Trägheitskraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh anniñv g.

Trägheitsmoment n. (-s,-e) : [fizik] lankad inertiezh g., lankad anniñv g.

Trägheitsnavigation b. (-,-en) : [nij.] aerverdeadur anniñvel g.

Trägheitsprinzip n. (-s) : [fizik] pennaenn an anniñv b., pennaenn an inertiezh b.

Traghimmel g. (-s,-) : tabarlank g., stel g., daez g.

Tragik b. (-) : 1. tragegezh b., skrijusted b., mantrused b. ; *die Tragik liegt darin, dass ..., pezh 'zo skrijus eo e ..., skrijusañ tra eo gwelet u.b. o ...* ; 2. [lenn.] tragik g., genad tragikel g. ; *die Tragik und die Komik*, an tragik hag ar c'homik ; 3. [kevredadouriezh] *die Tragik der Allmende*, kudennadur ar boutinaoù g.

Tragiker g. (-s,-) : saver tragedioù g., tragediour g., tragikour g.

Tragikomik b. (-) : [c'hoariva, darvoudoù] perzh reuzc'hoarzhus g., tragikomegezh b.

tragikomisch ag. : [c'hoariva, darvoudoù] reuzc'hoarzhus, tragikomek.

Tragikomödie b. (-,-n) : [c'hoariva, darvoudoù] reuzc'hoarzhigell b., pezh-c'hoari reuz ha c'hoarzh g., tragikomedi g.

tragisch ag. : 1. skrijus, spontus, reuzus, mantrus ; *auf tragische Weise sterben*, kaout ur marv skrijus ; *das wird eine tragische Wendung nehmen*, dont a raio an traoù da vezañ spontus, mont a raio an dra-se e drouziwezh, gwall ziwezh a vo gant an dra-se, traoù skrijus a zo da c'hortoz diwar gement-se, sin gwall fin a zo gant an dra-se, kement-se a denno d'ur gwall fin ; 2. [lenn., c'hoariva] tragek ; *ein tragischer Gedanke*, ur mennozh tragek g. ; *tragischer Held*, haroz tragek g. ; *tragische Aufführung eines Bühnenstückes*, dezerc'hadur tragek g. ; *das Tragische und das Komische*, an tragik hag ar c'homik.

Adv. : 1. [lenn.] ent-tragikel ; 2. *tragisch sterben*, kaout ur marv skrijus ; *etwas tragisch nehmen*, kemer merfeti gant udb, ober tachoù (ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, kemer standur gant

udb, trikamardiñ e voulienn gant udb, bezañ udb o lakaat e wad da dreñ e gwelien, ober gwad fall gant udb, ober charre gant udb ; *etwas zu tragisch nehmen*, ober gwelien gant udb, gwashaat an traoù ; *etwas nicht tragisch nehmen*, chom hep ober tachoù abalamour d'udb, na ober biloù (na ober bil, na zebriñ soñjoù, na zebriñ e spered) en abeg d'udb, na drikamardiñ e voulienn gant udb, na gemer merfeti gant udb, na ober gwad fall gant udb, na ober charre gant udb.

Tragjoch n. (-s,-e) : yev g./b.

Tragkissen n. (-s,-) : doug babiged g.

Tragknospe b. (-,-n) : [louza.] broñs frouezh g.

Tragkorb g. (-s,-körbe) : bouteg g. [*liester* boutegi], restenn b., manikin g./b., mann g./b. ; *Inhalt eines Tragkorbs*, boutegad g., manikinad g./b. ; *etwas in einem Tragkorb befördern*, boutegañ udb.

Tragkraft b. (-) : [fizik] nerzh-doug g., nerzh dougen g.

Traglager n. (-s,-) : [tekn.] kador skor b., kador a-skin b.

Traglast b. (-) : kargad b., samm g., sammad g., pakajoù ls.

Tragleiste b. (-,-n) : dalc'h koad g.

Traglufthalle b. (-,-n) : pabell-c'hwez b., pabell gant frammadur dindan c'hwez b., pabell gant frammoù leun a c'hwez b.

Tragmauer b. (-,-n) : [tisav.] moger-zoug b. [*liester* mogerioù-doug].

Tragöde g. (-n,-n) : tragedian g. [*liester* tragedianed], reuzc'hoarier g.

Tragödie b. (-,-n) : 1. [c'hoariva] tragedi g., trajedienn b., reuzarvest g., reuzc'hoari g. ; *die Tragödie betreffend*, tragikel ; 2. [darvoud] reuz g., dirfeud g., gwallreuz g., gwallzarvoud g., gwalldaol g., drast g., taol-freuz g., drastadenn b., dismantr g., degouezh mantrus g., gourmest g., darvoud skrijus g., darvoud mantrus g. ; 3. [kevredadouriezh] *die Tragödie des Allgemeingutes*, kudennadur ar boutinajoù g.

Tragödiendarsteller g. (-s,-) : tragedian g. [*liester* tragedianed], reuzc'hoarier g.

Tragödin b. (-,-nen) : tragedianez b., reuzc'hoarierez b.

Tragplatte b. (-,-n) : plakenn skor b., plakenn harpañ b.

Tragpolster n. (-s,-) : torchenn b.

Tragriemen g. (-s,-) : senklenn b., lêrenn b., korreenn b., sivelenn b.

Tragrolle b. (-,-n) : [tekn.] pole skor g., ruilh douger g., kranenn dougerez b.

Tragrost g. (-es,-e) : klouedell b.

Tragsattel g. (-s,-sättel) : bas g., bas-dibr g.

Tragsäule b. (-,-n) : [tisav.] delwenn-harpañ b., kariatidenn b. [*liester* kariatidennoù].

Tragschrauber g. (-s,-) : [nij.] tronijerez b.

Tragseil n. (-s,-e) : [tekn.] dougfun b.

Tragseilbrücke b. (-,-n) : pont-obankoù g.

Tragsessel g. (-s,-) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b.

Tragstange b. (-,-n) : yev g./b.

Tragstein g. (-s,-e) : [tisav.] 1. korbell g., balirenn-harpañ b., sichenn b. ; 2. parpagn g., maen-mañson g.

Tragstuhl g. (-s,-stühle) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b.

Tragtier n. (-s,-e) : loen-samm g. ; *Maultiere werden im Gebirge als Tragtiere verwendet*, er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.

Tragtiertaschen ls. : pannelloù bas ls.

Tragus g. (-,Tragi) : [korf.] bouc'h ar skouarn diavaez g.

Tragusmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn ar bouc'h b.

Tragwand b. (-,-wände) : [tisav.] moger-zoug b. [*liester* mogerioù-doug].

Tragweite b. (-) : 1. hed-taol g., diraez g., treuziad g. ; 2. [dre skeud.] diraez g., pouezerezh g., nerzh g. ; *von großer Tragweite*, a) a ziraez vras, hir diraez, uhelbal, bras e ampled ; b) [lu] a hed-tennañ bras, a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol ; *die Tragweite einer Rede*, diraez ur brezegenn g.

Tragwerk n. (-s,-e) : 1. framm g., frammad g., frammadur g. ; 2. [nij.] plaenenn gemporz b., P. eskell ls., askelloù ls.

Tragzapfen g. (-s,-) : [tekn.] marc'h-dor g.

Tragzeit b. (-,-en) : [loen.] amzer dougen g. ; *Kühe können ihre übliche Tragzeit bis um drei Wochen überschreiten*, ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Tragzeit fünf Monate*, an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz.

Trailer g. (-s,-) : 1. [treuzdougen] ramok karr-samm hanterstlej g., ramok sammgarr g. ; 2. [film, sinema] tañvadenn b., bandenn gelaouiñ b.

Trainer¹ g. (-s,-) : [Bro-Suis] dilhad-sport g./ls.

Trainer² g. (-s,-) : [sport] gourdoner g.

Trainerin b. (-,-nen) : [sport] gourdonerez b.

trainieren V.k.e. (hat trainiert) : gourdonañ, pleustriñ, embregañ, embreger, akuitaat, deskonianiñ, [implijet en tu-gouzañv] letriñ ; *sein Gedächtnis trainieren*, embreger e enñor ; *seine Singstimme trainieren*, pleustriñ war ar c'h'an, embreger e vouezh ; *das Schießen trainieren*, pleustriñ war an tennañ ; *Sportler trainieren*, gourdonañ sportourien ; *er hat sie trainiert*, letret int bet gantañ ; *Truppen für den Kampfeinsatz trainieren*, doazhiñ soudarded ouzh ar brezel.

V.gw., V.k.e. ha V.em. (hat trainiert, hat sich (ak.) trainiert) : gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger, akuitaat, en em varekaat, en em letriñ ; *wir trainieren uns im Schwimmen*, klask a reomp gwellaat da neuñ, pleustriñ a reomp war an neuñ, pleustriñ a reomp an neuñverezh ; *er hatte nicht genügend trainiert*, ne oa ket gourdonet a-walc'h ; *trainierender Sportler*, gourdonad g.

trainiert ag. : gourdon, gourdonet, embreget, stummet mat, letret.

Training n. (-s,-s) : pleustrad g., pleustradenn b., pleustradeg b., gourdonerezh g., embregerezh g., gourdonadur g. ; *physisches Training*, embregerezh-korf g., korfembreger g. **Trainingsanzug** g. (-s,-anzüge) : dilhad-sport g./ls., dreistwisk g.

Trainingsgerät n. (-s,-e) : [sport] korfembreger g. [*liester* korfembregerioù].

Trainingsgruppe b. (-,-n) : [bred.] strollad anaoudaduriñ g.

Trainingshose b. (-,-n) : bragoù-sport g.

Trainingsjacke b. (-,-n) : chupenn-sport b.

Trainingslager n. (-s,-) : kamp gourdonañ g.

Trainingsspiel n. (-s,-e) : [sport] match embreger g.

Traiteur g. (-s,-e) : tineller g. ; *Gastwirt und Traiteur*, tinellerpretier g.

Traiteurberuf g. (-s) : [labour] tinellerezh g.

Traiteurgeschäft n. (-s,-e) : [stal] tinellerezh b.

Trajekt n./g. (-s,-e) : [treuzdougen] 1. treizh g., treizhadenn b., treizhidigezh b. ; 2. lestr-treizh g., bag-treizh b.

Trajektorie b. (-,-n) : [fizik, mat.] erolad g. [*liester* eroladoù].

Trajektdampfer g. (-s,-) / **Trajektschiff** n. (-s,-e) : [treuzdougen] lestr-treizh g., bag-treizh b.

Trakt g. (-s,-e) : 1. tolead g., tachenn b. ; 2. rannbarzh b., kornad g., korniad g., kordennad b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g. ; 3. steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad-venezioù b. ; 4. [tisav.] korfsavadur g., kazel b. ; [prizon] *Hochsicherheitstrakt*, karter uhelsurentez g., rann uhelsurentez b. ; 5. [korf.]

Verdauungstrakt, forzhioù koazhañ ls., hentoù koazhañ ls., hentoù koazhadel ls., benvegad koazhañ g. ; *Urogenitaltrakt*, benvegad troazhañ-genel g.

Traktament n. (-s,-e) : 1. herberc'h g., degemer g., bod g., magadur g. ; 2. danzeadur g., danzen g., doare ober ouzh udb g., doare ober ouzh u.b. ; 3. [dispredet, lu] gopr g.

Traktandenliste b. (-,-n) : [Bro-Suis] roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.

Traktandum g. (-s,Traktanden) : [Bro-Suis] kraf war an deizroll g., kraf war ar roll-labour g., poent eus an deizroll g., poent eus ar roll-labour g.

Traktat g./n. (-s,-e) : pleustrad g., studiadenenn b., studienn b., studi g., skridenn b., levrig g.

Traktätchen n. (-s,-) : [dismegañsus] *ein Traktätchen*, ul levrig bruderezh relijiel g., ul levrig devot g., un eurioù b.

traktieren V.k.e. (hat traktiert) : 1. ober garv da, gwallgas ; 2. [dispredet] *jemanden mit Wein traktieren*, reiñ e walch a win d'u.b., reiñ pezh a gar gwin d'u.b., reiñ gwin forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) d'u.b., diskenn (teuler, skarzhañ) forzh banneoù gwin d'u.b., diskargañ fonnus gwin d'u.b., reiñ e doullad gwin d'u.b., soubilhañ korzailhenn u.b., gwalc'hiñ korzailhenn u.b., eouliañ korzailhenn u.b., glebiañ bos-lagout u.b. ; 3. *P. jemanden mit dem Stock traktieren*, reiñ fest ar vazh (fest ar geuneudenn) d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù (ur pred bazhadoù, ur chupennad vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur c'hefestad (ul lard, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ur grizilhad taolioù, un dres) d'u.b., bazhata u.b., fustañ u.b., koata u.b., reiñ beuz d'u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., distremen u.b. a daolioù bazh, frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr, reiñ e damm lip d'u.b., sevel koad dreist u.b., reiñ e dus d'u.b. ; *jemanden mit Faustschlägen traktieren*, choukadiñ u.b.

Traktion b. (-,-en) : 1. [fizik, tekn.] sacherezh g., sachañ g., stlejerezh g., stlejañ g. ; 2. [trenioù] doare erluskañ g. ; *Dampftraktion*, erlusk dre vurezh g. ; *Dieseltraktion*, erlusk dre zielez g. ; *elektrische Traktion*, erlusk tredanel g., erlusk dre nerzh an tredan g.

Traktor g. (-s,-en) : 1. stlejer g. [*liester* stlejerioù], stlejerez b. [*liester* stlejerezioù] ; 2. [labour-douar] traktor g. [*liester* traktorioù] ; *Traktor mit überhöhtem Fahrgestell*, traktor gaoliek g. ; 3. [skrивerez, moullerez] keflloc'her paper g. [*liester* keflloc'herioù paper].

Traktorfahrer g. (-s,-) / **Traktorist** g. (-en,-en) : 1. stlejerour g. ; 2. [labour-douar] traktorour g.

Tralje b. (-,-n) : barrennig ur gael b., barrenn ur gael b., bazh ur gael b., bann ur gael g., bazh ur gloued b., klerenn b., gwerzhid b. ; *die Traljen*, ar c'hler str., ar gael b., ar glouedenn b.

trallala estl. : tralalalaleno.

trällern V.gw. (hat geträllert) : *vor sich (ak.) hin trällern*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *trällender Sänger*, fringolour g., fringoler g.

V.k.e. (hat geträllert) : fringoliñ, sardonenniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *ein Liedchen vor sich (ak.) hin trällern*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn.

Trällern n. (-s) : mouskan g., fringolioù ls., fringoloù ls., fringolerezh g.

trällern ag. : mouskanus, fringolus ; *trällender Sänger*, fringolour g., fringoler g.

Tram¹ n. (-s,-s) : [Bro-Suis] tramgarr g.

Tram² b. (-,-s) : tramgarr g.

Tram³ g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, tisav.] gweltevñ b.

Trambahn b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] tramgarr g. [*liester* tramgirri].

Trammeln n. (-es,-e) : [pesketaerezh] tramailh g., roued amailh b. ; *ein Trammeln* *verwenden*, tramailhat.

Spielgelnetzfisherei b. (-) : tramailhat g. ; *Trawler, der Trammeln* *fisherei* *betreibt*, bag tramailhat b. ; *Trawlerfisher, der Trammeln* *fisherei* *betreibt*, tramailher g.

Tramontana b. (-) / **Tramontane** b. (-) : [avel] avel-votant g.

Tramp g. (-s,-s) : chiminaou g., kantereer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., galouper-hent g., galouper-poullou g., Yann drotaj g., trimarder g., reder-poullou g., labaskenn b., chelgenn a zen b., lousken g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], denjentil laou g., laoueg g., beg-lor g., paourkaezh den g., paourkaezh cheulk g.

Trampel g. (-s,-) : fallvarcher g., amparfal g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., aneval g., palod g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., den lor g., penn lor g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouam g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouchet], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., bouc'hrevr g.

trampelig ag. : meudek, loaiek, amparfal, lopes, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, landrammus, dispered, dotu, javedek, lopes, lor, lourt, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, mors, panezennek, tezeok, divaoue, teuc'h a spered, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, pounner a spered, teuc'h, teuc'hek, teuk, tuzum, divalav, andraf, botezek, pavek, palav, patok.

trampeln V.gw. (hat getrampelt / (gant un durc'hadur) ist getrampelt) : 1. (hat) : pilpazañ, tankeal, tripal, trapikellat, champalat, pasepiañ, pavata an douar, draskañ, draskal, trepikal, trepikellat, toumpañ, bezañ birvilh en e zivesker, lopata gant e dreid, lopañ gant e dreid war al leur, pokañ, pavata, pigosat gant e dreid ; *vor Begeisterung trampeln*, tripal gant ar blijadur ; *vor Wut trampeln*, tripal gant ar fulor ; *das Vieh fing an, unruhig zu trampeln und laut zu brüllen*, sevel a reas bres ha skank e-touez ar chatal ; 2. (hat) : *auf etwas (dat.) herumtrampeln*, mac'hañ (mac'hellañ, flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, toumpañ, pladañ) udb. ; *auf dem Boden herumtrampeln*, morzholat al leur gant e votoù ; 3. (ist/hat) : stampañ, kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, toumpañ, bezañ pouez gant an-unan da gerzhet ; *gestern Abend bist du wie ein Elefant die Treppe nach oben getrampelt*, pouez a oa ganit dec'h da noz o pignat gant an dir, pouez a oa ganit dec'h da noz o tont 'laez ; 4. [dre skeud.] (hat) : *auf etwas (dat.) herumtrampeln*, moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.

V.k.e. (hat getrampelt) : *etwas trampeln*, a) mac'hañ udb, mac'hellañ udb, flastrañ udb, bresañ udb, kalemarc'hiñ udb, pilpazañ udb, pladañ udb. ; b) difankañ udb, torchañ udb.

Trampelei b. (-,-en) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., trapikellerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù ls., bres g.
Trampelpfad g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b.

Trampeltier n. (-s,-e) : 1. [loen.] kañval g., kañval Baktria g. ; 2. [dre skeud.] amparfal g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., den lor g., penn lor g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouam g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

Trampelpweg g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b.

trampen V.gw. (ist getrampt) : c'hoari biz-meud, bizmeuta, reded e revr, beajiñ dre samm ; *mich hat einer beim Trampen mitgenommen*, kavet 'm eus samm.

Tramper g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g. ; *jemanden als Tramper mitnehmen*, sevel u.b. diwar an hent ; *als Tramper mitgenommen werden*, kavout samm war an hent.

Tramperin b. (-,-nen) : c'hoarieriz viz-meud b., bizmeutaez b.

Trampolin n. (-s,-e) : [sport, benveg] trampolin g.

Trampolinspringen n. (-s) : [sport, Bro-Aostria] trampolin g., al lammat war ar trampolin g.

Trampolinturnen n. (-s) : [sport] trampolin g., al lammat war ar trampolin g.

Trampolinspringer g. (-s,-) : [sport, Bro-Aostria] trampoliner g. [*liester* trampolinerien].

Trampolinturner g. (-s,-) : [sport] trampoliner g. [*liester* trampolinerien].

Tramway b. (-,-s) : [Bro-Aostria] tramgarr g. [*liester* tramgirri].

Tran g. (-s) : 1. eoul pesked g., eoul-mor g. ; *Lebertran*, eoul-moru g. ; *Lampentran*, morc'houlou g., morlard g. ; 2. [dre skeud.] P. *er ist im Tran*, aet eo e spered da stoupa, er c'houmoul emañ, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, en ifernioù emañ, emañ o lonkañ soñjoù, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, n'emañ ket ganti, n'emañ ket gant e jeu, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered, treiñ a ra a bep tu gant avel e hunvreoù ; *wie im Tran*, evel un hunvaleer, mor-mor, hanter gousket.

Trance b. (-) : treant g., teoghun g. ; *in Trance fallen*, treantiñ ; *in Trance sein*, bezañ treantet.

Trancezustand g. (-s) : stad a dreant b., stad a deoghun b. ; *in einem Trancezustand sein*, bezañ treantet.

Tranche b. (-,-n) : 1. [kegin.] tailhenn b., troc'had g. ; *eine Tranche Fleisch*, un dailhenn gig b. ; *eine Tranche vom Fisch*, un dailhenn besked b. ; 2. [arc'hant.] troc'had g.

Trancheur g. (-s,-e) : [pretierezh] didroc'her [*liester* didroc'herien].

Tranchierbrett n. (-s,-er) : tailhouer g. [*liester* tailhoueroù], trañchezour g. [*liester* trañchezourioù], plankenn didroc'hañ g.

tranchieren V.k.e. (hat tranchiert) : [kegin.] troc'hañ, didroc'hañ, didammañ ; *ein Huhn tranchieren*, didammañ ur penn-yar, didroc'hañ ur penn-yar.

Tranchieren n. (-s) : didroc'hadur g., didroc'hañ g.

Tranchiermesser n. (-s,-) : trañchezour g. [*liester* trañchezourioù], kontell geginer b.

Träne b. (-,-n) : 1. [korf.] daer g./str., daerenn b., daeraouenn b., dar g., dour g., dour ar galon g. ; *sie hatte Tränen in den Augen*, an daeroù a veuze he daoulagad, beuzet e oa he daoulagad, deuet e oa an dour en he milinoù ; *Tränen tropfen aus ihren Augen*, pizennañ a ra an daeroù en he daoulagad, perzañ a ra an daeroù eus he daoulagad, bilh-bilh e red an daeroù diouzh he daoulagad ; *eine dicke Träne perlte aus ihrem Augenwinkel*, un daeraouenn dev a bizenne e korn he lagad ; *in Tränen, unter Tränen, mit Tränen in den Augen, in Tränen aufgelöst, a)* dour (an daer, daeroù, an daeroù) en e zaoulagad, daeroù leizh e zaoulagad, leun dour e zaoulagad, beuzet en e zaeroù, beuzet e zaoulagad, beuzet en ur mor a zaeroù, beuzet en e zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zaoulagad beuzet gant an daeroù, liv ar garm warnañ, o tougen gouelvan bras (Gregor), gouel-dour-dispenn ; **b)** a-dreuz e zaeroù, dre e zaeroù, e-kreiz gouelañ, en ur ouelañ, o ouelañ, dre e ouelvan ; *Tränen strömen aus seinen Augen*, deredek (diredek) a ra an daeroù eus e zaoulagad, reded a ra an daeroù a-riolenn ag e zaoulagad, deruilhal a ra an daeroù eus e zaoulagad, difronkañ a ra an daeroù eus e zaoulagad, bilh-bilh e red an daeroù diouzh e zaoulagad ; *Tränen vergießen*, skuilhañ daeroù, skuilhañ daer, leñvañ, gouelañ, gouelañ daeroù, leuskel daeroù, daeraouiñ, reded an dour war e lagad ; *in Tränen ausbrechen*, difronkañ, leuskel ul leñv, leuskel ul leñvadenn, dirollañ da leñvañ (da ouelañ), tarzhañ da leñvañ (da ouelañ), disvantañ da leñvañ (da ouelañ), dibalediñ da leñvañ (da ouelañ), distankañ da leñvañ (da ouelañ), diskordañ da leñvañ (da ouelañ), stagañ da leñvañ (da ouelañ), bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *in Tränen zerfließen, heiße Tränen vergießen*, leñvañ forzh, gouelañ dourek, gouelañ a-boullad, gouelañ druz, gouelañ forzh, gouelañ gwalc'h e galon, bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ beuzet en ur mor a zaeroù, bezañ beuzet e zaoulagad, skuilhañ daeroù puilh (druz, stank), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh ha stank, ober ur c'hofad garmiñ, daeraouiñ druz, leñvañ a-boullad, gouelañ e-leizh e varv, leñvañ an holl zaeroù a zo en e ziabarzh, skuilhañ ur mor a zaeroù, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *ich habe ein Meer an Tränen vergossen*, me 'm eus gouelet an dour mor ; *ohne eine einzige Träne zu vergießen*, hep gouelañ beradenn ; *seine Tränen abwischen, seine Tränen trocknen*, sec'hañ e zaeroù, disec'hañ e zaeroù, disec'hañ an daeroù diwar e zivjod, disec'hañ e zaoulagad ; *jemandem die Tränen trocknen, jemandem die Tränen abwischen*, sec'hañ daeroù u.b., disec'hañ daeroù u.b. ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen*, va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad ; *bittere Tränen*, daeroù c'hwerv ls. ; *bittere Tränen vergießen*, gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz), leñvañ forzh, gouelañ gwalc'h e galon, gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ leizh e galon, gouelañ leun e galon, gouelañ dourek (druz, forzh, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, a-bilh-bilh), sklankat, skuilhañ daeroù puilh, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien ; *Krokodilstränen*, daeroù ki ls., goueloù ki ls., goueloù kazh ls., sinoù ls. ; *Krokodilstränen weinen*, skuilhañ goueloù ki, skuilhañ daeroù ki, skuilhañ goueloù kazh, ober sinoù ; *die Tränen treten mir in die Augen*, me a sav daeroù (dont a ra an dour) em daoulagad, santout a ran va daoulagad o tourenniñ, dourenniñ a ra va daoulagad, sevel a ra dour da'm milin, dont a ra an dour em milinoù, dont a ra an dour war va

milin, sevel a ra dour da'm daoulagad, pignat a ra an dour da'm daoulagad, deuet eo an dour em daoulagad, deuet eo an dour war va daoulagad, dour a zo war va daoulagad, dour a zo em daoulagad ; *die Tränen in die Augen treiben*, lakaat dour da zont (lakaat daeroù da sevel) en daoulagad, lakaat an daoulagad da zourenniñ, lakaat dour war daoulagad u.b., degas an dour war daoulagad u.b. ; *die Tränen zurückhalten, sich (dat.) die Tränen verbeißen*, derc'hel war e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù, moustrañ (gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, mirout a ouelañ, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken*, ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit paraat a ouelañ, ne voent ket evit mirout a ouelañ, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù, ne voent ket evit derc'hel war o daeroù, ne voent ket evit delc'her war o difronkadennoù, ne voent ket evit moustrañ (evit gwaskañ) war o daeroù (war o c'hoant leñvañ), ne voent ket evit mougañ o difronkadennoù ; *den Tränen nahe sein*, bezañ d'ev e vilin, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ rez e zaoulagad, bezañ war-nes gouelañ, bezañ war ar bord da leñvañ, bezañ prest da leñvañ, bezañ tost da leñvañ ; *sie war den Tränen nahe*, uhel e oa an dour ganti, rez e oa he daoulagad ; *Tränen liefen ihr über die Wangen, Tränen rollten über ihre Wangen*, redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *von Tränen durchfurchtes Antlitz, von Tränen zerfurchtes Antlitz*, dremm kaniet gant an daeroù b., dremm arroudenet gant an daeroù b., dremm kleuzet gant an daeroù b., dremm klavet gant an daeroù b. ; *zu Tränen gerührt*, piket e galon ken na sav daeroù en e zaoulagad, glac'haret betek skuilhañ daeroù ; *leicht zu Tränen gerührt*, kizidik betek re, ... a sav dezhañ daeroù en e zaoulagad evit an disterañ tra, ... a zeu buan an dour war e vilin, uhel an dour ennañ, uhel an dour en e zaoulagad ; *unter Tränen lächeln*, mousc'hoarzhin a-dreuz e zaeroù ; *etwas mit Tränen benetzen*, skuilhañ daer war udb, skuilhañ daeroù war udb ; *Tränen der Reue*, daeroù a geuz hag a c'hlac'har ls. ; *Tränen weinen*, gouelañ daeroù ; *Tränen der Wonne (Freudentränen)*, daeroù a levezet ls. ; *ihm kamen die Freudentränen*, daeroù a levezet a savas en e zaoulagad ; *Freudentränen vergießen*, skuilhañ daeroù a levezet, gouelañ gant laouenidigezh, gouelañ (leñvañ) gant al levezet ; [dre skeud.] *Tränen lachen*, c'hoarzhin da ouelañ, c'hoarzhin-ouelañ, skuilhañ daeroù gant ar c'hoarzh, gouelañ (leñvañ) gant ar c'hoarzh, kaout ur bouzellouad fars ; *wir haben Tränen gelacht*, ha c'hoarzhel hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhel hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *dem werde ich keine Träne nachweinen*, ne vin ket gwall c'hlac'haret gant e varv, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ne vin chalet tamm ebet gant e varv, ne ouelin ket dezhañ pa varvo diganeomp ; [goapaus] *mir kommen die Tränen*, paouez 'ta, emañ o vont da zifronkañ - paouez 'ta, sevel a ra daeroù em daoulagad - paouez 'ta, rankout a ran leñvañ - paouez 'ta, lakaat a rez ac'hanon da ouelañ ; [relij.] *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten*, ar re a had en daeroù a vedo el

levezet ; **2. Bologneser Träne, Bologneser Glasträne**, daerenn gwer tarzhus b., daerenn vatavek b.

tränen V.gw. (hat getränt) : daeriñ, dourenniñ, dizourañ, krial ; *tränder Blick*, sell daeraouus g., daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) ls., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) ls. ; *trändes Antlitz*, dremm goloet gant an daeroù b. (Gregor), dremm beuzet gant an daeroù b. ; [mezeg.] *die Augen tränen mir*, dourenniñ (dizourañ, daeriñ) a ra va daoulagad, dourenniñ (dizourañ) a ra va daou brenestr, va daoulagad ne baouezont ket o krial.

Tränen n. (-s) : *das Tränen (der Augen)*, an ezveradur daeroù g., an diveradur (diwagrennadur) daeroù g., an dizour daeroù g., an daeraouiñ g.

Tränenapparat g. (-s,-e) : [korf.] benvegad an daeroù g.

tränenauflösend ag. : daeraouus, ... daeraouiñ.

Tränenbach g. (-s,-bäche) : gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù ls., daeroù puilh ls., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh) ls.

Tränenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn an daeroù g.

tränenbenetzt ag. : daeraouus, beuzet en e zaeroù, leun-daeroù, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz, forzh), beuzet e zaoulagad, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zremm beuzet en ur mor a zaeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), o tougen gouelvan bras (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränendrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn an daeroù b., gwagrenn-c'harvat b., gwagrenn-ouelañ b. ; **2.** [dre skeud.] *P. dieses Buch drückt ziemlich stark auf die Tränendrüsen*, ken fromus eo al levr-se ken na sav daeroù en daoulagad al lenner.

tränenfeucht ag. : *mit tränenfeuchten Augen*, an dour en e zaoulagad, beuzet e zaoulagad, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zremm beuzet en ur mor a zaeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor).

Tränenfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù, daeroù puilh ls., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh) ls. ; **2.** [mezeg.] daeradur g., daeraouiñ g.

Tränenflut b. (-,-en) : gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù, daeroù puilh ls., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh) ls.

Tränengas n. (-es,-e) : gaz daeraouiñ g., aezhenn daeraouiñ b.

Tränengasbombe b. (-,-n) : bombell daeraouiñ b., bombell gaz daeraouiñ b., bombell aezhenn daeraouiñ b., greunadenn daeraouiñ b., greunadenn aezhenn daeraouiñ b., greunadenn gaz daeraouiñ b.

Tränengasgranate b. (-,-n) : greunadenn daeraouiñ b., greunadenn aezhenn daeraouiñ b., greunadenn gaz daeraouiñ b.

tränengebadet ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz, forzh), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, o tougen gouelvan bras (Gregor), gouel-dour-dispenn.

Tränenkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol an daeroù b.

Tränenkanälchen g. (-s,-) : [korf.] kanolig an daeroù b.

Tränenkarunkel b. (-,-n) : [korf.] tagos an daeroù g.

Tränenkrüglein n. (-s,-) : [istor] podig daeroù g., podig an daeroù g.

tränenleer ag. / **tränenlos** ag. : *tränenlose Beerdigung*, interamant sec'h g. ; *tränenloses Auge*, lagad sec'h g.
 Adv. : hep gouelañ beradenn.

Tränenpünktchen n. (-s,-) : [korf.] poent an daeroù g.

tränenreizend ag. : daeraouus, ... daeraouiñ.

Tränensack g. (-s,-säcke) : [korf.] sac'h an daeroù g., sac'h daeroù g., sac'h dindan al lagad g. ; *Tränensäcke haben*, kaout seier dindan e zaoulagad.

Tränensackfistel b. (-,-n) : [mezeg.] lagad-gor g.

tränen schwer ag. : *tränen schwerer Blick*, daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) ls., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) ls.

Tränensuse b. (-,-n) : klemmasenn b., klemmicherez b., revr war wigour g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., ltron Varia ar Reuziadoù b., kom-boud g., kluc'hunenn b., kunuc'herez b., kunuderez b., termerez b., leñverez b., bugel pikous g.

Tränental n. (-s) : [Bibl] traoñienn a c'hlac'har b., traoñienn a zaeroù b., devalenn a zaeroù b., stank leun a anken a laka pep den da grenañ g. ; *in diesem Tränental*, en draoñienn-mañ a c'hlac'har, en draoñienn-mañ a zaeroù, er stank leun a anken a laka pep den da grenañ.

tränenüberströmt ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz, forzh), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), o tougen gouelvan bras (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränenvergießer g. (-s,-) : goueler g., leñver g., kañvaouer g., garmer g., skuilher daeroù g.

tränenvoll ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz, forzh), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), o tougen gouelvan bras (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränenwärtchen n. (-s,-) : [korf.] tagos an daeroù g.

Tränenwinkel g. (-s,-) : [korf., loen.] sac'h an daeroù g.

Tranfunzel b. (-,-n) : maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousked g. [*liester* morgouskid], labaskenn b., labaskenneg g. [*liester* labaskenneien], landreant g., lochore g., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b. [*liester* buzhugenned], klouarenn b., lugudenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g. ; *der ist eine echte Tranfunzel*, ur morgousket a zen eo, un allazig a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur bladoren, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk) eo, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lampek warni, buzhugenniñ a ra e labour, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eo ket gwall ruz war al labour, n'eus moned ebet gantañ, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, divegon eo, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors-mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, lugut eo da labourat, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gour eo, lugudus eo, luguder

eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazhied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ul labaskenn, ul labaskenneg, ur gouskadenn, ur veuzelenn, ur glouarenn, ul lugudenn) anezhañ, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo ur c'hrank gwak anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

tranfuzelig ag. : P. lochore, diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboan, lugut, labaskenneg, divalav, dinerzh.

tranig ag. : 1. blaz an eoul pesked warnañ, blaz an eoul-mor warnañ ; 2. [den] P. lochore, diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, dizintrudu, diampart, morgousket, diboan, divalav, dinerzh.

Trank g. (-s,Tränke) : 1. died b., evaj g., evadur g., braoued g. ; *Speise und Trank*, al lomm hag an tamm ; *Speis und Trank genießen*, ober chervad / ober fest (Gregor), chervata, chervadiñ, ober chegenn, ober korfadoù boued, ober meurlarjez, festañ, festal, kenfestañ, ober bos, c'hoari las, ober kilhevardon, ober lip-e-bav, korfata, kofata, ober ur c'hofad, ober ur c'hofad, frikotañ, frikokañ, banveziañ, banveziñ, bankediñ, panteiñ, festailhiñ, en em segaliñ, lipouzañ, ober banvez, ober lapavan, c'hoari lapavan, debriñ hag evañ leizh e walch, debriñ hag evañ gwalch e galon ; 2. [labour-douar] *Trank aus Wasser, Kleie, Kartoffeln und Küchenabfälle für das Vieh*, papouilh g., mastouilh g.

Tränke b. (-,-n) : poull-dourañ g., poull-doura g., dourlec'h g., lenn b. ; *das Vieh zur Tränke führen*, kas al loened da zoura, kas al loened d'ar poull-doura.

tränken V.k.e. (hat getränkt) : 1. euvriñ, intrañ, treantiñ ; *ein mit Öl getränkter Lappen (ein ölberänkter Lappen)*, un tamm pilhenn intret (treantet) gant an eoul g. (Gregor) ; *mit Blut tränken*, intrañ gant gwad, enwadañ ; *mit Blut getränkt*, intret a wad, intret gant ar gwad, labezet a wad, leun a wad ; *mit Wein tränken*, gwinaat, gwinañ ; *mit Wein getränkt*, intret gant ar gwin, abiet gant ar gwin ; [kegin.] *mit Rum getränkter Hefekuchen*, baba dre rom g. ; 2. दौरa, dieta, दौरaat, दौरañ, reiñ da evañ da ; *das Vieh tränken*, kas ar chatal d'an दौर, दौरa ar chatal, kas al loened da zoura.

Tränkrinne b. (-,-n) : laouer b., nev b., komm g., of g., ofenn b.

Tränkung b. (-,-en) : 1. intradur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., treant g. ; 2. [chatal] दौरa g.

Trankopfer n. (-s,-) : [Henamzer] aberzh diedoù evit habaskaat an doueed g., braouedkinnig g., evadkinnig g., lid-skuilhadur g., skuilhadenn b.

Tranquilizer g. (-s,-) : [mezeg.] louzoù distanañ g., dienkrezer g. [*liester* dienkrezerioù], habaskaer g. [*liester* habaskaerioù].

Trans- : treuz-.

transafrikanisch ag. : treuzafrikan.

Transaktion b. (-,-en) : [arc'hant.] treuzgread g., treuzvarc'had g., eskemmadenn b., stal b., gra g., etrega g., gwezhiadenn b. ; *kommerzielle Transaktion*, gwezhiadenn genwerzh b. ; *Banktransaktion*, treuzgread bankel g.

transaktional ag. / **Transaktions-** : [arc'hant.] ... treuzgreadel, ... treuzgread.

Transaktionsanalyse b. (-,-n) : [bred.] bredelfennadenn dreuzgreadel b.

Transaktionsbestätigung b. (-,-en) : [arc'hant.] kel gwezhiadenn g.

Transaktionsnummer b. (-,-n) : [arc'hant.] niverenn dreuzgread b.

Transaktionskosten ls. : [arc'hant.] astaol g., mizoù treuzgread ls.

transalpin ag. / **transalpinisch** ag. : treuzalpek, treuzalpat ; *Gallia transalpina*, Galia dreuzalpat b. ; *Mensch aus Gallia transalpina*, treuzalpad g. [liester treuzalpiz].

Transaminase b. (-,-n) : [bev.] tranzaminaz g.

transatlantisch ag. : a-dreuz ar Meurvor Atlantel, treuzatlantel.

transchieren V.k.e. (hat transchiert) : [Bro-Aostria] troc'hañ, didroc'hañ, didammañ.

Transchieren n. (-s) : [Bro-Aostria] didroc'hadur g., didroc'hañ g.

Transcoder g. (-s,-) : [stlenn.] treuzvoneger g. [liester treuzvonegerioù].

transcodieren V.k.e. (hat transcodiert) : [stlenn.] treuzvonegañ

Transcodierung b. (-,-en) : [stlenn.] treuzvonegadur g., treuzvonegañ g.

transdisziplinär ag. : treuzdiskiblel.

Transduktion b. (-,-en) : [bred.] treuzdastum g.

Transduktor g. (-s,-en) : [tekn., fizik] treuzrezhier g. [liester treuzrezhierioù].

Transe b. (-,-en) : [dismegañsus] treuzwiskad g.

Transfer g. (-s,-s) : treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., treuzdoug g., treuzdougadur g., treuzlec'hiadur g.

Transferase b. (-,-n) : [bev.] tranzeraz g.

Transferbahn b. (-,-en) : [nij.] amestez treuzkas g., kelc'h tro dreuzkas b. ; *geostationäre Transferbahn*, *geosynchrone Transferbahn*, amestez geoarsavel g.

Transfargeschwindigkeit b. (-,-en) : [stlenn.] kas g.

transferierbar ag. : [arc'hant.] ... a c'haller treuzkas, treuzkasadus, treuzdougadus, treuzlec'hiadus.

transferieren V.k.e. (hat transferiert) : **1.** treuzkas, treuzdoug, treuzlec'hañ ; **2.** [Bro-Aostria] *einen Beamten transferieren*, dilec'hañ ur c'hargiad, treuzlec'hañ ur c'hargiad, treuzstaelañ ur c'hargiad.

Transfermittel n. (-s,-) : gwezher treuzkas g. [liester gwezherioù treuzkas].

Transferrate b. (-,-n) : [stlenn.] kas g.

Transfer-Ribonukleinsäure b. (-,-n) : [bev.] trenkenn ribonukleek treuzkas b.

Transferzahlungen ls. : *staatliche Transferzahlungen*, skoaziadennoù ls., skoaziadoù ls., pourchasoù sokial ls., skorennoù sokial ls., skoazell sokial b.

Transfiguration b. (-,-en) : treuzdremmadur g., treuzneuziadur g.

transfinit ag. : [preder., mat.] trabevenn, trabevennek.

Transfinite(s) ag.k. n. : [preder.] *das Transfinite*, an trabevenn g.

Transformation b. (-,-en) : **1.** treuzfurmiñ g., treuzfurmadur g., treuzfurmadurezh b. ; **2.** [mat.] *affine Transformation*, arloadur keouenn g. ; *lineare Transformation*, arloadur linennek g., treuzfurmadur linennek g.

Transformationsgrammatik b. (-,-en) : [yezh.] yezhadur treuzfurmadurel g.

Transformationstheorie b. (-) : treuzfurmouriezh b.

Transformator g. (-s,-en) : [tredan.] treuzfurmer g. [liester treuzfurmerioù], islabourva g.

Transformatorenblech n. (-s) : houarn gwevn g.

transformieren V.k.e. (hat transformiert) : **1.** treuzfurmiñ, treiñ ; **2.** [tredan.] treiñ an tredanvarr [uhelaat pe izelaat an tredanvarr].

Transformismus g. (-) : [bev.] treuzfurmelouriezh b., treuzfurmouriezh b., damkaniezh an diskennidigezh b.

Transformist g. (-en,-en) : treuzfurmelour g., treuzfurmour g.

transformistisch ag. : treuzfurmelour, treuzfurmour.

transfundieren V.g.w. (hat transfundiert) : [mezeg.] *jemandem Blut transfundieren*, treuzskuilhañ gwad e korf u.b.

Transfusion b. (-,-en) : treuzwaziadur g., treuzskuilh g., treuzskuilhadur g., treuzskuilhadenn b., treuzskuilhañ g. ; *Empfänger einer Transfusion*, treuzskuilhad g. [liester treuzskuilhidi] ; *bei jemandem eine Transfusion vornehmen*, treuzskuilhañ gwad e korf u.b.

transfusionell ag. : [mezeg.] ... treuzskuilhañ.

Transfusionsgerät n. (-s,-e) : [mezeg.] treuzskuilher gwad g. [liester treuzskuilheroù gwad].

Transfusionsmediziner g. (-s,-) : [mezeg.] treuzskuilher g. [liester treuzskuilherien].

transfundieren V.k.e. (hat transfundiert) : [mezeg.] treuzskuilhañ.

transgen ag. : treuzhilek, treuzhilel ; *transgener Organismus*, bevedeg treuzhilek g., treuzhilad g. [liester treuzhiladoù].

transgredieren V.g.w. (hat transgrediert) : [douarouriezh] treuztremen.

Transgression b. (-) : **1.** [douarouriezh] *marine Transgression*, araogerezh-mor g., treuztremen g. ; *die flandrische Transgression*, *die Calais-Transgression*, ar flandrian g. ; **2.** [bev.] treuztremen hilel g.

transgressiv ag. : [douarouriezh] treuztremeniat.

transhumant ag. : treuzpeuriat.

Transhumanz b. (-) : treuzpeuriadur g., treuzpeuriñ g.

transient ag. : amzeriat, spanaus, astalus, evit an tremen, berrbad, dibad, padennek ; [mezeg.] *transiente globale Amnesie*, orc'had ankounel g.

Transistor g. (-s,-en) : trañzistor g. ; *ambipolarer Transistor*, trañsistor uevleñ g. ; [stlenn.] *getrennter Transistor*, trañzistor arskarek g.

Transistorgerät n. (-s,-e) / **Transistorradio** n. (-s,-s) : [dispredet] trañzistor g., skingomzer hezoug g.

Transit¹ g. (-s,-s) : treborzh g., tremenerezh g., treizhidigezh b., treizhid g. ; *etwas im Transit befördern*, trezhidañ udb.

Transit² n. (-s,-s) : viza tremen g., viza treizhid g.

Transit- : ... tremen, treizhid.

Transithafen g. (-s,-häfen) : porzh treizhid g.

Transithändler g. (-s,-) : [kenwerzh] kefridier marc'hadourezh treizhid g., kefridier marc'hadourezh treborzh g.

Transition b. (-,-en) : [skiantoù] ardreuzad g., ardreuzadur g., ardreuziñ g.

transitiv ag. : **1.** [yezh.] trazeat, kreñv ; *transitives Verb*, verb trazeat, verb kreñv g. ; *transitives Verb mit direktem Objekt (zielendes Verb)*, verb trazeat eeun b., verb kreñv eeun g., verb graus g., verb tre g. ; *transitives Verb mit indirektem Objekt*, verb kreñv dieeun g., verb trazeat ameeun g., verb trazeat dieeun b. ; **2.** [mat.] *transitive Eigenschaft*, trazeadezh b., perzh trazeat g.

Adv. : ent-trazeat.

Transitiv n. (-s,-e) : [yezh.] verb trazeat, verb kreñv g.

transitivieren V.k.e. (hat transitiviert) : [yezh.] trazeadiñ.

Transitivität b. (-) : [yezh., mat.] trazeadezh b., perzh trazeat g. ; *auf Inhärenz basierende Transitivität*, trazeadezh enlenadel b. ; *auf Relation basierende Transitivität*, trazeadezh daveadel b.

Transitivum n. (-s, Transitive) : [yezh.] verb trazeat, verb kreñv g.

Transitknoten g. (-s,-) : [stlenn.] klom treizhid g.

Transitland n. (-s,-länder) : bro dreizhid b.

Transitmethode b. (-) : [stered.] hentenn an tremen b.

transitorisch ag. : andreuzat, andreuzadek, berrbad, ... da c'hedal, ... da c'hortoz, dibad, ... tremen, ... andreuziñ.

Transitraum g. (-s,-räume) : sal evit ar veajourien e treizhid b., sal dreizhid b., sal dreizhidañ b.

Transitreisende(r) ag.k. g./b. : beajour e treizhid g., beajourez e treizhid b., treizhider g., treizhiderz b.

Transitschein g. (-s,-e) : tremen-hent g., paperenn-dremen b.

Transitspediteur g. (-s,-e) : treizhider g. [*liester* treizhiderien], treborzhier g. [*liester* treborzherien].

Transitverkehr g. (-s) : treizhid g. ; *etwas im Transitverkehr befördern*, trezhidañ udb.

Transitvisum n. (-s,-visa) : viza treizhid g.

Transitwaren ls. : marc'hadourezh e treizhid b., marc'hadourezh treborzh b.

transkodieren V.k.e. (hat transkodiert) : [stlenn.] treuzvonegañ

Transkodierung b. (-,-en) : [stlenn.] treuzvonegadur g., treuzvonegañ g.

transkontinental ag. : treuzkevandirel ; *transkontinentale Rakete*, fuzeenn dreuzkevandirel b., fuc'hell dreuzkevandirel b.

transkribieren V.k.e. (hat transkribiert) : treuzskrivañ.

Transkriptase b. (-) : [bev.] transkriptaz g. ; *reverse Transkriptase*, transkriptaz gindu g.

Transkription b. (-,-en) : treuzskrivadur g., treuzskrivañ g.

Translateur g. (-s,-e) : [yezh.] treuzyezher g., kevyezhour g., troer g., jubennour g.

Translation b. (-,-en) : 1. [yezh.] troidigezh b., troadur g., treiñ g., treuzyezhañ g. ; 2. [relij.] trañslatiñ ar relegoù, gouel ar relegoù g., gouel ar gamel g., P. interamant an eskern g. ; 3. [mat., stlenn.] treuzkludadur g., treuzkludañ g.

Translationswissenschaft b. (-) : [yezh.] treuzyezhouriezh b.

Translationswissenschaftler g. (-s,-) : [yezh.] treuzyezhour g.

Translatologe g. (-n,-n) : [yezh.] treuzyezhour g.

Translatologie b. (-) : [yezh.] treuzyezhouriezh b.

Transleithanien n. : [istor] ar broioù en tu all d'al Leitha ls., ar proviñsoù hungarat ls.

Transliteration b. (-,-en) : [yezh.] treuzlizherennadur g.

transliterieren V.k.e. (hat transliteriert) : [yezh.] treuzlizherennañ.

transluzent ag. : treuzwelus, treuzluc'h, treuzluc'hus, boull, damvoull.

Transmission b. (-,-en) : 1. treuzkas g., treuzkaserezh g., treuzkasadur g., treuzkasadenn b., treuzkasad g. ; 2. [mezeg.] trezoug g., trezougadur g., tredizh g. ; *horizontale Transmission*, tredizh diazremm g. ; *vertikale Transmission*, tredizh diazerch g. ; *Transmission durch Sexualkontakt*, tredizh revel g., trezoug revel g. ; 3. [fizik] periad treuzkas g.

Transmissionsriemen g. (-s,-) : lèrenn gefloc'hañ b., lèrenn dreuzkas b., lèrenn rod b.

Transmissionswelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefloc'hañ g., marbr treuzkas g.

Transmitter g. (-s,-) : [bev., mezeg.] nervdreuzkaser g. [*liester* nervdreuzkaserioù], nervhanterad g. [*liester* nervhanteradoù], hanterad kimiek g.

Transmutation b. (-,-en) : tregemmadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b.

transnational ag. : liesvroadel, ... liesvroad ; *transnationales Unternehmen*, kompagned liesvroadel g., kompagnunezh liesvroadel b., kompagnunezh liesvroad b., embregerezh-bed ramzel g.

transozeanisch ag. : 1. [a sell ouzh ar pezh a vez graet a-dreuz ar meurvorioù] treuzveuvorel ; 2. [a sell ouzh ar pezh a zo en tu all d'ar meurvorioù] trameuvorel.

transparent ag. : 1. treuzwelus, treuzluc'hus, boull, damvoull ; *transparente Vorlagen mit einem Overheadprojektor projizieren*, kilvannañ ; [korf.] *die transparenten Medien des Auges*, meteier treuzwelus al lagad ls. ; 2. anat, splann, sklaer, aes da gompren.

Transparent n. (-s,-e) : [manifestadegoù, bruderezh] giton g., flammenn b.

Transparentfolie b. (-,-n) : paper treuzwelus g., paper boull g., treuzfollenn b., treuzwelenn b.

transparentieren V.k.e. (hat transparentiert) : [gwiad.] parchiñ.

Transparentpapier n. (-s,-e) : paper treuzwelus g., paper boull g., treuzfollenn b., treuzwelenn b.

Transparenz b. (-) : 1. treuzluc'huster g., treuzluc'husted b., treuzwel g., treuzweluster g., treuzwelusted b., damvoulldest b., damvoulldest g., boulder g., boulded b. ; 2. splanndest b., splanndest g. ; 3. eeundet b., frankiz b., lealdet b., didroellerezh g. ; *in vollkommener Transparenz*, hep kuzh seurt ebet, dindan lagad an holl, a-wel d'an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan selloù an holl, dindan sell an holl, a-ouez d'an holl, a-ouez an holl, a-ouez an dud ; 4. [stlenn.] *die Transparenz der Informationen*, boulded ar stlennadoù b.

Transparenzmasse b. (-) : [mezeg.] porselen treuzwelus g., porselen boull g.

Transpazifik : ... treuzmorhabask.

Transpiration b. (-) : [korf.] c'hweziñ g., c'hwezadur g.

transpirieren V.gw.e. (hat transpiert) : c'hweziñ.

Transplantat n. (-s,-e) : [mezeg.] treuzplant g., treuzplantenn b., imboudenn b., imboud g. ; *homologes Transplantat*, *allogenes Transplantat*, *homogenes Transplantat*, imboudenn unspesadien b. ; *syngenes Transplantat*, imboud ungladien g. ; *xenogenes Transplantat*, *heterologes Transplantat*, *heterogenes Transplantat*, imboudenn allspesadien b. ; *jemandem ein Transplantat entnehmen*, erlemel un imboudadenn diwar u.b. ; *das Transplantat wächst an*, teñvañ a ra an imboudenn, kregiñ a ra an imboudenn, krog eo an imboudenn, dalc'het en deus an imboudenn, kroget mat eo an imboudenn ; *das Anwachsen des Transplantats*, teñvadur an imboudenn g.

Transplantatabstoßung b. (-,-en) : [mezeg.] distaol an imboud g.

Transplantatempfänger g. : [mezeg.] roadour an imboud g., imbouded g. [*liester* imboudidi].

Transplantatspender g. (-s,-) : [mezeg.] roer an imboud g.

Transplantatverwerfung b. (-,-en) : [mezeg.] dizegemer g., distaol an imboud g.

Transplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur g., treuzplantañ g., treuzplantadenn b., emboud g., imboudañ g., imboud g., imboudadur g., imboudadenn b. ; *Herztransplantation*, treuzplantadur kalon g., treuzplantadenn kalon b., emboud kalon g., imboudañ kalon g., imboud kalon g., imboudadur kalon g., imboudadenn kalon b. ; *die Transplantation hat geklappt*, *die Transplantation ist gelungen*, dalc'het en deus an imboud, krog mat eo an imboud ; *autologe Transplantation*, *autogene Transplantation*, unanimboud g., imboud unanien g. ; *allogene Transplantation*, *homogene Transplantation*, *homologe Transplantation*, imboud unspesadien g. ; *xenogene Transplantation*, *heterologe Transplantation*, *heterogene Transplantation*, imboud allspesadien g. ; *Spender und Empfänger bei einer Transplantation*, roer ha roadour un imboud.

Transplantationsabstoßung b. (-,-en) : [mezeg.] distaol an imboud g.

transplantierbar ag. : [mezeg.] imboudadus.

transplantieren V.k.e. (hat transplantiert) : [mezeg.] treuzplantañ, imboudañ ; *ein Herz transplantieren*, imboudañ ur galon ouzh u.b., treuzplantañ ur galon ; *ein Organ transplantieren*, imboudañ un organ, treuzplantañ un organ ; *eine Niere transplantieren*, imboudañ ul lounezh ouzh u.b.

tranponierbar ag. : treuzlec'hiadus, treuzlakadus.

transponieren V.k.e. (hat transponiert) : treuzlec'hiañ, treuzlakaat ; [mat.] *eine Matrix transponieren*, treuzlec'hiañ un oged ; *transponierte Matrix*, treuzlec'hiedenn b. ; *hermetisch transponierte Matrix*, *transponiert-konjugierte Matrix*, oged keyvet g. ; [sonerezh] *die Notation transponieren*, treuzlec'hiañ an notennadur.

transponierend ag. : [sonerezh] ... treuzlec'hiañ, ... treuzlec'hier ; *transponierendes Instrument*, benveg sonerezh treuzlec'hier g., benveg sonerezh treuzlec'hiañ g., treuzlec'hier g. [*liester treuzlec'hierioù*].

Transponierte ag.k. b. : [mat.] treuzlec'hiedenn b.

Transponierung b. (-,-en) : treuzlec'hiañ g., treuzlec'hiadur g., treuzlakadur g.

Transport g. (-s,-e) : 1. doug g., treuzdougen g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g., dehentadur g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., trañsport g., chalboterezh g. ; *der Personen- und Gütertransport*, an doug tud ha marc'hadoerezh g. ; *Antransport*, degouezh ar varc'hadoerezh g. ; *Abtransport*, kasidigezh ar varc'hadoerezh b., marc'hadoerezh o vont kuit b. ; *kombiniert Transport auf Schiene und Straße*, houarnroua g. ; *Bahntransport*, *Transport per Bahn*, dezougen dre hent-houarn g. ; *Binnenwassertransport*, *Transport auf Binnenwasserstraßen*, dezougen dre ar stêrioù g. ; *Lufttransport*, *Transport auf dem Luftweg*, aerdezougen g., aerdezougerezh g., aerzegaserezh g., aerzegas g., aerhentiñ g., treuzdougen dre aer g. ; *Seetransport*, *Transport auf dem Seeweg*, dezougen dre vor g., dezougerezh dre vor g., dezougerezh dre vag g. ; *Straßentransport*, *Transport per Achse*, sammgarrañ g., dezougen dre zouar g.

2. [fizik] treuzdoug g. ; *Massentransport*, treuzdoug tolg g. ; *Wärmetransport*, treuzdoug gwrez g.

transportabel ag. : hezoug, hebert, ... a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus ; *nicht transportabel*, andezoug, ... na c'heller ket dezougen, ... na c'heller ket treuzdougen.

Transportarbeiter g. (-s,-) : micherour en un embregerezh treuzdougen g., micherour en un embregerezh dezougen g., dezouger g., treuzdouer g.

Transportband n. (-s,-bänder) : [tekn.] leur-ruilh b., tapis-ruilh g.

Transporter g. (-s,-) : 1. karr-marc'hadoerezh g., stroborell b., sammorell b., kamionetez b., stroborellig b. ; 2. [nij.] nijerez-karg b., sammnijerez b. ; 3. [adkarr evit treuzdougen kezeg] van g.

Transporteur g. (-s,-e) : 1. treuzdouer g., treuzkaser g., dezouger g., chalboter g. ; 2. [mat., dispredet] kornventer g. [*liester kornventerioù*] ; 3. [gwrierezh] keflloc'her g. [*liester keflloc'harioù*].

Transporteurin b. (-,-nen) : treuzdougerez b., treuzkaserez b., dezougerez b., chalboterez b.

transportfähig ag. : hezoug, hebert, ... a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus, treuzkasadus, treuzlec'hiadus ;

nicht transportfähig, andezoug, ... na c'heller ket dezougen, na c'heller ket treuzdougen.

Transportflugzeug n. (-s,-e) : nijerez-karg b., sammnijerez b.

Transportgeschäft n. (-s,-e) : 1. treuzdougerezh g., dezougerezh g. ; 2. [arc'hant.] gwezhiadenn astal b., astaladenn b.

Transportgesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh treuzdougen b., kevredad treuzdougen g., embregerezh treuzdougen g., embregerezh dezougen g.

Transportgewerbe n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g.

transportierbar ag. : hezoug, hebert, ... a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus ; *nicht transportierbar*, andezoug, ... na c'heller ket dezougen, ... na c'heller ket treuzdougen.

transportieren V.k.e. (hat transportiert) : 1. treuzdougen, treuzkas, dezougen, dehentañ, charreat, chalbotat, dougata, kas, dougen, karrata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ ; *eine Last auf dem Rücken transportieren*, choukata (keinañ, keinata, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen ur bec'h bennak war e gein, kas ur bec'h bennak ouzh e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *etwas im Pferdewagen transportieren*, karrata udb, karradiñ udb, karreat udb, gweturañ udb, karrañ udb, chalbotat udb, charreat udb ; *etwas per Lkw transportieren*, sammgarrañ udb ; *per Waggon transportieren*, bagoniata ; *per Helikopter transportieren*, *per Hubschrauber transportieren*, biñsdezougen ; *auf dem Luftweg transportieren*, aerzegas, aerdezougen ; 2. [luc'hskeudennerezh, film] kas war-raok, keflloc'hañ ; 3. [mat.] *ein Maß auf eine Gerade transportieren*, dougen un hed war un eeunenn.

Transportkapazität b. (-,-en) : barregezh dezougen g., barregezh treuzdougen g.

Transportkarre b. (-,-n) : karrig treuzdougen g., karrigenn b.

Transportkolonne b. (-,-n) : [lu] dezougadeg b., charreadeg b., tren g., treniad g.

Transportkosten ls. : mizoù kas ls., mizoù treuzdougen ls., mizoù dezougen ls.

Transportleistung b. (-,-en) : barregezh treuzdougen b., barregezh dezougen b.

Transportmittel n. (-s,-) : karbed g., araez dezougen g., araez treuzdougen g., doare treuzdougen g., araez beajiñ g.

Transportpalette b. (-,-n) : [tekn.] pladenn-garg b., paletenn b.

Transportprotein n. (-s,-e) : [bev.] protein dezouger g.

Transportschiff n. (-s,-e) : skaf g. [*liester skafioù*, skefien], sammlestr g., lestr-karg g.

Transportschnecke b. (-,-n) : [tekn.] biñs treuzdougen b., biñs dezougen b.

Transportspediteur g. (-s,-e) : treuzdouer marc'hadoerezh g., chalboter g., dezouger g., sammer g., karger g.

Transportunternehmen n. (-s,-) : kompagnunezh treuzdougen b., kevredad treuzdougen g., embregerezh treuzdougen g., embregerezh dezougen g.

Transportunternehmer g. (-s,-) : embreger treuzdougen g., embreger dezougen g., dezouger g., treuzdouer g.

Transportunternehmerin b. (-,-nen) : embregerez treuzdougen b., embregerez dezougen b., dezougerez b., treuzdougerez b.

Transportwesen n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g., treuzkaserezh g.

Transposition b. (-,-en) : 1. treuzlec'hiañ g., treuzlec'hiadur g., treuzlakadur g. ; 2. [mezeg.] kammload g., kammloadur g.

Transposon n. (-s,-s/-en) : [hiloniezh] transpozon g. [*liester* transpozonoù].

Transputer g. (-s,-) : [stlenn.] transputer g. [*liester* transputerioù].

transrational ag. : [preder.] treuzpoellel.

Transsexualismus g. (-) / **Transsexualität** b. (-) : treuzreviadezh b.

transsexuell ag. : treuzreviat, treuzrevel.

Transsexuelle(r) ag.k. g./b. : treuzreviad g. [*liester* treuzreviaded], treuzreviadez b.

transsibirisch ag. : treuzsiberiat ; *die transsibirische Bahn*, an tren treuzsiberiat g.

Transsilvanien n. (-s) : Treuzsilvania b.

transsonisch ag. : [fizik] trostenel ; *transsonische Strömung*, redenn drostenel b., diver trostenel g.

Transsubstantiation b. (-) : [relij.] treuzsolwezidigezh b., treuzsolwezadur g., treuzsolwezañ g.

Transsudat n. (-s,-e) : [mezeg.] treuznaouezenn b. [*liester* treuznaouezennoù].

Transsudation b. (-,-en) : [mezeg.] treuznaouezadur g., treuznaouezañ g.

transsudieren V.gw./V.k.e. (hat transsudiert/ist transsudiert) : treuznaouezañ.

Transuran n. (-s) / **Transuranelement** n. (-s,-e) : [nucl.] treuzuraniad g.

transuranisch ag. : [kimiezh] treuzuraniat.

Transuse b. (-,-n) : flakenn b., maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousked g. [*liester* morgouskidi], labaskenn b., labaskenneg g. [*liester* labaskenneien], labaskenn b., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., lugudenn b., buzhugenn b. [*liester* buzhugenned], klouarenn b., chuchuenn b., den a zo gwad pouloudet en he gwazhied g., den youst b., pladorenn b., kluchenn b., buoc'h b., luduenn b., strobell b., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

transusig ag. : P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, labaskennek, lugut, dizintrudu, diboan, divalav, dinerzh.

Transvektion b. (-,-en) : [mat.] fleañ g.

transversal ag. : diadreuz, treuz, a-dreuz, a-dreuzkiz.

Adv. : a-ziadreuz, a-dreuz, a-dreuzkiz.

Transversale b. (-,-n) : treuzkizenn b.

Transvestismus g. (-) : treuzwiskadezh b.

Transvestit g. (-en,-en) : treuzwiskad g. [*liester* treuzwiskaded].

transzellulär ag. : [bev.] treuzkelligel.

transzendent ag. : 1. trehontus, trehontek ; *etwas (dat.) tranzendent sein*, bezañ en trehont d'udb ; 2. [mat.] trehontel ; *transzendente Zahl*, niver trehontel g.

Transzendente(s) ag.k. n. : trehontelezh b.

transzendental ag. : ... an trehont, trehontel ; *transzendente Moral*, buhezoniezh an trehont b. ; *das transzendente Ich*, ar Me trehontel g., ar Me ergorenn g. ; *transzendente Reduktion*, diren trehontel g. ; [Kant] *transzendentes Schema*, etrelun trehontel g., skema trehontel g., skem trehontel g.

Transzendental(e)s ag.k. n. : trehontelezh b.

Transzendentalismus g. (-) : trehontelouriezh b.

Transzendentalist g. (-en,-en) : trehontelour g.

Transzendentalität b. (-) : trehontelezh b. ; *Transzendentalität des Selbst*, trehontelezh ar Me b.

Transzendentalium n. (-s,Transzendentalien) : [preder.] trehontad g. ; *das Wahre und das Gute sind Transzendentalien*, ar Gwir hag ar Mad a zo trehontadoù.

Transzendenz b. (-) : 1. trehontuster g., trehontusted b., trehontegezh g., trehont g. ; *Transzendenz der Werte*, trehontusted an talvoudoù b. ; *Immanenz und Transzendenz*, enmanusted ha trehontusted ; 2. [preder., Kant] trehontelezh b. ; *absolute Transzendenz*, trehontelezh peurvoudek b. ; 3. [preder.] trehonterezh g., trehontiñ g.

transzendieren V.k.e. (hat transzendiert) : trehontiñ.

Transzendieren n. (-s) : [preder.] trehonterezh g., trehontiñ g.

Trantüte b. (-,-n) : maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., morgousked g. [*liester* morgouskidi], labaskenn b., landreant g., lochore g., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b. [*liester* buzhugenned], klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

Trapez n. (-es,-e) : 1. tristurie g., tristur g., trapez g., kammgarrezenn b. ; 2. [sport] trapez g., barrenn grouget b.

trapezähnlich ag. : tristuriek.

Trapezakt g. (-es,-e) : abadenn sirk ouzh an trapez b., arvest sirk ouzh ar barrenn grouget g., arvest sirk ouzh an trapez g.

Trapezkörper g. (-s,-) : [korf.] korf tristuriek g.

Trapezkünstler g. (-s,-) : trapezer g.

Trapezmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn dristuriek b.

Trapeznummer b. (-es,-e) : abadenn sirk ouzh an trapez b., arvest sirk ouzh ar barrenn grouget g., arvest sirk ouzh an trapez g.

Trapezoid n. (-s,-e) : [mat.] pevarzueg anreoliek g., kammgarrezenn b.

trapezoid ag. : tristuriek.

Trapezoideum n. (-) : [korf.] eiltristurie g.

trapp estl. : *trapp, trapp* ! dipadapadipadapa - doup-ha-doup-ha-doup-ha-doup - padadap, padadap - youpigala - bededap, bededap - dibedoup, dibedoup - dibedap, dibedap.

Trapp g. (-s,-e) : [douarouriezh] pladenn valsatek b.

Trappe b. (-,-n) : 1. louc'h troad g., roud troad g., enlouc'had troad g., enlouc'hadenn droad b., roudenn droad b., roudenn un troad b. ; 2. [loen.] otiz g. [*liester* otized], gwaz-Spagn b. [*liester* gwazi-Spagn].

trappeln V.gw. (ist getrappelt / hat getrappelt) : total, piltrotal, trotellat, tripal, darnrede, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm, pavata, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, trapikellat, champalat, pasepiañ, pavata an douar ; *der Esel trappelt*, pilpazañ a ra an azen, mont a ra an azen a-bilpaz, mont a ra an azen a-bilpazig, mont a ra an azen d'ar pilpazig, piltrotat a ra an azen, trotellat a ra an azen, mont a ra an azen d'ar piltrotig, mont a ra an azen d'an drotig louarn ; *man hörte, wie sie mit nackten Füßen auf dem Parkett trappelte*, klevet e veze piltrot he zread noazh war ar plañchod.

Trappeln n. (-s) : 1. piltrotig g., piltrot g., piklamm g., piklammig g., trotig louarn b., pilpaz g., pilpazig g. ; 2. pavataerezh g., trapikellerezh g.

trappen V.gw. (ist getrappt / hat getrappt) : 1. kerzhed en ur bouezañ war e dreid bep kammed, bezañ pounner e gerzhed, stampañ, toumpañ ; 2. pilpazañ, tankeal, tripal ; 3. [dre skeud.] *auf etwas (dat.) herumtrappen*, moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.

Trappenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] otiz g. [*liester* otized], gwaz-Spagn b. [*liester* gwazi-Spagn].

Trapper g. (-s,-) : traper g. [*liester* traperien].

Trappgans b. (-, -gänse) : [loen.] otiz g. [*liester* otized], gwaz-Spagn b. [*liester* gwazi-Spagn].

Trappist g. (-en, -en) : [relij.] trapad g. [*liester* trapidi, trapiz], trapist g. [*liester* trapisted], kisterkiad a vir ar strishañ reolenn g.

Trappistenkloster n. (-s, -klöster) : [relij.] trap g., kouent trapisted b.

Trappistenorden g. (-s) : [relij.] trap g.

Trappistin g. (-, -nen) : [relij.] trapadez b. [*liester* trapadezed] trara [estl.] : ta ta ta !

Trara n. (-s) : toupmy g. ; *viel Trara um etwas machen*, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober gwelien gant udb, ober un eured gant netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj, un toumpi) abalamour d'udb, tousmac'h at en askont d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toupial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, karnajal en abeg d'udb ; *wozu ein so großes Trara ?* sell aze ur van evit ket ha netra !

Trass g. (-es, -e) : [maen.] tuf g.

Trassant g. (-en, -en) : [kenwerzh] tenner g.

Trassat g. (-en, -en) : [kenwerzh] tennadour g., taler g.

Trasse b. (-, -n) : 1. tresad g., tresadur g. ; 2. [dre astenn.] hent g.

trassieren V.k.e. (hat trassiert) : 1. tresañ ; 2. tennañ ul lizher-talañ war u.b., sevel (krouiñ, embann) un dennadenn war u.b.

Trassierung b. (-, -en) : treserezh g., tresad g., tresadur g.

Tratsch g. (-es) : stran g., chaok g., labenn b., brozenn b., stranerezh g., boutikl g./b., daofenn b., dafoù ls., kinkanelloù ls., komerajoù ls., brozennoù ls., brudailhoù ls., komererezh g., kelajoù ls., kelajoù ha trouz ar bed ls., komzoù flav ls., komzoù besk ls., marvailhoù ls., voltenn b., boltenn b., koñchoù ls., koñchennoù ls., kaozioù ls., kozh kaozioù ls., klakenn b., trabell b., glabous g., gragailh g., ragach g., flaperezh g., klakenn b., trabellerezh g., teodennerezh g. ; *das ist Tratsch !* siklezonoù ha netra ken ! trabell ha kaotigelloù tout ! klakerezh tout ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! n'eus ganto nemet kaozioù toull ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken ! gwrac'haj a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh kaozioù) a netra ken !

Tratsche n. (-, -n) : trutell b., flaperez b., glaouerezh b., pil-beg a vaouez g., begegez b., begegenn b., begasenn b., plapenn b., plapenn a blac'h b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., ravodez b., randonenn b., ranezenn b., kozh trabell b., strakell b., kanell b., beg abred g., beg a-raok g., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari strap-latenn b., Mari glakenn b., Mari-flav b., Mari-pil-beg b., Mari beg a-raok b., Mari strapaplenn b., faragouilherez b., [plac'hig] Mari drouzig b.

tratschen V.gw. (hat getsratscht) : komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, katellat, ragachat, fistilhat, raskañ, babouzañ, glaourenniñ, kaketal, flepañ, batouilhat, klakeniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat, flapat, labennat, sklokal, faragouilhañ ; *über jemanden tratschen*,

kontañ doareoù u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwiskañ, gwashaat, peñseliat, dantañ) u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., plaenaat e borpant d'u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diouzh u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwallgomz (droukkomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalc'hiñ gros saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., ober e votoù d'u.b. a-raok e lêroù, drouklavaret war u.b., disfluñvañ e benn d'u.b., lakaat droukeloù da redek diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., lañchennañ u.b., komz drouk diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., pikañ e chupenn d'u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b. ; *es wird über ihn getsratscht*, war teod an dud emañ, dindan teod an dud emañ, dindan teodoù an dud emañ, emañ ar gaoz war e lerc'h, e-kreiz ar gaoz emañ, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn ; *das gab Anlass, über ihn zu tratschen*, pezh a roas lec'h da vrudailhoù diwar e benn.

Tratscherei b. (-, -en) : P. marvailhoù ls., kaozioù ls., frazennoù ls., kaozioù toull ls., labenn b., kelajoù ls., komzerezh goull g., komzoù flav ls., komzoù besk ls., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'haj g., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù kollet ls., komzoù didalvez ls., kozh kaozioù ls., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., pifoù ls., arabad g., kozh fardaj g., komzoù goull ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzoù ven ls., stran g., chaok g., koñchoù ls., koñchennoù ls., faragouilh g., faragouilherezh g.

Tratte b. (-, -n) : lizher-talañ g., lizher-tennañ g., tennadenn b. ; *eine Tratte bei Vorzeigung honorieren*, enoriñ (talañ, reizhañ, paeañ) un dennadenn kerkent ha gwelet anezhi ; *nicht eingelöste Tratte*, tennadenn antal b.

Trattenankündigung b. (-, -en) / **Trattenavis** g./n. (-, -) / g./n. (-es, -e) : kel tennadenn g.

Traualtar g. (-s) : *jemanden zum Traualtar führen*, kas u.b. da-dal an aoter da zegemer ar sakramant a briedelezh.

Träubchen n. (-s, -) : [louza.] blokadig rezin g. [*liester* blokadoùigoù rezin].

Traube b. (-, -n) : [louza.] 1. rezin str., duilhad-rezin g., blokad rezin g., bodad rezin g., barr rezin g., brank-rezin g., brankad rezin g., krapad rezin g., kropad rezin g. ; *saure Trauben*, rezin diveür str. ; *mit Trauben schmücken*, rezinennañ ; *Weintrauben pflücken*, *Weintrauben ernten*, *Weintrauben lesen*, kutuilh rezin, dastum rezin, rezina, gwiniennañ, ober ar vendem, mendemiñ ; *gestampfte Weintrauben*, jaodradur g. ; *Weintrauben stampfen*, jaodriñ rezin, foulañ rezin, fraeaañ rezin gant e dreid, mac'hañ rezin, moustrañ rezin gant e dreid ; *Weintrauben erneut stampfen*, adjaodriñ rezin, adfoulañ rezin, adfraeaañ rezin gant e dreid, advac'hañ rezin, advoustrañ rezin gant e dreid ; *Bottich zum Stampfen der Weintrauben*, jaodrur g. [*liester* jaodreioù] ; *Trauben keltern*, *Trauben auspressen*, gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell, moustrañ rezin ; *einzelne Trauben abpicken*, *einzelne Trauben essen*, dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn, dibab rezinennoù, raspaat ; *das Abpicken von einzelnen Trauben*, ar

raspaerezh g. ; *grüne Weintrauben, gelbe Weintrauben, weiße Weintrauben*, rezin gwen str. ; *dunkelblaue Weintrauben*, rezin du str. ; *Tafeltraube*, rezin debriñ str. ; *Keltertraube*, rezin gwin str. ; *Saft aus unreifen Trauben, Saft aus sauren Trauben*, egras g. ; **2.** duilhad g., barr g., blokad g., krapad g., krapad g. ; *die Tomaten können auch in Trauben hängen*, an tomatez a c'hall bezañ duilhet evel ar rezin, an tomatez a c'hall bezañ a-strob evel ar rezin ; **3.** *eine Traube bilden*, en em vodañ e-giz ur c'hrapad, en em dolpañ e-giz ur c'hrapad, ober ur c'hrapad ; *Menschen-traube*, krapad tud g., duilhad tud g., blokad tud g. ; *die Bienen sammeln sich als Schwarmtraube*, gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan ; **4.** [dre skeud.] *die Trauben hängen ihm zu hoch, die Trauben sind ihm zu sauer*, ober a ra tuf d'ar mouar dre ma ne zeu ket a-benn da zastum anezho - bevin, houad ha kig maout a zo mat d'an hini a c'hell o c'haout.

Traubenabfall g. (-s) : maskloù rezin ls. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinaoù rezin ls., markinoù rezin ls.

Traubenbeere b. (-,-n) : [louza.] rezinenn b., hugenn rezin b., greun rezin str., greunenn rezin b.

Traubenblut n. (-s) : [dre fent] sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g., hini ruz g., char drez g., bioc'h zu b., sourzilh g.

Traubenbütte b. (-,-n) : bouteg mendemiñ g. [*liester* boutigi mendemiñ].

Traubeneiche b. (-,-n) : [louza.] derv-koad str., derv-gwen str., gwez-tann str., tannwez str., tann str., tannenn b.

Traubenernte b. (-,-n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., rezinadeg b., ar gwiniennañ g.

traubenförmig ag. : duilhet evel ar rezin, a-strob.

Traubenholunder g. (-s,-) : [louza.] skav ruz str., skavenn ruz b.

Traubenkamm g. (-s) : [louza.] rañv ar blokad rezin g. [ar pezh a chom eus ar blokad rezin goude bezañ tennet ar rezin dioutañ].

Traubenkerbel g. (-s) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.

Traubenkohl g. (-s,-e) : kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-bleuñv str., kaol-brignennek str., brikoli str.

Traubenkorb g. (-s,-körbe) : bouteg mendemiñ g. [*liester* boutigi mendemiñ].

Traubenkur b. (-,-en) : kur rezin b.

Traubenlese b. (-,-n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., rezinadeg b., ar gwiniennañ g.

Traubenlesemaschine b. (-,-n) : mendemerez b. [*liester* mendemereziou].

Traubenleser g. (-s,-) : mendemour g., mendemer g., kutuilher rezin g., gwinier g.

Traubenmost g. (-es) : [kegin.] fro g.

Traubennachlesen n. (-s) : raspaerezh g., raspaat g.

Traubensaft g. (-s) : **1.** [kegin.] chug rezin g., moust rezin g., fro rezin g. ; *saurer Traubensaft*, egras g. ; *mit saurem Traubensaft würzen*, egraziñ ; **2.** [barzh.] sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g.

Traubensorte b. (-,-n) : ac'had g. [*liester* ac'hadoù], gouennad rezin b., seurtad rezin g.

Traubenstampfer g. (-s,-) : [den] gwasker rezin g.

Traubenstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwinienn b., skod-gwini g., rezinenn b. [*liester* rezinenned, rezin].

Traubentrester g. (-s,-) : maskloù rezin ls. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinaoù rezin ls., markinoù rezin ls., mal g., markoù ls., maskloù ls.

Traubentreter g. (-s,-) : [den] gwasker rezin g.

Traubenvollernter b. (-,-n) : mendemerez b. [*liester* mendemereziou].

traubenweise Adv. : a-gropadoù.

Traubenwickler g. (-s,-) : [loen.] *einbindiger Traubenwickler*, ruzieruz g. [*liester* ruzieruzed].

Traubenzucker g. (-s) : **1.** sukr rezin g. ; **2.** [kimiezh] glukoz g., dekstroz g.

traubig ag. : duilhet, a-strob.

trauen V.gw. (hat getraut) : *jemandem trauen*, kaout fiziañs en u.b., lakaat e fiziañs en u.b., kemer fiziañs en u.b., fiziout en (war) u.b., magañ fiziañs en u.b., ober font war u.b., kaout kred d'u.b., kaout kred en u.b., reiñ kred d'u.b., krediñ ouzh u.b., krediñ d'u.b. ; *ich traue ihm nicht*, disfiz am eus outañ, disfiziañs am eus outañ, disfiziout a ran outañ, ne gredan ket d'e gomzoù, ne gredan ket outañ, ne gredan ket dezhañ ; *man kann ihm nicht trauen*, n'eo ket arabat kaout diskred warnañ, ur paotr da zisfiziout outañ an hini eo, ur paotr dirankontr eo, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eus ket tu da gemer fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ, hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller ket krediñ d'e gomzoù, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, hennezh en em rebech atav, e lavar hag e zislavar en devez, lavar-ha-dislavar eo, lavar-dislavar eo ; *man kann wirklich niemandem mehr trauen*, *man weiß nicht mehr*, *wem man noch trauen kann*, ne ouzer mui e piv fiziout, ne ouzer mui e piv kemer fiziañs, an eil re ac'hanomp ne c'hallent ket mui fiziout en o hentez, bez' e ranker diskrediñ war an holl ; *ich traue diesem Frieden nicht*, me a gav din ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war hon diwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus - sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludu, m'eus aon ; *kaum seinen Augen trauen*, kaout bec'h o krediñ e zaoulagad, diskrediñ ar pezh a weler, bezañ diskredik war ar pezh a wel e zaoulagad (Gregor) ; *auf etwas trauen*, kaout fiziañs (lakaat e fiziañs, magañ fiziañs, kemer fiziañs) en udb, fiziout en (war) udb., teuler kred war udb ; [kr-l] *trau, schau wem !* sell petra ri - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a boell - kerse ne zeu nemet goude - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - ar mekanikoù da lazhañ laou, gwelloc'h prenañ daou diouzhtu - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-drefiv e gwask - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - dre faot un tach e koll ar marc'h e houarn - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ.

V.k.e. : unaniñ dre liammoù ar briedelezh, kerentiañ, dimeziñ, eurediñ ; *kirchlich trauen*, reiñ ar sakramant a briedelezh da (Gregor), lidañ un eured ; *sich trauen lassen*, dimeziñ, eurediñ, prietaat, priediñ ; *sie hat sich kirchlich trauen lassen*, dimezet eo bet gant ur beleg, euredet he deus en iliz ; *ich möchte mich von Ihnen trauen lassen*, laouen e vo ganne bezañ dimezet ganeoc'h ; *sich zivil trauen lassen*, dimeziñ ent-kodeded, dimeziñ en ti-kêr ; *sie hat sich zivil trauen lassen*, dimezet eo bet gant an aotrou maer.

V.em. : **sich trauen** (hat sich (ak.) getraut) : *sich an etwas (ak.) trauen* (herantrauen), 2. [dre heñvel.] *sich an etwas (ak.) herantrauen*, krediñ ober udb, en em hardishaat d'ober udb, riklañ d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout an hardizhegezh d'ober udb, krediñ ober war-dro udb, krediñ pleal gant udb, krediñ plediñ gant (ouzh) udb. ; *sich an etwas (ak.) nicht heranwagen*, na grediñ ober udb, na fiziout ober udb, na riklañ d'ober udb, na gaout an hardizhegezh d'ober udb, na grediñ ober war-dro udb, na fiziout ober war-dro udb, na grediñ pleal gant udb, na fiziout pleal gant udb, na grediñ plediñ gant (ouzh) udb, na fiziout plediñ gant (ouzh) udb ; *er hat sich nicht getraut, etwas zu sagen*, ne gredas ket gwikal ; *sich an jemanden (heran)trauen*, **a**) krediñ komz ouzh u.b., krediñ tostaat ouzh u.b. ; **b**) krediñ tennañ ar blouzenn diwar skoaz u.b., krediñ en em frotañ ouzh u.b., krediñ dichekal u.b. ; *sich an jemanden nicht (heran)trauen*, na grediñ komz ouzh u.b., na fiziout komz ouzh u.b., na grediñ tostaat ouzh u.b., na fiziout tostaat ouzh u.b. ; *keiner traute sich heran*, den ebet ne tostaet, den ebet ne fizie tostaat ; *er traut sich nicht hin*, ne gred ket mont di, ne avantur ket mont di, ne fizi ket tostaat, ne fizi ket mont re dost ; *ich traue mich nicht zu ihm*, hiris am eus o vont d'e gaout, ne gredan ket kaer mont d'e gaout ; *er traut sich nicht aus dem Haus*, ne gred ket mont er-maez eus e di, ne fizi ket mont er-maez eus e di, ne avantur ket mont er-maez eus e di.

Trauer b. (-) : 1. tristidigezh b., tristez b., truez b., glac'har g., gouelvan g., bihanez b., gloaz b., keuz g. ; *ich sah sie voller Trauer an*, sellet a raen a-druez (gant tristidigezh, gant truez) outi ; *tiefe Trauer*, kañv (glac'har) bras g., gloaz don b., keuz bras g., keuz da viken g. ; *in tiefster Trauer*, e bras tristidigezh, don estonet e galon ; *dieser Unglücksfall hat ihn in tiefe Trauer versetzt*, rannet (mantret) eo e galon diwar c'hlac'har bras abaoe ar gwallzarvoud-se, un distokadenn e voe hag e chom ar gwallzarvoud-se evitañ ; *dieses Ereignis versetzte das Land in tiefe Trauer*, ar darvoud-se en doa reuziet ar vro ; *groß war die Trauer im ganzen Land*, un dristidigezh dispar a rene er vro a-bezh ; *Trauer erregend*, chifus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, nec'hañsus, chalus, ankenius, doanius, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, doanius, melreüs ; *jemandes Trauer teilen*, kemer perzh (kemer lod) e poan u.b., lodennañ poan u.b. gantañ ; *die Trauer verkehrte sich in ihr Gegenteil*, an dristidigezh a oa diagent a droas e laouenidigezh ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levezon er vro, ar brezel a zegas d'e heul gwalloù e-leizh (reuzioù e-leizh) er vro ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren*, klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *in Trauer versetzen*, kañvaouiñ, lakaat er c'hañv ; [hengoun] *die Bienenstöcke in Trauer versetzen*, ober kañv d'ar gwenan. 2. begin g., kañv g. ; *Halbtrauer*, damgañv g., hantergañv g., hanter begin g. ; *Volltrauer*, kañv bras g., begin bras g. ; *Kleintrauer*, kañv bihan g., begin bihan g. ; *Trauer für entfernte Familienangehörige*, kañv skañv g. ; *in Trauer um jemanden sein, um jemanden Trauer tragen, um jemanden Trauer haben*, dougen kañv d'u.b., dougen kañvoù d'u.b., dougen begin d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., kaout kañv evit u.b., konduiñ kañv evit u.b., konduiñ kañvoù evit u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., ober kañv d'u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *in tiefe Trauer gekleidet sein*, bezañ gwisket e kañv bras, dougen kañv, bezañ gwisket e du ; *Trauer anlegen*, gwiskañ an dilhad kañv, mont e begin, lakaat kañv, lakaat ul lien kañv, lakaat ul lietenn gañv, kunduiñ kañv ; *Trauer ablegen*, terriñ e gañv, kuitaat e zilhoad kañv, paouez e gañv d'u.b., digañviñ, teurel e vegin ; *an jemandes Trauer (dat.)*

Anteil nehmen, jemandes Trauer teilen, bezañ a-gengañv gant u.b. ; *Schwarz ist in vielen Ländern die Farbe der Trauer*, e kalz a vroioù e verk al liv du ar c'hañv ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen*, sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont ; *er ist die Trauer los, er hat die Trauer überwunden*, digañvet eo ; [bred.] *depressive Formen der Trauer*, furmoù gouvidel ar c'hañv ls.

3. amortet g., keuz g., kerse g. ; um etwas Trauer haben, Trauer über (um) etwas empfinden, keuziañ udb, keuziañ d'udb, kaout glac'har (ober gañv, sevel hiraegh gant an-unan) d'udb, dioueriñ udb, nec'hiñ (chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kañvaouiñ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, en em lakaat e poan gant udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chaokat, en em chalañ) en abeg d'udb.

Traueranzeige b. (-,-n) : lizher-kañv g., keloù a gañv g.

Trauerarbeit b. (-) : [bredoniezh] kañvaouiñ g., argerzh kañvaouiñ g., c'hwel ar c'hañv g. ; *eine schwierige Trauerarbeit*, ur c'hañvaouiñ diaes g.

Trauerbachstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez ar beleg b., kannerez vrizh b.

Trauerband n. (-s, -bänder) : gouriz-kañv g.

Trauerbehäng g. (-s, -behänge) : stign-kañv g., tenneris-kañv g.

Trauerbinde b. (-,-n) : lurell gañv b., lien-kañv g., beginenn b., kañv g. ; *eine Trauerbinde am Arm tragen*, bezañ ur c'hañv war ar vrec'h gant an-unan (ur c'hañv a zo war e vrec'h gantañ h.a.).

Trauerbrief g. (-s,-e) : lizher-kañv g., keloù a gañv g., kannad marv g.

Trauerente b. (-,-n) : [loen.] duanenn b., duanenn-voutin b., galdu g.

Traueressen n. (-s,-) : [Bro-Suis] pred-kañv g.

Trauerfahne b. (-,-n) : banniel e kañv g., banniel e begin g., banniel ul lurell gañv stag outañ g.

Trauerfall g. (-s,-fälle) : marv g., kañv g., begin g. ; *wegen Trauerfall geschlossen*, serr dre-benn marv.

Trauerfamilie b. (-,-n) : [Bro-Suis] tud an hini marv ls., tud an hini varv ls.

Trauerfasten n. (-s) : [relij.] koraiz bihan g.

Trauerfeier b. (-,-n) : obidoù ls., interamant g., kañvlidoù ls., lidoù kañv ls., lid-kañv g., kañv g.

Trauerflor g. (-s,-e) : lurell gañv b., lien kañv g., beginenn b., kañv g. ; *einen Trauerflor am Arm tragen*, bezañ ur c'hañv war e vrec'h gant an-unan (ur c'hañv a zo war e vrec'h gantañ h.a.) ; *FahnenTrauerflor*, lurell gañv a vez staget ouzh ar bannieloù b.

Trauerform b. (-) : [louza.] *Bäume mit Trauerform*, gwez un dalc'h goueler dezho str.

Trauergefolge n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., ambroug-kañv g., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls., interamant g.

Trauergeklaut n. (-s) / **Trauergekläute** n. (-s) : glaz b., lezoù ls., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g., kleier kañv ls. ; *Trauergeklaut für einen vornehmen Verstorbenen*, glas vras b., glaz rouez b., glaz tanav b. ; *Trauergeklaut für einen einfachen Verstorbenen*, glas vihan b., glaz stank b.

Trauergeleit n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., ambroug-kañv g., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls., interamant g.

Trauergerüst n. (-es,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marskaon b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù ls., arched g. ; *auf das Trauergerüst legen*, marskaoniañ.

Trauerdienst g. (-es,-e) : oferenn gañv b., ofis an Anaon g., vijilez ls.

Trauerhaube b. (-,-n) : kouricher g., koef begin g., koef displeg g., koef plaen g., koef-kañv g.

Trauerjahr n. (-s,-e) : 1. prantad kañvaouiñ g. ; 2. [gwir] prantad intañved g.

Trauerkapelle b. (-,-n) : chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Trauerkleidung b. (-,-en) : dilhad kañv g./ls., dilhad begin g./ls. ; *die Trauerkleidung ablegen*, terriñ e gañv, kuitaat e zilhadañ, paouez e gañv d'u.b., digañviñ, teurel e vegin.

Trauerkloß g. (-es,-klöße) : P. klemmicher g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., spered debret a zen g., garchenn g., trompler c'hoari g., ripompi g., distaner g., kousi levez [liester kousieren levez] g., kousi plijadur [liester kousieren blijadur] g., kousi fest [liester kousieren fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebad g., ripompi g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., jablour g., bourouell g., freuz-ebad g., sparler-dudi g., penn-teñval g., kagaleg g. [liester kagaleien].

Trauerlied n. (-s,-er) : marvnad g., klemmigan g., kan kañvaouus g.

Trauermahl n. (-s,-e) : pred-kañv g.

Trauermantel g. (-s,-mäntel) : 1. mantell-gañv b. [liester mantilli-kañv], mantell vegin b., kapot-sac'h g., kap-kañv g. ; 2. [loen., balafenn, *Nymphalis antiopa*] mantell-gañv b., mantell vegin b., paun du g.

Trauermarsch g. (-s,-märsche) : ton-bale kañv g., kann-bale kañv g.

Trauermeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou teñval g.

Trauermiene b. (-,-n) : penn du g., penn kozh g., penn teñval g., penn tristik g. ; *mit Trauermiene herumlaufen*, ober beg a-dreuz, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, ober ur penn kozh, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ hir e vailh, bezañ hir e fri, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, na vezañ doare ar friko war an-unan, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel an Ankoù, bezañ trist-marv, bezañ trist evel pa vefed e kañv.

trauern V.gw. (hat getrauert) : kañvaouiñ, kunduiñ kañv, kunduiñ kañvoù, bezañ e begin, bezañ e kañv, bezañ e kañvoù ; *um jemanden trauern*, kañvaouiñ (kaout kañv, ober kañv, ober kañvoù, ober e gañvoù, dougen kañv, dougen kañvoù) d'u.b., kañvaouiñ u.b., dougen begin d'u.b., kaout kañv evit u.b., konduiñ kañv evit u.b., konduiñ kañvoù evit u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *über (um) etwas (ak.) trauern*, nec'hiñ (chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kañvaouiñ (kaout glac'har) d'udb, kañvaouiñ war udb, keuziañ udb, keuziañ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chaokat, en em chalañ) en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, sevel hiraehz gant an-unan d'udb ; *tief trauern*, bezañ gant kañv bras, dougen kañvoù bras (d'u.b.).

trauernd ag. : e kañv, e begin ; *um etwas trauernd*, e begin eus udb.

Trauernde(r) ag.k. g./b. : kañver g., kañverez b.

Trauerprozess g. (-es) : [bredoniezh] kañvaouiñ g., argerzh kañvaouiñ g., c'hwel ar c'hañv g. ; *ein schwieriger Trauerprozess*, ur c'hañvaouiñ diaes g.

Trauerrend n. (-s,-ränder) : 1. *mit Trauerrend*, du e stern, du e framm ; 2. P. [dre skeud.] *Trauerrender haben*, bezañ ur gramenn dindan e ivinoù, bezañ lous e ivinoù.

Trauerrede b. (-,-n) : prezegenn gañv b.

Trauerschleier g. (-s,-) : gouel gañv b., mouch kañv g., kañv g.

Trauerschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak du g.

Trauerschwan g. (-s,-schwäne) : [loen.] alarc'h du g. [liester elerc'h du].

Trauerseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] stêrwennel zu b.

Trauerspiel n. (-s,-e) : [lenn.] tragedi g., trajedienn b., reuzarvest g., reuzc'hoari g.

Trauersteinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak du g.

Trauerstück n. (-s,-e) : [lenn.] drama kañvaouus g.

Trauer-ton g. (-s) : ton trist-meurbet g., ton kañvaouus g.

Trauerverarbeitung b. (-) : [bredoniezh] kañvaouiñ g., argerzh kañvaouiñ g., c'hwel ar c'hañv g. ; *eine schwierige Trauerverarbeitung*, ur c'hañvaouiñ diaes g.

trauervoll ag. : kañvaouus, keuzius, dizeur, truezus, ranngalonus, reuzidik.

Trauerwagen g. (-s,-) : karr-kañv g.

Trauerweide b. (-,-n) : [louza.] haleg Babilon str., haleg stouek str., haleg barroù-stouek str., haleg goueler str.

Trauerzeit b. (-) : mare begin g., mare kañv g. ; *in der Trauerzeit*, e-pad ar c'hañv, e-pad ar begin.

Trauerzirkular n. (-s,-e) : [Bro-Suis] lizher-kañv g.

Trauerzug g. (-s,-züge) : kañvambroug g., ambroug-kañv g., ambrougdeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls., interamant g. ; *den Trauerzug führen*, bezañ e penn araok an ambrougdeg-kañv.

Traufbohle b. (-,-n) : [tekn., tisav.] gourlost g.

Traufdach n. (-s,-dächer) : [tisav.] korbell-dizourañ g., gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.

Traufe b. (-,-n) : 1. noed g., kan g., kaon g., san b. ; *mit Traufen gekrönte Mauer*, moger an dever b. ; 2. lost-toenn g., lost an doenn g., apoteiz an doenn g., korbell-dizourañ g., gouribl g., gouriblenn b., gourlost g. ; 3. [tro-lavar] *vom Regen in die Traufe kommen*, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ouinner, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, diskar un iliz da sevel ur chapel, difoeltrañ an ti d'ober ur forn.

träufeln (hat geträufelt // ist geträufelt) / **träufen** V.gw. (hat geträuft // ist geträuft) / **traufen** V.gw. (hat getrauft // ist getrauft) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat ; *das Wasser träufelt vom Dach*, deverañ a ra an dour eus an doenn takenn-ha-takenn ; *die Wand träuft von Feuchtigkeit*, mouest eo ar voger ken na zever an dour diouti, ar voger a zever gant ar vouestijenn.

V.k.e. (hat geträufelt / hat geträuft / hat getrauft) : 1. enstrilhañ ; *Medizin in ein Glas träufeln*, lakaat un nebeud takennoù louzoù en ur werenn ; 2. [dre skeud.] *jemandem Verleumdungen ins Ohr träufeln*, silañ gwallgomzoù d'u.b. e pleg e skouarn.

V.dibers. : P. es *träufelt*, brein (lous) eo an amzer, libistrennañ a ra, amzer c'hele a zo, lugajenniñ a ra, litenniñ a ra, glav-kemener a ra, avel lart a zo, glav bihan a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav bihan, glav plaen, glav munut, glav tamouezet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.

Träufeln n. (-s) / **Traufeln** n. (-s) / **Traufen** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., takennadur g.

Traufplatte b. (-,-n) : [tekn., tisav.] gourlost g.

Traufpfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn-draoñ b., sablezenn b.

Traufrinne b. (-,-n) : noed g., kan g., san b.

Traufröhre b. (-,-n) : gargoul g., diskenn-dour g.

Traufseitenmauer b. (-,-n) : moger an dever b.

Traufstein g. (-s,-e) : 1. hinkin-maen g., fetisad razek g. ; *Zapfentraufstein*, hinkin-bolz g., bolzhinkin g., hinkin-maen bolz g. ; *Säulentraufstein*, hinkin-leur g., leurhinkin g., hinkin-maen leur g. ; 2. maen-diskarg g., maen-dar g.

Trauhandlung b. (-,-en) : lid dimeziñ g., lid prietaat g., lid eurediñ g., eured b./g., dimeziñ g.

Traulaken n. (-s,-) : [relij.] mantell a brederi b. [*liennenn vras a veze lakaet war an danvez -priedoù gant ar beleg ouzh o eurediñ*].

traulich ag. : 1. tost, nes, ker d'ar galon ; *in traulicher Runde*, e-touez e re nes, e-touez e dud nes, e-touez an dud nesañ d'e galon, e-touez e garidi ; 2. klet, c'hwek, ... en em gaver brav hag aes ennañ ; *ein trauliches Zimmer*, ur gambr glet b., ur gambr c'hwek b.

Adv. : etre tud nes hepken ; *traulich beisammensitzen*, bezañ azezet int-i o-unan etre tud nes, bezañ azezet penn-ouzh-penn, bezañ azezet int-i o-unan etre mignoned tost.

Traulichkeit b. (-) : 1. nested b., nesaegzh b. ; 2. kletadurezh b.

Traum g. (-s, Träume) : 1. hunvre g./b., hune b./g., hunvreadell b., hunvreadenn b. ; *einen Traum haben*, kaout (ober) un hunvre ; *ich habe es im Traum gesehen*, gwelet em eus bet an dra-se em hunvre (dre va hunvre), gwelet em eus bet an dra-se dre va hune ; *ein böser Traum*, ur gwallhunvre g., ur machherig g., ur moustrerig-noz g., un hurlink g., ur moustr g., un hunvre du g./b. ; *in seinen Träumen malte er sich aus, wie er sich anstellen würde, um seinen Plan durchzuführen*, hunvreal a rae war ar feson da zont a-benn eus e daol.

2. reze g., rez g., hunvre b. ; *Tagtraum, Wachtraum*, deizvre b., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., hunvreadenn b., hunvreadell b., sorbienn b., sorc'henn b., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b. ; *im Traum leben*, mont da-heul e hunvreoù, bezañ kollet en e soñjezonoù ; *in Träumen versunken*, kollet en e soñjezonoù ; *in seinen Träumen versunken sein*, bezañ kollet en e soñjezonoù, lezel e soñjoù da gantreal, bezañ e soñj war veaj, lezel e spered da rezal, rambreal, morhunvreal ; *Träume zunichtemachen*, gwintañ hunvreoù d'an traoñ ; *ich muss dir deinen Traum zerstören, ich muss dich aus deinem Traum reißen*, rankout a ran didouellañ ac'hanout, ret eo din dizallañ (dibikouzañ, divleupañ, divleupezañ, difaziañ, dileueiñ, dilabaniñ, diziodiñ, diseitegañ, digleizañ) ac'hanout, rankout a ran digoc'hennañ da zaoulagad dit, rankout a ran dizallañ da spered, rankout a ran dibikouzañ da spered, rankout a ran divanegañ da spered, rankout a ran gwintañ d'an traoñ da hunvre ; *seinen alten Träumen nachhängen*, bezañ garzhet en e hunvreoù kozh ; *wie ein Traum zerrinnen, wie ein Traum verschwinden*, steuziañ en un hunvre ; *der Traum ist aus ! aus der Traum !* aet eo an hunvre e puñs an avel, kouezhet eo an hunvre en e boull, kement-se ne oa nemet un touell, echu ar pardon, echu eo ar fest-noz, aet eo an hunvre da stoupa ; *es fällt mir im Traume nicht ein*, biken em buhez ne zeufe din ur soñj a seurt-se ; *nicht im Traum !* a nep hent ! / e nep feson ! /

eskenn ebet ! / brienenn ebet ! (Gregor), tamm ebet ! neudenn ebet ! grifenn ! e nep doare ! e nep keñver ! e keñver ebet ! war nep feur ! e nep mann !

3. c'hoant g., hunvre g./b. ; *es war immer mein Traum, so etwas zu machen*, hunvreet em beze ingal-ingal ober an dra-se, va brasañ c'hoant e oa ober an dra-se ; *mein Traum ist in Erfüllung gegangen*, sevenet eo bet va c'hoant, deuet eo va hunvre da wir ; *der amerikanische Traum*, an hunvre amerikan b. ; [kr-l] *Träume sind Schäume*, hunvreoù a zo avel - dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - ar c'hilask a zo frank, ar c'havout n'eo ket stank - kozh hunvreoù ne zisoc'hont da netra, sorc'hennoù n'int ken - c'hoantaat ha kaout n'int ket ur c'hement.

Traum - : 1. hunvreek, hunvreel, diwar faltazi, neuziek ; 2. eus ar re wellañ b., baradozel, hunvreet.

Trauma n. (-s, Traumen/Traumata) : [mezeg] daraez g., anaf g., labez g., stroñsadenn b., stroñs g., gloazad g., traoma g. ; *psychisches Trauma*, gloazad bred g. ; *Schädeltrauma*, daraez klopenn g., anaf er c'hlopenn g., gloaz er c'hlopenn b., traoma ar c'hlopenn g. ; *bei jemandem ein Trauma hervorrufen*, *bei jemandem ein Trauma verursachen*, gloazañ u.b., daraezañ u.b.

Traumarbeit b. (-) : [bred., Freud] labour an hunvre g., c'hwel an hunvre g.

traumatisch ag. : [mezeg.] gloazadek, gloazadel, daraezel, daraezek, daraezus, traomaus ; *traumatisches Ereignis*, darvoud gloazadek g., darvoud daraezek g., darvoud daraezus g. ; *traumatische Situation*, plegenn daraezek b., plegenn c'hloazadek b. ; *traumatische Neurose*, neuroz gloazadel g., neuroz daraezel g. ; *traumatischer Schock*, stroñs daraezel g. ; *traumatische Demenz*, envedi daraezel b. ; *traumatische Verletzung, traumatische Läsion*, anaf daraezel g.

traumatisieren V.k.e. (hat traumatisiert) : [mezeg.] daraezañ.

traumatisierend ag. : [mezeg.] daraezus.

traumatisiert ag. : [mezeg.] daraezet ; *traumatisierter Mensch*, daraezed g. [*liester daraezidi*].

Traumatisierung b. (-,-en) : 1. stroñs daraezel g. ; 2. daraez g. ; 3. daraezañ g.

Traumatologe g. (-n,-n) : [mezeg.] daraezour g.

Traumatologie b. (-) : [mezeg.] daraezouriezh b.

Traumatologin b. (-,-nen) : [mezeg.] daraezourez b.

traumatologisch ag. : [mezeg.] ... daraezouriezh.

Traumbild n. (-s,-er) : reze g., soñjezon b., soñjenn b., hunvre b., hunvreadenn b., hunvreadell b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., brizhunvre b., sorbienn b., faltazienn b., faltazi b. ; *wie ein Traumbild zerrinnen, wie ein Traumbild verschwinden*, steuziañ en un hunvre.

Traumbuch n. (-s,-bücher) : alc'hwez an hunvreoù g.

Traumdeuter g. (-s,-) : oniromañser g., urisinour g.

Traumdeuterin b. (-,-nen) : oniromañserez b., urisinourez b.

Traumdeutung b. (-,-en) : oniromañs b., urisinerezh g., desteriadur an hunvreoù g.

träumen V.gw. (hat geträumt) : 1. hunvreal, huneal, huneñ ; *vor sich hin träumen*, bezañ e soñj war veaj, bezañ kollet en e soñjezonoù, memoriñ, rezal, rambreal, morhunvreal ; *träumen Sie süß* / kouskit c'hwek !

2. rambreal, rezal, berlobiañ, jaodreañ, valgorial ; *mit offenen Augen träumen (am hellen Tage träumen)*, bezañ kollet en e soñjezonoù, lezel e soñjoù da gantreal, bezañ e soñj war veaj, lezel e spered da rezal, rambreal, morhunvreal ; [dre skeud.] *du träumst wohl !* emaout oc'h hunvreal ! kollet eo da benn ganit ? blev da gaout ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya

da, moarvat ! fiez glas ! goap a rez ! ; „*er ist bald wieder da !*“ - „*du träumst wohl !*“, ne vo ket pell gant e dro ! - nann da !

V.gw. ha V.k.e. (hat geträumt) : hunvreal ; von *etwas träumen*, hunvreal en udb, hunvreal gant udb ; von *der eigenen Zukunft träumen*, hunvreal en e amzer da zont ; *sie träumen die ganze Zeit von Sinnenfreuden aller Art, von Ehrungen und von Reichtümern*, ne hunvreont nemet plijadurioù, enorioù ha madoù ; *das hast du nur geträumt*, hunvreet ec'h eus bet an dra-se ha netra ken ; *es träumte mir, dass ... (mir träumte, dass ...)*, hunvreet em boa e ... ; [dre skeud.] *das hätte ich mir nicht träumen lassen*, ne oan ket e-sell a se (a gen) tamm ebet, ne oan ket e ged a se (a gen) neudenn ebet, ne oan ket o c'hortoz kement all, n'edon ket en engortoz a gement-se tamm ebet, kement-se a ya pell dreist ar pezh a esperen, an dra-se a ya pell dreist kement a c'hallen esperout, an dra-se a zo deuet da vat pell en tu all d'ar pezh a c'hallen gedall, an dra-se a zo deuet da vat mui a-galz eget na oufen gedall ; *ich träume nicht !* n'eo ket hunvreal eo a ran !

Träumer g. (-s,-) : 1. hunvreer g., huneer g. ; 2. morhunvreer g., pesketaer loar g., penn-skort g., rambreer g., penn-rambre g., randoner g., rahouenn b., ranezenner g., mogetaer g., paotr an utopia g., sorbiennour g., berlobiour g., jaodre g., jaodreer g., soñjard g., soñjer g.

Träumerei b. (-,-en) : reze g., rez g., hunvreerezh g., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., morhunvreadenn b., morhunvreadell b., sorbienn b., sorc'henn b., sorc'hennerezh g., morhunvreal g., rambreerezh g., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b., frenezi b., jaodre g., marsoñj g. ; *er neigt mehr zur Träumerei als zur fleißigen Arbeit*, stummetoc'h eo da hunvreal eget da labourat.

Träumerin b. (-,-nen) : 1. hunvreerez b. ; 2. morhunvreerez b., pesketaerez loar b., penn-skort a blac'h b., rambreerez b., randonerez b., rahouenn b., ranezenner b., mogetaerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., berlobioure b., jaodreerez b.

träumerisch ag. : beuzet en e sorc'hennouù, kollet en e soñjezonouù, randonus, o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e hunvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, aet e spered da stoupa, kollet en e soñjezonouù, soñjus, berlobiet.

Traumfabrik b. (-,-en) : [dre skeud.] labouradeg da fardañ hunvreoù b., greanti da fardañ brizhhunvreoù g.

Traumfrau b. (-,-en) : perlezenn a blac'h b., gwellañ maouez a zebr bara b., gwellañ maouez a daol troad war an douar b.

Traumgebilde n. (-s,-) : eriunell b., rambre g., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhunvre b., treuzfaltazi b., touell g., emdouell g., emdouelladur g., sorc'hennerezh g.

Traumgesicht g. (-s,-e) : touellwel g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhunvre b., kammzerc'h gweled g., touellwel g.

traumhaft ag. : boemus, marzhus, estlammus, hunvreüs, hunvreal ; *traumhaft schön*, ur marzh ! brav-brav, kaer-kaer, kaer-mantrus, dreist da gaer, koant evel un ael, koant da lazhañ, koant da lipat, koant-distailh, kenedus-espar, koant-ifam, koant-kruel.

Traumhintergrund g. (-s,-gründe) : [bred.] skramm an hunvre g.

Trauminet g. (-s,-s) : [Bro-Aostria] kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar dibluñvet b., yar beliet b., yar-zour b., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., toull-foer g., revr aonik a zen g. ;

Trauminet ! makez krener gwak ! pezh digalon ! pezh digalon ac'hanout !

Traumprinz g. (-en,-en) : priñs koant g.

Traumpsychose b. (-,-n) : [mezeg.] alfo hunvreel g., errizhegezh b., ambren errizhek g.

Traumreise b. (-,-n) : 1. beaj eus ar re wellañ b., beaj varadozel b. ; 2. beaj faltaziek b.

Traumspiel g. (-s,-e) : marzharvest g., boemarvest g.

Traumtänzer g. (-s,-) : morhunvreer g., pesketaer loar g., rambreer g., penn-rambre g., berlobi g., randoner g., ranezenner g., rahouenn b., mogetaer g., paotr an utopia g., sorbiennour g., penn-skort g., berlobiour g., jaodre g., jaodreer g., soñjard g., soñjer g.

Traumtänzerin b. (-,-nen) : morhunvreerez b., pesketaerez loar b., penn-skort a blac'h b., rambreerez b., randonerez b., rahouenn b., ranezenner b., mogetaerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., berlobioure b., jaodreerez b.

traumverloren ag. : beuzet en e sorc'hennouù, kollet en e soñjezonouù, randonus, o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e hunvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, aet e spered da stoupa, kollet en e soñjezonouù, soñjus, berlobiet.

Traumwelt b. (-) : bed faltaziek g.

Traumwiederholung b. (-,-en) : [bred.] arreadur an hunvreoù g.

Trauregister n. (-s,-) : marilh an euredoù g., marilh an dimezoù g.

traurig ag. : 1. trist, tristidik, tristik, damani, dilaouen, dijoa, dilevenez, klouhanek, doanik, doaniet, malañjer, malañjerek, pok, pok ha teñval, beunek, melkonius, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e zremm ; *manchmal traurig und dann wieder froh*, gwech trist, gwech laouen ; *sehr traurig*, trist-marv ; *traurige Augen*, daoulagad hurennek (kudennek) (Gregor) Is., daoulagad leun a dristidigezh Is., daoulagad tristidik Is. ; *mir ist traurig ums Herz*, enk a zo warnon, ur galonad am eus, enkrezet (gwasket) on, war enkrezez emaon, un enkrezez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwask a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enkreziñ a ran, enk ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, damaniañ a ran ; *mir wird traurig ums Herz*, santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, sevel a ra enkrezez ennon, sevel a ra enkrezez ganin, enkreziñ a ra va c'halon ; *traurig stimmen, traurig machen*, tristaat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, chagrinañ, chagriniñ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, lakaat en ur chif bras, chifañ, doaniañ, kalonizañ, glac'hariñ ; *traurig werden*, tristaat, mont trist ; *ein trauriges Gesicht machen, traurig aussehen*, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ du e benn, bezañ du e dal, bezañ kozh e benn, ober kozh vin, bezañ izel e gribell, bezañ izel e glipenn, bezañ hir e vailh, bezañ hir e fri, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ du e zremm, bezañ mantret e zremm, ober ur penn kozh, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, na vezañ doare ar friko war an-unan, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ karget e vazh a spenn, bezañ nec'h hag enkrezez en e gerc'henn, bezañ beunek e benn, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel an Ankoù, bezañ trist-marv, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ trist

evel ar marv ; *warum siehst du denn so traurig aus ? warum machst du ein so trauriges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; [lenn.] *der Ritter von der traurigen Gestalt*, marc'heg e benn trist g.

2. glac'harus, kañvaouus, melreüs, truezus, mantrus, doanius, reuzeudik, trist ; *traurige Nachricht*, keloù glac'harus g., keloù mantrus g., keloù doanius g. ; *sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte*, ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'heloù trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'heloù mantrus-se d'he mamm ; *ein trauriges Ende nehmen*, bezañ gwall ziwezh gant an dramañ-tra, mont e drouziwezh, echuiñ fall, echuiñ en un doare truezus ; *in traurigem Zustand*, truezus e zoare (e stad) da welet, un druez e welet, ur goustiañs e welet, trist da welet, en ur parezon trist, en ur barezon drist, en ur stuz reuzeudik ; *eine traurige Gestalt abgeben*, bezañ truek, bezañ truek e neuz ; *traurige Angelegenheit*, *trauriger Fall*, plegenn vec'huis b. ; *das ist ein trauriger Fall, das ist eine traurige Angelegenheit*, truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *ein trauriges Dasein, ein trauriges Schicksal, ein trauriges Los*, ur blanedenn c'harv b., ur blanedenn drist b., ur blanedenn rust ha kalet b., un tonkadur garv g., ur stad truant b., un droukplanedenn b., ur wallblanedenn b., un tonkad fall g. ; *das traurige Schicksal ihrer Kinder nagte der Mutter am Herzen*, ranngalon he doa ar vamm o welet stad reuzeudik he bugale ; *in recht traurigen Verhältnissen leben*, bezañ trist e zoare, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, krakvevañ, bevata, darnvevañ, bevañ moan, bevañ togn, bitañ, lainañ, treuzvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ en ezhomm, gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berrek an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, jastañ gant an dienez, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bevañ en dienez, bevañ paour ha dibourvez, bezañ ezhommek, bezañ tavantek, bezañ en dienez vrasañ, bezañ e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez du, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *wie traurig !* pezh un dristez ! nag un druez ! an dra-se a zo ur goustiañs ! un druez eo gwelet an dra-se ! ur mantr eo gwelet an dra-se ! spontus eo e petore peñse eo lakaet ! trist eo evelkent gwelet seurt traoù ! ma n'eo ket trist !

3. diaes, tenn, fall ; *traurige Zeiten*, amzerioù diaes (tenn, fall) ls., amzerioù a reuzeudigezh ls., amzerioù dizeürus ls.

4. *ein trauriger Kerl*, ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur gwallbaotr g.

Adv. : a-druez, gant tristidigezh, gant truez, beunek, doanius ; *ich sah sie traurig an*, sellet a raen a-druez (gant tristidigezh, gant truez, beunek) outi ; *jemanden traurig stimmen*, diskoñfortañ u.b.

Traurigkeit b. (-) : tristidigezh b., dilevenez b., gouelvan g., gwalañjer g., malañjer g., melre g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., tristez b., melkoni b. ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn*, ur barr tristidigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristidigezh a savas en e galon, ur barrad tristidigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristidigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristidigezh, melkoni a savas ennañ ; *die Traurigkeit vertreiben*, dispenn an dristidigezh, dismantrañ an dristidigezh, argas an dristidigezh, skarzhañ an dristidigezh.

Trauring g. (-s,-e) : gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., bizoù-euredek g. [*liester bizeier-euredek*], euredenn b., [dre fent] chadenn b., kabestr g. ; *die Trauring kaufen*, P. kiliañ ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe*, eskemm ar gwalinier g. ; *er trug einen Trauring*, ur walenn-eured a oa war e viz.

Trauschein g. (-s,-e) : akta a briedelezh g., skrid priedelezh g., testeni eured g., paper-priedelezh g. ; *Ehe ohne Trauschein*, unaniezh frank b., ti bihan g., serc'herezh g., riboderezh g. (Gregor), tiegezh bihan g. ; *die jungen Paare leben meistens ohne Trauschein zusammen*, en em ajolbañ a ra al lodenn vrasañ eus ar re yaouank.

traut ag. : klet, ker d'ar galon, nes, karedik ; *ein trautes Heim*, un ti mat, un ti c'hwek g., un ti ker d'ar galon ; *in traitem Kreise*, e-touez e re nes, e-touez e dud nes, e-touez an dud nesañ d'e galon, e-touez e garidi ; [kr-l] *trautes Heim, Glück allein*, eürus an hini 'neus ti rak er-maez ne c'hell ket disglaviñ - ur c'hozh ti soul ennañ mignon 'zo ul lez kaer d'ar galon - me 'gar va zi, leun a zudi - moged tomm 'zo gwelloc'h eget avel yen - gwelloc'h eo moged forn evit avel skorn - eürusañ den er bed, an den n'eo ket anavezet.

Trauuung b. (-,-en) : dimeziñ g., euredenn b., eured g./b., dimez g. ; *standesamtliche Trauuung*, dimeziñ-dre-lezenn g., dimeziñ keodedel g., dimeziñ en ti-kêr g. ; *kirchliche Trauuung*, lid relijiel an dimeziñ g., lidoù sakr an dimeziñ ls., oferenn eured b., dimeziñ relijiel g., dimeziñ en iliz g. ; *eine kirchliche Trauuung vornehmen*, lidañ un eured ; *die Geburten, die Todesfälle und die Trauuungen*, ar beviou, ar marvioù hag an dimezioù.

Trauzeug g. (-n,-n) : test ar priedoù g.

Trauzeugin b. (-,-nen) : test ar priedoù g.

Travée b. (-,-n) : [tisav.] treuziad g.

Travellerschiene b. (-,-n) : [merdead.] roudenn skout b.

Traverse b. (-,-n) : [tekn.] speurell b., distokell b., treuzell b., treuzellenn b., barrenn dreuzkiz b., barrenn diadreuz b. ; *Traverse zwischen Fahrzeuglängsträgern*, poellenn b.

Travestie b. (-,-n) : **1.** [lenn.] drevezadenn b., drevezadur g., dambrezadenn b., luadenn b. ; **2.** [c'hoariva] treuzwiskadeg b. **travestieren** V.k.e. (hat travestiert) : [lenn.] taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, luadenniñ, dejanal, dejanal gant, dejanal ouzh.

Trawl n. (-,-s) : [merdead.] roued-stlej b., med b., strailh g., ravanell b., trech g., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g., seulenn b. ; *Austern mit einem Trawl fangen*, ravanelliñ istr, trechañ istr, dragiñ istr ; *das Trawl sitzt fest*, krog eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, dalc'h eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, karreg eo ar roued-stlej en dour, luziet eo ar roued-stlej, dalc'h omp ! ; *das Trawl hatte sich in den Felsen verfangen*

und blieb trotz unserer Bemühungen darin hängen, aet e oa ar roued-stlej da gregiñ e-barzh ar vein e strad ar mor ha n'omp ket deuet a-benn da dennañ anezhi eus he dalc'h daoust d'hon troioù ha distroioù.

Trawler g. (-s,-) : [merdead.] ravaneller g., dragour g. [*liester* dragourioù], chaluter g. [*liester* chaluterioù], lestr-roueder g., bag-roueder b. ; *Trawler, der Spiegelnetzfischerei treibt*, bag tramailhat b.

Trawlerfischer g. (-s,-) : [merdead.] dragour g. [*liester* dragourien], chaluter g. [*liester* chaluterien] ; *Trawlerfischer, der Spiegelnetzfischerei treibt*, tramailher g. [*liester* tramailherien].

Trawlnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., trech g., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g., seulenn b. ; *Austern mit einem Trawlnetz fangen*, ravanelliñ istr, trechañ istr, dragiñ istr ; *das Trawlnetz sitzt fest*, krog eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, dalc'h eo ar roued-stlej e-barzh ar vein, karreget eo ar roued-stlej en dour, luziet eo ar roued-stlej, dalc'h omp ! ; *das Trawlnetz hatte sich in den Felsen verfangen und blieb trotz unserer Bemühungen darin hängen*, aet e oa ar roued-stlej da gregiñ e-barzh ar vein e strad ar mor ha n'omp ket deuet a-benn da dennañ anezhi eus he dalc'h daoust d'hon troioù ha distroioù.

Treber ls. : markaj str., markenn b., markoù ls., markoumelloù ls., maskloù ls., markinoù ls., mal g. ; *Weintreber*, maskloù rezin ls. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinajoù rezin ls., markinoù rezin ls.

Treberbranntwein g. (-s) : gwin-ardant g., gwin-an-tan g., lambig g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., melenog g., chigodenn b., P. dour-betez g.

Treck g. (-s,-s) : 1. dezougadeg b., charreadeg b., steudad kirri b., lostad kirri g., tren g., treniad g. ; 2. ermaeziadeg b., tec'hadeg b.

trecken V.k.e. (hat getreckt) : [merdead.] sachañ, stlejañ.

V.gw. (ist getreckt / hat getreckt) : [rannyezh.] mont gant ur c'harr-tan.

Trecker g. (-s,-) : 1. stlejerez b. [*liester* stlejereziou], stlejer g. [*liester* stlejerioù] ; 2. [labour-douar] traktor g.

Treckschute b. (-,-n) : kobar b. [*liester* kobiri].

Treckseil n. (-s,-e) : fun stlejañ b.

Treff¹ g. (-s,-s) : P. 1. emgav g., emgavadenn b., emgavedigezh b., emwel g., emweladenn b. ; 2. arroud g., lec'h emgav g., lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.

Treff² g. (-s,-e) : 1. taol-kaer g., taol mat g., taol er pal g., taol-chañs g. ; 2. P. *er hat einen Treff*, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, paket en deus anezho, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto, ganet eo bet war-lerc'h e dad, laban eo, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, n'eus netra en e gokenn, n'eus netra dindan e gokenn, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt

a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ.

Treff³ n. (-s,-s) : [kartoù] treflez g./str.

Treff-Acht b. (-) : [kartoù] eizh a dreflez g.

Treff-Dame b. (-,-n) : damez treflez b.

treffen (trifft / traf / hat getroffen // ist getroffen)

I. V.k.e.

1. tizhout, skeiñ e-barzh, tekañ, pakañ
2. degouezhout mat, kavout ar reishañ tra d'ober
3. degouezhout (en em gavout) gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., kouezhañ war u.b.
4. dre astenn-ster

II. V.gw. / V.k.d.

1. skeiñ e-barzh, tennañ er gwenn, gwaskañ war gwiridig u.b.
2. *auf jemanden treffen*, en em gavout gant u.b.

III V.em. : sich treffen

I. V.k.e. (trifft / traf / hat getroffen) : 1. tizhout, skeiñ e-barzh, tekañ, pakañ ; *das Ziel (das Schwarze) treffen*, tennañ er gwenn, skeiñ eeun, skeiñ mat, bezañ er pal gant e daol, tizhout ar pal ; *die Kugel traf den Hirsch im Nacken (in den Nacken)*, ar voled a sankas e gouzoug ar c'harv, ar boled a doullas gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da bennaouiñ gouzoug ar c'harv ; *der Schuss traf ihn ins Bein*, an tenn a yeas da lojañ en e c'har, an tenn a yeas da bennaouiñ e c'har ; *der Pfeil traf ihn in den Schenkel*, deuet e oa ar sae d'en em stekañ en e vorzhed ; *jeder meiner Schüsse traf das Ziel*, ne raen tenn gwenn ebet, ne skoet tenn ebet hebou ; *der Stein traf ihn in die Stirn*, skoet e oa bet en e dal gant ar maen ; *er wurde getroffen*, tizhet (toullet, paket, pennaouet) e voe ; *vom Blitze getroffen*, foeltret, finfoeltret, diskaret gant un taol kurun (Gregor) ; [dre heñvel.] *der Schlag hat ihn getroffen*, skoet e oa bet gant un taol-gwad (gant droug-ar-moug) ; [dre skeud.] *diese Nachricht traf uns überraschend*, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz ; *einen an seiner schwachen Stelle treffen*, gwaskañ war tu kizidik u.b., pouezañ war klañvenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kizidik u.b., gwaskañ war arroud kizidik u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan ; *wenn uns ein Missgeschick trifft*, pa c'hoarvez ur mestaol ganeomp ; *das hat uns hart getroffen*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, chif bras hor boe diwar an dra-se ; *es trifft mich schmerzlich*, un distokadenn eo evidon, va foaniañ a ra kalz ar pezh 'zo c'hoarvezet, glac'haret on gant kement-se, doaniet (mantret, pistiget ha doaniet) on gant an dra-se, gwall boaniet on gant an dra-se ; *zutiefst getroffen*, piket betek ar bev, flemmet betek ar bev ; *das hat mich zutiefst getroffen*, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas betek bouedenn va c'halon, gwall boaniet e voen gant kement-se, kement-se a yeas leal em c'halon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon ; *sie behielt ihre Fassung, sosehr sie dieser Vorwurf traf*, chom a reas hep ober seblant ebet daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *ihn trifft es am schwersten*, dezhañ eo ar gwashañ ; *schweres Unglück trifft ihn*, ur gwalleur bras 'zo kouezhet (degouezhet) warnañ, gwall

boaniet eo, hennezh en deus e damm planedenn, a bep seurt soubenn en devez, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, hennezh a vez ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh a zo bounezhet a zisplijadurioù, hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *dieser Vorwurf trifft mich nicht*, n'em eus netra da welet gant ar rebechoù-se, ar rebechoù-se ne sellont ket ouzhin ; *der Fluch soll ihn treffen !* mallozh (mallozh ruz) dezhañ ! ; *die Verantwortung trifft ihn*, d'e wallegezh (en e wallegezh, d'e giriegezh, en e giriegezh, dre e wall, en e wall) ez eo c'hoarvezet kement-se (Gregor), hennezh a zo kiriek d'an droug-se ; *wen trifft die Schuld ?* e (da, dre) faot piv ez eo c'hoarvezet kement-se ? dre wall piv ez eo c'hoarvezet kement-se ? ; *den Nagel auf den Kopf treffen*, skeiñ mat, ober mil, gwaskañ war ar gwiridig (war ar gor, war ar glañvenn, war ar c'hizidig, war arroud kizidik u.b.), gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, skeiñ e-barzh, pouezañ war klañvenn u.b.

2. degouezhout mat, kavout ar reishañ tra d'ober ; *du konntest es nicht besser treffen*, n'out bet james en em gavet gwelloc'h ; *das Richtige treffen*, ober reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ tra d'ober ; *er hätte es nicht besser treffen könnenn*, bez' e oa ar gwellañ tra a c'halle erruout gantañ ; *den (richtigen) Ton treffen*, kanañ evel ma tere, kanañ mat, kanañ prop ha brav ; *der Maler hat dich glänzend getroffen*, al livour en deus graet da boltred tre evel ma ranker ober ; *dieses Foto trifft Sie nicht*, n'eo ket heñvel-mik ar poltred diouzhoc'h ; *jedes Wort traf richtig*, pep ger a skoas mat (a skoas e-barzh, a chomas peg) ; *du triffst es !* ne skoez ket fall ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! ; *(Sie haben es) getroffen*, skoet ho peus e-barzh, ar gwir a zo ganeoc'h, an dra-se an hini eo, emaoch ganti ; *du triffst es heute gut*, degouezhout a rez just e-koulz (krak d'ar c'houlz, e-koulz-vat, P. ku-ha-ka), degouezhet mat out, erruout a rez mat ; *du triffst es heute schlecht*, kouezhañ paour a rez, degouezhout a rez er maez a goulz (d'ur c'houlz dijaoj), degouezhout a rez d'an digoulz (Gregor) ; [dre skeud.] *es gut getroffen haben*, bezañ lodennet mat, bezañ lodet mat ; *es schlecht getroffen haben*, bezañ lodennet fall, bezañ lodet fall.

3. *jemanden treffen*, degouezhout (en em gavout) gant u.b., erruout gant u.b., talañ gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., diarbennañ u.b., diarbenn u.b., kouezhañ war u.b., kavout u.b. ; *jemanden wieder treffen*, adkejañ ouzh u.b. ; *jemanden zufällig treffen*, klotañ war u.b., en em gavout dre zegouezh gant u.b. ; *raten Sie, wen ich auf der Straße getroffen habe ?* divinit 'ta piv am boa gwelet war ar straed, divinit 'ta piv am boa kavet war ar straed, n'ouzoc'h ket gant piv e oan en em gavet war ar straed ? n'ouzoc'h ket gant piv em eus bet kroazet war ar straed ? n'ouzoc'h ket gant piv e oan degouezhet war ar straed ? ; *wo hast du sie getroffen ?* pelec'h ez out en em gavet ganto ? ; *ich habe ihn unterwegs getroffen*, en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet, kavet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin war an hent, erruet on bet gantañ en hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ war an hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa gantañ ; *Männer von solchem Schlag trifft man nicht mehr*, ne weler ket bremañ a dud eus ar gobari-se ; *der erste Beste, den er treffen würde*, kentañ hini a errufe gantañ ; *wann sind Sie zu treffen ?* ha peur e vez (e vo) tu da welet ac'hanoc'h ?

4. [dre astenn-ster] *Maßnahmen treffen*, kemer e zifennou (e ziarbennoù, divizoù), ober e gempennou (e bourchasou, e ziarbennoù), ober e ziwalloù, ober e zifennou, renkañ an traoù, kemer an evezhioù ret, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres), en em vuchiñ ; *alle notwendigen Maßnahmen treffen*, kemer an holl evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ret, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennou, an holl ziwalloù) kevazas, ober kement a zo ret ; *drastische Sparmaßnahmen treffen*, krennañ groñs war an dispignoù, krennañ groñs an dispignoù (ar budjed) ; *Maßregeln gegen etwas treffen*, arbenniñ ouzh udb, diarbennkaat udb, diarbenn udb, ober (kemer) e ziarbennoù a-enep udb, ober e ziwalloù a-enep udb, ober e zifennou a-enep udb, ober e gempennou a-enep udb, mont en diarbenn d'udb, kemer an evezhioù ret a-enep udb, kemer diarbennou (difennou, evezhioù, diwalloù) a-enep udb, reoliañ a-enep udb, ober diarbennou a-enep udb, ober e bourchasou evit diarbennkaat udb ; *eine Wahl (eine Auswahl) treffen*, ober e zibab (e zilenn, un dibab, ur choaz) ; *haben Sie Ihre Wahl getroffen ?* ha graet ho peus ho tilenn ? ; *trefft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht*, dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo ; *eine Entscheidung treffen*, kemer un diviz, statudañ, ober e vennozh (e zezev, e soñj), ober ul lamm, kemer un disentez, reiñ e zisentez (un disentez) ; *eine Verabredung treffen*, kemer deiz, lakaat emgav, merkañ un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud ; *mit jemandem ein Übereinkommen (ein Abkommen) über etwas (ak.) treffen*, divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout udb ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen*, emaoamp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaoamp dija o pourchas mont kuit, emaoamp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaoamp dija o fardañ (oc'h aveiñ, oc'h aozañ, o prientiñ) mont kuit, emaoamp dija o tanzen mont kuit, emaoamp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj, emaoamp dija oc'h en em lakaat e doare da vont kuit.

II. V.gw. / V.k.d. (trifft / traf / hat getroffen // ist getroffen) : 1. (hat) : skeiñ e-barzh, tennañ er gwenn, gwaskañ war kaledenn u.b., gwaskañ war kizidig u.b., gwaskañ war arroud kizidik u.b., gwaskañ war gwiridig u.b. ; *die Flinte trifft*, en e reizh emañ ar fuzuilh-se, tennañ reizh a ra ar fuzuilh-se, tennañ just a ra ar fuzuilh-se ; *jeder meiner Schüsse traf*, ne raen tenn gwenn ebet, ne skoen tenn ebet hebiou ; *genau treffen, ins Schwarze treffen*, a) tennañ er gwenn ; b) [dre skeud.] skeiñ e-barzh, skeiñ mat, ober mil, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, gwaskañ war ar c'hizidig, gwaskañ war an arroud kizidik, pouezañ war ar glañvenn ; [dre astenn.] *dein Witz traf*, skoet ez poa mat gant da vour, degaset mat e oa da vour, peget mat en doa da vour ; P. *wie's trifft, wie trifft's*, e-giz m'emañ, e-giz m'emañ an traoù ; [kr-l] *wer einmal trifft, ist noch kein Schütze*, n'eo ket an devezh tomm a ra an hañv, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket giz).

2. (ist) : *auf jemanden treffen*, en em gavout (erruout, degouezhout) dre zegouezh gant u.b. ; *auf etwas treffen*, kavout udb dre zegouezh, en em gavout dre zegouezh gant udb, kouezhañ war udb ; *wir trafen auf unüberwindliche Hindernisse*, kavet hon eus bet stankou war hon hent na oamp ket evito ; *ich bin gestern auf ihn getroffen*, dec'h e oan erruet gantañ ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen*, ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin, ne c'hallen ket ober dek kammed hep bezañ dalc'het a-sav ; *an der Stelle, an der die Landstraße auf die Bahnlinie trifft*, e kej an hent kirri ouzh an hent-houarn.

3. [sport] *die Mannschaft X trifft auf die Mannschaft Z, die Mannschaft X und die Mannschaft Z treffen aufeinander*, enebet eo (e vo) ar skipailh X ouzh ar skipailh Z, c'hoari a ra (a raio) ar skipailh X ouzh ar skipailh Z, talañ a ra (a raio) ar skipailh X ouzh ar skipailh Z.

V.em. : **sich treffen** (trifft sich / traf sich / hat sich (ak.) getroffen) : 1. en em welet, kaout un emwel (un emgav), kengejiñ, kende gouezhout, emgejañ, en em gavout asambles, em gavout an eil gant egile, en em bakañ, erruout an eil gant egile, en em erruout ; *sich mit jemandem treffen*, etreweladenniñ u.b. ; *unsere Blicke trafen sich*, hor selloù en em erruas ; *sich zufällig treffen*, en em gavout dre zegouezh ; 2. en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, tolpañ, goursezal, bodennañ, bodañ, bodadennañ, emgejañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; 3. degouezhout, en em gavout ; *das trifft sich gut*, degouezhout a ra brav, en em gavout a ra brav, setu aze un degouezh mat (un taol-berzh kaer, un darvoud kaer, un degouezh kaer) ; *es trifft sich gut, dass ...*, degouezhout a ra a-blom e ..., degouezhout a ra brav e ..., en em gavout a ra brav e ... ; *es trifft sich schlecht*, pebezhañ d'hañs ! degouezhout fall a ra, en em gavout a ra fall, kouezhañ paour a ra ; *wie sich das trifft !* setu aze un degouezh mat ! pebezhañ taol chañs ! pebezhañ taol-berzh kaer ! pebezhañ darvoud kaer ! pebezhañ degouezh kaer ! ; *es traf sich, dass ...*, dre un degouezh dic'hortoz-kaer e ... ; *es traf sich, dass er gerade zu dieser Zeit im Hause war*, degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se.

Treffen n. (-s,-) : 1. bodadeg b., kembod g., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., emgav g., emgavadenn b., emgavedigezh b., emgej g., emwel g., emweladenn b., etreweladenn b., kejadenn b., kende gouezh g., dastumadeg b., tolpadenn b., tolp g., kej g. ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; 2. [lu] krogad g., stourmad g., emgann g. ; 3. *Sporttreffen*, emgav sportel g., emvod sportel g., abadenn sport b., c'hoariadeg b. ; 4. breutadeg b., dael b. ; 5. *ein Argument ins Treffen führen*, degas un arguzenn a zo diaes a-walc'h da ziarbenn (a sko mat, a chom peg), degas un arguzenn diflach, degas un arguzenn na c'haller ket toullañ dindani ; *Argumente ins Treffen führen*, degas arguzennoù solut ; *etwas ins Treffen führen*, kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb.

treffend ag. : 1. dres, ... a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, ... a gouezh mat, ... a sko mat, gwir, gwiriek, dik, perzhiek, reizh, heboell, poellek ; *nicht treffend*, amzere, dijaoj, na zegouezh ket ; *das treffende Wort benutzen*, ober gant ar ger dik g. ; *die treffenden Worte finden*, distagañ komzoù rik, lavaret komzoù hag a bar, lavaret pezh a zle bezañ lavaret, kavout ar gerioù dik, kavout ar gerioù a ziazez ar gwellañ, kavout an doare mat da lavaret udb, dont kloc'an traoù gant an-unan ; *du hast treffend geantwortet*, poellus e oa da respont, diveget mat e oa da respont, disklipezh brav e oa da respont, kloc'eo deuet an traoù gant ; 2. *sich treffend*, kengejus.

Treffer g. (-s,-) : 1. taol-kaer g., taol mat g., taol er pal g., tenn er pal g., taol-chañs g. ; *einen Treffer machen (erzielen)*, a) dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, dont a-benn eus e grog, dont a-benn da ober e daol, kas e daol da vat, tizhout ar pal, ober tro-vat, ober taol mat, skeiñ e-barzh, ober berzh, dont d'ar jube, disoc'h gant e bennad, dont a-benn eus e vennozh, dont an taol da vat gant an-unan (*e daol da vat gantañ, he zaol da vat ganti h.a.*), dont an dro da vat gant an-unan (*e dro da vat gantañ, he zro da vat ganti h.a.*), ober nav, tennañ un niverenn

c'hounit, tennañ ur bilhed gounit ; b) [sport] tennañ er gwenn, tizhout ar pal, plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued ; *den ersten Treffer erzielen*, digeriñ ar gont ; *Haupttreffer*, priz kentañ g. ; 2. [iskrim] stok g. ; 3. [stlenn.] respont dereat (kantrat, erzas) ouzh un arglask titouroù war ar rouedad g.

Treffgenauigkeit b. (-) : resister an tenn g., reizhter an tenn g., resister an enstok g.

Treffkarte b. (-,-n) : [kartoù] treflezenn b.

Treffkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue treflez g.

trefflich ag. : dreist, dispar, mat-dreist, mat-distailh, mat-eston, tremen mat, pase mat.

Trefflichkeit b. (-) : dreistelezh b., dreisted b.

Treffpunkt g. (-s,-e) : 1. arroud g., lec'h emgav g., lec'h an emwel g., lec'h emvodañ g., emgav g., kejllec'h g., poent kej g., poent kengej g. ; 2. [lu] poent enstok g., lec'h skogañ g.

Treffschuss g. (-es,-schüsse) : tenn er pal g.

treffsicher ag. : 1. [lu] ... a oar tennañ mat, ... a oar tennañ just, dornet-mat, resis ; 2. [dre skeud., komzoù] dres, ... a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, ... a gouezh mat, ... a sko mat, gwir, dik, kantrat, perzhiek, difazi ; *treffsichere Ratschläge*, alioù difazi ls. ; *sich treffsicher ausdrücken*, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer, komz fraezh ha distag, komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj.

Treffsicherheit b. (-) : 1. [lu] resister an tenn g., reizhter an tenn g. ; 2. [dre skeud., komzoù, skridoù] reizhidigezh b., kantraded b., perzhegezh b.

Tregesimo-Segundo-Format n. (-s,-e) : [moull.] ment en tregont daou b., mentrez en tregont daou g.

Treguier n. : Landreger b.

Tregor n. : *das Tregor*, Bro-Dreger b. ; *Bewohner des Tregor*, Tregeriad g. [liester Tregeriz] ; *das Tregor betreffend*, tregeriat ; *bretonische Mundart aus dem Tregor*, tregerieg g. ; *bretonisches Wort aus dem Tregor*, ger tregeriek g. ; *bretonisches Wort oder bretonische Wendung aus dem Tregor*, tregeriegadur g.

Treibanker g. (-s,-) : [merdead.] trenour g.

Treibarbeit b. (-) : 1. metal koagennet g., metal bosigellet g., metal bolbosek g., koagennadur g. ; 2. [tekn.] digemmeskadur g.

Treibbeet n. (-s,-e) : [labour-douar] gwelead douar tomm g., gwelead douar-teil g.

Treibeis n. (-es) : skornennoù a ya da-heul red an dour ls. ; *der Fluss führt Treibeis*, ar stêr a gas skornennoù ganti, ar stêr a roul skornennoù.

Treibelement n. (-s,-e) : [tekn.] organ erluskañ g.

treiben (trieb / hat getrieben // ist getrieben)

I. V.gw.

1. bezañ war-neuñv, mont d'an driv, drivañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset

2. kreskiñ, sevel, poulzañ, goiñ, mont e go

3. bezañ troazhus

II. V.k.e.

1. bountañ, kas, argas, touch

2. ober war-dro, plediñ (pleustriñ) gant, bezañ war-dro, ober diouzh

3. [tekn.] sankañ, sikañ, plantañ, toullañ

4. [metal.] darsankañ, koagañ, koagenniñ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, gwarañ, morzholiañ

5. [fizik] reiñ lusk, kas en-dro, erluskañ, poulzañ, keflloc'hañ, luskañ, loc'hañ.

I. V.gw. (trieb / hat getrieben // ist getrieben) :

1. (ist) : bezañ war-neuñv, mont d'an driv, drival, drivañ, mont gant red an dour, mont gant ar red, bezañ kaset-degaset, bezañ war vordo, neuennat ; *Wolken treiben*, tremen a ra koumoul en oabl, kaset e vez koabr gant an avel, tizh 'zo gant ar c'houmoul, ar c'houmoul a red war an amzer, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl ; *Schnee treibt*, kaset-degaset e vez an erc'h gant an avel, darnijal a ra an erc'h ; *das Eis treibt (Eisschollen treiben) auf dem Fluss*, skornennou a vez kaset gant red ar stêr, skornennou a ya da-heul red an dour, skornennou a ya gant ar gasenn ; *das Boot treibt vor dem Wind*, kaset-degaset e vez ar vagig a-youl avel (Gregor), kaset-degaset e vez ar vagig a-youl ar pevar avel ; *vor dem Wind treiben, nachdem alle Segel eingezogen wurden*, mont diouel-kaer ; *das Boot treibt auf den Wellen*, kaset-degaset e vez ar vagig a-youl-vor, emañ ar vag war vordo, mont a ra ar vag d'an driv, emañ ar vag en he roll (Gregor) ; *hilfflos treibendes Schiff*, bag en argoll b. ; *ein Boot treiben lassen*, lezel ur vag da zrivañ, lakaat ur vag da zrivañ, leuskel ur vag da vont gant ar red ; *vor Anker treiben*, arat, stlejañ e eor ; *das Wrack trieb steuerlos auf dem Meer*, goude bezañ graet peñse gantañ e voe kaset-degaset al lestr a-youl mor hag avel (e voe taolet ha distaot al lestr gant ar c'houmoul evel ur c'hoariell) ; *das Schiff treibt ans Land*, bountet e vez ar vag gant an avel ha kas ar mor war-zu an aod, mont a ra ar vag d'ar c'hostez ; *sich auf dem Wasser treiben lassen*, bezañ war vordo, neuennat, mont d'an driv, drivañ, drival, mont gant ar gasenn, mont gant ar red ; *die Netze treiben lassen*, leuskel ar rouedoù da zrivañ, lezel ar rouedoù war vordo ; *sich von etwas treiben lassen*, bezañ bountet gant udb, bezañ bountet-divountet gant udb, bezañ poulzet gant udb, bezañ kaset-degaset gant udb ; [sport] *sich treiben lassen*, chom difiñv war e gein (a-c'hwen e gein) war gorre an dour ; [dre heñvel.] *sich vom Straßengewühl treiben lassen*, bezañ kaset-degaset gant an engroez, bezañ douget gant an engroez, mont da heul ar gasenn ; [dre skeud.] *wir treiben im Strom des Lebens*, ruilhet-diruilhet e vezomp gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), kaset-degaset e vezomp gant red ar vuhez (gant dibun ar vuhez), pep hini ac'hanomp a red e reuz (a ruilh e voul) ; *wir treiben dem Abgrund zu*, kerzheta reomp en hent ar gollidigezh (Gregor), mont a reomp d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, gwall ziwezh a vo a-benn nebeut, emaoamp war sin mont da goll (mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont e drouziwezh), emañ hor stal o vont d'an dour, emaoamp o vont da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin, ar c'hoari-se a denno da zroug.

2. (hat) : **a)** [plant] kreskiñ, sevel, poulzañ ; **b)** [bier] goiñ, mont e go, labourat, bezañ e go ; **c)** [toaz] sevel, mont e go, goiñ, koeñviñ, c'hwezañ, labourat, bezañ e go.

3. (hat) : bezañ troazhus.

II. V.k.e. (trieb / hat getrieben) :

1. bountañ, kas, argas, touch, poulzañ ; *das Vieh auf die Weide treiben*, kas ar chatal d'ar prad (da beuriñ, da vaez), kas ar chatal er-maez, parkañ ar chatal, mont da beuriñ al loened, peuriñ al loened, lakaat ar chatal war ar glaz ; *Kühe vor sich (dat.) hertreiben*, redek ar saout ; *das Vieh zur Tränke treiben*, kas al loened da zoura, kas al loened d'ar poull-doura ; *Vieh treiben*, touch chatal ; *sein Pferd treiben*, postañ e varc'h, postal e varc'h, poursuiñ e varc'h, presañ war e varc'h ; *Wild treiben*, spontañ (diskoachañ) kement penn-jiber 'zo, sevel ar jiber, kas, kas ar jiboez, diboufañ ar jiber ; *einen Hirsch aus dem Wald treiben*, difourkañ ur c'harv ; *die Fische in das Netz*

treiben, ober d'ar pesked melliñ e-barzh ar roued ; *einen Hirsch zu Tode treiben*, faezhañ ur c'harv, dielc'hat ur c'harv, kas ur c'harv betek penn e nerzh ; *jemanden aus dem Hause treiben*, skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., bale u.b., diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., teuler u.b. war al lann, lakaat u.b. war ar beoz, lakaat u.b. er porzh, lakaat u.b. 'barzh ar porzh, P. plantañ (stlepel, bountañ, bannañ, teurel, lakaat) u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *er wurde aus dem Hause getrieben*, bet en devoa herr ; *er trieb die Teufel in die Hölle*, touch a reas an diaouled d'an ifern, argas a reas an diaouled d'an ifern ; [dre heñvel.] *der Wind treibt Staub durch die Straßen*, an avel a gas hag a zegas uloc'h dre ar straedoù, an avel a slap poultrenn dre ar straedoù ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge*, an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù ; *der Fluss treibt Eis*, ar stêr a gas skornennou ganti, ar stêr a roul skornennou ; *das Wasser treibt die Mühle*, nerzh an dour a ro lusk d'ar vilin (a gas ar vilin en-dro), dre nerzh an dour e ya ar vilin en-dro, an dour a laka tro e rodoù ar vilin ; [dre astenn.] *die Preise in die Höhe treiben*, lakaat ar prizioù da greskiñ, ober d'ar prizioù kreskiñ, lakaat (degas) kresk war ar prizioù ; *das trieb ihm die Schamröte ins Gesicht*, kement-se a reas dezhañ ruziañ gant ar vezh, diwar gement-se e savas ar ruz d'e zivjod, kement-se a zegasas ar ruz dezhañ ; [mezeg.] *Schweiß treiben*, lakaat da c'hweziñ ; *schweißtreibendes Mittel*, louzoù da c'hweziñ g., c'hwezuzenn b. ; [dre skeud.] *jemanden in die Enge treiben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., klaviañ u.b., gennañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonou u.b., lakaat u.b. da bennsaoutiñ, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. betek ar par pellañ, kas u.b. d'ar par pellañ ; *jemanden in den Tod treiben*, bountañ u.b. d'en em lazhañ, kas u.b. d'ar marv, lakaat u.b. da vervel ; *Soldaten in den Tod treiben*, kas soudarded d'an drailh, kas soudarded d'al lazhadeg, kas soudarded d'ar marv ; *jemanden in den Ruin treiben*, rivinañ u.b., glac'hariñ u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. da baour, kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, kas u.b. war ar plaen ; *ein Land in den Ruin treiben*, lakaat ur vro a-blad, kiviñ ur vro ; *jemanden zur Verzweiflung treiben*, lakaat u.b. da goll kalon, kas u.b. da goll kalon, lakaat u.b. da gouezhañ e dizesper (Gregor), kas u.b. da fallgaloniñ, lakaat u.b. da fallgaloniñ, hadañ strafuilh ha dic'hoanag e kalon u.b. ; *jemanden zur Eile treiben*, hastañ u.b. (Gregor), bountañ (atizañ) u.b. da vont buanoc'h ; *jemanden an die Arbeit treiben*, **a)** bountañ (atizañ, brochañ, broudañ, kefluskañ) u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ hol d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat ; **b)** [dre astenn.] lakaat u.b. da loeniñ e gorf (da gĩañ ouzh al labour, da labourat a lazh-korf), breviñ korf u.b. gant al labour ; *die Dinge bis zum Äußersten treiben*, ober bec'h bras, kas an traoù d'ar penn pellañ, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont dreist pal gant udb, tremen ar pal, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn) ; *jemanden zum Äußersten treiben*, dismantrañ spered u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat u.b. da fumañ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont diwar e gement all ; *etwas auf die Spitze treiben*, lakaat war ar barr, mont amplik dezhi (ganti), mont pellañ ma

c'haller ganti, plantañ ar brasañ reuz a-zivout un afer bennak, ober ar brasañ trouz en-dro d'un afer, ober gwelien gant udb ; *es zu weit treiben*, mont re bell ganti, mont dreist pal ganti, tremen ar pal, mont re lark en holl ganti ; *sie befürchteten, dass sie es zu weit treibt*, aon o doa e rafe re ; *die Frechheit zu weit treiben*, bezañ dichek betek re, bezañ dichek (dibalamour, digoll, difoutre) en tu all d'ar pezh a c'haller gouzañv ; *du treibst es ein bisschen zu weit*, mont a rez amplik ganti ; *er hat es so weit getrieben*, aet e oa bet betek keit all ; *sie hatten es so weit getrieben, dass alle ihre früheren Anhänger sich von ihnen abwandten*, deuet e oant ha ne oant ket gouest da zerc'hel den ebet war o zu, aet e oant na oant ket gouest da zerc'hel den ebet war o zu, deuet e oant ha ne gavent nikun mui en o metoù, aet e oant na gavent nikun mui en o metoù ; *sie werden es noch so weit treiben, dass sie nicht mehr ein noch aus wissen*, dont a raint na welint ket sklaer ken, aet e vint na welint ket sklaer ken ; *Not treibt zum Verbrechen*, an ezhomm a ra ar pec'hed - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re.

2. ober war-dro, plediñ (pleustriñ) ganti, bezañ war-dro, ober diouzh, pleustriñ ; *Handel treiben*, kenwerzhañ, ober kenwerzh, prenañ ha gwerzhañ marc'hadourezh war well, bezañ war dro ar c'henwerzh, trafikañ (Gregor) ; *ein Handwerk treiben*, bezañ war (eus) ur vicher, ober ur vicher, seveniñ ur vicher, c'hoari ur vicher, plediñ ganti ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher ; *Sport treiben*, ober sport, pleustriñ sport ; *Politik treiben*, ober (bezañ) war-dro ar politikerezh ; *Spionage treiben*, bezañ ur spier, spiañ ; *er treibt gern großen Luxus*, hennezh a zo un den a-drolle, hennezh a zo un den a-stroñs ; *sein Spiel (seinen Spott, seinen Scherz) mit jemandem treiben*, drouk'hoapaat u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., sodiñ u.b., farsal (c'hoarzhin) diwar-goust u.b., godisat (goapaat) u.b., godisal u.b., godisal diwar-goust u.b., ober fent gant u.b., ober an ogn gant u.b. ; P. *er treibt es arg (bunt, toll, wild)*, ober a ra an diaoul hag e gernel, ober a ra an diaoul hag e gern, ober a ra an diaoul hag e bevar, ober a ra ar seizh diaoul hag e benn, atav e vez o kas warnezi, mont a ra dezhi hep damant, mont a ra dezhi dizamant ; *er treibt es zu bunt*, mont a ra re bell ganti, mont a ra re lark ganti, mont a ra er-maez eus ar park (dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist an treuzoù, dreist ar bord, dreist ar yev), lammet eo dreist ar c'hleuz, ur paotr diskramailh a zo anezhañ, mont a ra dreist-penn, mont a ra amplik ganti ; *sein Unwesen treiben*, ober (c'hoari) e reuz ; *was treibst du denn da ?* petra emaout o farbotañ ? o turlutañ petra emaout ? o turlutat petra emaout ? o penefiañ petra emaout ? o fistoulat petra emaout aze ? petra an diaoul emaout oc'h ober ? oc'h itrikañ petra emaout aze ? petra emaout o klask war-dro amañ ? ; *was treibt er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh du-mañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? petra emañ o klask war-dro amañ ? ; *er wird es nicht mehr lange treiben*, pell emañ ganti, ne bado ket hir amzer ken gantañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, aet eo betek ar mouch, dibunet eo e gudenn, lipet eo, aet eo er sac'h, echu pizh eo, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen ; *unehrliche Geschäfte treiben*, *schmutzige Geschäfte treiben*, trafikajiñ, ribouilh, troidellat, trokellat, bevañ diwar-bouez e ivinoù ; *Unsinn (Unfug, dummes Zeug) treiben*, ober morjinerezh, ober e leue, ober a bep seurt sotonioù, c'hoari e gi, c'hoari e baotr, plantañ reuz ; *Aufwand (Luxus) treiben*, dismantrañ (foraniñ, foeltrañ, drastañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, skeiñ arc'hant er mor, skeiñ e arc'hant a-druih-drast, bezañ toull e zaouarn, c'hwistañ arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, silañ ar

yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, kas e vuhez (bevañ) war an ton bras, ober ritenn, na sec'hañ e fri ganti delioù kaol, lakaat ar ber war ar billig, ober dispignoù dijaoj, ober difouliañs, ober dispignoù foll, ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober un dismantr euzhus a arc'hant ; *mit etwas Missbrauch treiben*, abuziñ ag udb, ober abuz ag udb, ober gwallimplij eus udb, treuzimplijout (gwallimplijout, drougimplijout, reimplijout) udb, ober drougimplij eus udb, ober gwall implij eus udb, ober diskempenn war udb ; *Unzucht treiben*, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez, pitaouat, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr ganti e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, gastaouiñ, louvigezhiñ, bezañ gadal, orgediñ, orgedata, gadaliñ, diskolpañ, en em reiñ da blijadurezhioù ar c'hig (da blijadurezhioù diroll ar c'horf), pailhardiñ, ren ur vuhez lovr (Gregor), hilligañ e zivorzhed d'u.b., pailhardiñ, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, ober traoù hudur, ober hudurnezoù, ober traoù lik ; *es mit jemandem treiben*, hilligañ e zivorzhed d'u.b., tennañ un taol gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., kaout un darempred lik gant u.b. ; *es mit jemandem treiben*, orgediñ gant u.b., tennañ un taol gant u.b., tennañ ur flipad gant u.b., tennañ ur frap gant u.b., ober ur flipadenn, c'hoari daou gant u.b., c'hoari gant u.b., fouzhañ gant u.b., chourañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b. ; *meine Tochter treibt es mit jedem*, va merc'h a chavant ganti ar baotred yaouank ; *es mit jemandem im Bett wild treiben*, P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, teriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ ; *was er und seine Magd miteinander treiben*, ar pezh a base etre hennezh hag e vatezh ; [kr-] *wie man es treibt, so geht's*, eus ar skudell a roez e resevez - hervez ma ri e vo graet dit - roerig kaverig - mann evit mann - diouzh ma ri e kavi - ganti ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gash mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

3. [tekn.] sankañ, sikañ, plantañ, toullañ ; *Nägel (ins Holz) treiben*, sankañ tachou, plantañ tachou, sikañ tachou ; *einen Tunnel treiben*, toullañ un tunel, toullañ ur riboul en douar, toullañ un hent-dindan-zouar ; [mengleuzioù] *einen Stollen treiben*, toullañ ur riboul mengleuz (ur c'haridenn) ; *das Schwert Calibum erneut durch den Amboss treiben*, adsankañ ar c'hleze Kaledvoulc'h en annev.

4. [metal.] a) darsankañ, koagañ, koagenniñ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, gwarañ, morzholiañ ; *Metall (mit dem Hammer) treiben*, gwarañ metal gant ar morzhol, koagañ metal, koagenniñ metal, darsankañ metal gant ar morzhol ; *getriebene Arbeit*, metal koagennet g., metal bosigellat g., metal bolbosek g., koagennadur g. ; b) digemmeskañ.

5. [fizik] reiñ lusk da, kas en-dro, pouzsañ, erluskañ, luskañ, loc'hañ, kefloc'hañ ; *das Schiff wird durch Segel getrieben*, al

lestr a gerzh dre lien ; *der Wind treibt das Schiff vorwärts*, poulzet e vez ar vag gant an avel, lusket e vez ar vag gant an avel ; *das Schiff wird durch einen Motor getrieben*, ar vag a gerzh dre dan ; *das Wasser treibt das Mühlrad*, an dour a ra d'ar rod-vilin treiñ (a gas ar rod-vilin en-dro, a gefloc'h ar rod-vilin) ; *das Treibrad (das Triebtrad) treibt die Maschine*, ar rod luskañ (ar rod kefloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro.

6. [labour-douar] **a)** hastizañ, abretaat ; *Frühgemüse treiben*, gounit legumaj prim, hastizañ legumaj, abretaat legumaj ; **b)** kreskiñ, sevel, poulzañ, lakaat da greskiñ ; *der Baum treibt Blüten*, bleuñv 'zo o tont er wezenn ; *Wurzeln treiben*, bountañ gwizioù, poulzañ gwizioù, ober gwizioù, sevel gwizioù ouzh an dra-mañ-tra, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwizioù, gwiziennañ, gwiziañ, gwizaouiñ, plantenniñ, kregiñ, bezañ krog, kavout e beg en douar ; *Halme treiben*, ober gar ; *der Weizen treibt schöne, volle Ähren*, pennet mat eo ar gwinizh, tañvouezennet mat eo ar gwinizh ; *der Baum hat keine Sprosse getrieben*, ar wezenn n'he deus graet taol, ar wezenn n'he deus ket bountet ; *Wurzelschößlinge treiben*, brankañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù) d'an dra-mañ-tra, teuler kreskennoù, reiñ taol, ober taol ; *Blätter treiben*, deliaouiñ ; *Stolonen treibend*, stolonus ; *sein drittes Blatt treiben*, teirdelienniñ.

Treiben n. (-s) : **1.** trepetoù ls., greanted b., obererezh g., fich g., frelle g., morloc'h g., trekou g., tremenedigezh b., tremeniri b., fiñv g. ; *das geschäftige Treiben*, ar birvilh g., ar monedone g., ar mesk g., ar streuvell vras b., ar veskadeg b., an hej hag ar prez, al lavig g., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar fifil g., al loc'h hag ar morloc'h, ar firbouch g., an dispac'herezh g., an dever g., ar charre g., ar fiñv g., ar gabal b., an difretezh g., an turmud g. ; *das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens*, oberiantiz ur grugellad verien b., birvilh oberius ur grugellad verien g. ; *das Leben und Treiben auf der Straße*, ar birvilh war ar straed g., ar mesk war ar straed g., an hej hag ar prez war ar straed, an dever war ar straed g., ar charre war ar straed g., al lavig war ar straed g., ar streuvell vras war ar straed b., ar c'has-digas war ar straed g., ar fourgas war ar straed g., kabal ha fourgas ar straed, ar monedone war ar straed g., al loc'h hag ar morloc'h war ar straed, ar firbouch war ar straed g., ar fifil war ar straed g., ar vuhez hag ar fiñv war ar straed, ar marvailhoù war ar straed ls., an difretezh war ar straed g. ; **2.** iriennoù ls., kammdroioù ls., troioù ls., troidelloù ls., ardoù ls., jeu b., trokelloù ls., trokellerezh g. ; *sein Tun und Treiben*, kement tra a ra, e zoareoù ls., e oberoù ls., e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g., e ruilhoù ls., e ribouloù, e droioù, e roudoù, e vuhez hag e oberoù ; **3.** [hemolc'h] huadeg b., hu g., an, degas-jiboez g. ; *das Treiben des Wildes aus dem Wald*, an difourk g., an difourkadur g., an difourkañ g. ; **4.** [sport] pleustrezezh g., pleustr g., pleustriñ g. ; **5.** [labour-douar, louza.] hastizañ g. ; *früher zum Treiben bringen*, hastizañ, abretaat ; **6.** [tekn.] koagenniñ g.

treibend ag. : [louza.] *Stolonen treibend*, stolonus ; *die treibende Kraft*, **a)** [fizik] an nerzh loc'hañ g., an nerzh lusker g., an nerzh luskañ g., an nerzh erluskañ g., an nerzh kas g., an nerzh poulzañ g. ; **b)** [dre skeud.] ar marc'h-kleur g., ar marc'h-blein g., ar pennlusker g. [*liester* ar bennluskerien], ar penngelusker g. [*liester* ar benngeluskerien], ar c'heflusker g. [*liester* ar gefluskerien], ar brouder g. [*liester* ar brouderien], al lusker g. [*liester* al luskerien], al luskerez b.

Treiber¹ g. (-s,-) : [stlenn.] sturier g. [*liester* sturierioù].

Treiber² g. (-s,-) : **1.** toucher g. [*liester* toucherien], brouder g. [*liester* brouderien] ; **2.** [hemolc'h] degaser-jiboez g. [*liester* degaserien-jiboez], poulzer g. [*liester* poulzerien], enker g.

[*liester* enkerien], darbarer-hemolc'h g. [*liester* darbarerien-hemolc'h], diboufer g. [*liester* dibouferien] ; **3.** [dre skeud.] ambilher g. [*liester* ambilherien], kaser g. [*liester* kaserien], rener g. [*liester* renerien], bleiner g. [*liester* bleinerien], annouger g. [*liester* annougerien], atizer g. [*liester* atizerien] ; **4.** [dre skeud.] korvoer g. [*liester* korvoerien], suner g. [*liester* sunerien], machomer g. [*liester* machomerien], mach'her g. [*liester* mach'herien], gwasker g. [*liester* gwaskerien], moustrer g. [*liester* moustrerien] ; **5.** [tekn.] kuzh-tachou g., bounter g. [*liester* bounterioù].

Treiberei b. (-,-en) : **1.** iriennoù ls., kammdroioù ls., troioù ls., troidelloù ls., ardoù ls., jeu b., trokelloù ls., trokellerezh g., ribouilhaj g., ribouilhoù ls., trikamardoù ls. ; **2.** korvoerezh g., machomerezh g., mach'herezh g., gwaskerezh g., moustrerezh g.

Treiberin b. (-,-nen) : **1.** toucherez b., bouderez b. ; **2.** [hemolc'h] degaserez-jiboez b., poulzerez b., enkerer b., darbarerez-hemolc'h b., dibouferez b. ; **3.** [dre skeud.] ambilherer b., kaserez b., renerez b., bleinerer b., annougerer b., atizerer b. ; **4.** [dre skeud.] korvoerez b., sunerez b., machomerezh b., mach'herezh b., gwaskerez b., moustrerez b.

Treibfolie b. (-,-n) : koc'henn hastizañ b.

Treibgas n. (-es,-e) : gaz aerosol g., gaz bounter g.

Treibgeißel b. (-,-n) : [bev.] poulzell b.

Treibgemüse n. (-s) : legumaj preset ls., legumaj hastizet ls., legumaj abretaat ls., legumaj ti-gwer ls.

Treibglocke b. (-,-n) : kloc'h hastizañ g. [*liester* kleier hastizañ].

Treibgut n. (-s) : [merdead.] tammoù peñse ls., pellkas g. peñse g., gourlen g., raskenn b., gourlennad g., korreenn-vare b.

Treibguttrechen g. (-s,-) : kaelier g. [*liester* kaelieroù], kael pellkas b., P. kael b. ; *die Abwässer durch einen Treibguttrechen fließen lassen*, kaeliañ an dour lous.

Treibhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] darsanker g. [*liester* darsankerioù].

Treibhaus n. (-es,-häuser) : ti-brout g. [*liester* tiez-brout], ti-gwer g. [*liester* tiez-gwer], brouti g. [*liester* broutioù], hastizerezh b., ti-hastizañ g. [*liester* tiez-hastizañ].

Treibhausbetreiber g. (-s,-) : broutier g.

Treibhauseffekt g. (-s,-e) : gwered ti-gwer g., gwered brouti g.

Treibhausgas n. (-es,-e) : aezhenn gwered brouti b.

Treibhausgasemissionen ls. : ec'hodiñ aezhenn gwered brouti g.

Treibhausgasneutralität b. (-) : neptuegezh a-fet aezhennoù gwered brouti b.

Treibhausgemüse n. (-s) : legumaj preset ls., legumaj hastizet ls., legumaj abretaat ls., legumaj ti-gwer ls.

Treibhausluft b. (-) : [dre skeud.] aer ken tomm hag hini ur stoufañ g.

Treibhauspflanze b. (-,-n) : plant ti-gwer str., plant preset str., plant hastizet str., plant abretaat str., plant brouti str.

Treibherd g. (-s,-e) : [tekn.] digemmesker g. [*liester* digemmeskerioù].

Treibholz n. (-es) : **1.** [merdead.] tammoù koad peñse ls., tammoù koad a ya a-youl-vor ls. ; *Fisch, der unter Treibholz lebt*, pesk-koad g. ; **2.** [tekn.] bounter g. [*liester* bounterioù].

Treibhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-mêsa g. ; *flandrischer Treibhund*, ki-mêsa Flandrez g.

Treibjagd b. (-,-en) : huadeg b., hu g., hemolc'hadeg b., diboufañ g. ; *eine Treibjagd veranstalten*, lakaat an hu er c'hoad ; *eine Treibjagd auf Wölfe veranstalten*, lakaat hu war ar bleizi, argadiñ, ober un hu bleiz.

Treibkraft b. (-, -kräfte) : 1. [fizik] nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g. nerzh bountañ, nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ, nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; 2. [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g. [*liester* pennluskerien], penngelusker g. [*liester* penngeluskerien], keflusker g. [*liester* kefluskerien], brouder g. [*liester* brouderien], lusker g. [*liester* luskerien], luskerez b.

Treibkultur b. (-) : [labour-douar] gounit hastiz g.

Treibladung b. (-, -en) : kargad luskañ b., kargad poulzañ b., kargad erluskañ b.

Treibmine b. (-, -n) : [lu] tarzherez-neuñv b., min war-neuñv g., min lakaet da vont a-youl-vor g., min driv g.

Treibnetz n. (-es, -e) : [merdead.] roued driv b. ; *pelagisches Treibnetz*, roued driv don g., roued donvor b.

Treibnetz Sardine b. (-, -n) : [loen.] sardin driv str.

Treibofen g. (-s, -öfen) : [tekn.] digemmesker g. [*liester* digemmeskerioù].

Treiböl n. (-s, -e) : mazout g., fioul g., gazeoul g., aezheoul g.

Treiborgan n. (-s, -e) : organ erluskañ g.

Treibrad n. (-s, -räder) : [tekn.] rod luskañ b., rod kefloc'hañ b. ; *das Treibrad setzt un hält die Maschine in Bewegung*, ar rod luskañ (ar rod kefloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro.

Treibriemen g. (-s, -) : [tekn.] korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b., lêrenn gefloc'hañ b., lêrenn rod b.

Treibsand g. (-s) : bouktraezh g./str., lonktraezh g./str., traezh bouk g./str., traezh gwak g./str., traezh lonker g./str., traezh krenegellek g./str. ; *in Treibsand einsinken*, lonktraezhiñ ; *mit seinem Wagen im Treibsand stecken bleiben*, lonktraezhiñ e garr.

Treibschleier g. (-s, -) : koc'henn hastizañ b.

Treibschnur b. (-, -schnüre) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.

Treibsel n. (-s) : [aodoù] rasklenn b., gurlennad g., ar pezh a zeu gant al lanv hag a chom war e lerc'h g.

Treibstange b. (-, -n) : [tekn.] brech'henn divountañ g., brech'h divountañ g.

Treibstock g. (-s, -stöcke) : garzhoù g. [*liester* garzhier], garzhouin b. ; *Ochsen mit dem Treibstock antreiben*, broudañ ejened, broudañ oc'hen.

Treibstoff g. (-s, -e) : 1. trelosk g., P. goraj g. ; *Flüssigtreibstoff*, trelosk liñvel g. ; *Biotreibstoff, grüner Treibstoff*, bevdrolosk g., trelosk glas g., gouneztrelosk g. ; 2. [kirri-nij] ergol g. ; *flüssiger Treibstoff*, propergol g.

Treibstoffanzeige b. (-, -n) / **Treibstoffanzeiger** g. (-s, -) : jaoj an trelosk g.

Treibstoffrest g. (-es, -e) : dilerc'h trelosk g. ; [kirri-nij] *unverbrannter Treibstoffrest*, dilerc'h ergol chomet dilosk g., dilerc'h ergol diloskus g., dilerc'h propergol g.

Treibwelle b. (-, -n) : [tekn.] marbr kefluskañ g., marbr dornikell g.

Treidel g. (-s, -) : fun halañ b.

treideln V.k.e. (hat getreidelt) : sachañ, frapañ, halañ.

Treideln n. (-) : halerezh g., halañ g.

Treidelpfad g. (-s, -e) / **Treidelweg** g. (-s, -e) : hent ar ganol g., halaj g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-halañ g.

Treidler g. (-s, -) : haler g.

Treisegel n. (-s, -) : [merdead.] lien kap g.

Trekking n. (-s, -s) / **Trekkingtour** b. (-, -en) : beaj war droad b., beaj war varc'h b., tro-vale hir b., tro-vale hir war varc'h b.

Trema n. (-s, -s) : [yezh.] daouboent g.

Trematode b. (-, -n) : [loen.] trematod str., trematodenn b.

tremolieren V.gw. (hat tremoliert) : 1. daskrenañ ; 2. [sonerezh] kanañ gant ur vouezh daskrennek, ober tremolioù.

Tremoline b. (-) : sukr tuginadel g.

Tremolo n. (-s, -s) : [sonerezh] tremolo g. [*liester* tremolioù].

Tremor g. (-s, -es) : [mezeg.] kren g., krenerezh g. ; *der essenzielle Tremor*, ar c'hren hennadek g. ; *der Intentionstremor, der Zielbewegungstremor*, ar c'hren ambredadel g. ; *einen Tremor aufweisen*, krenañ.

Tremse b. (-, -n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.

tremulieren V.gw. (hat tremuliert) : 1. daskrenañ ; 2. [sonerezh] kanañ gant ur vouezh daskrennek, ober tremolioù.

Trenchcoat g. (-/s, -s) : trench-coat g., mantell-c'hav gant gouriz b.

Trend g. (-s, -s) : tuadur g., doug g., pleg g., redenn b., kasenn b., giz nevez b. ; *im Trend liegen*, kaout avel a-du, bezañ avel a-du (avel vat) gant an-unan / gant an dra-mañ-tra, ober brud, ober berzh, bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ e-barzh ar jeu, bezañ war an ton ; *Markttrend*, tuadur ar marc'had g., tuadur an nevid g. ; *Aufwärtstrend*, tuadur war gresk g., hewerzhkadur g. ; *Abwärtstrend*, tuadur war zigresk g., tuadur war-ziskenn g., enkil g. ; *Konsumtrend*, tuadur ar bevezñ g. ; *den Trend umkehren*, eilpenañ an tuadur.

trendeln V.gw. (hat getrendelt) : lugudiñ, lantouzat, toulbabañ, labaskenniñ, c'hwileta, fleisat, galvagnat, strañiñ.

trendig ag. : *trendig sein*, kaout avel a-du, bezañ avel a-du (avel vat) gant an-unan / gant an dra-mañ-tra, ober brud, ober berzh, bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ e-barzh ar jeu, bezañ war an ton.

Trendindikator g. (-s, -en) : [arc'hant.] meneger tuadur g.

Trendsetter g. : [gizioù nevez] deraouer g., atizer g., annouger g., lusker g., krouer g., diazezer g., enaouer g., diaraouer g., degaser g.

Trendumkehr b. (-) / **Trendwende** b. (-, -n) : eilpenn tuadur g., troadenn b., cheñch tu g., cheñchamant tuadur g., [armerzh.] eiltroadur tuezal g.

Trennbalken g. (-s, -) : kefarz g.

trennbar ag. : rannadus, disrannadus ; *voneinander trennbar*, digevredadus ; [yezh.] *trennbare Partikel*, rakverb rannadus g.

Trennbarkeit b. (-) : rannadusted b., rannaduster g., disrannadusted b., disrannaduster g.

Trennblatt n. (-s, -blätter) : 1. [renkelloù] dispartier g. ; 2. follenn etrelakaet b.

trennen V.k.e. (hat getrennt) : rannañ, disrannañ, dispartiañ [daou dra / an eil diouzh egile], ober an disparti [etre daou dra], lakaat an disparti [etre daou dra], lakaat disrann [etre daou dra], lakaat speurenn [etre daou dra], distagañ, dispegañ, troc'hañ, terriñ, diforc'h, diforc'hiñ, forc'hiñ, forc'hañ, difarantiñ, distekiñ, distrollañ, digevreañ, digevredañ, divodañ, dizastum, estreanaat, distokañ, lakaat a-zisparti, didolpañ ; *das Eiweiß vom Eigelb trennen*, dispartiañ ar gwenn diouzh ar melen, dispartiañ ur vi ; *die kämpfenden Parteien voneinander trennen*, dispartiañ an emgannerien ; *Theorie und Praxis trennen*, *die Theorie von der Praxis trennen*, disrannañ an damkan hag ar pleustr, disrannañ an damkan diouzh ar pleustr ; *jemandem den Kopf vom Rumpf trennen*, dibennañ u.b., distagañ e benn d'u.b. diouzh e zivskoaz (Gregor) ; *eine Naht (auf)trennen*, disgwriat ; *ein Wort trennen*, troc'hañ ur ger ; *ihre Ehe ist getrennt worden*, torret eo bet o dimeziñ ; *getrennt leben*, bevañ distok, bevañ disparti, bezañ diforc'het ; *getrennt schlafen*, kousket disparti ; *sie wurden strikt getrennt*, disrannet int bet groñs an eil diouzh egile ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk*, an islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl ; *das Esszimmer und die Küche sind voneinander getrennt*, diforc'h (disrann) eo ar sal-debriñ eus ar gegin ; *trotz der Entfernung, die uns trennt*, daoust d'ar pell a zo etrezomp ; *nichts soll uns trennen*, ra

lakay netra disparti (speurenn, disrann) etrezomp ; *die Form nicht vom Inhalt trennen*, na zispartiañ an danvez diouzh ar stumm ; *scharf voneinander zu trennende Fragen*, krefen disparti ls., aferioù disparti ls. ; *zwei Fragen voneinander trennen*, *zwei Punkte getrennt voneinander behandeln*, *zwei Probleme getrennt voneinander behandeln*, dispartiañ daou graf ; *aneinander gelehnte Gegenstände voneinander trennen*, diharpañ traoù ; *sich berührende Gegenstände voneinander trennen*, distokañ traoù ; *nicht voneinander zu trennen sein*, bezañ andigevredadus, bezañ dirannadus, bezañ anfreuzadus ; *von etwas nicht zu trennen sein*, bezañ andigevredadus diouzh udb, bezañ dirannadus diouzh udb ; *Freunde trennen*, dispartiañ mignoned, forc'hañ mignoned an eil eus egile, forc'hañ mignoned an eil diouzh egile, lakaat disparti etre mignoned ; *in dem Gedränge wurden wir getrennt und fanden uns nicht wieder*, en engroez e oamp en em gollet an eil diouzh egile ; *in dem Gedränge wurde das Kind von seinen Eltern getrennt und fand sie nicht wieder*, ar bugel a oa bet kollet diouzh e dud e-mesk an engroez ; *der Heuhaufen war vom Erdboden getrennt*, ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar bern foenn, dibrad diouzh an douar e oa ar bern foenn ; *ein Kind von seiner Mutter trennen*, forc'hañ ur bugel diouzh e vamm, dioueriñ ur bugel eus e vamm, disrannañ ur bugel diouzh e vamm, dispartiañ ur bugel diouzh e vamm, lemel ur bugel digant e vamm, distokañ ur bugel diouzh e vamm ; *unter größter Mühe konnten wir die Kleine von ihrer Großmutter trennen*, un abadenn e oa bet o tistokañ an hini vihan diouzh he mamm-gozh ; *erst wenn sie drei Monate alt sind, muss man bei jungen Kaninchen Weibchen und Männchen trennen*, betek o zri miz e c'hell al lapined bihan bezañ lezet en un douez ; *die Sau von ihren Ferkeln trennen*, divoc'hañ ar wiz ; [pellgomz] *wir sind getrennt worden*, troc'het eo bet hor pellgomzadenn ; [stlenn.] *die Daten trennen*, distrollañ ar roadennoù ; *das Mehl von der Kleie trennen*, diforc'hañ ar bleud diouzh ar brenn ; [dre skeud.] *die Spreu vom Weizen trennen*, dispartiañ ar bleud diouzh ar brenn, lakaat disparti etre an ed hag an dreog, dibab ar c'holo diouzh ar greun, lakaat diforc'h etre ar pezh a zo gwir hag ar pezh a zo faos, diforc'hiñ ar wironez diouzh ar gaou ; [skingomz] *gut trennen*, dispartiañ mat ar skingaserioù an eil diouzh egile, bezañ diuzus-kenañ.

V.em. : **sich trennen** (hat sich (ak.) getrennt) : 1. difediñ, diforc'hiñ, en em ziforc'hiñ diouzh, forc'hiñ, en em ziskregiñ diouzh, en em ziskrougañ diouzh, dispartiañ, digevrediñ, digevreañ, distagañ diouzh, divodañ, difloskañ, difloskiñ, disklosañ, estrenaat, disrannañ, en em zispartiañ, disparañ, dispariñ, disparat, kuitaat, en em rannañ, ober an disparti ; *sich von jemandem trennen*, en em ziforc'hiñ diouzh u.b., mont digant (diouzh) u.b., kimiadiñ diouzh (digant) u.b., dispartiañ diouzh u.b., dispartiañ digant u.b., forc'hiñ diouzh u.b., diforc'hiñ diouzh u.b., diankañ digant u.b., kuitaat u.b. ; *sich von etwas (dat.) trennen*, diskregiñ diouzh udb, diskravañ diouzh udb, en em ziforc'hiñ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb, distagañ diouzh udb ; *wir müssen uns trennen*, ret e vo deomp kimiadiñ, ret e vo deomp ober an disparti, ret e vo deomp dispartiañ, dispartiañ a vo ret, ret e vo dimp mont pep hini d'e du, ret e vo dimp mont an eil diouzh egile, ret e vo deomp mont pep hini diouzh e du, ret e vo deomp en em guitaat ; *sie trennten sich*, dispartiañ a rejont an eil diouzh egile ; *die beiden Freunde mussten sich trennen*, disparañ o doa ranket an daou vignon ober ; *sie trennten sich als gute Freunde*, mignoned e oant c'hoazh pa oa aet pep hini d'e du ; *sie hat sich von ihrem Mann getrennt*, aet eo (diforc'het eo,

dispartiet eo) diouzh he gwaz, aet eo a-zigant he gwaz, aet eo-hi digant he gwaz, kuitaat he deus he gwaz ; *das Ehepaar hat sich getrennt*, diforc'het (dispartiet) eo an daou bried, en em guitaat eo an daou bried ; *es ist vorgesehen, dass wir uns nächsten Montag trennen*, dilun kentañ emañ an disparti ; 2. *der Weg trennt sich hier*, gaoliñ a ra an hent el lec'h-mañ ; *hier trennen sich unsere Wege*, emañ emañ ar forc'h hent e-lec'h ma vo ret deomp mont an eil diouzh egile, emañ eo en em ziforc'h hon hentoù, bremañ e vo ret deomp mont pep hini d'e du, bremañ e vo ret deomp mont pep hini diouzh e du ; 3. [dre flourlavar] *sich von einem Mitarbeiter trennen*, reiñ e zilez d'un implijad, reiñ an digouvi d'un implijad ; 4. [kegin.] *die Mayonnaise hat sich getrennt*, distreset eo ar vaionezenn.

trennend ag. : diforc'hus, rannus, disrannus, ... disparti, ... disrann, rann-.

Trennende(s) ag.k. n. : *das Trennende*, ar pezh a ra an disparti [etre daou dra], ar pezh a laka an disparti [etre daou dra], ar pezh a laka disrann [etre daou dra], ar pezh a laka speurenn [etre daou dra] ; *das Trennende zwischen zwei Sachen (dat.) abbauen*, dispeurennañ daou dra.

Trennfläche b. (-,-n) : 1. [douarouriezh] bri frailh b. ; 2. [fizik] kengorreenn b.

Trennlinie b. (-,-n) : troc'h g., linenn disparti b., linenn a ziforc'h b., linenn disrann b., rannlinenn b.

Trennmauer b. (-,-n) : moger disparti b., moger disrann b. ; *gemeinschaftliche Trennmauer*, moger voutin b., moger hanterek b., moger ambion b., moger daouhanter b.

Trennmittel n. (-s,-) : [kimiezh] dispartier g., divesker g.

Trennröhre b. (-,-n) : [skingomz] lamp dispartiañ g./b.

Trennschalter g. (-s,-) : [tredan] disjunter g., disreder g.

trennscharf ag. : [skingomz] diuzus-kenañ.

Trennschärfe b. (-) : [skingomz] diuzusted b.

Trennschicht b. (-,-en) : gwiskad dispartiañ g. ; *dünne Trennschicht*, koc'henn b. ; *müllerische Trennschicht*, koc'henn c'hreun b.

Trennstrich g. (-s,-e) [moull., yezh.] barrenig-troc'hañ b.

Trennung b. (-,-en) : 1. **a**) [ober] dispartiañ g., disrannadur g., disrannañ g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., distagadur g., rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g. ; **b**) [stad] disparti g., rann b., disrann g., diforc'h g., diforc'had g., distroll g., distag g. ; *eine schmerzhaftige Trennung*, un disparti poanius g. ; *Rassentrennung*, hanbarzh ar gouennoù g., disrannerezh ar gouennoù g., gouennzistrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g. ; [gwir] *Trennung einer Ehe*, torridigezh un dimeziñ b. ; *Trennung von Tisch und Bett*, disparti ken evit ar c'horf ken evit ar madoù (ken a gorf ken a vadoù, a gorf hag a vadoù) g. (Gregor), disrann a gorf hag ha vadoù g. ; *Trennung ohne Auflösung des Ehebandes*, disrann a gorf g. ; 2. disrann g. ; [fizik] *elektrostatische Trennung*, disrannadur tredansavel g. ; [polit.] *Trennung der Gewalten*, rannadur ar galloudoù g., disparti ar galloudoù g. ; *Trennung von Kirche und Staat*, disrann an liz hag ar Stad g., disrann an liz eus ar Stad g., disrann ilizoù/Stad g. ; *Gesetz zur Trennung von Kirche und Staat*, lezenn a-zivout disparti an liz hag ar Stad b. ; 3. diforc'h g., diforc'hidigezh b., kemm g. ; 4. [yezh.] troc'h g., didammerezh g., didroc'herezh g.

Trennungsangst b. (-) : [bred.] neuroz emzivated b.

Trennungsbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : porzh-houarn gaoliñ g.

Trennungsentschädigung b. (-,-en) / **Trennungsgeld** n. (-s,-er) : digoll embregiñ kefridioù en diavaez g.

Trennungslinie b. (-,-n) : troc'h g., linenn disparti b., linenn a ziforc'h b., linenn disrann b., rannlinenn b., linenn vevennañ b., linenn dispartiañ b.

Trennungsschmerz g. (-es,-en) : kalonad degaset gant an disparti b., poan degaset gant an disparti b., glac'har degaset gant an disparti g./b.

Trennungsstrich g. (-s,-e) / **Trennungszeichen** n. (-s,-) : [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Trennwand b. (-,-wände) : speurenn b. [liester speurennoù, speurinier], speur b., moger greiz b., moger-dreuz b., moger a-zisparti b., distremen g. ; versetzbare Trennwand, bewegliche Trennwand, mobile Trennwand, speurenn lem-laka b.

Trense b. (-,-n) : 1. houarn-gwesken g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henoù b., gwesken b., gwestenn b. ; 2. amvrid g.

Trensenbuckel g. (-s,-) : bos-gwesken g.

Trensenzaum g. (-s,-züme) : amvrid g.

Trepan g. (-s,-e) : [mezeg.] trepan g.

Trepanation b. (-,-en) : [mezeg.] trepanadur g., trepanañ g.

trepanieren V.k.e. (hat trepaniert) : [mezeg.] trepanañ.

Trephozyt g. (-en,-en) : [bev.] trefokit str., trefokitenn b.

Trepidation b. (-) : [mezeg.] gougrid g.

Treponema n. (-s, Treponemata) [ger-mell ebet] : [bev.] treponem str., treponemenn b.

treppab Adv. : en ur diskenn gant an diri ; *treppab gehen*, diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri.

treppauf Adv. : en ur sevel gant an diri ; *treppauf gehen*, mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *treppauf, treppab laufen*, sevel ha diskenn dibaouez gant an diri, sevel-disevel gant an diri, mont-dont gant an diri, krapañ-digrapañ gant an diri, pignat-dibignat gant an diri.

Treppchen n. (-s,-) : [sport] podiom g.

Treppe b. (-,-n) : skalier g., skalieroù ls., diri g., un dirioù g., un dereziou g., derez g., ur pazennoù g., ur pazinier g., ur pazenned g. ; *die Treppe ist nicht gefegt worden*, an diri n'eo ket bet skubet ; *Freitreppe*, menk-ti g., dereziou a-ziavaez an ti (Gregor) ls. ; *Treppe aus behauenen Natursteinen*, *Werkstentreppe*, diri graet gant benadurezh g. ; *einarmige, einläufige Treppe*, diri eeun g. ; *offene Treppe*, skeul-bleñch b., skeul-viliner b. ; *drei Treppen hoch*, en trede estaj ; *er wohnt drei Treppen hoch*, tri estajad dereziou a zo betek e rann di ; *Wendeltreppe*, biñs b., skalier a-dro g., biñs a-dro b., diri war-viñs g., diri a-viñs g. ; *die Wendeltreppe hochgehen*, sevel gant ar viñs, sevel ar viñs ; *Rolltreppe*, diri-ruilh g. ; *die Treppe hinaufsteigen, die Treppe hinaufgehen*, mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *so alt ist er, dass er die Treppe nicht mehr hochgehen kann*, gant ar c'hozh ma'z eo, n'eo ket mui evit pignat gant an diri ; *jemandem die Treppe hochhelfen*, sikour u.b. da sevel (da bignat, da grapañ) gant an diri ; *die Treppe hinabsteigen*, diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri ; *die Treppe hinaufstürzen, die Treppe heraufstürzen*, dont pevar-ha-pevar ar skalieroù gant an-unan, krapañ gant ar skalieroù a-bevaroù, pignat a-bevaroù gant an diri, gourmijal dreist ar skalieroù ; *die Treppe herunterstürzen, die Treppen hinunterstürzen*, a) dont peder-ha-peder ar skalieroù gant an-unan evit diskenn, diskenn a-bevaroù gant an diri, diruilhal da draoñ ar skalieroù, mont d'an traoñ dipadapa ; b) difaragoellañ (didiruilhañ, penndraouilhañ, torimellañ, kouezhañ a-benndraouilhañ, kouezhañ a-dorimellañ) betek traoñ ar skalieroù. ; *gestern Abend bist du wie ein Elefant die Treppe nach oben getrampelt*, pouez a oa ganit dec'h da noz o pignat gant an diri, pouez a oa ganit dec'h da noz o tont 'laez ; *als er dann vor der Treppe stand, brach er zusammen*, pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tiflakas ; *Raum unter der Treppe*, toull an

diri g. ; *das ist durch eine Treppe zu erreichen, das ist über eine Treppe zu erreichen, das ist durch eine Treppe zugänglich*, mont a reer di gant an diri ; [dre fent] P. *die Treppe hinauffallen*, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h daoust d'e zivarregezh vicherel, kaout sav en e garg daoust d'e zivarregezh vicherel, bezañ anvet war well daoust d'e zivarregezh vicherel, uhelaat e karg daoust d'e zivarregezh vicherel, sevel e karg daoust d'e zivarregezh vicherel, pignat e karg daoust d'e zivarregezh vicherel.

Treppelweg g. (-s,-e) : hent ar ganol g., halaj g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-halañ g.

Treppenabsatz g. (-es,-absätze) : pondalez g., pont-diri g. ; *eine Treppe mit einem Treppenabsatz versehen*, pondalezañ un dirioù.

Treppenantritt g. (-s,-e) / **Treppenantrittsstufe** b. (-,-n) : genoù ar skalier g.

treppenartig ag. : war bazinier, e skalier, skalierheñvel, dereziek evel ur skalier, e doare un diri, a-zoare gant un diri, a-seurt gant un diri, en ur skalierad.

Treppenauftritt g. (-s,-e) : derez g., derezenn b., pazenn b.

Treppenautomat g. (-en,-en) : [tredan.] munutennerez b.

Treppenflur g. (-s,-e) : traoñ an diri g.

Treppenfunktion b. (-,-en) : [mat.] kevreizhenn war bazinier b.

Treppengeländer n. (-s,-) : gardikot g., dorn-red g., dorn an diri g., bann g., garid diri b., garid an diri b., aspled g.

Treppengiebel g. (-s,-) : pignon dereziek evel ur skalier g.

Treppenhaus n. (-es,-häuser) : log ar skalieroù b., toull an diri g.

Treppenlauf g. (-s,-läufe) : [tisav.] skrap g., pazennadeg b.

Treppelläufer g. (-s,-) : pallenn-skalieroù g.

Treppenleiter b. (-,-n) : skeul-bleñch b., skeul-viliner b.

Treppenluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh g./b., harzell b.

Treppenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn skeuliek b.

Treppenpodest g. (-es,-e) : pont-diri g., pondalez g. ; *mit einem Treppenpodest versehen*, pondalezañ.

Treppensäule b. (-,-n) / **Treppenspindel** b. (-,-n) : [tisav.] gwalenn-viñs b., gwalenn ar viñs b.

Treppenstufe b. (-,-n) : derez g., derezenn b., pazenn b. ; *unterste Treppenstufe*, genoù ar skalier g.

Treppenstuhl g. (-s,-stühle) : skabell b., brich b.

Treppenwange b. (-,-n) : plankenn kostez ar skalier g.

Treppenwitz g. (-es,-e) : bomm spered a zeu re ziwezhat pe en digoulz g.

Tresen g. (-s,-) : taol-gont b., kontouer g., bar g., P. taol santel b. ; *am Tresen stehen*, bezañ en e sav ouzh ar c'hontouer ; *am Tresen sitzen*, bezañ azezet ouzh ar c'hontouer.

Tresor g. (-s,-e) : 1. koufr-houarn g., koufr-houarnet g., armel-houarn b., koufr-kreñv g. ; *einen Tresor aufbrechen, einen Tresor aufknacken*, digrogennañ ur c'houfr, digrogennañ un armel-houarn, grimandellañ ur c'houfr, grimandellañ un armel-houarn, dibotailhañ ur c'houfr, dibotailhañ un armel-houarn ; 2. kambr greñv b., sal ar c'houfroù-houarn b., sal an armelioù-houarn b., sal ar c'houfroù-kreñv b.

Tresorraum g. (-s,-räume) : kambr greñv b., sal ar c'houfroù-houarn b., sal ar c'houfroù-houarnet b., sal an armelioù-houarn b., sal ar c'houfroù-kreñv b.

Trespe b. (-,-n) : [louza.] bromuz str.

Tresse b. (-,-n) : [lu] galoñs g., pañs g., pasamant g., plezhenn b., plezh g., plañsonenn b., plañson g., P. peñsel g. ; *mit Tressen besetzen*, galoñsañ, pasamantiñ.

Tressenstreifen ls. : [lu] galoñsoù ls.

Tressenwinkel g. (-s,-) : [lu] galoñs e stumm ur V g.

Trester g. (-s,-) : maskloù rezin ls. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinaoù rezin ls., markinoù rezin ls., mal g., markoù ls., maskloù ls.

Tresterwein g. (-s,-e) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenadenn b., pikenadenn b., gwin sutik g., gwin g., gwin dister g.

Tretboot n. (-s,-e) : pedalo® g., bag-troadikellat b.

Treteimer g. (-s,-) : pod-lastez troadikellek g., poubellenn troadikellek b.

treten (tritt / trat / hat getreten // ist getreten)

I. V.gw. : ober kammedoù, dont, mont, lakaat e droad war an douar

II. V.k.d. : en em lakaat, mont, dont

1. **an** : tostaat ouzh

2. **auf** : mont war

3. **aus** : kuitaat, mont er-maez eus

4. **hinter** : steuziañ, mont (da skoachañ) a-dreñv da

5. **in** : mont e-barzh, lakaat e droad e-barzh

6. **über** : mont er-maez eus

7. **unter** : mont da-douez, mont dindan

8. **vor** : dont war wel

9. **zu** : mont davit, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver

III. V.k.e. :

1. kas en-dro

2. flastrañ, bresañ, bugañ, kalemarc'hiñ, mac'hañ, moustrañ, pladañ

I. V.gw. (tritt / trat / ist getreten) : [verb skoazell **sein**] ober kammedoù, dont, mont, lakaat e droad war an douar ; *bitte treten Sie näher !* tostaat mar plij ! ; *treten Sie vor !* deuit war a-raok ! ; *treten Sie zurück !* kit war-dreñv ! souzit a-dreñv ! kit war ho kiz ! ; *leise treten, a)* kerzhed war-dav, mont evel ar c'hazh war an erc'h, mont sioul-riboulenn evel ul laer, bale sioul evel ul logodenn, bezañ sioul evel ul logodenn er bleud, bezañ didrouz evel un naer, mont sioulik / kerzhed goustadik / selaou e baziou / kontañ e gammedoù (Gregor) ; **b)** na lavarout e oferenn war gan, kuzhmuzat, lakaat e letren dindan e vantell, ober e souchet, lakaat (kaout, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaoedoù ; *treten Sie hierher !* deuit amañ 'ta ! deuit dre amañ 'ta ! deuit war amañ 'ta ! deuit war-gaout amañ 'ta ! ; *vor Ungeduld von einem Fuß auf den anderen treten*, pilpazañ, en em chalañ o teport / enoeiñ o c'hortoz (Gregor), ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedall mil bell, chom war vrak, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhiañ, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompill ar Varn, draskañ, draskal ; *tretet dem Hund nicht zu nahe*, arabat mont war-dro ar c'hi ; *ich will ihm nicht zu nahe treten*, n'em eus ket c'hoant da chifañ anezhañ (d'e feukañ, d'e vroc'hañ, da lakaat dour en e laezh) ; *man sollte ihm besser (lieber) nicht zu nahe treten*, gwelloc'h chom hep klask frot outañ ; [tro-lavar] *kürzer treten*, mont dousik dezhi, mont dousik ganti.

II. V.gw. (tritt / trat / ist getreten // hat getreten) : en em lakaat, mont, dont.

1. **an** : [verb skoazell **sein** : ist getreten] tostaat ouzh ; *ans Fenster (an das Fenster) treten*, mont d'ar prenest ; *an die Spitze der Aufständischen treten*, kemer penn an emsavadeg ; *in Szene treten*, dont war al leurenn ; *an jemandes Stelle treten*,

kemer plas u.b., divankañ u.b., warlerc'hiañ u.b., gwiskañ chupenn u.b. ; *an Stelle einer Sache treten*, kemer plas udb, divankañ udb ; [dre skeud.] *ans Licht treten*, dont war wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez en deiz anat.

2. **auf** : [verb skoazell **sein** : ist getreten] mont war ; *auf den Balkon treten*, mont war ar balkon ; *auf der Stelle treten, a)* pilpazañ, pavata, kalemarc'hiñ, tankeal, [dre skeud.] na vont tamm war-raok, chom a-blas, chom e darn ; **b)** [kezeg] karnata, pavata, bragal, fringal, pilpaza, tripal ; **c)** [lu] skeiñ ar paz ; *der Schweiß trat ihm auf die Stirn*, krog e oa ar c'hwezenn da bizennañ war e dal ; *er ist ihr auf die Füße getreten*, breset en doa he zreid ; *das Pferd ist ihm auf den Fuß getreten*, kerzhed en deus ar marc'h war e droad ; [dre skeud.] *er lässt sich nicht auf die Füße treten*, hennezh en deus nerzh ha difennoù, hennezh a oar difenn e grampouezhenn, hennezh ne lez ket kerzhed war e dreid, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañv ket e vefe lammad war e seulioù, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; *auf jemandes Seite treten*, mont (sevel) en un tu gant u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezañ e lamm u.b.

[verb skoazell **sein pe haben** : ist getreten / hat getreten] : *auf die Bremse treten*, pouezañ war troadikell ar frouen, pouezañ war an droadikell stardañ, pouezañ war troadikell ar starderez, frouenañ, stardañ, skurziñ ; *auf die Pedale treten*, kampilhal, troadikellañ, kambliañ ; *rückwärts in die Pedale treten*, digambliañ, troadikellañ a-gil.

3. **aus** : [verb skoazell **sein** : ist getreten] kuitaat, mont er-maez eus ; *aus der Tür (aus dem Haus) treten*, mont er-maez ; *aus der Reihe treten*, mont er-maez eus ar renk, kuitaat e renk ; *aus den Ufern treten*, dic'hlanañ, distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ, mont a-zioc'h ar riz.

4. **hinter** : [verb skoazell **sein** : ist getreten] steuziañ, mont a-dreñv da, mont da skoachañ a-dreñv da ; *hinter den Vorhang treten*, mont a-dreñv d'ar rideoz ; *der Mond trat hinter die Wolken*, mont a reas al loar da vouchañ.

5. **in** : [verb skoazell **sein** : ist getreten] mont e-barzh, lakaat e droad e-barzh ; *ins Haus treten*, mont e-barzh an ti ; *in die Spionageabwehr treten*, emouestlañ e servijoù an enepspierezh ; *in Hundekot treten*, lakaat e droad e-barzh kaoc'h-ki ; *in sein 20. Lebensjahr treten*, bezañ krog (bezañ erru) en e ugent vloaz ; *die Wache trat ins Gewehr*, ar warded a reas an enorioù gant o armoù ; *die Tränen traten ihm in die Augen*, daeroù a savas en e zaoulagad, dont a reas an dour en e zaoulagad, dourenniñ a reas e zaoulagad ; *in den Vordergrund treten, a)* dont anat war wel ; **b)** [dre skeud.] bezañ lakaet en araog ; [dre skeud.] *in Verbindung mit jemandem treten*, mont e darempred gant u.b., skoulmañ darempred gant u.b. ; *in Verhandlungen treten*, boulc'hañ kendivizoù, digeriñ kendivizoù, kregiñ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg ; *in Beziehung treten*, mont e darempred ; *in Erscheinung treten*, mont war wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diwanañ ; *in die Ehe treten*, dimeziñ, eurediñ ; *in ein Amt (in einen Dienst) treten*, mont en e garg, kemer e garg ; *in den Ruhestand treten*, dont war e leve ; *in den Streik treten*, diskregiñ diouzh al labour, ober un harz-labour ; *jemandem in den Weg treten, a)* stankañ an hent

ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., sparañ an hent d'u.b., troc'hañ hent d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] sevel e gouloù u.b., toullañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b., diarbenn u.b., mont a-dreuz-hent d'u.b., degouezhout a-dreuz-hent gant u.b., kaeañ ouzh u.b., lammat war seuliou u.b., kontroliañ u.b., enebiañ ouzh u.b. ; *ins Leben treten*, dont war wel, en em ziskouez, kregiñ, diwanañ ; [gwir] *in Kraft treten*, bezañ lakaet da dalvezout, dont da dalvezout, entalvoudegañ, mont e talvoud, mont e talvoudegezh, kregiñ da dalvezout, gwerchekaat ; *in Aktion treten*, stagañ ganti, mont war an dachenn, dont war-wel, kregiñ gant udb, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, emellout.

[*verb skoazell haben* : hat getreten] : plantañ un taol troad gant ; *jemandem (jemanden) in den Hintern treten*, lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv, lakaat e votez d'u.b. el lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *er hat ihm in den Bauch getreten*, plantet en doa un taol troad gantañ en e gof / distaget en doa un taol troad dioutañ en e gof (Gregor), roet en doa un taol troad dezhañ en e gof, difoeltret en doa un taol troad gantañ en e gof, distaget en doa un taol troad gantañ en e gof.

6. über : [*verb skoazell sein* : ist getreten] mont er-maez eus ; *der Fluss tritt über die Ufer*, dic'hannañ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz.

7. unter : [*verb skoazell sein* : ist getreten] mont da-douez, mont dindan ; *mitten unter die Leute treten*, mont da-douez an dud ; *unter das Vordach treten*, mont dindan an apoueilh ; *ich wage nicht, ihm unter die Augen zu treten*, ne gredan ket mont en e zaoulagad (Gregor), ne gredan ket en em ziskouez dezhañ ; *unter die Waffen treten*, kemer an armoù (Gregor), kregiñ en armoù, pegañ en armoù.

8. vor : [*verb skoazell sein* : ist getreten] dont war wel ; *vor jemanden treten (jemandem vor die Augen treten)*, mont (a-benn-kaer) d'u.b. ; *vor den Spiegel treten*, mont d'ar melezour, sellet ouzhor an-unan er melezour.

9. zu : [*verb skoazell sein* : ist getreten] mont davit, mont etrezek, mont da-geñver, mont etramek ; *alle sollen zu mir treten !* dedostait holl gwitibunan ! ; *zur Seite treten*, mont a-gostez (Gregor), ober plas, ober lec'h, mont diwar hent, mont diwar an hent, mont a-ziwar hent, mont a-ziwar an hent, ober hent, digeriñ hent, tec'hel diwar hent, tec'hel diwar an hent, tec'hel a-ziwar hent, tec'hel a-ziwar an hent, mont war ar c'hostez, diac'hubiñ an hent, reiñ hent (lec'h, plas), mont da glask kostez an hent, reiñ plas d'u.b. da dremen, distreiñ diwar hent u.b., tec'hel diwar hent u.b., mont diwar hent u.b.

III. V.k.e. (tritt / trat / hat getreten) :

1. kas en-dro ; [belioù] *die Pedale treten*, kampilhal, troadikellañ, kambliañ ; *die Pedale rückwärts treten*, digambliañ, troadikellañ a-gil ; [kirri-tan] *die Kupplung treten*, pouezañ war an droadikell evit antellat pe diantellat ; *die Bälge treten*, c'hwezañ aer e tuellennoù an ograou, kas meginoù an ograou en-dro, meginat ; *den Takt treten*, bommañ ar mentad gant an treid (Gregor), skeiñ ar ventadurezh gant an treid.

2. flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, mac'hañ, moustrañ, pladañ ; *etwas mit Füßen (unter die Füße) treten*, bresañ (mac'hañ, flastrañ, kalemarc'hiñ, pilpazañ, pladañ) udb ; *die Menschenrechte mit den Füßen treten*, bresañ gwirioù Mab-den dindan e dreid ; *die Gesetze mit Füßen treten*, bresañ al lezennoù dindan e dreid ; *die Freiheiten mit Füßen treten*, bresañ ar frankizioù dindan e dreid ; *Trauben treten*, foulañ rezin, fraeaañ rezin gant e dreid, mac'hañ ar rezin, jaodriñ rezin, moustrañ ar rezin gant e dreid ; *jemanden in den Hintern treten*, lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv, lakaat e votez d'u.b. el

lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; *er hat ihn in den Bauch getreten*, plantet en doa un taol troad gantañ en e gof / distaget en doa un taol troad dioutañ en e gof (Gregor), roet en doa un taol troad dezhañ en e gof, difoeltret en doa un taol troad gantañ en e gof, distaget en doa un taol troad gantañ en e gof ; *von einem Pferd getreten werden*, pakañ un taol ru gant ur marc'h ; *einen Weg treten*, digeriñ hent, fraeaañ (pilat) un hent (Gregor) ; *sich (dat.) einen Splitter in den Fuß treten*, mont d'an-unan ur skilfenn en troad (dezhañ ur skilfenn en e droad, dezhi ur skilfenn en he zroad) ; *sich (dat.) einen Dorn in den Fuß treten*, tapout un draen en e droad, pakañ un draen en e droad, mont d'an-unan un draen en troad (dezhañ un draen en e droad, dezhi un draen en he zroad) ; *das Pflaster treten*, redek ar straedoù, lardañ ar pavez tu bennak, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, toulbabañ, tortañ, chom da dortañ, lostenniñ, lostigellat, fleisat, galvagnat, flechat, luduenniñ, lugudiñ, lantouzat, c'hwileta, ruzañ (e dreid), ruzata, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, chom da logota, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor) ; *sich wund treten*, tapout goulioù en e dreid dre forzh bale, bezañ sabaturet, tapout klogorennoù en e dreid dre forzh bale, tapout filboc'hennnoù en e dreid o vale kalz ; *die Absätze seiner Schuhe schief treten*, uzañ seuliou e votoù war un tu, lakaat uz en un tu eus seuliou e votoù, ralegiñ, kas e votoù da fall, torkuliñ e votoù ; *schief getretene Absätze*, seuliou tremen teuc'h war un tu ls., seuliou ralek ls. ; *schief getretene Schuhe*, botoù teuc'h war un tu ls., botoù ralek ls. ; [dre skeud.] *eine Sache breit treten*, displegañ udb a-hed hag a-dreuz, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), astenn kaozioù, hiraat e gaoz, rouestlañ e gaoz gant ur bern komzoù diezhomm, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar evit displegañ udb ; *jemandes Namen in den Schmutz treten*, kas da goll (kailharañ) enor u.b., kas brud u.b. da ludu, kas da fall enor u.b., druilhañ u.b. er c'hailhar, lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar, ruilhañ u.b. er pri.

Treter g. (-s,-) : **1.** [den] breser g., mac'her g., moustrer g., flastrer g., kalemarc'her g., pilpazer g. ; **2.** [ograou] paotr ar vegin g. ; **3.** [botez] P. kozh votez b., gagn b., botez c'hros b., logenn b., bag g.

Trethebel g. (-s,-) : troadikell b., loc'h troadikellek g.

Tretkufe b. (-,-n) : beol evit mac'hañ ar rezin b.

Tretkurbel b. (-,-n) : brec'henn an droadikell b., kambli b.

Tretkurbellager n. (-s,-) / **Tretlager** n. (-s,-) : kamblier g. [*liester* kamblieroù].

Tretmaschine b. (-,-n) : P. kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., kozh bisiklet g.

Tretmine b. (-,-n) : [lu] min-douar g., min enepden g.

Tretmühle b. (-,-n) : **1.** traouilh dre daboulin g. ; **2.** P. tammig reuz ar pemdez g., kozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur b., labourioù standur ls. ; *immer in der gleichen Tretmühle stecken*, ober e dammig reuz pemdeziek, chom da vreinañ en e voazioù kozh, chom da ginviañ en e voazioù kozh, chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez.

Tretrad n. (-s,-räder) : [tekn.] traouilh dre daboulin g.

Tretroller g. (-s,-) : troterezig troadikellek b., troadikenn droadikellek b.

Tretwerk n. (-s,-e) : **1.** traouilh dre daboulin g. ; **2.** kamblier g. **treu** ag. : **1.** leal, feal, feleun, frank, fidel, gwirion, onest ; *treue Liebe*, karantez e pep degouezh b., karantez leal e pep tra b., karantez dalc'hus b., karantez wirion b. ; *treuer Sohn*, mab kar d'e dud g. ; *treuer Freund*, mignon feal g. ; *treuer Ehemann*, gwaz feal g. ; *treue Ehefrau*, gwreg feal b. ;

seinem Ideal treu bleiben, chom feal d'e uhelvennad ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben*, dalc'het en doa mat da vanniel ruz an dispac'h, chomet e oa fidel (feal) d'an dispac'h sokialour ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu*, ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel (feal) e chomimp d'ar gomunouriezh ; *er war dem König treu geblieben*, chom a reas gwirion d'e roue ; *seinem Schwur treu bleiben*, delc'her mat d'e le, chom feal d'e le, chom gwirion d'e le ; *der Familientradition treu bleiben*, heuliañ e ouenn ; *der Wahrheit nicht treu bleiben*, mont en tu all d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, lakaat war ar barr, mont amplik ganti (dezhi) ; *er ist sich selbst treu*, ober a ra hervez e vennozhioù, fidel (feal) eo d'e reolennoù a vuhez, fidel eo oc'h ober diouzh e reolennoù a vuhez, delc'her a ra d'e reolennoù a vuhez, heuliañ a ra fidel e reolennoù a vuhez ; *eine treue Seele*, un den leal e pep tra g., un den fidel evel un alc'hwez g., un den feal evel un alc'hwez g. ; **2.** [dre astenn.] kewir gant ; *treue Wiedergabe*, drevezadur heñvel-mik (peurheñvel) ouzh an dra orin g., eilad fidel eus ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g. ; **3.** [gwir] *zu treuen Händen*, dindan mererezh ur fizieged, e daouarn un den a fiziañs, etre daouarn un abienner.

-treu ag. : **1.** leal da ..., fidel da ..., feal da ... ; *prinzipientreu*, leal d'e bennaennoù a vuhezegezh, leal d'e reolennoù a vuhez, fidel (feal) d'e reolennoù a vuhez, fidel oc'h ober diouzh e reolennoù a vuhez, o telc'her d'e reolennoù a vuhez, o heuliañ fidel e reolennoù a vuhez ; **2.** [polit.] steudet diouzh ; *moskautre*, steudet diouzh Moskov ; **3.** kewir gant ; *texttreu*, kewir gant an destenn orin, ger-evit-ger, ger-ha-ger, diouzh an destenn, hervez an destenn.

Treubruch g. (-s) : felloni b., trubarderezh g., yudazerezh g.
treubruchig ag. : reneat, renavi, fell, trubard, ganas, yud, treitour.

treudoof ag. : nouch, magn, diot, loñsek, nigoudouilh, ken sentus ha ken sot hag ur c'hi, sot ha sentus ; *treudoofe Blicke*, loñsoù ls., selloù loñsek ls.

Treue b. (-) : **1.** fealded b., fealder g., feleunder g., feizleunder g., lealder g., lealded b., lealentez b., feiz b., eeunded b., eeunder g., eeunder a galon, spered a eeunder g. ; *unerschütterliche Treue, unverbrüchliche Treue*, lealded e pep keñver (e pep degouezh) b., fealded divrall b. ; *gegenseitige Treue*, kenlealded b., kenlealder g. ; *jemandes Treue auf die Probe stellen*, arnodiñ fealded u.b., temptañ lealded u.b., arnodiñ u.b., lakaat lealded u.b. en amproù ; *Treue schwören*, touiñ lealded, touiñ fealded (Gregor), leañ fealded, ober gwazoniezh ; *seinem Lehnsherrn Gefolgschaft und Treue zusichern*, ober feiz ha gwazoniezh d'e aotrou ; *jemandem Treue geloben, jemandem Treue schwören*, touiñ lealded e-keñver u.b., touiñ lealded d'u.b., leañ fealded d'u.b. ; *jemandem die Treue halten*, chom feal d'u.b., chom gwirion d'u.b., mirout e feiz ; *jemandem die Treue brechen*, trubardiñ u.b., terriñ e feiz ; *in seinem Amt wider Pflicht und Treue handeln*, tarwazañ ; *Treue zur alten Obrigkeit*, lealegezh b., lealentez b. ; **2.** kewirded b. ; *die Treue der Wiedergabe*, peurheñvelidigezh an drevezadur b., kewirded an eilad b. ; **3.** *meiner Treu ! e feiz ! feiz da'm Doue ! feiz da Zoue ! m'en tou ! war va feiz ! dre va le ! dre am le ! ; in aller Treue (auf Treu und Glauben)*, hep soñjal e droug, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *ohne Treu und Glauben*, ... na respet na sakr na disakr, hep feiz na reizh.

Treueid g. (-s,-e) / **Treuegelöbnis** n. (-ses,-se) : le a fealded g., le a feizleunder g., le a feleunder g. ; *seinen Treueid erneuern*, adober feiz ha gwazoniezh d'e aotrou.

Treuehormon n. (-s) : P. [bev.] okitokin g.

Treuekarte b. (-,-n) : [kenwerzh.] kartenn dalc'husted b., kartenn fealded b.

Treueprämie b. (-,-n) / **Treuerabatt** g. (-s,-e) : [kenwerzh.] distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g.

Treueschwur g. (-s,-schwüre) : le a fealded g., le a feizleunder g.

Treugeber g. (-s,-) : [gwir.] fizieger g.

treugesinnt ag. : eeun a galon, leal, feal, fidel, frank, didro, diouzhtu.

Treuhand b. (-) / **Treuhandanstalt** b. (-,-en) : [ensavadur ofisiel e karg eus ar prevesadur war an dachenn a zo bet ar Republik Demokratel Alaman].

Treuhand- : ... fiziek, ... leek.

Treuhänder g. (-s,-) : fizieged g. [liester fiziegidi].

Treuhänderin b. (-,-nen) : fiziegedez b.

treuhänderisch ag. : fiziek, leek.

Treuhandfirma b. (-,-firmen) / **Treuhandgesellschaft** b. (-,-en) : kevredad fiziek g., fizgevredad g., kevredad fizieget g.

Treuhandschaft b. (-) : *unter Treuhandschaft stehen*, bezañ dindan mererezh ur fizieged.

Treuhandunternehmen n. (-s,-) : kevredad fiziek g., fizgevredad g., kevredad fizieget g.

treuherzig ag. : **1.** kalonek, hegarat, fizius, fiziek, eeun a galon ; **2.** [dre astenn.] nouch, magn, loñsek, nigoudouilh, eeun betek re, hegreddik, ken sentus ha ken sot hag ur c'hi, dizrouk, divalis.

Treuherzigkeit b. (-) : **1.** fiziañs b., kred g., eeunder a galon g., eeunded kalon b. ; **2.** [dre astenn.] eeunded b., eeunegezh b., regredoni b., hegreddoni b.

treulich Adv. : gant fealded, gant lealded, leal, feal, fidel.

treulos ag. : **1.** trubard, dileal, difeal, dieeun, dizeeun, diwirion, diwir, fell, ganas, gidas, yudas, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, furluok, valigant, dizalc'h, makiavelek, makiavelel, treitour evel un Tregeriad ; *treuloser Freund*, mignon diwirion g., mignon fell g. ; *treulose Person*, ganaz g., toc'hadenn b. ; *das ist ein treuloser Geselle*, hennezh a zo e galon ur puñs don a drubarderezh ; *treuloser Ehemann*, gwaz gwidal g., gwaz galouper g., pried disleal g., pried avoultr g., pried difeal g., ozhac'h galouper g., ozhac'h reder g. ; **2.** [dre skeud.] *treulose Tomate*, dilaosker g. [liester dilaoskerien].

Treulosigkeit b. (-) : difealded b., dilealded b., diwirionded b., felloni b., yudazerezh g., judazerezh g., trubarderezh g., barad g., dieeunded b., dieeunder g., amlealded b.

Treunehmer g. (-s,-) : fizieged g. [liester fiziegidi].

Treupflicht b. (-) : feizleunder g.

Trevira® n. (-pe -s) : [gwiad.] tergal® g.

Triachenium n. (-s, Triachenia) : [louza.] triaken g. [liester triakenoù].

Triacylglycerol n. (-s,-e) : [kimiezh] triglikered g.

Triade b. (-,-n) : **1.** triad g., tridañv g. ; **2.** [lenn.] triadenn b. [liester triadoù] ; **3.** [armerzh.] trikon g.

triadisch ag. : trirannel ; [mat.] *triadische Zahl*, niver trirannel g. ; *triadisches System*, tired g., reizhiad tiredel b.

Triangel g. (-s,-) / b. (-,-n) / n. (-s,-) : [sonerezh] sklintell b., tric'horn g.

triangulär ag. : tric'hornek.

Triangulation b. (-,-en) : [geodeziezh, mat.] tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.

triangulieren V.k.e. (hat trianguliert) : [geodeziezh, mat.] tric'hornegañ.

Triangulierung b. (-,-en) : [geodeziezh, mat.] tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.

Triarer g. (-s,-) / **Triarier** g. (-s,-) : [istor] triariour g.

Trias b. (-) : 1. triad g. ; 2. [douarouriezh] trias g. ; *Obertrias*, trias uhelañ g. ; *Mitteltrias*, trias etre g. ; *Untertrias*, trias izelañ g.

Triasgebirge n. (-s,-) : [douarouriezh] furmadur triasek g.

triassisch ag. : [douarouriezh] triasek.

Triathlet g. (-en,-en) : triatlonour g.

Triathlon n./g. (-s,-s) : [sport] triatlon g.

Tribadie b. (-) / **Tribadismus** g. (-) : tribadiezh b.

Tribalismus g. (-) : meuriadelouriezh b.

tribasisch ag. : [kimiezh] teirbazek.

Tribock g. (-s,-böcke) / **Tribok** g. (-s,-e) : [arm, istor] bannerez b. [*liester* bannerezioù].

Tribologie b. (-) : [fizik] rimiadoniezh b., tribologiezh b.

tribologisch ag. : [fizik] rimiadoniel, tribologek.

tribolumineszent ag. : [fizik] rimdreluc'hus.

Tribolumineszenz b. (-) : [fizik] rimdreluc'h g., rimdreluc'hañ g.

Tribometer n. (-s,-) : tribometr g.

Tribometrie b. (-) : tribometriezh b.

tribometrisch ag. : tribometrek.

tribulieren V.k.e. (hat tribuliert) : [dispredet] trubuilhañ, tarabazhiñ, pigosat, feukañ, hegal, hegañ, gwallgas, anoaziñ, hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, tregasiñ, eogañ, trabasat, darbariñ, atahinañ, ober an heg gant u.b.

Tribun g. (-s/-en,-en/-e) : [istor] tribun g. [*liester* tribuned].

Tribunal n. (-s,-e) : lez-varn b., kador-varn b., lez uhel a justis b.

Tribunat n. (-s,-e) : tribuniezh b.

Tribüne b. (-,-n) : 1. [sport, arvestoù] *Zuschauertribüne*, *Zuhörertribüne*, tribunell b., derezioù ls. ; 2. *Rednertribüne*, leurenn-brezeg b.

Tribut g. (-s,-e) : 1. truañ g. ; *jemandem einen Tribut auferlegen*, lakaat truañ war u.b. ; *jemandem einen Tribut leisten*, *jemandem einen Tribut zahlen*, *jemandem seinen Tribut entrichten*, paeañ an truañ d'u.b. (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *einer Sache (dat.) Tribut zollen*, rentañ enor d'udb, ober (delc'her) stad vras eus udb, uhelbriaziñ udb, istim udb, kaout istim evit udb.

tributär ag. : 1. dindan truañ u.b. ; 2. *tributärer Fluss*, [*Nebenfluss*] adstêr b.

Tributeintreiber g. (-s,-) : truañer g.

tributpflichtig ag. : dindan truañ u.b. ; *dem Kaiser tributpflichtiger König*, roue dindan truañ an impalaer g.

Tributzahler g. (-s,-) : truañad g. [*liester* truañidi].

Triceratops g. (-,-/-e) : trikeratops g. [*liester* trikeratopsed].

Trichilemmalzyste b. (-,-n) : [mezeg.] kist soavek g.

Trichine b. (-,-n) : [loen., mezeg.] trikin str., preñv gourc'he g. ; *die Trichinen betreffend*, trikinel.

trichinenhaltig ag. / **trichinös** ag. : trikinel.

Trichinose b. (-) : trikinoz g.

Trichit g. (-s/-en,-el/-en) : [maenoniezh] trikit g.

Trichloracetaldehyd n. (-s) / **Trichloroethanal** n. (-s) : [kimiezh] kloral g.

Tricholemmalzyste b. (-,-n) : [mezeg.] kist soavek g.

trichromatisch ag. : trikromatek, triliv.

Trichter g. (-s,-) : 1. founilh g., trezer g., kern b., kargouer g. ; *dem Trichter Korn zuführen*, boueta ar kern, kerniañ greun ; *dem Trichter erneut Korn zuführen*, advoueta ar kern, adkerniañ greun ; *Inhalt eines Trichters*, kerniad b. ; 2. *Granattrichter*, toull obuz g. ; 3. *der Trichter einer Kaffeemühle*, kern ur vilin-gafe b. ; 4. [dre heñvel.] *korn-youc'hal* g. ; 5. [menez-tan] toull-diskarg g., krater g. ; 6. *Trichter eines Blechblasinstruments*, founilh ur benveg seniñ dre c'hwezh g. ; *der Trichter der Klarinette*, founilh ar glerinell g. ; 7. [goapaus] *der Nürnberger Trichter*, hentenn bedagogiezh a rofe tu a-

hervez da lakaat ar skolidi divarrek da zeskiñ mat b. ; [dre fent] *auf den Nürnberger Trichter kommen*, *auf den Trichter kommen*, *auf den richtigen Trichter kommen*, kavout poell d'e gudenn, dont da gompren, kavout e bleg ; *das bringt uns auch nicht auf den Trichter*, n'omp ket avañsetoc'h gant se, n'omp na gwell na gwazh a se, n'omp ket gwell a se, n'omp ket barrekoc'h a se, n'omp ket savetoc'h bremañ gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *jemanden auf den richtigen Trichter bringen*, lakaat u.b. war an tres, lakaat u.b. war an hent mat, diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. da gompren udb, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b.

Trichterärmel g. (-s,-) : [ardamezouriezh] marvilgin b.

trichterförmig ag. / **trichterig** ag. : founilhheñvel, a-stumm gant ur founilh, a-stumm gant un trezer, stummet evel ur founilh, stummet evel un trezer, e doare un trezer, e doare trezerioù, a-zoare gant ur founilh, a-zoare gant founilhoù, a-seurt gant ur founilh, a-seurt gant founilhoù ; *trichterförmiges Sieb*, kernsil g.

Trichtermündung b. (-,-en) : [douarouriezh] aber b./g.

trichtern V.k.e. (hat getrichtert) : founilhañ, trezeriañ, trezenañ, entonniñ.

Trichteröffnung b. (-,-en) : 1. genoù ar founilh g. ; 2. [menez-tan] toull-diskarg g., krater g.

Trichterpfeife b. (-,-n) : [sonerezh, ograou] korzenn dre founilh b.

Trichterstiel g. (-s,-e) : gar ar founilh b.

Trichterwagen g. (-s,-) : [tren] bagon gern b., kernvagon b.

Trichterwinde b. (-,-n) : [louza.] ipomeenn b. [*liester* ipomeed].

Trick g. (-s,-s) : ribouilh g., korvigell b., itrik g., finesa b., taol finesa g., ijin g., gwidre g., troidell b., tun g., filenn b., troidenn b., trokell b., siklezon b., stek g., touellaoz g./b., trucherezh g., moliaç'h g., touell g., troadenn b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., strobinnell b., kalvezad g., ardivinkoù ls., ard g., fentañs b., fent g., fentadenn b., tro b., tap g., tapadenn b., tizh g., tizhadenn b. ; *fauler Trick*, *übler Trick*, *mieser Trick*, taol fobiez g., taol kamm g., taol kailh g., taol gast g., bourd divalav g., tro divalav b., tro lous b., tro gamm b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., troidell fall b. ; *er hat Tricks auf Lager*, hennezh a zo itrikoù tout, hennezh en deus itrik, hennezh a zo louarn, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo leun e sac'h a widre, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, ul louarn fin eo hennezh, ul louarn daoudroadek eo, hennezh a zo tro en e laezh, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezen bellañ, ur sifellenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hennezh en deus kement fil a zo, hennezh a zo finesus, ur finesaer a zo anezhañ, hemañ en deus fil, hemañ a zo tro en e gordenn, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, hennezh a zo leun a widre, ardoù en deus ouzhpenn unan, un ard a zen eo hennezh, pegen louarn eo hennezh ! ; *ohne Trick*, hep fentañ, hep fent, hep nep fent, hep fentañs ; *mit Tricks vorgehen*, *mit Tricks arbeiten*, *Tricks anwenden*, *trafikajiñ*, ribouilh, troidellat, troidellañ, trokellat, korvigellañ, truchañ, fentañ, bourdañ, tuniñ, mont dezhi dre

finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre fil, dre ijin, dre fent, dre finesa, gant gwidreoù), displegañ e holl ardoù, mont a-dreuz ganti, finesa, finesiñ, c'hoari e louarn, c'hoari fin, gogeziñ, gogezañ, troidellañ, strobinañ ; *den Trick kenne ich !* me ne vez ket tennet c'hwibez din ! n'on ket paotr da lonkañ silioù ! n'on ket paotr da lonkañ kelien ! n'eo ket dall va saout ! n'eo ket pemoc'h va leue ! n'eo ket tanav va lâr ! n'on ket den da blomañ kelien ! n'on ket den da lonkañ kañvaled (kelien, lostoù leue, poulc'hennoù, prun) ! n'on ket paotr da lonkañ (da evañ, da blomañ, da dreizhañ) kement gaou a lavarer din, me a oar pet favenn a ya d'ober nav ! ne vo ket graet trubarderezh ouzhin ! tav gant da gomzoù droc'h ! tav din gant da siklezonoù ! petra emañ o fritañ din aze ? c'hwibez ar gaou a zo ganit ! kae da gontañ flugez da lec'h all ! ne roi ket da grediñ se din ! ; *dieser Trick zieht nicht mehr*, ne vimp ket tapet gant ur c'hreiz tro-bleg a seurt-se, n'omp ket eus an torad diwezhañ evit krediñ seurt traoù.

Trickaufnahme b. (-,-n) : [film] touellaozidigezh b., manaozerezh g., manaozad g./b., touellaoz g./b. ; *Trickaufnahmen bei etwas verwenden*, manaozañ udb.

Trickbetrug g. (-s) : c'hwiberezh dre widre (dre fil, dre ijin, dre gammdroioù) g., ribouilhaj g., ribouilh g., gleskeraj g., darluerezh g., trokell b., trokellerezh g., troidell b., sigotadenn b., korvigell b., korvigellerezh g., troidellerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., strobinañ g., strobinañ b., douilh g., fallagriezh b., touellerezh g., bratellerezh g., trufierezh g., skobarderezh g., skobardiñ g., gastaj g., taol fobiez g., taol kamm g., taol ganas g., tro gamm b., barad g.

Trickbetrüger g. (-s,-) : c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., korvigeller g., ribouilhaj g., troideller g., trompler g., strobinañ g., taper g., paker g.

Trickbetrügerin b. (-,-nen) : c'hwiblaerez gwidreüs b., c'hwiblaerez korvigellek b., korvigellerez b., ribouilherez b., troidellerez b., tromplerez b., strobinañ b., taperez b., pakerez b.

Trickdieb g. (-s,-e) : c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., korvigeller g., ribouilhaj g., troideller g., trompler g., strobinañ g., taper g., paker g.

Trickdiebstahl g. (-s,-diebstähle) : c'hwiberezh dre widre (dre fil, dre ijin, dre gammdroioù) g., ribouilhaj g., ribouilh g., sigotadenn b., korvigell b., korvigellerezh g., troidellerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., strobinañ g., strobinañ b.

Trickfilm g. (-s,-e) : blivadenn b., P. tresadennoù-bev ls., skeudennoù-bev ls.

Trickkiste b. (-) : [tro-lavar] *ein Griff in die Trickkiste tun*, touellañ u.b. a-zevri, dastum an dud gant finesa, tennañ siklezonoù d'u.b.

trickreich ag. : korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, korvigellus, fin, gwidreüs, gwidilus, beskellek, louarn, itrikoù tout, leun a widre, korvigell en e gorf, ur sac'had korvigelloù gantañ, gwriet a finesaoù, fil ennañ, finesus, tro en e gordenn, kordet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, troidellek, troidellus, strobinañ.

tricksen V.gw. (hat getrickst) : ribouilhaj, korvigellañ, kavout an diluz, truchañ, trokellat, troidellañ, troidellat, fentañ, bourdañ, tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre fil, dre ijin, gant gwidreoù), displegañ e holl ardoù, mont a-dreuz ganti, finesiñ, c'hoari e louarn, c'hoari fin, gogeziñ, gogezañ, strobinañ.

V.k.e. (hat getrickst) : *es tricksen, das tricksen*, en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, c'hoari e hent, dienañ, en em ziboniañ, dibunañ e gudenn, en em zifretañ, en em besketa, sachañ ar c'hroc'hen gant an-unan (e *groc'hen gantañ, he c'hroc'hen ganti h.a.*), en em zinec'hiñ, en em arat,

en em geitañ, en em zivrelhiñ, digaotañ, en em lipat, en em sachañ ; *wir werden das schon tricksen*, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo doare pe zoare da ziruwestañ hon neud, ne chomimp ket luget da ziruwestañ hon neud, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil.

Tricksen n. (-) : korvigellerezh g., touellerezh g., touelladennoù ls., strobinañ ls., ardivinkoù ls.

Trickser g. (-s,-) : ribouilhaj g., trokeller g., troideller g., taper g., paker g., toueller g., korvigeller g., trompler g., strobinañ g., c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., hinkin g., fenter g., finesaer g.

Trickserei b. (-,-en) : ribouilhaj g., ribouilhoù ls., hinkinded b., trokellaj g., troidellaj g.

Tricktaste b. (-,-n) : [sonenroller] stokell sonveskañ b.

Tricktechniker g. (-s,-) : [film] manaozer g.

Tricktrack n. (-s,-s) : c'hoari trikrak g.

Trick- und Animationstechnik b. (-) : [film] banktitl g., banktitlañ g. ; *Trick- und Animationstechniken anwenden*, banktitlañ.

Tridentinum n. (-s) : [relij.] sened-meur Trento g.

Triduum n. (-s,Triduen) / **Triduum Paschale** n. (-) / **Triduum**

Sacrum n. (-) : [relij.] tridevezhiad g.

Trieb g. (-s,-e) : 1. [bred.] poulzad g., luzad g., barrad kalon g., anien b., bondoug g., doug g., doug-anien g., doug-natur g., luzad g., pleg-natur g., lusk g., luskidigezh b., keflusk g., darluskidigezh b., broud g., gouenn b. ; *libidinöser Trieb*, luzad libidinel g. ; *Herdentrieb*, bondoug bagadus g., bagadusted b., bagaduster g., strolladuster g., strollidigezh b., anien vagadus b., anien strolladus b. ; *sexueller Trieb, Geschlechtstrieb*, luzad revel g., anien ar paradur b., anien-gouennañ b., doug d'ar gouennañ g., doug d'en em barañ g., anien revel b., c'hoant g., c'hoant lik g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù ls., kastr ar c'hig g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g. ; *Selbsterhaltungstrieb*, anien emvrou b., doug-emvrou g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgander'chel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g. ; *krankhafter Trieb*, mania g., maniezh b., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., follezh b. ; *sublimierte Triebe*, luzadoù treuc'hel ls. ; *entgegen gesetzte Triebe*, luzadoù kenniñvel ls. ; *Lebentrieb*, [Sigmund Freud] luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., bondoug a vuhez g. ; *Todestrieb*, [Sigmund Freud] luzad a varv g., poulzad a varv g., bondoug a varv g. ; 2. *aus eigenem Trieb*, dioutañ e-unan, diouzh e benn e-unan ; 3. *sinnlicher Trieb*, c'hoantegezh b. ; *sich von seinen niedrigsten Trieben leiten lassen*, sentiñ ouzh e gorf, en em zerc'hel evel ul loen mut, en em gundu evel ul loen brein (evel ul loen vil, evel ul loen lous, evel ul loen fall, evel ul loen gars), en em ouarn evel ul loen fall, en em lakaat war renk al loened, en em lakaat e renk al loened, en em lakaat e par al loened ; *seinen Trieben nachgeben*, na vezañ mestr d'e blegoù fall, en em lezel da vont d'ar c'hoantegezhioù fall, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall, mont da-heul, mont d'e bleg kozh, kouezhañ en e goch kozh, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *seine bösen Triebe unterdrücken, seine bösen Triebe bezwingen, Herr seiner bösen Triebe werden*, trec'hiñ e youloù fall, trec'hiñ e wallyouloù, faezhañ e waldechoù ; 4. *Viehtrieb*, tremenidigezh chatal b. ; 5. [dre

astenn.] tropell g., tropellad g., bagad g. ; **6.** [louza.] *neuer Trieb*, nevez str., nevezenn b., broñs g./str., broñsenn b., broust str., broustenn b., kelli g., kreskenn b., kresk g., bount g., bountadenn b., taol g., taol nevez g., taolad g., taoladenn b., astaol g., lagadenn b., poulzadenn b., poulz str., poulzenn b., lañsaden b., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b., struj str., drailh g., bann g. ; *voll Triebe*, strujek ; *wilder Trieb*, advout g., advoutenn b. ; *Stocktriebe*, taolaj str., tailheris g., morgoad g., taoladur g. ; **7.** [dre astenn.] nerzh struzhel g., nerzh poulzañ g., nerzh kreskiñ g.

Triebabfuhr b. (-) : gwalc'hadur ar c'hoantoù anien g., kontantamant ar c'hoantoù anien g.

Triebanspruch g. (-s,-sprüche) : [bred., Freud] diarc'h luzadel g.

Triebel g. (-s,-) : [tekn.] kuzh-tachou g., bounter g. [*liester* bounterioù].

Triebfeder b. (-,-n) : **1.** gwinterell b. ; **2.** [dre skeud.] dougad g., lusk-oberiañ g., kuzhabeg g., abeg g., broud g., atiz g., poulz g., loc'her g. [*liester* loc'herioù], luser g. [*liester* luserioù].

triebhaft ag. : **1.** dre anien, diwar anien, diouzh reizh an natur, luskidik, darluskidik, darluskek, darluskel, luzadel, luzadek ; [bred.] *das Triebhafte*, al luzadelezh b. ; **2.** troet gant an traoù rev, darvredet gant ar revr, mach'vredet gant ar revr, sorc'hennet gant ar c'hoari-daou, ... na vez ken soñj gantañ nemet feskeniñ, serc'hvreat, maniak, maniakel.

Triebhaftigkeit b. (-) : luskidigezh b., darluskidigezh b., darluskegezh b., atiz an anien g. / poulz an anien g. (Gregor).

Triebhammer g. (-s,-hämmer) : dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., mell g.

Triebhandlung b. (-,-en) : **1.** [bev.] emzalc'h diwar anien g. ; **2.** [bred.] real mach'hennek g.

Triebkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g., nerzh bountañ g., nerzh kefluskus g., nerzh luser g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ, nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; **2.** [dre skeud.] loc'her g. [*liester* loc'herien], luser g. [*liester* luserien], marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennluser g. [*liester* pennluserien], penngeluser g. [*liester* penngeluserien], kefluser g. [*liester* kefluserien], brouder g. [*liester* brouderien], luser g. [*liester* luserien], luserkez b.

Triebleben n. (-s) : [brederouriezh] buhez diwar anien b.

Triebmischung-Triebentmischung b. (-) : [bred., Sigmund Freud] kejañ-digejañ al luzadoù g.

Triebobjekt n. (-s,-e) : [bred., Sigmund Freud] ergerc'henn luzadel b.

Triebad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod luskañ b., rod kefluc'hañ b. ; *das Triebad treibt die Maschine*, ar rod luskañ (ar rod kefluc'hañ) a gas ar mekanik en-dro b.

Triebregung b. (-,-en) : [bred.] luzadenn b.

Triebsand g. (-s) : bouktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str.

Triebschraube b. (-,-n) : biñs-tro b., biñs b.

Triebstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.

Triebstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g. [*liester* ruzieruzed].

Triebtäter g. (-s,-) : serc'hvread g. [*liester* serc'hvreaded], maniak revel g., argadour revel g., tager revel g.

Triebtäterin b. (-,-nen) : serc'hvreadez b., maniakez revel b., argadourez revel b., tagerez revel b.

Triebverbrechen n. (-s,-) : torfed revel g., argad revel g., tagadenn revel b.

Triebverbrecher g. (-s,-) : torfedour revel g., maniak revel g., argadour revel g., tager revel g.

Triebwagen g. (-s,-) : [treuzdougen] kefluskerez b. [*liester* kefluskerezioù], michelin g., karrdren g. [*liester* karrdrenioù], emerluser g. [*liester* emerluserioù].

Triebwagenzug g. (-s,-züge) : [treuzdougen] michelin g., karrdren g., P. tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., [dre fent] marc'h inkane g.

Triebwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr kefluskañ g., marbr dornikell g.

Triebwerk n. (-s,-e) : **1.** rodaoueg b., gwikrefre b., P. sardonenn b. ; **2.** [kirri-nij] dazloc'her g. [*liester* dazloc'herioù], reaktor g. [*liester* reaktorioù] ; **3.** [fuzeennoù] erluser g. [*liester* erluserioù], poulzerez b. [*liester* poulzerezioù], poulzell b. [*liester* poulzelloù] ; **4.** emerluser g. [*liester* emerluserioù], kefluskerez b. [*liester* kefluskerezioù].

Triebwerksausfall g. (-s,-ausfälle) : [nij.] streñjadenn reaktor b., sac'hadenn dazloc'her b.

Triebwerksgondel b. (-,-n) : [nij.] kavell dazloc'her g., karter reaktor g.

Triebwerkslager n. (-s,-) : [tekn.] kador dazloc'her b., kador reaktor b.

Triebwerksschub g. (-s,-schübe) : [nij.] nerzh bount un dazloc'her g., nerzh bount ur reaktor g., nerzh erluskañ un dazloc'her g., nerzh erluskañ ur reaktor g.

Triebzeit b. (-,-en) : [louza.] mare ar strujañ g.

Triebziel n. (-s,-e) : [bred.] pal luzadel g., pal al luzad g.

Triefauge n. (-s,-n) : lagad dourennek g.

triefäugig ag. : dourennek ; *triefäugig sein*, dourenniñ ; *triefäugig werden*, dont da zourenniñ, sevel (dont) dour en e zaoulagad.

triefäugige(r) ag.k.g./b. : dourenneg g. [*liester* dourenneien].

triefen V.gw. (triefte // troff / ist getrieft // hat getrieft / hat getroffen // ist getroffen) : **1.** (ist) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, rioleniñ, ruzeleniñ ; *das Regenwasser troff (triefte) vom Dach*, deverañ a rae ar glav eus an doenn takenn-ha-takenn ; *ihm trieft der Speichel aus dem Mund*, ar c'hlaourenn a ziver diouzh e c'henoù, ur c'hlaourenn (ur vabouzen) a zo ouzh e c'henoù, emañ glaour o tont e-maez e c'henoù, glaour a zo ouzh e c'henoù, babouz a zo ouzh e veg, glaourenniñ (glaouriñ, babouzañ) a ra ; *aus den Nähten zwischen den Schiffsplanken trieft Wasser*, gouelañ a ra ar vag dre ar gremoù ; *vor (von) Schweiß triefen*, c'hweziñ evel un touilh, c'hweziñ brein, c'hweziñ dourek, c'hweziñ divat, bezañ c'hwez-dour-dispenn, bezañ gieb-brein gant ar c'hwezour, bezañ ar c'hwezour o tiverañ diouzh an-unan, bezañ e c'hwez, bezañ c'hwez-brein (c'hwez-holl, dour-c'hwez-holl), bezañ an dour o redek diouzh an-unan, bezañ an dour o tiriulhal diouzh an-unan, bezañ an dour o tiverañ diouzh an-unan ; *der Schweiß trieft ihm von der Stirn*, c'hweziñ a ra ken na zever an dour dioutañ (Gregor), emañ ar c'hwezour o tiverañ diouzh e dal, an dour a ziriulhal diwarnañ, dourc'hwez a zever diouzh e dal, an dourc'hwez a red dioutañ, emañ ar c'hwezenn o redek (o ruihal, o tiriulhal, o tiverañ) diouzh e dal, emañ an dour o redek dioutañ, emañ an dour o tiriulhal dioutañ, emañ an dour o tiriulhal diwarnañ, emañ an dour o tiverañ dioutañ, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn diouzh e dal ; **2.** (hat) : *das Dach trieft vom Regen*, deverañ a ra an doenn ; *die Augen triefen mir*, dourenniñ a ra va daoulagad, me a sav (dont a ra) dour em daoulagad ; *die Nase trieft ihm*, an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, fri berous eo, un dourenn a zo ouzh penn e fri, glaourenniñ a ra e fri ; *seine Kleider trieften (waren triefend) vor Wasser*, e zilhadoù a ziriulhe an dour diouto, ne oa ket un neudenn sec'h dindanañ ; *von Regen triefend*, gieb-dour-teil, gieb-par-teil, gieb-holl, toullet an dour

dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, trempet evel bara soubenn, trempet betek e eskern, neudenn sec'h ebet dindanañ ; **3.** [dre skeud., goapaus] (hat) : *vor Weisheit triefend*, leun a furnez, ar seurt a vez o werzhañ.

Triefen n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., takennadur g.

triefig ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, trempet betek e eskern, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ, takennus, strilhus.

Triefnase b. (-,-n) : **1.** buredenn b., burudig g., fri birous g., fri berous g., fri mic'hiek g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri-kreien g., fri lous g. ; **2.** [dre skeud.] pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., mousig fall g., tamm mous flae g.

triefnasig ag. : birous, berous, mic'hiek, klitennek, buredennek, stervennek.

triefnass ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, trempet betek e eskern, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ.

Triel g. (-s,-e) : [loen., labous] bourlagad g. [*liester* bourlagaded].

Triennium n. (-s,Triennien) : tribloazhiad g.

Trient n. : **1.** [kêr] Trento b. ; **2.** *Provinz Trient*, proviñs Trento b., Trentino b.

Trier n. : Trier b.

Triere b. (-,-n) / **Trireme** b. (-,-n) : [istor, merdead.] teirroeñveg g. [*liester* teirroeñvegoù].

triezen V.k.e. (hat getriezt) : P. pigosat, gwallgas, anoaziñ, trabasat, darbariñ, arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, heskinañ, gaiañ, klask trabas (ouzh u.b.), ouroulat da, burutellañ, chifañ, hegal ouzh, ober an heg ouzh, ober an heg gant, ober bisk da, hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ da, lakaat droug e, harellat, feukañ, tarabazhiñ, atahinañ.

trifokal ag. / **Trifokal**- : [optik] ... tristi, tristiek.

Trifokalität b. (-) : [optik] tristiegezh b.

Trifolium n. (-s,Trifolien) : [louza.] melchon str.

Triforium n. (-s,Triforien) : [tisav.] triforium g., hent-tro g., pondalez-tro g.

Trift b. (-,-en) : **1.** pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., peuriñ g. ; **2.** hent-tremen ar chatal g. ; **3.** [merdead.] redenn b., red-mor g., froud-vor b., morfroud b., driv g.

triften V.gw. (ist gedriftet) : **1.** [merdead.] mont d'an driv, drival, drivañ, diruzañ, mont gant red an dour, mont a-youl-vor ; **2.** [koad] bezañ war-neuñv, neuñviñ.

Triftgerechtigkeit b. (-) : *die Triftgerechtigkeit*, gwir ar beurvan g., gwir ar peuriñ g., ar gwir da gas e chatal da vaez g.

triftig ag. : **1.** diflach, dres, ... a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a gouezh mat, dibab, gwir, gwiriek, dik, perzhiek, kantrat, talvoudek, a zoare, ... a sko mat, soliet, peurdrec'h, reizhpoeil ; *ein triftiger Grund*, ur gwir abeg g., un abeg sonn g., un abeg diflach g., un abeg na c'haller ket toullañ dindanañ g., un abeg na c'haller ket diarbenn g. ; *ohne triftigen Grund*, hep gwir abeg ; *triftige Gründe ins Gefecht führen*, degas

arguzennoù a-feson ; *diese Lehrsätze sind triftiger*, ar gwirionezioù-se o deus muioc'h a ledanded ; *um mich triftig zu äußern*, evit ober gant ar ger dik, evit ober gant an termen kevazas, pa lavarar mat (ervat), erfin, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h) ; **2.** [merdead.] ... a ya a-youl-vor, war-neuñv, ... a ya d'an driv, diberc'henn.

Triftigkeit b. (-) : reizhded b., reizhder g., gwirionded b., gwiriegezh b., reizhidigezh b., dikted b., rikelezh b., kantraded b., perzhegezh b., reizhpoelegezh b. ; *Triftigkeit eines Ausdrucks*, dikted un dro-lavar b. ; *Triftigkeit eines Wortes*, dikted ur ger b.

trifunktional ag. : teirrannel ; [Dumézil] *die trifunktionale Hypothese sozialer Klassen in indoeuropäischen Gesellschaften*, an teirrannadur indezeuropat g. ; [kimiezh] *trifunktionale Säure*, trenkenn deirsoaz b.

Trifunktionalität b. (-) : teirrannadur g.

trigeminal ag. : [korf., mezeg.] ... trigevell.

Trigeminus g. (-) [*berradur evit Nervus trigeminus*] : [korf.] nervenn drigevell b.

Triglycerid n. (-s,-e) : [kimiezh] triglikerid g.

Triglyph g. (-s,-e) / **Triglyphe** b. (-,-n) : [tisav.] triglif g., teirroudenn b.

Triglyzerid n. (-s,-e) : [kimiezh] triglikerid g.

trigonal ag. : [kimiezh] tric'hornel.

Trigonometrie b. (-) : [mat.] trigonometriezh b., tric'hornventouriezh b.

trigonometrisch ag. : [mat.] trigonometrek, tric'hornventouriel ; *trigonometrische Funktion*, kevreizhenn gelc'hel b., kevreizhenn d'ic'hornventouriel b.

trigonum ag. : [korf., mezeg.] tric'horn ; *Os trigonum*, askorn tric'horn g.

Trigonum cerebrale n. (-) : [korf.] krommenn b.

Trigonum olfactorium n. (-) : [korf.] tric'horn ar c'hwesha g.

Trigramm n. (-s,-e) : **1.** [yezh.] trigramm g. ; **2.** [lun diouganel sinaat] trigramm g.

Trihydroxybenzol n. (-s) : [kimiezh] *1,2,3-Trihydroxybenzol*, pirogallol g., trenkenn birogallek b.

triklin ag. : triklinek.

Trikolore b. (-,-n) : banniel triliv g., triliv g.

Trikot¹ n. (-s,-s) : **1.** [sport] roched g./b., krez g., sae b. ; *gelbes Trikot*, roched melen g., roched velen b., krez melen g., chupenn velen b. ; **2.** [dañs] justenn b.

Trikot² g./n. (-s,-s) : stamm g., broed g.

Trikotage b. (-,-n) : stammenn b., lienaj stamm g., danvez Jersey g.

Trikotagenhändler g. (-s,-) : boneder g.

Trikotagenhersteller g. (-s,-) : boneder g.

Trikuspidalklappe b. (-,-n) : [korf., kalon] trapig tribroudek g.

trilateral ag. : trizuek.

Triller g. (-s,-) : **1.** [sonerezh] fringol g., fringolenn b. ; **2.** [dre skeud.] P. *einen Triller unterm Pony haben*, bezañ un tammig droch en e benn, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, bezañ kollet ar spered gant an-unan (e *spered gantañ*, he *spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (e *benn gantañ*, he *fenn ganti h.a.*), bezañ darnkollet ar penn gant an-unan (e *benn gantañ*, he *fenn ganti h.a.*), na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan (e *spered gantañ*, he *spered ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiaid d'an-unan, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (e *sterenn gantañ*, he

sterenn ganti h.a.), bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ laban, bezañ ur penn droch eus an-unan.

Trillern n. (-s) : 1. fringolioù ls., fringoloù ls., fringoliñ g., fringolerezh g. ; 2. [laboused] tiriliañ g., geizadeg b., geiz g., geizadennoù ls., kan an evned g., kanadeg an evned b., argan g., kaniri b., richanadeg b., richan g., richanadoù ls., dael filiped b., fistilh evned g., fistilherezh g., pipiadennoù ls., mouezh al laboused b.

trillern V.gw. (hat getrillert) : 1. fringoliñ, kanañ, sobonat, mouskanañ ; 2. filiennañ ; 3. [laboused] tiriliañ, richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, telennañ, kanañ, fistilhañ, rifañ ; *die Schwalben trillern*, rifañ (richanañ, geizañ) a ra ar gwenniled.

Trillerpeife b. (-,-n) : sut boulig g., sutell voulig b., c'hwitell voulig b.

Trillion b. (-,-en) : trillion g.

Trilobit g. (-en,-en) : [henloenoniezh] trilobit g. [*liester trilobited*].

Trilogie b. (-,-n) : [lenn., sonerezh, film] trifezh g., trilogiezh b.

Trimaran g. (-s,-e) : [merdead.] tric'houc'h g., trimaran g.

Trimester g. (-s,-) : trimiz g., trimiziad g., trimizvezh g., trimizvezhiad g.

Trimester- : ... trimiziat (... a bad tri miz), ... trimiziek (bep tri miz).

Trimeter g. (-s,-) : [barzh.] trimetad g.

Trimm g. (-s) : [merdead.] stabilder ul lestr pa vez war-neuñv g., azez ur vag g.

Trimm-dich-Pfad g. (-s,-e) : [sport] hentad yec'hed g.

Trimmfaden g. (-s,-fäden) : 1. [merdead.] pennon g. [*liester pennonoù*] ; 2. [dic'harzherezh] neudenn troc'h-leton b.

trimmen V.k.e. (hat getrimmt) : 1. [kirri-nij, merdead.] renkañ klenk, klenkañ, kargañ klenk ; 2. [merdead.] *Kohlen trimmen*, kargañ glaou ; 3. [merdead.] *ein Segel mit der Buline trimmen*, boulinañ ur ouel ; *das Großsegel ist bestens getrimmt*, terket a-zoare eo ar ouel vras ; *auf einem Am-Wind-Kurs werden die Segel dichtgeholt und flach getrimmt, bei schralendem Wind werden die Segel dichtgeholt und flach getrimmt*, pa vez avel verr e vez bordet al lien evit delc'her muioc'h a-benn d'an avel ; 4. [chas] *einen Hund trimmen*, touzañ ur c'hi, troc'hañ e vlev d'ur c'hi, fichañ ur c'hi ; 5. krennañ ; *den Bart trimmen*, krennañ e varv ; *den Rasen trimmen*, touzañ al leton, troc'hañ al letonenn ; 6. embregañ, embreger, pleustriñ, gourдонаñ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn.

V.em. : **sich trimmen** (hat sich (ak.) getrimmt) : P. trevelliñ un tamm bennak, embreger (gourдонаñ) e gorf, gourдонаñ, en em c'hourдонаñ, pleustriñ, embreger.

Trimmer g. (-s,-) : 1. [merdead.] a) *Kohletrimmer*, martolod glaouer g. ; b) klenker g. ; 2. [sport] pleustrer g.

Trimmeruder n. (-s,-) : [nij.] stalaf kevassaver g., stabilaer g. [*liester stabilaerioù*].

Trimmstriegel g. (-s,-) : [loened feur] diluzierez b. [*liester diluzierezioù*], dirouestlerzh b. [*liester dirouestlerezioù*], difuilherezh b. [*liester difuilherezioù*].

Trimmtank g. (-s,-s) : [merdead.] beol azez b., beol greizañ b., dourvalastr g.

Trimmung b. (-,-en) : [merdead., nij.] kevassav g.

Trine b. (-,-n) : 1. *dumme Trine*, penn sot (skort, divoued, goullo) g., sodez b., pikolenn sodez b., sodenn b., genaouegez g., belegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., louadez b., bleupez b., loukezenn b. ; 2. P. [gwashaus] pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheg g., pitell g.,

piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

Trinitarier g. (-s,-) : [relij.] 1. [manach] treindedad g. [*liester treindediz*] ; 2. [disivouder] treindedour g.

trinitarisch ag. : [relij.] 1. treindedel, ... an Dreinded ; 2. [disivout] treindedour ; *trinitarische Häresien*, disivoudoù treindedour ls.

Trinität b. (-) : [relij.] Treinded b. ; *Heiligste Trinität*, Treinded Santel b., Treinded benniget b., Ttrielezh Wenvidik b. ; *die drei göttlichen Personen der Trinität*, tri ferson an Dreinded ls. ; *das Mysterium der Trinität*, mister an Dreinded g., moliac'h an Dreinded g.

Trinitatis : *Sonntag Trinitatis*, gouel an Dreinded g., Sul an Dreinded g.

Trinitätstheologie b. (-) : [relij.] doueoniezh treindedel b.

Trinitrotoluol n. (-s) : [kimiezh] trinitrotoluen g., TNT g., tolit g.

trinkbar ag. : mat da evañ, evadus, ... a c'heller evañ, bevezadus ; *trinkbar machen*, evadusaat.

Trinkbarmachung b. (-,-en) : evadusaat g.

Trinkbecher g. (-s,-) : gob b., gobed b., gobeled b.

Trinkbrunnen g. (-s,-) : bonn-dour g.

trinken V.k.e. / V.gw. (trank / hat getrunken) : 1. evañ, lonkañ, dourañ, lipat, tasadiñ, potevat, charreat, chopinat, chopinata, kleuzañ gwer, disec'hañ gwer, klukañ, lapañ, lopañ, riñsañ, kargañ e gof, flipañ ; *gierig trinken*, evañ sec'hek, evañ rankles, evañ lamprek, evañ a-rafoll ; *etwas langsam und mit Genuss trinken*, tarlipat udb, P. bezañ damantus d'e sec'hed ; *maßig essen und trinken, maßvoll essen und trinken*, bezañ kerreizh en debriñ hag en evañ, bezañ moder en debriñ hag en evañ, bezañ moder en e zebriñ hag en e evañ, bezañ fur en e zebriñ hag en e evañ, debriñ hag evañ dre voder, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet mat war an debriñ hag an evañ, bezañ dilontek a-fet debriñ hag evañ, evañ ha debriñ dilontek, renabliñ gant e voued hag an evajoù ; *aus einem Glas trinken*, evañ gant ur werenn, evañ diouzh ur werenn ; *trinken, ohne das Glas anzusetzen / trinken, ohne die Flasche anzusetzen*, evañ dispeg genoù ; *ein Glas trinken*, evañ ur werennad, evañ ur banne, P. pakañ ur banne, lipat ur banne ; *direkt aus der Flasche trinken*, evañ gant ar voutailh, evañ diouzh gouzoug ar voutailh, evañ a-stag-penn, evañ a-stok-penn, evañ toupik, evañ ouzh e benn ; *Fruchtsaft mit einem Trinkhalm trinken*, sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzen ; *aus dem Fass trinken*, bezañ oc'h evañ diouzh an donell, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù ; *ein Fass leer trinken*, riñsañ ur varrikenn, riñsañ ur varrikennad, heskiñ ur varrikennad, peurgas ur varrikennad, disec'hañ ur varrikennad, skarzhañ razh ur varrikenn ; *in langen Zügen trinken*, klukañ ; *in kräftigen Zügen trinken*, evañ a-glukadoù ; P. *ex trinken, auf ex trinken*, ober toull founilh, ober toull flokon, ober toull foulil, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ, evañ d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, a-stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en un takad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn ; *etwas trinken*, evañ ur banne bennak, kemer ur banne bennak ; *ich trinke gern Milchkaffee*, me a gar ar c'hafe laezhek ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe, gwelloc'h e kavan staot saoz eget pipi du ; *ein Bier trinken*, pakañ ur banne bier, P.

pakañ un hanter hini, pakañ ur chopinad ; *er trank Unmengen Bier*, bernioù bier a yae gantañ ; *das Glas leer trinken* (das Glas austrinken), riñsañ e vanne, skarzhañ e vanne, riñsañ (skarzhañ, disec'hañ, goulloñder, goulloñderiñ, peurevañ) e werennad ; *eine Tasse Kaffee trinken*, evañ un tasad (un dasennad) kafe, evañ ur banne rouzig, evañ ur banne kafe, evañ ur banne pipi ludu, kafea, P. evañ ur bannac'h piz, evañ ur bannac'h morilhon, evañ ur bannac'h gnek ; *was möchtest du trinken ? was möchtest du ? was trinkst du ?* petra 'po ? ; *wollen Sie was zu trinken ? möchten Sie etwas zu trinken ?* hag un dra bennak ho po da evañ ? ur banne bennak a yelo ganeoc'h ? ; *Weißwein zum Fisch trinken*, evañ gwin gwenn gant ar pesked, glebiañ ar pesked gant gwin gwenn ; *ich würde gern etwas Warmes trinken*, ur banne traoù tomm a zafe ganin, kemer a rafen a-walc'h ur banne tomm ; *trinkt so etwas nicht !* n'it ket d'an evaj-se ! n'it ket war an evaj-se ! ; *der Säugling trinkt*, denañ a ra ar poupig ; *nichts trinken, kein Tröpfchen trinken*, na evañ takenn ; *er trinkt gern (stark)*, plijout a ra e vanne dezhañ, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zistag banneoù, hennezh a chopin start, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a zo kreñv war ar boeson, boesoniñ a ra, hennezh a zo kreñv war an evañ, evañ a ra brav, evañ a ra kreñv, hennezh a zo un den reizh da evañ, ne laka ket en e votoù, ne daol ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, evañ a ra hardizh, evañ a ra kaer, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a garg e doull, hennezh a zo atahinet d'ar gwin, hennezh a oar distagañ banneoù, ned a ket fall an evañ gantañ, ne vez pell o tisech'hañ gwer, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen, en em reiñ a ra d'an evañ, en em deurel a ra d'an evañ ; *er hat jetzt genug getrunken !* trawalc'h ! propik 'zo bet ! ; *er hat übergenug getrunken*, evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus ouzhpenn gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn leizh e walc'h, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *er hat zu viel getrunken*, diwar re emañ ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken*, paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *er trank allzu gern einen Schluck*, hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken*, evet en deus re eus ar poezon fall-se ; [alkool] *wenn er getrunken hat*, pa vez evet dezhañ, pa vez boeson gantañ ; *ich darf keinen Wein trinken*, difennet (berzet) eo ar gwin ouzhin (Gregor), n'em eus ket da evañ gwin ; *er trinkt immerzu*, ne ra nemet mezviñ, ne ra ken tra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, tremen a ra e amzer o kleuzañ gwer, kas a ra e amzer o tisech'hañ gwer, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er trinkt immer mehr, er trinkt immer stärker*, gwashaat a ra da evañ, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *er trinkt gern ein Gläschen Wein*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, e werennad win a ya gantañ ; *einen (eins) trinken*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzailhenn, tapout ur banne, tapout ur chopinad, tagañ ur chopinad, lipat ur chopinad, lipat ur banne, lipat ul loaiaid, pakañ ur podad, tarzhañ unan, klukañ ur banne, dourata e bironenn, evañ un tasad, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, chikañ ur glabous, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn, chopinata,

tagañ ur chopinad, lipat ul loaiaid ; *einen zweiten trinken, ein zweites Glas trinken*, eilbanneañ, P. adouilhañ ; *ich würde gern einen (eins) trinken*, ul lipadenn (ur banne) a yelo ganin, ur banne a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bremañ ; *kommt ! wir trinken eins !* deomp da gemer pep a lomm ! ; *ohne einen Schluck zu trinken*, war ar sec'h ; *tüchtig trinken, feste trinken*, evañ ur pikol lampad, banneata, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ pouez-traoñ gant e gomailhenn, bezañ lañs-traoñ gant e gorzailhenn, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ kreñv war ar boeson, lonkañ evel un toull goz, chopinat start, toulladiñ, lakaat e-barzh, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, na vezañ pell o tisech'hañ gwer, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer, kargañ, distagañ banneoù ; *sein Glas zu Ende trinken, sein Glas austrinken*, peurevañ e vanne, touzañ (heskiñ, peurgas) e vanne, riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn, disec'hañ gwer, echuiñ e werennad, gouloñ e werenn, goulloñderiñ e werenn, skarzhañ e werenn ; *unmäßig trinken*, lonkañ dreist-kont, lonkañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, evañ en tu all d'ar red, evañ betek re, na ouzout na tailh na bailh e-keñver an evañ, na ouzout na tailh na bailh en evañ, na ouzout na tailh na bailh en e evañ ; *über den Durst trinken*, evañ en tu all d'e sec'hed, lakaat en e fas en tu-hont d'e sec'hed, trezenañ, chopinat start, pintal, kleuzañ gwer, disec'hañ gwer, kargañ un tammig re, lonkañ forzh banneoù, lonkañ forzh, distagañ banneoù ; *sich einen Rausch trinken*, mezviañ, mezviñ, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, evañ un tammig re, ober pant, ober ur c'horfad, ober un tortad, ober bos, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, evañ a c'hoari gaer ; *sie haben bestimmt nicht viel zu knabbern und zu trinken*, ne zle ket bezañ hir ar peuriñ na hir ar sach evito ; *sich voll trinken*, kargañ betek ar barr, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout ur revriad (ur c'horfad, ur c'hofad, un tontonad, un dargreizad, ur picherad, un toullad, un tortad, ur ribodad, ur garg), lakaat un talad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, toulladiñ, lakaat e-barzh, peurechuiñ e gofad ; *jemanden unter den Tisch trinken*, reiñ forzh banneoù d'u.b. betek ma ruilho dindan an daol ; *sich Mut antrinken*, pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn ; *trinken wir auf dein Wohl !* evomp ur banne da'z yec'hed ; *auf jemanden trinken, auf jemandes Wohl trinken*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., trinkañ gant u.b. ; *in einer Kneipe auf Pump trinken, in einer Kneipe auf Borg trinken*, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt*, kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *weder zu trinken noch zu essen bekommen*, chom hep tamm na banne, na gaout na tamm na banne nemet treid silioù ha divskouarn kelien ; *Haus, wo dem Gast nichts zu trinken angeboten wird*, ti sec'h g. ; **2.** euvriñ ; *die Erde trinkt Wasser*, euvriñ an dour a ra an douar ; **3.** [dre skeud.] *die*

Schönheit der Gegend in vollen Zügen trinken, lonkañ gwalc'h e galon (leizh e walch) kaerder ar c'horn-bro.

Trinken n. (-s) : 1. oberezh evañ g., evañ g., everezh g., lonkadur g. ; *das Essen und das Trinken*, an evañ hag an debriñ, an tamm hag al lomm, ar chaok hag al lip ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen*, ur sac'h goullou ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; *der Durst vergeht beim Trinken*, evit terriñ e sec'hed n'eus ken tra d'ober nemet evañ, evañ eo ar gwellañ moaien da derriñ ar sec'hed ; *Unmäßigkeit im Essen und Trinken*, kofata g., korfata g., an debriñ hag an evañ re ; *sich (dat.) eine strenge Disziplin bei Essen und Trinken auferlegen*, kaout un dalc'h strizh war an debriñ hag an evañ ; *Mäßigkeit im Essen und Trinken*, dilontegzh b., dislontegzh b. ; *im Trinken Maß halten*, mont dousik d'an evajoù, mont goustad war an evajoù, evañ gant muzul, diskouez fumez e-keñver an evañ, bezañ kerreizh en evañ, bezañ moder en evañ, evañ dre voder, evañ gant moder, en em voullañ en evañ, en em voullañ a-fet evañ, na vezañ troet da evañ ; *im Trinken und Essen Maß halten*, bezañ kerreizh en debriñ hag en evañ, bezañ moder en debriñ hag en evañ, bezañ moder en e zebriñ hag en e evañ, bezañ fur en e zebriñ hag en e evañ, debriñ hag evañ dre voder, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant fumez, diskouez fumez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet mat war an debriñ hag an evañ, bezañ dilontek a-fet debriñ hag evañ, evañ ha debriñ dilontek, renablñ gant e voued hag an evajoù ; 2. mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivragnerezh g., evañ g. ; *das Trinken bekommt ihm nicht*, evañ n'eo ket dioutañ ; *er neigt zum Trinken*, douget eo d'ar vezventi, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, douget eo da vezviñ, douget eo da voesonñ, taolet eo da voesonñ, taolet eo gant ar boeson, techet eo da evañ, tuet eo da evañ, hennezh a zo atahinet d'ar gwin, ur pleg bras en deus evit ar boeson, ur pleg en deus etrezek ar gwin, mignon eo d'ar gwin, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo un den reizh da evañ, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kreñv eo war ar boeson, taolet bras eo gant ar gwin, gwalldroet eo war ar boeson ; *er kann das Trinken einfach nicht lassen*, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouezañ da evañ, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn, n'eo ket evit dilezel an evaj, dizonañ ur c'hozh leue a zo diaes ; *das Trinken hat aus ihm ein menschliches Wrack gemacht*, poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson, darevet eo ; *jemandem das Trinken abgewöhnen*, divoazañ u.b. diouzh ar boeson, dizonañ ur mezvier, dizonañ u.b. diouzh e dech fall da evañ re, ober d'u.b. diskregiñ diouzh ar boeson, ober d'u.b. dilezel ar werenn, ober d'u.b. dilezel an evaj ; *er hat das Trinken aufgegeben*, ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn.

Trinker g. (-s,-) : 1. ever g. ; 2. [dre astenn.] gwall ever g., ever sonn g., plomer g., trezer g., lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivragh g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouser g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever

fall a zour g., kof dour g., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., kluker g., lagoutaer g., gwinardantaer g., staoter g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., gourlañchenn frank b., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b., mezvier arloupet g., chuker g., toullader g., trezenner g., penn boeson g., beg chopin g., lip-ar-bont g., lip-e-vanne g., korfader g., P. kecher g., charinker g., piardour g. ; *ein ehemaliger Trinker*, un ever bet g. ; *die Trinker*, ar vezvierien ls., P. marc'had an avu g. ; *starker Trinker*, ever sonn g., gwall ever g., plomer g., trezer g. P. riñser tasadoù g., skarzher tasadoù g. ; *die Bretonen gelten als starke Trinker*, ar vrud o deus ar Vretoned da vezañ everien sonn, brudet eo ar Vretoned evit bezañ everien sonn.

Trinkerei b. (-,-en) : 1. evadeg b., mezvadeg b., kenevadeg b. ; 2. mezventi b., mezverezh g., ivragnerezh g., lonkerezh g., lontegzh b.

Trinkerin b. (-,-nen) : 1. everez b. ; 2. [dre astenn.] lonkerez b., mezvirez b., boesonierez b., korfegez b., ivragnez b., riñserez tasadoù g., skarzherz tasadoù b., torterez b., liperez b., kargadell b., staoterez b., trezerez b.

trinkfest ag. : *trinkfest sein*, dougen plaen, bezañ gouest da evañ kalz hep ma vefe anat ar boeson war an-unan, gouzout kargañ ha dougen ar samm, kaout sklosenn, bezañ gouest da herzel ouzh ar boeson.

Trinkflasche b. (-,-n) : koulourdrenn b. ; *Inhalt einer Trinkflasche*, koulourdrennad b.

Trinkgast g. (-s,-gäste) : ever g.

Trinkgefäß n. (-es,-e) : lestr-evañ g., kib b., hanaf g./b., bolenn b.

Trinkgelage n. (-s,-) : trinkadenn b., evadeg b., kenevadeg b., lonkadeg b., mezvadeg b., everezh g.

Trinkgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g., gweneg-a-chañs g., arc'hant-butun g. ; *viele Trinkgelder bekommen*, dastum un tamm mat a werzh-butun ; *jemandem ein Trinkgeld zustecken*, jemandem ein Trinkgeld in die Hand drücken, reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b. ; *jemandem zwei Euro Trinkgeld geben*, reiñ daou euro d'u.b. e gwerzh ar butun ; *sei nicht so filzig mit dem Trinkgeld*, laka un tammig muioch a werzh-butun war an daol, allato ! arabat dit bezañ ken pizh-gagn war ar gwerzh-butun a roez.

Trinkglas n. (-s,-gläser) : gwerenn b.

Trinkhalle b. (-,-n) : evlec'h ur greizenn dourvezegiezh g., evlec'h ur c'hurdi dourvezegiezh g., evlec'h ur greizenn havgurañ g., ti-evañ g., sal-evañ b.

Trinkhalm g. (-s,-e) : plouzen b. ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Trinkhalm aus einem Glas saugen*, *Fruchtsaft mit einem Trinkhalm trinken*, sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzen.

Trinkhorn n. (-s,-hörner) : korn-evañ g.

Trinklied n. (-s,-er) : son da evañ g. ; *die Menge grölte alte Trinklieder*, ar boblad tud a zislonke kanaouennoù kozh da evañ.

Trinkkur b. (-,-en) : dourgur b., havgur b.

Trinkmilch b. (-) : laezh da evañ g., laezh died g.

Trinkröhrchen n. (-s,-) : korzenn evañ b.

Trinkschale b. (-,-n) : kib b., hanaf g./b., bolenn b.

Trinkspruch g. (-s,-sprüche) : yec'hedoù ls. ; *einen Trinkspruch auf jemanden ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.

Trinkstube b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.

Trinksucht b. (-) : mezventi b., mezverezh g., ivragnerzh g., lonkerezh g., lontegezh b.

Trinkwasser n. (-s) : dour died g., dour mat da evañ g. ; *kein Trinkwasser ! an dour-mañ n'eo ket mat da evañ ! ; kein Trinkwasser zu sich nehmen*, tremen hep dour.

Trinkwasseraufbereitung b. (-,-en) : evadusaat an dour g.

Trinkzwang g. (-s) : [mezeg.] polidipsiezh b.

Trinom n. (-s,-e) : 1. [mat.] trinom g. [*liester trinomou*] ; 2. [bev.] trianvad g. [*liester trianvadoù*].

trinomisch ag. : [mat.] trinomel.

Trio n. (-s,-s) : triad g., trikon g., tribenveg g.

Triode b. (-,-n) : [tredan.] triod g., lamp triod g./b.

Triol n. (-s,-e) : [kimiezh] trialkool g.

Triole b. (-,-n) : 1. [sonerezh] triverked g. ; 2. [rev] c'hoari tri g., trikonerezh g.

Triolenverkehr g. (-s) : [rev] c'hoari tri g., trikonerezh g.

Triolett n. (-s,-e) : [barzh.] triolet g.

Triolismus g. (-) : [rev] c'hoari tri g., trikonerezh g.

Triolist g. (-en,-en) : [rev] c'hoarier tri g.

Triolistin b. (-,-nen) : [rev] c'hoarier tri b.

triolistisch ag. : [rev] a sell ouzh ar c'hoari tri, a sell ouzh an trikonerezh.

Trioxid n. (-s,-e) / **Trioxyd** n. (-s,-e) : [kimiezh] trioksidenn b.

Trip g. (-s,-s) : 1. beaj b., troiadenn b., troiad b., tro b. ; 2. [dramm] barr g., barrad g. ; *auf einem Trip sein*, beañ leunbarr, beañ barret ; 3. [kevrinelezh, relij.] barr g., barrad g. ; *er ist auf einem Trip*, ar barr en deus kemeret anezhañ.

tripel- : tridoubl, tric'hement, tri-, teir-, ... tri.

Tripel¹ g. (-s) : [maen] maen Tripoli g., tripoli g., kieselgur g.

Tripel² n. (-s,-) : [mat.] triac'h b.

Tripel³ n. (-s,-) : [sport] taol tri g. ; *das Tripel erringen*, ober un taol tri.

Tripelpunkt g. (-s,-e) : [fizik] poent triel g.

Triphosphorsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn drifosforek b.

Triphthong g. (-s,-e) : [yehz.] teirvagalenn b., triftongenn b.

Triple Entente b. (-) : [istor] emglev tridoubl g., emglev an teir bro g.

Triplett n. (-s,-e/-s) : [optik, bev.] triad g.

triploid ag. : [genetik] triploidel.

Triploidie b. (-) : [bev., mezeg.] triploidelezh b. ; *von Triploidie betroffene Mensch*, triploid g. [*liester triploided*].

Triplum n. (-s, Tripla) : *das Triplum*, an tric'hement g., teir gwech kement all, an tridoubl g.

Tripolitanien n. : [douar.] Tripolitania b., Tripolitana b.

Trippel g. (-s) : *sellit ouzh Tripel¹*.

trippeln V.gw. (hat getrippelt / ist getrippelt) : trotal, trotellat, tripal, piltrotal, piltrotat, darnreded, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklamm, mont d'ar piklammig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, beañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, skeiñ buan e dreid en douar ; *er trippelt*, piltrotat (trotellat) a ra, mont a ra d'ar piltrotig, mont a ra d'ar piklamm, mont a ra d'ar piklammig, mont a ra d'an drotig louarn, mont a ra a-bilpaz, mont a ra a-bilpazig, mont a ra d'ar pilpazig, skeiñ a ra buan e dreid en douar ; *man hörte, wie sie mit nackten Füßen auf dem Parkett trippelte*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod ; [gouenn al logod] *das trippelnde Mäusevölkchen*, al lostoù-hir ls., ar bobl a Gerbiltrot b.

V.dibers. (hat getrippelt) : *es trippelt*, P. glav-kemener a ra, avel lart a zo, libistrennañ a ra, litenniñ a ra, brein (lous) eo an amzer, amzer c'hele a zo, lugachenniñ a ra, glav bihan a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav bihan, glav

plaen, glav munut, glav tamouezet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.

Trippeln n. (-s) : piltrotig g., piltrot g., piklamm g., piklammig g., trotig louarn b., pilpaz g., pilpazig g.

Tripper g. (-s,-) : [mezeg.] gonorreenn b., gonokokiezh b., blennorragiezh b., P. troazh-berv g., troazhañ-berv g., banne milourel g., bererezh g.

Tripton n. (-s) : [bev.] tripton g.

Triptychon n. (-s, Triptychen/Triptycha) : [arz] teirzaolenn b. ; *die zwei Flügel des Triptychons*, div banell gostez an deirzaolenn ls. ; *die Mitteltafel des Triptychons*, panell greiz an deirzaolenn b.

Triptyk n. (-s,-s) : [kirri, bigi] aotre enporzhiañ-adezporzhiañ teir follenn g., teirfollenn b.

Tripus g. (-, Tripoden) : trebez g.

Tirreme b. (-,-n) : [istor, merdead.] teirroeñveg g. [*liester teirroeñvegoù*].

Trisäure b. (-,-n) : [kimiezh] teirzrenkenn b.

Trisegel n. (-s,-) : [merdead.] lien kap g.

Trisektion b. (-) : [mat.] teirrannañ g.

Triskel g./n. (-s,-) / **Triskele** b. (-,-n) : triskell g., teiresker b.

triskelenförmig ag. : teiresker, e doare un triskell, e doare triskelloù.

Trisomie b. (-) : [mezeg.] trizomiezh b. ; *Trisomie 21*, trizomiezh 21 b. [*sellit ouzh Down-Syndrom*].

trist ag. : dipitus, displijus, trist, tristik, tristidik ; *tristes Wetter*, amzer gudennek b., tristamzer b. ; *das Wetter ist trist, grau, trübe und trostlos*, moret eo an amzer.

tristabil ag. : [tredan., fizik, bev.] tristabil ; [tredan.] *tristabile Kippschaltung*, gwint tristabil b.

Tristabilität b. (-) : [tredan., fizik, bev.] tristabilde b.

Tristan g. : Tristan g., Tristram g., Tristen g., Tristian g., Tristin g., Triston g., Trestan g.

Tristesse b. (-) / **Tristheit** b. (-) : tristidigezh b., dilevenez b., gouelvan g., gwalañjer g., malañjer g., melre g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., tristez b., melkoni b.

Tritheismus g. (-) : [relij.] treindedouriezh b.

Tritheist g. (-en,-en) : [relij.] treindedour g.

tritherapeutisch ag. : [mezeg.] tric'huradel.

Tritherapie b. (-,-n) : [mezeg.] tric'hurañ g. ; *eine Tritherapie*, un tric'hurad g.

Triticale g./b. (-,-en) : [louza.] segal-winizh str.

Tritium n. (-s) : [kimiezh] tritiom g.

Triton¹ g. (-en,-en) : 1. [mojenn.] triton g. [*liester tritoned*], morzen g. [*liester morzud*], morgan g. [*liester morganed*] ; 2. [stered.] Triton g.

Triton² n. (-s,-en) : [kimiezh] triton str., tritonenn b.

Triton³ n. (-s,-s) : [Bro-Aostria] troterezig b.

Tritonshorn n. (-s,-hörner) : [loen.] meurgrogenn g. [*liester meurgregin*].

Tritonus g. (-) : [sonerezh] trizon g., triderezeg g.

Tritonus- : [sonerezh] ... triderezek.

Tritt g. (-s,-e) : 1. kerzhed g., paz g., pazenn b., kammed g./b. ; *einen falschen Tritt tun*, strebotiñ, fallvarchañ, fallvarchiñ, parvarchañ, ober ur c'hammed goull ; *mit leisen Tritten*, skañv e gerzhed, a gammedoù mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, dilu e izili, dilu a gorf ; *einen leichten Tritt haben*, beañ skañv e gerzhed, beañ ahelet aes, beañ likant, beañ likant e rodoù, beañ iziliet, beañ iziliet aes, beañ dilu e izili, beañ dilu a gorf ; *mit festen Tritten*, sonn e gerzhed ; *einen festen Tritt haben*, beañ sonn e gerzhed ; *jemandem auf Schritt und Tritt folgen*, mont kammed ouzh kammed a-dreñv u.b., chom peg ouzh solioù u.b., delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost

d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., enkañ u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seuliou u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seuliou u.b., bezañ (kerzhet) war seuliou u.b., dont war seuliou u.b., bezañ atav war chouk u.b., ober ki bihan d'u.b., bezañ evel ur c'hi bihan war-lerc'h u.b., bezañ atav a-istreibilh ouzh u.b., chom war seuliou u.b., dispenn roudenn u.b., dispenn roudoù u.b., lostañ u.b., bezañ atav e lagad war u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ war seuliou treid u.b. (Gregor) ; *Tritte hören*, klevet trouz bale, klevet un trouz bale.

2. a) [tud] taol troad g. [*liester* taolioù treid], taol botez g. [*liester* taolioù botoù], botezad b. ; *jemandem einen Tritt geben*, *jemandem einen Tritt versetzen*, plantañ un taol troad gant u.b. / distagañ un taol troad diouzh u.b. (Gregor), reiñ (distagañ, dic'hourdañ, disvantañ, diastenn) ur votezad d'u.b., difoeltrañ un taol botez gant u.b., diharpañ ur votezad gant u.b., distagañ un taol troad gant u.b., choukañ un taol troad d'u.b. ; *jemandem einen Tritt mit dem Holzschuh versetzen*, plantañ ur votezad gant u.b., distagañ ur votezad diouzh u.b., reiñ (distagañ, dic'hourdañ, disvantañ, diastenn) ur votezad d'u.b., difoeltrañ un taol botez-koad gant u.b., diharpañ ur votezad gant u.b., distagañ un taol botez-koad gant u.b., choukañ un taol botez-koad d'u.b. ; *jemandem einen Tritt in den Hintern verpassen*, *jemandem einen Tritt in den Arsch verpassen*, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; **b)** [kezeg] gwink g., gwinkadenn b., distal g., ruadenn b., teisadenn b., taol gwink g., taol ru g. ; *jemandem einen Tritt versetzen*, disvantañ ur ruadenn d'u.b., diastenn ur ruadenn d'u.b., distagañ un taol gwint d'u.b., dic'hourdañ un taol ru d'u.b., difoeltrañ un deisadenn gant u.b., diharpañ ur winkadenn gant u.b.

3. [karbedoù] stleug g., marchepi g.

4. [lu] *Tritt fassen*, kerzhet a-gengammed, mont troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, a baz mentet) gant ar re all, skeiñ ar paz ; *Tritt halten*, chom troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, a-gengammed, paz-ouzh-paz, a baz mentet) gant ar re all ; *im Tritt ! troad-ouzh-troad ! troad-ha-troad ! d'ar paz ingal ! skoit ar paz !* ; *ohne Tritt marschieren*, mont hep kadañs, terriñ ar gadañs.

Trittbrett n. (-s,-er) : [karbedoù] stleug g., marchepi g.

Trittbrettfahrer g. (-s,-) : **1.** logagnan g., frikoter g., sacher d'e du g., rasteller g., koulzataer g. ; **2.** micherour anc'hweluniet g., micherour ansindikadet g.

Trittbrettfahrerin b. (-,-nen) : **1.** frikotez b. sachez d'he zu g., rastellerez b., koulzataerez b. ; **2.** micherouez anc'hweluniet b., micherouez ansindikadet b.

Trittfläche b. (-,-n) : [skalieroù] barlenn b.

Trittgitter n. (-s,-) : klouedenn b.

Trittleiter b. (-,-n) : skabell b., skabellenn b., divskeul b.

Trittschallfilter g./n. (-s,-) : [elektronik] sil tremen-uhel g.

trittsicher Adv. : a gammedoù asur, mibin a droad, gant asur.

Trittstufe b. (-,-n) : [skalieroù] derez g., derezenn b., pazenn b.

Trituration b. (-,-en) : [mezeg.] frikerez g., frikañ g., bruzunadur g., puzuilherezh g., puzuilhadur g.

Triumph g. (-s,-e) : **1.** [trech] gourzrec'h g., peurdrec'h g. ; **2.** [lid] trec'hlied g. ; *im Triumph*, war-zoug, gant enor ; *im Triumph feiern*, degas war-zoug ha gant enor, lidañ war an ton bras (gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigordet, gant kalz a zigoroù, gant foet bras).

triumphal ag. : **1.** [lid] trec'hlied, trec'hlidek ; **2.** [trech] gourzrec'hel ; **3.** *triumphaler Erfolg*, berzh ruz g., berzh dreist

g., berzh forzh pegement g., berzh spontus g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.

Triumphator g. (-s,-en) : gourzrec'hour g., trec'hour meur g.

Triumphbogen g. (-s,-/bögen) : bolz a enor b., bolz-enor b. ; *der Triumphbogen in Paris ist ein Symbol der Republik* (Macron, 2019), Bolz-Enor Pariz a zo unan eus arouezioù ar Republik ; *der Triumphbogen wurde 1806 von Kaiser Napoleon I. in Auftrag gegeben*, e 1806 e lakeas an impalaer Napoleon I^{añ} sevel ar Volz-Enor ; *der „Bürgerkönig“ Louis-Philippe weihte 1836 den Pariser Triumphbogen ein*, roet e voe lañs ofisiel d'ar Volz-Enor e 1836 gant ar „roue-keodedour“ Louis-Philippe.

Triumphgeheul n. (-s) : cholori g., youc'hadeg da ezteuler levenez da-heul un trec'h b.

triumphieren V.gw. (hat triumphiert) : *über jemanden triumphieren*, trec'hiñ war u.b., gourzrec'hiñ war u.b.

triumphierend ag. : gourzrec'hus ; *die triumphierende Kirche*, liz ar wenvidien b., ar gristenien hag a zo er baradoz ls.

Triumphkreuz n. (-es,-e) : treust a enor g.

Triumphtor n. (-s,-e) : porzh a enor g., porzh-enor g., (ilizoù e Breizh) porzh ar marv g.

Triumphzug g. (-s,-züge) : **1.** trec'hlied g. ; *einen Triumphzug halten*, erruout evel un trec'hour meur ; **2.** ergerzh-brezel peurdrec'h g. ; **3.** berzh dreist g., berzh ruz g., berzh forzh pegement g., berzh spontus g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g.

Triumvir g. (-s/-n,-n) : [istor] triomvir g. [*liester* triomvired].

triumviral ag. : triomvirel.

Triumvirat n. (-s,-e) : [istor] triomvirezh b.

trivalent ag. : triamsavus, triamsav.

trivalvulär ag. : [loen.] teirc'hrogenek.

trivial ag. : **1.** boutin, izel, dister, goular, divlaz, disaour, flak ; *triviale Gerede*, kaozioù dister ls., kaozioù patatez ls., kaozioù flak ls., komzerezh goulo g., komzoù goulo ls., komzoù divlaz ls., komzoù goular ls., komzoù aner ls., komzoù didalvez ls., gerioù gwan ls., komzoù ven ls., komzoù plat ls., komzoù skañv ls., plataj g., komzoù gwan ls., glabousezhez g., orogell b., fistilh g., fistilherezh g., flaperezh g., flapaj g., flap g., kaozioù toull ls., klakennerezh g., komzoù hep poell na dalc'h ls., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù gwrac'h ls., pifoù ls., arabad g., komzoù kollet ls., bourouell g., ranezenerezh g., kozh fardaj g. ; **2.** [lenn.] lezlennegezh ; **3.** [mat.] heuz.

Trivialität b. (-,-en) : nebantiz b., boutinder g., boutinded b., flakter g., goularded b., komzoù goular ls., komzoù patatez ls., komzerezh goulo g., komzoù goulo ls., plataj g., komzoù plat ls., komzoù kollet ls., komzoù didalvez ls., kozh fardaj g., komzoù ven ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzoù divlaz ls., kaozioù ls., arabad g., pifoù ls.

Trivialliteratur b. (-) : [lenn.] lezlennegezh b. ; *aus der Trivialliteratur, die Trivialliteratur betreffend*, lezlennegezh.

Trizeps g. (-/es,-e) : [korf.] kigenn drifennek b.

trochäisch ag. : [barzh.] koreennek, trokaennek.

Trochanter g. (-s, Trochanteres) : [korf.] trovaleg g. [*liester* trovalegoù] ; *Trochanter major*, trovaleg bras g. ; *Trochanter minor*, trovaleg bihan g. ; *zum Trochanter gehörig*, ... an trovaleg.

Trochanter- / trochanter ag. : [korf., mezeg.] ... an trovaleg.

Trochäus g. (-, Trochäen) : [barzh.] koreenn b., trokaenn b.

Trochlea b. (gen. Trochleae) : [korf.] talbenn g. ; *Femurtrochlea* (*Trochlea ossis femoris, facies patellaris femoris*), talbenn a-badelleg g.

trocken ag. : 1. sec'h, disec'h, disec'het, dic'hleb, kras, krazet, diazez, spelc'h, skarnil, divanne, divannac'h, krin, skarnilet, ruz, disec'het, dic'hlasvez, hesk, dizour, dizourek, disaour, gay ; *trockenes Korn*, greun sec'h str., greun kras str. ; *ziemlich trocken*, *halb trocken*, arsec'h, damsec'h g., hanter sec'h, brizhsec'h ; *sehr trocken*, peursec'h, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, skarnilek, sec'h evel stoub, sec'h evel un tamm koad, disec'het-pizh, spelc'het ; *extrem trockene Haut*, kroc'hen karnet g. ; *trockenes Brot*, bara sec'h g., bara kras g., bara krazet g., bara kalet g., bara diazez g., bara diazezet g. bara sec'h-korn g. ; *trocken werden*, disec'hañ, disec'haat, krazañ, skarnilañ, sec'hañ ; *trockenes Holz*, krin str., keuneud str., keuneud sec'h str., keuneud diazez str., briñsad str., sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad krin g., koad marv g. ; *halb trockenes Holz*, keuneud brizhsec'h str. ; *trockene Kuhfladen*, tammoù beuzel sec'h ls., fagod kaoc'h-saout str., glaoued str., torpez str., [dre fent] keuneud-berr str., krampouezh kaoc'h-saout str., kouign veuzel b. ; *trockener Wind*, spelc'h g., avel spelc'h g., skarnil g., avel skarnil g., avel skarnilus g., skarin g., avel skarin g., avel sec'horek g. ; *trockenes Wetter*, amzer gras b., amzer sec'h b., amzer sec'horek b., spelc'h g., skarnil g., amzer dizour b., amzer dic'hlav b., amzer divanne b. ; *wir haben heute trockenes Wetter gehabt*, sec'hañ en deus graet hiziv ; *trockenes Wetter kommt auf uns zu*, emañ an amzer o vont da sec'hañ ; *heute herrscht trockene Kälte*, amzer rip a zo hiziv, amzer dreut a zo hiziv, ripañ a ra hiziv, krazañ a ra hiziv ; *das Wetter wird trocken*, sec'horiñ a ra an amzer, dizouroc'h e teu an amzer da vezañ ; *kalttrockenes Wetter*, *trockenes kaltes Wetter*, amzer skelt b., amzer rip b., amzer dreut b. ; *trockenes eiskaltes Wetter*, amzer yen ha spelc'hus b. ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt*, dec'h da noz en doa ripet, dec'h da noz en doa krazet ; *trockenes Haus*, ti kras g. ; *trockenen Fußes*, a-sec'h, hep glebiañ e dreid (Gregor) ; *trockene Stim*, tal dic'hwez g. ; *trocken lagern* ! da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *sich (dat.) die Haare trocken föhnen*, sec'hañ e vlev gant ur sec'her-blev ; *diese Kuh steht trocken*, ar vuoc'h-mañ a zo aet he laezh da hesk (a zo aet dilaezh), dilaezh eo ar vuoc'h-se, un heskenn eo ar vuoc'h-se ; *diese Kuh ist dabei trocken zu werden*, dilaezhañ a ra ar vuoc'h-se, ar vuoc'h-se a ya da hesk, ar vuoc'h-se a ya da zilaezh, emañ ar vuoc'h-se o vont da heskiñ ; *eine Kuh trocken stellen*, dilaezhañ ur vuoc'h ; *trocken stehende Kuh*, heskenn b., buoc'h dilaezhet b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b. ; *ich habe einen trockenen Mund*, tev (pounner) eo va zeod, stag eo va zeod ouzh va staon ; [goapaus] *jemanden mit trockenem Munde sitzen lassen*, bezañ sec'h ar jeu gant an-unan, bevañ u.b. gant esparañ ha dour yen, na vezañ ger a lomm gant an-unan, leuskel u.b. da sunañ e vizig gant an tan e foñs e werenn, leuskel u.b. da vuzelliñ gant an tan e foñs e werenn, bezañ sec'h an traoù en e di, bezañ eus Kersec'h, leuskel u.b. war ar sec'h ; *er lässt seine Besucher mit trockenem Mund sitzen*, ar gouelini ne vint ket beuzet du-hont, yantao ! ; *trocken werden*, sec'hañ ; *das Heu wird trocken*, mervel a ra ar foenn ; *heute wird die Wäsche nicht sehr schnell trocken*, hiziv ne sec'h ket kaer an traoù ; *heute wird die Wäsche schneller trocken*, ne vo ket an traoù keit o sec'hañ hiziv ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken*, va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *im Oktober nämlich ist die Erde am trockensten und der Wasserstand in den Quellen am niedrigsten*, rak e miz Here eo en em gav an douar da vezañ sec'hañ hag an eienennoù

da vezañ berrañ ; *das Trockene und das Feuchte*, ar sec'h hag ar gleb ; *im Trockenen*, *ins Trockene*, en disec'h, en disglav, er sec'h, en ul lec'h sec'h ; *ein Schiff ins Trockene legen*, lakaat ur vag war ar sec'h, skeiñ ur vag war ar sec'h, dizourañ ur vag, divorañ ur vag ; [tekn.] *trocken bearbeiten*, aozañ ent sec'h ; *trocken laufen*, mont en-dro hep lardigenn (hep danvez lenkr) ; [kegin.] *trockenes Gedeck*, meuz hep an evajoù g., an tamm hep al lomm g. ; [hinouriezh] *trockene Konvektion*, kendoug digoumoulus g. ; [fizik] *Trockendampf*, *trockener Dampf*, burezh sec'h b. ; [kimiezh] *der trockene Weg*, an hent sec'h ; *auf trockenem Weg*, *nach dem trockenen Verfahren*, dre an hent sec'h ; [mezeg.] *trockener Husten*, paz-sec'h g. [enebet ouzh *produktiver Husten*, *Husten mit Auswurf von Schleim*, paz kraostus g., paz brein g.] ; *trockene Gangrän*, breinged sec'h g., breinadurezh kig hep ezveradur b., brein du g. (Gregor), tan-sant-Anton g.

2. [evajoù] sec'h, kalet, kriz da evañ ; *trockener Apfelwein*, sistr sec'h g., sistr kalet g. ; *trockener Wein*, gwin kriz da evañ g., gwin sec'h g., gwin kalet g.

3. [dre skeud.] *trockener Bericht*, rentañ-kont diginkl g. ; *in trockenem Tone*, gant ur vouezh difrom ; *ein trockener Mensch*, un den arabadus (fastus, torr-penn, enoeüs) g. ; *dieses Thema gilt als trocken*, a-hervez e vefe borodus ar c'hraf-se, a-hervez e vefe garv an danvez studi-se, a-hervez e vefe sec'h ha disaour ar c'hraf-se ; *trock(e)ner Witz*, bourd ur godiser dic'hoarzh g., bourd ur fenter diseblant g. ; *er hat einen trockenen Humor*, hennezh a lavar kaozioù da c'hoarzhin, diseblant - ur godiser dic'hoarzh a zo anezhañ - ur fenter diseblant a zo anezhañ ; *da blieb kein Auge trocken*, ha c'hoarzh hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzh hor eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *auf dem Trockenen sitzen*, bezañ war ar sec'h, bezañ izel an dour gant an-unan, bezañ riñset, bezañ diarc'hant, bezañ roustet, bezañ erru war an noazh, bezañ kouezhet e levitenn war e votoù, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan (ur gwenneg toull gant an-unan), na gaout mui ur gwenneg toull, na gaout an disterañ moneiz, na vezañ ur graf el loch gant an-unan, bezañ dispignet pep tra betek e c'hraf diwezhañ, bezañ taget gant ar verrentez arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ berr en arc'hant, bezañ berrek gant an-unan, na gaout daou wenneg da deurel ouzh toull ar c'hi, bezañ staget berr (berr ar c'hrog gant an-unan, berr war e gezeg), bezañ gwall verr ar vojedenn gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, bezañ diskantet (disec'het, diblusket, skarzhet, skarzh, diskant, goull, goull-sec'h, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ divlank, bezañ diwenneg, bezañ plat e yalc'h, bezañ ridet (skañv, treut, tanav) e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout takenn ebet ken, mont d'ar bern, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *im Trockenen sitzen*, bezañ en disglav (er goudor, en savete, er gwasked, en diogel, er gwarez), bezañ en ul lec'h klet (Gregor) ; *sein Schäfchen ins Trockene bringen*, ober e eost (e fagodenn, e graf), lardañ, lartaat, tapout gant an-unan [honnezh a oa tapet ganti, tapout a ra ganto], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutzell, ober e vloue, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar

rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *er hat sein Schäfchen im Trocken*, dastumet en deus un tamm mat a voujedenn, savet (graet) eo bet e graf gantañ ; *er ist noch nicht trocken hinter den Ohren*, hennezh a zo ur beg-melen - ne oar na bu na ba, na "sou" na "dic'ha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz ; [dre skeud.] *eine Wohnung trocken wohnen*, bezañ o lojañ digoust en ur ranndi nevez ha tommañ anezhi evit sec'hañ plastr ar mogerioù [*micher an dud paour e oa*], krazañ un ti.

Trockenanbau g. (-s) : [labour-douar] gounezerezh sec'h g., gounidegezh sec'h b.

Trockenapparat g. (-s,-e) : sec'her g. [*liester* sec'herioù], sec'herez b. [*liester* sec'herezioù].

Trockenbeerenauslese b. (-) : gwin rezin sec'h g.

Trockenboden g. (-s,-böden) : sec'horeg b. [*liester* sec'horegoù], sec'hadeg b. [*liester* sec'hadegoù], sec'herezh b., sec'heuri b. [*liester* ?].

Trockenbohne b. (-,-n) : [louza., boued] fav sec'h str.

Trockendampf g. (-s,-dämpfe) : [fizik] burezh sec'h b.

Trockendock n. (-s,-s) : [merdead.] poull-sec'h g., lenn-porz b., kal g., porzhenn b., dok g., lenn garenn b., lenn-alej b.

Trockene(s) ag.k. n. : ar sec'h g. ; *das Trockene und das Feuchte*, ar sec'h hag ar gleb ; *im Trocken*, *ins Trockene*, en disec'h, en disglav, er sec'h, en ul lec'h sec'h ; *ein Schiff ins Trockene legen*, lakaat ur vag war ar sec'h, skeiñ ur vag war ar sec'h, dizourañ ur vag, divorañ ur vag ; [dre skeud.] *im Trocken* *sitzen*, bezañ en disglav (er goudor, en savete, er gwasked, en diogel, er gwarez), bezañ en ul lec'h klet (Gregor) ; *auf dem Trocken* *sitzen*, bezañ war ar sec'h, bezañ izel an dour gant an-unan, bezañ riñset, bezañ diarc'hant, bezañ roustet, bezañ erru war an noazh, bezañ kouezhet e leviten war e votoù, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan (ur gwenneg toull gant an-unan), na gaout mui ur gwenneg toull, na gaout an disterañ moneiz, na vezañ ur graf el loch gant an-unan, bezañ dispignet pep tra betek e c'hraf diwezhañ, bezañ taget gant ar verrentez arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ berr en arc'hant, bezañ berrek gant an-unan, na gaout daou wenneg da deurel ouzh toull ar c'hi, bezañ staget berr (berr ar c'hrog gant an-unan, berr war e gezeg), bezañ gwall verr ar voujedenn gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, bezañ diskantet (disec'het, diblusket, skarzhet, skarz, diskant, goull, goull-sec'h, moan) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ divlank, bezañ diwenneg, bezañ plat e yalc'h, bezañ ridet (skañv, treut, tanav) e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout takenn ebet, mont d'ar bern, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vevh ; *sein Schäfchen ins Trockene bringen*, ober e eost (e fagodenn, e graf), lardañ, lartaat, tapout gant an-unan [*honnezh a oa tapet ganti, tapout a ra ganto*], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar

rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *er hat sein Schäfchen im Trocken*, dastumet en deus un tamm mat a voujedenn, savet (graet) eo bet e graf gantañ.

Trockeneis n. (-es) : [kimiezh] karbonerc'h g., erc'h karbonek g., spoum karbonek g.

Trockenelement n. (-s,-e) : [tredan.] pod galvaniek sec'h g., pil galvaniek sec'h g.

Trockenerbsen ls. : [louza., kegin.] piz sec'h str. ; *geschälte Trockenersben*, piz-faout str.

Trockenestrich g. (-s,-e) : [tisav.] chap sec'h g.

trockenfallen V.gw. (fällt trocken / fiel trocken / ist trockengefallen) : 1. disec'hañ, dizourañ ; 2. [merdead.] skeiñ war ar sec'h ; 3. [douarouriezh] diveuziñ.

Trockenfallen n. (-s) : 1. disec'hadur g., disec'hañ g., dizourañ g. ; 2. [merdead.] *Trockenfallen von Wasserfahrzeugen*, skoادر g., skeiñ g. ; *Hafen zum Trockenfallen*, skoaj g. [*liester* skoajoù] ; 3. [douarouriezh] diveuziñ g.

Trockenfarbe b. (-,-n) : pastez-livañ g., pastel g. ; *mit Trockenfarben malen*, livañ gant pastez, livañ dre bastel.

Trockenfeldbau g. (-s) : [labour-douar] gounezerezh sec'h g. **trockenföhnen** V.k.e. (hat trockengeföhnt) : sec'hañ ; *sich (dat.) die Haare trockenföhnen*, sec'hañ e vlev gant ur sec'her-blev.

Trockenfrüchte ls. : 1. [boued.] frouezh sec'h str. ; 3. [louza.] frouezh divouedenn str. [enebet ouzh *Fleisch- und Saffrüchte* / *frouezh bouedek*].

Trockenfutter n. (-s) : boued sec'h g. ; *das Vieh mit Trockenfutter füttern*, magañ ar chatal war boued sec'h.

Trockengestell n. (-s,-e) : sec'horeg b. [*liester* sec'horegoù], sec'hadeg b. [*liester* sec'hadegoù], sec'heuri b. [*liester* ?].

Trockengewicht n. (-s,-e) : pouez rik g.

Trockenhaube b. (-,-n) : [fichererezh-blev] tokarn g.

Trockenheit b. (-) : 1. [perzhded] sec'hded b., sec'hder g., sec'honi b., krinder g., krinded b., heskded b., heskder g., kraster g. ; 2. [amzer] sec'hor b., amzer sec'horek b., sec'horvezh b., sec'honi b., spelc'h g., krazien g., skarnil g. ; *das Obst hat durch die anhaltende Trockenheit Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor, glacharet eo bet ar frouezh gant ar sec'hor ; 3. [blaz] suroni b. ; 4. [relij.] *Trockenheit der Seele*, skarnil an ene g., sec'hor an ene b.

Trockenhülsenfrüchte ls. : [boued] legumaj sec'h str.

Trockenkammer b. (-,-n) : forn grazañ b., krazunell b., stoufañ b.

Trockenkurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù damkanel g.

trockenlegen V.k.e. rannadus : 1. sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, gwazhiañ, disaniañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skamilañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskaat, heskañ, krinañ, tanailhañ ; *einen Sumpf trockenlegen*, disec'hañ ur c'heun, dizourañ ur c'heun ; *eine Wiese trockenlegen*, dizourañ ur prad ; *einen See trockenlegen*, disec'hañ ul lenn, heskañ ul lenn ; [goapaus] *trockengelegtes Land*, bro sec'h ar jeu enni b., bro ma vez difennet an diedoù alkoklek enni b., Bro-Sec'h b., bro na vo ket beuzet ar gouelini enni b. ; 2. dielumiñ ; *einen Saugheber trockenlegen*, dielumiñ ur gorzenn ; 3. *ein Kind trockenlegen*, cheñch mailhurenn d'ur babig.

Trockenlegung b. (-,-en) : 1. disec'hadur g., dizouradur g., dizour g., disec'hañ g., dizourañ g. ; 2. *Trockenlegung eines Saughebers*, dielumiñ ur gorzenn g.

Trockenleine b. (-,-n) : [kouez] siblenn b., orjalenn b., neud g.

Trockenmauer b. (-,-n) : moger sec'h b.

Trockenmauern n. (-s) : [mañsonerezh] liammañ sec'h g., priañ sec'h g.

Trockenmauerwerk n. (-s,-e) : [tisav.] mañsoniezh sec'h b.

Trockenmilch b. (-) : laezh poult g., bleud laezh g.

Trockenobst n. (-es) : frouezh sec'h str.

Trockenofen g. (-s,-öfen) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenöl n. (-s,-e) : [kimiezh] eoul sec'hus g., sec'huzenn b.

Trockenplatz g. (-es,-plätze) : leur sec'hañ b., sec'horeg b. [*liester* sec'horegoù], sec'hadeg b. [*liester* sec'hadegoù], sec'herezh b., sec'heuri b. [*liester* ?].

Trockenrasierer g. (-s,-) : aotenn dredan b.

Trockenreinigung b. (-,-en) : naetaat ent-sec'h g., naetaerezh ent-sec'h g.

Trockenschleuder b. (-,-n) : dizourez b., heskerezh b.

Trockenschrank g. (-s,-schränke) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenshampoo n. (-s,-s) : champouenn sec'h g.

Trockenständer g. (-s,-) : sec'horeg b. [*liester* sec'horegoù], sec'hadeg b. [*liester* sec'hadegoù], sec'heuri b. [*liester* ?].

Trockenstarre b. (-) : [bev., loen.] andourvadezh b.

Trockenstempel g. (-s,-) : sielladur ent-sec'h g.

Trockenstoff g. (-s,-e) : danvez sec'hañ g., sec'huzenn b.

Trockental n. (-s,-täler) : [douaroniezh] traoñienn dizour b.

Trockentoilette b. (-,-n) : priveziou sec'h ls.

Trockenverfahren n. (-s) : [kimiezh, tekn.] hent sec'h g. ; *durch Trockenverfahren, im Trockenverfahren*, dre an hent sec'h.

Trockenweide b. (-,-n) / **Trockenwiese** b. (-,-n) : prad-tenin g., prad-tirien g., douar leton g., park leton g. ; *eine Trockenwiese ohne Nutzung lassen*, lezel dour en tirien.

Trockenwiesenheu n. (-s) : foenn-tirien g.

trockenwohnen V.k.e. (hat trockengewohnt) : [dre skeud.] *eine Wohnung trockenwohnen*, bezañ o lojañ en ur ranndi nevez ha tommañ anezhi evit sec'hañ plastr ar mogerioù [*micher an dud paour e oa*].

Trockenwohner g. (-s,-) : [istor] annezad ul lojeiz nevez savet g.

Trockenzeit b. (-,-en) : 1. sec'horvezh b., buezon sec'hor b., buezon sec'honi b., buezon dic'hlav b., koulz-amzer sec'h g., krazien g., amzervezh sec'h g., mare ar sec'hor g. ; *es herrscht jetzt Trockenzeit*, emaomp bremañ e dalc'h an amzervezh sec'h ; *das Obst hat durch die anhaltende Trockenzeit Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; 2. [hinouriezh] mare ar sec'hor g.

Trockenzuckerung b. (-,-en) : [gwin] sukrañ g., chaptaladur g.

Tröckne b. (-) : [Bro-Suis] sec'horvezh b., buezon sec'hor b., buezon sec'honi b., buezon dic'hlav b., koulz-amzer sec'h g., krazien g., amzervezh sec'h g.

trocknen V.k.e. (hat getrocknet) : 1. sec'hañ, dizourañ ; *seine Tränen trocknen*, sec'hañ e zaeroù, disec'hañ e zaeroù, disec'hañ an daeroù diwar e zivjod, disec'hañ e zaoulagad ; *jemandem die Tränen trocknen*, sec'hañ daeroù u.b., disec'hañ daeroù u.b. ; *sich in der Sonne trocknen lassen*, en em sec'hañ en heol, chom en heol da sec'hañ ; *sich (dat.) die Haare trocknen*, sec'hañ e vlev ; *getrocknete Feigen*, fiez sec'h str. ; *getrocknete Erbsen*, piz kras str., piz sec'h str. ; *getrockneter Flachs*, kolo lin g. ; *getrockneter Inkarnat-Klee*, foenn melchon-ruz g. ; 2. [dre skeud.] *Tränen trocknen*, sec'hañ an daeroù, frealziñ, reiñ (degas) frealz d'u.b., diboaniañ. V.gw. (ist getrocknet / hat getrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, diazezañ, dizourañ ; *die Wäsche trocknet*, emañ ar c'houez (ar bugad, ar walc'hadenn) o sec'hañ.

Trocknen n. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'herezh g., sec'hadur g. ; *das Trocknen durch Wärmeeinwirkung*, an stoufailhañ g. ; *Schwindung des Holzes durch Trocknen*, *Schwinden des Holzes durch Trocknen*, skarp g., kurzhañ g. ; *die Wäsche zum Trocknen aufhängen*, lakaat ar bugad da sec'hañ, sec'hañ ar c'houez, lakaat ar walc'hadenn da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *die Wäsche zum Trocknen ausbreiten*, astenn dilhad, dalledañ dilhad ; *beim Trocknen wird Gips weiß*, gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ, gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ ; *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab*, kurzhañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ, skarpañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ.

trocknend ag. : sec'hus.

Trockenvorgang g. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'herezh g., sec'hadur g.

Trockner g. (-s,-) : sec'her g. [*liester* sec'herioù], disec'her g. [*liester* disec'herioù], sec'herez b. [*liester* sec'herezioù], disec'herez b. [*liester* disec'herezioù], digleborer g., digleborerez b., dizourenner g., dizourennerez b. ; *Haartrockner*, sec'herez-vlev b. [*liester* sec'herezioù-blev], sec'her-blev g. [*liester* sec'herioù-blev].

Trocknung b. (-,-en) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'herezh g., sec'hadur g. ; *die Trocknung beschleunigend*, sec'hus.

Trocknungsanlage b. (-,-n) : sec'herezh b.

Trocknungsmittel n. (-s,-) : disec'huzenn b., danvez disec'hus g., disec'her g. [*liester* disec'herioù].

Trocknungsscheune b. (-,-n) : sec'horeg b. [*liester* sec'horegoù], sec'hadeg b. [*liester* sec'hadegoù], sec'herezh b., sec'heuri b. [*liester* ?] ; *Trocknungsscheune für Tang*, sec'hadur g. ; *Trocknungsscheune für Hanf*, sec'hadeg kanab b.

Trocknungsvorgang g. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'herezh g., sec'hadur g.

Troddel b. (-,-n) : hupenn b., bechenn b., bechegenn b., bouchad g., bouch g., toupenn b., pompelenn b., klipenn b.

Troddelmütze b. (-,-n) : boned bechennek g., boned-klipenn g., boned toupenn g.,

Trödel g. (-s) : 1. kozhigelloù ls., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhez ls., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., fanfarluchoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., tammoù traoù ls. ; 2. marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b. ; 3. P. karnaj g., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., cholori g.

Trödelbude b. (-,-n) : kozhkailherezh b., stalikerezh b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b.

Trödelei b. (-,-en) : 1. [dispredeñ] kozhkailherezh b., stal dilhad kozh b., stal gozhigelloù b., takonerezh b. ; 2. P. lugud g., fleiserezh g., stranerezh g., luguderezh g., belbeterezh g., lentegezh b.

trödelig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, gourt, amlez, diboan.

Trödelfritze g. (-n,-n) : Yann diwar-lerc'h g., ruz-botoù g., ruzer g., ruz-revr g., ruzer-e-revr g., henour g., stlejer g., luguder g., c'hoarieller g., straner g., momeder g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., teurgenner g., stlejenn b., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], buzhugenner g., labaskenn b., beuzelenn b., kousker g., kouskadenn b., kouskedenn b., morgousked g. [*liester morgouskidi*], torter g. ; *das ist ja ein Trödelfritze*, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo ul lostenn.

Trödelhandel g. (-) : kozhkailherezh g., takonerezh g., trokataerezh g.

Trödelhändler g. (-s,-) : kozhkailher g., troker g., trokataer g., kozhigellour g., takoner g.

Trödelkram g. (-s) : kozhigelloù ls., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhajoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., fanfarluchoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., stalikez b., stalad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., tammoù traoù ls.

Trödelladen g. (-s,-laden) : kozhkailherezh b., stalikerezh b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal kozhigelloù b., takonerezh b. ; *die Trödeläden abklappern*, traoua, mont da draoua.

Trödeliese b. (-,-n) : ruzerez b., luguderez b., stranerez b., torterez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., stlejenn b., stlejerez b., abuzerez b., belbeterez b., luduenn b., strobell b.

Trödelmann g. (-s,-männer) : marc'hadour dilhad kozh g., kozhigellour g., kozhkailher g., takoner g.

Trödelmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.

trödeln V.gw. (hat getrödelt / ist getrödelt) : **1.** (hat) : gwerzhañ kozhigelloù, trokiñ, trokata, kozhkailhiñ ; **2.** (hat / *gant un durc'hadur* : ist) : chom a-sav, daleañ, dilerc'hiañ, chom da staliañ, warlerc'hiañ, chom diwar-lerc'h, debriñ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer) gant lugudajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari an abuzetez, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, pismigañ, pismigañ al labour, koll e boan, chom da c'houlerc'hiñ, chom da heniñ, glapezeniñ, stagañ boutonoù, chuchual, chuchuiñ, chartiñ, deren, dereniñ, vakiñ, bezañ trein war an-unan, treinañ, treinellat, toulbabañ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lantouzat, lureiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv,

chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da lantouzat, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da yarañ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'hoiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, filañ gant an diegi, lezirekaat, diekaat, falaoueta, straniñ, fleisat, galvagnat, toulbabañ, tortañ, chom da dortañ, lostenniñ, lostigellat, flechat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ (e dreid), ruzelliñ, ruzata, bezañ war an diwezhadoù, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, heniñ, teteiat, teurgenniñ, labaskenniñ, troiata, turlutañ, chom da zastum an tachoù, lentañ ; **3.** (hat) *er trödelt bei der Arbeit*, ne ra memet teukañ, hennezh a vez keit-ha-keit all oc'h ober e labour, hennezh a laka c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober.

Trödeln n. (-s) : stranerezh g., fleiserezh g., luguderezh g., gorregezh b., lentegezh b. ; *dass wir zu spät gekommen sind, haben wir deinem Trödeln zu verdanken*, da luguderezh a zo kaoz deomp da vezañ degouezhet re ziwezhat.

Trödelwaren ls. : kozhigelloù ls., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls. ; *sich nach Trödelwaren sehen*, traoua, mont da draoua.

Trödler g. (-s,-) : **1.** kozhigellour g., troker g., trokataer g., takoner g. ; **2.** P. ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., lostenn b., chuchuer g., torter g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., ruzer-e-revr g., treineller g., henour g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., stlejenn b., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], buzhugenner g., labaskenn b., beuzelenn b., kousker g., kouskadenn b., kouskedenn b., morgousked g. [*liester morgouskidi*], peul g.

Trödlerin b. (-,-nen) : **1.** kozhigellourez b., trokerez b., trokataerez b., takonerez b. ; **2.** P. ruzerez b., luguderez b., stlejerez b., stranerez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., teteiourz b., stlejenn b., stlejerez b., belbeterez b., strobell b., luduenn b.

Troer g. (-s,-) : *sellit ouzh Trojaner*.

Trog g. (-s,Tröge) : **1.** nev b., laouer b. [*liester laouerioù / laouiri*], botenn b., grenn b., komm g., of g., ofenn b. ; *Backtrog*, nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b. [*liester toazegoù*] ; *ein Trog aus Stein*, ul laouer mein b., ul laouer vaen b. ; *Inhalt eines Troges*, laoueriad b., kommad g., neviad b., ofad g., ofennad b. ; **2.** penton g., kibell b., pelestr g., bod b., beol b. ; *in einen Trog gießen*, kibellañ, pelestrañ, beoliañ ; *Inhalt eines Troges*, pelestrad g., kibellad b., pentoniad g., beoliad b.

Trogbrücke b. (-,-n) : pont-dour g., dourbont g., pont-kanol g.

Troghöhler g. (-s,-) : [tekn.] divoueder g. [*liester divouederioù*].

Troglobiont g. (-en,-en) : [loen.] troglobienn b. [*liester troglobied*].

Trogtal n. (-s,-täler) : [douar.] komm skornredel g., traoñienn skornredel b.

Troika b. (-,-s) : **1.** troika g. [*liester troikaoù*], karr tri a gezeg g., treinell tri a gezeg b. ; **2.** [polit.] troika g. [*liester troikaoù*], triad g., trikon g.

troisch ag. : *sellit ouzh trojanisch*.

Troja n. : Troia b.

Trojaner g. (-s,-) : Troian g. [*liester* Troianed].

trojanisch ag. : troian, ... Troia ; *das Trojanische Pferd*, marc'h Troia g. ; [dre skeud.] *ein trojanisches Pferd*, ur prof hag a zegaso gwallou mantrus d'e heul g., ur prof milliget g., ur prof a-berzh an diaoul g.

Trokar g. (-s,-e) : [mezeg.] trokar g. [*liester* trokariou].

Troll g. (-s,-e) : lutun g. [*liester* ed], kormandon g. [*liester* kormandoned], korrigant g. [*liester* korriganed].

Trollblume b. (-,-n) : [louza.] bouloù melen ls.

trollen V.em. : **sich trollen** (hat sich (ak.) getrollt) : en em dennañ, disvantañ kuit, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, jilgammañ, diskampañ, skampañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilañ an dachenn, riñsañ an dachenn, sachañ ar skasoù gant an-unan (*e skasoù gantañ, he skasoù ganti h.a.*) ; *er hat sich getrollt*, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hribat, kribet en deus anezhi, kribet eo er-maez, diloret en deus an dachenn, riñset en deus an dachenn, sachet en deus e skasoù gantañ.

Tolleybus g. (-ses,-se) : [treuzdougen] trolle g. [*liester* trolleou], trollebus g. [*liester* trollebusou].

Trolling n. (-s) : [pesketa] linenniñ g., kalaouiñ g., stokennat g. ; *Trolling treiben*, linenniñ, kalaouiñ, stokennat, ober ar stokenn.

Trombe b. (-,-n) : [hinouriezh] korvent g., korventenn b., korc'hwezh g., troidell b., trowent g., avel-gelc'hwid g., avel-dro g., avel-gorbell g., punellad-avel b., kelc'hwidenn b., kaouad avel tourmant b./g.

Trommel b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] taboulin b. ; *große Trommel*, taboulin vras b., mandore b. ; *kleine Trommel, Schnartrommel, Wirbeltrommel*, taboulin skiltr b., trommel sklent b. ; *die Trommel schlagen (rühren)*, skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor) ; *die Trommel wird gerührt*, skeiñ a reer (war) an daboulin, krozal a ra an daboulin ; *afrikanische Trommel*, tamtam g. ; **2.** [tekn., arm] (*Lade*)trommel, taboulin b. ; *in der Ladetrommel war nur eine Kugel*, ar bistolenn a oa karget a un tenn hepmuiken ; **3.** *Botanisiertrommel*, boest louzaouer b. ; **4.** [tekn.] dibuner g. [*liester* dibuneriou], puner g. [*liester* puneriou], turgnig g. [*liester* turgnigou].

Trommelbeinchen n. (-s,-) : [korf.] baleg klogeek g.

Trommelbremse b. (-,-n) : [tekn.] starderez dre daboulin b., fraouen dre daboulin g.

Trommelfell n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] kroc'hen an daboulin g. ; **2.** [korf.] taboulin b., lienenn taboulin ar skouarn b. ; *diese Musik bringt mein Trommelfell zum Platzen*, bouzaret eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor), ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn, ar sonerezh-mañ a droc'h va divskouarn din.

trommelfellerschütternd ag. : bouzarus, badaouus, sabatuus, sabaturus, skiltr, tregernus, mezevellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; *ein trommelfellerschütternder Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un trouz a'n ifern g., un trouz ifern g., un todion a'n diaoul, un trouz da droc'hañ an divskouarn g., un todilhon g., ur sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, ur fourgas spontus g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ

ur pothouarn g., un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat ; *ein trommelfellerschütterndes Lachen*, ur c'hoarz da vouzarañ ur pothouarn g., ur c'hoarz skiltr g., ur c'hoarz tregernus g.

Trommelfeuer n. (-s,-) : kanoliadeg dizehan b. ; *etwas unter Trommelfeuer nehmen*, kanoliata udb.

Trommelflöte b. (-,-n) : [sonerezh] pif g. ; *auf der Trommelflöte blasen*, pifal.

trommeln V.gw. (hat getrommelt) : **1.** skeiñ war an daboulin, seniñ gant an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor) ; [lu] *zum Sammeln trommeln*, seniñ an dec'hav, gervel d'en em vodañ ouzh son an daboulin, seniñ (taboulinañ) an tolp ; **2.** [dre skeud.] **a)** pigosat ; *der Regen trommelt auf das Dach*, emañ ar glav o pigosat an doenn ; *der Regen trommelt gegen die Scheiben*, skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester, sklakal a ra ar glav ouzh ar prenester ; **b)** *ich lasse nicht auf mir trommeln*, me ne vez ket lammet war va seuliou, ne laoskan den da vresañ ac'hanon, me ne lezan lakaat troad ebet war va gouzoug, me ne lezan den ebet da varc'hegezh ac'hanon ; **c)** *jemanden aus dem Schlaf trommeln*, dihuiniñ u.b. ouzh son an daboulin, [dre skeud.] dihuiniñ u.b. a-stroñs ; **d)** *an die Tür trommeln, gegen die Tür trommeln*, skeiñ war an nor a daolioù meilh-dorn, skeiñ war an nor a-daoladoù, skeiñ mort war an nor, skeiñ taer war an nor, skeiñ feuls war an nor, strapañ an nor, torbilat war an nor, darc'haouiñ an nor rust, hejañ ha dihejañ an nor, hejañ feuls an nor, horjellañ rust an nor, stekiñ-distekiñ ouzh an nor, lopañ war an nor, ober lopoù war an nor, lopata war an nor, skeiñ a-dribil war an nor, skeiñ a-fardeglev war an nor, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; **e)** *mit dem Daumen an die Pfeife trommeln*, morzholat e gom butun gant e viz-meud.

Trommeln n. (-s) : taboulinerezh g., tregern an daboulin b., tregern an daboulinoù b., kroz an daboulin g., kroz an daboulinoù g., taboulinadeg b., taboulinañ g.

Trommelrevolver g. (-s,-) : pistolenn-dro b., revolver g.

Trommelsäule b. (-,-n) : [tisav.] kolonenn daboulinek b.

Trommelschlag g. (-s,-schläge) : son an daboulin g. ; *mit Trommelschlag*, ouzh son an daboulin, gant lid bras, war an ton, war an ton uhelañ, war an ton bras, gant binioù ha bombard, gant digoroù bras, gant digorded, a-stroñs, gant modoù bras, gant modoù randonus, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigoroù, gant foet bras.

Trommelschlegel g. (-s,-) : bazh taboulin b. [*liester* bizhier taboulin].

Trommelspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] taboulin warellek b.

Trommelstock g. (-s,-stöcke) : bazh taboulin b. [*liester* bizhier taboulin].

Trommelsucht b. (-) : [loen., mezeg.] koeñv ar c'hof b., foeñv ar c'hof g.

Trommelwinde b. (-,-n) : [tekn.] traouilh dre daboulin g.

Trommelwirbel g. (-s,-) : taboulinadeg b., taboulinadenn b., tregern an daboulin b., tregern an daboulinoù b., kroz an daboulin g., kroz an daboulinoù g., taboulinerezh g., taboulinañ g.

Trommler g. (-s,-) : tabouliner g.

Trommlerin b. (-,-nen) : taboulinerez b.

Trompe-l'Œil g. (gen. - pe -s) : [arz] trell-lagad g.

Trompete b. (-,-n) : **1.** trompilh b., kleron g., [e yezh ar vugale] teuteut g. ; *der helle Klang der Trompeten*, son skiltr an

trompilhoù, stirilh an trompilhoù g., son sklintin an trompilhoù g. ; *das Schmettern der Trompete*, skiltradeg an drompilh b., an drompilhadenn b. ; *das Schmettern der Trompeten*, an drompilhadeg b. ; *die Ventilbohrungen einer Trompete*, toulloù un drompilh ls. ; *beim Klang der Trompete*, ouzh son an drompilh ; *die Trompete an die Lippen setzen, die Trompete ansetzen*, stagañ an drompilh ouzh e c'henoù, klotañ an drompilh ouzh e c'henoù ; *Trompete blasen, auf der Trompete blasen*, seniñ trompilh, plantañ c'hwezh en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, fleütañ gant e drompilh, kleroniñ, seniñ (c'hoari) gant an drompilh (Gregor) ; *laut in die Trompete stoßen, a)* plantañ c'hwezh (c'hwezhañ) en e drompilh, trompilhañ ; **b)** [dre skeud.] embann udb gant trouz bras, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, c'hwezhañ en e drompilh, skeiñ war e daboulin, embann udb gant an drompilh (Gregor), taboulinañ udb ; **2.** [korf.] *Ohrtrompete*, korzenn ar skouarn b., korzenn glevedel b., korzenn ar c'hleved b., korzenn Eustachi b.

trompeten V.gw. (hat trompetet) : **1.** trompilhañ, kleroniñ ; **2.** [olifanted, loened] musellat, trompilhañ.

Trompeten n. (-s,-) : musellat g., trompilhañ g., muselladennoù ls., muselladeg g., trompilhadennnoù ls., trompilhadeg b.

Trompetenärmel g. (-s,-) : [ardamezouriezh] marvilgin b.

Trompetenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] katalpezenn g. [*liester* katalpezenned].

Trompetenbläser g. (-s,-) : trompilher g., kloner g.

Trompetenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk trompilh g.

Trompetengold n. (-s) : [dre fent] laton g.

Trompetenhorn n. (-s,-hörner) : [loen.] meurgrogenn g. [*liester* meurgregin].

Trompetenmuskel g. (-s,-n) : [korf., *Musculus buccinator*] kigenn drompilher b.

Trompetennarzisse b. (-,-n) : [louza.] fœon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str.

Trompetenschall g. (-s) : son an drompilh g., klonadennoù ls., mouezh an trompilhoù b., trompilhadenn b., trompilhadeg b. ; *etwas unter Trompetenschall bekannt machen*, embann udb gant an drompilh (Gregor), kemenn udb gant trouz bras, taboulinañ udb.

Trompetenschnecke b. (-,-n) : [loen.] kilhog-mor g., kilhog-lec'hid g.

Trompetensignal n. (-s,-e) : [lu] trompilhadenn b., klonadenn b.

Trompetenstoß g. (-s,-stöße) : trompilhadenn b., klonadenn b.

Trompetentusch g. (-es,-e) : trompilhadeg b.

Trompeter g. (-s,-) : trompilher g., kloner g.

Trompeterin b. (-,-nen) : trompilherez b., klonerezh b.

Trompeterschwan g. (-s,-schwäne) : [loen.] alarc'h trompilh g. [*liester* elerc'h trompilh].

Trompetervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-korner g. [*liester* evned-korner].

Trope b. (-,-n) / **Tropus** g. (-,-Tropen) : [yezh.] trozenn b.

Tropen ls. : trovanoù ls. ; *in den Tropen*, en trovanoù, e broioù an trovanoù ; *die Tropen liegen auf beiden Seiten des Äquators*, a bep tu eus ar c'heheder emañ an trovanoù ; *die Verringerung der Waldfläche in den Tropen*, ar c'holl tachenn gant ar goadeg trovanel g.

Tropenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant evit an trovanoù g.

Tropenausrüstung b. (-,-en) : rikoù evit an trovanoù ls.

tropenfest ag. : azas ouzh an trovanoù, trovanelaet ; *tropenfest machen*, trovanelaat.

Tropenfestmachung b. (-,-en) : trovanelaat g.

Tropenfieber n. (-s) : [mezeg.] paludegezh b., malaria g., terzienn ar paludoù b., terzienn baludek b., kleñved ar paludoù g. ; *Mittel gegen Tropenfieber*, eneppaludeg g. [*liester* eneppaludeier] ; *Tropenfieber wird von Stechmücken übertragen*, ar moustiked eo a drezoug ar baludegezh.

Tropenhelm g. (-s,-e) : tokarn trevadenour g., tokarn evit an trovanoù g.

Tropenholz g. (-es) : prenn eus an trovanoù g., koad eus an trovanoù g.

Tropenklima n. (-s) : hinad trovanel b.

Tropenkoller g. (-s) : [mezeg.] follentez an trovanoù b., kaouad soñjoù du b.

Tropenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved trovanel g.

Tropenland n. (-s,-länder) : bro drovanel b., bro lec'hiet en trovanoù b. ; *in den Tropenländern*, e broioù an trovanoù.

Tropenmedizin b. (-) : [mezeg.] mezegiezh trovanel b.

Tropenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant trovanel str., plant eus an trovanoù str.

tropentauglich ag. : azas ouzh an trovanoù, trovanelaet.

Tropenwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koadeg trovanel b., koadeg kehederel b., koadeg tomm b.

Tropenzone b. (-,-n) : takad etretrovanel g., kelc'henn drovanel b., hinbarzh trovanel g., takad trovanel g.

Tropf g. (-s,-Tröpfe) : **1.** inosant g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., darsod g., diskiant g., pennsod g. ; *gutmütiger Tropf*, Yann al leue g. (Gregor), genoù-pak-kelien g., genoù da bakañ kelien g., pav-kaol g., louad g., lochore bras g., buzore g., loukez g., penn luch g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn b., kanuchenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., paganad g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], lofiseg g. [*liester* lofiseged], mab-azen g., magn g./b., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., takezenn b., krampouezhenn b., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., mell baja g., beulke g., jostram g. ; *armseliger Tropf*, kaezh g. [*liester* kaezhed], kaezh-Doue g., paourkaezh den g., paourkaezh bougre g. ; **2.** *armer Tropf*, paourig kaezh [*liester* peorien geizh] g. (Gregor).

Tropf g. (-s,-e) : [mezeg.] bilbilh g., beradenner g. ; *am Tropf hängen*, bezañ ouzh ar bilbilh.

Tropfbrett n. (-s,-er) : deverer g., parailher g., kanastell b.

Tröpfchen n. (-s,-) : takennig b. [*liester* takennoùigoù], diveradennig b. [*liester* diveradennoùigoù], banneig g. [*liester* banneoùigoù], beradig g. [*liester* beradoùigoù], lommig g. [*liester* lommouigoù], netraig g., mannig g., beskennad b. ; *nur ein Tröpfchen*, un disterañ hepken ! un diveradennig hepken ! ur veskennad nemetken ! ur beradig nemetken ! ; *ein Tröpfchen Wein*, ur banneig gwin g., un diveradennig win b., ul lommig gwin g., ur beradig gwin g., ur strinkadenn win b. ; *ein Tröpfchen Milch*, ul livadenn laezh b. ; *es fließt kein Tröpfchen Liebe in deinen Adern*, n'eus ket ur beradig gwad a garantez ennout.

tröpfchenweise Adv. : 1. takenn-ha-takenn, a-dakennoù, berad-ha-berad, ber-ber, bilh-bilh, a-ver, a-veradoù, a-sil ; *tröpfchenweise rinnen*, beradiñ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh ; 2. [dre skeud.] a-nebeudoùigoù, dre gont, diouzh kont, a-sil.

tröpfeln V.gw. (hat getröpfelt / *gant un durc'hadur* : ist getröpfelt) : 1. [liñvenn] bilbilhat, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, strilhañ, redek, redek bilh-bilh, diverañ bilh-bilh ; 2. [endalc'her] dizourañ, berañ, deverañ.

V.dibers. (hat getröpfelt) : *es tröpfelt*, lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, berañ a ra, litenniñ a ra, glav tanav (glav bihan, glav plaen) a ra, glav-kemener (avel lart, glavig, ailhenn, glav munut, glav tamouezet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo, lous eo an amzer, brein eo an amzer, gleb eo an amzer, glizhañ (glizhenniñ, glavenniñ, glavigañ) a ra.

V.k.e. (hat getröpfelt) : 1. deverañ, lezel da gouezhañ takenn-ha-takenn ; 2. [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ, silañ.

Tröpfeln n. (-s,-) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., enstrilhañ g., bererezh g.

tropfen V.gw. (hat getropft / *gant un durc'hadur* : ist getropft) : 1. [liñvenn] bilbilhat, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, strilhañ, redek, redek bilh-bilh, deverañ, diverañ bilh-bilh, pizennañ, kouezhañ a-riolennoù ; *Schweiß tropft*, pizennañ a ra ar c'hwezenn, perzañ a ra ar c'hwezenn, glizhenniñ a ra an dourc'hwez war e dal, paterenniñ a ra an dourc'hwez war e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn diouzh e dal, an dourc'hwez a red dioutañ, deverañ a ra ar c'hwez diouzh e gorf ; *ihm tropft der Schweiß von der Stirn*, c'hweziñ a ra ken na zever an dour dioutañ (Gregor), dourc'hwez a zever diouzh e dal, emañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o tiruilhal, o teverañ) diouzh e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn diouzh e dal ; *Tränen tropfen*, pizennañ a ra an daeroù, perzañ a ra an daeroù, bilh-bilh e red an daeroù diouzh an daoulagad ; *Regenwasser tropfte auf mein Bett*, ar glav a gouezhe a-riolennoù war va gwele ; *aus den Nähten zwischen den Schiffsplanken tropft Wasser*, gouelañ a ra ar vag dre ar gremoù ; 2. [endalc'her] dizourañ, berañ, deverañ ; *der Wasserhahn tropft*, berañ a ra ar c'hog, koll a ra ar c'hog ; *tropfen lassen*, dizourañ ; *die Nase tropft ihm*, an dour a ver diouzh e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, fri berous eo, glaourenniñ a ra e fri.

V.k.e. (hat getropft) : 1. deverañ, lezel da gouezhañ takenn-ha-takenn ; 2. [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ, silañ.

V.dibers. (hat getropft) : *es tropft vom Dach*, deverañ a ra an toenn.

Tropfen¹ g. (-s,-) : 1. takenn b., takadenn b., deveradenn b., diveradenn b., banne g., bannac'h g., lomm g., lommig g., lommad g., berad g., beradenn b., beradig g., tapad g., tapenn b., tapadenn b., flipadenn b., plapenn b., pikad g., [dre fent] paterenn b., pateradenn b. ; *nur einen Tropfen*, ur veskennad nemetken ! un diveradennig hepken ! un disterañ hepken ! ur beradig nemetken ! ; *ein Regentropfen*, un dakenn c'hlav b., un dakadenn c'hlav b., ur berad glav g., ur c'hlavenn b. ; *dicker Regentropfen*, glavadenn b. ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen*, n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *dicke Tropfen schwitzen*, c'hweziñ e-leizh, bezañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o teverañ) diouzh an-unan, c'hweziñ evel un touilh, c'hweziñ brein, c'hweziñ dourek, bezañ e c'hwez, bezañ c'hwez-brein (c'hwez-holl, dour-c'hwez-holl, dour-c'hwez-tout), bezañ ar c'hwez o teredek diouzh e dal, bezañ an dour o redek diouzh an-unan, bezañ an dour o tiruilhal diouzh an-unan, bezañ an dour o tiverañ diouzh an-unan, bezañ gleb-brein gant ar c'hwezour, bezañ ar c'hwezour o

tiverañ diouzh an-unan, bezañ c'hwez-dour-dispenn ; *ein Tropfen Blut*, *ein Blutstropfen*, un dakenn wad b., ul lomm gwad g., ur strilh gwad g. ; *Tropfen bilden*, pizañ, pizennañ, paterenniñ ; *keinen Tropfen Alkohol anrühren*, tremen hep takenn ; *er hat den ganzen Tag keinen einzigen Tropfen Alkohol zu sich genommen*, chomet eo divanne a-hed an deiz, chomet eo didakenn a-hed an deiz ; 2. [dre skeud.] *ein guter Tropfen*, gwin mat g., gwin fin g., chistr mat g., chistr fin g., lambig mat g., lambig fin g. ; *ein edler Tropfen*, ur seim bras g., ur chem meur g. ; *wir wollen noch einen Tropfen trinken*, ur banne all a yelo ganeomp ; 3. [mezeg.] *Tropfen einnehmen*, kemer e vanneoù louzoù ; *Nasentropfen*, takennoù louzoù da lakaat er fri ls. ; 4. [tro-lavar] *das ist nur ein Tropfen auf dem heißen Stein*, se 'zo evel palastr ar wrac'h, se 'zo evel palastr ar wrac'h na ra na droug na vad g., se 'zo ur blouzenn e-kichenn ur bern plouz ; 5. [tro-lavar] *viele Tropfen machen einen Bach*, an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez ; *steter Tropfen höhlt den Stein*, a-van-da-van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tammig-ha-tammig e vez graet e vragoù da Yannig, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed ; 6. *batavischer Tropfen*, daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

Tropfen² n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., enstrilhañ g., bererezh g.

Tropfenfänger g. (-s,-) : [tisav.] korbell-dizourañ g.

Tropfenflasche b. (-,-n) : [mezeg.] flask takenner g., flask enskuilh g.

tropfenweise Adv. : takenn-ha-takenn, a-dakennoù, berad-ha-berad, ber-ber, bilh-bilh, a-ver, a-veradoù, a-ver, a-sil ; *tropfenweise rinnen*, berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh.

Tropfenzähler g. (-s,-) / **Tropfer** g. (-s,-) / **Tropfglas** n. (-es,-gläser) : [mezeg.] takennerez b., deveradennerez b.

Tropfinfusion b. (-,-en) : [mezeg.] enskuilhañ g., enskuilh g.

Tropfkante b. (-,-n) : [tisav.] korbell-dizourañ g.

tropfnass ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, touillet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'henn, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, trempet evel bara soubenn, trempet betek e eskern, paket ur revriad dour gantañ.

Tropfpfanne b. (-,-n) : kas g., lichefre g.

Tropfpipette b. (-,-n) : [mezeg.] takennerez b., deveradennerez b.

Tropfpunkt g. (-s,-e) : [fizik] lommverk g.

Tropfröhrchen n. (-s,-) : [mezeg.] takennerez b., deveradennerez b.

Tropfsieb n. (-s,-e) : krouer diverañ g., tamouez diverañ g.

Tropfstein g. (-s,-e) : hinkin-maen g., fetisad razek g. ; *Zapfentropfstein*, hinkin-bolz g., bolzhinkin g., hinkin-maen bolz g. ; *Säulentropfstein*, hinkin-leur g., leurhinkin g., hinkin-maen leur g.

Tropfsteinhöhle b. (-,-n) : kev g., mougev g., groc'h g./b.

Tropfwein g. (-s,-e) : ar vamm win b., ar flour eus ar gwin g., ar gwin flour g.

Trophäe b. (-,-n) : 1. trofe g., arouez-trec'h b., eñvor-drec'h b., eñvorenn-drec'h b., koun-trec'h g. ; 2. [sport] P. maout g. ; *die Trophäe gewinnen*, sevel ar maout.

trophisch ag. : [bev.] teñvel, teñvañ ; *trophische Störungen*, strafuilhoù teñvañ ls.

Trophoblast g. (-en,-en) : [bev., mezeg.] trofoblast g.

Trophoblast- / **trophoblastisch** ag. : [bev., mezeg.] ... trofoblastek.

Trophotropie b. (-,-n) : [mezeg.] vagotoniezh b.

Tropikvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] faeton g. [*liester* faetoned], lost-plouz g. [*liester* lostoù-plouz].

tropisch ag. : 1. trovanel, etretrovanel ; *subtropisch*, istrovanel, goudrovanel, goudrovanat ; *tropisches Klima*, hinad trovanel b. ; *tropisches Trockenklima*, hinad trovanel sec'h b. ; *tropisches Regenklima*, hinad trovanel gieb b. ; *tropische Flora*, *tropische Vegetation*, struzh trovanel g. ; *tropischer Zyklon*, kelc'hwidenn drovanel b. ; *tropischer Wald*, koadeg trovanel b. ; *tropischer Regenwald*, koadeg c'hleb trovanel b., koadeg c'hleb kehederel b. ; 2. [stered., mentawouriezh] *tropisches Jahr*, bloavezh trovanel g., bloavezh heol g. ; *tropische Periode*, *tropische Revolutionsperiode*, kelc'htrovezh trovanel b. ; 3. [yezh.] trozennek.

Tropismus g. (-,Tropismen) : [bev.] kerc'hegezh b., desachadur g.

Tropopause b. (-) : [hinouriezh] tropopaoz g.

Troposphäre b. (-) : [hinouriezh] troposfer g.

troposphärisch ag. : troposferek.

Tropus g. (-,Tropen) : [yezh.] trozenn b. ; *die Tropen betreffend*, trozennek.

Tross g. (-es,-e) : 1. strob-arme g., strobelloù ls., tren g., heul g., heuliad g., heuliadeg b., koskor g., koskorad g., amheuliadeg b. ; 2. [dre heñvel.] strobelloù ls., standur b. ; *einen großen Tross hinter sich haben*, kas ur bern pakadoù gant an-unan, kas ur stlabez pakadoù gant an-unan, bezañ ur strob landrammus gant an-unan, stlejañ ur bern pakadoù d'e heul, dont ur bern fardaj gant an-unan, en em lastrañ gant ur bern pakadoù, tennañ ur standur vras war e lerc'h, bezañ strobelloù gant an-unan, bezañ ur strobad pakajoù gant an-unan.

Trosse b. (-,-n) : [merdead.] fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., grelink g., bos g., stag g., ere g., rabank g., chabl g., penn-fard g., amar g., festell b. ; *die Trossen loswerfen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù, largañ an amaraioù, dizamariñ.

Trossknecht g. (-s,-e) : 1. [istor] mevel arme g. ; 2. [lu] soudard eus an tren g.

Trosswagen g. (-s,-) : [lu] karr goloet (Gregor) g., karr ballinet g., stroborell b.

Trost g. (-es) : 1. frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., dic'hlaç'har g., dizoan g./b., souden g., didorr g., harp g. ; *Trost bringend*, kennerzhus, frealzus, leun a goñfort, koñfortus ; *Trost bringende Gedanken*, mennozhioù frealzus ls., mennozhioù koñfortus ls. ; *Trost spenden*, *Trost gewähren*, degas (reiñ) frealz, lakaat frealz da sevel [en u.b.], bezañ ur vadelezh, koñfortiñ, kizañ glaç'har u.b., kizañ ar boan ; *jemandem Trost zusprechen*, frealziñ (klask frealziñ, diboaniañ, koñfortiñ) u.b., kennerzhañ u.b. gant e gomzoù, dic'hlaç'hariñ u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù (reiñ ton) d'u.b., skoazellañ u.b. en e zoanioù, frealziñ u.b. en e anken, kizañ glaç'har u.b., kizañ poan u.b., kalmiñ glaç'har u.b., harpañ u.b., reiñ harp d'u.b. ; *das ist ein schlechter Trost*, ar pezh kaer ! an taol kaer ! ar stal gaer ! n'on na gwell na gwazh a se, n'eus ket peadra da'm diboaniañ ; *bei jemandem Trost finden*, kaout frealz digant u.b. ; *mögest du nun ein bisschen Trost finden* ! gras dit kaout un tamm frealz ! ; *zum Trost sei gesagt, dass ...,* met mat eo gouzout memes tra e ..., met vad a raio deoc'h gouzout memes tra e ... ; *Trost*

suchen, goulenn frealz ; *nach Trost suchen*, klask frealzidigezh ; 2. [tro-lavar] *du bist nicht recht bei Troste*, trevariañ a ra da skiant, diahelet eo da spered, direizhet eo da spered, distrañset eo da spered, emaout o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, brizhañ a rez, direzoniñ a rez, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? n'out ket mat gant da benn, ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ec'h eus anezho, diboellañ a rez.

tröstbar ag. : frealzadus, ... a c'heller frealziñ.

trostbedürftig ag. : dic'hoanag, dizesperet, dizesper, en diaskren, trenobiet.

Trostbringer g. (-s,-) : frealzer g., diboanier g., souden g.

trösten V.k.e. (hat getröstet) : frealziñ, klask frealziñ, diboaniañ, koñfortiñ, kennerzhañ, dic'hlaç'hariñ, dienkreziñ, dihuzañ, dinec'hiñ, distav, dizoaniañ, divec'hiañ diouzh e c'hlaç'har, divec'hiañ eus e c'hlaç'har, kalmiñ glaç'har u.b., kizañ glaç'har u.b., harpañ, reiñ harp da ; *jemanden über (wegen) etwas trösten*, dic'hlaç'hariñ u.b. eus udb ; *ich habe ihn getröstet*, frealzet em boa anezhañ en e anken, kizet em boa e c'hlaç'har, kalmet em boa e c'hlaç'har, e goñfortet em boa ; *jemanden trösten*, diboaniañ u.b., frealziñ u.b. en e anken, kizañ glaç'har u.b., kizañ poan u.b., kalmiñ glaç'har u.b. ; *es hat mich getröstet, ihn vor seinem Tod noch einmal sehen zu dürfen*, ur frealz (ur c'hoñfort) e voe evidon gwelet anezhañ ur wech c'hoazh a-raok e varv ; *Gott tröste ihn* ! Doue d'e ziboanio ! Doue d'e gennerzho ! Doue d'e frealzo ! ; *Weinen tröstet und beruhigt die Gemütslage*, c'hwek eo gouelañ war e boanioù.

V.em. : **sich trösten** (hat sich (ak.) getröstet) : dic'hlaç'hariñ, dienkreziñ, dinec'hiñ, distanañ e c'hlaç'har, tremen e c'hlaç'har, nebeutaat ar c'hwen en e loeroù, kas an enkreiz diwar e galon, en em frealziñ ; *das tue ich, um mich zu trösten*, an dra-se a ran evit tremen va glaç'har ; *sich über einen Verlust schnell trösten*, dic'hlaç'hariñ buan eus ur c'holl bennak ; *tröste dich* ! n'ez ket d'ober biloù (d'ober tachoù) ! 'rez ket bil ! 'rez ket biloù ! na drikamard ket da voulienn ! laosk da redek ! bez dinec'h ! n'ez ket da gaout nec'hamant ! bez dizaon ! bez dizoan !

tröstend ag. : kennerzhus, frealzus, koñfortus, leun a goñfort, c'hwek.

Tröster g. (-s,-) : 1. frealzer g., diboanier g., dic'hlaç'harer g., souden g. ; 2. [dre skeud.] a) levr lennet ugent-kant gwech g. ; b) alkool g.

Trösterin b. (-,-nen) : frealzerez b., diboanierez b., dic'hlaç'harerez b.

tröstlich ag. : frealzus, kennerzhus, koñfortus, leun a goñfort, c'hwek.

trostlos ag. : 1. digoñfort, diskoñfort, glaç'haret, difrealz, disoulas ; 2. [dre skeud.] trist-meurbet, kañvaouus, doanuis, mantrus, ranngalonus, glaç'harus, dic'hoanagus, dispius, digalonekaus ; *sein Dasein erschien ihm nun öde und trostlos*, ne gave mui saour gant netra ; *das Wetter ist trist, grau, trübe und trostlos*, moret eo an amzer ; 3. distro, digenvez, digevannez, digevannezus, digavandenn, gwaremm, gouez, didud, divuhez, dizarempred, dicheñs-bras.

Trostlosigkeit b. (-) : dic'hoanag g., dispi g., digalon g., glaç'har g./b., bihanez b., disvoued-penn g., mantr g./b., ranngalon b., glaç'har g., digoñfort g., diskoñfort g., diskoñfortañ b., tristidigezh b., tristez b.

Trostflaster n. (-s,-) : frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., dic'hlaç'har g.

Trostpreis g. (-es,-e) : *er bekam einen Trostpreis*, ur priz da frealziñ anezhañ en doa bet.

trostreich ag. : frealzus, kennerzhus, koñfortus, leun a goñfort.

Trostspender g. (-s,-) : frealzer g., diboanier g., dic'hlaç'harer g., souter g.

Tröstung b. (-,-en) : frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., didorr g.

Trostwort n. (-s,-e) : komzoù a frealzidigezh ls., komzoù frealziñ ls., komzoù koñfortiñ ls., komzoù kennerzhañ ls.

Tröte b. (-,-n) : 1. [sonerezh, c'hoariell] berlitonenn b. ; 2. [dre fent] korn-mouezh g., beoger g. [*liester* beogeriou].

Trott g. (-s,-e) : 1. trot g./b., tus g., piltrot g., trip b. ; 2. *der übliche Trott*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b. ; *aus dem alten Trott ausbrechen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), ober un achap, ober un achapadenn ; *wieder in den alten Trott verfallen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul endro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn.

Trotte b. (-,-n) : [gwin, Bro-Suis, su Bro-Alamagn] gwaskell b., gwask g./b., gwaskerell b., gwaskerez b., presouer g.

Trottell g. (-s,-) : kouilhon g., laban g., jobezenn b., pennsod g., diskiant g., darsod g., genoù-pak-kelien g., pav-kaol g., louad g., brichin g., brizh g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapezh g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., amoed g., loukez g., kloukez g., gogez g., penn luch g., penndolog g., leue g., takezenn b., krampouezhenn b., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., balteg g. [*liester* balteien], penn beuz g., penn sot g., penn pikous g., keuneudenn b., kanuchenn b., penn-bazh g., begog g., penn-skod g., penn peul g., penn pampes g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., patoenn b., paganad g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., buoc'hig an Aotrou Doue b., kaezh g. [*liester* kaezhd], kaezh-Doue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., mell baja g., beulke g., jostram g., feson tarte b., genoù tarte g., houperig g., alvaon divaoue g. ; *was für ein ausgemachter Trottel* ! pebezh panezenn ! pebezh mab-azen ! anduilhenn daonet ! pebezh patatezenn ! pebezh penn chatal ! ; *als Trottel gelten*, tremen evit ul laorañs ; *ein alter Trottel*, ur c'hozh straker g., ur brammer kozh g., ur paourkaezh loaver g., ur gastaouer kozh g., ur gaster kozh g., ul loufer g., ur c'hozh kripon g., ur c'hripon pampes g., ur c'hripon impopo g., ur c'hripon babala g., ur c'hripon luo g., ur glaourenneg g., un neudenner g., un impopo kozh g., un inosant kozh g., droch ar pardon g., ur penn maout g., ur vagadenn b.

trottellig ag. : diampart, pounner e vodoù ober, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, nouch, lallaik.

Trottellumme b. (-,-n) : [loen.] erev beg hir g., godez beg hir g.

trotteln V.gw. / **trotten** V.gw. (ist getrottelt / ist getrottet) : trolat, trotellat, tripal, piltrotat, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklamm, mont d'ar piklammig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, ober kammedoù bihan ha mibin.

Trottinett n. (-s,-e) : [Bro-Suis] troterezig b., troadikenn b.

Trottoir n. (-s,-s/-e) : riblenn-straed b.

Trotz g. (-es) : daeadeenn b., fougeadeenn b., taol brabañs g., dae g., amsentidigezh b., heg g. ; *jemandem Trotz bieten*, rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., pennañ d'u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *der Gefahr Trotz bieten*, talañ ouzh an dañjer ; *jemandem zum Trotz*, en desped d'u.b., dre an desped ag u.b., en desped da varv u.b., daoust d'u.b., en daoust d'u.b., dirak barv u.b. ; *allen Hindernissen zum Trotz*, *allen Widerständen zum Trotz*, *allen Widrigkeiten zum Trotz*, *allen und jedem zum Trotz*, *allen und jedem zum Trotz*, daoust da bep tra, daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhoù, en desped d'ar skoselloù lakaet war e hent, a-dreuz drez ha spenn, en enep d'an holl ; *etwas (dat.) zum Trotz*, en desped (daoust) d'udb, gant desped / dre zesped (Gregor) ; *der Gefahr zum Trotz*, daoust d'an dañjer, en desped d'an dañjer ; *allen zum Trotz*, daoust da bep tra ; *allen und jedem zum Trotz*, en enep d'an holl ; *aus Trotz*, dre ma kar an dael, dre ma'z eo ebat gantañ ober an heg, dre zae, dre fouge.

trotz araog. (gen.) : daoust da, en daoust da, en desped da, dre an desped a ; *trotz der Gefahr*, daoust d'an dañjer, en desped d'an dañjer ; *trotz des Verbotes*, petra bennak ma oa difennet d'en ober (Gregor), en daoust d'an difenn a veze graet ouzhomp, en desped d'an difenn a veze graet ouzhomp ; *trotz seines Alters*, evit e oad, daoust d'e oad ; *trotz der Entfernung*, *die uns trennt*, daoust d'ar pell a zo etrezomp ; *trotz des Altersunterschieds*, en desped d'an oad a oa etrezo ; *trotz meiner äußerlichen Erscheinung*, daoust d'am everiañs ; *trotz der langen Strecke*, *die er zurückzulegen hatte*, kam er ziemlich früh heim, pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *trotz aller Hindernisse*, *trotz aller Widrigkeiten*, daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhoù, daoust da bep tra, a-dreuz drez ha spenn ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen*, deuet eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus, deuet eo war e droad ha goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben*, fritañ paourentez er billig a garantez ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont.

trotzalledem Adv. : daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl, daoust da bep tra, daoust pe zaoust, daoust da zaoust.

Trotzalter n. (-s) : [bugale, loen.] oad ar sultennoù g., oad ar froudennoù g., oad an nac'h g.

trotzdem Adv. : daoust da se, evit ac'hano, daoust da gement-se, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, evelato, memes tra, nag evit-se, evit-se, padal, neoazh, evelkent, evit afer-se, evit kement-se, kement-se, kent a se ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und trotzdem bin ich noch nicht fertig*, e-pad ar mintinvezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ ; *ich bin traurig und singe trotzdem*, trist on ha neoazh me a gan ; *es geht ihm besser, trotzdem ist er noch lange nicht wieder gesund*, mont

a ra gwelloc'h gantañ, met evit-se n'eo ket pare c'hoazh, pell ac'hano ; *und trotzdem geben wir die Hoffnung nicht auf*, neoazh hon eus goanag, ha padal hon eus goanag.

trotzen V.gw. (dat.) (hat getrotzt) : *jemandem trotzen*, rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., dizarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *der Armut trotzen*, kiañ ouzh ar seizh dienez ; *einer Herausforderung trotzen*, talañ ouzh un dae ; *der Gefahr trotzen*, talañ ouzh an dañjer.

trotzig ag. : pennek, kilpennek, aheurtet, kilvers, amjestr, rekin, beuz, treuz, ... na ra ken ar pezh a gar.

Trotzkismus g. (-) : trotskiouriezh b., trotskouriezh b.

Trotzkist g. (-en,-en) : trotskiour g., trotskour g.

Trotzkopf g. (-s,-köpfe) : 1. penn-treuz g., penn-kleiz g., spered rekin a zen g., penn tortis g., spered kamm g., spered gin a zen g., spered kontrol a zen g., penn-fall g., penn-sourd g., penn-rekin g., penn beuz g., penn heurt g., mulgen b. [*liester* mulgened], penn koad g., tourc'h-dall g., diskol g., disuj g., tarin g., mouzher g., mouzherez b., sourrenn b., aheurtet g., penn-mouzh g., marc'h-mul a zen g. ; *seinen Trotzkopf aufsetzen*, ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vuzelloù, mouspenñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, ober penn maout, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoed, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, c'hoari e benn fall, ober e benn bihan, ober e benn fall, ober penn kozh, ober fas koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober kozh vin, en em aheurtiñ, en em bennadiñ, en em empennañ ; 2. brabañser g., pezh glorius g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., boufon g., pabor g., fougaser g., balpour g., glabouser g., bern trein g.

trotzköfig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, beuz, tev e voned, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ, rekin, gin, ... na ra ken ar pezh a gar.

Trotzreaktion b. (-,-en) : ersav a zipit g., ersav a zesped g., ersav a chif g.

Trotzwinkel g. (-s,-) : saloñsig g., kambr-itron b.

Troubadour g. (-s,-s/-e) : [lenn.] troubadour g. [*liester* troubadoured], barzh ok g.

Trouvère g. (-s,-s) : [lenn.] trouver g. [*liester* trouvered], barzh gallek g.

trüb ag. / **trübe** ag. : 1. disklaer, amsklaer, diluc'h, divoull, amvoull, bouc'h, displann, strafuilhet, mesket, strabouilhet, troubl, trompl, tev, leidek ; *trübe werden*, tromplaat ; *trübes Wasser*, dour lec'hidek g., dour n'eo ket sklaer g., dour bouc'h (saotret, displann, amsklaer, strafuilhet, strabouilhet, tev, divoull) g., dour lous g. ; *trübes Meerwasser*, mor brein g. ; *dieser Apfelwein ist leicht trübe*, un tamm eo bouc'h liv ar sitr-mañ ; 2. *trübes Wetter*, oabl koumoulek (du, trubuilhet) g., amzer goumoulek b., amzer goc'hennet b., amzer gudennek b., amzer vouchet b., amzer vouzhet b., amzer c'hris b., amzer hurennek b., amzer gogusek b., amzer voret b., amzer lizennet

b., amzer lug b., amzer luget b., tristamzer g. ; *trüber Himmel*, oabl koc'hennet g., oabl lizennet g. ; *das Wetter ist trist, grau, trübe und trostlos*, moret eo an amzer ; 3. [heol, loar] digar, toull ; *die Sonne scheint trübe*, toull eo an heol, ur banne heol a zo nemetken, an heol a zo lagad bleiz gantañ, digar eo an heol ; *der Mond scheint trübe heute*, amloar a zo en noz-mañ ; 4. *der Spiegel ist trüb*, dilufr eo ar melezeour, pouset eo ar melezeour gant an aezhenn ; *der Spiegel wird mit der Zeit trüb*, diflouriñ a ra ar melezeour ; 5. dister, bihan ; *trübes Licht*, amc'houlou g. ; *das Licht brennt trüb*, gwall zister eo ar gouloù ; 6. [dre skeud.] *im Trüben fischen*, kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), treuzellañ, ober taolioù fobiez, ober taolioù kamm, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilhat, ober troidelloù fall, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, bezañ koad a-dreuz en an-unan, bezañ tro (gwe) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, na vont eeun ganti, korvigellañ, ober kammdroioù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, trafikajiñ, troidellat, tokellat, bevañ diwar-bouez e ivinoù ; 7. *trübe Gedanken*, soñjoù du ls., soñjoù teñval ls., soñjoù pok ls. ; *trüben Gedanken nachhängen*, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, trikamardiñ e voulienn, en em zebriñ, lonkañ (malañ, disvalañ, magañ, tennañ, chaokat, debriñ) soñjoù du, bezañ soñjoù du o rodellañ (o ribotat) en e spered, bezañ soñjoù du o rodellañ dre e spered, bezañ soñjoù du o rodellañ en e benn, malañ glaou, magañ e c'hlac'h, magañ e boan, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ e galon war ar c'hrih, bezañ morennet e ene gant ar glac'h, bezañ pounner e benn, ober gwad fall, lakaat e wad da dreiñ e gwelien, debriñ e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, kemer merfeti, kemer glac'h, roulat mennozhioù du en e benn, chaokat e ivinoù, bezañ ur penn-skort, bezañ ur spered chalus a zen ; 8. beunek, amalek, hurennek, klouhanek, kudennek ; *warum machst du ein so trübes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *trübes Gesicht*, neuz huernus / neuz c'hrignous b. (Gregor), tal du g., penn du g., penn teñval, tal teñval g., penn kozh g., penn hurennek g., neuz niñvet b., neuz trist b., penn beunek g. ; 9. *trübe Zukunftsaussichten*, oabl bac'h g., diougan un dazont prederius (ankenius), diougan un amzer da zont nec'hus (rec'hus) g. ; 10. *in trüber Stimmung sein*, bezañ beunek, bezañ amalek, bezañ hurennek, bezañ klouhanek, bezañ kudennek, bezañ kozh e benn, ober penn du, bezañ du e dal, bezañ teñval e benn, kemer nec'hamant, niñval, bezañ poaniet (glac'haret, chifet, o tebriñ e spered), bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered ; *in trübe Stimmung verfallen*, amaliñ, amalekaat, hurenniñ.

Trübe b. (-) : disklarded b., dilufrded b., divoullded b., divoullder g., troubl g., [kimiezh, fizik] leiter g.

Trubel g. (-s) : dever g., pres g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h g., galoupadeg b., firbouch g., filfil g., mont-dont g., monedonea g., trekou g. ; *hier herrscht großer Trubel*, mesk (birvilh, hej ha prez, dever, charre, lavig, kas-digas, kas, fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, filfil) a zo du-mañ, un trekou bras a zo du-mañ, kabal ha fourgas a zo amañ.

trüben V.k.e. (hat getrübt) : 1. kabouilhat, strafuilhañ, strabouilhat, fankañ, teñvalaat, dilufrañ, trebouliñ, brellañ, meskañ ; *das Wasser trüben*, kabouilhat an dour, strafuilhañ an dour, fankañ an dour, teñvalaat an dour, brellañ an dour ; *das Meerwasser trüben*, dallañ ar mor ; *jemandem den*

Verstand trüben, direizhañ spered u.b., direizhañ penn u.b., lakaat troublen e spered u.b., koabrennañ spered u.b., koc'hennañ spered u.b., brumenniñ spered u.b., dallañ u.b., badinellañ u.b., bac'hiñ u.b., burlutiñ u.b., mezevelliñ u.b., trelañ u.b., P. meskañ spered u.b. ; *vom Schleier des Todes getrübe Augen*, daoulagad marvennet ls., daoulagad gwerennet ls., daoulagad koc'hennet gant ar marv g. ; **2.** louzañ ; *jemandes Ruhm trüben*, kas brud u.b. da ludu ; **3.** *er tut, als ob er kein Wässerchen trüben könnte*, emañ o c'hoari e santig plastr (e santig koar), emañ oc'h ober an dañvad (e zañvad, e glufan, e gazh gleb), klev hennezh gant e c'henoù gleb, emañ o kemer troioù pilpous ; *er kann kein Wässerchen trüben*, hennezh a zo ur galon aour a zen, hennezh n'eus na si na gwri ennañ, n'eus diwarnañ na rag na perag, n'eus ket a we ennañ, hennezh a zo ken divalis hag un oan, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, n'eus tamm malis ennañ, gwel e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak ; *er sieht aus, als ob er kein Wässerchen trüben könnte*, reiñ a rafed an aotrou Doue dezhañ hep kofesadur.

V.em. : **sich trüben** (hat sich (ak.) getrübt) : teñvalaat, dilufañ, duaat ; **a)** [den direizh e weled] *meine Augen trüben sich*, brumenniñ a ra va daoulagad, va daoulagad 'zo deuet da deñvalaat, teñvalaat a ra va daoulagad da welet, teñvalaat a ran da welet, me eo erru teñval va gweled, me eo erru teñval va daoulagad ; **b)** [den o vervel] *seine Augen trüben sich*, setu e zaoulagad o tont da goc'hennañ ; **c)** [hinouriezh] *der Himmel trübt sich*, drusaat a ra ar c'hoabr, grisaat a ra an amzer, drusaat a ra an amzer, an amzer a zua, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh.

Trübheit b. (-) : disklaeredd b., dilufred b., divoullded b., divoullder g., troubl g.

Trübsal b. (-,e) : enkreuz g., anken b., kalonad b., rangalon b., melre g., glac'har g., margalon b., bihanez b., trubuilh g., strafuilh g., treboul g., goulid g., doan b., niñv g., tubuilh g. ; *Trübsal blasen*, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, trikamardiñ e voulienn, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, lonkañ soñjezonoù, roulat soñjoù du en e benn, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, malañ glaou, bezañ e galon war ar c'hrlh, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, lakaat e wad da dreiñ e gwelien, bezañ o vagañ soñjoù du, bezañ izel ar banniel gant an-unan, bezañ kouezhet izel ar banniel gant an-unan, bezañ gant kleñved ar penn du, bezañ aet izel e galon, bezañ ur bod-spenn war e dal, bezañ gant ur barrad „blues“, bezañ pounner e spered, bezañ diaes en e benn, bezañ enkrezet, bezañ war enkreuz, bezañ un enkreuz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gant ur barr enkreuz, bezañ gant ur barrad mennozhioù du, bezañ gant ur gaouad soñjoù du, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, bezañ krog d'ober neuz fall, bezañ krog da c'hoari da fall, kemer merfeti, bezañ ur penn-skort, morfontiñ, turlutañ ; *in Trübsal verfallen*, amaliñ, amalekaat, hurenniñ ; [relij.] *die*

große Trübsal, amzer an aprokoù g. ; *ein Jahr Hungersnot und Trübsal*, ur bloavezh a gernez hag a wallgas g.

Trübsalszeit b. (-) : [relij.] *die große Trübsalszeit*, amzer an aprokoù g.

trübselig ag. : **1.** damani, trist, tristidik, doanik, melkonius, gwaskedennek, doaniet, doanuis, enkrezet, war enkreuz, un enkreuz war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, du e vennozhioù, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn, beget e galon, goullet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, glac'haret, glac'harus, malañjer, malañjerek, beunek, amalek, klouhanek, hurennek, kudennek, kozh e benn, du e benn, du e dal, teñval e benn, du e zremm ; *warum siehst du denn so trübselig aus ? warum machst du ein so trübseliges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

2. dizudi, tristik.

3. skrijus, hirirus, enkreuzus, ankenius, doanuis, rangalonus, glac'harus, truezus, mantrus, hirvoudus, melreüs, morfontus.

Trübseligkeit b. (-) : tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirahez b., himezh b., melre g., goulid g., doan b.

Trübsinn g. (-s) : tristidigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirahez b., himezh b., melre g., goulid g., doan b. ; *sich dem Trübsinn hingeben*, melkonian, amaliñ, amalekaat, hurenniñ.

trübsinnig ag. : tristidik, doanik, melkonius, doaniet, enkrezet, war enkreuz, un enkreuz war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, du e vennozhioù, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn, glac'haret, glac'harus, hiraezhus, beget e galon, goullet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, malañjer, malañjerek, beunek, amalek, hurennek, klouhanek, kudennek, kozh e benn, du e benn, du e dal, teñval e benn, doanuis, teñval e dal, du e zremm ; *warum siehst du denn so trübsinnig aus ? warum machst du ein so trübsinniges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *trübsinnig sein*, melkonian, bezañ beget e galon, gouzañv poan ha hirder, bezañ pistiget ha doaniet, bezañ mantret e galon gant ar velkoni ; *trübsinnig werden*, melkonian, amaliñ, amalekaat, hurenniñ ; *trübsinnig machen*, melkonian, amalekaat ; *trübsinniger Mensch*, soñjard g., imor du a zen g., imor domm a zen g., penn-skort a zen g., penn trist a zen g., spered chalus a zen g., spered hurennek a zen g., spered kudennek a zen g., spered toupek a zen g.

Trübung b. (-,en) : strafuilh g., strabouilh g., divoullded b., divoullder g.

Trübungsgrad g. (-s,-e) : [kimiezh, fizik] derez leiter g.

Trübungskraft b. (-) : [tekn., kimiezh] galloud demeraat g., galloud divoullded g.

Trübungsmesser g. (-s,-) : leidventer g., demerventer g.

Trübungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] demeraer g. [*liester demeraerioù*].

Truchseß g. (-es/-en,-e) : [istor] troc'her ar c'hig g., hanafer g., hanafour g., dieter g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

trudeln V.gw. (ist getrudelt / hat getrudelt) : **1.** [nij.] (ist/hat) : trellennañ, kornigellat, biñselliñ ; *das Flugzeug trudelt ab*, kouezhañ a ra ar c'harr-nij d'an douar en ur droellennañ, diruilhal a ra ar c'harr-nij d'an douar mell-divell ; **2.** (ist) : ruilhal goustadig.

V.k.e. (hat getrudelt) : ruilhal.

Trudeln n. (-s) : [nij.] troellennañ g., troellennoù ls., kornigellerezh g., biñsellerezh g. ; *Flachtrudeln*, troellennañ a-blaen g., troellennoù a-blaen ls.

Trudner g. (-s,-) : sorser g., jodouin g., kelc'hier g., signer g., drougavizer g., gwallavelour g., gwallaveler g.

Trüffel¹ b. (-,-n) / P. g. (-s,-) : [louza., kegin.] truf str., trufenn b. ; *Trüffeln suchen*, *Trüffeln sammeln*, *nach Trüffeln jagen*, trufa ; [kegin.] *Trüffeln in der Serviette serviert*, truf er serviedenn str. ; *mit Trüffeln würzen*, trufañ ; *Trüffelscheiben unter die Haut von Poularden schieben*, lakaat deliennoù truf da riklañ dindan kroc'hen kabonelled.

Trüffel² g. (-s,-) : [kegin., chokolad] trufenn chokolad b., tamm chokolad gwarniset g.

Trüffelanbau g. (-s) : truferezh g., gounezerezh truf g.

Trüffeleiche b. (-,-n) : [louza.] derv trufec'h str.

Trüffelgarten g. (-s,-gärten) : trufeg b. [*liester* trufegi].

Trüffelgeher g. (-s,-) : trufaer g.

Trüffelhund g. (-s,-e) : ki trufaer g. [*liester* chas trufaer].

Trüffeljäger g. (-s,-) : trufaer g.

Trüffelkultur b. (-) : truferezh g., gounezerezh truf g.

trüffeln V.k.e. (hat getrüffelt) : [kegin.] trufañ.

Trüffeln n. (-s) : [kegin.] trufadur g., trufañ g.

Trüffelplantage b. (-,-n) : trufeg b. [*liester* trufegi].

Trüffelschwein n. (-s,-e) : pemoc'h trufaer g. [*liester* moc'h trufaer].

Trüffelsucher g. (-s,-) : trufaer g.

Trüffelverwandte ag.k. ls. : [louza., *Tuberaceæ*] *die Trüffelverwandten*, an tubereged ls.

Trüffلزucht b. (-) : truferezh g., gounezerezh truf g.

Trüffلزüchter g. (-s,-) : trufur g., gounezur truf g.

Trug g. (-s) : tromplerezh g., touell g., touelladenn b., touellerezh g., touelladur g., trell g., tromplezon b. ; *das ist alles nur Lug und Trug*, gevier n'eo ken, gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug*, ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.

Trugbild n. (-s,-er) : touellwel g., eriunell b., touell g., kammzerc'h gweled g., falswelidigezh b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhunvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., boemarvest g., stign g., stegn g., faltazienn b., faltazi b., fals kredennoù ls., gwall gredennoù ls., kredennoù faos, brizh kredennoù ls.

Trugdolde b. (-,-n) : [louza.] simenn b.

Truggebiide n. (-s,-) : touellwel g., eriunell b., kammzerc'h gweled g., falswelidigezh b., trell-lagad g., soñjoù hunvre ls., touelladenn b., boemarvest g.

trügen V.gw. ha V.k.e. (trog / hat getrogen) : touellañ, rouzañ, tromplañ, donobiñ, laouriñ, laourenniñ, lovriñ ; *der Schein trügt*, n'eo ket evit gwelet an dud o vont d'an oferenn ec'h anavez ar nevez - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - muioc'h a voged eget a dan a zo - kement tra a lugin n'eo ket aour - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ar seblant 'zo brav, neozh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gweled - arabat barn an traoù diouzh an diavaez - arabat fiziout war an diavaez - kement a strak ne dorr ket krak - piv bennak re en em fizio, keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwil oar, e werzher roñseed er foar - evit bezañ krizet, un aval mat n'eo ket kollet gantañ e c'hwelz vat - n'eo ket an dilhad a ra ar beleg - n'eo ket an tog a ra an eskob - arabat barn manac'h diouzh e chupenn - ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav - ouzhpenn an aour a luf, an diavaez ne ra ket an dalvoudegezh - a bep liv marc'h mat, a bep bro tud vat - heñvel

war wir a sav ken aes ha ma ra dienn war al laezh - n'eo ket diouzh gweled an dud ez eo mont dezho - n'en em fiziit ket en ur c'hazh souchet o soñjal e ve kousket - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - bras da welout, met bihan da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *die äußerliche Ähnlichkeit trügt*, se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; *wenn mich nicht alles trügt*, mar ne fazian.

trügerisch ag. : touellus, tromplus, gaouius, gaou, treuz, fazius, sorc'hennus, trellus, strobinnellus, brizhwir, desevus, doubl, filimus, lorus, arizhus ; *trügerischer Schein*, neuz touellus b., trell-lagad g., arizhusted b. ; *trügerische Worte*, komzoù treuz ls., lavarou treuz ls., lavarou sorc'hennus ls., komzoù doubl ls.

Truggestalt b. (-,-en) : tasmant g., spes g., teuz g.

Truggrund g. (-s,-gründe) : sofistadenn b., risklenn b., peuzpoell g., kammboell g., arguzenn fazius b., arguzenn arizhus b.

trüglich ag. : tromplus, gaouius, gaou, treuz, touellus, fazius, trellus.

Trugschluss g. (-es,-schlüsse) : 1. risklenn b., peuzpoell g., fazi poellata g., kammboell g., diskoulm fazius g., falsijinadenn b., sofistadenn b. ; 2. [sonerezh] kaskouezh torr g.

Trugwerk n. (-s) : tromplerezh g., touell g., touellerezh g., tromplezon b.

Truhe b. (-,-n) : arc'h b. [*liester* arc'hier], kef g., koufr g., bank g. ; *Musiktruhe*, skingomzer-troer-pladennoù g. ; *eine Truhe voll Korn*, un arc'had winizh b., ur bankad gwinizh g. ; *eine Truhe voll Gold*, ur c'houfrad aour g., un arc'had aour b. ; *eisenbeschlagene Truhe*, koufr houarnet g. ; *etwas in eine Truhe legen*, arc'hañ udb., koufrañ udb.

Truhenbank b. (-,-bänke) : nev b., bank-kloz g., askomb g.

Truhenmacher g. (-s,-) : arc'hier g. [*liester* arc'hierien].

Truhentisch g. (-es,-e) : taol-arc'h b., taol-doaz b.

Truismus g. (-) : nebantiz b.

Trulle b. (-,-n) : [gwashaus] porc'hellegez b., jofa b., jorgenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libourc'henn b., libouzell b., libouzell b., libouz g., strobell b., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., tarzhell b., truilhenn b., torchlistri g., kailharenn b., kailhebodenn b., kailhc'horenn b., matourc'h b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., pennfust g., loudourenn b., louzenn b., louzell b., fourkailh b., flegenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., flaeriadenn b., flaeriasenn b., strakouilhenn b., lousken b., chelgenn b., cholgenn b., chuchouenn lous b., hudourenn b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., stranell b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor).

Trum g./n. (-s,-e/Trümer) : 1. [tekn.] tapis-ruilh g., korreenn luskañ b., lèrenn dreuzkas b., lèrenn luskañ b., lèrenn gefloc'hañ b. ; 2. [mengleuz.] riboul bihan g., garidenn vihan b.

Trumm¹ g./n. (-s,-e/Trümmer¹) : 1. [tekn.] tapis-ruilh g., korreenn luskañ b., lèrenn dreuzkas b., lèrenn luskañ b., lèrenn gefloc'hañ b. ; 2. [mengleuz.] riboul bihan g., garidenn vihan b.

Trumm² n. (-s,Trümmer²) : 1. *schweres Trumm*, felpenn b., tamm mat g., darn vras b., drailh bras g., drailhenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b. ; *ein Trumm von einem Buch*, *ein Trumm Buch*, ur pezh mell levr g. ; *ein Trumm von einem Mannsbild*, ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un troc'h den g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr troc'het mat g., ur vent vras a baotr b., ur paotr a droc'had mat g., ur galedenn a zen b., ur pezh takad gwaz g., ur pezh mellad den g., ur pezhad den g., ur pezhad

hini g., ur pebezh paotr g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur c'horf den g., ur bilh den g., un tarin a baotr g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; 2. [tro-lavar] *in einem Trumm*, dibaouez, diehan, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, hep ec'hoaz.

Trümmer³ ls. : dismantrou ls., atredoù ls., dispennoù ls., rivinoù ls., drailhoù ls., diskaroù ls. ; *zu Trümmern schlagen*, puzuilhañ, peurderriñ, freuzañ e mil damm, dic'hastañ, findaoniñ, lakaat a-dammoù, drailhañ, foeltrañ, difoeltrañ, ober frigusenn gant udb, dispenn, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet ; *in Trümmern liegen*, na vezañ mui nemet ur bern atredoù, na chom nemet dismantrou (rivinoù) eus an dra-mañ-tra, bezañ en dismantr, bezañ diskaret, bezañ disac'h, bezañ war an dirapar ; *in Trümmern liegen bleiben*, chom en e boull, chom en e buch, chom en e vern ; *ein in Trümmern liegendes Haus*, un ti kouezhet g., un ti dismantr g., un ti war an dirapar g., un ti kouezhet en e boull g., un ti kouezhet en e buch g., un ti kouezhet en e vern g., un ti kouezhet a-rivin g., un ti aet dirapar g., un ti erru dirapar g.

Trümmerbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr bruzhunek g., torr sklisenet g., torr skilfennet g., torr skolpet g., torr skolpenet g.

Trümmerfeld n. (-s,-er) : takad dismantrou g., tachennad dismantrou b., bernioù atredoù ls.

Trümmergestein n. (-s,-e) : karregad atreded b., torpezad g.

Trümmerhaufen g. (-s,-) : dismantrou ls., bern atredoù g., diskaroù ls., diruilhad g., disac'h g.

Trümmerstätte b. (-,-n) : dismantrou ls., atredoù ls., rivinoù ls., diskaroù ls.

Trummsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g. [*liester harponioù*] ; *mit der Trummsäge sägen*, harponat.

Trumpf g. (-s,Trümpfe) : 1. atoud g. atoudenn b., penngartenn b. ; 2. [dre skeud.] *er hat alle Trümpfe in der Hand, er hält alle Trümpfe in der Hand*, emañ ar gontell hag an dorzh gantañ, emañ al letern hag ar gouloù gantañ, kouezhet eo brav ar c'hartoù en e zaouarn ; *er hat mehr als nur einen Trumpf in der Hand*, ur c'hoari vat en deus ; 3. [dre skeud.] *seinen letzten Trumpf ausspielen*, bezañ en e sach diwezhañ, c'hoari koll pe c'hounit, c'hoari an taol tu pe du ; 4. [dre skeud.] *einen Trumpf auf etwas setzen*, kaout (lakaat) ar brasañ fiziañs en udb, touiñ war udb, bezañ tremen sur eus udb, ober udb gant ur fiziañs vras, bezañ e anal war udb ; 5. [dre skeud.] *das ist jetzt Trumpf*, klask a zo war an dra-se, prez bras a zo bremañ war an dra-se, an dra-se a ra brud forzh pegement, an dra-se a ra berzh ken-ha-ken, an dra-se a ra berzh ken-ha-kenañ, an dra-se a ra berzh kenañ-kenañ, an dra-se a ra berzh mui-pegem-mui, an dra-se a ra pezh a gar berzh, ruz eo an dud war an dra-se, avel a-du (avel vat) a zo gant an dra-se, an dra-se a zo diouzh ar c'hiz, an dra-se a zo e-barzh ar jeu.

trumpfen V.gw. (hat getrumpft) : c'hoari un atoud, c'hoari ur benngartenn, troc'hañ.

Trumpffarbe b. (-) : liv atoud g. ; [beulot] *was ist die Trumpffarbe ?* petra zo da bod ?

Trumpfkarte b. (-,-n) : [kartoù] atoud g. atoudenn b., penngartenn b.

Truncus arteriosus g. (-) : [korf.] kef talmerel g.

Truncus coeliacus g. (-) : [korf.] kef ar poullkreuz g.

Trunk g. (-s,Trünke) : 1. braoued g., died b., evaj g. ; *so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine*, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro begon

deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h, a adlaka an den war e bav), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; 2. *dem Trunk ergeben*, techet da evañ, douget d'ar boeson, taolet gant ar boeson, taolet da voesonin, atahinet d'ar gwin, taolet gant ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, douget da evañ, douget da vezviñ, douget da voesonin, glout, roet d'an evañ, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor) ; *dem Trunke frönen*, na lipat chadenn ar puñs, bezañ douget (en em reiñ) d'ar boeson, bezañ taolet gant ar boeson, bezañ unan mat da charreat gwin, bezañ troet da voesonin, bezañ un den reizh da evañ, kavout mat e vanne, karet e vanne, kavout mat e chopinad, bezañ techet d'ar gwin, bezañ atahinet d'ar gwin, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ mignon d'ar gwin, bezañ un ever fall a zour, bezañ ur plomer, bezañ ur c'hof dour, bezañ bet dizonet e miz Eost, bezañ kreñv war an evañ, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, na vont fall an evañ gant an-unan, bezañ sujed (roet) d'ar boeson / bezañ roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù / karet ar rezinenn / karet ar braoued (Gregor), en em boazhañ oc'h evañ traoù yen, en em reiñ d'an evañ, en em deurel d'an evañ ; 3. gouzougad g., evadenn b., lipadenn b., glebiadenn b. ; *einen tiefen Trunk Wasser tun*, evañ ur c'haouad mat a zour, evañ ur gouzougad mat a zour.

trunkal ag. / **trunkulär** ag. : kefel.

Trünkchen n. (-s) : trinkadenn b. ; *für ein Trünkchen ist genug da*, danvez un drinkadenn 'zo, peadra a zo da bakañ ur banne. **trunken** ag. : 1. mezv ; *trunkener Mund redet aus Herzensgrund*, lampraat an teodoù a ra ar gwin ; 2. [tro-lavar] *vor (von) Freude trinken*, o nijal (o tridal) gant al levenez, mezvet gant al levenez, ouzhpenn laouen.

Trunkenbold g. (-s,-e) : lonker g., mezier g., pantier g., sac'h gwin g., korfeg g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reiñ g., glout g., ivragh g., riñser tasadoù g., skarzher tasadoù g., poch mezv g. [*liester pochoù mezv*], ever touet g., mezier pomet g., mezier eus ar penn g., mezier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., paotr atahinet d'ar gwin g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barriken didalet b., mezier arloupet g., chuker g., toullader g., trezenner g., penn boeson g., beg chopin g., lip-ar-bont g., lip-e-vanne g., korfader g., P. kecher g., charinker g., piardour g. ; *Trunkenbold !* gourlañchenn frank ! barriken didalet ! kozh mezier !

Trunkenheit b. (-) : mezverezh g., mezvadur g., mezventi b. ; *Trunkenheit am Steuer*, mezverezh ouzh ar rod-stur g., bleinañ mezv g. ; *Trunkenheit am Steuer beginnt bei 0,5 Promille*, ar mezverezh ouzh ar rod-stur a zeraou gant 0,5 gramm alkool er gwad.

trunkieren V.k.e. (hat trunkiert) : [mat., stlenn.] krennañ.

Trunkierung b. (-,-en) : [mat., stlenn.] krennad g. ; *Trunkierung aller Nachkommastellen*, krennad d'an unanenn g. ; *Trunkierung auf die erste Nachkommastelle*, krennad d'an dekvadenn g.

Trunksucht b. (-) : mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivragherezh g., droug-sant-Martin g., doug d'ar boeson g. ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht*, un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *er kann seiner Trunksucht nicht Herr*

werden, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouez da evañ, n'eo ket evit e dech, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn ; *seine Trunksucht hat ihn zugrunde gerichtet*, un den bruket eo bremañ, poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson ; *die Trunksucht verdirbt die Seele*, al lonkerezh a lourta an ene, al lonkerezh a beurgoll an ene.

trunksüchtig ag. : techet da evañ, douget d'ar boeson, douget da evañ, troet da evañ, taolet gant ar gwin, taolet da voesonñ, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, glout, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor).

Trupp g. (-s,-s) : bagad g., strollad g. skouadenn b., skouadennad b., frapad g., haras g., nasad g., rumm g., rummad g., tolp g., tolpad g., torkad g., toullad g., strolladenn b., stroll g., strobad g., ajad g., tropad g., gronn g., gronnad g., duilhad g., kouch g., laz g., bostad b. ; *ein Trupp Soldaten*, un duilhad soudarded g., un ajad soudarded g., ur gronn soudarded g., ur c'houch soudarded g. ; *Trupp aneinander geketteter Sträflinge*, chadennad galeourien b.

Truppe b. (-,-n) : 1. bagad g., bostad b., strollad g., skouadenn b., skouadennad b., rannad b. ; 2. arme b., armead b., lu g. [*liester* luioù, luoz] ; *eine Truppe üben*, gourdonañ soudarded ; *übende Truppen*, bagadoù soudarded oc'h embregiñ ls., bagadoù soudarded o pleustriñ ls. ; *Truppen massieren*, *Truppen zusammenziehen*, *Truppen an einer bestimmten Stelle konzentrieren*, tolpañ rejimantoù, kenstrollañ bagadoù ; *Truppen für den Kampfeinsatz trainieren*, doazhiñ soudarded ouzh ar brezel ; *stationierte Truppen*, rejimantoù en arsav ls. ; *Truppen ins Feld führen*, kas soudarded d'an emgann (d'ar brezel, d'an dachenn-vrezel, d'an dachenn emgann) ; *Truppen verlegen*, kas rejimantoù d'ul lec'h all, addisplegañ rejimantoù, addispakañ rejimantoù ; *eine Truppe ablösen*, kas ur bagad soudarded da gemer plas ur bagad all, kas ur bagad soudarded da eilañ ouzh ur bagad all, amsaviñ ur bagad soudarded ; *die Truppen erlitten einen schweren Aderlass*, kolloù bras a voe e-touesk ar soudardeb, an arme a ziwaskas kolloù bras ; *die Truppe ist moralisch erschlaft*, blankaet eo stourmidigezh ar soudarded, blankaet eo stourmusted ar soudarded, torret eo deltu ar soudarded, fallaet eo deltu ar soudarded, fallaet eo ar soudarded da stourm, diegusaet eo ar soudarded da stourm ; *mit seinen Truppen von Sieg zu Sieg eilen*, bleinañ e soudarded war hent ar gounidoù ; *die feindlichen Truppen mussten schwere Verluste hinnehmen*, kolloù bras a oa bet eus tu an enebour ; *irreguläre Truppen*, armead lezluel b., armead amreoliek b., lu amreoliek g. ; *die Invasion der Ukraine durch die russischen Truppen, der Überfall der russischen Truppen auf die Ukraine*, aloubadeg Ukraina gant Rusia b., aloubidigezh Ukraina gant Rusia b. ; *das Gros der Truppen*, ar braz eus an armead g., ar c'hroz eus an armead b., ar c'halz eus an armead g. ; 3. [dre skeud.] *er ist von der schnellen Truppe*, prim eo en e labour - hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour) - hennezh a zo ouesk da labourat - hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen) - labour tri a ra - hennezh a labour plaen ha buan - hennezh a zibolotenn labour - labourat a ra c'hwek - hennezh a zibrad labour - hennezh a zraog labour - hennezh a zic'hast labour - hennezh a lañs - lañs en devez da labourat - labourat a ra fonnus - fonnus eo d'al labour - hennezh a daol fonn - hennezh a ra fonn - hennezh a fonn - hennezh en devez fonn - ampletiñ a ra gant e labour - hennezh a zo herrek war e labour - ne chom ket an traoù war stlej gantañ - ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour - hennezh n'eo ket un didalvez - hennezh n'eo ket ul lezober - hennezh a

ra labour d'e zevezh - ar paotr-se a zo ur c'habaler - ober a ra dillo e labour - dillo en devez da labourat - hennezh a labour gant dillo - atav e vez bale an eost gantañ - hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober - hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober - hennezh en devez diere gant e labour - hennezh a labour gant diere - hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober - hennezh a labour gant gred bras - hennezh a zo gredus da labourat - hennezh a laka gred evit labourat - ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ - hennezh en devez dibun en e labour - ur gwall labourer eo hennezh - ur paotr fonnus a zo anezhañ - ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour - ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour - hennezh ne laka ket c'hwek'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober - n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; 4. [c'hoariva, sonerezh] skipailh g., strollad g., bagad g.

Truppenabzug g. (-s,-abzüge) : [lu] pellidigezh soudarded diouzh ul lec'h b., disparti soudarded eus ul lec'h g., didenn soudarded eus ul lec'h g., dilec'h soudarded g., mont kuit soudarded g.

Truppenarzt g. (-es,-ärzte) : [lu] mezeg en armeoù g., medisin en armeoù g., mezeg-arme g., medisin-arme g.

Truppenaushebung b. (-,-en) : [lu] tutadur soudarded g., tuta soudarded g., enrolladur soudarded g.

Truppenbewegung b. (-,-en) : [lu] dilec'h/hiadeg soudarded b., dilec'h/hiadeg rejimantoù b., fiñvadeg rejimantoù b., fiñvadeg soudarded b.

Truppengattung b. (-,-en) : [lu] rann-arme b., rann eus an arme b., korf arme g.

Truppenoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser war ar vicher g.

Truppenschau b. (-) : [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù ls.

Truppenteil g. (-s,-e) : [lu] rejimant g., unvez stourm b.

Truppentransporter g. (-s,-) : [lu] karbed treuzdougen soudarded g.

Truppentransportschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr treuzdougen soudarded g.

Truppenübung b. (-,-en) : [lu] embregadeg an arme b., pleustradeg b., maneur g., brezel bihan g., brezelig g., brezel gwenn g.

Truppenübungsplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ an arme b., tachenn bleustradegoù b.

Truppenverpflegung b. (-) : [lu] tinell b., keusteurenn b., bevañs g.

Truppenverlegung b. (-,-en) : [lu] an addisplegañ rejimantoù g., an addispakañ rejimantoù g.

Truppenzusammenziehung b. (-,-en) : [lu] tolpadur rejimantoù g., kenstrolladur rejimantoù g.

truppweise Adv. : a-strolladoù, a-vandennoù, a-vagadoù, a-vostadoù.

Trust g. (-[e]s,-e/-s) : [armerzh] trust g. [*liester* trustoù].

Trustinhaber g. (-s,-) : [armerzh] truster g.

Trute b. (-,-n) : [Bro-Suis] yar-Indez b., yar-Spagn b., dindoñs g.

Truthahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kilhog-Indez g., kilhog-Spagn g., kog-Spagn g., kog-Indez g., dindoñs g. ; *junger Truthahn*, poñsin-Spagn g. [*liester* poñsined-Spagn].

Truthenne b. (-,-n) : [loen.] yar-Indez b. [*liester* yarezed-Indez, yer-Indez], yar-Spagn b. [*liester* yarezed-Spagn, yer-Spagn].

Truthühner ls. : [spesad] dindoñsed ls.

Trutz g. (-es) : argad g. ; *zu Schutz und Trutz*, evit en em zifenn hag evit argadiñ ; [istor] *Schutz- und Trutzbündnis*, emglev kenemzifenn hag kenargadiñ g.

trutzen V.gw. (dat.) (hat getruzit) : *jemandem trutzen*, rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., pennañ d'u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., dizarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.

Trutzwaffe b. (-,-n) : arm-argadiñ g., arm arsaill g.

Trysegel n. (-s,-) : [merdead.] lien kap g.

Tschad : *der Tschad* g., *Tschad* n., Tchad b.

Tschadziezel-Hörnchen n. (-s,-) : [loen.] razh-palmez g.

Tschador g. (-s,-s) : tchador g. [*liester* tchadorioù].

Tschako g. (-s,-s) : [lu] sako g., chako g.

Tschardasch g. (-,-) : [dañs] tsardasenn b.

tschau estl. : *tschau* / kenavo ! kenavezo ! ken a vi gwelet ! d'ar c'hentañ gwelet ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gwelet ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ada ! kenô ! bete-goude !

Tscheche g. (-n,-n) : Tchek g. [*liester* Tcheked].

Tschechei b. (-) : *die Tschechei*, Tchekia b., Bro-Dchekia b.

Tschechien n. : Tchekia b., Bro-Dchekia b., ar Republik Tchek b.

tschechisch ag. : 1. tchek ; 2. [yezh.] tchekek.

Tschechisch n. : [yezh.] tchekeg g.

Tschechoslowakei b. (-) : [istor] *die Tschechoslowakei*, Tchekoslovakia b.

tschechoslowakisch ag. : [istor] tchekoslovak.

Tscheka b. (-) : [istor] tcheka g.

Tscherkesse g. (-n,-n) : Tcherkes g. [*liester* Tcherkesed], Sirkasian g. [*liester* Sirkasianed].

Tscherkessien n. (-s) : Tcherkesia b.

Tschetnik g. (-s,-s) : [istor] tchetnik g. [*liester* tchnetniked].

Tschick g. (-s,-/-s) : [Bro-Aostria] P. 1. [sigaretten] tareadenn b., tariagenn b. ; 2. bechad sigaretten g.

tschilpen V.gw. (hat getschilpt) : [laboused] pipial, tikat, tikal, chintal, gragailhat, gwikal, richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, fistilhañ, krial, ragachat.

Tschinellen ls. : [sonerezh] simbalennoù ls.

tschüs estl. / **tschüss** / **tschüssikowski** estl. : *tschüs* ! kenavo ! kenavezo ! ken a vi gwelet ! d'ar c'hentañ gwelet ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gwelet ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ada ! kenô ! bete-goude !

Tsetsefliege b. (-,-n) : [loen.] kelien tse-tse str. ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit*, trezouget e vez kleñved ar c'houk (an derzhienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.

T-Shirt n. (-s,-s) : t-shirt g., tee-shirt g. ; *er war angetan mit Jeans und T-Shirt*, paket e oa en ur bragoù jeans hag un t-shirt ; *ein durchgeschwitztes T-Shirt, ein durchgeschwitztes T-Shirt*, un tee-shirt treuzet gant ar c'hwez b., un tee-shirt treantet gant ar c'hwez b., un tee-shirt gleb-brein gant ar c'hwez b.

T-Träger g. (-s,-) : pezh metal stummet evel un T g., treust metal stummet evel un T g.

Tsunami g. (-s,-/-s) / b. (-,-/-s) : tsunami g.

Tsunamiwelle b. (-,-n) : gwagenn dsunamek b.

TU b. (-,-s) : [berradur evit *technische Universität*] ESAD g., ensavadur skol-veur a deknologiezh g.

Tuareg ls. [*stumm unan* Targi g. / Targa b.] : Touareged ls. / Touaregezed ls.

Tuba¹ b. (-,Tuben /-s) : [sonerezh] tuba g., pilgom g.

Tuba² b. (-,Tuben) : [korf.] korzenn ar grozh b., korzenn Fallope b.

Tubaspieler g. (-s,-) : [sonerezh] pilgornour g.

Tube b. (-,-n) : 1. korzenn b., korzennad b., pibenn b. ; *Farbentube*, korzenn liv b. ; *Tube Farbe*, korzennad liv b. ; 2. [korf.] korzenn ar grozh b., korzenn Fallope b. ; 3. [dre skeud.] P. a) *auf die Tube drücken*, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, plantañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni ; b) hastañ udb, difraeañ e labour, difraeañ ober udb, hastañ ober udb, diskrapañ d'ober udb, diskrapañ evit ober udb, diskrapañ, en em zibilhonañ, kabalat da gas udb da benn, kabalat da benngenniñ udb, ober e ziampech evit kas udb da benn, ober e ziampechoù evit kas udb da benn, ober udb gant herr, lakaat herr d'ober udb, presañ d'ober udb, en em bresañ a ober udb, bezañ e prez oc'h ober udb.

Tubenligatur b. (-,-en) : [mezeg.] argoulm korzennoù ar grozh g., argoulmañ korzennoù ar grozh g.

Tuber n. (-s, Tubera) : [korf.] bos g. ; *Tuber patietale*, bos ar gitem g.

Tuberculum n. (-) : [korf.] torzhell b. ; *Tuberculum conoideum*, torzhell grennbikernek b. ; *Tuberculum majus*, torzhell vras b. ; *Tuberculum minus*, torzhell vihan b.

Tuberkel g. (-s,-) / [Bro-Aostria] b. (-,-n) : [mezeg.] torzhell b. [*liester* torzhelloù] ; *sich zu Tuberkeln entwickeln*, *Tuberkel bilden*, torzhellekaat.

Tuberkelbazillus g. (-,-bazillen) : bazhell Koch b.

Tuberkelbildung b. (-,-en) : [mezeg.] torzhellekadur g., torzhellekaat g.

Tuberkulin n. (-s) : [mezeg.] tuberkulin g. ; *Tuberkulin injizieren*, tuberkulinañ.

Tuberkulin- : [mezeg.] ... tuberkulinel.

Tuberkulinprobe b. (-,-n) : [mezeg.] prouad tuberkulinel g., erwezhe kroc'heneel g.

tuberkulös ag. : torzhellek ; *tuberkulöser Follikel*, bolc'henn dorzhellek b. ; *tuberkulöser Schanker*, livant torzhellek g.

Tuberkulose b. (-) : [mezeg.] droug-skevent g., torzhellegezh b., kleñved torzhellek g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., kleñved-sec'h g., tanienn skevent b.

tuberkulosekrank ag. : [mezeg.] torzhellek ; *er ist tuberkulosekrank*, gant an droug-skevent emañ, paket (tapet, dastumet) en deus an droug-skevent, peultriner eo.

Tuberkulosekranke(r) ag.k. g./b. : peultriner g., peultrinerez b., torzhellek g. [*liester* torzhelleien], torzhellegez b.

Tuberkulosenmittel n. (-s,-e) : [mezeg.] eneporzhellek g. [*liester* eneporzhellegeier], louzoù eneporzhellek g.

Tuberoze b. (-,-n) : [louza.] tuberozenn b.

Tuberositas b. (-) : [mezeg., korf.] torosenn b. ; *Tuberositas pterygoidea*, torosenn a-elvenneg b.

Tuberosität b. (-,-en) : [louza.] torzhell b. [*liester* torzhelloù].

Tubulidentata ls. : [loen.] tubulidenteged ls.

Tubulin n. (-s,-e) : [bev.] tubulin g.

Tubulus g. (-,Tubuli) : [korf.] tuellenn b. ; *Nierentubulus*, tuellenn al lounezh b.

Tubus g. (-,-se/Tuben) : 1. korzenn b. ; 2. kranenn b. ; 3. [mezeg.] korzennig b.

Tuch¹ n. (-s,-e) : 1. danvez g., mezher g., gwiad g./b., gwiadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù ls., gwiadennnoù ls., gwiadur g., gwiaderezh g., entfog g. ; *Anzug aus Tuch*, dilhad mezher g., dilhad lien g. ; *ein Frack aus Tuch*, ul levitenn vezher b. ; *eine Hose aus Tuch*, ur bragoù lien g. ; *dickes Tuch*, danvez kergloc'h g., lien fetis g., mezher gros g. ; *Stück Tuch*, mezherenn b., pezh mezher g., gwiadenn b. ; *englische Tuche*, mezheroù saoz ls. ; *spanisches Tuch*, spagnolet g. ; *dünne Stelle in einem Tuch*, rouedenn b. ; *Tuch*

walken, kommañ mezher, foudañ mezher, mac'hañ mezher ; *Tuch herstellen*, mezheriañ ; *Tuch mit der Kardätsche aufkratzen*, pommelliñ mezher ; *Tuch scheren*, divleviñ mezher ; *die rechte Seite des Tuchs*, an tu mat eus ar mezher g. ; *die linke Seite des Tuchs*, an tu-gin eus ar mezher g. ; *die raue Seite und die glatte Seite eines Tuches*, ar garv hag ar flour ; *das weiße Tuch des Todesgespenstes, das Leichentuch des Todesgespenstes*, liñsel an Ankoù b. ; **2. auf jemanden wie das rote Tuch wirken**, lakaat u.b. da vuhanekaat (Gregor), lakaat ar vuanegzh (ar gounnar) da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont e kounnar, lakaat u.b. da flikañ, lakaat tro e boned u.b. ; *das ist für ihn ein rotes Tuch*, ne bad ket e spered (e skiant) o welet (o klevet) seurt traoù, dont a ra buan e wad da virviñ pa wel (pa glev) ur seurt tra, hennezh a ya e wad e dour (hennezh a ya diouzhtu er-maez eus e groc'hen, hennezh a ya diouzhtu e gouez, hennezh a ya diouzhtu diwar e gement all) pa wel an dra-se, hennezh a ya diouzhtu diwar e gement all pa glev seurt traoù, hennezh a vez pront da daeriñ pa wel kement-se, n'eo ket pell da daeriñ pa wel kement-se.

Tuch² n. (-s, Tücher) : 1. lien g., tamm lien g., lienenn b., tarner g., serviedenn b., servied str. ; *ein Tuch um etwas wickeln*, rodellañ un tamm lien en-dro d'udb ; *Kopftuch*, mouchouer(-penn) b., chal g. ; *Geschirrtuch*, torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g. ; *Taschentuch*, mouchouer-godell g., mouchouer god g., frilien g., lien-fri g. ; *Halstuch*, skerb g./b., eskerb b., seizenn-c'houzoug b., skerb gouzoug g., skerb fri g., tro-c'houzoug b., chal g., frileuzenn b., mouched-gouzoug g., mouchouer-gouzoug g. ; *Spieletuch*, tapis c'hoari g. ; *ein Tuch über eine Leiche decken*, lakaat ul lien war ur c'horf marv d'e guzhat ; **2.** [bilhard] *das grüne Tuch*, an daol-c'hoari b., an tapis c'hoari g. ; **3.** [kegin.] *traditionell im Tuch gegarte Gänseleber*, avu druz poazhet en tarner g.

Tuchabfälle ls. : filochoù ls.

Tüchelchen n. (-s,-) : *ger-bihanaat evit Tuch* mezherennig b.

tuchen ag. : ... mezher.

Tuchent b. (-,-en) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] golc'hed b., pluñveg b.

Tuchfabrik b. (-,-en) : mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b.

Tuchfabrikant g. (-en,-en) : mezherer g., balliner g., oberier gwiadoù g.

Tuchföhlung b. (-) : stok g. ; *hautnahe Tuchföhlung*, meskroez g. ; *in Tuchföhlung bleiben*, **a)** chom kichen-ha-kichen (stok-ha-stok, chouk-ha-chouk, peg-ha-peg, stag-ha-stag, stag-ouzh-stag, skoaz-ouzh-skoaz, ilin-ouzh-ilin) ; **b)** chom e darempred.

Tuchgeschäft n. (-s,-e) : **1.** [skourr eus ar c'henwerzh] mezhererezh g. ; **2.** [stal] mezhererezh b., mezhereri b.

Tuchhändler g. (-s,-) : marc'hadour mezher g., liener g.

Tuchhandel g. (-s) : mezhererezh g.

Tuchhandlung b. (-,-en) : [stal] mezhererezh b., mezhereri b.

Tuchherstellung b. (-) : mezhererezh g.

Tuchhose b. (-,-n) : bragoù mezher g., bragoù lien g.

Tuchjacke b. (-,-n) : chupenn vezher b., chupenn lien b.

Tuchmacher g. (-s,-) : mezherer g., balliner g., oberier gwiadoù g.

Tuchmacherei b. (-,-en) : **1.** [skourr greantel] mezhererezh g. ;

2. [stal] mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b.

Tuchrest g. (-es,-e) : drailhenn lien b., drailhenn vezher b., drailhenn lien b., rollad g., retailh g., retailhenn b., ratailhenn b.

Tuchscherer g. (-s,-) : [tekn.] divlever mezher g. [liester divleverien vezher].

Tuchschur b. (-) : [tekn.] divlevadur mezher g., divleviñ mezher g. ; *Samtschur*, divlevadur voulouz g., divleviñ voulouz g.

tüchtig ag. : **1.** barrek, gouest, ampart, diampech, aketus, gwevn, mailh, ouesk, abil, gourdon, oberius ; *zu etwas tüchtig*, e-doare (e-tailh, gouest) d'ober udb, barrek war udb, kalet war udb, gourdon ouzh udb ; *in etwas (dat.) tüchtig sein*, gouzout anezhi war un dachenn bennak, bezañ reizh war udb, bezañ tuet mat d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, bezañ ur mailh war udb, bezañ ampart d'ober udb, bezañ doazh d'ober udb, bezañ doazh ouzh udb, bezañ solut d'ober udb, bezañ ampart (akuit, arroutet, ifam, don, ki) war udb, bezañ akuit d'ober udb, bezañ gourdon ouzh udb, bezañ kalet war udb, bezañ un tad den eus an-unan war un dachenn bennak, bezañ un den matkrak war un dachenn bennak, gouzout stok udb ; *zu nichts tüchtig sein*, bezañ ur c'holl-e-vara (ur c'holl-boued, ur c'holl-bara, ur c'holl-e-voued), na gaout tu da vann, na c'houzout ober na kriz na poazh, na c'hallout ober na kriz na poazh, na c'houzout ober un hollvad, na c'houzout ardremez da netra, na ober netra eus nikun, na ober netra eus a nikun, mont pep tra a-dreuz gant an-unan ; *tüchtiger Schläger*, lemmañ lavnenn b. / koantañ maout g. / finañ mab g. (Gregor), gwall skoer g., gwall emganner g., gwall ganner g. ; *tüchtiger Mitarbeiter*, kenlabourer oberius g. ; *tüchtiger Fleischesser*, debrer mat a gig g., paotr ar c'hig g., bleiz kig g. ; *tüchtiger Arbeiter*, gounider mat g., micherour dispar g., marc'h-labour g., bleiz labour g., ki labour g., paotr a-raok g., poanier g., gwall labourer g., den a boan g., paotr diskuizh g., paotr stummet da labourat g., paotr itik d'al labour g., paotr labourus g., mailh-micherour g., paotr ouesk da labourat g. ; *tüchtige Frau*, kaerell b. ; *er leistet Tüchtiges*, *er arbeitet schnell und tüchtig*, prim eo en e labour, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour), hennezh n'eo ket un didalvez, hennezh n'eo ket ul lezober, hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, labourat a ra c'hwek, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a zo herrek war e labour, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, hennezh a daol fonn, hennezh a ra fonn, hennezh a fonn, hennezh en devez fonn, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, hennezh a labour gant dillo, ne chom ket al labour a-revr (en arelaj, a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ampletiñ a ra gant e labour, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwek'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; *beide sind genauso tüchtig*, an daou-se a ra par o micher ; *er ist sehr tüchtig*, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, disteñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvrat eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, barrek-kenañ eo, un den eo hag a gas da vat pep tra, labourat a ra dillo ha diroufenn, hennezh a oar an dibenn eus an dra, hennezh a labour gant gouiziegezh ha parfeted ; *tüchtige Hausfrau*, tiegez vat b. (Gregor), menajerez vat b. ; **2. ein tüchtiger Esser sein, bezañ ur bouetaer, bezañ ur flouper,**

bezañ ur c'harger, bezañ ur c'hof-stamm, bezañ ur piler-boued, bezañ un debrer bras / bezañ un debriad [*liester* debrid] / bezañ un danter kaer / bezañ ur brifaod (Gregor), bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, kordañ boued, pegañ war ar boued, bezañ rankles, bezañ marlonk, bezañ ur c'hof don, bezañ don e gof, bezañ debrus, bezañ hir e zent, bezañ hir ha lemm e zent ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit*, gwelloc'h out da zebriñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour ; 3. *tüchtiger Schneefall*, gwall gaouad erc'h b./g. ; 4. *eine tüchtige Ohrfeige*, ur flac'had c'hwek b., ur flac'had yac'h b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b., ur pezh flac'had b. ; *eine tüchtige Lektion*, ur gentel serzh b. ; *ein tüchtiges Stück Arbeit*, un tamm mat a labour g., un tachad mat a labour g., labour a-feson g., ur c'hrogad mat a labour g. ; *eine tüchtige Portion*, ur pezh mell tamm g., ur pezh tamm g., un tamm mat g., ur gont vat b., ur moñs lodenn g.

Adv. : da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, a-zevri, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, a-berzh-kaer, yac'h, forzh, kaer, kreñv, parfet ; *ich habe mich tüchtig geärgert*, fuloret e oan da vat, un imor a oa ennon, fuloret ruz e oan, fuloret ran e oan, fuloret naet e oan, fuloret mik e oan, ur fulor a oa ennon, en imor santel e oan, e gwalarn e oan, ur barr fulor ruz a oa deuet ennon, tommañ a rae va c'herc'h din, krazañ a rae va c'herc'h din ; *tüchtig feiern*, kas an ton, ober anezhi, kas anezhi, ober bourraplled, bezañ e godin, ober bos, c'hoari las, ober ur bordead, riboulad ; *tüchtig essen*, debriñ naonek, debriñ dibismig, debriñ sasun, debriñ c'hoantek, debriñ c'hwek, debriñ kreñv, lonkañ forzh, debriñ frank, debriñ kaer, P. riñsañ e asied, kordañ boued, pilat boued, debriñ alfant, debriñ dislangour, ober meurjarjez, bezañ frank e vouzelloù ; *tüchtig zubeißen*, debriñ a galon vat (a galon zigor), debriñ gant ur galon zigor, pilat boued, debriñ naonek, debriñ dibismig, debriñ sasun, debriñ c'hoantek, debriñ c'hwek, debriñ alfant, debriñ dislangour, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued a-leizh e zent, pegañ war an traoù a-leizh e zent, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, lakaat tenn war e vegel, kavout blaz gant e voued, plaouiañ, floupañ, flumañ e voued, kroufañ e voued, kouchañ e voued, porpantiñ e voued, kordañ e voued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / fripal / brifal / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor) ; *tüchtig trinken*, pintal, bezañ kreñv war an evañ, bezañ kreñv war ar boeson, na vont fall an evañ gant an-unan, na vezañ pell o tisechañ gwer, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ pouez-traoñ gant e gornailhenn, bezañ lañs-traoñ gant e gorzailhenn, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, lonkañ evel un toull goz, toulladiñ, lakaat e-barzh, chopinat start, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer ; *tüchtig arbeiten*, bezañ fonnus d'al labour, plantañ startijenn gant e labour, fonnañ, na vouzhañ ouzh al labour, labourat c'hwek, labourat gant dillo, labourat a-dro-vat, bezañ war ar charre, labourat dillo, kaout dillo da labourat, bezañ prim en e labour, ampletiñ gant e labour, kregiñ du el labour, labourat gant gred bras, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour ; *jemanden tüchtig prügeln*, fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b.

Tüchtigkeit b. (-) : ampartiz b., gouestoni b., barregezh b., gwевnder g., gwевnded b., mailhder g., mailhded b., oueskted b., oueskter g., oberiusted b. ; *ein Mann von seiner Tüchtigkeit*, un den eus ar tremp-se g., ur spered plomenet mat a zen eveltañ g.

Tuchwalker g. (-s,-) : kommer g., fouler g., moustrer g., mac'her g.

Tuchwaren ls. : mezheraj g.

Tuchweber g. (-s,-) : mezherer g.

Tuchweberei b. (-,-en) : 1. [stal] mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b. ; 2. [kenwerzh] mezhererezh g.

Tuchweste b. (-,-n) : chupenn vezher b., chupenn lien b.

Tucke b. (-,-n) : *eine alte Tucke*, un tamm pikez du g., un tamm pikez fall g., ur sarpantez b., ur wespedenn b., ur vleizez b., ur bikez fall b., ur bebreñ b., un diaoulez b.

Tücke b. (-,-n) : ijin fall g., falsentez b., falster g., falsted b., hinkinded b., korvigellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubardiz b., trubarderezh g., yudazerezh g., judazerezh g., gwidre b., kammdro b., finesa b., korvigell b., kammigell b., barad g., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., taol-yud g., tapadenn b., ard g., ardivinkoù ls., lorberezh g. ; *Tücke des Schicksals*, rod vras an tonkadur o treiñ tu pe du b. ; *seine Tücken und Nücken*, e holl sioù ha gwrioù, e holl vankoù, e holl dechoù ha plegoù fall, e ijin fall, e youloù fall ; *auf eine Tücke zurückgreifen*, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *bewahret euch vor Weibertücken*, diwallit ouzh taolioù ganas (ouzh taolioù fobiez, ouzh taolioù kamm, ouzh troioù lous, ouzh barad, ouzh lasoù, ouzh ijin fall) ar merc'hed - biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed - a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed - neb a laz e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra - karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin - karantez ar merc'hed a zo e-giz ar pell, pa soñjer nebeutañ ez a gant an avel ; *er hat auch seine Tücken*, ouzhpenn un neudenn gamm a zo ennañ ; [goapaus] *Tücke des Objekts*, droug natur g. (Gregor), mankoù ls., gwallnamm g., gwallsi g., perzh-fall g.

tuckern V.gw. : [kefluskerioù] 1. [verb-skoazell **haben** : hat getuckert] ober poup poup poup ; 2. [verb-skoazell **sein** : ist getuckert] mont poup poup poup [d'ul lec'h bennak].

tückisch ag. : 1. yud, fell, kivioul, kildrouk, drougiezhus, gwidreüs, gwidilus, gwidal, ganas, beskellek, kamm, kudennek, skoachet, souchet, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, malisius, mobrier, pilpous, dre zindan, a-zindan, drouk ; *recht tückisch sein*, bezañ ul loen brein (ul loen gars, ul loen lous, ul loen fall) a zen, bezañ un toull visoù eus an-unan, bezañ ur paotr lavis eus an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ur pezh fallakr eus an-unan, bezañ ur sac'h malis eus an-unan, bezañ un dra milliget eus an-unan, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur gwall ibil a zen, na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, bezañ korvigellet e galon a fallagriezh, bezañ e galon ur puñs don a fallagriezh, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ pezhell e galon gant ar fallagriezh, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, bezañ kement si fall 'zo tout en an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ kordet fall, bezañ kivioul, kaout ardoù ouzhpenn unan, bezañ beskelloù gant an-unan, bezañ beskelloù e-kreiz e barkeier, bezañ ur gwasker eus an-unan ; *tückisch vorgehen*, displegañ e holl ardoù ; *tückischer Blick*, sell a-dreuz (a-gorn) g., selloù a-dreuz (a-gorn) ls. ; *tückisch dreinblicken*, sellet a-dreuz, sellet a-gorn, sellet rous ouzh u.b. ; 2. dañjerus, arvarus, ankivil, skoemp, skeudik, amjestr, da ziwall dioutañ.

tuend ag. : ... a ra ... ; *wohltuend*, madoberus, madelezhus, ... a ra vad, ... a zo ur vadelezh, ... a zo ur bevez, ... a zo ur misi, ... a zo un apoue vray, ... a zo ul louzoù c'hwek, yec'hedus, gounidus

evit ar yec'hed ; *nichts tuend*, ... na ra netra, didalvez evel ur c'hi, didalvez-ki, ... o vreinañ en e leziregezh, lezirek evel ur martolod, lezirek evel ur bleiz, lor evel un targazh, skoet gant terzhienn an didalvez, grevet gant terzhienn al leue, un toull diboan anezhañ, yeuek, ganet d'un deiz Sadorn, ganet skuizh, gourt da labourat, lugut da labourat, feneant da labourat, lezirek d'al labour, re izel an douar diouzh e vent, skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), digalon da labourat, gwak, diboa, lezirek, disaour, pladek, dibreder, skoeñvek, feneant, landreant, didalvez, lezober, diegus, mors, diek, dilamprek, labaskennek, lifret, hualet, euver, flai, sadomek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lizidant, gourt o labourat, lor, lureüs, ven.

Tuerei b. (-, -en) : [dispredet] kamambre g., kamambreoù ls., orbidoù ls., chiriboujoù ls., kludajoù ls., ardoù ls., chiboudoù ls., geizoù ls., tresoù ls., pompadoù ls., jestroù ls., chistroù ls., tiekoù ls., ailheoù ls., ardigelloù ls., arouezioù ls., astrafoù ls., espresoù ls., fesonoù ls., ismegoù ls., jinkoù ls., jismaikoù ls., jismaioù ls., istampioù ls., istrogoù ls., kizoù ls., komplimantoù ls., lentigoù ls., minoù ls., morbioc'hoù ls., moriskloù ls., neuzioù ls., ormidoù ls., pismigoù ls., simlhoù ls., simirakloù ls., sismakouù ls., vistoù ls., glabous g., grimaserezh g., akotr g., digoroù ls., digorded b., ismodoù ls., yekoù ls., tailhoù ls., arvezioù ls., stroñs g., bern tron g., mignerezh g., yezhoù ls., modoù ls.

Tuff g. (-s, -e) / **Tuffstein** g. (-s, -e) : maen-tuf g., tuf g. ; *Kalktuff*, tufev g.

Tüftelei b. (-, -en) : 1. torr-penn g., uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g. ; *das wird eine ziemliche Tüftelei*, ur gwall soubenn e vo an dra-se, bez 'vo jeu, se a vo ul laz, setu aze hag a vo ur c'hole d'ober, ne vo ket ur brav ober al labour-se, ne vo ket un ebat kas al labour-se da benn, ne vo ket tra aes kas al labour-se da benn, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, bez' e vo charre, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spenn, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat a vo, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; 2. P. pismigerezh g., trabas g., nagennerezh g.

tüfteln V.gw. (hat getüftelt) : 1. talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, fibouchal, bitrakiñ, teuteuskat, trikarmadiñ, c'horielat, ober tammoù labourioù, dresañ, belbetat, teuteunat ; 2. spazhañ buzhug, spazhañ laou, pismigañ, bindedañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ, nageniñ ; 3. [gwia.] *getüftelt*, piz warnañ ; *eine getüftelte Krawatte*, ur gravatenn piz warni b.

Tüftler g. (-s, -) : 1. biteller g., teusteuker g., belbeter g. ; 2. peurliper g. ; 3. pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., nagenner g., trabaser g., flemmer g., chikaner g., chikanour g., noazour g., beg m'en argarz g.

Tugdual g. : Tual g.

Tugend b. (-, -en) : 1. perzh-mat g., vertuz b., si mat g., tu mat g., tech mat g. ; *Tugend praktizieren*, embreger ar vertuz ; *ein Muster an Tugend*, *ein Ausbund von Tugend*, gwellañ den a zebr bara g., gwellañ den 'zo o vale g., gwellañ den a daol troad war an douar g., gwellañ den dindan tro an heol g., gwellañ den dindan an Neñv g., ur gwia perzhioù mat oc'h ober anezhañ g., gwir batrom ar vertuz g., ur skouer a vertuz b. ; *das Praktizieren der Tugend*, pratik ar vertuz g. ; *aus der Not eine Tugend machen*, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h he ruzañ, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober a galon vat ar pezh a zo ret ober (Gregor) ; *Jugend hat keine Tugend*, ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - an hailhoned eo a ra ar wazed ; *Schweigen ist die Tugend der Narren*, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh - mat eo bezañ uvel, bevañ mat a zo gwell - n'em eus ket mez, ar mez a zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijañ an dud vut ; 2. [relij.] *christliche Tugenden* / *göttliche Tugenden* / *theologische Tugenden* / *eingegossene Tugenden*, vertuzioù teologel ls. ; *die Humilität ist die Mutter aller Tugenden*, an izelegezh eo rouanez an holl vertuzioù [met hepti ez eus tu mont kalz pelloc'h] ; 3. [istor, preder.] *die vier Kardinaltugenden*, *die vier Haupttugenden*, ar pennvertuzioù ls. ; *Verstandestugend*, vertuz spered b. ; [Aristoteles] *Charaktertugend*, vertuz vuhezouriezhel b.

Tugendbild n. (-s, -er) : skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g.

Tugendbold g. (-s, -e) : 1. [dre fent] skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g. ; 2. [gwashaus] pilpouz g., kazh born g., klufan g., sant ruz e dreid g., klouarenn b., kazh gleb g., genoù gleb g., lubaner g., luban g., santig kolo g., mitaouig g., mitouig g., den a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., Judaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., teod tanav a baotr g.

tugendhaft ag. : vertuzus, onest, dereat, prop ; *tugendhaft sein*, ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat, bezañ un den prop, bezañ diskuih diouzh pep si fall ; *so auf tugendhaft machen*, ober lentigoù.

Tugendhaftigkeit b. (-) : vertuz b., buhezegezh vat b., skoueriusted b., onestiz b., dereadegezh b., buhez vertuzus b.

Tugendheld g. (-en, -en) : 1. [dre fent] skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g. ; 2. [gwashaus] *sellit ouzh Tugendheuchler*.

Tugendheuchler g. (-s, -) : pilpouz g., kazh born g., klufan g., sant ruz e dreid g., klouarenn b., kazh gleb g., genoù gleb g., lubaner g., luban g., santig kolo g., mitaouig g., mitouig g., den a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm

g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., Judaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g., teod tanav a baotr g.

Tugendlehre b. (-) : skiant ar vuhezegezh b., buhezegezhouriezh b., divezelouriezh b.

Tugendlehrer g. (-s,-) : buhezegezhour g., divezelour g.

tugendsam ag. : [barzh.] vertuzus.

Tukan g. (-s,-e) : [loen.] toukan g. [*liester* toukaned].

Tularämie b. (-) : [loenvezegezh] tularemiezh b.

Tüll g. (-s,-e) : [gwiad.] tull g.

Tülle b. (-,-n) : 1. [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b., diskennerez b. ; *die Tülle der Kaffeekanne*, flutenn ar grek b., chaflutenn ar grek b., sutell ar grek b. ; 2. kelc'hienn b. ; 3. envez g., envezenn b., lagad g. ; *ein mit einer Tülle versehenes Werkzeug*, ur benveg lagadek g. ; [kegin., *SpritzTülle*] gezackte *Tülle*, envez dentek g. ; *glatte Tülle*, envez plaen g. ; 4. [kantolor] harz-koar g.

Tüllenbeil n. (-s,-e) : [henoniezh] bouc'hal lagadek b.

Tüllentopf g. (-s,-töpfe) : pod begek g.

Tüllfabrik b. (-,-en) : [gwiad.] tullerezh b.

Tüllhändler g. (-s,-) : [gwiad.] tuller g.

Tüllhersteller g. (-s,-) : [gwiad.] tuller g.

Tüllindustrie b. (-) : [gwiad.] tullerezh g., ijinerezh an tull g.

Tulpe b. (-,-n) : 1. [louza.] tulipez str., tulipezenn b., tulbenn b. ; 2. [gwerenn] chopenn b. ; 3. P. ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., oristal g., oristal a zen g., orin g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin a zen g., orin den g., pipi g., gwall bipi g., hinkin g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., gwikefre g., istrelog g., kalkenn g./b., papigo g., istañsour g., pitouch g., termaji g., ardigell g., diaoul a zen g., aotrou g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g., den espar g., pichon g., brav a bichon g.

Tulpenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tulipez str., gwezen-dulipez b.

Tulpenzüchter g. (-s,-) : [louza.] tulipezer g.

Tulpenzwiebel b. (-,-n) : [louza.] bulb tulipez str., ognon tulipez str.

Tumbagebete ls. : [relij.] absolvenn-veur b.

Tumbler g. (-s,-s) : [Bro-Suis] sec'her-kouez g. [*liester* sec'herioù-kouez].

tumeszent b. (-n-en) : [mezeg.] koeñvet, o koeñviñ.

Timeszenz b. (-n-en) : [mezeg.] koeñv g.

tummeln V.k.e. (hat getummelt) : *ein Pferd tummeln*, a) lakaat ur marc'h da fringal. ; b) lakaat ur marc'h da bostal, postal ur marc'h.

V.em. : **sich tummeln** (hat sich (ak.) getummelt) : 1. ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, ober e Yann, ober e Juluan, diotal, diotat, en em zizoac'hañ, fringal, friantañ, fringalañ, trepikal, trepikellat ; 2. [dre astenn.] plumiñ, hastañ, kabalat, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, difelpañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ ; *tummle dich !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun !

Tummelplatz g. (-es,-plätze) : 1. goudorenn b. ; 2. lis b., kamp-postal (Gregor) g., plaenenn b., tachenn b. ; 3. lec'h ebatal g., lec'h emgav g.

Tümmel g. (-s,-) : [loen.] 1. delfin g., morhoc'h du g. [*liester* morhoc'hed du], poursuilh g. [*liester* poursuilhed] ; *großer Tümmel*, delfin c'hwezher g., c'hwezher g. [*liester* c'hwezhered] ; 2. [labous] dube penndoull g.

Tümmelertaube b. (-,-n) : [loen.] dube penndoull g.

Tumor g. (-s,-en/-e) : [mezeg.] yoc'henn b., yoc'h b., kreskenn b., kig-kresk g., kaledenn b., peud g., goradenn b., droug sant Maodez g., moc'h bihan str., torzhell b. ; *gutartiger Tumor*, yoc'henn guñv b. ; *bösartiger Tumor*, yoc'henn yud b., yoc'henn fallakr b., klañvenn grign b. ; *Krebstumor*, yoc'henn gankrek b., arwez krign-bev g., malitouch g./b. ; *invasiver Tumor*, yoc'henn emledus b. ; *die operative Entfernung von Tumoren*, an ezvenañ yoc'hennou g. ; *Tumor in der Handinnenfläche*, kac'hadenn-yar b. ; *das Wachstum eines Tumors*, skinatadur ur yoc'henn g. ; *einen Tumor bestrahlen*, skinata ur yoc'henn.

Tumor- : [mezeg.] ... yoc'hennus, ... yoc'hennel, ... yoc'hennek.

Tumormarker g. (-s,-) : [mezeg.] merker yoc'hennel g.

Tumorsuppressorgen n. (-s,-e) : [bev.] genenn astaler b.

Tumorzelle b. (-,-n) : [mezeg.] kellig yoc'hennus b. ; *Proliferation von Tumorzellen*, neridigezh yoc'hennus b.

Tümpel g. (-s,-) : stank b., poull g., poull-dour g., lag g., lenn b., poullenn b. ; *Meerestümpel*, morboull g., morboullenn b., poullenn b., poullennad b., poull g. ; *man fand ihn ertrunken in einem Tümpel*, kavet e oa bet beuzet en ur poullad dour.

Tumult g. (-s,-e) : kabaduilh b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tabut g., cholori g., boulogrn g., streuvell vras b., talabard g., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, toumpi b., fourgas g., taol-fourgas g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, taol-freuz g., keusteuenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., un huch hag ur youc'h, estlamm g., foar b., charre g., bioc'henn b., houl str., hu g., huad g., huerezh g., huderezh g., taol-nerzh g., taol-strap g., dirollerezh g., dizurzh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., turmud g.

Tumultuant g. (-en,-en) : kabaduilher g., hutin g., tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., karnajer g., cholorier g., planter freuz g., planter reuz g.

tumultuarisch ag. : cholorius, tabac'hus, tousmac'hus, tournius, safarus, houlennek.

tumultuieren V.gw. (hat tumultiert) : bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabat, cholori, un todilhon, un todion, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober karnaj, bioc'hennañ, tarabazhiñ, tournial, toumpial, cholorial, todioniñ, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperou ar raned, karnajal, kas cholori.

Tumultus sermonis g. (- -) : [mezeg.] herregezh ar prezeg b., takifemiezh b.

Tumulus g. (-, Tumuli) : krugell b., krugellig b. [*liester* krugelligoù], krugell-vez b. [*liester* krugelloù-bez], karn b.

tun (tat / hat getan)

I. V.k.e.

1. ober
2. seveniñ, kas da vat, kas da benn, pengenniñ
3. kas d'e heul, bezañ efedus

- 4. troioù-lavar : *es zu tun haben, es zu tun bekommen*
- 5. [P.] lakaat
- 6. ober droug, ober vad
- II. V.gw.
 - 1. ober + adv
 - 2. ober van da, reiñ da grediñ
- III. Verb skoazell
- IV. V.em. [P.]

I. V.k.e. (tat / hat getan) :

1. ober [pennrann gra-] ; *etwas noch einmal tun, etwas erneut tun, etwas wieder tun*, adober udb [pennrann adc'hra-] ; *er tut alles im letzten Moment*, gortoz a ra atav an diwezhadou ; *was tust du jetzt ?* petra emañ oc'h ober ? ; *was tun ? was ist zu tun ?* petra ober ? petra d'ober ? ; *was soll ich tun ?* n'ouzon ket petra zo da ober (petra ober), petra a zlean da ober ? petra a zlean (am eus da, a c'hallfen-me) ober ? petra a fell deoc'h e rafes ? petra a vankfe deoc'h e rafes ? petra a jaoj din ober ? ; *er weiß, wie man es tut*, an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *er weiß nicht, wie man es tut*, disneuz eo d'ober an dra-se ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun*, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *tu es nie wieder !* taol pled ne rafes ur wech c'hoazh kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! na ra morse-holl traoù evel-se ken ! ; *ich tue es nie mehr, ich tue es nie wieder*, ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se ; *warum hast du das getan ? wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? , petra eo dit bezañ graet an dra-se ? ; *P. tu nicht wie ich !* 'rez ket 'vel ma jez ; *ihr werdet doch so etwas nicht tun !* n'emaoc'h ket o vont d'ober an dra-se, emichañs ? ; *tut so etwas nicht !* n'it ket d'ober an dra-se ! ; *ob er es tut oder nicht*, pe e rafe, pe ne rafe ket ; *hätte er es doch nicht getan !* gwasoc'h eget paouez en doa graet ! ken dezhañ bezañ chomet hep ober an dra-se ! ; *du hättest das nicht tun sollen*, ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, fall ac'h eus graet ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ne oa ket dleet dit ober an dra-se, n'az poa ket ezhomm da vezañ graet an dra-se, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ! ; *so was tut man nicht*, ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! n'eo ket mat ober an dra-se ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! sell aze ur c'hiz ! se n'eo ket doareoù ! n'ec'h eus dalc'h ebet ! evel ma vefe graet seurt traoù ! an dud fur ne reont ket a draoù a seurt-se ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! ; *tut mit ihm, was ihr wollt*, grit a garot outañ, grit a hetot outañ ; *ich habe noch jede Menge zu tun*, mil maneur am eus d'ober c'hoazh ; *da muss irgendetwas getan werden*, bez e ranker ober udb, bez e ranker ober seurt pe seurt, bez e ranker ober seul pe eneb ; *man muss (et)was tun*, arabat chom da chipotal (da dermal), ret eo mont dezhi ; *ich werde es wohl tun müssen*, ret mat e vo din en ober ; *ich muss es einfach tun*, n'on ket evit miret a (da) ober an dra-se, n'on ket evit parraat a ober an dra-se ; *das tue ich ungern*, drouk eo ganin ober an dra-se, garv eo ganin ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, chalet on d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, klouaraat a ran d'ober an dra-se, diegusaat

a ran d'ober an dra-se, heugañ a ran oc'h ober an dra-se, en em derriñ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, ober a ran an dra-se en desped din, diegi (kerteri, lure) am eus oc'h ober (da ober) an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, a-gasoni e ran kement-se, gant dispiliadur e ran an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se ; *ich tue es nicht ungern*, ne zisplij ket din ober an dra se, n'eo ket drouk ganin ober an dra-se, ne zigarañ ket ober an dra-se, ne zivourran ket o oc'h ober an dra-se ; *das wäre getan !* graet eo ar stal ! deuet eo ganeomp ! echu eo a-benn ar fin ! graet eo ar gra ! echu ar bater ! ; *seine Schuldigkeit tun*, bezañ jurdik en e zevel, ober e zlead (e zevel), bezañ aketus d'e zevel, seveniñ e zlead ; *sein Möglichstes (sein Bestes, das Seinige) tun*, ober kement ha ma c'haller (e seizh posupl, e wir wellañ, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwelikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, e seizh gwellañ, muiañ ma c'haller, ar muiañ ma c'haller, herañ ma c'haller, her da ma c'haller, pezh ma c'haller), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walc'h, klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare, ober evit ar gwellañ (Gregor), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e wir wellañ, bale war ar mor ; *Buße tun*, ober e binijenn (Gregor) ; *jemandem seinen Willen tun*, ober e zivizoù (e did) d'u.b., ober e lavarou ouzh u.b., ober holl lavarou u.b., ober e holl lavarou d'u.b., bezañ re wak ouzh ur bugel, bezañ re sempl e-keñver ur bugel, ober kamambre d'ur bugel bennak ; *tu mir den Gefallen*, bez ar vadelezh d'ober an dra-se ; *tu, was du willst*, gra a gari, gra evel ma kari, en em zibab evel ma kari, gra da c'hiz ; *tu, was er dir sagt*, gra e lavar ; *du kannst tun und lassen, was du willst*, lizher digor a zo ganit, n'ac'h eus luz ebet, diliamm out d'ober pezh a garez, lezet e vez kabestr laosk (kabestr hir) war da voue, da gabestr a zo war da voue, lezet e vez kordenn ganit, lezet e vez pep frankiz ganit d'ober pezh a gari, lezet e vezvez ez madober, lezet e vezvez ez tiviz ; *er tut und lässt, was er will*, ne ra nemet ar pezh a soul gantañ, ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn*, n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; *einen Zug aus der Flasche tun*, evañ ur banne ouzh gouzoug ar voutailh, evañ ur banne a-stag-penn, evañ ur banne a-stok-penn, evañ toupik, evañ ouzh e benn ; *einer Sache Erwähnung tun*, menegiñ (ober meneg eus) udb ; *was hat er denn getan ?* petra a vez rebechet dezhañ ? ; *die Farbe tut nichts zur Sache*, pep seurt liv 'zo mat - a bep liv marc'h mat, a bep bro tud vat - a bep liv gwin mat - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *sie sagen's wohl, und tun's nicht*, selaouit o c'homzoù ha laoskit o oberoù ; *nichts, was ich lieber täte*, ne c'houlennan ket a well ; *ich tue nur, was ich will*, ne ran nemet ar pezh a soul ganin ; *er tut nur, was ihm gefällt, er tut nur, was er will, er tut nur, was ihm passt, er tut immer, was ihm passt*, ne ra nemet ar pezh a soul gantañ, ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, e benn e-unan en

devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll.

2. seveniñ, kas da vat, kas da benn, pengenniñ ; *was tust du denn da ?* petra emañ oc'h ober amañ ? petra emañ o farbotañ ? o turlutañ petra emañ ? o penefiañ petra emañ ? o fistoulat petra emañ aze ? petra an diaoul emañ oc'h ober ? oc'h itrikañ petra emañ aze ? ; *was tut er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh du-mañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? ; *ich habe viel zu tun*, mil maneur am eus d'ober, kalz am eus d'ober, foulet on, foulmac'het on gant al labour, labour spontus 'm eus, e-kreiz ar bec'h emañ, bec'h labour am eus, penndallet on gant al labour, ampleret on ken ez on gant al labour, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, leun a gefridi on, mezv on evel ar yer en eost, machomet on gant al labour, herr labour a zo warnon, dever a zo warnon, friket on gant al labour, debret on gant al labour, labour dreispenn am eus, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, gwall sammet on gant va labour, sammet eo va c'hein gant al labour, foulet (beuzet) on gant al labour, dre brez emañ, prez labour a zo warnon, war vec'h emañ, ur bern traoù a zo ganin war ar ramp, labour am eus war ar portolo, dall on gant al labour, P. bec'h a zo war va lasenn ; *ich habe nichts zu tun*, ne'm eus taol ebet d'ober, vak a zo warnon, ne'm eus mann d'ober, ne'm eus mann ebet d'ober, ne'm eus netra d'ober, emañ gant netra d'ober, dijabl on, dizever on ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen*, deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *sagt ihm, was zu tun ist ! sagt ihm, was er zu tun hat !* lavarit dezhañ petra ober ! lavarit dezhañ petra da ober ! ; *hat er etwas für Sie getan ?* ha graet en deus udb evit sikour ac'hanoc'h ? ha graet en deus un draig bennak evidoc'h ? ; *etwas von sich aus tun*, ober udb diouzh an-unan (dioutañ e-unan h.a.), ober udb eus e benn e-unan (diouzh e benn e-unan, anezhañ e-unan), ober udb a youl frank (Gregor) ; *er tut, was er will und hört keinem zu*, ne ra nemet ar pezh a soul gantañ, ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll ; *etwas dazu tun (etwas zur Sache tun)*, kemer lod (perzh) en udb, reiñ un tamm sikour eus e berzh e-unan, emellout eus udb, ober war-dro udb ; *was du auch immer tun kannst*, gant a ri, kaer az po ober, kaer az po ; *dies ist das Beste, was ihr tun könnt*, n'oufec'h ket a-well ; *das ist das Beste, was Sie für ihn tun können*, n'oufec'h ket ober kaeroc'h dezhañ ; *was immer er auch tat*, grafe pe rafe, grafe pezh a rafe, kaer en doa ober, kaer en doa ; *was immer ich auch tue*, n'oufen pe rafen, kaer em eus ober, kaer em eus, kaer em bo ober, kaer em bo ; *was immer wir auch tun, was immer wir tun, egal, was wir tun*, n'oufed pe rafed, kaer hor bo ober, kaer hor bo, kaer hon eus ober, kaer hon eus ; *was immer wir auch tun, wir müssen zuversichtlich bleiben*, gant ma raimp, ne gollomp ket fiziañs ; *egal, was wir tun, so etwas können wir nicht*

verhindern, n'oufemp ket, kaer hor be, mirout ouzh an dra-se ; *ich kann nichts dazu tun*, n'emaon ket evit reiñ an disterañ sikour, n'em eus ket dour a-walc'h em milin evit malañ hoc'h arreal, en dic'halloud emañ, n'em eus na tu na lañs, er blotoù emañ ; *alle Hände voll zu tun haben*, kaout mil maneur d'ober, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, kaout labour dreispenn, bezañ foulet, bezañ foulmac'het gant al labour, kaout labour spontus, bezañ penndallet gant al labour, bezañ ampleret gant al labour, bezañ e-kreiz ar bec'h, kaout bec'h labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bezañ machomet gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ dever war an-unan, bezañ friket gant al labour, bezañ brevet gant al labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ debret gant al labour, bezañ dall gant al labour, bezañ war vec'h, bezañ prez labour gant an-unan (war an-unan), bezañ ur prez war an-unan, bezañ dre brez, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ beuzet gant al labour, bezañ bec'h war an-unan, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan, kaout labour war ar portolo, P. bezañ bec'h war e lasenn ; *tu, was du nicht lassen kannst*, gra da c'hra ; *was du tun willst, tue bald / was du tust, das tue bald*, gra raktal ar pezh ac'h eus d'ober, un dra graet n'eo ket da ober, ar pezh zo paseet ne zaleo ket, abred ne goll jamez, kant devezh souzañ ne reont ket un devezh avañs, ar belladenn 'zo kac'hadenn ; *getan ist getan*, keuz 'zo diwezhat bepred - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - kerse ne zeu nemet goude - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor) - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel devezh eo ar gwellañ - ar c'heuz zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat ; *gesagt, getan - kaum gesagt, schon getan*, ha graet diouzhtu a-raok kaout amzer da lavaret ba, ken buan graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger, ha kentizh graet ; *gesagt, getan : er sprang sofort ins Meer*, ha, kerkent hag ar ger, e splujas er mor ; *gesagt ist schon lange nicht getan*, lard n'eo ket kig eo, lavaret hag ober n'eo ket ur c'hement.

3. kas d'e heul, bezañ efedus, bezañ gweredus ; *das Mittel tat seine Wirkung*, efedus e voe al louzoù, al louzoù a reas efed (en doa graet vad dezhañ, en doa bet efed war e gleñved) ; *das tut Wunder*, ur marzh eo kement-se, tredemarzh eo kement-se (Gregor), ur souezh eo efed an dra-se, ur marzh eo gwered an dra-se ; *Worte tun's nicht*, ne vo ket diliamet ar gudenn gant an teod, ouzhpenn komz a zo d'ober ; *der Pullover wird es schon tun*, ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va zreuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - setu ur stammenn hag a raio brav a-walc'h va stal din - ar stammenn-se a rafe va zaoi brav a-walc'h ; *das allein tut es nicht*, ne vo ket a-walc'h evit dont a-benn eus kement-se ; *was tut's ?* petra vern ? pe vern (pe laz, pe forzh 'zo, pe kaz 'zo) ? ; *was tut das (zur Sache) ?* d'ober petra ? da betra e vefe mat an dra-se ? peseurt mad a c'haller tennañ diouzh an dra-se ? petra a well ? ; *das tut nichts (zur Sache)*, ne cheñcho netra, ne vimp ket gwell a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h.

4. troioù-lavar : **es zu tun haben, es zu tun bekommen** ; *alles, was irgendwie mit Politik zu tun hat, aus einer Schrift ausmerzen*, lemel eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh ; *mit ihm will ich nichts zu tun haben*, n'em eus netra da welet (d'ober) gantañ, n'em eus perann gantañ ; *mit solchen Leuten will ich nichts zu tun haben*, n'em eus netra d'ober gant ur seurt lignez ; *ich habe mit ihm zu tun*, da ober em eus outañ ; *ich habe sehr oft mit ihm zu tun*, kalz darempred am eus gantañ ; *damit habe ich nichts zu tun*, n'em eus perann gant an dra-se, n'em eus klask ebet war mann ebet en afer-se, n'emañ ket em c'herz emellout eus kement-se, an dra-se n'eo ket va stal eo, n'em eus netra da welet en afer-se ; *damit möchte ich nichts mehr zu tun haben*, laouen e vefen o chom hep kaout afer ebet ken gant ar seurt tra ; *mit dem Kerl will ich nichts mehr zu tun haben*, hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h, hennezh a oa bet mui a joa ouzh e seuliou eget ouzh begoù e dreid, emañ fontet an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, echu eo du-mañ evitañ, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *Sie glauben wohl, dass Sie es mit einem Betrüger zu tun haben*, kavout a ra deoc'h ez eo ouzh ul laer hoc'h eus afer amañ ; *wir haben es mit einem harten Gegner zu tun*, aze hor bo d'ober evit dont a-benn anezhañ, setu aze ur c'hrograd evit bezañ trec'h dezhañ ; *ich habe es jetzt mit Asthma zu tun*, berranal on deuet da vezañ, ha berranal am eus bremañ ; *es mit der Angst zu tun bekommen*, sevel aon gant an-unan, na vezañ c'hwezet d'an-unan, kemer aon, bezañ moan ar revr gant an-unan (*e revr gantañ, he revr ganti h.a.*), bezañ moan an traoù gant an-unan (*e draoù gantañ, o zraoù ganto h.a.*), bezañ moan e wadegenn, komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, kemer from, kregiñ aon en an-unan, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, dont morc'hed d'an-unan, bezañ e wad o treiñ e gwelien ; *er kriegt (er bekommt) es mit mir zu tun*, d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn (e bater, e setañs, e begement) a glevo ganin-me, hennezh a glevo ganin ; *wenn uns irgendwelche Leute angreifen, bekommen sie es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanoamp e respontin anezho (ez in dezho).

5. [P.] lakaat ; *Geld auf die Bank tun*, lakaat arc'hant en ti-bank ; *tue Zucker in deinen Kaffee*, laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; *in die Suppe eine Prise Salz tun*, lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *Salz ins Essen tun*, lakaat holen e-barzh ar boued ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt*, lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig ; *sein Kind in die Schule tun*, lakaat e vugel en ur skol, kas e vugel d'ar skol ; *etwas in eine Ecke tun*, kognañ udb ; *beiseite tun*, lakaat a-gostez, lakaat en e rastell, ober yalc'h a-dreñv, bogodiñ, tuañ, gorren, gouarn, sevel.

6. ober droug, ober vad ; *das Gute tun*, ober ar vad ; *Gutes tun*, ober vad ; *er tut nichts Gutes*, ne ra netra vat, ne ra netra a vat, ne ra mann vat ebet ; *sie tun nicht viel Gutes*, tanav eo ar vad a reont ; *er versäumte keine einzige Gelegenheit, Gutes zu tun*, ne c'hwite kammed d'ober ar vad, ne golle tro ebet d'ober ar vad ; *Böses tun*, droug ober [droug'hra-], fallober [fallc'hra-], gwallober [gwallc'hra-], malisiñ, ravailhoniñ, ober an droug, ober droug, ober ar fall ; *Gutes tun und die Spatzen pfeifen lassen*, ober ha tevel ; *ich habe nichts Böses getan*, n'em eus graet mann drouk ebet ; *der Hund tut dir nichts*, ar c'hi ne raio droug ebet dit ; *niemand tut dir was*, den ebet ne raio droug dit ; *jemandem Böses tun*, ober droug (vil, divalav) d'u.b. ; *jemandem Gutes tun*, ober vad d'u.b., ober brav d'u.b. ; *tut Gutes eurem Nächsten*, grit vad d'ho nesañ, bezit

karantezus e-keñver ho nesañ ; *jemandem Unrecht tun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober gwall d'u.b., ober an anoaz d'u.b., ober divalav d'u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b. ; *was du nicht willst, das man dir tu, das füg auch keinem anderen zu*, arabat dit ober da'z nesañ ar pezh a zispilje dit ; *tue recht und scheue niemand*, gra da c'hra - gra pa ri tra ha c'hoarvezet a (pe) c'hoarvezo ! - pa ri ti to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - an hini a ra hervez a zle a gousk dispart en e vele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - dre balat sonn, e ya ar glaz don - tevel hag ober.

7. P. *es tun*, mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, korigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukou, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chouañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ.

II. V.gw. (tat / hat getan) :

1. ober + adv. ; *das tut mir gut, das tut mir wohl*, ur vadelezh eo an dra-se din, ur bevez eo din, ur misi eo din, un apoue vrav eo din, gras eo din, mat eo se din, se a ra vad din, gratis a ra din, se a ra mil vad din, se a ra kant vad din, vad a ra kement-se din (Gregor) ; *diese Arznei tut mir gut, diese Arznei tut mir wohl*, al louzoù-se a ra mil vad din, al louzoù-se a ra kant vad din ; *eine Verschnaufpause würde dir wohl tun*, ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig, mat e vefe dit diskuizhañ un tammig, un tamm diskuizh a raio kant vad dit, un tamm diskuizh a raio mil vad dit ; *es tut wohl, sich hinzulegen*, gras eo astenn al livenn ; [rev] *es tut wohl, den Partner zu wechseln / es tut wohl, die Partnerin zu wechseln*, ober a ra vad cheñch soubenn ; *das tut mir weh*, se a ra poan din ; *die Füße tun mir weh*, poan am eus em zreid ; *das tut mir aufrichtig Leid*, mantret on, gwanet eo va c'halon, desped am eus ken em eus, va digarezit, chifet on, nec'het on, mil geuz am eus ; *mir tut der Rücken weh*, poan gein am eus, poan am eus em c'hein, droug kein am eus, gant ar boan-gein emañ ; *er tut uns Leid*, deur hon eus gantañ, kemer a reomp truez outañ, damant hon eus outañ, kendrueziñ a reomp outañ, trugareziñ a reomp outañ, trueziñ a reomp outañ, trueziñ a reomp dezhañ, truantal a reomp outañ, truantal a reomp dezhañ, e glemm a reomp / klemm a reomp anezhañ / truez hon eus outañ (Gregor) ; *das wird dir bestimmt noch Leid tun*, keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lâr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emañ o hadañ danvez keuz ! emañ o hadañ greun keuz ! emañ o hadañ kerse ! emañ o prenañ kerse ! emañ o prenañ keuz ! emañ o prenañ morc'hed ! ; *jemandem schön tun*, fistoulat e lost dirak u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, chersañ u.b., lavarout komzoù brav d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecheroù d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b. / hilligañ e galon d'u.b. (Gregor) ; *er hat recht daran getan, es zu tun*, aviz ha poell a oa bet gantañ pa reas an dra-se, reizh e oa dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo

dezhañ pa'z en deus graet an dra-se, gras dezhañ bezañ graet an dra-se, un taol mat eo dezhañ bezan graet an dra-se ; *ich dachte, ich täte recht daran*, me a gave ganin e raen va dever ; *er tut gut daran*, zu ..., rezon en deus da [ober udb], reizh eo dezhañ [ober udb], n'eo ket arabat dezhañ [ober udb], mat eo dezhañ [ober udb], un dro vat eo dezhañ [ober udb] ; *er tut gut daran*, mat a ra, mat eo se dezhañ ; *du tätest gut daran*, zu *schweigen* ! tav evit ar gwellañ ! ; *er tat recht daran*, mat en doa graet, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ pa'z en deus graet an dra-se ; *du tätest gut daran*, hier *zu warten* ; da zeur eo chom amañ da c'horthoz, interest ac'h eus da chom amañ da c'horthoz, mat e vefe dit chom amañ da c'horthoz ; *er täte besser daran*, hier *zu warten*, poellekoc'h e vefe dezhañ chom amañ da c'horthoz, gwell (gwelloc'h) e vefe dezhañ chom amañ da c'horthoz eget mont kuit, furoc'h eo e chomfe amañ da c'horthoz, ne vefe ket a boan dezhañ mont kuit, ne zlefe ket mont kuit, ne vefe ket gwazh dezhañ chom amañ da c'horthoz, kenkoulz e vefe gantañ chom amañ da c'horthoz, fall e rafe mont kuit ; *du tust du übel daran*, zu ..., gaou ouzhit da-unan a rez o ..., gwazh e vi eus [udb], ne vefe ket a boan dit [ober udb], ne zlefes ket [ober udb], n'eo ket fur [ober udb], fall a rez [ober udb], maleur e vo dit [ober udb].

2. ober van da, ober an asvan da, ober an ezvan da, ober neuz da, ober an neuz da, ober neuz, ober an neuz, ober ar mod da, ober min da, ober sin a, reiñ da grediñ, ober lusk a, ober ar man e ; *er tut so, als würde er arbeiten*, ober a ra van da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra min da labourat, ober a ra sin a labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra an ezvan da labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra an neuz labourat, ober a ra neuz labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz da labourat, labourat a ra diwar neuz ; *er tut so, als bemerke er nichts*, *er tut so, als würde er nichts bemerken*, ne ra ezvan ebet ; *tun Sie, als ob Sie zu Hause wären*, grit evel er gêr, amañ emaoch e gêr, amañ emañ ho kêr ; *er tat, als ob er nicht wüsste*, ober a reas van (neuz a reas) da vezañ hep gouzout, ober a reas ar man e oa hep gouzout, ober a reas al leue (Gregor), ober a reas an alvaon ; *er tat, als sähe er mich nicht*, ne reas van ebet da'm gwelet, ober a rae van da chom hep gwelet ac'hanon, ober a rae lusk a chom hep gwelet ac'hanon ; *er tat, als ob er weggehen wollte*, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *er tut so, als ob er krank wäre*, digareziñ a ra ez eo klañv, e gi a vez kamm pa gar, hemañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a vez klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! e erbediñ a zlefed da sant Diboan, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; *spröde tun*, ober van da vezañ ur plac'h fur, ober neuz bezañ fur, ober an neuz bezañ fur, ober neuz da vezañ fur, ober an neuz da vezañ fur, ober ar mod da vezañ ur plac'h fur, ober min da vezañ ur plac'h fur, ober sin a vezañ ur plac'h fur, c'hoari he seurez frank peder botez dindan ar bank, c'hoari ar seurez peder botez, c'hoari ar plac'h fur, ober he mitaouig, c'hoari he flac'h tanav, ober he Gwerc'hez Vari, c'hoari he seurez pil-pave ; *grob tun*, c'hoari an den bouc'h e revr, bezañ pounner e votoù, c'hoari e Yann seitek, c'hoari an amparfal ; *tu nicht so empfindlich*, na ra ket da benn-mouzh adarre, arabat dit mont da Gervouzhig (mont da di mouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont d'an toull mouzhig) evit ken dister a dra ; *er tut nur so*, *er tut nur so als ob*, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an ezvan, emañ oc'h ober an neuz, emañ oc'h ober neuz, emañ oc'h ober lusk, emañ oc'h ober sin, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuiziañ nemetken, emañ oc'h ober

tron, muioch a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *du arbeitest doch nicht*, *du tust nur so*, n'emaout ket o labourat ervat, o neuiziañ nemetken ; *vornehm tun*, ober e c'hrobis, ober e aotrou, ober e vraz, ober brasoni, en em gemer evit un aotrou, ober e galite, ober e vorgant, bezañ un ober gant an-unan, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, lakaat kegel e vamm en e gein, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, en em dalvezout, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; *er tut immer so wichtig*, hennezh a vez atav un ton warnañ, plijout a ra dezhañ c'hoari e vraz, hennezh a vez atav un ober gantañ, hennezh a blij dezhañ ober e aotrou, plijout a ra dezhañ ober brasoni.

III. Verb skoazell (tat / hat getan) : *er tut nichts als schimpfen*, ne ra ken tra nemet tagnouzal (nemet goefiñ), ur revr war wigour (ur chaoker-e-c'henoù, ur chaoker trousk, ur chaoker e revr) a zo anezhañ ; *was tust du ? lachen tu'ich*, petra emaoût oc'h ober ? c'hoarzhin eo a ran ; *Peter geht auf Reisen und Paul tut es auch*, mont a ra Pêr da veajiñ ha Paol a ra kement all.

IV. V.Em. [P.] (tat sich / hat sich (ak.) getan) :

P. *das tut sich leicht* (man tut sich leicht daran), aes eo da ober, n'eo ket diaes ; *es tut sich was in Berlin*, war lusk emañ (cheñch a ra) an traoù e Berlin ; *sich an etwas (dat.) götlich tun*, ober chervad gant udb, debriñ e walc'h eus udb, ober ur c'hofad boued ; *er tut sich beim Lernen schwer*, hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, amzesk eo, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo.

Tun n. (-s) : kundu b., emzalc'h g., doareoù ls., doare da vevañ g., ober g., obererezh g., oberoù ls., gra g., gread g. ; *menschliches Tun*, obererezh mab-den g. ; *Sagen und Tun ist zweierlei*, prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet, lavaret hag ober n'int ket ur c'hement ; *sein Tun und Lassen, sein Tun und Treiben*, kement tra a ra, e zoareoù ls., e oberoù ls., e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g., e ruilhoù ls., e vuhez hag e oberoù ; *all sein Tun und Treiben* (all sein Tun und Lassen) *missfällt mir*, e emzalc'h (e zoareoù, e ruilhoù) a zisplij din hed an neudenn, kement tra a ra a zisplij din, e gundu ne blij nemeur din ; *man muss sich für sein Tun verantworten*, n'eo ket a-walc'h dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - pep hini a zo kret evit kement tra a ra.

Tünche b. (-, -n) : 1. laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., wenn-raz g., lindraj g., lindrenn b., lindrenn g., gwisponadur g. ; 2. [dre skeud.] livadenn b., tamm liv g., gwiskad diwar c'horre g. ; *seine Bildung ist nur Tünche*, ul livadenn deskadurezh en deus, un tamm liv deskadurezh en deus, ur gwiskad deskadurezh diwar-c'horre en deus.

tünchen V.k.e : induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ, gwisponat ; *die Wände mit Kalk übertünchen*, razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennrazañ ar mogerioù, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz.

Tünchen n. (-s) : gwisponerezh g. ; *das Tünchen der Mauern mit Kalk*, razadur ar mogerioù g., gwennerezh ar murioù gant dour-raz g., gwennidigezh ar mogerioù gant dour-raz b.

Tüncher g. (-s, -) : penter g., gwisponer g.

Tundra b. (-, Tundren) : toundra g. ; *Zwergstrauchtundra*, toundra bodennek g.

tunen V.k.e. (hat getunt) : *einen Motor tunen*, lemel ar bevenner tizh diwar ur c'heflusker.

Tuner g. (-s,-) : [tredan., elektronik] ketalmer g. [*liester* ketalmerioù].

Tunesien n. (-s) : Tunizia

Tunesier g. (-s,-) : Tunizian g. [*liester* Tunizianed].

Tunesierin b. (-,-nen) : Tuniziane b.

tunesisch ag. : 1. tunizian ; 2. [yezh.] tuniziek.

Tunfisch g. (-es,-e) : *sellit ouzh Thunfisch*.

Tunica albuginea epididymis b. (-) : [korf.] gwennsae an argell b.

Tunica dartos b. (-) : [korf.] dartoz g.

Tunica intima b. (-) : [korf.] engwazhienn b. [*liester* engwazhied].

Tunica vaginalis testis b. (-) : [korf.] sae c'houinek b., gouinuzenn b.

Tunichtgut g. (-s,-e) : lustrugenn g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], stronk g., hailhon g., maraod g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., standilhon g., lampon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], ampouailh g., forbann g., labous treut g., labous kailh, labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., poñsin g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lavagnon g., louzaouenn fall b., didalvez g., skoefiver g., leozenn b. [*liester* leozenned], moriser g., feneant g., yeueg g. [*liester* yeueien], dibreder g., toull diboañ g., Fañch an Didalvez g., Yann Diegi g., sonnard g., sach war-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g. [*liester* landreidi], landreant g. [*liester* landreanted], breiner-boued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester* lezireien], gwalleg g. [*liester* gwalieien], fagnouz g. [*liester* fagnouzien], kreouz g. [*liester* kreouzien], louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilampek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., sprec'henn b. ; *wir füttern so viele Tunichtgute*, lardezañ a reomp kement a grabanoù didalvez.

Tunika b. (-,Tuniken) : toneg b. [*liester* tonegoù], krezenn b., krez g., peplom g., roched b./g.

Tuning n. (-s) : [elektronik, skingomz, skinwel] ketalmañ g.

Tunis n. : Tuniz b.

Tunke b. (-,-n) : lipig g., soubinell b., soubilh g., chaous g., soub g., larjez g. ; *mit Tunke übergießen*, soubinellañ, soubilhañ, chaousañ.

tunken V.k.e. (hat getunkt) : soubañ, soubilhañ, soubinellañ, trempañ, chaousañ ; [dre skeud., rev.] *die Pommes in die Majo tunken*, soubañ e ibil.

Tunkschnittchen n. (-s) : [bara] soubigell b., soubenenn b., stuc'henn-vara b.

tunlich ag. : 1. greüs, ... a c'hall bezañ lakaet da dremen er pleustr, ... a c'haller lakaet er pleustr, ... a c'haller seveniñ, ... a c'haller kas da vat, ... a c'haller kas da benn, ... a c'haller pengenniñ ; 2. e koulz ; *so bald als tunlich*, an abretañ ma c'hallot ; *tunlichst*, ma'z eo posupl, ma c'hallit, ma'z eus tu ; *tunlichst bald*, an abretañ ma c'hallin (ma c'halli, ma c'hallot).

Tunlichkeit b. (-) : [dispredet] greüsted b., tu g., tro b.

Tunnel g. (-s,-s) : 1. tunel g., hent-riboul g., riboul g., hent-dindan-zouar g. ; *einen Tunnel treiben*, toullañ un tunel, toullañ ur riboul en douar, toullañ un hent-dindan-zouar ; *die lichte Höhe eines Tunnels*, treuzkiz diabarzh un hent-dindan-zouar g., uhelder diabarzh un hent-dindan-zouar g., kavnez un hent-

dindan-zouar g. ; 2. [dre skeud.] *Licht am Ende des Tunnels sehen*, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ ar pal war-wel, kavout beg ar skeul, sevel war-c'horre an dour, tostaat ouzh e gazez.

Tunnelbauer g. (-s,-) : [den] tuneler g. [*liester* tunelerien].

Tunnelbohrer g. (-s,-) / **Tunnelbohrmaschine** b. (-,-n) : [tekn.] tuneler g. [*liester* tunelerioù].

Tunte b. (-,-n) : 1. P. pebrenn b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., chistrouenn b., geizerez b., orbidourez b., beg-sukr g., lustrugenn b., segalenn b. ; 2. [gwashaus] pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g. [*liester* gogizien], gogezig g. [*liester* gogeziged], chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzeller g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

tuntig ag. : P. orbis, leun a ardoù, fesoniüs, kontenañsus, ginet, diaes, kintus.

Tupf g. (-s,-e) / **Tüpfel** g./n. (-s,-) : 1. brizhell b., brizhelladur g., marelladur g., marigelladur g., poent g., pik g. ; *Stoff mit blauen Tupfen*, entof gant brizhelloù glas g. ; 2. [dre skeud.] *auf den Tüpfel genau*, resis-kenañ, pervezh, pizh-tre, pizh-kenañ, pizh-kempenn, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, dre (diouzh) ar munud, priminik, e kompaz, dre gompaz, dre ar c'hompaz, d'ar just, just-ha-just, a-hini-da-hini, dre gen lies a vunodoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok.

Tupfbällchen n. (-s,-) : tapon g.

Tüpfel g./n. (-s,-) : *sellit ouzh Tupf*.

Tüpfelchen n. (-s,-) : [dre skeud.] 1. *das Tüpfelchen auf dem i*, ar vistradenn b., ar peurlipadur g., ar peurobererezh g., ar peuraoz b., ar peuraozadur g., an talaroù ls., al labour peurlipat g., al lañs da beurdogañ ar stal g. ; *das Tüpfelchen aufs i setzen*, peurechuiñ (lipat ha peurlipat) udb., peurgribañ udb., peurvegañ udb., peurdogañ udb., kinklañ brav udb., peurober brav-kenañ udb., turgnañ udb., flourañ udb., ober beskelloù udb., ober an talaroù, kalfichat udb., parañ e labour, degas ar vistradenn ; 2. *nicht um ein Tüpfelchen nachgeben*, delc'her mort (yud, start, gwevn, tomm), na gilañ (na gizañ, na soublañ) tamm ebet, pegañ outi, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ an disterañ, na gilañ a-dreuz troad.

Tüpfelbeutelmarker g. (-s,-) : [loen.] kazh godellek ar Reter g.

Tüpfelfarn g. (-s) : [louza.] raden-derv str., raden-gwez str., gouezraden str.

tüpfelig ag. : pikoù warnañ, brizhellet, brizh, brizhet, marellat, marelllek, marigellek, brizhellek, briket.

tüpfeln V.k.e. (hat getüpfelt) : pentigaouañ, poentaouiñ, brizhellañ, brizhañ, brizhennañ, marellañ, marigellañ, dluzhañ, poentivañ.

Tüpfeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.

Tüpfelung b. (-,-en) : brikaill g., brikailladur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell g., marigelladur g., marellerezh g.

tupfen V.k.e. (hat getupft) : 1. taponañ, torchañ, sec'hañ ; 2. pentigaouañ, poentaouiñ, dluzhañ, poentivañ.

Tupfen g. (-s,-) : *sellit ouzh Tupf / Tüpfel*.

tupfengleich ag. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik, heñvel-bev,

heñvel-poch, heñvel-buhez, heñvel-vi, heñvel-pent, heñvel-pakret, heñvel-Doue, peurheñvel.

Tupfer g. (-s,-) : [mezeg.] tapon g., stepon g., lienenn b.

Tür b. (-,-en) : 1. dor b. [liester dorioù, dorzioù, dorjoù, dorezier], toull an nor g. ; *Schiebetür*, dor war rikl b., dor rikl-dirikl b., dor mont-dont b., dor-red b. ; *kleine Schiebetür*, dorikell b. ; *Schiebetür eines traditionellen Schrankbetts*, rederez b. [liester rederezioù], stalaf g./b. ; *Panzertür*, dor hobregonet b. ; *Glastür*, dor werennet b., dor wer b. ; *zweiflügelige Tür*, dor a ziv stalaf b. ; *der Schrank hat vier Türen*, peder dor a zo war an armel ; *durch die Tür kommen*, tremen dre doull an nor, dont dre an nor ; *zur Tür hinauskommen*, dont er-maez dre an nor ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen*, dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr ; *der Schrank passt nicht durch die Tür*, an armel ne base ket (ne dremen ket) dre doull an nor ; *die Tür ist zu schmal*, re enk eo an nor ; *an die Tür klopfen*, skeiñ war an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war war an nor, ober dao-dao war an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an die Tür trommeln, gegen die Tür trommeln, heftig gegen die Tür hämmern*, skeiñ war an nor a daolioù meilh-dorn, skeiñ war an nor a-daoladoù, skeiñ mort war an nor, skeiñ taer war an nor, skeiñ feuls war an nor, strapañ an nor, torbilat war an nor, darc'haouiñ an nor rust, hejañ ha dihejañ an nor, hejañ feuls an nor, horjellañ rust an nor, stekiñ-distekiñ ouzh an nor, lopañ war an nor, ober lopoù war an nor, lopata war an nor, skeiñ a-dribilh war an nor, skeiñ a-fardeglev war an nor, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; *in der Tür stehen*, bezañ war-dreuz an nor, bezañ war-dreuz an treuzoù, bezañ war treuzoù an nor, bezañ e toull an nor, chom e toull an nor ; *draußen vor der Tür stehen*, bezañ e-tal an nor, chom e-tal an nor ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe*, kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *zur Tür hinaus schauen*, sellet dre an nor ; *vor (unter) jemandes Tür treten*, dont da doull dor u.b. ; *die Tür aufmachen, die Tür öffnen*, digeriñ an nor, digeriñ an nor war an ti ; *jemandem die Tür aufmachen, jemandem die Tür öffnen*, digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *die Tür des Stalls aufmachen, um die Hühner freizulassen*, digeriñ war ar yer ; *die Tür schließen, die Tür zumachen*, serriñ an nor ; *die Tür zuschließen*, alc'hwezañ an nor, serriñ an nor gant an alc'hwez, prenañ an nor war an ti, prenañ war an ti, prenañ an ti, sparlañ an nor war an ti, stankañ an nor war an ti, prenañ ha morailhañ an nor ; *die Tür war unverschlossen*, an nor a oa dibrenn war an ti ; *ich hatte die Tür unverschlossen gelassen*, lezet em boa dibrenn an nor war va c'hein, chomet e oa dialc'hwez an nor war va lerc'h, chomet e oa dialc'hwez an nor ganin, P. chomet e oa digor an nor ganin ; *die Tür aufstoßen*, heurtañ an nor evit he digeriñ ; *die Tür zustoßen*, heurtañ an nor evit he serriñ ; *die Tür verriegeln*, prenañ an nor, krouilhañ an nor, morailhañ an nor, sparlañ an nor ; *die Tür versperren und verriegeln*, prenañ ha morailhañ an nor ; *unverriegelte Tür*, dor dibrenn b., dor disparl b., dor divorailh b. ; *die Tür einen Spalt öffnen*, didantañ an nor, reiñ un tarzhd'an nor, digeriñ ur seblantig an nor, damzigeriñ an nor, kornzigeriñ an nor, tarzhdigeriñ an nor, gouzigeriñ an nor ; *die Tür stand einen Spalt offen*, damzigor e oa an nor, kornzigor e oa an nor, tarzhdigor e oa an nor, damgloz e oa an nor, damserr e oa an nor, gouzigor e oa an nor, gouserr e oa an nor ; *die Tür öffnet sich einen Spalt*, digeriñ a ra an nor war he

gouserr ; *die Tür fliegt auf, die Tür fährt auf*, trumm e tigor an nor, a-rafol (a-flav, a-daol, a-stroñs) e tigor an nor ; *die Tür ist zugegangen*, serriñ he deus graet an nor ; *wie seid ihr reingekommen ? Alle Türen waren doch zugeschlossen !* penaos hoc'h eus gelllet dont tre, ha bezañ alc'hwezet an holl zorioù ? ; *die Tür schließt nicht gut, die Tür klemmt, die Tür geht schwer*, aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas, pout eo an nor da serriñ ; *mit jemandem Tür an Tür wohnen*, bezañ o chom dor-ouzh-dor gant u.b., bezañ o chom dor-ha-dor gant u.b. ; *wir wohnen Tür an Tür*, emaomp o chom dor-ouzh-dor, emeon o chom dor-ouzh-dor gantañ, emaomp o chom genoù ouzh genoù ; *von Tür zu Tür gehen*, mont a zor da zor, mont a di da di, bale marc'hadoùezh ; *an der Tür horchen*, selaou a-dreñv kein an nor, bezañ war selaou ouzh an nor, diskoutal, pegañ e skouarn ouzh an nor ; *etwas unter der Tür durchschieben*, silañ udb dre zindan an nor ; *unter der Tür durchsehen*, sellet dre zindan an nor, sellet dre zan an nor ; *Licht scheint unter der Tür durch*, gouloù a sil dre zindan an nor ; *jemanden wieder bis zur Tür bringen*, ober ur paz ki d'u.b. ; *jemandem die Tür weisen (jemanden vor die Tür setzen)*, reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., teuler (stlepel, bannañ, bountañ, lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, lakaat u.b. 'barzh ar porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaoüiañ u.b., lakaat u.b. en hent, teuler u.b. war al lann, lakaat u.b. war ar beoz, P. bountañ u.b. a-raok, plantañ u.b. er-maez, bannañ u.b. er-maez, lakaat u.b. war ar beoz, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *er wurde vor die Tür gesetzt*, bet en devoa herr ; *die Tür zuknallen, die Tür zuschlagen, die Tür ins Schloss werfen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ rust an nor, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor ; *die Tür fiel ins Schloss, die Tür schnappte zu*, strakal a reas an nor, serriñ a reas an nor a-stlap (a-flav, a-daol) ; *die Tür einhängen*, lakaat an nor war vudurun, lakaat an nor war he mudurunou, marc'hañ an nor ; *eine Tür aus den Angeln heben, eine Tür aushängen*, divarc'hañ un nor, divudurunañ un nor, dibradañ un nor ; *eine Tür einschlagen, eine Tür einrennen*, forzhañ un nor, divarc'hañ un nor hep he dibrennañ, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor), tanfoeltrañ un nor, tanfoestrañ un nor ; *eine Tür aufbrechen*, digrogennañ un nor ; *eine Tür mit einem Schulterstoß einschlagen*, divarc'hañ un nor gant un taol penn skoaz ; *eine Tür mit Gewalt öffnen*, skeiñ (bountañ) an nor en ti, digeriñ un nor a-gas, digeriñ un nor a-frap, digeriñ un nor a-daol, forzhañ un nor ; *mach die Tür richtig zu*, serr kloz an nor, serr mat an nor ; *mach die Tür hinter dir zu*, sach an nor ganit, serr an nor war da lerc'h (àr da dreñv) ; *die Tür hinter jemandem schließen*, serriñ an nor (prenañ an nor) war gein u.b., serriñ an nor (prenañ an nor) war lerc'h u.b. ; *jemandem die Tür vor der Nase zuschlagen*, lezel u.b. e-tal an nor, serriñ an nor a-stlap ouzh u.b. ; *zur Tür hinaus fliegen*, bezañ stlapet er-maez, bezañ taolet (bountet, bannet) er-maez, bezañ skarzhet, bezañ lakaet er porzh, bezañ lakaet 'barzh ar porzh, bezañ roet foet an nor d'an-unan, bezañ skubet, bezañ lakaet en hent, bezañ savet an treid d'an-unan (e dreid dezhañ, he zreid dezhi h.a.), bezañ kaset war ar c'herzhed, bezañ lakaet war ar beoz, bezañ taolet war al lann, bezañ siret ar botoù d'an-unan (e votoù dezhañ, he botoù dezhi h.a.), bezañ lardet an treid d'an-unan (e dreid dezhañ,

he zreid dezhi h.a.) ; er flog zur Tür hinaus, bet en devoa herr ; *die Tür geht auf die Straße*, digeriñ a ra an nor war ar straed, reiñ a ra an nor digor war ar straed, an nor a sko war ar straed ; *die Tür führt zum Garten*, digeriñ a ra an nor war al liorz, reiñ a ra an nor digor war al liorz, an nor a sko war al liorz, an nor a sko el liorz, an nor a gouezh war al liorz ; *zwischen Tür und Angel*, e toull an nor, war an treuzoù, war-dreuz an nor, war-dreuz an treuzoù, war ar prim, war an tizh, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, diwar dremen ; *direkt vor meiner Tür*, e toull va dor ; *hinter verschlossenen Türen*, **a**) [gwir] prennet an dorioù wamañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **b**) [c'hoariva] leun-chouk ar sal, bourr-sank ar sal, bourr-stank ar sal ; [dre skeud.] *an der unrechten Tür klopfen*, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, c'hwitañ war an den a glasker gwelet, en em gavout gant an den n'eo ket dleet ; *seine Tür steht jedem offen*, digor eo e zor da gement hini a ya hag a zeu ; *ihm stehen alle Türen offen*, *er findet überall offene Türen*, roet e vez dor zigor dezhañ e pep lec'h, kavout a ra dor zigor e pep lec'h, kavout a ra dor zigor dre-holl, kavout a ra dor zigor e kement ti 'zo, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, penn-brec'h en deus ; *vor verschlossenen Türen stehen*, chom e-tal an nor, chom ouzh an nor, na gavout dor zigor (na gavout dibrenn) e nep lec'h ; *auf verschlossene Türen stoßen*, tograñ e fri ; *offene Türen einrennen*, ober c'hoari gaer gant traoù mil anavezet, klask gounit unan gounezet, klask gounit tud gounezet, en em gannañ gant milinoù-avel, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, ober ur bramm en dour, ober un taol bazh en dour, reiñ un taol bouc'hal er mor ; *jemandem Tür und Tor öffnen*, reiñ dor zigor d'u.b., digeriñ e zor d'u.b. ; *der Kriminalität Tür und Tor öffnen*, reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, magañ an torfederezh, reiñ toull d'an torfederezh, reiñ hol d'an dorfedourien, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, distankañ war an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ ; *Tag der offenen Tür*, deiz an dorioù digor g., gwezhiad stal digor b. ; *jemandem den Stuhl vor die Tür setzen*, *jemanden vor die Tür setzen*, reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., teuler (stlepel, bannañ, bountañ, lakaat) u.b. er-maez, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., lakaat u.b. er porzh, lakaat u.b. 'barzh ar porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, teuler u.b. war al lann, lakaat u.b. war ar beoz, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *ihm wurde der Stuhl vor die Tür gesetzt*, bet en devoa herr ; *mit der Tür ins Haus fallen*, mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, skeiñ hebiou, mont hebiou, skeiñ a-dreuz ; *vor der Tür stehen (sein)*, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da erruout (Gregor), bezañ tost, bezañ war-nes (war-dost) erruout, bezañ prest da erruout, bezañ war ar bord da erruout ; *Umwälzungen stehen vor der Tür*, hep dale e vo cheñchamantoù bras da gaout ; [kr-l] *jeder kehre vor seiner Tür*, sell ouzh da seuliou hag e weli toull da loeroù - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - hor mad hag hor fall hon eus holl - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou - an hini a sant ar c'hwezh diouzh e revr e kouezh - ma skubfe pep hini dirak e di ne welfed a neblec'h

loustoni - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - ne vezer labezet nemet gant ar fall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ.

Turan n. (-s) : [douarouriezh] Touran b.

Türangel b. (-,-n) : mudurun b., marc'h-dor g., gwip g., meginer g. [*liester* meginerioù, megineroù], meud-dor b., paoell g., draen an nor g. [*liester* drein an nor].

turanisch ag. : 1. touranat ; 2. [yezh.] touranek.

Turanisch n. : [yezh.] touraneg g.

Turban g. (-s,-e) : tulban g. ; *jemandem einen Turban um den Kopf wickeln*, tulbanañ u.b. ; *sich (dat.) einen Turban um den Kopf wickeln*, en em dulbanañ, tulbanañ e benn.

Türband n. (-s,-bänder) : houarn-dor g., koublenn b.

Türbeschlag g. (-s,-beschläge) : houarnadur g., houarn-dor g. [*liester* hern-dor].

Turbidimetrie b. (-) : leidventerezh g.

turbidimetrisch ag. : leidventerel.

Turbidität b. (-) : leiter g.

Turbiditätsmesser g. (-s,-) : leidventer g.

Turbine b. (-,-n) : troellrod b. ; *Wasserturbine*, troellrod dre zour b., troellrod dourluzel b., troellrod dourrenel b. ; *Dampfturbine*, troellrod dre vurezh b. ; *Gasturbine*, troellrod dre c'haz b. ; *Gezeitenturbine*, troellrod vareluzel b., troellrod vorluzel b., morluzell b. [*liester* morluzelloù].

Turbinensatz g. (-es,-sätze) : [tekn.] troellc'haner g. [*liester* troellc'hanerioù], troelldredanerez b. [*liester* troelldredanereziou].

Turbodiesel g. (-s,-) : troellgeflusker diezel g., troellgeflusker dre ziesel g., P. turbo diezel g.

Türbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] bolzadur an nor g.

Turbogenerator g. (-s,-en) : [tredan.] troellc'haner g. [*liester* troellc'hanerioù], troelldredanerez b. [*liester* troelldredanereziou].

Turbokompressor g. (-s,-en) : troellvoustrer g. [*liester* troellvoustrerioù].

Turbolader g. (-s,-) : troellvoustrer g. [*liester* troellvoustrerioù].

Turbomotor g. (-s,-en) : troellgeflusker g.

Turbopause b. (-) : [hinouriezh] turbopaoz g.

Turbo-Prop-Maschine b. (-,-n) : [nij.] nijerez troellerlusk b., nijerez turboerlusk b., troellnijerez b., turbonijerez b.

Turbo-Prop-Triebwerk n. (-s,-e) : troellerlusk g. [*liester* troellerluskerioù].

Turboreaktor g. (-s,-en) : [nij.] troelldazloc'her g. [*liester* troelldazloc'herioù], turboreaktor g. [*liester* turboreaktorioù].

Turbosphäre b. (-,-n) : [hinouriezh] turbosfer g.

Turbostrahlantrieb g. (-s) : turboerlusk g., troellerlusk g.

Turboverdichter g. (-s,-) : troellvoustrer g. [*liester* troellvoustrerioù].

Turbozug g. (-s,-züge) : turbotren g., troelldren g.

turbulent ag. : 1. turmudus, turmuder ; *er ist ein turbulenter Bursche*, ne ra nemet lavigat, lavig a zo ennañ atav, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, un tamm fistoul a zo anezhañ, un hinkin a baotr eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, leun a fistilh a zo gantañ, fich-fich e vez atav, bouljant eo, un tarlasker a zo anezhañ, riboul-diriboul e vez atav, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal eo, holen kras a zo en e revr, ne bad neblec'h, ne bad e revr e nep lec'h, ne bad e revr neblec'h, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, ne ra nemet kas-degas,

emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, ur mesker a zo anezhañ, un drapikell a zo anezhañ ; **2.** [fizik] strafuilhat, a-strafuilh ; *turbulente Strömung*, redenn strafuilhat b., diver strafuilhat g. ; *turbulente Strömungsverhältnisse*, hanren a-strafuilh g., hanren strafuilhat g.

Turbulenz b. (-,-en) : **1.** [hinouriezh] disvarr aergelc'h g., strafuilh aergelc'h g., troubl-aer g., troubl aergelc'h g. ; *Gewitterturbulenz*, strafuilh arnevek g. ; **2.** [dre astenn.] *Turbulenzen*, turmud g., strafuilh g. ; *ohne Turbulenzen*, distrafuilh, didurmud.

Türchen n. (-s,-) : dorig b. [*liester* dorigoù], dor vihan b., dorikell b., draf g.

Türdrücker g. (-s,-) : **1.** kliked g. ; **2.** dorn an nor g., dornell b.

Türe b. (-,-n) : [rannyezh.] *sellit ouzh Tür*.

Türeinfassung b. (-,-en) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türeingang g. (-s,-eingänge) : antre an ti g./b., toull an nor g., toull-dor g., dorlec'h g.

Türfenster n. (-s,-) : **1.** toull prenestr ouzh an nor g. ; **2.** [kirri] gwerenn an nor b. ; **3.** *runnes Türfenster*, lagad-ejen g., lomber g. ; **4.** *großes Türfenster*, dor-brenestr b.

Türflügel g. (-s,-) : stalaf g./b., pastel b., rederez b., stalaf rederez b.

Türfüllung b. (-,-en) : panell b., pastel b., pastellad b., draf g. ; *obere Türfüllung*, draf uhelañ g. ; *untere Türfüllung*, draf izelañ g.

Turgor g. (-s) / **Turgordruck** g. (-s) : [mezegiezh, loen., louza.] lanvidigezh b.

Türgebälk n. (-s,-e) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

turgeszent ag. : [mezegiezh, loen., louza.] lanvidik.

Turgeszenz b. (-) : [mezegiezh, loen., louza.] lanvidigezh b.

Türgiebel g. (-s,-) : gourin-dor g., palatrez g.

Türgriff g. (-s,-e) : dornell b., kliked g.

Türhand b. (-,-hände) : kliked g.

Türhüter g. (-s,-) : **1.** porzhier g. ; **2.** [dispredet] ofiser-porz g.

Turione b. (-,-n) : [louza.] broñsenn b. [*liester* broñsennoù].

Türke¹ g. (-n,-n) : avel ha moged, touelladenn b., falsadur g.

Türke² g. (-n,-n) : Turk g. [*liester* Turked].

Türkei b. (-) : *die Türkei*, Turkia b.

türken V.k.e. (hat getürkt) : P. [dismegañsus] falsañ, treuzfichañ, farlotiñ.

Türkenbund g. (-s,-e) : **1.** [dispredet] tulban g. ; **2.** [louza.] teod-kazh g.

Türkenbundlilie b. (-,-n) : [louza.] teod-kazh g.

Türkenente b. (-,-n) : [loen.] houad mut g. [*liester* houldi mut].

Türkensäbel g. (-s,-) : semterenn b., krommgleze g.

Türkensattel g. (-s,-sättel) : [korf., mezeg.] dibr turkek g.

Türkentaube b. (-,-n) : [loen.] turzhunell durk b.

Turkestan n. (-s) : Turkestan b.

Türkin b. (-,-nen) : Turkez b.

türkis ag. [*digemm*] : glas-pers, turkez, turkvaenus.

Türkis¹ g. (-es,-e) : [maen] turkvaen g. [*liester* turkvein], maen-turkez g. [*liester* mein-durkez].

Türkis² n. (-) : [liv] liv turkez g.

türkisblau ag. : glas-pers, turkez, turkvaenus.

türkisch ag. : **1.** turk ; *Türkisches Reich*, Impalaeriezh Otoman b. ; **2.** [yezh] turkek ; **3.** [louza.] *türkische Nelke*, roz-Indez str.

Türkisch n. : [yezh] turkek g.

Türkischrot n. (-s) : ruz Adrianopolis g.

türkisfarben ag. : glas-pers, livet e glas-pers, turkez, turkvaenus.

Turkistan n. / **Türkistan** n. : *sellit ouzh Turkestan*.

Türklinke b. (-,-n) : dorn g., dornell b., kliked g., diked g., branell b. ; *die Türklinke niederdrücken*, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell.

Türklopper g. (-s,-) : morzhol-dor g., stoker g. [*liester* stokerioù] ; *ringförmiger Türklopper*, lagadenn-dor b.

Türknauf g. (-s,-knäufe) : dornell b.

Turm g. (-s,-Türme) : **1.** tour g. ; *Kirchturm*, tour an iliz g., kloc'hdi an iliz g. ; *Festungsturm*, tour-meur g., tour-mestr / tour-kreiz g. (Gregor) ; *verfallener Turm*, ardour g. ; *runder Turm*, tour krenn g. ; *zwei Türme flankieren das Tor*, kostezet eo dor-dal ar c'hastell gant daou dour ; *flankierender Turm*, tour kostez g. ; **2.** [lu] *Panzerturm*, tourig-tro ur c'harr-arsailh (ur c'harr-argad) g., touribell b., tourell b., tourig g. ; **3.** [sport] *Sprungturm*, splujell b. ; **4.** [istor] *jemanden in den Turm werfen*, plantañ u.b. en toull-bac'h, skeiñ u.b. er prizon, lakaat u.b. er wikadell, lakaat u.b. er prizon du (er prizon teñval) (Gregor).

Tourmalin g. (-s,-e) : [maen.] tourmalin g. ; *ein roter Tourmalin*, un dourmalinenn ruz b., ur rubelitenn b.

Turmbau g. (-s) : *der Turmbau zu Babel*, savidigezh tour Babel b.

Türmchen n. (-s,-) : touribell b., tourell b., tourig g. ; *mit einem Türmchen versehen sein, mit Türmchen versehen sein*, bezañ touribellet.

türmen V.k.e. (hat getürmt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, kalzañ, kalzennañ.

V.gw. (ist getürmt) : en em laerezh kuit, flipañ, diflipañ, achap, tec'hout, terriñ e nask, difoupañ, diflukañ, diboukañ, dibouchañ, delammat, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, disailhañ, en em zivac'hañ, tec'hel diouzh ar vac'h ; *über die Mauer türmen*, ober pign.

V.em. **sich türmen** (haben sich (ak.) getürmt) : kalzennañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù ; *Wolken türmen sich*, koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ.

Türmer g. (-s,-) : ged g. [*liester* ebeñ], gedour g., geder g., beilhour g.

Türmeule b. (-,-n) : [loen.] grell b. [*liester* gelled], labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b. [*liester* kaouenned-gwenn], chevech b. [*liester* cheveched], freje b. [*liester* frejeed], garmelod b. [*liester* garmeloded].

Turmfahne b. (-,-n) : gwiblenn b.

Turmfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun-logod g. [*liester* falc'huned-logod], falc'hun logotaer g. [*liester* falc'huned-logod], logotaer g. [*liester* logotaered], mouchell b. [*liester* mouchelled], P. liketaer g. [*liester* liketaered].

turmförmig ag. : tourigellek.

Turmhahn g. (-s,-hähne) : kog beg an tour g., gwiblenn b.

Turmhelm g. (-s,-e) : [tisav.] korzenn an tour b., beg an tour g., kribenn an tour b.

turmhoch ag. : **1.** uhel evel un tour ; **2.** [dre skeud.] ramzel.

Turmhügelburg b. (-,-en) : [istor] moudenn [*liester* moudennoù], moudenn-gastell b. [*liester* moudennoù-kastell].

Turmhüter g. (-s,-) : **1.** evezhier un tour g. ; **2.** [dre astenn.] jolier g.

Turmkopf g. (-s,-köpfe) : penn an tour g., beg an tour g.

Turmkrähe b. (-,-n) : [loen.] kavan-tour g., P. bran vihan b.

Turmpanzer g. (-s,-) : [lu] karr-emgann gant tourig-tro g., karr-argad gant tourig-tro g., karr hobregonek gant tourig-tro g.

Turmruine b. (-,-n) : ardour g.

Turmschnecke b. (-,-n) : likorn b. [*liester* likorned].

Turnschwalbe b. (-,-n) : loen.] glaouer du g. [*liester* glaouered du], martinig g. [*liester* martinigou], labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b. [*liester* gwennilied sant Varzhin], morian g. [*liester* morianed].

Turnspitze b. (-,-n) : [tisav.] korzenn an tour b., beg tour an iliz g., beg ar c'hloc'hdi g., kribenn an tour b., gwalenn an tour b. ; *die Turnspitze muss noch aufgesetzt werden*, chomet eo an tour da vegañ, beg an tour a chom da lakaat, chomet eo beg an tour da lakaat ; *durchbrochene Turnspitze*, beg dantelezet an tour g.

Turnspringen n. (-s) : [sport] an uhelsplujañ g., ar splujañ a-uhel g.

Turnspringer g. (-s,-) : [sport] uhelsplujer g., splujer g.

Turnspringerin b. (-,-nen) : [sport] uhelsplujerez b., splujerez b.

Turnuhr b. (-,-en) : horolaj g., horolaj tour an iliz g., horolaj an ti-kêr g.

Turnwächter g. (-s,-) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.

Turnwagen g. (-s,-) : karr-chafod g.

Turnwart g. (-s,-e) : ged g. [*liester ebef*], gedour g., geder g., beilhour g.

Turn g. (-s,-s) : 1. [nij.] immelmann g., adsav a-skouer g. ; 2. [dramm] *einen Turn haben, auf dem Turn sein*, bezañ leunbarr, bezañ barret.

Turnanstalt b. (-,-en) : jiminasva g., ti-jiminas g.

Turnanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad embregerezh-korf g./ls., dilhad jiminas g./ls., justakor g., justenn b.

turnen V.gw. (hat geturnt / *gant un durc'hadur* : ist geturnt) : ober jiminas, embleustrañ, embreger (gourdonañ) e gorf, gourdonañ, pleustriñ, embreger ; *sich warm turnen*, en em dommañ, tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e izili, dihunañ e gorf, divavañ e izili, lakaat e wad da labourat.

Turnen n. (-s) : jiminas g., embregerezh-korf g., embleustrerezh g., oueskerezh g., korfembregerezh g. ; *Bodenturnen*, jiminas a-leur g., embregerezh-korf a-leur g.

Turner g. (-s,-) : jiminasour g., korfembregour g., embleustrer g., oueskad g. [*liester* oueskidi].

Turnerin b. (-,-nen) : jiminasourez b., korfembregourez b., embleustrerez b., oueskadez b.

turnerisch ag. : ... korfembregour, ... embregerezh-korf, ... jiminas, ... korf.

Turngeräte ls. : paramantoù ls.

Turngerüst n. (-es,-e) : porched g.

Turnhalle b. (-,-n) : jiminasva g., sal jiminas b., ti-jiminas g., sal embregerezh-korf b., sal gorfembregerezh b., embleustrva g., pleustrva g.

Turnhemd n. (-s,-en) : krez jiminas g., roched jiminas g./b., sae jiminas b., krez sport g., roched sport g./b., sae sport b.

Turnhose b. (-,-n) : bragoù jiminas g., bragoù sport g.

Turnier n. (-s,-e) : 1. [istor] stourmadenn b., tournamant g. ; 2. [sport] tournamant g., c'hoariadeg b., kevezadenn sport b., kevezadeg sport b. ; *Tennisturnier*, tournamant tennis g. ; *Ringkampfturnier*, gourenadeg b., gourenoù ls.

Turnierbahn b. (-,-en) : [istor] lis b., plaenenn b., tachenn b., kamp-postal (Gregor) g.

turnieren V.gw. (hat turniert) : [istor] kemer perzh en un tournamant, tournamantiñ, stourmadenniñ.

Turnierkragen g. (-s,-) : [ardamezouriezh] drailhenn b. [*liester* drailhennou].

Turnierplatz g. (-es,-plätze) : [istor] lis b., plaenenn b., tachenn b., kamp-postal (Gregor) g.

Turnierreiter g. (-s,-) : stourmadenner g., tournamanter g.

Turnkunst b. (-) : jiminas arzel g., oueskerezh g.

Turnlehrer g. (-s,-) : kelenner jiminas g., kelenner sport g.

Turnlehrerin b. (-,-nen) : kelenneres jiminas b., kelenneres sport b.

Turnpatschen g. (-s,-) : [Bro-Aostria] botez sport b., botez tennis b. ; *ein Paar Turnpatschen*, ur botoù sport g., ur botoù tennis g.

Turnpferd n. (-s,-e) : [sport] marc'h-dibr g., marc'h korbellek g.

Turnplatz g. (-es,-plätze) : jiminasva g.

Turnsaal g. (-s,-säle) : jiminasva g., sal jiminas b., sal embregerezh-korf b., sal gorfembregerezh b., sal-sport b.

Turnschuh g. (-s,-e) : botez sport b., botez tennis b. ; *ein Paar Turnschuhe*, ur botoù sport g., ur botoù tennis g. ; *er ist fit wie ein Turnschuh*, ar vuhez a darzh eus e izili, fresk eo evel ur pesk.

Turnschuh- : ... koul, ... koulik, ... dibalamour.

Turnstunde b. (-,-n) : kentel jiminas b., prantad jiminas g., kentel embregerezh-korf b., prantad embregerezh-korf g., kentel sport b., prantad sport g.

Turnübung b. (-,-en) : korfembregerezh g.

Turnunterricht g. (-s) : kentelioù jiminas ls., kentelioù embregerezh-korf ls., kentelioù sport ls.

Turnus g. (-/-ses,-/-se) : pebeil g., pebeiladur g., trovezhiezh b. ; *im Turnus*, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep eil, pep eil, a-bep-eil, bep un eil, pep eil taol, pep eil tro, pep eil tro, tro-ha-tro, bep eil gwech, an eil goude egile, pep hini d'e dro ; *der Turnus der Gezeiten*, trovezhiezh ar mareoù b.

turnusgemäß Adv. / **turnusmäßig** Adv. : diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep eil, pep eil, a-bep-eil, bep un eil, pep eil taol, pep eil tro, pep eil tro, tro-ha-tro, bep eil gwech, an eil goude egile, pep hini d'e dro, c'hweladel ; *der turnusmäßige Wechsel des Personals*, an treiñ koskor g.

Turnverein g. (-s,-e) : kleub jiminas g., kleub embregerezh-korf g., kevredigezh embregerezh-korf b., kevredigezh jiminas b.

Turnwart g. (-s,-e) : monitour jiminas g., monitour embregerezh-korf g.

Turnzeug n. (-s) : dafar sport g., dafar jiminas g., dafar embregerezh-korf g., traouegezh jiminas b., traouerezh jiminas g., traouegezh embregerezh-korf b., traouerezh embregerezh-korf g.

Türöffner g. (-s,-) : stokell digoradur emgefre b., nozelenn digoradur emgefre b.

Türöffnung b. (-,-en) : toull an nor g., toull-dor g.

Turon n. (-s) / **Turonium** n. (-s) : [douarouriezh] turonian g. ; ... *des Turons*, ... turonian.

Türpfeiler g. (-s,-) / **Türpfosten** g. (-s,-) : savenn b., post dor g., bann-dor g., bougenn dor b.

Türrahmen g. (-s,-) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türschild n. (-s,-er) : plakenn [*stag ouzh an nor*] b.

Türschließer g. (-s,-) : 1. [tekn.] prenn emgefre g. ; 2. [sinema, c'hoariva] digorer g., plaser g.

Türschließerin b. (-,-nen) : [sinema, c'hoariva] digorez b., plaserz b.

Türschloss n. (-es,-schlösser) : torzhell b., potailh g./b., krogenn b. [*liester* krogennoù] ; *das Quietschen des Schlüssels im Türschloss*, gwigour an alc'hwez e potailh an nor g. ; *den Schlüssel ins Türschloss stecken*, lakaat an alc'hwez e krogenn an nor, lakaat an alc'hwez war an nor (er botailh).

Türschnalle b. (-,-n) : [Bro-Aostria] dornell b., kliked g.

Türschwelle b. (-,-n) : treuzoù an nor ls. [*adliester* treuzeier], toull an nor g. ; *von meiner Türschwelle aus überblicke ich*

alles, diwar toull va dor e welan pep tra, diwar va zreuzoù e welan pep tra.

Türspalt g. (-s,-e) : tarz an nor g., gwask an nor g., grem an nor g., kreiz-etre an nor g. ; *durch den Türspalt*, dre darzh an nor, dre wask an nor, dre greiz-etre an nor, dre c'hrem an nor ; *seinen Fuß in den Türspalt stellen*, lakaat e droad e gwask an nor ; *durch den Türspalt gucken*, sellet dre wask an nor.

Türspion g. (-s,-e) : judaz g.

Türsteher g. (-s,-) : 1. porzhier g., dorier g. ; *Türsteher des Himmels*, porzhier ar baradoz g. ; 2. riñser g., skarzher g., diwallar g., chasgeu g. ; 3. [dispredet] ofiser-porzher g.

Türsteherin b. (-,-nen) : 1. porzhierez b. ; 2. riñserez b., skarzherez b., diwallerez b.

Türstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Aostria] stern-dor g., stern an nor g., dorlec'h g., kouskerez b., framm an nor g.

Türsturz g. (-es,-stürze) : gourin-dor g., palatrez g., gouryev g., raoulin g., treustell b. ; *ohne Türsturz*, dic'hourin.

Türtasche b. (-,-n) : [karr-tan] lak-pep-tra g.

turteln V.gw. (hat geturtelt) : 1. [loen.] grougousat ; 2. [tud dre skeud.] turzhunelliñ.

Turteltaube b. (-,-n) : 1. [loen.] turzhunell b. ; *junge Turteltaube*, turzhunell g. ; *männliche Turteltaube*, par-turzhunell g. ; *weibliche Turteltaube*, parez-turzhunell b. ; 2. [dre skeud.] *Turteltauben*, daou bichon yaouank ls., pichoned yaouank ls.

Turteltaubchen n. (-s,-) / **Turteltaubenjunge(s)** ag.k. n. : [loen.] turzhunell g.

Türverkleidung b. (-,-en) : stern-dor g., stern an nor g., dorlec'h g., kouskerez b., framm an nor g.

Türvorleger g. (-s,-) : 1. torch-treid g. ; 2. bouzellenn b. [*da wareziñ diouzh an avel-sil*].

Türvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-dor g.

Türzarge b. (-,-n) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Tusch g. (-s,-e) : 1. [sonerezh] tamm trompilhadeg g., tamm kouevradeg g. ; 2. [skol-veur, dispredet] dismegañs b., mezhadenn b., feuk g.

Tusche b. (-,-n) : liv Sina g., liv-skrivañ Sina g.

tuscheln V.gw. (hat getuschelt) : *miteinander tuscheln*, komz chuchumuchu, chuchumuchiñ, mouskomz, komz etre kuzha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, bezañ chuchumuchu etrezo, lavaret oferennoù mintin, gougomz, hiboudiñ, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, en em guzuliañ.

Tuscheln n. (-s) : kuzulig g., kuzulikerezh g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennoù mintin ls.

tuschen V.k.e. (hat getuscht) : 1. tresañ gant liv Sina ; 2. sevel ur gwalc'hlivadur.

Tuschen n. (-s) : gwalc'hlivadur g., dourlivañ g.

Tuschfarben ls. : livioù dre zour ls.

Tuschkasten g. (-s,-kästen) : boest livioù dre zour b., boest dourlivañ b. ; P. *sie ist in den Tuschkasten gefallen*, lakaet he deus livaj war he dremm a-gontelladoù, n'he deus ket damantet d'an dremmlivadur, graet he deus diskempenn war al livaj, lakaet he deus pentur frank war he dremm, P. priellet he deus he dremm gant livaj.

Tuschnapf g. (-s,-näpfe) : podig livioù g.

Tuschzeichnung b. (-,-en) : gwalc'hlivadur g.

Tussi b. (-,-s) : P. [plac'h] gwazenn b., goazenn jeun b., bleukenn b., frizenn b., chevrenn b., chelgenn b., chuchuenn b., bilhez b., filhenn b., gwenan str., labousell b., klujar b. [*fiester klujiri*] ; *die Tussis*, ar polezi ls., [dizoare] ar mouded ls., al labousell ls. ; *wer ist denn diese Tussi ?* daoust piv eo honnezh ? ; *guck dir mal die Tussi an ! schau mal die Tussi !* degoch ar voazenn jeun !

tut estl. : *tut ! tut ! toud ! toud !*

Tute b. (-,-n) : korn g., korn-boud g.

Tüte b. (-,-n) : 1. korned g., kornedad g., mañch paper g., mañchad g., poch g., pochad g., sac'h g., sac'hig g. [*fiester sac'higoù*], sac'hadig g. ; *eine Tüte Eis*, ur c'hornedad diennskorn g. ; *eine Tüte Pommes Frites*, ur c'hornedad fritez g. ; *Papiertüte, in der Fleisch verpackt war*, sac'h paper bet o pakañ kig g. ; 2. [dre skeud.] *Tüten kleben*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ er goudor (en disglav, er voest), bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ er bidouf, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; P. *das kommt nicht in die Tüte*, n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz ebet (anv ebet) a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, e c'hellez sutal ! e nep keñver ! a nep hent ! e nep hent ! e nep feson ! e nep doare ! e nep giz ! e nep tu ! e nep mann ! e nep tro ! war nep tro ! war nep feur ! tamm-tamm ! tra-tra ! tamm ebet ! tamm tout ebet ! tamm bihan ebet ! mallozhtouenn tamm ebet ! nann avat ! nann 'vat ! ket ! nann laouen 'vat ! ket an disterañ ! naren ! nann da ! e keñver ebet ! e mod ebet ! e giz ebet ! e doare ebet ! e feson ebet ! a du ebet ! tamm ebet ! neudenn ebet ! eskenn ! brienenn ! griñsenn ! seurt-Doue ! teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta – pop ! pop ! pop ! ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken*, c'hwezet eo dezhañ, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, emañ oc'h en em ambridañ, c'hwezet eo evel un touseg, c'hwezet eo gant ar vrasoni, n'eus nemet foug e anezhañ, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougere brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), foeñvet eo gant an ourgouilh, leun a foug hag a lorc'h eo, lorc'hoù a zo ennañ, hennezh en deus lorc'h en e doull, hennezh en deus lorc'h en e foris, teil a zo gantañ, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioch a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, foug a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ, foeñviñ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant al lorc'h ; 3. *Wundertüte*, souezhenn b., korned madigoù gant ur souezhenn e-barzh g.

Tutel b. (-,-n) : [dispredet, gwir] gward g., gwardoniezh b.

tuten V.gw. (hat getutet) : kornal ; *ins Horn tuten*, seniñ ar c'horn, fleñtal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; *ein Schiff tutet im Nebel*, klevet e vez ur vag o c'hornal er vrumenn (er vorlusenn), boudal a ra korn-boud ur vag er vrumenn, klevet e vez korn-boud ur vag o klemm (o vlejal) er vrumenn ; *das Nebelhorn tutet*, kornal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez klemmadennoù ar c'horn-boud er mor, P. blejal a ra ar vuoc'h-vor ; *mir tuten die Ohren*, boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn.

Tuten n. (-s) : [tro-lavar] *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben*, na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh war udb, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, bezañ divalav war udb, na vezañ seurt Doue da ober udb, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gagh, bezañ dall e saout.

Tütendreher g. (-s,-) : P. ispiser g.

Tütensuppe b. (-,-n) : soubenn sac'hadig b.

Tuthorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kornig g.

Tutnichtigut g. (-s,-e) : kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., maraod g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lampon g., stronk g., standilhon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., forbann g., labous treut g., labous kailh, labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], P. Lan druilhenn g.

Tutor g. (-s,-en) : 1. [skol] heñcher g. ; 2. [gwir] gward g., kulator g.

Tutorin b. (-,-nen) : 1. [skol] heñcherez b. ; 2. [gwir] gwardez b., kulatorez b.

Tüttelchen n. (-s,-) : iota g., pik g.

Tutu n. (-/s,-s) : [dañs] tutu g.

TÜV g. (-) : [berradur evit **Technischer Überwachungs-Verein**] 1. [ober] gwirierezh kalvezel ar c'hirri g., gwirierezh teknikel ar c'hirri g. ; 2. [lec'h] gwirierezh kalvezel ar c'hirri b., gwirierezh teknikel ar c'hirri b.

TV-Bouquet n. (-s,-s) : torkad kanolioù g. ; *digitales TV-Bouquet*, torkad niverel g.

TV-Debatte b. (-,-n) / **TV-Diskussion** b. (-,-en) : diviz skinwel g., breud skinwel g.

TV-Duell n. (-s,-e) : duvell skinwel g., duvell pellwel g.

TV-Magazin g. (-s,-e) : abadenn gelaouiñ er skinwel g., kelaouadenn skinwel b.

TV-Kabelkanal g. (-s,-kanäle) : chadenn dre fun b., chadenn funwel b., ristenn funiekaet b.

TV-Paket n. (-s,-e) : torkad kanolioù g. ; *digitales TV-Paket*, torkad niverel g.

TV-Zuschauer g. (-s,-) : pellarvester g., seller g.

Tweed g. (-s,-s/-e) : [gwiad.] tweed g., gloan tweed g.

Twen g. (-/s,-s) : den etre ugent ha tregont vloaz g.

Twiete b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] banellig b., gouinell b., vin b., treuzenn b., ruzelenn b.

Twill g. (-s,-s/-e) : [gwiad.] serj g.

Twinsset g./n. (-/s,-s) : [dilhad] twin-set g.

Twist¹ g. (-s,-e) : [gwiad.] neud koton g., neud kotoñs g.

Twist² g. (-s,-s) : [dañs] twist g.

Tympanon n. (-s,Tympana) / **Tympanum** n. (-s,Tympana) : 1. [tisav.] timpan g. ; 2. [temploù] timpanon g. ; 3. [sonerezh] a) *Tympanon*, timpanon g. ; b) *Tympanum*, taboulinig b., hirdaboulin b.

Typ¹ g. (-s,-en) : doare g., giz b., patrom g., skouer b., seurt g., rizh g., rizhenn b., neuzeñ g., handelb. b. ; *eine Partei neuen Typs*, ur strollad politikel a c'hiz nevez g. ; *ein Opel vom Typ „Kapitän“*, un Opel doare « Kapitän » g., un Opel eus an handelb. « Kapitän » g. ; *Menschentyp*, neuzeñ den b., rizhenn den b. ; *Gesellschaftstyp*, a) [kevredadouriezh] rizhenn gevredigezh b., rizh kevredigezh g. ; b) [armerzh.] rizhenn gevredad b., rizh kevredad g. ; [bev.] *histologischer Typ*, rizh gwiadurel g.

Typ² g. (-s/-en,-en) : 1. paotr g., den g., nostant g. [*liester* nostanted], ostant g. [*liester* ostanted], pipi g. [*liester* pipioù], mal-bran g., mal g. [*liester* maled, malien], bougre g. [*liester* bougreed], truchon g. [*liester* truchoned], ji g. [*liester* jioù] ; *der Typ ist o.k.*, un den rik eo an den-se ; *ich bin nicht der Typ dazu*, *ich bin nicht der Typ dafür*, n'on ket den d'ober an dra-se ; *der Typ des Intellektuellen*, ar c'hefedor skouer g. ; *ich war vielmehr so ein streitsüchtiger Typ und konnte also meine Schnauze nicht halten*, imor en em gannañ a oa ennon ha ne oan ket troet da bladañ ; [dre fent] *er ist ja kein Typ für schnelle Entscheidungen*, n'eus na da vont na da zont ennañ, morse ne oar war be du treiñ, bepred e vez dic'houest d'en em zivizout, ur pleg en deus da chom dalc'hmat war vordo, hennezh a zo ur paotr mont-dont, hennezh a zo ur paotr dizibab ; *ein merkwürdiger Typ*, un ibil g., ul labous g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., un tamm paotr iskis g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur gwall bipi g., ur mailhard g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un diaoul a zen g. ; *der Typ war aus der Berliner Gegend zu uns gekommen*, eus tu Berlin 'oa deuet an nostant-se dimp ; *ich kenne diesen Typ nicht*, n'ouzon ket piv eo an dra-mañ, n'ouzon ket piv eo ar penn pikous-se, n'ouzon ket piv eo ar pipi-se, n'ouzon ket piv eo ar peanv-se, n'ouzon ket piv eo ar mal-bran-se ; P. *guckt euch mal den Typ an !* lugnit 'ta an nostand ! ; P. *dein Typ ist hier nicht gefragt !* da c'hastñ ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da da Gankari-noz ! kae d'ar groug ! kae d'ar wedenn ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! ; P. *dein Typ wird verlangt*, goulenn 'zo war da lerc'h, ezhomm a zo ac'hanout, unan bennak a zo ouzh da glask ; P. *sie ist genau mein Typ*, honnezh 'zo tre diouzh va doare ; *sie ist ein klitoraler Typ*, honnezh a zo un elliguzenn anezhi ; *schmieriger Typ*, kozh straker g., loustoñ kozh g., troñs lostenn g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaouaer g., pitaouer g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., flemmer g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., gagnaouaer g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g. ; 2. [mignon] markouilh g., tarkouilh g., pitod g. ; *ihr Typ*, he markouilh g., he zarkouilh g., he fitod g. ; *sie ist mit ihrem Typen aufgetaucht*, dibouket eo gant he fitod.

Type b. (-,-n) : 1. [moull.] arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b., lizherenn b. ; 2. P. paotr g., brav g., pipi g. [*liester* pipioù], ji g. [*liester* jioù] ; *eine komische Type*, un ibil g., ul labous g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis g., ul labous a jav g., un istrogell g., ur marc'h-

lu g., un tamm paotr iskis g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur gwall bipi g., ur mailhard g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un diaoul a zen g. ; *der ist schon eine eigenartige Type, er ist eine sonderbare Type*, un den dioutañ e-unan eo ; *das ist eine Type !* hennezh a zo ur pabor ! hennezh a zo unan ! hennezh a zo un orin ! hennezh a zo un oristal a zen ! hennezh a zo ur brav a bichon ! hennezh a zo ur sapre hini ! hennezh a zo un ebeul ! ; *was treiben diese zwei Typen in meinem Büro ?* o turlutañ petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? o penefiañ petra emañ an daou benn pikous-mañ em burev ? o fistoulat petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? petra an diaoul emañ an daou ji-mañ o farbotañ em burev ? oc'h itrikañ petra emañ an daou bipi-mañ em burev ? ; 3. luc'hskeudenn b., foto g.

typen V.k.e. (hat getypt) : standardizañ, standardekaat, skoueriekaat, kantrizhañ ; *getypte Maschinenteile*, pezhioù mekanik kantrizhet ls.

Typenrad n. (-s,-räder) : [moull.] bleunienn b. [*saozneg daisy wheel*].

Typenraddrucker g. (-s,-) : [moull.] moullerez dre vleunienn b.

Typenradschreibmaschine b. (-,-n) : [moull.] bizskriverez dre vleunienn b.

Typenschild n. (-s,-er) : [tekn.] plakenn naouus b., plakenn hennadiñ b., plakenn steudad b.

typhisch ag. / **typhoid** ag. : [mezeg.] tifek, tifusek, tifoidek ; *tuphoides Fieber*, tifoid g., terzhienn difoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b.

Typhon n. (-s,-e) : [merdead.] korn-boud g., boud g., P. buoc'h-vor b.

Typhon g. (-s,-e) : [dispredet, hinouriezh] troidell b., avel-dro g., trowent g., barr avel-dro g., barr-korbell g., barrad avel-gorbell g., avel-gorbell g., punellad-avel b., kelc'hwidenn b., korc'hwezh g., korc'hwezhad g., avel-gelc'hwid g., korvent g., korventenn b., rutenn b., kaouad avel tourmant b./g.

typhös ag. : [mezeg.] tifek, tifusek, tifoidek.

Typhus g. (-) / **Typhus abdominalis** g. : [mezeg.] tifoid g., terzhienn difoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b. ; *Flecktyphus*, brec'h-zu b., tifuz g. ; *an Typhus (dat.) erkranken*, erzerchañ an tifuz, bezañ gant an tifuz, bezañ klañv gant an tifuz, bezañ paket (dastumet, serret) ar vrec'h-zu, bezañ kouezhet an tifuz war an-unan, bezañ dalc'het gant ar vrec'h-zu, bezañ stag an tifuz ouzh an-unan, bezañ taget gant an tifuz, bezañ krog ar vrec'h-zu en an-unan.

typhusartig ag. : [mezeg.] tifoidel, e doare an tifoid, a-zoare gant an tifoid, a-seurt gant an tifoid.

Typhusimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur a-enep ar vrec'h-zu g.

Typhuskrank(e) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv gant ar vrec'h-zu g.

typisch ag. : dibar, skoueriek, skouer, pennskoueriek, dioutañ e-unan, dezverkus, spisverkus, azonus, arouezius, arouezus, rizhek, rizhel ; *typisch für*, rizhek eus ; *die Pluralformen mit der Zweizahl sind typisch für das Bretonische*, an daouder a zo un dra dioutañ e-unan e brezhoneg ; *die Kraft ist ein typisches Merkmal des Stieres*, an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; *typisches Beispiel*, patrom skouer g., pimpatrom g., gwir batrom g., skouer dreist b., degouezh eus ar re anavezetañ g. ; *typischer Fall*, degouezh rizhek g. ; *dieser Wein hat einen für die Gegend typischen Geschmack*, blaz an terouer a zo gant ar gwin-mañ ; *typisch*

deutsch, alaman kenañ, arouezius (arouezus, rizhek) eus emzalc'h an Alamaned ; *typisch bretonisch*, breizhek kenañ, arouezius (arouezus, rizhek) eus emzalc'h ar Vretoned ; *der typische Intellektuelle*, ar c'hefredour skouer g. ; P. *das ist typisch Frau*, n'eus nemet merc'hed evit ober traoù seurt-se, doare ar merc'hed eo ober seurt traoù ; P. *das ist wieder mal typisch Paul*, n'eus nemet Paol evit ober traoù seurt-se ; P. *das ist typisch*, tonket e oa, ret e oa, lakaet e oa da erruout, n'eo ket souezh (marzh, burzhud), n'eus ket peadra da estlammiñ, kement-mañ ne zle estonañ den.

typisieren V.k.e. (hat typisiert) : 1. standardizañ, standardekaat, skoueriekaat, kantrizhañ ; 2. rizhekaat, pennaroueziañ, arouezennañ, azonañ, dezverkañ.

Typisierung b. (-,-en) : 1. skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g., kantrizhañ g. ; 2. rizhekaat g., rizhekadur g., aroueziadur g.

Typizität b. (-,-en) : rizhegezh b.

Typograf g. (-en,-en) : [moull.] lizherenner g.

Typografie b. (-,-n) : [moull.] lizherennerezh g.

typografisch ag. : [moull.] lizherennerezhel, moull ; *typografische Gestaltung*, lizherennadur g.

Typograph g. (-en,-en) : *sellit ouzh Typograf*.

Typographie b. (-,-n) : *sellit ouzh Typografie*.

typographisch ag. : *sellit ouzh typografisch*.

Typologie b. (-,-n) : tipologiezh b., rizhouriezh b.

typologisch ag. : tipologek, rizhourel ; *typologisch klassifizieren*, rizhennañ.

Typoskript n. (-s,-e) : [moull.] bizskrid g.

Typung b. (-,-en) : skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g., kantrizhañ g.

Typus g. (-,Typen) : patrom g., skouer b., seurt g., neuzeñ b., rizh g., rizhenn b., doare g., stumm g. ; *eine Partei neuen Typs*, ur strollad politikel a c'hiz nevez g. ; *die ist nicht der Typus Frau*, den man so einfach kleinkriegt, honnezh n'eo ket ar seurt merc'hed a vez lakaet da bladañ ; *er ist der Typus des Gelehrten*, hennezh a zo an heleneg skouer.

Tyrann g. (-en,-en) : tirant g. [*liester tiranted*], mac'homer g., droukvac'homer g., mac'her g., moustrer g., gwasker g., flastrer tud g. ; *kleiner Tyrann*, tirantig g. [*liester tirantiged*], mac'hom g.

Tyrannei b. (-,-en) : tiranterezh g., gwaskerezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., droukvac'homerezh g. ; *ein Land von der Tyrannei befreien*, digabestrañ (dishualañ, dinaskañ, divec'hiañ, dieubiñ) ur vro diouzh an tiranterezh.

Tyrannenherrschaft b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., gwaskerezh g., droukvac'homerezh g., galloud mac'homer g.

Tyrannenmord g. (-s,-e) : tirantlazh g.

Tyrannenmörder g. (-s,-) / **Tyrannentöter** g. (-s,-) : tirantlazher g.

Tyrannin b. (-,-nen) : tirantez b., droukvac'homerez b., gwaskerez b., mac'herez b., flastrerez tud b.

tyrannisch ag. : tirantus, mac'hus, mac'hom, mac'homer, mac'homus, arloup.

tyrannisieren V.k.e. (hat tyrannisiert) : tirantañ, mac'hañ, mac'homañ, gwaskañ, gwaskañ gwashañ ma c'haller, bouc'halañ, korporalekaat.

Tyrannosaurier g. (-s,-) / **Tyrannosaurus** g. (-,Tyrannosaurier) : tiranosaor g.

tyrisch ag. : ... Tir ; *der tyrische Purpur*, moug Tir g.

Tyros n. : [istor] Tir b.

Tyrrhenisches Meer n. : Mor Tirrenia g., Mor Tirren g.

Tyros n. : [istor] Tir b.

tz, Tz n. (-,-) : **1.** [yezh.] tz alamanek g. ; **2.** [tro-lavar] *etwas bis ins Tz kennen*, peuranavezout udb, anavezout udb dre ar munud (dreist-penn-biz).